מְלוֹכִי K., מָלְכִי Q. *f.* Jud 9,10. *12.*

אֶמְלוֹךְ, אֶמְלֹךְ *1 impf.* 1R 1,5 ‖ Ez 20,33.

תִּמְלוֹךְ, תִּמְלֹךְ *2 impf.* Gn 37,8 ‖ 1S 23,17.24,21.

הֲתִמְלֹךְ *interrog.* Jer 22,15.

יִמְלֹךְ, יִמְלוֹךְ, יִמְלָךְ־ *3 impf.* Ex 15,18 ‖ 1S 8,9.11.11,12.12,12 ‖ 1R 1,13.*30*.17.24.35 ‖ 2R 3,27 ‖ Jes 32,1 ‖ Ps 146,10 ‖ Prv 30,22 ‖ 2Ch 23,3.

וַיִּמְלֹךְ, וַיִּמְלָךְ־ Gn 36,32.33.*34.35.36.37.38.39* ‖ 2S 8,15.10,1 ‖ 1R 11,25.43.12,17.14,20.31.15,8.24.25.*22,52*.28.16,6.10.22.28.29.22,40.51 ‖ 2R 1,17.3,1.8,15.24.10,35.12,22.13,9.24.14,16.29.15,7.10.*14.30*.13.22.25.38.16,20.19,37.20,21.21,18.26.24,6 ‖ Jes 37,38 ‖ Jer 37,1 ‖ 1Ch 1,44.*45.46.47.48.49.50*.3,4.18,14.19,1.29,28 ‖ 2Ch 1,13.9,30.31.10,17.12,13.16.13,1.23.17,1.20,31.21,1.22,1.24,27.26,23.27,9.28,27.32,33.33,20.36,8.

תִּמְלֹךְ *3 impf. f.* Esth 2,4.

יִמְלֹכוּ [יִמְלְכוּ *3 impf. pl.* Prv 8,15.

וַיִּמְלְכוּ 1R 11,24.

הִמְלִיךְ *Hi. 3 perf.* 1S 15,55 ‖ 1R 1,43 ‖ Jer 37,1.

הִמְלַכְתָּ *2 perf.* 1R 3,7.

וְהִמְלַכְתָּ 1S 8,22.

הִמְלַכְתַּנִי *suff.* 2Ch 1,9.

וְהִמְלַכְתַּנִי 2Ch 1,8.

הִמְלַכְתִּי *1 perf.* 1S 15,11.

הִמְלַכְתִּיךָ *suff.* 2Ch 1,11.

הִמְלִיכוּ *3 perf. pl.* Hos 8,4.

הַמַּמְלִיךְ *pt.* Ez 17,16.

לְהַמְלִיךְ *inf. cs.* 1R 12,1 ‖ 1Ch 12,31(32).38(39)^{2}.28,4 ‖ 2Ch 10,1.

לְהַמְלִיכוֹ *suff.* 1R 16,21 ‖ 2Ch 11,10.22.

וָאַמְלִיךְ *1 impf.* 1S 12,1.

וַיַּמְלֵךְ [וַיַּמְלִיךְ *3 impf.* 2R 23,34.24,17 ‖ 1Ch 23,1 ‖ 2Ch 36,4.10.

וַיַּמְלִכֵהוּ *suff.* 2S 2,9.

וַיַּמְלִיכֶהָ Esth 2,17.

נַמְלִיךְ *1 impf. pl.* 2R 10,5.

וְנַמְלִיךְ Jes 7,6.

וַתַּמְלִיכוּ *2 impf. pl.* Jud 9,16. *18.*

וַיַּמְלִכוּ, וַיַּמְלִיכוּ *3 pl.* Jud 9,6 ‖ 1S 11,15 ‖ 1R 12,20.16,16 ‖ 2R 8,20.11,12.14,21.17,21.21,24.23,30 ‖ 1Ch 29,22.21,8.22,1.23,11.26,1.33,25.

וַיַּמְלִיכֻהוּ *suff.* 2Ch 36,1.

הָמְלַךְ *Ho. 3 perf.* Dan 9,1.

מֶלֶךְ

rex.

כדוגמתו בכל לשונות בני־שם (באשורית מלך פחות במעלה מן שר); לד״ק שרשו הלך וילך, וכמו מוליך, מַנְהִיג ומנהל, כנָגִיד מן הארמית נְגַד, וכן בלשון רומי dux (ואולי גם αναξ ביונית מן αναγω), וזה טעם ויצא לפנינו (ש״א ח׳ כ׳), הנה המלך מתהלך לפניכם (י״ב ב׳) וכדומה, ולד״א נגזר מן הפעל וַיִּמָּלֵךְ לבי עלי (נחמיה ה׳ ז׳) וּמְלַךְ בארמית (דניאל ד׳ כ״ד) ובדרז״ל, בהוראת יוֹעֵץ, הנרדף לו (מיכה ד׳ ט׳, איוב ג׳ י״ד). השבעים קורין בש״א י״ב ט״ו וּבְמַלְכְּכֶם ת׳ וּבַאֲבֹתֵיכֶם. על מַלְכָּם דש״ב י״ב ל׳ נמסר ב׳ מטעין (השני האי דדה״א כ׳ ב׳), כלומר שמנקדים מַלְכָּם ומובנם מִלְכֹּם (וכ״ת השבעים אלו דירמיה מ״ט א׳ וג׳ ודעמוס ה׳ כ״ו, והסורי והרומי קורין גם בצפניה א׳ ה׳ בְּמִלְכֹּם); במ״א י״ב ב׳ בקצת נוסחאות מפני הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, ובהללי בלא שלמה; בי״ד ב׳ קורין השבעים לִמְלֹךְ ת׳ לְמֶלֶךְ, במ״ב ג׳ י״ב בקצת נוסחאות ויהושפט מֶלֶךְ יְהוּדָה, וכ״ת השבעים, הסורי והרומי. י״ג בישעיה ח׳ כ״א והתקצף בְּמַלְכּוֹ, בל׳ ל״ג לַמֹּלֶךְ הוכן, בנ״ז ט׳ ותשחדי לַמֹּלֶךְ (ע׳ יחזק׳ ט״ז ל״ג), ובתהלים ס״ח י״ג מַלְאֲכֵי צבאות, והשבעים קורין מֶלֶךְ, ובאיוב ל״ד י״ח הֲאֹמַר למלך, ובנחמיה ט׳ ל״ז וְאַף־מלכינו. ע׳ הערה אל מָחָה ב׳.

Gn 14,1^{4}.2^{4}.8.9^{4}.10.17.18.21.22.20,2.26,1.*8*.36,31.40,1.41,46.49,20 ‖ Ex 1,8.15.17.18.2,23.3,18.19.5,4.6,11.13.27.29.14,8 ‖ Nu 20,14.21,2.*33,40*.21.26.33.34.22,4.10.23,7.21.32,33^{2} ‖ Dt 1,4^{2}.2,24.26.30.3,1.2.3.6.11.4,46.47.7,8.11,3.17,14.15.29,6^{2}.33,5 ‖ Jos 2,3.8,1.14.23.29.9,10^{2}.10,1.*3*.3^{4}.5^{5}.23^{5}.33.11,1^{4}.12,2.4.5.9^{2}.10^{2}.11^{2}.12^{2}.13^{2}.14^{2}.15^{2}.16^{2}.17^{2}.18^{2}.19^{2}.20^{2}.21^{2}.22^{2}.23^{2}.24.13,10.21.27.30.24,9 ‖ Jud 3,8.10.12.*14*.15.*17*.4,2.17.23.24^{2}.9,8.11,12.*14*.13.17^{3}.19^{2}.25.28.17,6.*18,1.21,25* ‖ 1S 8,5.6.10.19.22.10,19.12,1.9.12^{2}.13.17.19.15,8.20.26.32.16,1.21,11.12.13.22,3.4.24,15.26,20.27,2.29,3 ‖ 2S 2,11.3,3.39.5,2.11.6,20.8,3.*12*.5.9.10,1.6.13,37.19,23 ‖ 1R 2,39.3,1.4,1.19^{2}.5,15.9,11.16.11,18.23.37.40.12,23.27^{2}.14,14.25.15,9.16.*17.19.32*.17.*25.28.33.16,8.10.15.23.29*.18^{2}.16,18.31.20,1^{2}.2.4.*11*.7.*22,9*.13.16.20.21.22^{2}.23.28.31.32.40.41.43.21,1.18.22,2^{2}.3^{2}.4.*5*.6.8.*18.30*.10.26.29^{2}.30.31.32.33.34.41.45.48.52 ‖ 2R 1,3.17.3,1.4.5.7^{2}.9.10.11.12.13^{2}.14.26^{2}.5,1.5^{2}.6.7.8.6,9.10.11.21.24.26.7,6.8,7.9.13.16^{3}.20.25^{2}.26.28.29^{2}.9,14.15.16.21^{2}.27.34.10,13.11,20.12,18.19^{2}.13,1.3.4.7.10.12.14.22.24.14,1^{2}.8.9^{2}.11^{2}.13^{2}.15.17^{2}.23^{2}.15,1^{2}.8.13.17.*23.27*.19.20.25.29^{2}.32^{2}.37.16,1.5^{2}.6.7^{3}.9.10.18.17,1.3.4^{3}.5.6.7.24.27.18,1.9^{2}.10.11.13.14^{4}.16.17.19.*28*.21.23.30.31.33.19,4.6.8.9.10^{2}.13.20.32.36.20,6.12.18.21,3.11.22.16.18.23,13.25.29^{2}.24,1.7^{2}.10.11.12^{3}.13.16.17.25,1.6.8^{2}.20.21.22.23.24.27^{3} ‖ Jes 7,1^{3}.6.17.8,4.7.10,12.14,4.20,1.4.6.23,15.32,1.33,17.36,1.2.4.*13*.6.15.18.37,4.6.8.9.10^{2}.13.21.33.37.38,6.9.39,1.7.41,21.44,6 ‖ Jer 1,2.3^{2}.10,7.15,4.20,4.21,2.4.7^{2}.10.11.22,1.2.6.11.18.24.25.*32,28.46,26*.23,5.24,1^{2}.8.25,1.3.9.*27,6.43.10*.11.12.19.26,1.18.19.27,1.3^{6}.8^{2}.*11.12*.9.*14*.12.13.17.18.20^{2}.21.28,1.2.3.4^{2}.11.14.29,3^{2}.21.22.32,1.2.3.*34,2*.4^{2}.36.34,1.2.3.4.6.7.21^{2}.35,1.11.36,1.*9*.28.29^{2}.30.32.37,1^{2}.7.17.19.38,3.17.*18.22*.22.23.39,1.*52,4*^{2}.3^{2}.4.5.6^{2}.11.13.40,5.7.9.11.14.41,2.*18*.9.42,11.44,30^{2}.45,1.46,2^{3}.13.17.49,28.30.34.38.50,17^{2}.18^{2}.43.51,34.59.52,9.10.11.12^{2}.15.26.27.31^{3}.34 ‖ Ez 17,12.19,9.21,24.26.24,2.26,7^{2}.28,

12.29,2.3.18.19.30,10.21.22.24.
25.31,2.32,2.11.37,24 ‖ Hos 1,1.3,
4.5,13.7,3.8,10.10,3.15.13,10.11 ‖
Am 1,1[2].2,1.7,10.13 ‖ Jon 3,6 ‖
Mich 6,5 ‖ Nah 3,18 ‖ Zeph 1,1.3,
15 ‖ Zach 9,5.14,5 ‖ Mal 1,14 ‖ Ps
10,16.21,2.24,7.9.8.10[2].29,10.45,
14.16.47,3.8.48,3.61,7.72,1.99,4.
105,20,135,11.*136,19*.11.*136,20* ‖
Prv 1,1.14,28.35.16,10.14.15.19,
12.20,2.8.26.28.21,1.22,11.25,1.
5.6.29,4.14.30,27.28.31,1 ‖ Job
41,26 ‖ Cant 7,6 ‖ Thr 2,6 ‖ Eccl 1,
1.12.5,8.8,2.4.9,14.10,20 ‖ Esth 2,
6[2] ‖ Dan 1,1[2].2.8,21.23.10,1.11,3.
5.6[2].7.9.11[2].13.14.15.25.40[2] ‖ Esr
1,1[2].2.8.2,1.3,7.10.4,2.3.5[2].7.6,22.
7,1 ‖ Neh 6,7.7,6.9,22[2].13,6.26[3] ‖
1Ch 1,43.3,2.4,41.5,6.17[2].26[2].11,
2.14,1.18,3.5.9[2].19,1.7.29,25 ‖ 2Ch
2,2.10[2].8,11.11,3.12,2.9.16,1[2].2.3.
7[3].18,3[2].4.5.7.*17.29*.8.9.19.25.28[2].
29.30.31.32.33.19,1.20,35[2].21,2.
8.12.22,1.5[2].6[2].25,17[2].18[2].21[2].23[2].
25[2].27,5.28,5.19.20.29,27.30,24.
26.32,1.7.8.9[2].10.11.21.22.23.34,
24.26.35,3.4.20.21.36,3.4.6.17.
22[2].33.

הֲמֶּלֶךְ *interrog.* Mich 4,9.

וּמֶלֶךְ Gn 14,2.8[3] ‖ Jud 19,1 ‖ 1R
22,10.31.48 ‖ 2R 3,9.12.6,8.19,
13[2] ‖ Jes 19,4.37,13[2] ‖ Jer 10,10.
25,26 ‖ Ez 37,22 ‖ Ps 95,3 ‖ Prv
30,31 ‖ Dan 11,25 ‖ 2Ch 18,9.30.
34.

וָמֶלֶךְ 1R 21,10.13 ‖ Prv 24,21.

הַמֶּלֶךְ Gn 14,17.39,20 ‖ Nu 20,17.
21,22 ‖ Jud 3,19.8,18.9.11.10,24.12,
2.13.14.17,25.55.56.18,6.22.25.
19,4.20,5.24.25.29.21,3.9.22,11[2].
14[2].15.16.17[2].18.23,20[2].24,9.25,
36.26,14.15[2].16.17.19.22.28,13.
29,8 ‖ 2S 3,21.23.24.32.33.36.38.
4,8[2].5,3[2].6.6,16.7,1.2.3.18.8,8.10.
11.9,2.3[2].*4.11.16,3*.4.5.9.11[2].13.
10,5.11,2.8[2].9.19.20.24.13,4.6[2].
13.18.23.24[2].25.26.27.29.30.31.
32.33[2].35[2].36[2].39.14,1.3.4[2].5.8.9[2].
10.11.12.13[2].15[3].16.17[2].18[2].19[3].
21.*24*,2.22[3].24[2].*28*.26.29.32[2].33[4].
15,2.3.6.7.9.15[3].16[2].17.18.19[2].21[3].
25.27.34.35.16,2[2].3.4[2].5.6.9[2].10.
14.16.17,2.18,2.4[2].5[2].12[2].13.18.
19.20.25.26.27.28[2].29[2].30.31.32[2].
19,1.2.3.5.6.9[3].10.11.12.*13*.12.15.
16[3].17.18.19[2].20[3].21.24[2].25[2].26[2].
27[2].28[2].29[2].30.31[2].32.33.34.35[2].
36.37[2].38.39.40.41[2].42[3].43[2].20,3.
4.22.21,2.5.6.7.8.14.24,3[3].4[2].9.20.
21.22.23[2].24 ‖ 1R 1,2[3].9[2].13[2].14.
15[2].16.18.19.*25*.20[2].*27*.21.22.23.
24.25.27.28[3].29.31.32[2].33.34.*39*.
36[2].37[2].38.43.44[2].47[3].48.51[2].53.2,
17.18.19[3].20.22.23.25.26.30[2].31.
2,35[2].36.*42*.38.44.46.3,4.16.22.
23.24[2].25.26.27.28[2].4,1.5.7.5,7[2].
27.31.6,2.7,13.14.46.51.8,1.2.14.
63.64.66.9,1.*10*.11.15.26.28.10,3.
6.12[2].13.16.17.18.21.23.26.27.28.
11,14.12,2.6.12.13.15.16[2].18.28.
13,4.6[2].7.8.11.14,26.27[2].28.15,18[2].
20.22.16,16.18.20,4.9.29[2].22,6.8.
12.*15*.13.15.16.26.27.37[2] ‖ 2R 1,
6.9.11.15.3,6.4,13.5,8.6,12.26.28.
30.7,9.11.12.14.17.18.8,3.5[2].6.8.
29.9,15.18.19.10,6.7.8.13.11,2[2].4.
5.7.8[2].11.12[2].14[2].16.17[2].19[2].20.
12,8.11.19.13,16.14,5.14.*18,15*.
22.15,5[2].25.16,8.10[2].11[2].12[3].15[2].
16.17.18.18,17.18.19.28.29.36.
19,1.5.20,14.21,23.24.22,3.9[2].10.
11.12[2].20.23,1.2.3.4.12.13.21.29.
24,13.15[2].25,4.5.6.9.11.19.30 ‖ Jes
6,1.5.14,28.36,2.4.*13*.8.14.16.21.
37,1.5.39,3 ‖ Jer 3,6.4,9.21,1.26,
10.21[2].22.23.29,2.16.34,8.36,12.
20[2].21[3].24.26.27.37,3.17[2].18.20.
21.38,4.5[2].6.7.8[2].9.10.11.14[2].16.
19.25[2].26.27.39,4.8.41,1.9.10.43,
6.46,18.*48,15.51,57*.52,7.8.9.13.
20.25 ‖ Ez 1,2.7,27.17,16 ‖ Hos 5,
1 ‖ Am 7,1 ‖ Jon 3,7 ‖ Zeph 1,8 ‖
Hag 1,1.*15* ‖ Zach 7,1.14,10 ‖ Ps
20,19.21,8.33,16.45,6.12.98,6.
145,1 ‖ Cant 1,4.3,9 ‖ Eccl 2,12 ‖
Esth 1,2.5[2].7.8.10[2].11.12[2].13[2].14.
15.16[3].17.18.19[3].20.21[2].22.2,1.
2.3.4[2].8[2].9.12.13[2].14[3].15[2].16.17.
18[2].19.21[2].*6,2*.23.3,1.2[3].3[3].8.9.
5,4.8,5.9,13.9.10.*8,2*.11.12.*8,9*.
12[3].13.15.4,2[2].3.*8.17*.5.6.7.8.11[5].
13.16.5,1[2].2[2].*8,4*.3.4.5.*7,1*[2].6.8.
7,3[2].8[2].9.11[2].12[2].14.6,1[2].3[2].4[2].5[2].
6[2].*7.9*[2].*11*.6.7.8[2].9.10[2].12.14.7,
2.4.5.6.7.8[2].9[3].10.8,1[2].3.4.5[2].7.
8[4].10[2].11.12.*9,2.20*.14.15.9,1.4.
11.12[2].14.16.25.10,1.2 ‖ Dan 1,
3.4.5[3].8.10.13.*15*.18.19[2].20.21.2,
2[2].3.8,1.21.27.11,36 ‖ Esr 4,3.7,6.
7.11.27.28[2].8,1.22.25.36[2] ‖ Neh 2,
1.2.*4.6*.3.5.*7*.6.8.9[2].14.18.19.3,15.
25.5,4.14.11,23.24.13,6[2] ‖ 1Ch 4,
23.9,18.11,3.15,29.17,26.18,10.
11.17.19,5.21,3.4.6.23.24.24,6.31.
25,2.5.6.26,26.30.32[2].27,1.*28,1*.
25.32.33.28,2.29,1.6.9.24[2].29 ‖
2Ch 1,*14.9,25.15.9,27*.16.2,11.4,
17.5,3.6,3.7,5[2].6.11.8,15.18.9,5.
11[2].12.15.16.17.20.22.10,2.6.12.
13[2].15.16[2].18.12,9.10.11.13,15,
16.16,2.4.6.17,19[2].18,5.7.11.12.
14.15.25.26.19,2.11.21,17.22,11[3].
23,3[2].5.7[2].10.11[2].12.13[2].15.16.20[3].
24,6.8.11[2].12.14.17.21.22.25,3.7.
24.26,2.11.18.21[2].28,7[2].16.21.22.
29,15.18.19.20.23.24.25.29.30.30,
2.4.6[2].12.31,3.13.32,20.33,25.34,
16[2].18.19.20.22.28.29.30.31.35,7.
10.15.16.23.36,10.18.

הַמֶּלֶךְ (= הַמַּלְאָךְ) 1Ch 21,20.

וְהַמֶּלֶךְ 2S 3,31.13,21.14,9.15,23.
19,5.12.40 ‖ 1R 1,1.4.15.2,45.8,5.
62.10,13.11,1.12,18.15,22.22,35 ‖
2R 7,17.8,4 ‖ Jer 36,22.38,7 ‖ Hos
10,3 ‖ Ps 63,12 ‖ Esth 3,15.5,1.7,7.
8 ‖ Esr 1,7 ‖ 2Ch 5,6.7,4.9,12.10,
18.12,6.20,15.

מֵהַמֶּלֶךְ 2S 3,37.

שֶׁהַמֶּלֶךְ Cant 1,12.

בְּמֶלֶךְ Nu 21,26 ‖ 2R 3,5.18,7.24,
20 ‖ Jes 7,20 ‖ Jer 52,3.

בַּמֶּלֶךְ 1S 18,22.23.26.27 ‖ 2S 19,
44.20,21 ‖ 1R 11,26.27 ‖ Jer 36,
25 ‖ Cant 3,11 ‖ Esth 2,21.6,2 ‖
2Ch 36,13.

כְּמֶלֶךְ Job 15,24.29,25.

לְמֶלֶךְ Gn 40,1.5 ‖ Ex 14,5 ‖ Nu 21,

29 ‖ Jos 2,2.10,28².*30* ‖ Jud 9,6. 15‖ 1S 15,1.11.17 ‖ 2S 2,4.7.3,17. 5,3.12.17.12,17.12,7‖ 1R 1,34.45. 5,15.10,9.14,2.19,15.16‖2R 3,4.6, 12. 9,3.*12*.6.13,16.18.15,20.16,8. 17,4.26.18,16.24,7‖Jer 51,31‖Ez 37,22 ‖ Hos 10,6 ‖ Zach 14,9.16. *17* ‖ Ps 45,2.72,1 ‖ Job 18,14.34, 18‖Neh 6,6‖ 1Ch 11,3.14,2.8.28, 4.29,23 ‖ 2Ch 9,8.24,23.28,21.33, 11.

לַמֶּלֶךְ 1S 18,18.25.27‖2S 6,12.17, 16.17.21.18,21.25.28.24,20.23 ‖ 1R 1,3.4.16.23².31.53. 2,29.38.7, 40.45.9,14.10,10².22.14,25.15,1. 20,38 ‖ 2R 7,2.15.8,5.11,10.12,7. 18,9.13.22,3.10.23,23.25,2.8 ‖ Jes 30,33.36,1.57,9 ‖ Jer 13,18.36,16. 52,5.12 ‖ Ps 45,15 ‖ Esth 1,9.2,2. 22.3,7.8.5,14.6,4.9,3.10,3 ‖ Dan 1, 10.2,2.4‖Esr 7,8.8,22 ‖ Neh 1,11. 2,1.3.5.7.8.6,7 ‖ 1Ch 27,24.31.33. 34.28,1 ‖ 2Ch 4,11.16. 8,10. 9,9². 21.12,2.13,1.23,9.24,17.25,16.26 13.34,18.35,23.

וְלַמֶּלֶךְ Esth 3,8‖1Ch 29,20.

מִמֶּלֶךְ 1S 15,23 ‖ Eccl 4,13‖ Dan 11,8.

מַלְכִּי *suff.* 2S 19,44 ‖ Ps 2,6.5,3. *84*,*4*.44,5.68,25.74,12.

מַלְכֵּנוּ 1S 8,20‖Jes 33,22‖ Hos 7, 3‖Ps 98,19.

לְמַלְכֵּנוּ Ps 47,7.

מַלְכְּךָ Dt 28,36‖Hos 13,10.

מַלְכְּכֶם 1S 8,18.12,12.25‖Jes 43, 15‖Am 5,26.

מַלְכֵּךְ Zach 9,9.

שֶׁמַּלְכֵּךְ Eccl 10,16.17.

מַלְכּוֹ Nu 24,7‖2S 22,51‖ Hos 11, 5‖Zach 11,6‖Ps 18,51.

בְּמַלְכּוֹ Jes 8,21.

לְמַלְכּוֹ 1S 2,10.

מַלְכָּהּ Jos 6,2.10,28.30.37.39.11, 10‖Jer 8,19 ‖ Ez 17,12 ‖ Hos 10, 7‖Thr 2,9.

לְמַלְכָּהּ Jos 10,30.

וּלְמַלְכָּהּ Jos 8,2².10,1².39².

מַלְכָּם 2S 12,30‖Jer 30,9.49,1.3 ‖ Hos 3,5 ‖ Am 1,15 ‖ Mich 2,13 ‖ 1Ch 20,2.

בְּמַלְכָּם 2S 20,2 ‖ Zeph 1,5 ‖ Ps 149,2.

מְלָכִים *pl.* Gn 14,9 ‖ Jos 12,24 ‖ Jud 1,7.5,3.19 ‖ Jes 10,8.45,1.49, 7.23.52,15.60,16.62,2‖ Jer 17,25. 22,4.52,31 ‖ Ez 26,7.28,17 ‖ Ps 2, 10.45,10. 68,15.30. 72,11. 105,14. 110,5.119,46.135,10.136,17.18 ‖ Prv 8,15.16,12.13. 22,29.25,2.3 ‖ Job 3,14.12,18.36,7 ‖ Eccl 2,8 ‖ Dan 11,2‖1Ch 16,21.

מְלָכִין Prv 31,3.

וּמְלָכִים Gn 17,6.35,11 ‖ Jes 41,2. 60,3‖Jer 25,14.*27*,*7*.50,41.

הַמְּלָכִים Gn 14,17.36,31 ‖ Dt 3, 21 ‖ Jos 9,1.10,16.17.22.*23*.24². 42.11,2.5.12.18‖2S 10,19‖1R 20, 24 ‖ 2R 3,10.*13*.21.23.10,4.11,19. 25,28 ‖ Jer 13,13.34,5.52,31 ‖ Ps 48,5‖Dan 11,27‖1Ch 1,43.20,1 ‖ 2Ch 9,26. 16,11. 21,20. 24,16.25. 27.

הַמְּלָאכִים (יתיר א׳) 2S 11,1.

וְהַמְּלָכִים Gn 14,5‖1R 20,12.16 ‖ 1Ch 19,9.

בַּמְּלָכִים 1R 3,13‖Hab 1,10.

לַמְּלָכִים Ps 144,10 ‖ Prv 31,4² ‖ Neh 9,37‖2Ch 1,12.26,23.

מַלְכֵי *cs.* Gn 17,16‖Nu 31,8²‖Dt 3,8.*4*,*47*.31,4 ‖ Jos 2,10.*9*,*10*.5,1². 10,5.6.12,1.*7*.24,12‖ Jud 5,19.8,5. 12.26 ‖ 1R 5,4.14.10,15.23.29.16, 33.20,31² ‖ 2R 7,6. 8,18. *16*,*3*. 12, 19.13,13.*14*,*16*.14,29.18,5.19,11. 17.23,5.*11*.12.19.22 ‖ Jes 1,1.14, 9.18.19,11.24,21.37,11.18‖ Jer 8, 1.17,19.20.*19*,*3*.19,13.20,5.25,20². 22³. 24². 25³. 26. 33,4. 44,9. 51,11. 28 ‖ Ez 27,33 ‖ Hos 1,1 ‖ Mich 1, 1 ‖ Ps 2,2. 68,13. 72,10². 102,16. 138,4.148,11 ‖ Thr 4,12 ‖ Dan 8, 20.10,13 ‖ Esr 9,7.9 ‖ Neh 9,32 ‖ 1Ch 9,1‖2Ch 1,17.9,14.22.23.20, 34.*27*,*7*.*35*,*27*.*36*,*8*.21,6.13.25,26. *28*,*26*.*32*,*32*.28,2.16. 23.27.30,6. 32,4.33,18.34,11.35,18.

וּמַלְכֵי 2R 17,8.23,22 ‖ Jer 19,4 ‖ 2Ch 1,17.

וּבְמַלְכֵי 1S 14,47.

כְּמַלְכֵי 2R 17,2.

לְמַלְכֵי 1S 27,6 ‖ 1R 14,19.*15*,*31*. *16*,*5*.*14*.*20*.*27*.*22*,*39*. 29.*15*,*7*.*23*. *22*,*46*‖ 2R 1,18.*10*,*34*.*13*,*8*.*12*.*14*, *15*.*28*.*15*,*11*.*15*.*21*.*26*.*31*. 8,23.*12*, *20*.*14*,*18*.*15*,*6*.*36*.*16*,*19*.*20*,*20*.*21*, *17*.*25*.*23*,*28*.*24*,*5*‖Jer 1,18‖Mich 1,14‖Ps 76,13.89,28‖Esth 10,2.

וּלְמַלְכֵי 1R 10,29.

מְלָכֵינוּ *suff.* Jer 44,17 ‖ Dan 9, 6‖Esr 9,7‖Neh 9,34.

לִמְלָכֵינוּ Dan 9,8‖Neh 9,32.

מַלְכֵיכֶם Jer 44,21.

מְלָכֶיהָ Jes 7,16 ‖ Jer 25,18.46, 25‖Ez 32,29.

מַלְכֵיהֶם Dt 7,24 ‖ Jos 10,40. 11, 12.17‖Jer 2,26.*32*,*32*‖Ez 43,7.9‖ Hos 7,7‖Ps 105,30.149,8‖Neh 9, 24.

וּמַלְכֵיהֶם Jes 60,10.11‖Ez 27,25. 32,10.43,7.

מַלְכָּה] הַמַּלְכָּה

regina, uxor regis.

Esth 1,9.11.12.16.17². 18. 2,22.4, 4.5,2.3.12.7,1.2.3.5.7.8.8,1.7. 9,12. 29.31.

וְהַמַּלְכָּה Esth 7,6.

בַּמַּלְכָּה Esth 1,15.

מַלְכַּת־ *cs.* 1R 10,4.10 ‖ 2Ch 9, 3.9.

וּמַלְכַּת־ 1R 10,1‖2Ch 9,1.

לְמַלְכַּת־ 1R 10,13‖2Ch 9,12.

מְלָכוֹת *pl.* Cant 6,8.9.

מְלֶכֶת] לִמְלֶכֶת

regina, vel n. pr. deae lunae; (*al.* rad. מְלָאכֶת = לאך).

לר״ק נקרא כן הירח כטעם לממשלת הלילה, ויותר נכון שהוא הכוכב וונוס, אסתר באשורית, עשתרת בעברית; להרד״ק כמו מְלָאכֶת (מעשה השמים, או עבודת השמים), וכן נמצא בקצת נוסחאות בדפוס ובכ״י, אך אין לזה סמך בתרגומים.

Jer 7,18.44,17.*18*.*25*.19.

מַלְכוּת

imperium regium, regia dignitas; regnum.

בטעם ואשר נָתַן כתר מלכות בראשו ליונתן והרומי כמו וַיִּנָּתֵן, וי״מ כמו כַּאֲשֶׁר נָתַן, כלומר ביום שנכתר, ולד״א בראשו מוסב על הסוס, וכן מצאו על ציוני קדמוניות בבל ראשי סוסי המלך מפוארים במין כותרת.

Jer 49,34 ‖ Ps 145,13 ‖ Esth 1,7. 11.19.2,17.3,6.5,1.6,8^2.8,15.9,30 ‖ Dan 9,1.10,13.11,2.20.21^2 ‖ Esr 4,5 ‖ Neh 12,22 ‖ 1Ch 12,23(24).28,5.29,25 ‖ 2Ch 11,17. 12,1.20,30.36,20.

הַמַּלְכוּת Esth 1,9.5,1.3.6.*7*,*2*.

בַּמַּלְכוּת Esth 1,14.

בְּמַלְכוּת Dan 11,9 ‖ Esr 7,1.8,1.

וּבְמַלְכוּת Esr 4,6.

לְמַלְכוּת Dan 1,1.2,1.8,1 ‖ 1Ch 26,31 ‖ 2Ch 15,10.19.16,1.35,19.

לַמַּלְכוּת Esth 4,14.

וּבְמַלְכוּתִי *suff.* 1Ch 17,14.

מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּתֶךָ Ps 45,7. 145,11.13 ‖ Esth 3,8 ‖ 2Ch 7,18.

וּמַלְכוּתֶךָ 1S 20,31.

מַלְכוּתוֹ, מַלְכֻתוֹ Nu 24,7 ‖ 1R 2,12 ‖ Jer 52,31 ‖ Ps 145,12 ‖ Esth 1,2.4.20.2,3.16.5,1 ‖ Dan 1,20.11,4^2.17 ‖ Esr 1,1.4,6 ‖ 1Ch 14,2. 17,11.22,10(9).28,7.29,30 ‖ 2Ch 1,1.36,22.

וּמַלְכוּתוֹ Ps 103,19.

בְּמַלְכוּתוֹ Eccl 4,14 ‖ 1Ch 11,10 ‖ 2Ch 29,10.

לְמַלְכוּתוֹ Esth 2,16 ‖ 2Ch 1,18.2,11.3,2.16,12.33,13.

וּמַלְכוּתָהּ Esth 1,19.

מַלְכוּתָם Jer 10,7 ‖ Dan 8,23.

בְּמַלְכוּתָם Neh 9,35.

מַלְכֻיוֹת *pl.* Dan 8,22.

מְלוּכָה

regium imperium, regia dignitas.

1R 21,7 ‖ Jes 34,12.62,3.

הַמְּלוּכָה, הַמְּלֻכָה 1S 10,16. 25. 11,14.14,47.18,8 ‖ 2S 12,26.16,8 ‖ 1R 1,46. 2,15^2. 22. 11,35. 12,21 ‖ 2R 25,25 ‖ Jer 41,1 ‖ Ez 17,13 ‖ Ob 21 ‖ Ps 22,29 ‖ Dan 1,3 ‖ 1Ch 10,14.

לִמְלוּכָה Ez 16,13.

מַמְלָכָה

imperium regium; regia potestas, dignitas, *rex*.

השבעים קורין באיכה: מַלְכָּה ושריה.

Jes 19,2 ‖ Jer 18,7.*9* ‖ Ez 17,14. 29,14 ‖ Am 7,13 ‖ Thr 2,2 ‖ 2Ch 9,19.13,5.

וּמַמְלָכָה 1R 18,10 ‖ Jes 17,3 ‖ 2Ch 32,15.

הַמַּמְלָכָה Jos 10,2 ‖ 1S 27,5.28,17 ‖ 2S 3,10 ‖ 1R 11,11.13.31.34. 12,26. 14,8. 18,10 ‖ 2R 11,1. 14,5. 15,19 ‖ 1Ch 29,11 ‖ 2Ch 11,1.14,4. 17,5.21,3.22,10.23,20.25,3. 29,21.

וְהַמַּמְלָכָה 1R 2,46 ‖ Jes 60,12 ‖ Jer 27,8.

בְּמַמְלָכָה Jes 19,2.

בַּמַּמְלָכָה Am 9,8.

לְמַמְלָכָה 2Ch 22,9.

מִמַּמְלָכָה Ps 105,13.

וּמִמַּמְלָכָה 1Ch 16,20.

מַמְלֶכֶת *cs.* Ex 19,6 ‖ Nu 32,33^2 ‖ Dt 3,4.10.13 ‖ 1S 24,21 ‖ Jer 27,1. 28,1 ‖ Mich 4,8 ‖ 2Ch 13,8.21,4.

מַמְלַכְתִּי *suff.* Gn 20,9.

וּמַמְלַכְתִּי 2S 3,28.

מַמְלַכְתְּךָ 1S 13,13.14 ‖ 1R 9,5.

וּמַמְלַכְתְּךָ 2S 7,16.

מַמְלַכְתּוֹ Gn 10,10 ‖ Dt 17,18.20 ‖ 2S 5,12.7,12.13 ‖ Jes 9,6.

מַמְלָכוֹת *pl.* 1R 10,20 ‖ Jes 13,19. 14,16.23,11.47,5 ‖ Jer 28,8.51,20 ‖ Ez 37,22 ‖ Zeph 3,8 ‖ Hag 2,22 ‖ Ps 46,7.79,6 ‖ Neh 9,22.

וּמַמְלָכוֹת Nah 3,5 ‖ Ps 102,23.

הַמַּמְלָכוֹת

(לדבור בס׳ הזכרונות האי דהדברים חסר).

Dt 3,21 ‖ Jos 11,10 ‖ 1S 10,18 ‖ 1R 5,1 ‖ Jer 1,10 ‖ Ez 29,15 ‖ Am 6,2. 19 ‖ Jes 13,4.23,17.37,16.20 ‖ Jer 1,15. 15,*4*.*29*,*18*. 24,9. 34,1.17. 51,27 ‖ Hag 2,22 ‖ Ps 68,33.135,11 ‖ Esr 1,2 ‖ 1Ch 29,30 ‖ 2Ch 12,8.17, 10.*20*,*29*.20,6.36,23.

מַמְלְכוֹת *cs.* Dt 28,25 ‖ 2R 19,15.

הַמַּמְלְכוֹת Jer 25,26.

לְמַמְלְכֹת Jes 10,10.

וּלְמַמְלְכוֹת Jer 49,28.

מַמְלְכוּת [מַמְלְכוּת *cs.* Jos 13,12.21.27.30.31 ‖ 1S 15,28 ‖ 2S 16,3 ‖ Jer 26,1 ‖ Hos 1,4.

v. ch.; מַלְכָּם, מֹלֶךְ etc. v. n. pr.

מָלַךְ II

Ni. secum consultare, consilium inire.

מקורו בארמית ואשורית במובן התיעץ, ושגור בדרז״ל: יועצין באחיתפל ונמלכין בסנהדרין, צא והמלך בקונך; י״פ מזה השם מלך, ור״י פי׳ מזה למחות מלכין, וכ״ת השבעים הִתְמַלֵּךְ דירמיה כ״ב ט״ו.

וַיִּמָּלֵךְ *Ni. 3 impf.* Neh 5,7.

——v. chald.——

מָלַל° I

terere, conterere; *transl.* flaccescere, marcescere (cf. מוּל).

קרוב אל אָמַל ואל °מוּל; לד״ק יְמוֹלֵל כמו יְמוֹלַל, ואולי בא בצירה לַזוּגו עם ויבש.

יִמַּל [נָמַל *Ni. 3 impf.* Job 18,16.

וַיִּמַּל Job 14,2.

יִמָּלוּ *3 impf. pl.* Ps 37,2 ‖ Job 24,24.

מוֹלֵל *Po. pt.* Prv 6,13.

יְמוֹלֵל *3 impf.* Ps 90,6.

יִתְמֹלָלוּ [הִתְמוֹלֵל *Hith. 3 impf. pl.* Ps 58,8.

מְלִילָה] מְלִילֹת *pl.*

spica.

שבלת שמתפרכת ונתמללת, וכטעם וטחני קמח, ובמשנה המולל מלילות של הטין (מעשרות ד׳ ה׳).

Dt 23,36.

מִלֵּל] מִלֵּל *Pi. 3 perf.* II

loqui, eloqui, dicere.

בהערה אל דָּבָר כבר רמזנו על קורבת מושג הִתּוּךְ הַדִּבּוּר עם גזירה וכריתה.

Gn 21,7.

מִלְּלוּ] מִלֵּלוּ 3 *perf. pl.* Job 33,3.

תְּמַלֵּל] תְּמַלֶּל־ 2 *impf.* Job 8,2.

יְמַלֵּל 3 *impf.* Ps 106,2.

מִלָּה

verbum; sententia, sermo; obiectum sermonis (irrisorii).

מלה הבאה רק בדבור המליצי.

Ps 139,4.

לְמִלָּה Job 30,9.

מִלָּתִי *suff.* Job 13,17.*21*,*2*.24,25. 29,22.

וּמִלָּתוֹ 2S 23,2.

מִלִּים *pl.* Job 6,26.8,10. 23,5. 32, 15.18.36,2.

וּמִלִּים Job 15,3.

בְּמִלִּים Job 16,4.19,2.29,9.

מִלִּין Job 12,11.15,13.26,4.32,11. 14.33,8.22.34,3.35,4.16.

בְּמִלִּין Job 4,2.38,2.

לְמִלִּין Job 18,2.

מִלַּי] מִלַּי *suff.* Job 19,23.33,1. 34,1.16.36,4.

מִלֶּיךָ Prv 23,9‖Job 4,4.

מִלֵּיהֶם Ps 19,5.

——v. chald. et n. pr.——

מָלַץ°

gratum, iucundum, suavem esse.

קרוב אל מלט, במובן חָלָק ונעים, וכמוהו בערבית וכושית; יש מחברין לו גם מליצה, ויש מחברין זה וזה אל לוץ או ליץ.

נִמְלַץ] נִמְלְצוּ *Ni. 3 perf. pl.* Ps 119,103.

מֶלְצַר] הַמֶּלְצַר

cellarius.

לרֹב הפותרים הוא מן מל = יין בלשון פרס וצר = שַׂר, כלומר הממונה על אוצרות היין, שר־המשקים, רב־שקה, ולד"ק יסודתו באשורית, מַצַּר בהוראת פָּקִיד.

Dan 1,11.16.

מָלַק] וּמָלַק

infringere, avellere.

קרוב אל בָּלַק, פָּלַג, ומָלַג בסורית בהוראת מריטת השער, וכן בדרז"ל ומולגין את הראש וכו׳ (ביצה ל"ד א׳).

Lev 1,15.5,8.

——מָרַר v. מָמֶר——

מִן־ ... וּמִן־ , מִן־

ex, ab, de, per, quam, prae, *ne, ut non.*

המלה הזאת נמצאת בכל לשונות בני שם, וגם בצורית ומואבית (בשבאית בי"ת ת׳ המ"ם); ויתכן שהיא קצור מן מָנָה, חלק, ובאה גם להורות יתרון דבר על דבר או חסרונו. במלואה תבוא לרב רק עם ה"א הידיעה, ובקצורה תושלם הנו"ן בדגש, ולפני אותיות הגרון ורי"ש מֵ (ויש יוצאים כמו מִהְדֹף [ב"פ], וּמִרְגָזֶךָ). לפעמים תורה על השלילה ת׳ מֵאֵין, מִבְּלִי: משנאיו מן יקומון (הדברים ל"ג י"א), עמדו מכה נסים (ירמיה מ"ח מ"ה). לד"ק מנהו דתהלים ס"ח כ"ד כמו מֶנְהוּ. יונתן תרגם מִנְּלָם דאיוב ט"ו כ"ט מִנְהוֹן = מִנְהֶם או מִן־לדם (ע׳ רש"י שם). מן עם כנויי מלות הגוף אֲנִי: מִמֶּנִּי, מִמְּךָ וכו׳ וכדומה הובאו איש על מקומו בחלק מלות הגוף.

Gn 2,6.7.19.22.3,12.17.4,10.11.5, 29.7,8^{3}.23.8,2.10.16.19.9,18.20. 10,11.13,14.19,12.14.21,15.17. 22,11.16.25,29.30.29,2.30,16.31, 13.32,14.33,15.34,7.37,28.38,17. 40,14.17.41,2.*18*.3.14.50,24 ‖ Ex 1,10.2,7.10.23^{2}.3,8.4,9.7,18.21.8, 9^{3}.9,15.10,5^{2}.12,5.7.22.33.46.16, 4.27.18,13.14.19,3.14.17.20,22. 23,16.25,19.33.*35*.*37*,*19*.26,28. 29,21.22.32,1.8.15.28.33,7.34,29. 36,33.37,8‖Lev 1,2^{2}.3.10.*3*,*6*.10^{2}. 14^{3}.2,2.*10*.9.3,1.4,6.7.17.5,6.15. *18*,*25*.16.7,25.8,24.9,10^{2}.19^{2}.11, 13.39.13,4.20.21.*26*.25.30.31.32. 34.56^{4}.14,3.7.16^{2}.27.28.29.30^{2}.37. 38.16,14.19.20,4.24.26.22,6.7.25, 12.22.33.26,6.27,29‖Nu 5,2.26.6, 19^{2}.10,34.11,17.25.31.13,33.14,6. 38.15,3.23.30.18,9.26.27^{2}.28.20, 8.28.22,6.23.23,7.31,28^{4}.30^{2}.35. 37.42.43.47^{3}.34,7 ‖ Dt 3,16.4,36. 42.9,12.15.*10*,*5*.16.21.11,24^{2}.28. *31*.*29*.12,3.13,6.18.16,4.17,10.20. 19,5.26,13.15.28,24.33,11.22 ‖ Jos 4,2.16.17.19.20.6,18^{2}.7,1.4.9 11.8,4.6.16.22.29.10,2.7.9.11.22 23.11,17.21^{4}.13,3.6.15,2.18,12. 14.21,4.23,4 ‖ Jud 1,24.2,1.17.21. 3,19.27.5,20.6,21.38.7,3.5.8,13. 26^{2}.9,15.35.43.10,11.12,9.13,5.7. 15,13.19,16.20,14.21.25.31.32. 38.40.21,21.23‖1S 1,1.2,20.4,16^{2}. 7,11.9,5.11,5.13,15.14,11.17,40. 50.24,9.28,9.13.30,19 ‖ 2S 1,2.4^{2}. 4,11.5,9.7,8.11,17.12,17.15,24.18, 13.19,10.43.20,2.5.6.12.13.16.21, 10.22,13.23,19.23.24,15 ‖ 1R 1, 39.5,1.13.20.23.6,16.7,34.8,8.10. 16.9,20.10,3.11,2.26.12,9.13,5.26. 15,12.16,2.17,23.18,5.20,19.22, 34.47 ‖ 2R 1,10.*12*.10.12.14.2,1. 23.24.4,3.22.6,27.7,12^{2}.13.8,29.*9*, *15*.9,15.10,33.12,14.14,2.15,28. 18,17.21,8.9.15.19.23,16.36 ‖ Jes 2,22.6,6.16,4.10.18,2.7.28,7^{2}.55, 10‖Jer 1,1.8,3.13,7.16,9.20,3.21, 7^{3}.22,11.24,5.25,3.35.28,3.8.37, 21.38,10.13.39,4.40,1.4.41,6.14. 16.44,28.48,44.51,25‖Ez 1,4.5,6^{2}. 7.10,19.11,17^{2}.16,34.20,34^{2}.*41*. 41.23,48.25,7^{2}.28,25.29,13.15.34, 13^{2}.25.36,24.39,10^{2}.22.27.43,23. *25*.44,31^{2}.45,1.4.14.15^{2}.47,2.12. 15.47‖Hos 2,2.20 ‖ Joel 1,12.2,2. 4,7 ‖ Am 3,5.6,2.10 ‖ Jon 4,5 ‖ Mich 6,5.7,2‖Zeph 1,4.10‖Hag 2, 9.15.*18*.19‖Zach 8,10.13,2^{2}.14,2‖ Mal 2,8 ‖ Ps 10,18.12,8.18,49.30, 4.45,9.73,19.104,7^{2}.14.35.106,47. 48.116,8.118,5.148,1.7 ‖ Prv 27, 8 ‖ Job 1,16.30,5.8.37,9.40,6 ‖ Cant 2,9^{2}.3,6.*8*,*5*.4,2.*6*,*6*.15.5,4.6, 5 ‖ Ruth 1,7.2,14.16.3,10.4,12^{2} ‖ Thr 1,6‖Eccl 2,13^{2}.3,19.20.4,2.9. 6,3.8.9,4.7,9‖Dan 1,10.12.15.8,3. 5.10^{2}.9,25.10,12.11,13 ‖ Esr 2,62. 3,7.8,22 ‖ Neh 1,2.3.3,20.4,10.5, 17.6,9.7,64.8,3.17.9,5.11,1.10.13. 6.8.13.21‖1Ch 4,10.42.5,18.8,8.9. 9,3^{2}.14.31.32.10,3.11,8.15.21.22. 12,8.17.27(26).28(27).38.13,5.15, 25.16,4.36.17,5.7^{2}.19,6^{2}.21,21.26. 24,3^{2}.4.6.26,10.27^{2}.27,3.10.14 ‖ 2Ch 2,13.15.5,9.11.6,5.21.23.*25*.

וַיְמַן 3 *impf.* Jon 2,1.4,6.7.8 ‖ Dan 1,5.

מְמֻנִּים [מָנָה] *Pu.pt.pl.* 1Ch 9,29.

מָנָה [מן II]

pars, portio, munus; sors.

חלק מוכן ומיוחד, ובהשאלה אל גורל. השבעים קורין בש״א א׳ ה׳ אֶפֶס ת׳ אַפָּיִם וממשיכין אותו לפסוק שלאחריו, ולירמיה י״ג כ״ה מנת־מְרַיִךְ (מֶרְיְכֶם); ר׳ יוסף הלוי גורס בתהלים ס״ח כ״ד מֹנֵהוּ = מוֹנֵיהוּ, כטעם מוֹנַיִךְ דישעיה.

1S 1,5.

הַמָּנָה 1S 9,23.

לְמָנָה Ex 29,26 ‖ Lev 7,33.8,29.

מְנָת־ *cs.* Jer 13,25.

מְנָתְהוּ (=?מְנָתֵהוּ) *suff.* Ps 68, 24.

מָנוֹת *pl. I.* 1S 1,4 ‖ Esth 9,19. *22* ‖ Neh 8,10.12 ‖ 2Ch 31,19.

מְנָאוֹת *pl. II.* Neh 12,44.

מְנָיוֹת *pl. III.* Neh 12,47.13, 10.

מְנוֹתֶהָ *suff.* Esth 2,9

מְנָת Ps 11,6. 16,5.63,11 ‖ 2Ch 31,4.

וּמְנָת 2Ch 31,3.

מֹנִים *pl.* [מֹנֶה]

vices.

כתרגומו זמנין, כלומר עשר פעמים.

Gn 31,7.41.

הַמָּנֶה [מָנֶה]

mina, pondus centum siclorum, μνᾶ.

כדוגמתו בסורית, ערבית ואשורית, ומלשונות בני־שם בא לשפת יון.

Ez 45,12.

מָנִים *pl.* 1R 10,17 ‖ Esr 2,69 ‖ Neh 7,71.72.

מָנוֹן

parasitus, studiosus culinae.

לדעת ר״י שטיינבערג מָנוֹן מן מָנָה, כלומר רודף אחרי מָנוֹת (מלחך פינכי בדרז״ל); ר׳ יוסף הלוי פותרו כמו מְנוּן בכושית — קל ונבזה; וי״נ מָדוֹן.

Prv 29,21.

—conf. נון—

וּמַנְךָ (al. מָ) *suff.* Neh 9,20.

מִנִּי (=מִנִּים?) *pl.* [מֵן I]

fides, cithara (*al. rad.* מנן).

בסורית ܡܢܝܢ הוראתו שֵׂעָר, קוי כנור ומיתרי נבל, ובדרז״ל בנית (כמשחל בניתא מחלבא) או בהיפך אתון נימא, נימים, ונאמר על כלי זמר של נימים (זאיטען־אינסטרומענט); מִנִּי שמחוך לד״ק כמו מִנִּים, (כמו לַבָּרִי ולרצים ת׳ לַבָּרִים), ונדגש הנו״ן כדי להבדילו מן מִינִים (סברת רס״ג); ליונתן שם מקום כחטי מנית, ולהראב״ע כפל של מִן, וכ״ת השבעים (ע׳ השערת ריב״ל בשרשי לבנון); י״א ששרשו מנן (ואולי הוא קצורו של מְנַעַנְעִים?).

Ps 45,9.

בְּמִנִּים Ps 150,4.

—מְנָאוֹת v. nom. מָנָה—

מָנָה

numerare; attribuere, assignare; constituere.

כדוגמתו בארמית, סורית, ערבית ואשורית, ונאמר על הספירה, המבדלת חלק חלק לבדו, ועל הכנת חלק מיוחד, וגם על ההתמנות, כדרך שבא פָּקַד. יש מי שאומר כי מַן דתהלים ס״א ח׳ הוא ר״ת מלא נו״ן, יִנְצְרֻהוּ ולא יִצְּרֻהוּ (ואולי כן גם מִן דהדברים ל״ג י״א, יְקוּמוּן ולא יְקוּמוּ), ויתכן שהוא מקרא קצר: מִן־העולם ועד־העולם יִנְצְרֻהוּ, ונקדוהו פת״ח לעורר על החסרון; לרש״י מִנְלָם דאיוב ט״ו כ״ט כמו מַן־לָהֶם או מִנָּה לָמוֹ, ומנחם מסעיו; טעם לְהִמָּנוֹת דקהלת כמו לְהִמָּלְאוֹת.

Nu 33,10.

וּמָנִיתִי 1 *perf.* Jes 65,12.

מוֹנֶה *pt.* Jer 33,13 ‖ Ps 147,4.

לִמְנוֹת *inf. cs.* Gn 13,16 ‖ Ps 90, 12 ‖ 1Ch 21,1.17.27,24.

מְנֵה *imper.* 2S 24,1.

תִּמְנֶה־ 2 *impf.* 1R 20,25.

וַיִּמְנוּ 3 *impf. pl.* 2R 12,11.

נִמְנָה *Ni. 3 perf.* Jes 53,12.

לְהִמָּנוֹת *inf.* Eccl 1,15.

יִמָּנֶה 3 *impf.* Gn 13,16 ‖ 1R 3,8.

יִמָּנוּ 3 *impf. pl.* 1S 8,5 ‖ 2Ch 5,6.

מִנָּה *Pi. 3 perf.* Dan 1,10.11.

מִנָּהוּ (al. נָּ) (?) *suff.* Ps 68,24.

מִנּוּ־ 3 *perf. pl.* Job 7,3.

מַן (=מַנֵּה) (?) *imper.* Ps 61,8.

*30.33.*35.*39.* 7,14. 8,7.8.9,26. 10, 9. 13,2. 15,11. 16,10. 18,33. 19,3. 8.20,14.19².21,15.26,3.18.12.15. 29,5.12².31,3.33,9.34,3.12².35,24. 36,20.

הֲמִן־ *interrog.* Gn 3,11 ‖ Nu 20, 10 ‖ 2R 6,27.

וּמִן־ Gn 6,20.7,2 ‖ Ex 29,34.39,1 ‖ Lev 4,18.8,30. 14,26. 17,8.*10.*13. *20,2.*21,12.22.22,18 ‖ Nu 5,17.13, 23² ‖ Dt 10,7 ‖ Jud 7,23².10,11.11, 22 ‖ 1R 6,8.17,6 ‖ 2R 25,19 ‖ Jes 14, 3.20,5 ‖ Jer 17,5.26³. 39,10.44,18. 52,25 ‖ Ez 1,13.45,3 ‖ Jon 3,8 ‖ Ps 18,4 ‖ Dan 1,3.8,9.11,5.23.35 ‖ Esr 2,70.7,7.8,20. 10,11.23.24² ‖ Neh 7,63.73.11,15.36.12,28² ‖ 1Ch 9,7. *12,30.* 9,5.6.10. 14. 30. 32. 12,9.37 (36).15,17² ‖ 2Ch 8,9.15,8.17,11. 17.29,13².14².

לְמִן־ Ex 9,18 ‖ Dt 4,32.9,7 ‖ 2S 19, 25 ‖ Jer 7,7.*25,5.*25.32,31 ‖ Hag 2,18 ‖ 1Ch 5,9 ‖ 2Ch 15,13.

וּלְמִן־ 2S 7,11.

מִנִּי Jud 5,14² ‖ Jes 46,3² ‖ Ps 44, 11.19.45,9.68,32. 74,22. 78,2.42. 88.10 ‖ Job 6,16. 7,6. 9,3.25.11,9. 12,22.14,11.15,22.30.16,16.18,17. 20,4². 28,4. 30,30. 31,7. 33,18. 23. 30.

לְמִנִּי Mich 7,12.

וּלְמִנִּי Mich 7,12.

מִנֵּי־ Jes 30,11².

מִמֶּנִּי etc. v. אֲנִי Concord. pron.

מָן

manna.

להרשב״ם ויאמרו איש אל אחיו מן הוא, שאלו מַה־הוּא? (כהוראת מן בסורית) וכדמפרש והולך טעם השם, וכ״ת השבעים, וכן דעת הז״ל במדרש, ולרש״י והראב״ע ענינו מזון (או מנה ומתנה), וכן משמע מת״א. ר״י הלוי פתרו מן הכושית בהוראת דק וקל, כאמור דק ככפור, לחם הקלוקל.

Ex 16,15.31.33 ‖ Dt 8,16 ‖ Jos 5, 12 ‖ Ps 78,24.

הַמָּן Ex 16,35² ‖ Nu 11,6.9 ‖ Dt 8, 3 ‖ Jos 15,12.

וְהַמָּן Nu 11,7.

מְנִי] לַמְּנִי

fatum, fortuna.

אח אל גד, שה״ת למזל שמיעד לכל אחד מנתו וחלקו, וכן הוא גם בערבית, مَنِيَّة, והובא גם בחלק השמות (ע״ש).

Jes 65,11.

—v. chald.—

מְנוֹר v. נִיר; מְנוֹרָה v. נוּר.

מִנְחָה

donum, tributum; sacrificium, fertum.

בערבית יש גם פעל מָנַח במובן נתינת מנחה (וקרוב אל מָנָה), ומזה נראה שהמ״ם מן השרש; ולהרד״ק יתכן שיהיה שרשו נחה, והמ״ם למשקל (ע׳ ס׳ השרשים); משאת — תקרובת דורן מן גדול לקטן, ומנחה להפך.

Gn 4,3.32,14.19.43,11 ‖ Lev 2,1.4.5.6.*15*.6,13.7,9.10.14,10.23,16 ‖ Nu 15,4.6.9.28,9.*12*^{2}.*13*.26 ‖ Jud 3,15 ‖ 1S 10,27.26,19 ‖ 2S 8,2.6 ‖ 1R 5,1 ‖ 2R 8,8.9.17,3.4 ‖ Jes 57,6.66,3.20 ‖ Jer 33,18 ‖ Ez 46,5.7.14 ‖ Hos 10,6 ‖ Joel 1,9.13.2,14 ‖ Mal 2,12.3,3 ‖ Ps 72,10.96,8 ‖ 1Ch 16,29.18,2.6 ‖ 2Ch 17,5.11.26,8.32,23.

וּמִנְחָה Ex 30,9 ‖ Lev 9,4.23,37 ‖ Jos 22,23 ‖ Jud 13,23 ‖ 2R 20,12 ‖ Jes 19,21.39,1 ‖ Jer 14,12.17,26.41,5 ‖ Ez 45,24.46,5.14 ‖ Am 9,25 ‖ Mal 1,10.11 ‖ Ps 40,7 ‖ Dan 9,27.

הַמִּנְחָה Gn 32,22.43,15.25.26 ‖ Ex 40,29 ‖ Lev 2,3.*10*.8.9.11.6,7.8^{2}.9,17.10,12.14,20.31 ‖ Nu 5,25.26 ‖ Jud 3,17.18^{2}.13,19 ‖ 1R 8,64^{2}.18,29.36 ‖ 2R 3,20 ‖ Jes 66,20 ‖ Ez 44,29.45,17.46,11.15.20 ‖ Mal 1,13.2,13 ‖ Neh 13,5.9 ‖ 2Ch 7,7.

וְהַמִּנְחָה Ez 42,13.45,17.

בְּמִנְחָה Jes 43,23 ‖ Ps 45,13.

בַּמִּנְחָה Gn 32,21.

וּבְמִנְחָה 1S 3,14.

כַּמִּנְחָה Lev 5,13.

וְכַמִּנְחָה Ez 45,25.

לַמִּנְחָה Lev 7,37 ‖ 1Ch 21,23.

לְמִנְחָה Lev 14,21 ‖ Nu 7,13.*19*.*25*.*31*.*37*.*43*.*49*.*55*.*61*.*67*.*73*.*79*.28,5 ‖ Jos 22,29 ‖ Ez 45,15 ‖ 1Ch 23,29.

מִנְחַת *cs.* Lev 2,7.14^{2}.6,14.16 ‖ Nu 5,15^{2}.18^{2}.25 ‖ 1S 2,17.29 ‖ 2R 46,15 ‖ Jes 1,13 ‖ Mal 3,4 ‖ Ps 141,2 ‖ Dan 9,21.

וּמִנְחַת Nu 4,16 ‖ Neh 10,34.

וּבְמִנְחַת Esr 9,5.

כְּמִנְחַת Ex 29,41 ‖ Nu 28,8.

לְמִנְחַת Esr 9,4.

מִנְחָתִי *suff.* Gn 33,10 ‖ Jud 6,18 ‖ Zeph 3,10.

וּבְמִנְחָתִי 1S 2,29.

מִנְחָתְךָ, מִנְחָתֶךָ Lev 2,13^{2}.

מִנְחָתוֹ Gn 4,4.5 ‖ Nu 6,17 ‖ 1R 10,25 ‖ 2R 16,13.15 ‖ 2Ch 9,24.

וּמִנְחָתוֹ Lev 23,13 ‖ Nu 8,8.15,24.28,31.

מִנְחָתָהּ Nu 29,16.*25*.*34*.31.

וּמִנְחָתָהּ Nu 29,6^{2}.11.*19*.22.*28*.*38*.

מִנְחָתָם Nu 16,15.18,9.29,24.*37*.

וּמִנְחָתָם Lev 23,18 ‖ Nu 6,15.7,87.28,20.*28*.*29*,*3*.*9*.*14*.29,18.*21*.*27*.*30*.*33* ‖ 2R 16,15.

[מְנָחוֹת] מִנְחֹתֶיךָ *pl. suff.* Ps 20,4.

וּמִנְחֹתֵיכֶם Am 5,22.

וּלְמִנְחֹתֵיכֶם Nu 29,39.

—v. chald. et n. pr.—

מִנִּים v. מֵן I; מִנְלָם v. נָלָה.

מָנַע

denegare, recusare; arcere, prohibere.

כן הוא גם בצבית, ובערבית בא גם בהפך אתָן (ע׳ הערה אל מאן). ומנך לא מנעת דנחמיה לשון נופל על לשון הוא, והרבה כמוהו בספר זה (וַתִּכנע ... הכנענים, וימרו וימרדו, וכדומה).

Gn 30,2.

מְנָעַנִי *3 perf. suff.* 1S 25,34.

מְנָעֲךָ Nu 24,11 ‖ 1S 25,26.

מָנַעְתָּ *2 perf.* Ps 21,3 ‖ Neh 9,20.

מָנַעְתִּי *1 perf.* 1R 20,7 ‖ Am 4,7 ‖ Eccl 2,10.

מָנְעוּ *3 perf. pl.* Jer 5,25.

מֹנֵעַ *pt.* Jer 48,10 ‖ Prv 11,26.

מְנַע *imper.* Prv 1,15.

מִנְעִי *f.* Jer 2,25.31,16(15).

אֶמְנַע *1 impf.* Jer 42,4 ‖ Job 31,16.

וָאֶמְנַע Ez 31,15.

תִּמְנַע *2 impf.* Prv 3,27.23,13.30,7.22,7.

יִמְנַע *3 impf.* Ps 84,12.

יִמְנָעֵנִי *suff.* 2S 13,13.

וְיִמְנָעֶנָּה Job 20,13.

נִמְנַע *Ni. 3 perf.* Joel 1,13.

תִּמָּנַע *2 impf.* Nu 22,16.

וַיִּמָּנַע *3 impf.* Job 38,15.

וַיִּמָּנְעוּ *pl.* Jer 3,3.

מְנַעַנְעִים v. נוּעַ; מָם v. מָסַס.

מַס

portio, tributum (rad. מסס?).

לד״ק יסודתו בשפת מצרים, לד״א שרשו נסס, ומשקלו מֶנֶם בנפילת הנון, או הוא קצורו של מֶכֶם, וי״פ מן הערבית مسّ בהוראת מציצה (כטעם אפס הַמֵּץ), או מחברין אותו עם מָדַד, ע״כ הובא בסדר הא״ב. ליונתן לָמַס דישעיה ל״א ה׳ משרש מסס.

1R 5,27 ‖ Esth 10,1.

הַמַּס, הַמָּס, הַמָּס 2S 20,24 ‖ 1R 4,6.5,27.28.9,15.12,18 ‖ 2Ch 10,18.

לַמַּס Gn 49,15 ‖ Jos 16,10 ‖ 1R 9,21 ‖ 2Ch 8,8.

לָמַס, לָמָס Dt 20,11 ‖ Jos 17,13 ‖ Jud 1,28.30.33.35 ‖ Jes 31,8 ‖ Thr 1,1 ‖ Prv 12,24.

מִסִּים *pl.* Ex 1,11.

—מֵסַב v. סָבַב; מַסַּד v. יָסַד—

מִסָּה] מִסַּת *cs.*

numerus, mensura, sufficientia.

מנחם הברו עם מס, ודונש פתרו מן הארמית דַּי, וכן בסורית, ולהראב״ע „דגשות המ״ם להתבלע הנו״ן, והמלה מגזרת נס, כטעם הרמת יד״; ולפ״ז הוא קרוב אל נָשָׂא (ואולי שרשו מסס, כטעם הזלים זהב).

Dt 16,10.

מועד דתהלים ע"ה ג' (ע' באורו); רגל מוּעָדֶת כמוֹ ממוּעדת, או יש לקרא מוּעֶדֶת מן הקל.

2S 22,37 ‖ Ps 18,37.

מוֹעֵד] לְמוֹעֲדֵי pt. pl. cs. Job 12,5 (נס"א).

אֶמְעַד] אֶמְעָד 1 impf. Ps 26,1.

תִּמְעַד 3 impf. f. Ps 37,31.

הִמְעִיד] וְהַעֲמַדְתָּ (=וְהִמְעַדְתָּ) Hi. 2 perf. Ez 29,7.

הַמְעַד imper. Ps 69,24.

מֻעַד] מוּעָדֶת Pu. pt. f. Prv 25,19.

מַעֲדַנֹּת (=מְעֹדַנִּית?) adv.

vacillans.

1S 15,32.

מְעִי v. מֵעָה] בִּמְעֵי I. pl. cs.

intestina, stomachus, uterus matris, viscera, genitalia patris, venter extremus; intimus animus.

כדוגמתו בארמית, סורית, ערבית וכושית; לד"ק הנפרד מֵעַ (ע"מ דֵּעַ, דֵּעִים וְדֵעוֹת), והרבוי לרד"ק זוגיי מֵעַיִם, ולראב"ע מֵעִים. יש מיהדין אל כִּמְעֹתָיו דישעיה מ"ח י"ט ההוראה הארמית גרעין וגרגיר (קֶארנכען, ובהשאלה בדרז"ל על מטבע קטנה), כלומר צרורות קטנות של חול, וכת"י, והשבעים קורין כַּעֲפַר הָאָרֶץ (וי"מ על התולעים שבחול), ויותר נראה שהוא כמו כִּמְעֹת־יָם, הדגים שבקרבו.

Jon 2,1.

מִמְּעֵי Jes 49,1 ‖ Jon 2,2 ‖ Ps 71,6.

מֵעַי, מֵעָי suff. Jes 16,11 ‖ Jer 4,19.31,20(19) ‖ Ps 22,15.40,9 ‖ Job 30,27 ‖ Thr 1,20.2,11.

וּמֵעַי Cant 5,4.

בְּמֵעָי Ruth 1,11.

מִמֵּעַי 2S 16,11.

מֵעֶיךָ Jes 48,19.63,15 ‖ 2Ch 21,15^2.

וּמֵעֶיךָ Ez 3,3.

מִמֵּעֶיךָ Gn 15,4 ‖ 2S 7,12.

בְּמֵעַיִךְ Nu 5,22.

מִמֵּעַיִךְ Gn 25,23.

מֵעָיו 2S 20,10 ‖ Cant 5,14 ‖ 2Ch 21,19.32,21.

בִּמְעָיו Job 20,14 ‖ 2Ch 21,18.

כְּהֻמָּם Ps 68,3.

יִמַּס, יִמָּס 3 impf. Dt 20,8 ‖ 2S 17,10 ‖ Jer 13,7.19,1.

וַיִּמַּס Jos 2,11.5,1.7,5.

וַיִּמַּסּוּ 3 impf. pl. Jud 15,14.

הֵמַס] הֵמַסּוּ Hi. 3 perf. pl. Dt 1,28.

מָס] לַמָּס

maerore conflictus, infelix.

שה"ת, איש ההולך תמס, כטעם עורי רגע וימאס, או שנמס לבבו, והכונה: לאיש מדֻכא ביסורין נאה חסד וצדקה מצד רעיו, אף אם גם יעזב יראת שדי, לפי שאין אדם נתפס על צערו; ר"י פירשו כפעל, וי"ת דְּמָנַע כאלו קרא לְמֹנֵעַ, לְמֵסִיר או לַמָּשׁ. (ואולי הלמ"ד שרשית ומן הערבית لمس, המבקש מן רעהו חסד, או מן لمز, המוציא דבה על חבירו חרפה הוא לו וקלסה). בקצת נוסחאות לַמָּאס, ואין להן סמוכות מן המסורה.

Job 6,14.

מַסָּה] לְמַסַּת cs.

trepidatio, desperatio.

י"ת כד מתמסמסין זכאין, והשבעים תרגמוהו מלשון נסיון, ע"כ הובא גם בשרש נָסָה.

Job 9,23.

תֶּמֶס

liquefactio.

על משקל תֶּבֶל מן בָּלַל.

Ps 58,9.

——נָסַע v. מַסָּע——

°מָסַר] לִמְסָר־ inf. cs.

tradere.

למסר־מעל פרשו כמו לתת מעל, ונראה יותר שהוא מענין מסירה ובגידה, כבסורית ובדרז"ל (כברומית traditor, וברוסית предáтель), השבעים קורין לָסוּר וְלִמְעֹל, ולת"א לִמְעֹל מעל.

Nu 31,16.

וַיִּמָּסְרוּ Ni. 3 impf. pl. Nu 31,5.

—אָסַר v. מֹסֵר; יָסַר v. מוּסָר—

מָעַד] מָעֲדוּ 3 perf. pl.

vacillare.

בהפך אתון של עָמַד (כהפוכו של קום מוּק) ובהפך המובן, והוא קרוב אל מוּט; חברנו אליו מַעֲדַנֹּת דש"א ע"פ השבעים, והנון נוספת, ע"מ אֲחֹרַנִּית, קְדֹרַנִּית, (ואולי משקלו מַעֲדִיּוֹת בפלס קוֹמְמִיּוּת); מלבי"ם מפרש מזה

°מָסָה

Hi. liquefacere, dissolvere.

אח אל מָסַס, ובא הִמְסִיו ע"ד לשון הארמית.

הִמְסָה] הִמְסִיו Hi. 3 perf. pl. Jos 14,8.

אַמְסֶה 1 impf. Ps 6,7.

וַתֶּמֶס 2 impf. Ps 39,12.

וְיַמְסֵם 3 impf. suff. Ps 147,18.

——conf. מָסַס——

מַסָּה v. נָסָה (מַסְוֶה rad. סוה); מַסָּח v. נָסַח.

מָסַךְ

miscere.

קרוב אל מָזַג ואל נָסַךְ.

Jes 19,14.

מָסְכָה 3 impf. f. Prv 9,2.

מָסַכְתִּי] מָסַכְתִּי 1 perf. Ps 102,10 ‖ Prv 9,5.

לִמְסֹךְ inf. cs. Jes 5,22.

מֶסֶךְ

vinum mixtum.

יין מָזוּג וּמְתֻבָּל (ווירץ־וויין).

Ps 75,9.

מִמְסָךְ

על משקל מִמְשָׁח, מִמְשָׁל, מִמְשָׁךְ.

Jes 65,11 ‖ Prv 23,30.

v. מַסֵּכָה; סָכַךְ v. מְסֻכָּה, מָסָךְ v. נָסַךְ.

°מָסַס] כִּמְסֹס inf. cs.

diffluere, liquefieri, tabescere.

Cf. מָאַס II.

קרוב אל מָאַס (ע' הערה שם) ואח אל מָסָה; השבעים קורין בהדברים כ' ח' ולא יִמַּס; וְנָמַס דש"א כמו וְנִמְאָסָה או וְנִמְאֶסֶת; י"ג בישעיה י' י"ח כִּמְסֹס נֹסֵס, כאלו נאכל מן הסס, הוא העש המבלה והמכלה את הבגד; ר' יוסף הלוי גורס כִּבְסֹם בֹּסֵם, וכטעם יגלה י"י בתער השכירה.

Jes 10,18.

וְנָמֵס, וְנָמַס Ni. 3 perf. Ex 16,21 ‖ Ez 21,12 ‖ Ps 112,10.

נָמַסּוּ 3 perf. pl. Ps 97,5.

וְנָמַסּוּ Jes 34,3 ‖ Mich 1,4.

נָמֵס pt. Nah 2,11 ‖ Ps 22,15.

וְנָמֵס 1S 15,9.

הִמֵּס inf. 2S 17,10.

מְעוּכָה *f.* 1S 26,7.

מֹעָךְ [**מְעֻכוּ** *Pu.* *3 perf. pl.* Ez 23,3.

—v. n. pr.—

מָעַל

perfide agere, ab officio deflectere, praevaricari; surripere aliquid de re.

על קורבת המושגים של מָעַל וּמְעִיל כבר דמותי בשם בָּגַד ובפעל כָּנַף (ואולי יש בזה מעין שרש עָלָה, במובן התקוממות ומרידה, ומעיל הוא הבגד העליון, שעל הכתנת).

Jos 22,20 ‖ Ez 17,20.18,24 ‖ 1Ch 2,7.10,13.

וּמָעֲלָה *3 perf. f.* Lev 5,21 ‖ Nu 5,12.

מָעַלְתָּ *2 perf.* 2Ch 26,18.

מָעֲלוּ *3 perf. pl.* Lev 26,40 ‖ Ez 15,8.39,23.26 ‖ Dan 9,7 ‖ 2Ch 12,2.29,6.30,7.

מְעַלְתֶּם *2 perf. pl.* Dt 32,51 ‖ Jos 22,16.31 ‖ Esr 10,50.

מָעַלְנוּ *1 perf. pl.* Esr 10,2.

וּמָעוֹל *inf. abs.* 2Ch 28,19.

לִמְעָל־, לִמְעוֹל, לִמְעֹל *cs.* Nu 5,6 ‖ Ez 14,13 ‖ Neh 13,27 ‖ 2Ch 28,22.36,14.

בְּמַעֲלָם *suff.* Ez 20,27.

יִמְעַל־ *3 impf.* Prv 16,10.

וַיִּמְעַל 2Ch 26,16.

תִּמְעֹל *3 impf. f.* Lev 5,15.

וַתִּמְעֹל Nu 5,27.

תִּמְעָלוּ [**תִּמְעֲלוּ** *2 impf. pl.* Neh 1,8.

וַיִּמְעֲלוּ *3 impf. pl.* Jos 7,1 ‖ 1Ch 5,25.

מַעַל, מָעַל

perfidia, peccatum, *sacrilegium.*

חז"ל השתמשו גם בשם מְעִילָה, מְעִילוֹת; ויהודה הגלו לבבל במעלם דדה"א ט' א' להמפ' מקרא קצר, והשבעים מחברין ויהודה אל ישראל שלפניו, ומוסיפין וקורין: עִם־הַגּוֹלִים לבבל במעלם אשר מָעָלוּ (ואולי במעלם זה היא מן יסוד המעלה, כלומר בעלייתם מן הגולה התיחשו).

Lev 5,16.21 ‖ Nu 5,6.12.27.31, 7,3 ‖ Jud 4,19 ‖ 1S 14,19 ‖ 1S 14, 29.43.17,28 ‖ 2S 12,8.16,1 ‖ 1R 17, 10 ‖ 2R 10,18 ‖ Jes 10,7.25.16, 14.29,17 ‖ Jer 42,2.51,33 ‖ Ez 5,3. 11,16 ‖ Hos 1,4.8,10 ‖ Hag 1,6.2, 6 ‖ Zach 1,15 ‖ Ps 8,6.37,10.16 ‖ Prv 6,10,*24,33*².15,16.16,8 ‖ Job 10,20².24,24 ‖ Ruth 2,7 ‖ Eccl 5, 11.9,14.10,1 ‖ Dan 11,34 ‖ Esr 9, 8 ‖ Neh 2,12.7,4.

הַמְעַט *interrog.* Gn 30,15 ‖ Nu 13,18.16,9.13 ‖ Jos 22,17 ‖ Jes 7, 13 ‖ Ez 16,20.34,18 ‖ Job 15,11.

וּמְעַט Gn 43,11 ‖ Dt 28,29 ‖ 1R 17, 12.

הַמְעַט Nu 35,8 ‖ Dt 7,7.

בִּמְעָט, בִּמְעַט־ 1S 14,6 ‖ Dan 11, 23.

כִּמְעָט, כִּמְעַט Gn 26,10 ‖ 2S 19, 37 ‖ Jes 1,9.26,20 ‖ Ez 16,47 ‖ Ps 2, 12.73,2.81,15.94,17.105,12.119, 87 ‖ Prv 5,14.10,20 ‖ Job 32,22 ‖ Cant 3,4 ‖ Esr 9,8 ‖ 1Ch 16,19 ‖ 2Ch 12,7.

לִמְעָט Nu 26,56 ‖ Hag 1,9 ‖ 2Ch 29,34.

וְלִמְעַט Nu 26,54.33,54.

מְעַטִּים *pl.* Ps 109,8 ‖ Eccl 5,1.

מָעֹט [**מְעֻטָּה** *f.*

politus, acutus (al. rad. עָטָה).

ענינו כמו מֹרָטָה, וכת"י אשתנינת (בערבית נאמר פעל מעט על מריטת השער), ולד"ק שרשו עָטָה (ע' שם).

Ez 21,20.

מְעִי

acervus ruderum, ruina.

יונתן קורא לְעִיר מפלה, השבעים לא תרגמוהו כלל, י"ג כְּעִי, ולהראב"ע כמו עִי במ"ם נוספת, ע"כ הובא שם שנית.

Jes 17,1.

—v. n. pr.; cf. עִי—

°**מָעַךְ** [**וּמָעוּךְ** *pt. pass.*

premere, imprimere; *pt. pass.* contritis testiculis.

כדוגמתו בערבית, ובדרז"ל בא גם בבנין פִּעֵל והתפעל; י"ג ביחזק' כ"ג כ"א לִמְעֹךְ או לְמַעֵךְ שדי נעוריך.

Lev 22,24.

וּמֵעֵיהֶם Ez 7,19.

מָעוֹת [**כִּמְעֹתָיו** *pl. II. suff.* Jes 48,19.

—v. ch. et n. pr.—

מָעוֹז, מַעֲזְיָה v. **עוז**; **מָעוֹן** v. **עון**; **מָעוּף** v. **עיף**.

°**מָעַט** [**מְעֹט** *inf. cs.*

paucum, parvum, levem esse.

קרוב אל מָרַט, ובערבית יורה על מעיטת ומריטת השער. (חלוף עי"ן ברי"ש נמצא בשרשי בקע ובקר, קעקע וקרקר).

Lev 25,16.

יִמְעַט, יִמְעָט *3 impf.* Ex 12,4 ‖ Prv 13,11 ‖ Neh 9,32.

תִּמְעֲטוּ [**תִּמְעָטוּ** *2 impf. pl.* Jer 29,6.

יִמְעֲטוּ [**יִמְעָטוּ** *3 impf. pl.* Jes 21,17 ‖ Jer 30,19.

וַיִּמְעֲטוּ Ps 107,39.

מִעֵט [**מִעֲטוּ** *Pi.* *3 perf. pl.* Ez 12,3.

הִמְעִיט [**וְהִמְעִיטָה** *Hi.* *3 perf. f.* Lev 26,22.

וְהִמְעַטְתִּים *1 perf. suff.* Ez 29, 15.

הַמַּמְעִיט *pt.* Nu 11,42.

וְהַמַּמְעִיט Ex 16,17.18.

תַּמְעִיט *2 impf.* Lev 25,16 ‖ Nu 26,54.33,54.

תַּמְעִטֵנִי *suff.* Jer 10,34.

תַּמְעִיטִי *2 impf. f.* 2R 4,3.

יַמְעִיט *3 impf.* Ex 30,15 ‖ Ps 107, 38.

תַּמְעִיטוּ *2 impf. pl.* Nu 35,8.

מְעַט, מְעָט

paulum, non multum; מְעַט מְעַט paulatim (peu à peu); כִּמְעַט non multum abest quin...

י"ג בישעיה א' ט': כמעט כסדם היינו (ע' תהלים צ"ד י"ז); בהושע ח' י' מְעֹט, ול"נ מְעֹד; השבעים קורין בק"ה י"ב מעט וגרים בה, ובמשלי י' כ': לב רשעים יִמְעָט (ואולי יש לגרום [כֶּסֶף] נִמְאָס).

Gn 18,4.24,17.43.30,30.43,2.*44*, *25*.11.47,9 ‖ Ex 17,4.23,30 ‖ Lev 25,52 ‖ Dt 7,22.26,5.28,62 ‖ Jos

16‖Jos 7,1.22,20 ‖ Ez 14,12.15,8.
20,27 ‖ Job 21,34 ‖ Esr 9,4.10,6 ‖
2Ch 28,19.36,14.

הַמַּעַל Jos 22,16.31.

בְּמַעַל Jos 22,22.

בַּמַּעַל Esr 9,2.

מַעֲלוֹ (al. עְ) *suff.* Ez 17,20.

וּמַעֲלוֹ (al. עְ) 2Ch 33,19.

בְּמַעֲלוֹ (al. עְ) Ez 18,24‖1Ch 10,
13‖2Ch 29,19.

מַעֲלָם (al. עְ) Ez 39,26.

בְּמַעֲלָם (al. עְ) Lev 36,40 ‖ Dan
9,7‖1Ch 9,1.

מְעִיל

tunica.

י״ג בש״ב י״ג י״ח מְעוֹלָם או מְעוֹלָלִים (כלומר מילדותן), ולא נהירא לי.

Ex 28,31.29,5.39,22 ‖ 1S 28,14 ‖
Jes 61,10.

וּמְעִיל Ex 28,4‖1S 2,19.

הַמְּעִיל Ex 28,34.39,24.25.26.39,
23‖Lev 8,7‖1S 18,4.24,5.

בִּמְעִיל 1Ch 15,27.

כִּמְעִיל Job 29,14.

כַּמְּעִיל Jes 59,17‖Ps 109,29.

וּמְעִילִי *suff.* Esr 9,3.5.

מְעִילְךָ 1S 24,12².

מְעִילוֹ, מְעִלוֹ 1S 15,27 ‖ Job 1,
20.2,12.

מְעִילִים *pl.* 2S 13,18.

מְעִילֵיהֶם *suff.* Ez 26,16.

—עָלָה v. מִמַּעַל, מַעַל—

מַעֲרָה, מַעַר v. עָנָה ;(לְ)מַעַן v.
עָרָה.

מְעָרָה

spelunca (*al. rad.* עוּר, עָרָה v.
עָרַר).

ע״ד השרש נחלקו הוקרי הלשון, ולהקל ההפוש אחזתי בדעת הרד״ק שהביאו בשרש מער. מְעָרָה דיהושע י״ג ד׳ יתכן להיות שעצ״פ כִּמְעָרַת בש״ו נ״ט, והשבעים קורין מול עַזָּה; י״ג בדה״א י״א ט״ו מְצַדַת עדלם.

1S 24,4.

וּמְעָרָה Jos 13,4.

הַמְּעָרָה Gn 49,29‖Job 10,18.22².
23.27²‖1S 24,4.9‖1R 19,9.13.

וְהַמְּעָרָה Gn 23,11.17.20.49,32.

בַּמְּעָרָה Gn 19,30.49,30 ‖ Jos 10,
16.17‖1S 24,11 ‖ 1R 18,4.13 ‖ Ps
57,1.142,1.

מֵהַמְּעָרָה (Q.) 1S 24,8.9.

מְעָרַת *cs.* Gn 23,9.19.25,9 ‖ 1S
22,1‖2S 23,13‖1Ch 11,15.

הַמְעָרַת *interrog.* Jer 7,11.

בִּמְעָרַת Gn 50,13.

מְעָרוֹת *pl.* Jes 32,14.

הַמְּעָרוֹת Jud 6,2.

בַּמְּעָרוֹת 1S 13,6.

בִּמְעָרוֹת Jes 2,19.

וּבַמְּעָרוֹת Ez 33,27.

מִמְּעָרוֹת K. 1S 17,23.

———v. n. pr.———

מַפָּלֶת, מַפָּל v. נָפַל ;מַפָּח, מַפַּח v. נָפַח
נָפַץ v. מַפֵּץ, מַפָּץ ;
מָצָץ v. מֵץ ,(מוּץ) מֹץ.

מָצָא

pervenire, assequi, nancisci, impetrare; invenire, reperire; cogitando assequi, solvere aenigma; sibi comparare, possidere, potiri, incidere in aliquid, attingere, accidere alicui; sufficere; *Ni.* inveniri; esse, adesse, existere; *Hi.* afferre; offerre; tribuere; prodere, tradere.

כדוגמתו בסורית, כושית ואשורית, וקרוב בהוראתו אל מְטָא בארמית. א״ת ימצאהו בארץ מדבר סַפֵּק צרכיהון, וכן להרשב״ם כמו וּמָצָא להם (ויי״מ כמו יְאַמְּצֵהוּ); י״ג בש״ב י״ח כ״ב מְצֵאת מגזרת יָצָא; באסתר ה׳ ו׳ יִמָּצָא סביר תִּמְצָא.

Gn 2,20.6,8.19,19.31,33.34.35.36,
24.44,16 ‖ Lev 5,22.23 ‖ Nu 31,
50‖ Dt 24,1 ‖ 1S 14,30.16,22 ‖ 2S
7,27.20,6 ‖ 2R 10,13.23,24 ‖ Jer
31,2(1) ‖ Prv 3,13.8,35.18,22 ‖
1Ch 17,25‖2Ch 34,14.

וּמָצָא Lev 25,26 ‖ Nu 11,22².35,
27‖Dt 19,5‖Eccl 9,15.

וּמְצָאָנוּ *suff.* 2R 7,9.

מְצָאוֹ [מָצָאוֹ (נס״א) Job 31,29.

מְצָאָהּ Gn 38,20‖Dt 22,27.

וּמְצָאָהּ Dt 22,23.

מָצְאָה *3 perf. f.* Gn 8,9 ‖ Lev
25,28 ‖Jes 10,10 ‖ Ps 84,4 ‖ Job
31,25‖Thr 1,3.

וּמָצְאָה Ex 22,5‖Jes 34,14.

מְצָאַתְנוּ, מְצָאָתְנוּ *suff.* Nu 20,
14‖Jud 6,13‖Neh 9,32.

מְצָאָתַם Ex 18,8.

מָצָאתָ *2 perf.* Gn 31,37‖Ex 33,
12,17‖1S 29,8 ‖ Prv 24,14.25,16.

וּמָצָאתָ Dt 4,29 ‖ 1S 10,2 ‖ Neh
9,8.

הַמְצָאתַנִי *suff. interrog.* 1R
21,20.

מְצָאתָהּ Gn 38,23.

וּמְצָאתָהּ Dt 22,3.

מָצָאת (al. תְּ) *2 perf. f.* Jes
57,10.

מְצָאתִים *suff.* Jer 2,34.

מָצָאתִי *1 perf.* Gn 18,3.30,27.
33,10.47,29.50,4 ‖ Ex 33,13.34,9.
16‖Nu 11,15 ‖ Dt 22,14.17 ‖ Jud
6,17 ‖ 1S 20,3.29.27,5.29,3.6 ‖ 2S
14,22 ‖ 1R 21,20 ‖ 2R 22,8 ‖ Jer
23,11.45,3 ‖ Ez 22,30 ‖ Hos 9,10.
12,9‖Ps 69,21.89,21‖Job 33,24 ‖
Ruth 2,10 ‖ Eccl 7,27.28².29 ‖
Esth 5,8.7,3.8,5 ‖ Esr 8,15 ‖ 2Ch
34,15.

מָצָתִי (חסר א׳) Nu 11,11.

שֶׁמָּצָאתִי Cant 3,4.

מְצָאתִיו *suff.* Cant 3,1.2.

מְצָאתִיהוּ Cant 5,6.

מְצָאתִיהָ Gn 38,22.

מָצְאוּ, מָצָאוּ *3 perf. pl.* Ex
15,22.16,27‖Jos 2,22‖ Jud 21,4‖
1S 9,4².11 ‖ 2S 17,20 ‖ 2R 9,35 ‖
Jer 2,5.14,3‖ Ps 76,6.107,4 ‖ Job
32,3‖Thr 1,6.2,9‖Neh 5,8 ‖ 2Ch
29,16.

וּמָצְאוּ 2Ch 32,4.

מְצָאוּנִי *suff.* Dt 31,17 ‖ Ps 116,
3.119,143‖Cant 3,3.5,7.

וּמְצָאוּךָ Dt 4,30‖1S 10,3.

מְצָאֻהוּ 2R 2,17.

נִמְצָא *Ni. 3 perf.* Gn 44,16.17 || Ex 35,23.24 || 1S 9,8.10,21.13,22 || 2S 17,12.13 || 1R 14,13 || 2R 20,13 || Jes 39,2 || Jer 11,9.48,27 || Ez 28,15 || Hos 14,9 || Mal 2,6 || Ps 37,36.46,2 || Job 19,28.42,15 || Dan 1,19 || Neh 7,64 || 2Ch 34,21.

הֲנִמְצָא *interrog.* Gn 41,38.

וְנִמְצָא Ex 21,16 || Prv 6,31 || Neh 13,1.

נִמְצֵאת (al. תְ) *2 perf. f.* Jer 50,24.

נִמְצֵאתִי *1 perf.* Jes 65,1.

וְנִמְצֵאתִי Jer 29,14.

נִמְצְאוּ, נִמְצְאוּ *3 perf. pl.* Dt 22,20 || Jos 10,17 || 1S 9,20.10,2.16 || 2R 25,19 || Jer 2,34.5,26.15,16.41,3.8.52,25 || Mich 1,13 || Esr 2,62 || 1Ch 4,41 || 2Ch 19,3.

הַנִּמְצְאוּ 1Ch 29,17.

וְנִמְצָאוּ Dt 22,28.

הַנִּמְצָא *pt.* Gn 47,14 || Dt 20,11 || Jud 20,48 || 1S 13,16.21,4 || 2R 12,11.19.16,8.18,15.22,9.13.23,2 || Jes 13,15 || Dan 12,1 || 2Ch 21,17.34,17.30.32.33.35,7.18.

וְהַנִּמְצָא 1Ch 29,8 || 2Ch 36,8.

הַנִּמְצְאִים *pl.* 1S 13,15 || 2R 14,14.25,19 || Jer 52,25 || Esth 1,5.4,16 || 2Ch 5,11.25,24.29,29.30,21.31,1.35,17.

הַנִּמְצָאִים Esr 8,25.

נִמְצָאַיִךְ *suff.* Jes 22,3.

הַנִּמְצָאָה *pt. f.* 2R 19,4 || Jes 37,4.

הַנִּמְצְאוֹת, הַנִּמְצָאֹת *pl.* Gn 19,15 || Jud 20,48.

הִמָּצֵא *inf.* Ex 22,3.

בְּהִמָּצְאוֹ *suff.* Jes 55,6.

תִּמָּצְאִי *2 impf. f.* Ez 26,21.

יִמָּצֵא *3 impf.* Gn 44,9.10 || Ex 9,19.12,19.22,1.6.7 || Dt 17,2.18,10.21,1.17.22,22.24,7 || Jos 17,16 || 1S 13,19 || 2R 12,6 || Jes 30,14.51,3.65,8 || Jer 2,26 || Zeph 3,13 || Zach 10,10 || Dan 11,19 || 1Ch 28,9 || 2Ch 15,2.

תִּמְצָאֵם Jes 41,12.

יִמְצָא *3 impf.* Gn 44,34 || Dt 22,25.28 || Jud 17,8 || 1S 24,20 || Prv 6,33.16,20.17,20.20,6.21,21.28,23.31,10 || Job 33,10 || Eccl 3,11.7,14.8,17 || Esth 8,6.

וַיִּמְצָא Gn 26,12.30,14.39,4 || Jud 15,15 || 1R 11,19.29.13,28.19,19.20,37 || 2R 4,39.10,15.17,4.19,8 || Jes 37,8 || Jon 1,3 || 2Ch 22,8.

יִמְצָאֲךָ, יִמְצָאֶךָּ *suff.* 1R 18,10.12.

יִמְצָאֵהוּ Dt 32,10.

וַיִּמְצָאֵהוּ Gn 37,15 || 1R 13,14.24.20,36.

יִמְצָאֶנּוּ Hos 12,5 || Eccl 7,24.

וַיִּמְצָאָהּ Gn 16,7 || 1Ch 20,2.

וַיִּמְצָאֵם Gn 37,17 || Dan 1,20 || 2Ch 25,5.

תִּמְצָא *3 impf. f.* Lev 12,8 || Nu 32,23 || Dt 24,1 || Jud 9,33 || 1S 1,18.10,7.25,8 || Hos 2,8.9 || Ps 21,9^2 || Eccl 9,10.

וַתִּמְצָא Jes 10,14.

תִּמְצָאֲךָ *suff.* 1S 23,17.

נִמְצָא *1 impf. pl.* Gn 47,25 || 1R 18,5 || Prv 1,13.

תִּמְצְאוּ, תִּמְצָאוּ *2 impf. pl.* Ex 5,11 || Jes 58,3 || Jer 5,1 || Cant 5,8.

תִּמְצְאוּן 1S 9,13^2.

תִּמְצָאֻהוּ *suff.* Ex 16,25.

יִמְצְאוּ, יִמְצָאוּ *3 impf. pl.* Jud 5,30 || Jer 10,18 || Hos 5,6.12,9 || Am 8,12 || Job 3,22.

וְיִמְצְאוּ 1S 25,8.

וַיִּמְצְאוּ Gn 11,2.26,19 || Nu 15,32 || Jud 1,5.21,12 || 1S 30,11.31,8. 1R 1,3 || Jer 41,12 || Neh 8,14 || 1Ch 4,40.10,8 || 2Ch 20,25.

יִמְצָאֻנְנִי *suff.* Prv 1,28.8,17.

יִמְצָאֻהוּ Job 20,8.

וַיִּמְצָאֻהוּ 1S 31,3 || 2R 9,21 || 1Ch 10,3.

יִמְצָאוּנְהָ Jer 2,24.

תִּמְצֶאןָ *3 pl. f.* Dt 31,21.

וּמְצָאָהוּ Dt 31,17.

מְצָאתֶם *2 perf. pl.* Jud 14,18 || 1S 12,5.

וּמְצָאתֶם Jud 14,12 || Jer 29,13 || 2Ch 20,16.

מָצָאנוּ *1 perf. pl.* Gn 26,32.37,32.44,8 || Nu 32,5 || Job 32,13 || Thr 2,16.

מְצָאנֻהוּ *suff.* Job 37,23.

מְצָאנוּהָ Ps 132,6.

וּמוֹצֶא *pt.* Eccl 7,26.

כְּמוֹצֵא Ps 119,162.

מֹצְאִי *suff.* Gn 4,14 || Prv 8,35.

מֹצְאוֹ Gn 4,15.

הַמֹּצְאִים *pl.* Nu 15,33.

לְמֹצְאֵי [מֹצְאַי (נס"א) *cs.* Prv 8,9.

מֹצְאֵיהֶם *suff.* Jer 50,7.

לְמֹצְאֵיהֶם Prv 4,22.

מֹצֵאת *pt. f. sg.* 2S 18,22.

כְּמוֹצְאֵת Cant 8,10.

הַמֹּצְאוֹת *pl.* Jos 2,23.

מְצֹא *inf.* Ps 32,6.

לִמְצֹא, לִמְצוֹא Gn 19,11.27,20.32,6.33,8 || Ps 36,3 || Prv 19,8 || Eccl 7,27.8,17^2.12,10.

מִמְּצוֹא Jes 58,13.

בְּמֹצַאֲכֶם *suff.* Gn 32,19.

מְצָא *imper.* 1S 20,21.36.

וּמְצָא־ Prv 3,4.

וּמִצְאוּ *pl.* Jer 6,16.

וּמְצֶאןָ (al. צֶ) *pl. f.* Ruth 1,9.

אֶמְצָא *1 impf.* Gn 18,26.28.28,30.33,15.34,11 || Ex 33,13 || Jud 17,9 || 2S 15,25.16,4 || Ps 116,3.132,5 || Prv 8,12 || Job 17,10 || Ruth 2,2.13.

וָאֶמְצָא Neh 7,5^2.

אֶמְצָאֲךָ *suff.* Cant 8,1.

וָאֶמְצָאֶךָּ Prv 7,15.

וְאֶמְצָאֵהוּ Job 23,3.

תִּמְצָא *2 impf.* Gn 31,32 || 2R 4,29 || Ez 3,1 || Ps 10,15.17,3 || Prv 2,5 || Job 11,7^2.

תִּמְצָאֶנּוּ *suff.* Eccl 11,1.

וַיִּמָּצֵא Gn 44,12 ‖ Esth 2,23.6,2 ‖ Esr 10,18 ‖ 1Ch 26,31 ‖ 2Ch 15,4.15.

תִּמָּצֵא 3 *impf. f.* Ex 22,3 ‖ 1S 25,28 ‖ 1R 1,52 ‖ Jes 35,9 ‖ Prv 10,13.16,31 ‖ Job 28,12.13.

וְתִמָּצֵא 1S 13,22.

יִמָּצְאוּן 3 *impf. pl.* Gn 18,29.30.31.32.

וַיִּמָּצְאוּ 1Ch 24,4 ‖ 2Ch 2,16.

תִּמָּצֶאינָה 3 *pl. f.* Jer 50,20.

הִמְצִיא] הִמְצִיתִךָ *Hi. 1 perf. suff.* 2S 3,8.

הִמְצִיאוּ 3 *perf. pl.* Lev 9,13.

מַמְצִיא *pt.* Zach 11,6.

יַמְצִיא] יַמְצִאֶנּוּ 3 *impf. suff.* Job 34,11.

יַמְצִאֵהוּ Job 37,13.

וַיַּמְצִאוּ 3 *impf. pl.* Lev 9,12.18.

מַצָּב etc. v. נָצַב ; מְצָד , מְצָדָה v. צוּד.

מָצָה] מָצִית (al. תְ) 2 *perf. f.*

sugere, exsorbere; humorem exprimere.

אח אל מיץ ומצץ, וכמוהו באשורית. ונמצא במשנה גם בפִעל והתפעל, והשם תמצית (דם התמצית, מֵי תמצית). השבעים והסורי קורין בתהלים ע"ג י' יִמָּצְאוּ למו.

Jes 51,17.

וּמָצִית *m.* Ez 23,34.

וַיִּמֶץ 3 *impf.* Jud 6,38.

יִמְצוּ 3 *impf. pl.* Ps 75,9.

וְנִמְצָה *Ni. 3 perf.* Lev 1,15.

יִמָּצֶה 3 *impf.* Lev 5,9.

צ] יִמָּצוּ (נ"א) 3 *impf. pl.* Ps 73,10.

—— cnf. מִיץ et מָצַץ ——

מְצוּדָה v. מְצוּדָה , מָצוֹד , מְצוֹד ; צוּד ; מַצָּה v. מָצַץ et נָצָה.

מֵצַח

frons.

לד"ק שרשו צָחַח לפי שהמצח הלק ומזהיר (ואולי יש בו מעין מצוק ע"ש קשיותו).

Ex 28,38 ‖ Ez 3,7.

וּמֵצַח Jer 3,3.

מִצְחוֹ *suff.* Ex 28,38 ‖ 1S 17,49.

בְּמִצְחוֹ 1S 17,49 ‖ 2Ch 26,19.20.

מִצְחֲךָ , מִצְחֵךְ Ez 3,8.9.

וּמִצְחֵךְ Jes 48,4.

מִצְחָם Ez 3,8.

מִצְחוֹת] מִצְחוֹת *pl. cs.* Ez 9,4.

מִצְחָה] וּמִצְחַת *cs.*

frontale, *ocrea*.

מין טס וטבלא להגן על הרגלים (וע' רש"י). השבעים קורין וּמִצְחֹת ברבים.

1S 17,6.

צָלַל ; מְצִלָּה v. צוּל ; מְצֻלָּה v. יָצַע v. מַצָּע.

מָצַץ] תָּמֹצּוּ 2 *impf. pl.*

sugere, gustare. Conf. מִיץ et מָצָה.

כמוהו בסורית ובערבית, ואח אל מָצָה; בדרז"ל בא גם מוצץ ומציצה.

Jes 66,11.

מִיץ] הַמֵּץ

oppressor.

י"נ כי־אפס הָמֵץ = חָמֵס.

Jes 16,4.

מוץ] כְּמֹץ

palea, gluna.

ע"ש שנדוק ונמצץ מתוך השבלים וגרגרי התבואה, ושגור בדרז"ל. לד"ק שרשו מוץ (ובקצת נוסחאות האי דצפניה מלא) וכן בערבית.

Jes 17,13 ‖ Hos 13,3 ‖ Zeph 2,2 ‖ Ps 35,5.

כַּמֹּץ Jes 41,15 ‖ Ps 1,4.

וּכְמֹץ Jes 29,5 ‖ Job 21,18.

מַצָּה

non fermentatum, ἄζυμον.

ע"ש שנדהקת ונמצצת, לא נפוחה ורטובה כעִסָּה שיש בה שאור; ויש פותרין מן הערבית مسخ היות תפל וסר טעם, מחסרון מלה ושאור.

Lev 2,5.8,26 ‖ Nu 6,19².

מַצֹּת , מַצּוֹת *pl.* Ex 12,15.18.20.39.13,6.7.23,15.*34,18*.29,2² ‖ Lev 2,4².*7,12*.6,9.7,12.10,12.23,6 ‖ Nu 6,15².9,11.28,17 ‖ Dt 16,3.8 ‖ Jos 5,11 ‖ Jud 6,19 ‖ 1S 28,24 ‖ 2R 23,9 ‖ Ez 45,21 ‖ Esr 6,22.

וּמַצּוֹת Gn 19,3 ‖ Ex 12,8.

הַמַּצּוֹת Ex 12,17.23,15.*34,18*.29,23 ‖ Lev 8,2.26.23,6 ‖ Nu 6,17 ‖ Dt 16,16 ‖ Jud 6,20.*21* ‖ 1Ch 23,29 ‖ 2Ch 8,13.30,13.21.35,17.

וּבַמַּצּוֹת Jud 6,21.

—— מַצּוֹת , מַצָּה (lis) v. נָצָה ——

מֵצַר] הַמְּצָרִים *pl.*

fines (*al.* rad. צָרַר).

יונתן תרגמו בין תחומיא, וכן פירש"י והרד"ק בשרשיו (ע"מ עֵנָב, עֲנָבִים), ולהראב"ע כטעם מן המצר, מצרי שאול (משרש צָרַר, ע"מ מֵסַב מן סבב), וכ"ת הירונימוס inter angustias, והשבעים קורין הַצָּרִים.

Thr 1,3.

—— cf. צָרַר ——

נָקַב v. מַקֶּבֶת ; מַקַּק v. מַק , מַק ; לָקַח v. מַקָּחוֹת , מִקַּח.

מַקֵּל et מַקֵל

surculus, virga, baculus; *hasta* (*al.* rad. קלל).

י"פ מן הגושית בקל בהוראת צמיחה, והטעם ענף עץ או קנה, והמ"ם שרשית, ולד"א שרשו קלל, ע"כ הובא בסדר הא"ב (ואולי הוא כמו מַעֲקֵל, כלומר כפוף לתפשו בכף, או שנוה להכפף, ע' הערה אל מַגָּל).

Gn 30,37 ‖ Jer 1,11.48,17.

בַּמַּקֵּל Nu 22,27.

וּבְמַקֵּל Ez 39,9.

מַקְלִי *suff.* Zach 11,10.14.

בְּמַקְלִי Gn 32,11.

מַקְלוֹ 1S 17,40.

וּמַקְלוֹ Hos 4,12.

וּמַקֶּלְכֶם Ex 12,11.

מַקְלוֹת *pl.* Zach 11,7.

הַמַּקְלוֹת Gn 30,37.38.39.41.

בַּמַּקְלוֹת Gn 30,41 ‖ 1S 17,43.

—— v. n. pr. ——

מָקַק°

Ni. liquefieri, diffluere; tabescere, contabescere.

קרוב אל מוג ומוק, ובדרז"ל גם בפִעֵל, והשם מְקַק ספרים ומקק מטפחותיהם.

נָמַק] נָמַקּוּ *Ni. 3 perf. pl.* Ps 38,6.

וְנָמַקּוּ Jes 34,4 ‖ Ez 4,17.

וּנְמַקֹּתֶם 2 *perf. pl.* Ez 24,23.

מֶרֶד] בְּמֶרֶד

rebellio, defectio.

Jos 22,22.

מַרְדּוּת] הַמַּרְדּוּת

contumacia (*al.* rad. רָדָה).

השבעים קורין בן־נַעֲרַת הַמֹּרְדוֹת (= הזונות); ולד״ק שרשו רדה, כמרדות בסורית ובדרז״ל (צוכט), כלומר בֶּן פֶּרֶע מוּסָר.

1S 20,30.

—v. ch. et n. pr.; cf. רוּד—

מָרָה

contumacem, rebellem esse, resistere, repugnare.

קרוב אל מָרַד, ולפעמים גם אל מרר; בערבית הוראתו הִלָּחֵם, ומעין זה בסורית. לד״ק וְלֹא־מָרוּ את־דבריו (תהלים ק״ה כ״ח) מוסב על משה ואהרן (פסוק כ״ו), והשבעים קורין כִּי מָרוּ וג׳.

1R 13,26.

מָרְתָה, מָרְתָה *3 perf. f.* Jer 4,17 ‖ Hos 14,1.

מָרִיתָ *2 perf.* 1R 13,21.

מָרִיתִי *1 perf.* Jes 50,5 ‖ Thr 1, 18.20.

מָרוּ *3 perf. pl.* Jes 63,10 ‖ Ps 5, 11.105,28.

מְרִיתֶם *2 perf. pl.* Nu 20,24.27, 14.

וּמְרִיתֶם 1S 12,15 ‖ Jes 1,20.

וּמָרִינוּ *1 perf. pl.* Thr 3,42.

וּמוֹרֶה, וּמֹרֶה *pt.* Dt 21,18.20 ‖ Jer 5,23 ‖ Ps 78,8.

מֹרְאָה (= מֹרָה?) *pt. f.* Zeph 3,1.

הַמֹּרִים *pl.* Nu 20,10.

מָרוֹ *inf. abs.* Thr 1,20.

הִמְרָה] הִמְרוּ *Hi. 3 perf. pl.* Ps 106,33.107,11.

מַמְרֶה] מַמְרִים *pt. pl.* Dt 9,7.7, 24.31,27.

לַמְרוֹת (= לְהַמְרוֹת) *inf. cs.* Jes 3,8 ‖ Ps 78,17.

וּבְהַמְּרוֹתָם *suff.* Job 17,2.

תַּמֵּר *2 impf.* Ex 23,21.

וַתֶּמֶר *3 impf. f.* Ez 5,6.

יַמְרֶה *3 impf.* Jos 1,18.

מְרִיא] וּמְרִיא

saginatus, pinguis (rad. מרא).

קרוב אל בָּרָא, במובן הבראה ופטום, ובדרז״ל אין ממרין את העגלים אבל מלעיטין אותם, ונמצא גם בערבית ואשורית. (ואולי יש לפרש מזה מֹרְאָה דצפניה ג׳ א׳, וכטעם פרות הבשן).

2S 6,13 ‖ 1R 1,9.19.25 ‖ Jes 11,6.

מְרִיאִים *pl.* Jes 1,11.

מְרִיאֵי *cs.* Ez 39,18.

מְרִיאֵיכֶם *suff.* Am 5,22.

מֹרְאָה Zeph 3,1 v. מָרָה et רָאָה II

מוֹרַג] לְמוֹרַג

tribulum.

כלי דישה, נקרא כן עד היום בפי הערבים גם בנו״ן ת׳ המ״ם (קרוב אל נרגא דפרזלא בדרז״ל). ע׳ הערה אל חרוץ.

Jes 41,15.

וְהַמּוֹרַגִּים, וְהַמֹּרִגִּים *pl.* 2S 24, 22 ‖ 1Ch 21,23.

מָרַד] מָרַד

contumacem, rebellem esse, deficere a domino.

קרוב אל מָרָה, וכמוהו בארמית, סורית ובערבית; ושגור בדרז״ל. יש מחברין לשרש זה גם מְרוּדִים דישעיה נ״ח ז׳, מְרוּדֶיהָ, וּמְרוּדַי דאיכה א׳ ז׳ וג׳ י״ח בהוראת טלטול ורגז או הולי בערבית, והובאו בשרש רוד, ע׳ הערה שם.

2Ch 36,13.

מָרַדְתָּ *2 perf.* 2R 18,20 ‖ Jes 36,5.

מָרָדוּ, מָרְדוּ־ *3 perf. pl.* Gn 14,4 ‖ Ez 2,3.

מָרַדְנוּ *1 perf. pl.* Dan 9,9.

וּמָרָדְנוּ Dan 9,5.

מֹרֵד] מֹרְדִים *pt. pl.* Neh 2,19.

הַמּוֹרְדִים, הַמֹּרְדִים Ez 2,3.20,38.

בְּמֹרְדֵי־ *cs.* Job 24,13.

לִמְרוֹד, לִמְרֹד *inf. cs.* Jos 22, 29 ‖ Neh 6,6.

לְמָרְדְכֶם *suff.* Jos 22,16.

וַיִּמְרָד־, וַיִּמְרֹד *3 impf.* 2R 18, 7.24,1.20 ‖ Jer 52,3 ‖ Ez 17,15 ‖ 2Ch 13,6.

תִּמְרֹדוּ, תִּמְרְדוּ *2 impf. pl.* Nu 14,9 ‖ Jos 22,18.19².

וַיִּמְרְדוּ *3 impf. pl.* Neh 9,26.

נָמֵק] נְמַקִּים *pt. pl.* Ez 33,10.

תִּמַּק *3 impf. f.* Zach 14,12.

יִמַּקּוּ, יִמַּקּוּ *3 impf. pl.* Lev 26,39².

תִּמַּקְנָה *3 pl. f.* Zach 14,12.

הֵמַק] הָמֵק *Hi. inf.* Zach 14, 12.

מַק et מָק

putredo.

Jes 3,24.

כַּמָּק Jes 5,24.

—מְקֵרָה v. קָרַר—

מַר] כְּמַר

gutta, stilla.

להמתרגמים נטף, וטעם השם לא התברר כל צרכו. לפירסט הוא קצורו של מהר במובן נזילה, וכן מֹר, שרף הנוטף מעצי הקטף (וע׳ רש״י).

Jes 40,15.

מֹר, מוֹר, מָר־

myrrha, μύῤῥα.

לד״ק שרשו מרה, וכן בערבית, ע״ש ריחו המר והחריף (ע׳ לעיל), ומבני שם בא השם לבני יפת. לחז״ל מזה השם מָרְדְּכַי = מירא דכיא, (ויש מחברין אותו עם מְרֹדָךְ); ואולי מזה הר הַמֹּרִיָּה, כטעם הר הזיתים.

Ex 30,23 ‖ Ps 45,9 ‖ Prv 7,17 ‖ Cant 3,6.4,14.5,5².13.

הַמֹּר Cant 1,13.4,6 ‖ Esth 2,12.

מוֹרִי *suff.* Cant 5,1.

°מָרָא] תַּמְרִיא *Hi. 3 impf. f.*

se excitare, elevare; *Vulg.* alas erigere.

האחרונים פתרוהו מן הערבית בהוראת מחיאה והכאה בכנפים, לרש״י מענין סורר ומורה (ע״ש); למלבי״ם מענין פטום והמראה; (ואולי הוא מן מָרָא בארמית, כלומר תשלוט, או מן ושמתיך כרֹאִי, מֹרְאָה ונגאלה, כלומר שמטלת צֵאָתה מגבוה, וזה טעם תשחק לסוס ולרכבו).

Job 39,18.

מֻרְאָה] מֻרְאָתוֹ *suff.*

ingluvies (avium).

הופק וכן בערבית, והמ״ם שרשית, ע״ש שמפוטם וממולא, ולד״ק שרשו ראה ע״ש שמטונף ומלוכלך (ע׳ ראה ב׳).

Lev 1,16.

—cf. רָאָה II—

בא בדרז"ל גם לענין גמר מלאכה ועבודה); ואולי הוא קרוב אל ברק, שכל המרוק מבריק ומזהיר.

2Ch 4,16.

מֹרְקוּ [מְרֹק] *imper. pl.* Jer 46,4.

תַּמְרִיק K. *Hi. 3 impf. f.* Prv 20,30.

וּמֹרַק [מֹרַק] *Pu. 3 perf.* Lev 6,21.

מְרוּקֵיהֶן [מְרוּקִים] *pl. t. suff.*

mundationes (puellarum).

רבים שלא יתפרדו, כימי הַחֲנֻטִים.

Esth 2,12.

תַּמְרוּק Q. Prv 20,30.

וּבְתַמְרוּקֵי [תַּמְרוּקִים] *pl. cs.* Esth 2,12.

תַּמְרוּקֶיהָ *suff.* Esth 2,9.

תַּמְרוּקֵיהֶן Esth 2,3.

הַמָּרָק (al. רָ) [מָרָק]

ius, iusculum (liquor coctilii).

נקרא הרוטב כך לפי שנתמחה ונתפרק בו הבשר, או לפי שהוא מֵרַק שמנוניתו.

Jud 6,20.

וְהַמָּרָק (al. רָ) Jud 6,19.

וּמְרַק Q. (וּפְרַק K.) *cs.* Jes 65,4.

מַר [מָרַר°]

amarum esse, fieri; tristem, afflictum esse; *Pi.* exacerbare, irritare.

כדוגמתו בארמית, ערבית, כושית ואשורית; יֵמַר בא ע"מ יֵהַם, יֵחַת, יֵרַךְ; יש מחברין לו גם וריחו לא נמר דירמיה מ"ח י"א (ע' הערה אל מֹר ואל מָרָה).

Jes 38,17 ‖ Ruth 1,13 ‖ Thr 1,4.

מָרָה *3 perf. f.* 1S 30,3 ‖ 2R 4,27.

יֵמַר *3 impf.* Jes 24,9.

אֲמָרֵר [מֵרַר] *Pi. 1 impf.* Jes 22,4.

וַיְמָרְרוּ *3 impf. pl.* Ex 1,14.

וַיְמָרֲרֻהוּ *suff.* Gn 49,23.

הֵמַר *Hi. 3 perf.* Job 27,2 ‖ Ruth 1,20.

וְהָמֵר *inf.* Zach 12,10.

מְרוֹחַ [מָרוֹחַ] *cs.*

contritus, *Vulg.* herniosus.

ת"א מריס פחדין, שנמעכו ונמרחו אשכיו, כדעת ר' ישמעאל, ולר"ע כל שרוה באשכיו, כלומר שנפוחים וגדולים יותר מדי (כמו מְרֻוָּח?).

Lev 21,20.

——רוח מַרְוֵחַ rad.——

לְמֹרְטִים [מָרַט] *pt. pl.*

polire, acuere; crines evellere (ita ut caput laeve fiat).

כמובן מריטת השער נמצא גם בארמית, סורית וערבית, וקרוב אל מעט (וכן יבא בערבית גם בעי"ן), והשאל גם אל החלקת המתכת מן הפנימות (ע' הערה אל מָעֹט).

Jes 50,6.

מְרוּטָה [מָרוּט] *pt. pass. f.* Ez 21,14.33.29,18.

לְמָרְטָה *inf.* Ez 21,16.

וָאֶמְרְטָה *1 impf.* Esr 9,3.

וָאֶמְרְטֵם *suff.* Neh 13,25.

יִמָּרֵט [נִמְרַט] *Ni. 3 impf.* Lev 13,40.41.

מֹרָטָּה [מֹרַט] *Pu. 3 perf. f.* Ez 21,15.16.

מְמֹרָט *pt.* 1R 7,45.

וּמוֹרָט (=וּמְמוֹרָט) Jes 18,2.7.

——v. ch.; מְרַךְ v. רַכַּךְ——

מָרַץ°

vehementem facere, irritare.

ישנו באשורית בהוראת היות קשה, חזק ואמיץ, והוא קרוב אל פָּרַץ במובן בקיעה ומחיצה, ובמובן הדבוי והחזק, וכן ברץ בדרז"ל יש לו שני המושגים האלה, לד"ק מה נִמְרְצוּ דאיוב כמו נִמְלְצוּ.

נִמְרְצוּ [נִמְרַץ] *Ni. 3 perf. pl.* Job 6,25.

נִמְרָץ *pt.* Mich 2,10.

נִמְרֶצֶת *f.* 1R 2,8.

יַמְרִיצְךָ [הִמְרִיץ] *Hi. 3 impf. suff.* Job 16,3.

——רוץ v. מְרֻצָה——

מָרוּק [מָרַק°] *pt. pass.*

polire, expolire, mundare, purgare.

קרוב אל מרח, ובדרז"ל יסורין ממרקין (ולפי שלטישת כלי היא הפעולה האחרונה במלאכתה,

תַּמְרוּ *2 impf. pl.* 1S 12,14.

וַתַּמְרוּ Dt 1,43.*9,23*.43.

יַמְרוּ *3 impf. pl.* Ps 106,43.

וַיַּמְרוּ Ez 20,8.13.21 ‖ Ps 78,56. 106,7 ‖ Neh 9,26.

יַמְרוּהוּ *suff.* Ps 78,40.

מְרִי ,מֶרִי

reclamatio, contumacia, contumax.

ליונתן מרי שיהי דאיוב מלשון מרירות. השבעים קורין בירמיה י"ד ד' מנת מָרַךְ, ובנחמיה ט' י"ז בְּמִצְרָיִם ת' בְּמִרְיָם, וכן בדפוס ראשון.

Nu 17,25 ‖ 1S 15,23 ‖ Jes 30,9 ‖ Ez 2,5.*6.3,9.26.27.12,3*.7.8.12,2.44,6 ‖ Prv 17,11 ‖ Job 23,2.

הַמֶּרִי Ez 2,8.12,2.9.25.17,12.24,3.

מֶרְיְךָ *suff.* Dt 31,27.

בְּמִרְיָם Neh 9,17.

מֹרַת [מֹרָה] *cs.* (נס"א)

contumacia (cf. מָרַר).

ליונתן והשבעים מן מרה, להראב"ע והאחרונים מן מרר.

Gn 26,35.

——v. n. pr.——

מוֹרָה (sagittarius; pluvia; docens) v. יָרָה I et II; מוֹרָה = מוֹרָא v. יָרָא

מוֹרָה

novaculum.

תער הגלבים; לד"ק קרוב אל מָרָה לפי שממרה את השער (שטרייכען, אבשטרייכען), ולד"א כמו מַעֲרָה (וע' הערה אל יָרָה א'); פירסט מחברו עם מרא והצינא שבדרז"ל.

Jud 16,17.

וּמוֹרָה Jud 13,5 ‖ 1S 1,11.

מְרוּד v. רוּד; מְרוּצָה Jer 22,17 v. רָצַץ.

וַיִּמְרְחוּ [מָרַח°] *3 impf. pl.*

fricare, terere; inungere, emollire.

קרוב אל מרק (בערבית קורין מַרַח לעץ ששפין ושוחקין בו כדי להוציא את האור), וטעם וימרחו שיסכתו את הדבלה על השחין, ובדרז"ל ענינו טיחה ומשיחה.

Jes 38,21.

[הִמְשָׁה] יַמְשֵׁנִי Hi. 3 impf. suff. 2S 22,17 ‖ Ps 18,17.

v. n. pr.

II נָשָׂא v. מַשּׁוּאוֹת; נָשָׁה v. מַשֶּׁה
נָשַׁר v. מַשּׁוֹר; שָׁכַךְ v. מְשׂוּכָה et שׁוּר.

מֶשִׁי

bombycinum, sericum (τρίχαπτον).

לרד״ק ע״ש שהתולעת מושך ומוציא מגופו.

Ez 16,10.

וָמֶשִׁי Ez 16,13.

מָשַׁח

unguere ad inaugurandum et consecrandum; illinire.

בְּערבית הוראתו העברה ביד על גוף איזה דבר, ובארמית שמן בעצמו נקרא מְשַׁח, מִשְׁחָא; באשורית בא במובן מדידה (כבארמית ובדרז״ל). „אשר משח אתו בשמן הקדש" יתכן לפרש שהכהן משח את הגם לעיר המקלט בשמן הקדש לאות שלא יגעו ולא יפגעו בו לרעה (כאות שעשה יי״ לקין); השבעים קורין בירמיה כ״ב י״ד ומשוחים בששר. ע׳ הערה אל מִמְשָׁח.

Nu 35,25 ‖ Jes 61,1.

וּמָשַׁח 1R 1,34.

מְשָׁחֲךָ, suff. 1S 10,1 ‖ Ps 45,8.

מְשָׁחוֹ 2Ch 22,7.

מָשַׁחְתָּ 2 perf. Gn 31,13 ‖ Ex 40,15.

וּמָשַׁחְתָּ Ex 28,41. 29,7.36. 30,26. 40,9.10.11.13.15 ‖ 1S 16,3 ‖ 1R 19,15.

וּמְשַׁחְתּוֹ suff. 1S 9,16.

[מָשַׁחְתִּי] מְשַׁחְתִּיךָ 1 perf. suff. 2S 12,7 ‖ 2R 9,3.*12*.6.

מְשַׁחְתִּיו Ps 89,21.

מָשְׁחוּ 3 pl. 2S 2,7. 5,17 ‖ 1R 5,15.

מָשַׁחְנוּ 1 perf. pl. 2S 19,11.

[מֹשֵׁחַ] מֹשְׁחִים pt. pl. Jud 9,15.

וּמָשׁוּחַ pt. pass. 2S 3,39.

מְשֻׁחִים pl. Ex 29,2 ‖ Lev 2,4.7,*12* ‖ Nu 6,15.

הַמְּשֻׁחִים Nu 3,3.

וּמָשׁוֹחַ inf. abs. Jer 22,14.

לִמְשֹׁחַ cs. Jud 9,8.

מְמְרָרְתּוֹ suff. Job 20,25.

מְרֹרוֹת, מְרֹרֹת pl. Dt 32,32 ‖ Job 13,26.

[מָרוֹר] מְרֹרִים pl.

herbae amarae, *Vulg.* lacatucae agrestes; *transl.* sors acerba.

Ex 12,8.

וּמְרֹרִים Nu 9,11.

בַּמְּרוֹרִים Thr 3,15.

מְרִירִי

amarus, venenosus (cf. כָּמַר).

כמרירי כבר הובא בשרש כמר, ע׳ הערה שם.

Dt 32,24.

[מְרִירִים] כִּמְרִירֵי pl. cs. Job 3,5.

[מְרִירוּת] וּבִמְרִירוּת

maeror.

Ez 21,11.

[מֶמֶר] וּמֶמֶר

maeror, amaritudo (*al.* contumacia, a מָרָה).

ע״מ מכם מן כסס, ממדיה מן מדד, ולד״ק הוא מענין מרו ועצבו.

Prv 17,25.

[מַמְרוֹר] מַמְּרֹרִים pl. t.

amaritudines, *transl.* fortuna adversa.

Job 9,18.

[תַּמְרוּר] תַּמְרוּרִים pl. t.

amaritudines; acerbe, graviter (תָּמָר columnae v. תַּמְרוּרִים).

Jer 6,26. 31,15(14) ‖ Hos 12,15.

v. n. pr.

מַשָּׂא v. נָשָׂא etc. v. מַשָּׂא; נָשָׂא
II נָשָׂא v. מַשְּׂאוֹת.

מָשָׁה°

trahere, extrahere.

לשון הוצאה וקרוב אל מוש (או אל משך); להרלב״ג מְשִׁיתִהוּ אינו מדבר בעדו כ״א נקבה נוכחת, הפעל ותקרא שמו משה מוסב אל אמו (כהפעלים שלפניו), ותאמר (אל בת פרעה) קראתיו כן לפי שאַתְּ מָשִׁיתְ אותו מן המים (ע׳ הלק השמות הערה אל משה); לרד״ק משֶׁה עַמּוֹ דישעיה ס״ג י״א הוא בינוני קל, מוֹצִיא עַמּוֹ.

[מָשִׁיתִי] מְשִׁיתִהוּ 1 perf. suff. Ex 1,10.

כְּהָמֵר Zach 12,10.

[הִתְמַרְמֵר] וְיִתְמַרְמַר Hithpalp. 3 impf. Dan 11,11.

וַיִּתְמַרְמַר Dan 8,7.

מַר מָר

amarus, acerbus.

בא כשם, תה״ש ותה״פ; יש מחברין לו מְרָה מאד דמ״ב י״ד כ״ו, וכ״ת השבעים.

1S 15,32. 22,2 ‖ Jes 5,20. 33,7. 38,15 ‖ Jer 4,18 ‖ Ez 3,14. 27,31 ‖ Am 8,10 ‖ Zeph 1,14 ‖ Ps 64,4 ‖ Prv 27,7 ‖ Eccl 7,26.

וָמַר Jer 2,19.

הַמַּר Hab 1,6.

בְּמַר Ez 27,31 ‖ Job 7,11. 10,1.

לָמַר Jes 5,20.

מָרִים pl. Ex 15,23.

הַמָּרִים Nu 5,18.19.23.24.

לְמָרִים Nu 5,24.*27*.

(נס״א) מָרֵי cs. Jud 18,25.

(נס״א) וּמָרֵי 2S 17,8.

(נס״א) לְמָרֵי Prv 31,6 ‖ Job 3,20.

מָרָה f. sg. 2S 2,26 ‖ Ez 27,30 ‖ Prv 5,4 ‖ Job 21,25.

(מָרָא Ruth 1,20 v. n. pr.)

וּמָרָה Gn 27,34 ‖ Esth 4,1.

(נס״א) מָרַת cs. 1S 1,10.

[מָרָה] (al. מֶ) מָרַת cs.

maeror, luctus (conf. מָרָה).

הי״ש דנושה ע״פ המסורה, ונחשב לְשֵׁם.

Prv 14,10.

[מֹרָה] (נס״א) מֹרַת cs.

Gn 26,35.

[מְרֵרָה] מְרֵרָתִי suff.

fel.

בֵּן נקראת המרה (גאללע) ע״ש מרירותה, וכדוגמתו בסורית, ערבית ואשורית.

Job 16,13.

[מְרוֹרָה] מְרוֹרַת cs.

amaritudo, acerbitas; venenum; fel.

אולי יש לגרוס באיוב כ׳ כ״ה: וברק מִמְּרֹרָתוֹ (ע׳ יחזקאל כ״א ט״ו), ונמשך לסוף הפסוק.

Job 20,14.

מְשַׁכְתִּיךְ *suff.* Jer 31,3(2).

מֹשֵׁךְ *pt.* Ps 109,12.

בְּמֹשֵׁךְ Am 9,13.

מֹשְׁכִים *pl.* Jud 5,14.

מֹשְׁכֵי *cs.* Jes 5,18.66,16 (נס״א).

בִּמְשֹׁךְ *inf. cs.* Ex 19,13 ‖ Jos 6,5.

לִמְשׁוֹךְ Eccl 2,3.

בְּמָשְׁכוֹ *suff.* Ps 10,9.

מְשֹׁךְ *imper.* Ps 36,11.

מָשְׁכֵנִי *suff.* Cant 1,4.

מִשְׁכוּ *imper. pl. I* Ex 12,21.

מִשְׁכוּ *imper. II* Ez 32,20.

אֶמְשְׁכֵם [אֶמְשֹׁךְ *1 impf. suff.* Hos 11,4.

תִּמְשֹׁךְ *2 impf.* Ps 85,6 ‖ Job 40,25.

וַתִּמְשֹׁךְ Neh 9,30.

תִּמְשְׁכֵנִי *suff.* Ps 28,3.

יִמְשׁוֹךְ *3 impf.* Job 21,33.

וַיִּמְשֹׁךְ Jud 20,37.

וַיִּמְשְׁכוּ *3 impf. pl.* Gn 37,28 ‖ Jer 38,13.

תִּמָּשֵׁךְ [נִמְשַׁךְ *Ni. 3 impf. f.* Ez 12,25.28.

יִמָּשֵׁכוּ [יִמָּשְׁכוּ *3 pl.* Jes 13,22.

מְמֻשָּׁךְ [מֻשַּׁךְ *Pu. pt.* Jes 18,2.7.

מְמֻשָּׁכָה *f.* Prv 13,12.

מֶשֶׁךְ

tractio (seminis), sparsio; captura, possessio.

עור בארמית, ערבית ואשורית משכא (אולי נקרא כן ע״ש סופו), ומזה אפשר לפרש נשא משך הזרע נאד שנשאו בו הזרע, וכן פי׳ הראב״ע כלי הזרע, ובאיוב תפש לשון משך לפי שהפנינים נראים כנרגרים, אמנם כבר מצינו בזרע לשון משיכה (עמוס ט׳ י״ג); לרד״ק משך חכמה כטעם משכו וקחו לכם, כלומר קנין (בעזיטץ, ערווערב), ולפירסט עניננו הרוז, ושעור הכתוב ומשך חכמה (טוב) ממשך פנינים (פערלען-שנור); ואולי יש לגרוס וּמְשָׁלֵי חכמה.

Ps 126,6.

וּמֶשֶׁךְ Job 28,18.

מְשֻׁכוֹת *pl. cs.* [מֹשֶׁכֶת

pl. trahentes, funes; *al.* cingula.

הַמָּשִׁיחַ Lev 4,3.5.16.6,15.

מְשִׁיחַ *cs.* 1S 24,7.*11*.26,16 ‖ 2S 1,14.16.19,22.23,1 ‖ Thr 4,20.

בִּמְשִׁיחַ 1S 26,9.11.23.

לִמְשִׁיחַ 1S 24,7.

מְשִׁיחִי *suff.* 1S 2,35.

לִמְשִׁיחִי Ps 132,17.

מְשִׁיחֶךָ [מְשִׁיחֶךָ Hab 3,13 ‖ Ps 84,10.89,39.52.132,10 ‖ 2Ch 6,42.

מְשִׁיחוֹ 1S 2,10.12,3.5.16,6 ‖ Ps 2,2.20,7.28,8.

לִמְשִׁיחוֹ 2S 22,51 ‖ Jes 45,1 ‖ Ps 18,51.

בִּמְשִׁיחָי [מְשִׁיחִים *pl. suff.* Ps 105,15 ‖ 1Ch 16,22.

מִמְשַׁח

unctio, *al.* expansio.

לרֹב המפרשים מענין מדה, אנשי מדות ת״א אנשי דמשחין, וכהוראתו בדרז״ל ובאשורית, וכל משח תרגומו רַבֵּי (ואולי יש לגרוס מִמְשָׁל).

Ez 28,14.

—v. ch.; מֶשִׁי v. מָשָׁה—

מָשַׁךְ

trahere, extrahere; tendere (arcum); spargere (semen); canere (classicum); protrahere, continuare, servare; duraturum facere, firmare; proficisci, incedere; ducere; prehendere, capere, rapere, abripere (ad mortem, supplicia).

הוראתו ידועה, ושגור הפעל בדרז״ל עם השם מְשִׁיכָה, ואולי הוא קרוב אל מָשָׁה ואל מָתַח (ע׳ הערה אל מֶשֶׁךְ); ויש מיחסין אל מָשַׁךְ הוראת השבת הלב (לאבען, ערקוויקען), שמצאו בדרז״ל („כמים המושכין את הלב״), ומזה למשוך ביין את בשרי דקהלת, אמנם דרז״ל יש לישב כפשוטו, ובקהלת יתכן שהוא כמו לִמְסוֹךְ. השבעים קורין בישעיה ס״ו י״ט: פול ולוד וּמֶשֶׁךְ, וממשמיטין קֶשֶׁת (ע׳ בראשית י׳ ב׳ ויחזקאל כ״ז י״ג וכ״ח ב׳), וביחזקאל ל״ב כ׳ וְהַשְׁכַּב ת׳ מָשְׁכוּ.

1R 22,34 ‖ Hos 7,5 ‖ 2Ch 18,33.

וּמָשַׁךְ Job 24,22.

מָשְׁכָה *3 perf. f.* Dt 21,3.

וּמָשַׁכְתָּ *2 perf.* Jud 4,6.

וּמָשַׁכְתִּי *1 perf.* Jud 4,7.

וְלִמְשֹׁחַ Dan 9,24.

לְמָשְׁחָה Ex 29,29.

לְמָשְׁחֲךָ (al. חָ) *suff.* 1S 15,1.

מָשְׁחוֹ Lev 7,36.

מִשְׁחָהוּ [מְשַׁח *imper. suff.* 1S 16,12.

מִשְׁחוּ *pl.* Jes 21,5.

תִּמְשַׁח, תִּמְשָׁח *2 impf.* Ex 30,30 ‖ 1R 19,16².

יִמְשַׁח *3 impf.* Lev 16,32.

וַיִּמְשַׁח Lev 8,10.11.12 ‖ Nu 7,1 ‖ 1S 16,13 ‖ 1R 1,39.

וַיִּמְשָׁחֲךָ *suff.* 1S 15,17.

וַיִּמְשָׁחֵם Nu 7,1.

יִמְשָׁחוּ [יִמְשְׁחוּ *3 impf. pl.* Am 6,6.

וַיִּמְשְׁחוּ 2S 2,4.5,3 ‖ 1R 1,45 ‖ 2R 23,30 ‖ 1Ch 11,3.29,22.

וַיִּמְשָׁחֻהוּ *suff.* 2R 11,12 ‖ 2Ch 23,11.

נִמְשַׁח *Ni. 3 perf.* 1Ch 14,8.

הִמָּשַׁח *inf.* Lev 6,13 ‖ Nu 7,10.*84*.88.

מִשְׁחָה] הַמִּשְׁחָה

unctio, chrisma.

י״נ בויקרא ז׳ ל״ה מִנְחַת אהרן וּמִנְחַת בניו, אך חבריו מוכיחים.

Ex 25,6.29,7.21.31,11.*35*,*15*.*39*,*38*.35,8.28.37,29.40,9 ‖ Lev 8,2.10.12.30.21,10 ‖ Nu 4,16.

מִשְׁחַת *cs.* Ex 30,25².*31* ‖ Lev 7,35.10,7.21,12.

וּמִשְׁחַת Lev 7,35.

מָשְׁחָה] לְמָשְׁחָה

י״נ לְמוֹרָשָׁה, אמנם יגיד עליו רעו.

Nu 18,8.

מָשְׁחָתָם *suff.* Ex 40,15.

מָשִׁיחַ

unctus; princeps.

י״נ בש״א ב׳ ל״ה: והתהלך לִפְנֵי משיחי (ע׳ פסוק ל׳); להשבעים מָשִׁיחַ דש״ב כמו מָשׁוּחַ (ע׳ הערה אל בְּלִי). השבעים קורין בדניאל ט׳ כ״ו: יִכָּרֵת משיח ואין מִשְׁפָּט לו, ותיאודוציון קורא ואין אָוֶן (או עָוֹן) לו.

2S 1,21 ‖ Dan 9,25.26.

להאחרונים תאר מליצי לחבלים וכבלים שמושכין בהן, ויש כדוגמתו בערבית.

Job 38,31.

——————v. n. pr.——————

I מָשַׁל] מָשַׁל

imperare, dominari, potestatem habere aliquid faciundi; *pt.* princeps, dominus, tyrannus.

בהוראת ממשלה נמצא גם בשפת צורית. להראב״ע מְשָׁלַי דישעיה כ״ה י״ד ומְשָׁלָיו דנ״ב ה׳ מן ע״כ יאמרו הַמֹּשְׁלִים, ולא מענין ממשלה.

Dan 11,4.

וּמָשַׁל, וּמָשָׁל Zach 6,13 ‖ Dan 11,3.5.43.

מָשְׁלָה] מָשָׁלָה *3 perf. f.* Ps 103,19.

מָשַׁלְתָּ *2 perf.* Jes 63,19.

וּמָשַׁלְתָּ Dt 15,6.

מָשְׁלוּ *3 perf. pl.* (נס״א) Jes 3,12 ‖ Thr 5,8.

מֹשֵׁל, מוֹשֵׁל *pt.* Gn 45,26 ‖ Jos 12,2 ‖ 2S 23,3[2] ‖ 1R 5,1 ‖ Jes 16,1 ‖ Jer 51,46 ‖ Mich 5,1 ‖ Hab 1,14 ‖ Ps 59,14.66,7.89,10.105,20 ‖ Prv 23,1.28,15.29,12.26 ‖ Eccl 9,17 ‖ 1Ch 29,12 ‖ 2Ch 7,18.9,26.20,6.

וּמֹשֵׁל, וּמוֹשֵׁל Gn 45,8 ‖ Jos 12,5 ‖ Jer 22,30.51,46 ‖ Ps 22,29.105,21 ‖ Prv 6,7.16,32.

הַמֹּשֵׁל, הַמּוֹשֵׁל Gn 24,2 ‖ Eccl 10,4.

מֹשְׁלוֹ K. *suff.* Jes 52,5.

וּמֹשְׁלוֹ Jer 30,21.

מֹשְׁלִים *pl.* Jud 14,4.15,11 ‖ Jes 14,5.49,7 ‖ Jer 33,26 ‖ Ez 19,11 ‖ Neh 9,37.

הַמּוֹשְׁלִים 2Ch 23,20.

מֹשְׁלֵי *cs.* Jes 28,14.

מֹשְׁלָיו Q. *suff.* (מֹשְׁלוֹ K.) Jes 52,5.

מֹשְׁלָה *pt. f. sg.* (נס״א) Jes 40,10.

מָשׁוֹל *inf. abs.* Gn 37,8.

מְשָׁל *cs.* Jud 9,2 ‖ Prv 19,10.

הֲמְשֹׁל *interrog.* Jud 9,2.

וּבִמְשֹׁל Prv 29,2.

לִמְשָׁל־, לִמְשׁוֹל Ez 19,14 ‖ Joel 2,17.

וְלִמְשֹׁל Gn 1,18.

מְשָׁל־] מְשֹׁל *imper.* Jud 8,22.

אֶמְשֹׁל *1 impf.* Jud 8,23.

תִּמְשָׁל־, תִּמְשֹׁל *2 impf.* Gn 4,7.37,8.

יִמְשֹׁל, יִמְשָׁל־, יִמְשׁוֹל *3 impf.* Gn 3.16 ‖ Ex 21,8 ‖ Jud 8,23[2] ‖ Jes 19,4 ‖ Prv 17,2.22,7.

תִּמְשׁוֹל *3 impf. f.* Prv 12,24.

יִמְשְׁלוּ־, יִמְשְׁלוּ *3 pl.* Dt 15,6 ‖ Jes 3,4 ‖ Ps 19,14.

וַיִּמְשְׁלוּ Ps 106,41.

הִמְשִׁיל] וְהִמְשִׁילָם *Hi. 3 perf. suff.* Dan 11,39.

הַמְשֵׁל *inf.* (*subst.*) Job 25,2.

תַּמְשִׁילֵהוּ *2 impf. suff.* Ps 8,7.

מֹשֶׁל] וּמָשְׁלוֹ *suff.*

dominatio, imperium.

לרד״ק הוא מקור קל עם כנוי (כדרך שבא הַמֹּשֵׁל כעין שֵׁם, ע״מ הַשְׂכֵּל).

Zach 9,10.

כְּמָשְׁלוֹ Dan 11,4.

מִמְשָׁל

dominium, principatus; *pl.* principes, *Vulg.* praefecti.

Dan 11,3.5.

הַמִּמְשָׁלִים *pl.* 1Ch 26,6.

מֶמְשָׁלָה] הַמֶּמְשָׁלָה

imperium, dominium, principatus; dignitas regia, munus imperatorium; *meton.* obiectum dominii, provincia.

Mich 4,8.

מֶמְשֶׁלֶת *cs.* Jer 34,1.

לְמֶמְשֶׁלֶת Gn 1,16[2] ‖ Ps 136,8.

וּמֶמְשַׁלְתְּךָ *suff.* Jes 22,21 ‖ Ps 145,13.

מֶמְשַׁלְתּוֹ 1R 9,19 ‖ 2R 20,13 ‖ Jes 39,2 ‖ Jer 51,28 ‖ Ps 103,22 ‖ Dan 11,5 ‖ 2Ch 8,6.32,9.

מֶמְשָׁלוֹת] לְמֶמְשְׁלוֹת *pl. cs.* Ps 136,9.

מַמְשְׁלוֹתָיו *suff.* Ps 114,2.

II מָשַׁל] הַמֹּשֵׁל *pt.*

comparare, assimilare; similem esse; parabolam proponere, proverbio, dicteriis uti; *pl.* poëtae.

כמוהו בארמית, סורית, ערבית (כתי״ו ת׳ השי״ן) ואשורית, במובן ההשתוות וההתדמות; ע״ד יחוס מָשַׁל זה אל שלפניו רבו הדעות, ועוד לא התברר כל צרכו (ואולי רמוז הסוד בפסוק שמעו כי נגידים אדבר).

Ez 16,14.

מֹשְׁלִים *pl.* Ez 18,2.

הַמֹּשְׁלִים Nu 21,27.

מְשֹׁל *inf. cs.* Ez 18,3.

לִמְשֹׁל (*subst.*) Job 17,6.

וּמְשֹׁל *imper.* Ez 17,2.24,3.

יִמְשֹׁל *3 impf.* Ez 16,44.

יִמְשְׁלוּ *3 impf. pl.* Ez 12,23.

נִמְשַׁל *Ni. 3 perf.* Ps 49,13.21.

נִמְשַׁלְתָּ] נִמְשַׁלְתָּ *2 perf.* Jes 14,10.

וְנִמְשַׁלְתִּי *1 perf.* Ps 28,1.143,7.

מְמַשֵּׁל] מְמַשֵּׁל *Pi. pt.* Ez 21,5.

הִמְשִׁיל] וְתַמְשִׁלוּנִי *Hi. 2 impf. pl. suff.* Jes 46,5.

הִתְמַשֵּׁל] וָאֶתְמַשֵּׁל *Hith. 1 impf.* Job 30,19.

מֹשֶׁל] מָשְׁלוֹ *suff.*

similitudo.

Job 41,25.

מָשָׁל

similitudo, parabola; sententia, γνώμη; proverbium, παροιμία; carmen.

1R 5,12 ‖ Ez 17,2. 24,3 ‖ Mich 2,4 ‖ Hab 2,6 ‖ Ps 44,15 ‖ Prv 1,6.

וּמָשָׁל Prv 26,7.9.

הַמָּשָׁל Jes 14,4 ‖ Ez 12,22.23.18,2.3.

בְּמָשָׁל Ps 78,2.

לְמָשָׁל Dt 28,37 ‖ 1S 10,12 ‖ 1R 9,7 ‖ Ps 49,5.69,12 ‖ 2Ch 7,20.

קרוב אל משך, ונמצא בדרז״ל גם בבנין פעל מְמֻתָּחִין.

וַיִּמְתָּחֵם [יִמְתַּח] 3 *impf. suff.* Jes 40,22.

——**אַמְתַּחַת** v. p. 57c——

מָתַי, מָתָי

quando? quousque, quamdiu? — *ut primum* (Prv 23,35).

יש כדוגמתה בארמית, ערבית, כושית, ואשורית, בסורית ובדרז״ל אֵימָתַי.

Gn 30,30 ‖ Ex 10,3.7 ‖ Nu 14,27 ‖ 1S 1,14.16,1 ‖ 2S 2,26 ‖ 1R 18,21 ‖ Jes 6,11 ‖ Jer 4,14.21. 12,4. 13,27. 23,26.31,22(21).47,5 ‖ Hos 8,5 ‖ Am 8,5 ‖ Hab 2,6 ‖ Zach 1,12 ‖ Ps 6,4.41,6.42,3.74,10. 80,5. 82,2. 90, 13.94,3².8. 101,2. 119,82.84 ‖ Prv 1,22.6,9².23,35 ‖ Job 7,4 ‖ Dan 8, 13.12,6 ‖ Neh 2,6.

וּמָתַי Neh 2,6.

לְמָתַי Ex 8,5.

תָּמַם v. **מְתֹם**; **לָאָה** v. **מַתְּלָאָה**.

°מֹתֶן] מָתְנַיִם, מָתְנָיִם *du.*

uterque lumbus, lumbi; inferior pars dorsi.

כדוגמתו בסורית ובערבית, לרד״ק טעם השם מן הערבית בהוראת חזק וְעָצמה (כאמתני דדניאל ד׳ ז׳, וקרוב אל איתן), ולר״א בהוראת התמשכות (כמתון בדרז״ל) לפי שהם חלקי הגוף היותר גדולים בכמותם.

Dt 33,11 ‖ Jer 48,37 ‖ Ez 21,11. 29,7.47,4 ‖ Am 8,10 ‖ Nah 2,2.11 ‖ Prv 30,31.

מָתְנַיִם Ex 28,42.

מָתְנֵי *cs.* Jer 13,11.

וּמָתְנֵי Jes 45,1.

מִמָּתְנֵי 1R 12,10 ‖ 2Ch 10,10.

מָתְנַי, מָתְנָי Jes 21,3 ‖ Jer 13,2.

בְּמָתְנֵינוּ 1R 20,31 ‖ Ps 66,11.

מָתְנֶיךָ 2R 4,29.*9,1* ‖ Jes 20,2 ‖ Jer 1,17.13,1.4.

מָתְנֵיכֶם Ex 12,11.

מָתְנָיו 2S 20,8 ‖ 1R 18,46 ‖ Jes 11,5 ‖ Ez 1,27.8,2 ‖ Neh 4,12.

וּמָתְנָיו Dan 10,5.

בְּמָתְנָיו Gn 37,34 ‖ 1R 2,5 ‖ 2R 1,8 ‖ Ez 9,2.3.11 ‖ Job 40,16.

וַיְמַשֵּׁשׁ Gn 31,34.

יְמַשְׁשׁוּ 3 *impf. pl.* Job 5,14.12,25.

וַהֲמִשֵׁנִי [הָמֵשׁ] *Hi. imper. suff.* Jud 16,26.

וְיָמֵשׁ 3 *impf.* Ex 10,21.

יְמִישׁוּן 3 *impf. pl.* Ps 115,7.

—**מוּת** v. **מֵת**; **יָשַׁר** v. **מֵישָׁרִים**—

°מַת] מְתִים, מְתִם *pl.*

viri, homines, *coll.* frequentia virorum.

יש כדוגמתו בהוראת איש (זכר) בכושית ואשורית, ונשאר זכרונו בשמות מתושאל ומתושלח, ולרד״ק לשון מצרי הוא (אבר הזכרות); י״ג הדברים ל״ג ו׳: ויהי מְתָיו מספר, השבעים קורין וְשִׁמְעוֹן יהי רַב־מספר, ובישעיה ה׳ י״ג מְתֵי רעב, וכת״י, וי״ג מְזֵי רעב.

Dt 2,34.3,6 ‖ Job 11,3.24,12.

מִמְתִים *pl.* Ps 17,14.

מְתֵי *cs.* Gn 34,30 ‖ Dt 4,27 ‖ Jes 5,13.41,14 ‖ Jer 44,28 ‖ Ps 26,4. 105,12 ‖ Job 11,11. 19,19. 22,15. 31,31 ‖ 1Ch 16,19.

בִּמְתֵי Dt 26,5.28,62.

מְתֶיךָ *suff.* Jes 3,25.

מְתָיו Dt 33,6.

מְתֹם (= מְתֹם?) מְתֹם

הבאנו גם זה פה לפי׳ הרד״ק.

Jud 20,48.

——conf. **תָּמַם**——

מֶתֶג

frenum.

י״מ רסן ממשלת המטרופולין, והסורי קורא אַמַּת אמה = גִּבְעַת אמה (ע׳ ש״ב ב׳ כ״ב), ובדה״י נאמר גַּת וּבְנֹתֶיהָ, ואולי הוא שעצ״פ כשם רֶסֶן (ויתכן שמתג האמה היתה מדה ומשיחה שהיו נוהגים הפלשתים והמואבים למוד בה את השבוים והנכבשים, ואותה המדה לקח מידם דוד ויענשם לפי מנהגם, וכן המשל אומר: במדה שאדם מודד מודדין לו, וכעין זה מצינו ג״כ באדני בזק).

2S 8,1 ‖ Prv 26,3.

בְּמֶתֶג־ Ps 32,9.

וּמִתְגִּי *suff.* 2R 19,28 ‖ Jes 37,29.

——v. n. pr.——

°מָתַח

extendere.

וּלְמָשָׁל Jer 24,9.

מְשַׁל *cs.* 1S 24,14.

מְשָׁלוֹ *suff.* Nu 23,7.*18.24,3.15. 20.21.23* ‖ Job 27,1.*29,1*.

מְשָׁלִים *pl.* Ez 11,5 ‖ Eccl 12,9.

וְלִמְשָׁלִים Ez 14,8.

מִשְׁלֵי *cs.* Prv 1,1.10,1.25,1 ‖ Job 13,12.

——v. n. pr.——

שָׁסַס v. **מְשִׁסָּה**; **שָׁמַם** v. **מְשַׁמָּה**.

מִשְׁעִי] לְמִשְׁעִי

mundatio, purgatio (al. rad. שָׁעַע).

לרד״ק שרשו משע במובן נקיות וצחצוח, וכת״י, ולר״א שרשו שעע, במובן החלקת הבשר, והובא שם שנית.

Ez 16,4.

מֶשֶׁק

possessio.

קרוב אל מֶשֶׁךְ, כלומר אשר במשיכתו ובחזקתו כל ביתי (או כטעם קִנְיַן ביתי?), ואמר מֶשֶׁק לשון הנופל על דמשק, ולרש״י מענין ועל־פיך ישק כל־עמי, וכת״א; השבעים קורין מֶשֶׁק בן־ביתי ומתרגמין משק כשעצ״ם, שכן היו מכנים לדמשק בקצור (כדרך שנוהגים לקצר השמות בראשם או בסופם בשפות המערביות), וע״כ הולך ומבאר שהוא הוא במלואו דַּמֶּשֶׂק אליעזר.

Gn 15,2.

מִמְשַׁק] מִמְשַׁק *cs.*

מקום שהחזיק בו חרול; השבעים קורין הַדַּמֶּשֶׂק, וי״ג קִמּוֹשׁ או קִמְשֹׂנִים.

Zeph 2,9.

——**שָׁקַק** v. **מַשָּׁק**——

מָשַׁשׁ] וַאֲמֻשְׁךָ 1 *impf. suff.*

manu palpare (cf. מוּשׁ et יָמַשׁ).

כמוהו בארמית, סורית וערבית, ורז״ל השתמשו בו גם ע״ד המְרֻבָּעִים ממשמש. לרש״י וימש חשך כמו ויאמש, וכ״פ הרשב״ם. להרד״ק והימשני את־העמדים שרשו מוש (או מיש), מענין הסרה, ובא את ת׳ אֶל, כמו וְאֶת־בֵּית י״י אני הלך (שופטים י״ט י״ח).

Gn 27,21.

וַיְמֻשֵּׁהוּ 3 *impf. suff.* Gn 27,22.

מִשַּׁשְׁתָּ [מִשֵּׁשׁ] *Pi. 2 perf.* Gn 31,37.

מְמַשֵּׁשׁ *pt.* Dt 28,29.

יְמַשֵּׁשׁ 3 *impf.* Dt 28,29.

וּמִמָּתְנָיו Ez 8,2.

מָתְנֶיהָ Prv 31,17.

מָתְנֵיהֶם Ez 44,18.

וּמָתְנֵיהֶם Ps 69,24.

בְּמָתְנֵיהֶם 1R 20,32 ‖ Ez 23,15 ‖ Job 12,18.

—— נָתַן v. מַתָּנָה ,מַתָּן ——

מָתַק] מְתָקוֹ *3 perf. suff.*

dulcem esse, dulcem habere, delectari; *al.* sugere, cum voluptate comedere.

כדוגמתו בערבית בטי״ת ת׳ התי״ו, ובסורית הוראתו יניקה ומציצה, וזה טעם מְתָקוֹ רמה.

Job 24,20.

מָֽתְקוּ־ *3 perf. pl.* Job 21,33.

מָתוּק] וּמְתוּקִים *pt. pass. pl.* Ps 19,11.

מְתוּקָה *f. sg.* Eccl 5,11.

יִמְתָּקוּ] יִמְתָּקוּ *3 impf. pl.* Prv 9,17.

וַיִּמְתְּקוּ Ex 15,25.

הִמְתִּיק] תַּמְתִּיק *Hi. 3 impf. f.* Job 20,12.

נַמְתִּיק *1 impf. pl.* Ps 55,15.

מֶתֶק] **וּמֶתֶק**

dulcedo, suavitas.

Prv 16,21.27,9.

מֹתֶק] מָתְקִי *suff.* Jud 9,11.

מָתוֹק

dulcis; suavis.

Jud 14,14.18 ‖ Prv 16,24. 24,13. 27,7 ‖ Cant 2,3.

וּמָתוֹק Jes 5,20 ‖ Eccl 11,7.

לְמָתוֹק Jes 5,20 ‖ Ez 3,3.

מַמְתַּק] מַמְתַּקִּים *pl.*

(al. מַמְתַּקִּים)

dulcedines, dulcis sapor.

Cant 5,16 ‖ Neh 8,10.

—— נָתַן v. מַתָּת ;v. n. pr. ——

מַה־נִּמְלְצוּ מִשְׁלֵי מוּסָר, מִנֹּפֶת מָתָקוּ,
מְקוֹר חָכְמָה וּמַדָּע הֵם, מִפְּנִינִים עָמְקוּ!

נ

נָא I

age, obsecro, quaeso, dum, δή, tandem, modo, ποτε, ἄρα.

אין נא אלא לשון בקשה וזרוז, וכמוהו בשפת כוש, ואח אל אָנָּא ואָנָּה, ולפעמים בא בהוראת עַתָּה, אֵיפוֹא, הַפַּעַם (נון); בקצת נוסחאות במ״ב א׳ י״ד תיקר־נָא, וכ״ת השבעים והירונימוס, וכן בר׳ כ׳ פקח־נָא, ונמסר עליו ב׳ בענינא.

Gn 12,11.13.13,8.9.14.15,5. 16,2^2. 18,3.*30*,*27*.*33*,*10*.*47*,*29*.3.4.21.27. *31*.30.*32*.19,2.7.8^2.18.19.20^2.22,2. 24,2.*47*,*29*.12.14.17.23.42.43.45. 25,30.26,28. 27,2.3.9.19.21.26.30, 14.31,12.32,12.30.33,10.11.14.15. 34,8.37,6.14.16.32. 38,16.25.40,8. 14.44,18.33.45,4.47,4.29^3.48,9.50, 4^2.5.17^2 ‖ Ex 3,3.18.*5*,*3*.4,6.13.18. 10,11.17. 11,2. 32,32. 33,13. *34*,*9*. 13.18.34,9 ‖ Nu 10,31.11,15.12,6. 11.12.13.14,17.19.16,8.26.20,10. 17.22,6.16.17.19.23,13.27 ‖ Dt 3, 25.4,32 ‖ Jos 2,12.7,19^2.22,26 ‖ Jud 1,24.4,19.6,17.18.39^2.7,3.8,5. 9,2.38.10,15.11,17.19.12,6.13,3.4. 8.15.14,12.15,2.16,6.*10*.28.18,5. 19,6.8.9^2.11.23.24 ‖ 1S 2,36.3,17. 9,3.6.18.*10*,*15*.14,17.29. 15,25.30. 16,15.16.17.22.17,17.19,2.20,29^2. 36.22,3.7.12. 23,11.22.25,8.24.25. 28.26,8.11.19.27,5.28,8.22. 30,7 ‖ 2S 1,4.9.2,14.7,2.13,5.*6*.7.13.17. 24^2.25.26.28. 14,2^2.11.12.15.17. 18^2.21.15,7.31.16,9.17,1.5.18,19. 22.19,38.20,16.24,2.10.14.17 ‖ 1R 1,12.2,17.8,26.13,6.14,2.17,10.11. 21.18,43.19,20. 20,7.31^2.32.35.*37*. 22,5.13^2 ‖ 2R 1,13.2,4.*6*.9.16^2.19. 4,9.*5*,*15*.10.13.22.26. 5,7.8.15.17. 18.22.6,1.2.3.17.18.7,12.13.8,4.9, 12.34.18,19.23.26.19,19.20,3 ‖ Jes 1,18.5,1.3.5.7,3.13.19,12.29,11. *12*.36,4.8.11.38,2.47,12.13.51,21. 64,8 ‖ Jer 4,31.5,1.21.24.7,12.17, 15.18,11^2.13.21,2.25,5.*35*,*15*.27, 18.28,7.15.30,6.32,8.36,15.17.37, 3.20^2.38,4.12.20.25.40,15.42,2. 44,4.45,3 ‖ Ez 8,5.8.17,12.18,25. 33,30 ‖ Am 7,2.5 ‖ Jon 1,8.14.4,3 ‖ Mich 3,1.9.6,1.5 ‖ Hag 2,2.11.15. *18* ‖ Zach 1,4.3,8.5,5 ‖ Mal 1,8.9.3, 10 ‖ Ps 7,10. 50,22. 80,15. 115,2. 116,14.*18*. 118,2.*124*,*1*.*129*,*2*.3.4. 25^2.119,76.108.122,8 ‖ Job 1,11. *2*,*5*.4,7.5,1.6,29.8,8.10,9.12,7.13, 6.18.17,3.10.22,21.22.32,21.33,1. 2.38,3.*40*,*7*.40,10.15.42,4 ‖ Cant 3,2.7,9 ‖ Ruth 2,2.7 ‖ Thr 1,18.5, 16 ‖ Eccl 2,1 ‖ Dan 1,12.9,16 ‖ Esr 10,14 ‖ Neh 1,6.*11*.8.11.5,10. 11 ‖ 1Ch 21,8.13.17.22,5(4).29, 20 ‖ 2Ch 6,40.18.4.12.

—— cnf. אָנָּה ,אָנָּא ——

נָא II

crudus, semicoctus.

בערבית הוראת הפעל نَاءَ והתאר על בשול שלא נגמר כל צרכו, וזה טעם וּבָשֵׁל מְבֻשָּׁל, שאפילו בשול גמור נאסר.

Ex 12,9.

נֹאד et נֹאוד

uter.

כלי עור למים ולמשקה, וכדוגמתו באשורית, ובדרז״ל נוד; י״פ מן הערבית במובן להלוחית, ולר״ק ע״ש שהשתמשו בו בנדידה ובטלטול הדרכים, או לפי שאין לו בסיס ומיטלטל (וזה טעם לנע״ל דתהלים נ״ו ט׳); ואולי מפני שנצבו בו כמו נד נוזלים. לפי שדרך בני קדם לתלות נאדות היין בארבות העשן, אמר הכתוב כנאד בקיטור (ובדרז״ל הייתי דקיטרי?).

Jud 4,19.

וְנֹאד 1S 16,20.

כְּנֹאד Ps 119,83.

נֹאדְךָ] בְנֹאדֶךָ *suff.* Ps 56,9.

נֹאדוֹת *pl.* Jos 9,13.

וְנֹאדוֹת Jos 9,4.

נָוֶה] נְאוֹת *pl. cs.*

sedes, domicilia; pascua.

קרוב אל נָוֶה, וכמוהו בא רק בדבור המליצי.

Jer 9,9.23,10. 25,37 ‖ Joel 1,19. 20.2,22 ‖ Am 1,2 ‖ Ps 65,13.74,20. 83,13 ‖ Thr 2,2.

בִּנְאוֹת Ps 23,2.

נָאָה° [**נָאוָה־** Pil. 3 perf.] convenire, decere; decorum, pulchrum, gratum esse (al. Ni., rad. אָוָה).

קרוב אל יָאָה, ולרד״ק הוא נפעל מן אָוָה, והנה כל היפה הוא גם הנחמד. לרש״י נָאֲוָה קֹדש כמו נְוֵה־קֹדש.

Ps 93,5.

נָאוֻו (=**נָאווּ**) pl. Jes 52,7 ‖ Cant 1,10.

נָאוֶה

decens, decorus; pulchrum, amoenum esse.

חברנו אליו הַנָּוָה דירמיה לפי ת״י (יאתה) ועל דעת ר״י חיוג.

Prv 19,10.26,1 ‖ Cant 2,14.4,3.

נָאוָה f. Ps 33,1.147,1 ‖ Prv 17,6 ‖ Cant 6,4.

וְנָאוָה Cant 1,5.

הַנָּאוָה (=**הַנָּוָה**) Jer 6,2.

——cnf. **נָוֶה**, **יָאָה** et **אָוָה**——

נָאַם° [**וַיִּנְאֲמוּ** 3 impf. pl.] vaticinari, oraculum edere.

בערבית יורה על הדבור בלחש (פליסטערן), ובא גם בעי״ן ת׳ האל״ף (כבסורית). ובדרז״ל בא הפעל כנע״ו נוּם. השבעים קורין וַיָּנוּמוּ נוּם, מלשון שֵׁנָה ותנומה! הרד״ק והרלב״ג מחברים לשרש זה גם נֶאֱמָנִים דאיוב י״ב כ׳, ואין להם סמך בתרגומים. י״ג בתהלים ל״ו ב׳ נְאֻם פשע לרשע בקרב לִבּוֹ.

Jer 23,31.

נְאֻם

oraculum, effatum.

Gn 22,16 ‖ Nu 14,28. 24,3. 15.4. 16 ‖ 1S 2,30^2 ‖ 2S 23,1 ‖ 2R 9,26^2. 19,33.22,19 ‖ Jes 1,24.3,15.14,22. 23.17,3.22.25. 22.30,1. 37,34.41, 14.43,10.12.52,5^2. 54,17.55,8.59, 20.66,2.17.22.17,6.19,4. 31,9.49, 18.56,8 ‖ Jer 1,8.15.19. 2,3.9.12. 19.29. 3,1.10.12.13.14. 16.20. 4,1. 9,17.5,9.11.15.18.22,29.6,12.7,11. 13.19.30.32.8,1.13.17. 9,2.5.8.21. 23.24.12,17.13,11.14.25.15,3.6.9. 20.16,5.11.14.16.17,24.18,6.19,6. 12.21,7.10.13.14.22,16.23,1.2.4. 5.7.11.12.23.24^2. 28.29.31.32.33. 25,7.9.12.31.27,8.11.15.22.28,4. 29,9.11.14^2.19^2.23,32.30,3.10.11. 17.21.31,1(25,25).14(13).16(15). 17(16).20(19).27(26).28(27).31 (30). 32(31). 33(32). 34(33). 36 (35).37(36).38(37).32,5.30.44.33, 14.34,5.17.22.35,13.39,17.18.42, 11.44,29.45,5.46,5.23.26.28.48, 12.25.30.35.38.43.44.47.49,2.6. 13.16.30.31.32.37.38.39.50,4.10. 20.21.30.35.40.51,24.25.26.39. 48.52.53. 2,22.8,3.25,29.30,8.49, 26.22,5.24.23,31.46,18.48,15.51, 57.49,5 ‖ Ez 5,11.11,8.21.12.25. 28.13,8.16.14,11.14.15,8.16,8.14. 19.23.30.43.48.63. 18,9.23.30.32. 20,3.36.40.44.21,12.18.22,12.31. 23,34.24,14.25,14.26,5.14.21. 28, 10.29,20.30,6. 31,18. 32,8.14.16. 31.32. 34,15.30. 36,14.15.23.32. 38,18.21.39,5.8.10. 13.20.29.43, 19.27.44,12.15.27.45,9.15.47,23. 48,29. 13,6.7. 14,16. 18.20.23. 17, 16.18,3.20,31.33.33,11.34,8.35,6. 11.16,58.37,14.34,31 ‖ Hos 2,15. 18.23.11,11 ‖ Joel 2,12 ‖ Am 2,11. 16.3,10.15.4,3.9,7.8.13.3,13.4,5.8, 3.9,11.6.8.9.10.11. 6,8.14.12 ‖ Ob 4.8 ‖ Mich 4,6.5,9 ‖ Nah 2,14.3,5 ‖ Zeph 1,2.3.10.3,8.2,9 ‖ Hag 1,9.2, 4.8.9.23.13.2,4.14.17.23 ‖ Zach 1, 3.16.3,9.10.5,4.8,6.11.13,2,7.4.2, 9.10^2.14. 8,17. 10,12.11,6.12,1.4. 13,8 ‖ Mal 1,2 ‖ Ps 36,2.110,1 ‖ Prv 30,1 ‖ 2Ch 34,27.

וּנְאֻם Nu 24,3.15 ‖ 2S 23,1.

נָאַף [**נֹאֵף** pt.] mocchari, adulterium committere.

הוראתו ידועה; יש פותרין אותו מן הפעל הערבי نكّ על הוצאת זרע, או מן נוף במובן הסרה ושטיה (אויסשווייפען), ויש מאחין אותו עם אפף וחפף בעברית, ונפף בדרז״ל, ורש״מ לאוער מחברו עם אָפָה ואַף במובן התחממות, ויש סמך לו במליצת הושע ז׳, ד׳ ו׳; השבעים, הסורי והרומי קורין בישעיה נ״ז ג׳ וְזוֹנָה ת׳ וַתִּזְנֶה, וי״ג מְנָאֶפֶת וְזוֹנָה.

Prv 6,32 ‖ Job 24,15.

הַנֹּאֵף Lev 20,10.

[**נֹאֶפֶת**] **וְהַנֹּאָפֶת** f. Lev 20,10.

נֹאֲפוֹת, **נֹאֲפֹת** pl. f. Ez 16,38. 23,45^2.

נָאוֹף inf. abs. Jer 23,14.

וְנָאֹף Jer 7,9 ‖ Hos 4,2.

[**תִּנְאַף**] **תִּנְאָף** 2 impf. Ex 20,14 ‖ Dt 5,17.

יִנְאַף 3 impf. Lev 20,10^2.

וַתִּנְאַף 3 impf. f. Jer 3,9.

[**יִנְאֲפוּ**] **וַיִּנְאָפוּ** 3 impf. pl. Jer 5,7.

[**נִאֵף**] **נִאֲפָה** Pi. 3 perf. f. Jer 3,8.

[**נִאֲפוּ**] **נִאֵפוּ** 3 perf. pl. Ez 23,37^2.

מְנָאֵף pt. Jer 57,3.

מְנָאֲפִים pl. Jer 9,1. 23,10 ‖ Hos 7,4 ‖ Ps 50,18.

וּבַמְנָאֲפִים Mal 3,5.

[**מְנָאֶפֶת**] **מְנָאָפֶת** pt. f. sg. Prv 30,20.

וּמְנָאָפֶת Hos 3,1.

הַמְנָאֶפֶת Ez 16,32.

וַיְנַאֲפוּ 3 impf. pl. Jer 29,23.

(**אָ**) **תְּנָאַפְנָה** pl. f. Hos 4,13.14.

[**נִאוּף**] **נִאֻפִים** pl. t.

mocchationes, adulteria.

בדרז״ל בא תמיד ביחיד.

Ez 23,43.

נִאֻפַיִךְ suff. Jer 13,27.

[**נַאֲפוּף**] **וְנַאֲפוּפֶיהָ** pl. t. suff.

על משקל נַעֲצוּץ, ומורה על הרבוי.

Hos 2,4.

נָאַץ

spernere, irridere, cum irrisione et contemptu reicere.

כמוהו באשורית, ובתרגומים ניאוצא (שמאֶהונג); לד״ק הוא קרוב אל נָעַץ או אל נָצָה. בש״ב י״ב י״ד בא המקור נָאֹץ או נַאֵץ ע״מ העבר נִאֵץ; השבעים קורין בירמיה כ״ג י״ז: לִמְנַאֲצֵי דִּבֶּר י״י.

Prv 5,12.

נָאֲצוּ, **נָאֲצוּ** 3 perf. pl. Ps 107,11 ‖ Prv 1,30.

תִּנְאַץ 2 impf. Jer 14,21.

יְנָאֵץ 3 *impf.* Prv 15,5.
וַיִּנְאַץ, וַיִּנְאָץ Dt 32,19‖Thr 2,6.
יְנָאֲצוּן [יִנְאָצוּן 3 *impf. pl.* Jer 33,24.
נִאֵץ *Pi.* 3 *perf.* Ps 10,3.13.
נִאַצְתָּ 2 *perf.* 2S 12,14.
נִאֲצוּ, נִאֵצוּ 3 *perf. pl.* Nu 16,30‖1S 2,17‖Jes 1,4.5,24 ‖ Ps 74,18.
וְנִאֲצוּנִי *suff.* Dt 31,20.
מְנַאֲצַי [מְנַאֵץ *pt. pl. suff.* Nu 14,23.
לִמְנַאֲצַי Jer 23,17.
מְנַאֲצַיִךְ [צַ Jes 60,14.
נָאֵץ *inf.* 2S 12,14.
יְנָאֵץ 3 *impf.* Ps 74,10.
יְנַאֲצֻנִי 3 *impf. pl. suff.* Nu 14,11.
מִנֹּאָץ (= מִתְנֹאָץ) *Hithpo. pt.* Jes 52,5.

נְאָצָה] וּנְאָצָה

contumelia.

2R 19,3‖Jes 37,3.

נֶאָצוֹת [נְאָצָה *pl.* Neh 9,18.26.
נֶאָצוֹתֶיךָ *suff.* Ez 35,12.

נָאַק] וְנָאַק

gemere, clamare.

קרוב אל נהק, אנח ואנק.

Ez 30,24.

יִנְאֲקוּ [יִנְאָקוּ 3 *impf. pl.* Job 24,12.

נְאָקָה] נַאֲקַת *cs.*

gemitus, clamor.

Ex 6,5.

נַאֲקָתָם *suff.* Ex 2,24.
מִנַּאֲקָתָם Jud 2,18.
נַאֲקוֹת [נְאָקוֹת *pl. cs.* Ez 30,24.

——cf. נָהַק, נָאַק, אָנַח——

נֵאַר] נֵאַר *Pi.* 3 *perf.*

abominare, reicere.

יש מאחין אותו עם נָעַר, ונראה יותר שהוא קרוב אל ארר, ולד״ק מזה גם נארים דמלאכי. בערבית יש כדוגמתו בהוראת תעוב וגעול.

Thr 2,7.

נֵאַרְתָּה 2 *perf.* Ps 89,40.

נָבָא] נִבָּא *Ni.* 3 *perf.*

vaticinari, nuntiare; divino spiritu actum carmina sacra canere, deum laudare; insanire, *μαίνεσθαι*.

בערבית יורה نَبَأَ על קול רעש ודממה דקה (לייזעס גערייש), באשורית על קריאה וצוי, ובכושית על ההמיה, ומזה על הדבור, ולפ״ז עִקר הוראתו קריאה ודִבור.

1S 10,11 ‖ Jer 20,1. 25,13. 26,11. 18.39,31‖Ez 12,27.

הִנַּבֵּא 1Ch 25,2.3.
נִבֵּאתָ 2 *perf.* Jer 20,6.28,6.
נִבֵּית Jer 26,9.
וְנִבֵּאתָ Ez 4,7.
וְנִבֵּאתִי 1 *perf.* Ez 37,7.
נִבְּאוּ, נִבְּאוּ 3 *perf. pl.* Jer 2,8.5,31.23,21.37,19.
וְנִבְּאוּ Joel 3,1.
נִבָּא *pt.* Jer 32,3.
נִבְּאִים *pl.* 1S 19,20 ‖ 1R 22,12 ‖ Jer 14,14.16.27,10.*14*.15.16.29,9‖2Ch 18,11.
הַנִּבְּאִים, הַנִּבְּאִים Jer 14,15.23,16.25.27,15.16.29,21 ‖ Ez 13,2.16.38,17.
הַנִּבִּיאִים (יתיר יו״ד) 1Ch 25,1.
נִבְּאֵי *cs.* Jer 23,26.32.
לְהִנָּבֵא *inf. cs.* Jer 19,14.26,12‖Am 7,13.
כְּהִנָּבְאִי *suff.* Ez 11,13.37,7.
בְּהִנָּבְאוֹ Zach 13,3.
בְּהִנָּבְאֹתוֹ Zach 13,4.
הִנָּבֵא *imper.* Ez 11,4².13,2.21,14.*30*,*2*.19.33.34,2².36,1.3.6. 37,4.9².12.38,14.39,1‖Am 7,15.
וְהִנָּבֵא Ez 6,2. 13,17.21,2.7. 25,2. 28,21.29,2.35,2.38,2.
תִּנָּבֵא 2 *impf.* Jer 11,21. 25,30‖Am 7,12.16.
יִנָּבֵא 3 *impf.* Jer 28,9 ‖ Am 3,8‖Zach 13,3.
וַיִּנָּבֵא Jer 21,20.
תִּנָּבְאוּ 2 *impf. pl.* Am 2,12.
וַיִּנָּבְאוּ 3 *impf. pl.* Jer 28,18.
הִנַּבְּאוּ [הִנַּבֵּא, הִתְנַבֵּא *Hith.* 3 *perf. pl.* Jer 23,13.
וְהִתְנַבִּיתָ 2 *perf.* 1S 10,6.
וְהִנַּבֵּאתִי 1 *perf.* Ez 37,10.
מִתְנַבֵּא *pt.* Jer 26,20‖2Ch 18,7.
וּמִתְנַבֵּא Jer 29,26.
הַמִּתְנַבֵּא Jer 29,27.
מִתְנַבְּאִים *pl.* Nu 11,27 ‖ 1S 10,5 ‖ 1R 22,10 ‖ Jer 14,14 ‖ 2Ch 18,9.
הַמִּתְנַבְּאוֹת *pl. f.* Ez 13,17.
מֵהִתְנַבּוֹת *inf.* 1S 20,13.
יִתְנַבֵּא 3 *impf.* 1R 22,8.18‖2Ch 18,17.
וַיִּתְנַבֵּא 1S 10,10.18,10.19,23.24‖2Ch 20,37.
וַיִּתְנַבְּאוּ 3 *impf. pl.* Nu 11,25.26‖1S 19,20.*21*²‖1R 18,29.

נָבִיא

vates, propheta.

השבעים קורין במדבר י״ב ו׳: אם יהיה נְבִיא י״י בָּכֶם (המלות וְהַנְּבוּאָה עֹדֵד הַנָּבִיא דדה״ב ט״ו ה׳ שייכים לפסוק א׳, ושעורו: ועזריהו בן־עודד הַנָּבִיא היתה עליו רוח אלהים וְהַנְּבוּאָה; והשבעים קורין ונבואת עזריהו הנביא).

Gn 20,7‖Dt 13,2.18,15.18.34,10‖Jud 6,8 ‖ 1R 13,18. 18,22. 20,13. 22,7‖2R 3,11.5,8 ‖ Jer 1,5.14,18. 23,11‖Ez 2,5.*33*,*33*‖Hos 4,5.9,8‖Am 7,14 ‖ Zach 13,5 ‖ Ps 74,9 ‖ 2Ch 18,6.25,15.28,9.

וְנָבִיא 1R 13,11 ‖ Jes 3,2.9,14.28,7‖Thr 2,20‖Dan 9,24.

הַנָּבִיא Dt 13,4.18,20².22²‖1S 22,5‖2S 7,2.12,25.24,12 ‖ 1R 1,8.10. 22.23.32.34.38.44.45.11,29.13,20. 25.26.29². 14,2.18. 16,7.12. 18,36. 20,22.38‖1R 5,3.13.6,12.9,1.4.14, 25.19,2.20,1.11.14.23,18 ‖ Jes 37,2.38,1.39,3‖Jer 20,2.23,28.33.37. 25,2.28,1.5.*15*².6.9³.10².11.12².17. 29,1.29.32,2.34,6.36,8.26. 37,2.3. 6.*46*,*1*.*47*,*1*.*49*,*34*.13.38,9.10. 14.

42,2.4.43,6.45,1.46,13.50,1.51, 59 ‖ Ez 14,4.*7*.9.10 ‖ Hos 9,7 ‖ Hab 1,1.3,1 ‖ Hag 1,1.*2,1.10*.3.12 ‖ Zach 1,1.*7* ‖ Mal 3,23 ‖ Ps 51,2 ‖ Dan 9,2 ‖ 1Ch 17,1.29,29 ‖ 2Ch 9,29.12,5.15.13,22.15,8.21,12.25, 16.26,22.29,25.32,20.32.35,18. 36,12.

וְהַנָּבִיא Dt 13,6 ‖ Jer 23,34 ‖ Ez 14,9.

וּבְנָבִיא Hos 12,14².

לְנָבִיא 1S 3,20 ‖ 1R 19,16.

לַנָּבִיא 1S 9,9 ‖ 1R 13,23.

מִנָּבִיא Jer 8,10.18,18 ‖ Ez 7,26.

וּמִנָּבִיא Jer 6,13.

נְבִיאֶךָ [**נְבִיאֲךָ** *suff.* Ex 7,1.

נְבִיאֲכֶם Nu 12,6.

נביאו K. (**נְבִיאַי** Q.) 2R 17,13.

נְבִיאִים ,נְבִאִים *pl.* Nu 11,29 ‖ 1S 10,5.10.11 ‖ 1R 18,4 ‖ Jer 27, 18.29,15 ‖ Neh 6,7 ‖ 2Ch 24,19.

הַנְּבִיאִם ,הַנְּבִאִים (Jer 23,30), **הַנְּבִיאִים** 1S 19,20.28,15 ‖ 1R 18, 20.19,1.20,35.22,6.10.12.13 ‖ 2R 2,3.5.7.15.4,1.38².5,22.6,1.9,1.7. 17,13.23.21,10.24,2 ‖ Jes 29,10 ‖ Jer 5,31.7,25.*44,4*.8,1.13,13.14, 13.14.15².23,15.16².21.25.26.30. 31.25,4.26,5.16.27,14.28,8.29,1. 19.35,15 ‖ Ez 13,3.9 ‖ Hos 12,11² ‖ Am 2,12.3,7 ‖ Mich 3,5.6 ‖ Zach 1,4.*7.7.12*.6.7,3.8,9.13,2.4 ‖ Dan 9,6.10 ‖ Esr 9,11 ‖ Neh 6,14 ‖ 1Ch 25,1 ‖ 2Ch 18,5.9.11.12.

וְהַנְּבִיאִים ,וְהַנְּבִאִים 2R 23,2 ‖ Jer 2,8.4,9.5,13.26,7.8.11.27,15 ‖ Zach 1,5.

מֵהַנְּבִיאִים 1R 20,41.

בַּנְּבִאִים ,בַּנְּבִיאִם 1S 10,11.12. 19,24.28,6 ‖ Hos 6,5.

לַנְּבִאִים Jer 23,9.

לַנְּבִיאִים Am 2,11.

נְבִיאֵי *cs.* 1R 18,4.13.19.40 ‖ 2R 3,13.10,19.17,13 ‖ Jer 23,15 ‖ Ez 13,2.16.38,17.

וּנְבִיאֵי 1R 18,19.22 ‖ Jer 23,26.

וּבִנְבִיאֵי ,וּבִנְבִאֵי Jer 23,13.14.

לִנְבִיאַי 1R 18,25 ‖ Ez 13,2.

מִנְּבִיאַי 1R 18,13.

וּבִנְבִיאַי *suff.* 1Ch 16,22.

וְלִנְבִיאַי Ps 105,15.

וְלִנְבִיאֵינוּ Neh 9,32.

נְבִיאֶיךָ 1R 19,10.*14*.22,23 ‖ Ez 13,4 ‖ Neh 9,26.30 ‖ 2Ch 18,22.

נְבִיאַיִךְ Thr 2,14.

נְבִיאֵיכֶם Jer 2,30.27,9.16.29,8. 37,19.

נְבִיאָיו 1R 22,22 ‖ 2Ch 18,21.29, 25.

בִּנְבִיאָיו ,בִּנְבִאָיו 2Ch 20,20.36, 16.

נְבִיאֶיהָ Ez 22,25 ‖ Zeph 3,4 ‖ Thr 2,9.4,13.

וּנְבִיאֶיהָ Ez 22,28 ‖ Mich 3,11.

וּנְבִיאֵיהֶם Jer 2,26.32,42.

נְבִיאָה

prophetissa, mulier fatidica; uxor prophetae.

Jud 4,4.

הַנְּבִיאָה Ex 15,20 ‖ 2R 22,14 ‖ Jes 8,3 ‖ Neh 6,14 ‖ 2Ch 34,22.

נְבוּאָה] הַנְּבוּאָה

vaticinium.

Neh 6,12.

וְהַנְּבוּאָה 2Ch 15,8.

נְבוּאַת *cs.* 2Ch 9,29.

—— v. chald. ——

°נָבַב] נָבוּב *pt. pass.*

cavus; *metaph.* de homine inani, stupido.

עניינו נקיבה ועשיית חלל, והרד"ק מביאו בשרש ביב, וסומך לו ביב שבדרז"ל.

Jer 52,21 ‖ Job 12,12.

נְבוּב *cs.* Ex 27,8.38,7.

°נָבַח] לִנְבֹּחַ *inf.*

latrare.

כמהו בסורית, ערבית וכושית, ושגור בדרז"ל.

Jes 56,10.

—— v. n. pr. ——

°נָבַט] וְנִבַּט *Pi. 3 perf.*

spectare, intueri; respicere, curare aliquem; spem ponere in aliquo; patienter ferre aliquid.

באשורית הוראתו היות בהיר, מזהיר ומתנוצץ, וע"כ נופל על ראיה בהירה וברורה; י"נ בישעיה מ"ב י"ח הַבִּיטוּ לראות, יונתן קורא בחבקוק א' י"ג אַבִּיט ת' תַּבִּיט.

Jes 5,30.

הִבִּיט *Hi. 3 perf.* Nu 23,21 ‖ Ps 33,13.102,20.

וְהִבִּיט Nu 21,9.

וְהִבַּטְתָּ *2 perf.* 1S 2,32.

הִבִּיטוּ *3 perf. pl.* Ps 34,6 ‖ Job 6,19.

וְהִבִּיטוּ Ex 33,8 ‖ Zach 12,10.

הִבַּטְתֶּם *2 perf. pl.* Jes 22,11.

הַמַּבִּיט *pt.* Ps 104,32.

הַבִּיט *inf. cs.* Hab 2,15.

וְהַבִּיט Hab 1,13.

לְהַבִּיט Jon 2,5.

מֵהַבִּיט Ex 3,6.

בְּהַבִּיטִי *suff.* Ps 119,6.

לְהַבִּיטָם Thr 4,16.

הַבֵּט ,הַבֶּט־ ,הַבִּיט *imper.* Gn 15,5 ‖ 1R 18,43 ‖ Jes 63,15.64,8 ‖ Ps 74,20.80,15.142,5 ‖ Job 35,5 ‖ Thr 5,1.

וְהַבֵּט Ps 84,10.

הַבִּיטָה Ps 13,4 ‖ Thr 3,63.5,1.

וְהַבִּיטָה Thr 1,11.*2,20*.

הַבִּיטוּ *pl.* Jes 42,18.51,1.2 ‖ Thr 1,12.

וְהַבִּיטוּ Jes 51,6 ‖ Hab 1,5.

אַבִּיט *1 impf.* 2R 3,14 ‖ Jes 38, 11.66,2 ‖ Am 5,22.

וְאַבִּיט Jes 63,5.

וְאַבִּיטָה Jes 18,4 ‖ Ps 119,15.18.

תַּבִּיט *2 impf.* Gn 19,17 ‖ Hab 1,3.13 ‖ Ps 10,14.91,8.

תַּבֵּט 1S 16,7.

וַתַּבֵּט Jes 22,8.

יַבִּיט *3 impf.* Nu 12,8 ‖ Jes 8,22 ‖ Ps 94,9 ‖ Job 28,24.36,25.

וַיַּבֵּט 1S 17,42.24,9 ‖ 1R 18,43.19,6 ‖ 1Ch 21,21.

וַתַּבֵּט *3 impf. f.* Gn 19,26 ‖ Ps 92,12.

יַבִּיטוּ *3 impf. pl.* Jes 5,12 ‖ Ps 22,18 ‖ Prv 4,25 ‖ Job 39,29.

מֶבָּט et מַבָּט] **מַבָּטָם** *suff.*

exspectatio, spes; id in quo spem ponimus, fiducia.

לד״ק כמו: מִבְטַחָם, מִבְטָחֵנוּ, מִבְטָחָהּ.

Jes 20,5.

מַבָּטֵנוּ Jes 20,6.

מֶבָּטָהּ Zach 9,5.

——v. n. pr. **נְבָט**——

נֶבֶךְ] **נִבְכֵי־** *pl. cs.*

scaturigo.

להשבעים מוצא ומקור, וקרוב אל נבע ואל نبع, וליונתן מקום שהגלים נבוכים ומסֻבכים מאין עובר (שטרודעל), וקרוב אל אבך ואל בוך, וכן פירש״י.

Job 38,16.

נָבֵל

flaccidum esse, prae flacciditate et marcore decidere; viribus deficere, virium defectu concidere.

קרוב אל בָּלָה ואל נָפַל, ובערבית נאמר על המיתה; יונתן קורא בישעיה כ״ד ו׳ על־כן אָבְלָה נָבְלָה ארץ; לד״ק וַנָּבֶל (ס״ד ה׳) הוא הִפְעַל מן בָּלָה, וי״ג וַנִּפֹּל, ובאיוב הר נָפוֹל יִבּוֹל (לרש״א הרבשוב יִבּוֹל פעל מן השם יְבוּל); על יבולון דתהלים נמסר לית ומלא. יש מחברין לשרש זה מַבּוּל על משקל מַבּוּעַ.

Jes 40,7.*8* ‖ Jer 8,13.

נָבְלָה *3 perf. f.* Jes 24,4^2.

נֹבֵל *pt.* Jes 28,1.4.

נֹבֶלֶת *f.* Jes 1,30.

וּכְנֹבֶלֶת Jes 34,4.

נָבֹל *inf. abs.* Ex 18,18.

כִּנְבֹל *cs.* Jes 34,4.

תִּבֹּל *2 impf.* Ex 18,18.

יִבּוֹל *3 impf.* Jes 34,4 ‖ Ez 47,12 ‖ Ps 1,3 ‖ Job 14,18.

יִבֹּלוּ [יִבְּלוּ] *3 impf. pl.* 2S 22,46 ‖ Ps 18,46.

יִבּוֹלוּן [יִבָּלוּן] Ps 37,2.

וַנָּבֶל (= וַנִּבֹּל) *1 impf. pl.* Jes 64,5.

נְבֵלָה

cadaver.

כדוגמתו בערבית نَبِيلَةٌ, וברב לשונות המערב נגזר מן הפעל המורה על הנפילה.

Lev 7,24.17,15.22,8 ‖ Dt 14,21 ‖ Ez 44,31.

וּנְבֵלָה Ez 4,14.

הַנְּבֵלָה 1R 13,24.25^2.28^2.

נִבְלַת *cs.* 1R 13,29 ‖ 2R 9,37 ‖ Jer 7,33.9,21 ‖ Ps 79,2.

בְּנִבְלַת Lev 5,2^2 ‖ Jer 16,18.

נִבְלָתִי *suff.* Jes 26,19.

נִבְלָתְךָ Dt 28,26 ‖ 1R 13,22.

נִבְלָתוֹ Dt 21,23 ‖ Jos 8,29 ‖ 1R 13,24.28.30 ‖ Jer 26,23.

וְנִבְלָתוֹ Jer 36,30.

נִבְלָתָהּ Lev 11,40.

בְּנִבְלָתָהּ Lev 11,39.

מִנִּבְלָתָהּ Lev 11,40.

נִבְלָתָם Lev 11,11.28 ‖ Jes 5,25 ‖ Jer 16,4.*34,20*.19,7.

בְּנִבְלָתָם Lev 11,24.*27*.36.

וּבְנִבְלָתָם Lev 11,8 ‖ Dt 14,8.

מִנִּבְלָתָם Lev 11,25.35.37.38.

——**מַבּוּל** v. p. 387b——

נָבַל] **נָבַלְתָּ** *2 perf.*

stultum esse, stulte, impie agere; *Pi.* despicere, contumelia afficere.

קרוב אל שלפניו, כי דבר הנּבל מתנבל, ובדרז״ל נָוַל, מְנֻוָּל, כבארמית נְוָלִי וּנְוָלוּ דדניאל ועזרא.

Prv 30,32.

נִבֵּל] **וְנִבַּלְתִּיךְ** *Pi. 1 perf. suff.* Nah 3,6.

מְנַבֵּל *pt.* Mich 7,6.

תְּנַבֵּל *2 impf.* Jer 14,21.

וַיְנַבֵּל *3 impf.* Dt 32,15.

נָבָל

stultus, improbus, nequam, impius.

Dt 32,6.21 ‖ 2S 3,33 ‖ Jes 32,6 ‖ Jer 17,11 ‖ Ps 14,1.*53,2*.39,9.74,18.22 ‖ Prv 17,21 ‖ Job 30,8.

וְנָבָל Prv 30,22.

לְנָבָל Jes 32,5 ‖ Prv 17,7.

הַנְּבָלִים *pl.* 2S 13,13 ‖ Ez 13,3.

הַנְּבָלוֹת [נְבָלָה] *pl. f.* Job 2,10.

נְבָלָה

stultitia, improbitas, nequitia; improbe factum, scelus nefandum; poena stultitiae et improbitatis.

השבעים קורין באיוב מ״ב ח׳ כָּלָה ת׳ נְבָלָה.

Gn 34,7 ‖ Dt 22,21 ‖ Jos 7,15 ‖ Jes 9,16.32,6 ‖ Jer 29,23 ‖ Job 42,8.

וּנְבָלָה Jud 20,6 ‖ 1S 25,25.

הַנְּבָלָה Jud 19,23.24.20,10 ‖ 2S 13,12.

נַבְלוּת] **נַבְלֻתָהּ** *suff.*

pars obscoena feminae.

ע״מ מלכות, ונאמר על־מקום התורפה.

Hos 2,12.

——v. n. pr.——

נֵבֶל ,נֶבֶל et נָבֶל

uter, lagena, urceus; instrumentum musici.

לד״ק נקרא כלי זמר נֶבֶל ע״ש תמונתו הקרובה לנבל ונאד של יין. לפי המסורה כל נֵבֶל בציר״ה בר מן ב׳ (ישעיה ה׳ י״ב ותהלים ע״א כ״ב), והַנֶּבֶל בסגול.

1S 10,3.5 ‖ Jes 30,14 ‖ Jer 13,12^2 ‖ Ps 71,22.81,3.92,4.

וְנֵבֶל 1S 1,24.16,1.

וָנֶבֶל Jes 5,12.

הַנֵּבֶל ,הַנֶּבֶל Am 6,5 ‖ Ps 57,9.*108,3*.

בְּנֵבֶל Ps 33,2.144,9.150,3.

נְבָלִים *pl.* Neh 12,27 ‖ 1Ch 15,16.16,5.25,6.

וּנְבָלִים 1R 10,12 ‖ 2Ch 9,11.

הַנְּבָלִים Jes 22,24.

בִּנְבָלִים 1Ch 15,20.28.25,1 ‖ 2Ch 20,28.29,25.

וּבִנְבָלִים 2S 6,5 ‖ 1Ch 13,8 ‖ 2Ch 5,12.

נִבְלֵי־ *cs.* 1S 25,18.

וְנִבְלֵי Job 38,37.
לְנִבְלֵי־ Thr 4,2.
וְנִבְלֵיהֶם *suff.* Jer 48,12.
נְבָלֶיךָ Jes 14,11 ‖ Am 5,23.

נָבַע] נֹבֵעַ *pt.*

ebullire, scaturire; *Hi.* copiose effundere, impie dicta eructare (Ps 59,8); fervere, fermentari; evulgare, enuntiare.

כדוגמתו בארמית, סורית, ערבית, כושית ואשורית, וקרוב אל בּוּעַ וּבָעָה, ובא בהשאלה אל הדבור; וטעם יַבִּיעַ דקהלת שמביא את השמן לידי תסיסה והעלאת אבעבועות, וזהו קלקולו.

Prv 18,4.

הִבִּיעַ] אַבִּיעָה *Hi. 1 impf.* Ps 78,2 ‖ Prv 1,23.
יַבִּיעַ *3 impf.* Ps 19,3 ‖ Prv 15,2.28 ‖ Eccl 10,1.
יַבִּיעוּ *3 impf. pl.* Ps 94,4.145,7.
יַבִּיעוּן Ps 59,8.
תַּבַּעְנָה *3 impf. pl. f.* Ps 119,171.

מַבּוּעַ] הַמַּבּוּעַ

scaturigo, fons.

Eccl 12,6.

מַבּוּעֵי] מַבּוּעִים (נס״א) *pl. cs.* Jes 49,10.
לְמַבּוּעֵי (נס״א) Jes 35,7.

—conf. בּוּעַ—

נֶגֶב

siccitas, ariditas; meridies, plaga australis; meridionalis.

בארמית וסורית הוראתו חֹרֵב ויֹבֶשׁ, חרבו המים ת״א נגיבו מיא, ונקרא כן פאת דרום על רֹב היֹבש שבה, ובא כשעצ״פ על מקום ידוע. השבעים קורין בש״א כ׳ כ״א: מאצל הָאַרְגָּב, וביחזקאל מ׳ ב׳: כמבנה־עיר מִנֶּגֶד.

Ex 27,9.*36,23.38,9* ‖ Nu 34,3^{2}.35,5 ‖ Jos 11,2.15,2.4.18,19 ‖ 1S 27,10^{3}.30,1.14^{2} ‖ 2S 24,7 ‖ 1R 7,39 ‖ Jes 30,6 ‖ Ez 21,2.46,9^{2}.47,19.48,16.28 ‖ Zach 14,10.

הַנֶּגֶב Gn 20,1.24,62 ‖ Nu 13,29.21,1 ‖ Dt 34,3 ‖ Jos 11,16.15,19 ‖ Jud 1,15 ‖ 1S 20,41 ‖ Jer 13,19.17,26.32,44.33,13 ‖ Ez 21,3 ‖ Ob 19.20 ‖ Dan 8,9.11,5.6.9.11.14.15.25^{2}.40.
וְהַנֶּגֶב Jos 10,40 ‖ Jud 1,9 ‖ Zach 7,7 ‖ 2Ch 28,18.
בְּנֶגֶב Jud 1,16.
בַּנֶּגֶב Nu 13,17.32.33,40 ‖ Jes 21,1 ‖ Ps 126,4 ‖ Dan 11,29.
וּבַנֶּגֶב Dt 1,7 ‖ Jos 12,8.
מִנֶּגֶב Gn 13,3 ‖ Nu 34,4^{2} ‖ Jos 15,3^{2}.7.8.18,5.13.19,34 ‖ 1S 14,5 ‖ Ez 21,3.9.40,2.47,1.
וּמִנֶּגֶב Jud 21,19.
נֶגְבָּה Ex 26,18.40,24 ‖ Jos 15,1.2.17,9.10.18,13.14^{2}.15.16.19 ‖ 1R 7,25 ‖ Ez 47,19.43,33 ‖ Zach 14,4 ‖ 1Ch 26,15 ‖ 2Ch 4,4.10.
וְנֶגְבָּה Ez 48,10.17.
וָנֶגְבָּה Gn 13,14.28,14 ‖ Dan 8,4 ‖ 1Ch 9,24.
הַנֶּגְבָּה Gn 12,9.13,1.
בַּנֶּגְבָּה Jos 15,21.
לַנֶּגְבָּה 1Ch 26,17.

—v. n. pr. רָמַת נֶגֶב, רָמוֹת־נ׳—

°נָגַד] הִגִּיד *Hi. 3 perf.*

proferre in lucem, monstrare, repraesentare, prae se ferre; indicare, nuntiare; prodere; praenunciare futura; fateri, confiteri; praedicare, cum laude celebrare.

ענינו הצגת ענין לאמתתו נגד השומע (כדרך נֹכַח, הבא במובן נגד ויֹשר כאחד), וע״כ משתמש הכתוב במעשה דשמשון ודלילה בפעל אמר, ורק כשהודה על האמת כתוב וַיַּגֶּד לה; ויגד ליעקב דבראשית מ״ח ב׳ מוסב על יוסף בעצמו, לפי שעיני ישראל כבדו מזקן ולא הכירו; י״ג בש״א כ״ד י״ט ואַתָּ הִגַּדְתָּ היום; בש״ב ט״ו ל״א קורין השבעים ולדוד הֻגַּד לאמר; ובירמיה כ׳ י׳ גּוּדוּ וְנַגִּידֶנּוּ (או גֹּדוּ וְנַגִּדָה עליו); י״ג בתהלים ל״ח י״ט: כי עוני אֲגוּר, ומקביל אל אֶדְאַג; בע״ה י׳ קורין השבעים: ואני אָגִיל לעולם, ובדהי״א י״ז י׳ וָאַגִּדְלֶךָ, חדא מלה, ת׳ וָאַגִּד לָךְ.

Gn 3,11.31,20.41,25 ‖ Jud 13,6.14,6.9.16,18^{2} ‖ 1S 10,16^{2}.14,1.25,14 ‖ 2S 15,31 ‖ 1R 10,3 ‖ 2R 4,27 ‖ Jes 41,26.48,14 ‖ Jon 1,10 ‖ Mich 6,8 ‖ Ps 111,6 ‖ Esth 3,4.6,2 ‖ 2Ch 9,2.

וְהִגִּיד Jud 14,35 ‖ 1S 9,8 ‖ 2S 7,11.
הִגִּידָהּ *suff.* Jes 45,21.
הִגִּידָה *3 perf. f.* 1S 25,19.36 ‖ Esth 2,10.8,1.
וְהִגִּידָה 2S 17,17.
הִגַּדְתָּ *2 perf.* Gn 12,18.21,26.31,27 ‖ Jud 16,15.24,19 ‖ 2S 19,7 ‖ Job 26,4.
הִגַּדְתָּה Jud 14,16.
וְהִגַּדְתָּ Ex 13,8 ‖ 1S 8,9.
הִגַּדְתִּי *1 perf.* Dt 26,3.30,18 ‖ Jud 14,16 ‖ Jes 21,10.43,12.48,3 ‖ Job 42,3 ‖ Neh 2,12.16.
וְהִגַּדְתִּי Nu 23,3 ‖ 1S 3,13.19,3 ‖ Jes 44,8.
הִגִּידוּ *3 perf. pl.* 2S 19,9 ‖ Jes 3,9 ‖ Ps 97,6 ‖ Esth 3,6.
וְהִגִּידוּ Dt 17,9 ‖ 2S 17,17 ‖ Jes 66,19.
וְהִגַּדְתֶּם *2 perf. pl.* Gn 45,13.
מַגִּיד *pt.* Gn 41,24 ‖ Jes 41,26.42,9.45,19.46,10 ‖ Jer 4,15.51,31 ‖ Zach 9,12 ‖ Ps 19,2.147,19.
וּמַגִּיד Jer 51,31 ‖ Am 4,13.
הַמַּגִּיד 2S 1,5.*13*.6.4,10.15,13.18,11.
מַגִּידִים] לְמַגִּידֵי *pl. cs.* Jud 14,19.
מַגֶּדֶת *pt. f. sg.* Esth 2,20.
הַגֵּד, הַגֵּיד *inf. abs.* Jud 14,12 ‖ 1S 10,16.22,22 ‖ Jer 36,16.
לְהַגִּיד *cs.* Gn 32,6.43,6 ‖ Dt 5,5 ‖ Jud 14,13.14 ‖ 1S 4,13 ‖ 2S 12,18.15,28 ‖ 1R 1,20.18,12 ‖ Jer 50,28.51,31 ‖ Mich 3,8 ‖ Ps 92,3.16 ‖ Job 1,15.*16.17.19*.33,23 ‖ Dan 2,2.9,23 ‖ Esr 2,59 ‖ Neh 7,61.
לַגִּיד K., **לְהַגִּיד** Q. 2R 9,15.
וּלְהַגִּיד Esth 4,8.
מֵהַגִּיד 1S 3,15.
הַגֵּד, הַגֶּד־ *imper.* 1S 23,11 ‖ 2S 1,4.18,21 ‖ 2R 9,12 ‖ Jer 36,17.42,20 ‖ Ez 40,4.43,10 ‖ Job 38,4.18.
וְהַגֵּד, וְהַגֶּד־ Jos 7,19 ‖ Jes 58,1 ‖ Ez 23,36.

הַגִּידָה Gn 29,15. 32,30. 37,16 ‖ Jud 16,6. 10.13 ‖ 1S 9,18. 10,15. 14,43 ‖ Jer 38,25 ‖ Jon 1,8 ‖ Cant 1,7 ‖ Ruth 4,4.

הַגִּידִי *f.* Gn 24,23 ‖ 2R 4,2.

הַגִּידוּ (al. Ps 9,12 הַגִּדוּ) *pl.* Gn 24,49^{2} ‖ Jes 41,22. 23. 45,21. 48,20 ‖ Jer 4,5. 5,20. 20,10. 46,14. 48,20. 50,2 ‖ Ps 9,12.

וְהַגִּידוּ 2S 17,16 ‖ Jer 31,10(9).

אַגִּיד *1 impf.* Jud 14,16 ‖ 1S 9,19. 20,9 ‖ Jes 57,12 ‖ Jer 38,15. 42,2 ‖ Ps 38,19. 71,17. 18. 75,10. 142,3 ‖ Dan 10,21. 11,2.

וָאַגִּיד, וָאַגִּד Jes 48,5 ‖ Jer 42,21 ‖ Neh 2,18 ‖ 1Ch 17,10.

אַגִּידָה 2R 7,12 ‖ Ps 40,6.

וְאַגִּידָה Gn 46,31. 49,1 ‖ 1S 15,16 ‖ Jer 33,3.

אַגִּידֶנּוּ *suff.* Job 31,37.

תַּגִּיד *2 impf.* 2S 13,4. 15,35 ‖ Jer 16,10 ‖ Ez 24,19. 37,18.

וְתַגִּיד Ex 19,3.

תַּגִּידִי *f.* Jos 2,20.

יַגִּיד *3 impf.* Lev 5,1 ‖ 1S 9,6. 20,10. 22,22 ‖ 1R 14,3 ‖ 2R 6,12 ‖ Jes 21,6. 43,9 ‖ Hos 4,12 ‖ Ps 51,17 ‖ Prv 12,17. 29,24 ‖ Job 17,5. 21,31. 36,33 ‖ Ruth 3,4 ‖ Eccl 6,12. 8,7. 10,14.

יַגִּיד Eccl 10,20.

הֲיַגִּיד *interrog.* Ps 30,10.

וְיַגֶּד־ Jud 14,15 ‖ Jer 42,3 ‖ Job 11,6. 12,7.

וַיַּגֶּד־, וַיַּגֵּד Gn 9,22. 14,13. 29,12. 37,5. 47,1. 48,2 ‖ Ex 4,28. 19,9 ‖ Nu 11,27 ‖ Dt 4,13 ‖ Jud 14,2. 17. 16,17 ‖ 1S 3,18. 4,14. 14,43. 19,2. 7. 18. 22,21 ‖ 2S 11,18. 22. 14,33. 17,18. 18,10. 25. 24,13 ‖ 1R 10,3. 18,16. 19,1 ‖ 2R 4,31. 5,4. 9,18. *20*. 10,8. 22,10 ‖ Jer 36,13. 38,27 ‖ Ps 52,2 ‖ Job 36,9 ‖ Esth 2,22. 4,7. 9 ‖ 2Ch 9,2. 34,18.

וְיַגֵּדְךָ *suff.* Dt 32,7.

וְיַגִּידֶהָ Jes 44,7.

וְיַגִּדָהּ Jer 9,11.

תַּגִּיד *3 impf. f.* Esth 2,10.

וַתַּגֶּד־, וַתַּגֵּד Gn 24,28. 29,12 ‖ Jud 13,10. 14,17 ‖ 1S 19,11. 25,37 ‖ 2S 11,5 ‖ 2R 4,7 ‖ Ruth 2,19. 3,16.

נַגִּיד *1 impf. pl.* Jer 36,16.

וַנַּגֶּד־ Gn 23,7. 44,24.

וְנַגִּידָה 2R 7,9.

וְנַגִּידֶנּוּ *suff.* Jer 20,10.

תַּגִּידוּ *2 impf. pl.* Jos 2,14 ‖ Jud 14,12 ‖ 2S 1,20 ‖ 2R 6,11 ‖ Jes 48,6 ‖ Mich 1,10 ‖ Cant 5,8.

יַגִּידוּ, יַגִּדוּ *3 impf. pl.* Dt 17,10. 11 ‖ 1S 27,11 ‖ Jes 42,12. 44,7 ‖ Ps 145,4 ‖ Job 15,18.

וְיַגִּידוּ 1S 25,8 ‖ Jes 19,12. 41,22 ‖ Ps 22,32.

וַיַּגִּידוּ, וַיַּגִּדוּ Gn 26,32. 42,29. 45,26 ‖ Ex 16,22 ‖ Jud 4,12. 9,7. 42 ‖ 1S 11,9. 14,33. 17,31. 18,20. 24. 26. 19,21. 23,1. 25. 24,2. 25,12 ‖ 2S 2,4. *11,10*. 3,23. 10,5. 17,21 ‖ 1R 1,23. 2,39. 20,17 ‖ 2R 7,10. 11. 15. 9,36. 18,37 ‖ Jes 36,22 ‖ Jer 36,20 ‖ Ps 50,6. 64,10 ‖ Esth 3,4. 4,4. 12 ‖ 1Ch 19,5 ‖ 2Ch 20,2.

הֻגַּד *Ho. 3 perf.* Jos 9,24 ‖ 1S 23,13 ‖ 1R 10,7. 18,13 ‖ Jes 21,2. 40,21 ‖ Ruth 2,11 ‖ 2Ch 9,6.

וְהֻגַּד־ Dt 17,4.

הֻגֵּד *inf.* Jos 9,24 ‖ Ruth 2,11.

וַיֻּגַּד *3 impf.* Gn 22,20. 27,42. 31,22. 38,13. 24 ‖ Ex 14,5 ‖ Jos 10,17 ‖ Jud 9,25. *47* ‖ 1S 15,12. 19,19. 23,7. 27,4 ‖ 2S 6,12. 10,17. 19,2. 21,11 ‖ 1R 1,51. 2,29. 41 ‖ 2R 6,13. 8,7 ‖ Jes 7,2 ‖ 1Ch 19,17.

נֶגֶד

(*pars antica, frons*); coram, in conspectu; e regione, versus, adversus, contra.

בהוראת מול, נוכח, לְעֻמַּת, לִפְנֵי; י״ג בש״א ט״ז ו׳ נְגִיד יי׳ (ע׳ ט׳ ט״ו).

Gn 31.32,37 ‖ Ex 10,10. 19,2. 34,10 ‖ Nu 25,4 ‖ Dt 31,11 ‖ Jos 3,16. 8,11. 33. 35 ‖ 1S 12,3. 15,30. 16,6 ‖ 2S 12,12 ‖ 1R 8,22. 21,13 ‖ Jes 61,11 ‖ Ez 40,13. 23. 41,16. 42,1^{2}. 3 ‖ Hos 7,2 ‖ Joel 1,16 ‖ Ps 22,26. 23,5. 31,20. 52,11. 78,12. 109,15. 119,46. 138,1 ‖ Prv 15,11 ‖ Ruth 4,4 ‖ Thr 3,35 ‖ Eccl 6,8 ‖ Neh 3,16. 23. 26. 29. 30. 31. 7,3. 8,3 ‖ Neh 13,21 ‖ 1Ch 8,32. *9,38* ‖ 2Ch 6,12. *13*. 8,14.

וְנֶגֶד 1S 12,3. 15,30 ‖ 2S 12,12 ‖ Jes 5,21. 24,23 ‖ Ez 42,3 ‖ Ruth 4,4 ‖ Neh 3,10.

לְנֶגֶד 2S 22,25 ‖ 2R 1,13 ‖ Ps 5,6. 18,25. 26,3. 36,2. 101,3. 7 ‖ Prv 21,30 ‖ Job 4,16 ‖ Neh 3,28. 37. 11,22.

מִנֶּגֶד Gn 21,16^{2} ‖ Nu 2,2 ‖ Dt 28,66. 32,52 ‖ Jud 9,17. 20,34 ‖ 1S 26,20 ‖ 2S 18,13 ‖ 2R 2,7. 15. 3,22. 4,25 ‖ Jes 1,16 ‖ Jer 16,17 ‖ Am 9,3 ‖ Ob 11 ‖ Jon 2,5 ‖ Ps 31,23. 38,12 ‖ Prv 14,7 ‖ Neh 3,19. 25. 27.

נֶגְדָה־ Ps 116,14. *18*.

נֶגְדִּי *suff.* Jes 49,16 ‖ Pr 38,18. 44,16. 51,5. 89,37 ‖ Job 10,17.

לְנֶגְדִּי Nu 22,32 ‖ 2S 22,23 ‖ Hab 1,3 ‖ Ps 16,8. 18,23. 39,2. 50,8 ‖ Dan 8,15. 10,13. 16.

מִנֶּגְדִּי Cant 6,5.

נֶגְדְּךָ, נֶגְדֶּךָ Gn 47,15 ‖ Jes 59,12 ‖ Ps 38,10. 39,6. 69,20. 88,2. 119,168 ‖ Prv 4,25.

לְנֶגְדֶּךָ [לְנֶגְדְּךָ Gn 33,12 ‖ Ps 90,8.

לְנֶגְדְּכֶם Jes 1,7.

נֶגְדּוֹ Jos 6,5. 20 ‖ 2S 22,13 ‖ 1R 21,10. 13 ‖ Jes 40,17. 47,14 ‖ Jer 31,39(38) ‖ Ps 18,13 ‖ Job 26,6 ‖ Eccl 4,12.

כְּנֶגְדּוֹ Gn 2,18. 20.

לְנֶגְדּוֹ Jos 5,13.

מִנֶּגְדּוֹ Ps 10,5.

נֶגְדָּהּ Am 4,3.

נֶגְדָּם 1R 20,27 ‖ 2Ch 7,6.

וְנֶגְדָּם Neh 12,37.

לְנֶגְדָּם Ps 54,5. 86,14 ‖ Neh 12,9. 24 ‖ 1Ch 5,11.

נָגִיד

princeps, praefectus; nobilis, generosus.

מן נגד במובן נבוה (בערבית نَجْد ארץ הרים, האָכלאנד), ולד"ק מן הגדה ודִבּוּר (ואולי מן הארמית נגיד ונפיק, כלומר המוליך, ע' הערה אל מלך) או מן נגד בהוראת הכָּאָה, כלומר רֹדֶה ונוגש; השבעים קורין בדה"א י"ג א' וְכל־נגיד.

2S 6,21.7,8 ‖ 1R 1,35.14,7.*16,2* ‖ Jes 55,4 ‖ Jer 20,1 ‖ Prv 28,16 ‖ Job 31,37 ‖ Dan 9,25.26 ‖ 1Ch 9, 20.11,2.13,1.17,7.26,24.27,16 ‖ 2Ch 6,5.31,12.

וְנָגִיד 2Ch 32,21.

הַנָּגִיד 1Ch 12,27(28).27,4 ‖ 2Ch 19,11.

לְנָגִיד 1S 9,16.10,1.13,14.25,30 ‖ 2S 5,2 ‖ 1 Ch 28,4.29,22 ‖ 2Ch 11, 22.

וּלְנָגִיד 1Ch 5,2.

נְגִיד ,נָגִד *cs.* 2R 20,5 ‖ Dan 11, 22 ‖ Neh 11,11 ‖ 1Ch 9,11 ‖ 2Ch 28,7.31,13.

לִנְגִיד Ez 28,2.

נְגִידִים *pl.* Ps 76,13 ‖ Prv 8,6. 29, 10 ‖ 2Ch 11,11.

נְגִידֵי *cs.* 2Ch 35,8.

———v. chald.———

נָגַהּ

splendere, fulgere.

כדוגמתו בסורית, כושית ואשורית, במובן הופעה והארה.

Jes 9,1 ‖ Job 22,28.

יִגַּהּ *3 impf.* Job 18,5.

הִגִּיהַּ] יַגִּיהַּ *Hi. 3 impf.* 2S 22, 29 ‖ Jes 13,10 ‖ Ps 18,29.

נֹגַהּ

splendor, fulgor, lux.

בארמית התיחד לכוכב ווענוס, וי"מ מזה כאור נגה דמשלי.

Jes 50,10 ‖ Ez 10,4 ‖ Am 5,20 ‖ Prv 4,18.

וְנֹגַהּ Jes 4,5 ‖ Ez 1,4.*27*.13 ‖ Hab 3,4.

הַנֹּגַהּ Ez 1,28.

כַּנֹּגַהּ Jes 62,11.

לְנֹגַהּ Jes 60,3 ‖ Hab 3,11.

וּלְנֹגַהּ Jes 60,19.

מִנֹּגַהּ 2S 22,13.23,4 ‖ Ps 18,13.

נָגְהָם *suff.* Joel 2,10.*4,15*.

נְגֹהָה] לִנְגֹהוֹת *pl.* Jes 59,9.

———v. ch. et n. pr.———

°נָגַח] יִגַּח ,יְנַגַּח *3 impf.*

ferire cornu, prosternere; *Hith.* bellum gerere cum al.

הוראתו ידועה, ובערבית יורה גם על הנִצּוּחַ והכבוש.

Ex 21,28.31.32.

נִגַּח] מְנַגֵּחַ *Pi. pt.* Dan 8,4.

תְּנַגַּח *2 impf.* 1R 22,11 ‖ 2Ch 18,10.

יְנַגַּח *3 impf.* Dt 33,17.

נְנַגַּח] נְנַגֵּחַ *1 impf. pl.* Ps 44,6.

תְּנַגֵּחוּ *2 impf. pl.* Ez 34,21.

הִתְנַגַּח] יִתְנַגַּח *Hith. 3 impf.* Dan 11,40.

נַגָּח

petulcus (de bove).

Ex 21,29.36.

———rad. נָגַל v. מַגָּל———

°נָגַן

pulsare(fides), carpere(fidibus), *pt.* fidicen.

במקרא בא הפעל רק על מנצח בכלי זמר, ולא על השיר בפה (יש מחברין אותו עם נגע, ע"ש פגיעת האצבעות בנימי הכלי).

נֹגֵן] נֹגְנִים *pt. pl.* Ps 68,26.

וְנִגֵּן *Pi. 3 perf.* 1S 16,16.23.

מְנַגֵּן *pt.* 1S 16,16.18,10.19,9 ‖ 2R 3,15.

הַמְנַגֵּן 2R 3,15.

נַגֵּן *inf.* 1S 16,18 ‖ Jes 23,16 ‖ Ez 33,32 ‖ Ps 33,3.

כְּנַגֵּן 2R 3,15.

לְנַגֵּן 1S 16,17.

נְנַגֵּן *1 impf. pl.* Jes 38,20.

נְגִינָה] נְגִינַת *cs.* (?)

cantus fidium; instrumentum pulsatile; carmen ad fidium sonum decantatum, psalmus; dicterium, carmen irrisorium.

נאמר על כלי הזמר ועל הזמרה בעצמה.

Ps 61,1.

נְגִינָתִי *suff.* Ps 77,7.

נְגִינָתָם Job 30,9 ‖ Thr 3,14.

מִנְּגִינָתָם Thr 5,14.

וּנְגִינוֹת *pl.* Ps 69,13.

בִּנְגִינוֹת ,בִּנְגִינֹת Ps 4,1.*6,1*.54, 1.*55,1.67,1.76,1*.

וּנְגִינוֹתַי (?) *suff.* Jes 38,20.

בִּנְגִינוֹתָי Hab 3,19.

מַנְגִּינָה] מַנְגִּינָתָם *suff.*

dicterium, cantilena.

Thr 3,63.

נָגַע

percutere; tangere; violare, vim inferre; commovere; commovere animum; attingere, pertinere ad aliquid; pervenire ad al., advenire.

קרוב אל נגח, נגף ונגש (וגם אל פגע). השבעים קורין בתהלים ק"ד ל"ב תִּגַּע בהרים.

Gn 32,33 ‖ 1S 10,26 ‖ Jes 6,7 ‖ Jer 4,18.51,9 ‖ Mich 1,9.

וְנָגַע Hag 2,12.

נָגְעָה *3 perf. f.* Jud 20,41 ‖ 1S 6,9 ‖ Job 19,21 ‖ Dan 10,10.

וְנָגְעָה Jer 4,10.

נָגְעוּ] נָגָעוּ *3 perf. pl.* Jes 16, 8 ‖ Jer 48,32 ‖ Hos 4,2.

נָגַעְנוּ] נְגַעֲנוּךָ *1 perf. pl. suff.* Gn 26,29.

נֹגֵעַ ,נוֹגֵעַ *pt.* Nu 31,19 ‖ 1R 19, 5 ‖ Zach 2,12 ‖ Dan 8,5.9,21.10, 16.

וְנֹגֵעַ Lev 11,36.

הַנֹּגֵעַ ,הַנּוֹגֵעַ Gn 26,11 ‖ Ex 19, 12.29,37.30,29 ‖ Lev 11,24.*27*.26. 31.39.15,10.19.21.22.27 ‖ Nu 19, 11.13.18 ‖ Am 9,5 ‖ Zach 2,12 ‖ Prv 6,29.

וְהַנֹּגֵעַ Lev 15,7.22,4 ‖ Nu 19,21.

הַנֹּגְעִים *pl.* Jer 12,14.

נֹגַעַת *pt. f. sg.* Jud 20,34 ‖ 1R 6,27.

הַנֹּגַעַת Nu 19,22.

נֹגְעֹת *pl.* 1R 6,27.

נָגוּעַ *pt. pass.* Jes 53,4 ‖ Ps 73,14.

וּנְגֹעַ *inf. cs.* Ex 19,12.

לִנְגּוֹעַ, לִנְגֹּעַ Gn 20,6 ‖ Jos 9,19 ‖ Job 6,7.

כְּגַעַת Ez 17,10.

לָגַעַת 2S 14,10.

נָגְעֵךְ *suff.* Ruth 2,9.

בְּנָגְעוֹ Lev 15,23.

גַּע *imper.* Ps 144,5.

וְגַע Job 1,11.2,5.

יִגַּע *3 impf.* Lev 5,3.6,11.20.7,19.15,5.11.12.22,5 ‖ Nu 19,16.22 ‖ 2S 23,7 ‖ Hag 2,13 ‖ Ps 104,32 ‖ Job 5,19.

וְיִגַּע 2S 5,8.

וַיִּגַּע Gn 32,26 ‖ Jud 6,21 ‖ 1R 19,7 ‖ 2R 13,21 ‖ Jon 3,6 ‖ Job 1,19 ‖ Dan 8,18.10,18 ‖ Esr 3,1 ‖ Neh 7,73.

תִּגַּע, תִּגָּע *3 impf. f.* Ex 19,13 ‖ Lev 5,2.7,21.12,4.22,6 ‖ Job 4,5.

וַתִּגַּע 1R 6,27 ‖ Esth 5,2.

תִּגְּעוּ, תִּגָּעוּ *2 impf. pl.* Gn 3,3 ‖ Lev 11,8 ‖ Nu 16,26 ‖ Dt 14,8 ‖ Jes 52,11 ‖ Ps 105,15 ‖ Thr 4,15 ‖ 1Ch 16,22.

יִגְּעוּ *3 impf. pl.* Nu 4,15 ‖ Thr 4,14.

וַיִּנָּגְעוּ [נִגַּע *Ni. 3 impf. pl.* Jos 8,15.

נִגְּעוֹ [נִגַּע *Pi. 3 perf. suff.* 2Ch 26,20.

וַיְנַגַּע *3 impf.* Gn 12,17 ‖ 2R 15,5.

יְנֻגָּעוּ [נֻגַּע *Pu. 3 impf. pl.* Ps 73,5.

הִגִּיעַ *Hi. 3 perf.* Jes 25,12 ‖ Ez 7,12 ‖ Cant 2,12 ‖ Thr 2,2 ‖ Esth 9,1.26 ‖ 2Ch 28,9.

הִגַּעַתְּ *2 perf. f.* Esth 4,14.

וְהִגַּעְתִּיהוּ *1 perf. suff.* Ez 13,14.

הִגִּיעוּ *3 perf. pl.* Ps 88,4 ‖ Esth 6,14.

וְהִגִּיעוּ Eccl 12,1.

וְהִגַּעְתֶּם *2 perf. pl.* Ex 12,22.

מַגִּיעַ *pt.* Gn 28,12 ‖ Eccl 8,14 ‖ Esth 4,3.*8,17* ‖ Dan 8,7 ‖ 2Ch 3,11.12.

שֶׁמַּגִּיעַ Eccl 8,14.

מַגִּיעֵי [מַגִּיעִים *pl. cs.* Jes 5,8.

מַגַּעַת *pt. f. sg.* 2Ch 3,11.

וּבְהַגִּיעַ *inf.* Esth 2,12.15.

הַגִּיעֵנוּ *suff.* 1S 14,9.

יַגִּיעַ *3 impf.* Jes 8,8 ‖ Zach 14,5 ‖ Job 20,6.

וְיַגִּיעַ Dan 12,12.

וַיַּגַּע Jes 6,7 ‖ Jer 1,9.

יַגִּיעֶנָּה *suff.* Jes 26,5.

תַּגִּיעַ *3 impf. f.* Lev 5,7.

וַתַּגַּע Ex 4,25.

יַגִּיעוּ *3 impf. pl.* Jes 30,4 ‖ Ps 32,6.

וַיַּגִּיעוּ Ps 107,18.

נֶגַע, נָגַע

percussio, plaga, verber, calamitas; nota, macula in cute. Ex 11,1 ‖ Lev 13,3.*49*.9.20.*25.27*. 22.29. 31². 42. 47. 59. 14,3. 32. 34. 54 ‖ Dt 17,8.21,5 ‖ 1R 8,37.38 ‖ Jes 53,8 ‖ Prv 6,33 ‖ 2Ch 6,28.

וְנֶגַע Ps 91,10.

הַנֶּגַע, הַנָּגַע Lev 13,3².*4*.5².6.*56*. 6.12. 13.17². 30.*32*. 43.45.46. 49. 50².51³.52.53.54.55².57.58. 14,36. 37² ‖ Lev 14,39.*44*.40.43.48².

וְהַנֶּגַע Lev 13,55.

בְּנֶגַע Dt 24,8.

בַּנֶּגַע Lev 13,3.

כְּנֶגַע Lev 14,35.

לְנֶגַע Lev 13,2.

לָנֶגַע Dt 17,8.

נִגְעִי *suff.* Ps 38,12.

נִגְעֶךָ [נִגְעֲךָ Ps 39,11.

נִגְעוֹ Lev 13,44 ‖ 2Ch 6,29.

נְגָעִים *pl.* Gn 12,17.

וּבִנְגָעִים Ps 89,33.

וּבִנְגְעֵי *cs.* 2S 7,14.

נָגַף

percutere, ferire, offendere pedem; *Ni.* cladem accipere.

קרוב אל נגע ואל נקף, ובאשורית הוראתו נגיחה בקרנים.

2Ch 13,15.

וְנָגֹף Jes 19,22.

נְגָפָנוּ *suff.* 1S 4,3.

נְגָפוֹ 2Ch 21,18.

וְנָגְפוּ *3 perf. pl.* Ex 21,22.

נֹגֵף *pt.* Ex 7,27 ‖ 2Ch 21,14.

נָגֹף *inf. abs.* Jes 19,22.

לִנְגֹּף *cs.* Ex 12,23².

בְּנָגְפּוֹ *suff.* Ex 12,27.

אֶגּוֹף *1 impf.* Ps 89,24.

וָאֶגֹּף Jos 24,5.

תִּגּוֹף, תִּגֹּף *2 impf.* (*3 f.*?) Ps 91,12 ‖ Prv 3,23.

יִגֹּף *3 impf.* Ex 21,35 ‖ Zach 14,12.*18*.

וַיִּגֹּף Ex 32,35 ‖ Jud 20,35 ‖ 1S 25,38 ‖ 2S 12,15 ‖ 2Ch 14,11.

וַיִּגְּפֵהוּ *suff.* 2Ch 13,20.

יִגָּפֶנּוּ 1S 26,10.

נִגַּף *Ni. 3 perf.* 2S 10,15.

נִגְּפוּ, נִגָּפוּ *3 perf. pl.* Jud 20,36 ‖ 2S 10,19 ‖ 1Ch 19,16.19.

וְנִגַּפְתֶּם *2 perf. pl.* Lev 26,17.

נִגָּף *pt.* Dt 28,25 ‖ Jud 20,39.

נִגָּפִים *pl.* Dt 28,7 ‖ Jud 20,32.

נִגּוֹף *inf. abs.* Jud 20,39.

בְּהִנָּגֵף *cs.* 1R 8,33.

יִנָּגֵף *3 impf.* 2Ch 6,24.

וַיִּנָּגֶף 1R 4,2.10 ‖ 2S 2,17 ‖ 2R 14,12 ‖ 2Ch 25,22.

תִּנָּגְפוּ *2 impf. pl.* Nu 14,42 ‖ Dt 1,42.

וַיִּנָּגְפוּ, וַיִּנָּגֵפוּ *3 impf. pl.* 1S 7,10 ‖ 2S 18,7 ‖ 2Ch 20,22.

יִתְנַגְּפוּ [הִתְנַגֵּף *Hith. 3 impf. pl.* Jer 13,16.

נֶגֶף

plaga divinitus missa; offensio pedis.

Ex 12,13.30,12 ‖ Nu 8,19 ‖ Jes 8,14.

הַנֶּגֶף ,הַנָּגֶף Nu 17,11.12 ‖ Jos 22,17.

מַגֵּפָה

plaga, calamitas, caedes; clades bellica.

1S 4,17.6,4 ‖ 2S 17,9 ‖ Ps 106,29 ‖ 2Ch 21,14.

הַמַּגֵּפָה Nu 17,13.*25,8*.25,18.19.31,16 ‖ 2S 18,7.24,21.25 ‖ Zach 14,12.*18* ‖ Ps 106,30 ‖ 1Ch 21,22.

וְהַמַּגֵּפָה Nu 17,15.

בְּמַגֵּפָה Ez 24,16.

בַּמַּגֵּפָה Nu 14,37.17,14.*25,9*.

כַּמַּגֵּפָה Zach 14,15.

לְמַגֵּפָה 1Ch 21,17.

מַגֵּפַת *cs.* Zach 14,15.

[מַגֵּפֹת] מַגֵּפֹתַי *pl. suff.* Ex 9,14.

נָגַר°

expandere, effundere; prosternere; deicere, praecipitare.

בארמית ובסורית הוראתו משיכה בארך, ומזה הֻשאל על הגסירה, לפי שמושכין את המשור לכאן ולכאן, והוא קרוב אל גּוּר ואל גָּרַר; הרד"ק מחבר לו גם נֻגָּר דאיוב כ"ח ד', וכבר הובא בשרש גּוּר דראשון. השבעים מתרגמין וְהִגַּרְתִּם דירמיה י"ח כ"א כמו וְהַאֲגַרְתָּם, מלשון אסיפה, בתהלים ע"ג ט' קורין: ויגר מזה לָזֶה, ובע"ז ג' נֶגְדּוֹ ת' נִגְּרָה!

[נִגַּר] נִגְּרָה *Ni. 3 perf. f.* Ps 77,3 ‖ Thr 3,49.

[נִגָּר] הַנִּגָּרִים *pt. pl.* 2S 14,14.

[נִגָּרָה] נִגָּרוֹת *pl. f.* Job 20,28.

[הִגִּיר] וְהִגַּרְתִּי *Hi. 1 perf.* Mich 1,6.

[הַגֵּר] וְהַגִּרֵם *imper. suff.* Jes 18,21.

וַיַּגֵּר *3 impf.* Ps 75,9.

וַתַּגֵּר *2 impf.* Ez 35,5.

יַגִּירֻהוּ *3 pl. suff.* Ps 63,11.

[הֻגַּר] מֻגָּרִים *Ho. pt. pl.* Mich 1,4.

———cnf. גּוּר I et גָּרַר———

נָגַשׂ

impellere, urgere, adigere, exigere; premere, vexare; regnare, imperare.

כדוגמתו בכושית, ובערבית (בימין) מורה על רדיפת חית השדה בשעת הציד (קרוב אל נקש, ינקש נושה דתהלים, ואולי גם אל נָחַץ).

2R 23,35.

נוֹגֵשׂ ,נֹגֵשׂ *pt.* Jes 14,4 ‖ Zach 9,8.10,4 ‖ Job 3,18.39,7 ‖ Dan 11,20.

הַנֹּגֵשׂ Jes 9,3.

הַנֹּגְשִׂים *pl.* Ex 5,6.

וְהַנֹּגְשִׂים Ex 5,13.

נֹגְשֵׂי *cs.* Ex 5,10.14.

וְנֹגְשַׂיִךְ *suff.* Jes 60,17.

נֹגְשָׂיו Ex 3,7 ‖ Jes 3,12.

בְּנֹגְשֵׂיהֶם Jes 14,2.

תִּגֹּשׂ *2 impf.* Dt 15,3.

יִגֹּשׂ *3 impf.* Dt 15,2.

[תִּנְגְּשׂוּ] תִּנְגֹּשׂוּ *2 pl.* Jes 58,3.

נִגַּשׂ *Ni. 3 perf.* 1S 13,6.14,24 ‖ Jes 53,7.

וְנִגַּשׂ Jes 3,5.

[נָגַשׁ°] בְּגֶשֶׁת *inf. cs.*

tangere, attingere, adhaerere; appropinquare, accedere; retrocedere, recedere; *Hi.* adducere, afferre, proferre, offerre.

כמוהו באשורית. לר' יוסף הנקדן נגש דישעיה כ"ט י"ג, ונגש דעמוס ט' י"ג ויגשו דאיוב מ"א ח' בשי"ן שמאלית. השבעים קורין בש"א ט' י"ח: ויגש שאול אל־שמואל (ואולי יש לגרוס וַיִּפְגֹּשׁ), ובל' כ"א: ויגש דוד עַד־הָעָם.

Nu 8,19.

לָגֶשֶׁת Jud 20,23 ‖ Jer 30,21.

וְלָגֶשֶׁת Ez 44,13.

מִגֶּשֶׁת Ex 34,30.

גִּשְׁתּוֹ *suff.* Gn 33,3.

בְּגִשְׁתָּם Ex 28,43.*30,20* ‖ Nu 4,19.

גַּשׁ ,גֶּשׁ־ *imper.* Gn 19,9 ‖ 2S 1,15.

גְּשָׁה־ Gn 27,21.26 ‖ Jes 49,20.

גְּשׁוּ *pl.* Gn 45,4 ‖ 1R 18,30.

גֹּשׁוּ Jos 3,9 ‖ 1S 14,38 ‖ 2Ch 29,31.

וּגְשׁוּ Jer 46,3.

גֹּשִׁי *f. sg.* Ruth 2,14.

תִּגַּשׁ־ *2 impf.* Jes 65,5.

יִגַּשׁ ,יִגָּשׁ *3 impf.* Ex 24,14 ‖ Lev 21,21^2.23 ‖ Jes 50,8 ‖ Ps 91,7.

וַיִּגַּשׁ Gn 18,23.27,22.27.29,10.44,18 ‖ Jud 9,52 ‖ 1S 9,18.17,16.40.30,21 ‖ 2S 10,13 ‖ 1R 18,21.36.20,22.28.22,24 ‖ 2R 4,27 ‖ 1Ch 19,14 ‖ 2Ch 18,23.

וַתִּגַּשׁ *3 impf. f.* Gn 33,7.

תִּגְּשׁוּ ,תִּגָּשׁוּ *2 impf. pl.* Ex 19,15 ‖ Ez 9,6.

יִגְּשׁוּ ,יִגָּשׁוּ ,יִגַּשׁוּ *3 impf. pl.* Ex 24,2 ‖ Jes 41,1 ‖ Ez 44,13 ‖ Joel 4,9 ‖ Job 41,8.

וַיִּגְּשׁוּ ,וַיִּגָּשׁוּ (Gn 45,4) Gn 19,9.43,19.45,4 ‖ Nu 32,16 ‖ Jos 8,11.14,6.21,1 ‖ 1R 18,30 ‖ 2R 2,5.5,13 ‖ Jer 42,1 ‖ Esr 4,2.

וַתִּגַּשְׁןָ *3 pl. f.* Gn 33,6.

נִגַּשׁ *Ni. 3 perf.* Gn 33,7 ‖ Ex 20,21 ‖ 1R 20,13 ‖ Jes 29,13.

וְנִגַּשׁ Ex 24,2 ‖ Dt 20,2 ‖ Jer 30,21 ‖ Am 9,13.

וְנִגְּשָׁה *3 perf. f.* Dt 25,9.

נִגְּשׁוּ *3 perf. pl.* Ex 34,32 ‖ 1S 7,10 ‖ Esr 9,1.

וְנִגְּשׁוּ Dt 21,5.25,1.

נִגַּשְׁתֶּם *2 perf. pl.* 2S 11,20.21.

[נִגָּשׁ] הַנִּגָּשִׁים *pt. pl.* Ex 19,22.

[הִגִּישׁ] וְהִגִּישׁוֹ *Hi. 3 perf. suff.* Ex 21,6^2.

וְהִגִּישָׁהּ Lev 2,8.

הִגִּישׁוּ *3 perf. pl.* 2S 17,29.

הִגַּשְׁתֶּם־ *2 pl.* Am 5,25.

וּמַגִּישׁ *pt.* Mich 2,12.

מַגִּישִׁים ,מַגְּשִׁים *pl.* 1R 5,1 ‖ 2R 4,5 ‖ Mal 1,7.

מַגִּישֵׁי *cs.* Mal 3,3.

הַגִּשָׁה, הַגִּישָׁה *imper.* Gn 27, 25‖1S 14,18.23,9.30,7‖2R 4,6.

הַגִּשׁוּ, הַגִּישׁוּ *pl.* 1S 13,9.14,34. 15,32‖Jes 41,22.

וְהַגִּשׁוּ Jes 45,21.

יַגֵּשׁ *3 impf.* Job 40,19.

וַיַּגֵּשׁ, וַיַּגֶּשׁ־, וַיַּגִּשׁ Gn 27,25.48, 10.13 ‖ Lev 8,14 ‖ Jud 6,19 ‖ 1S 30,7.

תַּגִּישׁ *f.* Am 9,10.

וַתַּגֵּשׁ 1S 28,25‖2S 13,11.

תַּגִּישׁוּ *2 impf. pl.* Mal 1,8.

תַּגִּישׁוּן Mal 1,8.

וַתַּגִּשׁוּן Am 6,3.

יַגִּישׁוּ *3 impf. pl.* Jes 41,22.

וַיַּגִּשׁוּ, וַיַּגִּישׁוּ Ex 32,6‖1S 14,34‖ 2Ch 29,23.

הֻגַּשׁ] הֻגְּשׁוּ (al. גֻּ) *Ho. 3 perf. pl.* 2S 3,34.

מֻגָּשׁ *pt.* Mal 1,11.

הִתְנַגֵּשׁ] הִתְנַגְּשׁוּ *Hith. imper. pl.* Jes 45,20.

נֵד

acervus, agger, cumulus.

לר״ק שרשו נוּד, ולר״א נָדָה, ע״כ הוּבא בסדר הא״ב; י״פ נֵד קציר דישעיה כפעל עבר מן נוּד (על משקל מֵת מן מוּת), יונתן והשבעים קורין עֵד; בתהלים ל״ג ז׳ קורין השבעים כַּנֹּד = כַּנֹּאד.

Ex 15,8‖Jos 3,13.16‖Jes 17,11‖ Ps 78,13.

כַּנֵּד Ps 33,7.

——conf. נוּד——

נָדָא°

amovere.

לפי הכתיב קרוב אל נדד, נדה ואח לנדה.

הִדִּיא] וַיַּדָּא K., וַיַּדַּח Q. *Hi. 3 impf.* 2R 17,21.

——conf. נָדַח——

נָדַב

impellere (ad liberalitatem, munificentiam, generositatem); *Hith.* sponte se offerre, spontaneum esse, sponte dare.

הוראתו ידועה, וכדוגמתו בערבית.

Ex 35,29.

נְדָבָה *3 perf f.* Ex 35,21.

יִדְּבֶנּוּ *3 impf. suff.* Ex 25,2.

הִתְנַדֵּב] הִתְנַדַּבְתִּי *Hith. 1 perf.* 1Ch 29,17.

הִתְנַדְּבוּ *3 perf. pl.* Esr 2,68 ‖ 1Ch 29,9.

מִתְנַדֵּב *pt.* Esr 3,5‖1Ch 29,5.

הַמִּתְנַדֵּב 2Ch 17,16.

הַמִּתְנַדְּבִים *pl.* Jud 5,9 ‖ Neh 11,2.

הִתְנַדֵּב *inf.* Esr 1,6.

בְּהִתְנַדֵּב Jud 5,2.

לְהִתְנַדֵּב, לְהִתְנַדֶּב־ 1Ch 29,14. 17.

הִתְנַדֶּבְכֶם *suff.* 1Ch 29,9.

וַיִּתְנַדְּבוּ *3 impf. pl.* 1Ch 29,6.

נָדִיב

voluntarius, spontaneus, promptus; liberalis, nobilis, ingenuus; princeps, tyrannus.

Jes 32,5‖Prv 19,6.25,7 ‖ Job 21, 28‖Cant 6,12.7,2‖1Ch 28,21.

וְנָדִיב Jes 32,8.

לְנָדִיב Prv 17,7.

נְדִיב *cs.* Ex 35,5.22‖ 2Ch 29,31.

נְדִיבִים *pl.* 1S 2,8 ‖ Jes 13,2 ‖ Ps 107,40.113,8 ‖ Prv 17,26 ‖ Job 12,21.34,18.

וּנְדִיבִים Prv 8,16.

בִּנְדִיבִים Ps 118,9.146,3.

נְדִיבֵי *cs.* Nu 21,18 ‖ Ps 47,10. 113,8.

נְדִיבֵמוֹ *suff.* Ps 83,12.

נְדִיבָה

nobilitas, conditio nobilis atque felix.

השבעים קורין באיוב תִּקְוָתִי ת׳ נְדִבָתִי.

Ps 51,14.

נְדִבָתִי *suff.* Job 30,15.

נְדִיבוֹת *pl.* Jes 32,8².

נְדָבָה

animus promptus ad aliquid; donum, sacrificium spontaneum; largitas.

Ex 35,29.36,3 ‖ Lev 7,16.22,23 ‖ Dt 23,24‖ Ez 46,12² ‖ Hos 14,5 ‖ Esr 3,5.8,28.

הַנְּדָבָה Esr 1,4.

בִּנְדָבָה Nu 15,3‖Ps 54,8.

לִנְדָבָה Lev 22,21‖2Ch 35,8.

נִדְבַת *cs.* Dt 16,10.

נְדָבוֹת, נְדָבֹת *pl.* Am 4,5 ‖ Ps 68,10.110,3.

נִדְבוֹת *cs.* Ps 119,108 ‖ 2Ch 31, 14.

וְנִדְבֹתֶיךָ *suff.* Dt 12,17.

נִדְבֹתֵיכֶם Lev 23,38.

וְנִדְבֹתֵיכֶם Nu 29,39‖Dt 12,6.

נִדְבוֹתָם Lev 22,18.

——v. ch. et n. pr.——

נָדַד] נָדְדָה (al. דְ) *3 perf. f.* movere; se movere, oberrare, vagari; fugere, abvolare.

הוראתו כבסורית סור והתרחק, וקרוב אל נָדָה, נוּד, נוּט ונדה, שאין הסרה והתרחקות בלי תנועה ותנודה; בנוסחאות מדויקות מְנַד דש״ב הנון רפויה, ושרשו נוד, וכן מביא הרד״ק כל בנין התפעל בשרש נוד לפי שהוא מלא וא״ו; יִתְנוֹדְדוּ דתהלים י״מ יתרחקו מהם, וי״מ ינידו ראש עלידם, ע״כ הוכפל גם בשרש נוד; השבעים מתרגמין יִדֹּדוּן יִדֹּדוּן מלשון ידידות!

Jes 10,31‖Esth 6,1.

נָדְדוּ, (al. דְ) נָדֲדוּ *3 perf. pl.* Jes 21,15.22,3.33,3 ‖ Jer 4,25.9, 9‖Hos 7,13‖Ps 31,12.

נֹדֵד, נוֹדֵד *pt.* Jes 10,14.16,2.3. 21,14‖Prv 27,8‖Job 15,23.

לַנֹּדֵד Jer 49,5.

נֹדְדִים (al. דְ) *pl.* Hos 8,17.

נוֹדֶדֶת *pt. f. sg.* Prv 27,8.

נְדֹד *inf.* Ps 55,8.

יִדּוֹד *3 impf.* Nah 3,7.

וַתִּדַּד *3 impf. f.* Gn 31,40.

יִדֹּדוּן *3 impf. pl.* Ps 68,13².

וְנֹדַד *Pul. 3 perf.* Nah 3,17.

הִדַּחְתִּים Jer 8,3. 23,8. 29,18. 32, 37.

הִדִּיחוּ *3 perf. pl.* Jer 50,17.

הִדַּחְתֶּם *2 perf. pl.* 2Ch 13,9.

לְהַדִּיחַ *inf. cs.* Ps 62,5.

הַדִּיחִי *suff.* Jer 27,15.

לְהַדִּיחֲךָ Dt 13,6.11.

[הַדַּח] הַדִּיחֵמוֹ *imper. suff.* Ps 5,11.

[אַדִּיחַ] אַדִּיחֵם *1 impf. suff.* Jer 24,9 ‖ Ez 4,13.

וַיַּדַּח (Q.) *3 impf.* 2R 17,21 ‖ 2Ch 21,11.

[תַּדִּיחַ] תַּדִּיחֶנּוּ *3 impf. f. suff.* Prv 7,21.

וַתַּדִּחוּם *2 impf. pl. suff.* Jer 23,2.

וַיַּדִּיחוּ *3 impf. pl.* Dt 13,14.

[הֻדַּח] מֻדָּח *Ho. pt.* Jes 13,14.

[מַדּוּחַ] וּמַדּוּחִים *pl.*

seductiones.

כן הוא למערבאי, ולמדנחאי ומדוחים, ובקצת נוסחאות וּמַדָּחִים.

Thr 2,14.

——cf. דּוּחַ, דָּחָה et דָּחַח——

I [נָדָן] נְדָנַיִךְ *pl. suff.*

כנדוניא בדרז״ל. וכן באשורית, וקרוב אל נתן. ע׳ הערה אל נֵדֶה (ואולי הוא מן נָדָן השני, כנוי לרחם [vagina = cunnus] ובא ברבוי ע״ד מֵעַיִם?).

Ez 16,33.

——conf. נֵדֶה——

II [נָדָן] נְדָנָהּ *suff.*

vagina (gladii).

ענינו נרתק הָשאל מלשון פרס, ומקורו בסנסקריט (nidhana).

1Ch 21,27.

——v. chald.——

[נָדַף] תִּנְדֹּף *2 impf.*

dispellere; fugare hostem, vincere.

קרוב אל נדח (בקורבת נגף אל נגח).

Ps 68,3.

יִדְּפֶנּוּ *3 impf. suff.* Job 32,13.

תִּדְּפֶנּוּ *3 impf. f. suff.* Ps 1,4.

נרדף עם נָדָן, הקרוב אל נָתַן. לפי עדות הרד״ק במכלול ובעט סופר בא בשש נקודות.

Ez 16,33.

——cnf. מִדָּה II et נָדָן——

[נָדַח] לִנְדֹּחַ *inf. cs.*

trudere, detrudere, expellere; immittere (securim in arborem); *Hi.* deicere, expellere, dispellere; abducere ab aliqua re.

כדוגמתו בכושית, וקרוב אל דּוּחַ, דָּחָה וְדָחַח. רק נִדְּחֵי דירמיה דגוש, ואחיו דישעיה י״א י״ב, נ״ו ח׳ ודתהלים קמ״ז ב׳ בדלי״ת רפויה, ע״כ הובאו בשרש דָּחָה; יִדָּחֶה דמשלי י״ד ל״ב שרשו דָּחָה, וְיִדַּחוּ דירמיה כ״ג י״ב שרשו דָּחַח; י״גובירמיה נ׳ י״ז הִדִּיחוּהָ בהמשך הה״א ממלת הראשון, וכ״ת השבעים.

Dt 20,19.

יִדַּח *3 impf.* 2S 14,14.

נִדְּחָה *Ni. 3 perf. f.* Job 6,13.

וְנִדְּחָה Dt 19,5.

[נִדַּחְתָּ] וְנִדַּחְתָּ *2 perf.* Dt 4,19. 30,17.

נִדְּחוּ *3 perf. pl.* Jer 40,12. 43,5.

וְנִדַּחְתֶּם *2 perf. pl.* Jer 49,5.

נִדָּח *pt.* 2S 14,14.

נִדַּחֲךָ *suff.* Dt 30,4.

נִדְּחוֹ 2S 14,13.

נִדַּחֲכֶם Neh 1,9.

נִדָּחִים *pl.* Dt 22,1 ‖ Jes 16,3.

וְהַנִּדָּחִים Jes 27,13.

נִדְּחֵי *cs.* Jer 49,36.

נִדָּחַי *suff.* Jes 16,14.

נִדָּחָה *pt. f. sg.* Jer 30,17.

וְהַנִּדָּחָה Mich 4,6 ‖ Zeph 3,19.

הַנִּדַּחַת Ez 34,4.16.

[נֻדַּח] מְנֻדָּח *Pu. pt.* Jes 8,22.

וְהִדִּיחַ *Hi. 3 perf.* 2S 15,14.

הִדִּיחֲךָ *suff.* Dt 30,1.

הִדִּיחָם *suff.* Jer 16,15.

הִדַּחְתֶּם *2 perf.* Dan 9,7.

הִדַּחְתִּי *1 perf.* Jer 23,3. 29,14.

וְהִדַּחְתִּי Jer 27,10.

הִדַּחְתִּיךָ *suff.* Jes 46,28.

וְהִדַּחְתִּיו Joel 2,20.

[הַנֵּד] יְנִדֻּהוּ *Hi. 3 impf. pl. suff.* Job 18,18.

[הֻנַּד] מֻנָּד *Ho. pt.* (al. מֻנָּד, v. נוּד) 2S 23,6.

וְיֻנַּד *3 impf.* Job 20,8.

יִתְנוֹדָדוּ *Hithpo. 3 impf. pl.* Ps 64,9.

נְדֻדִים *pl. t.*

agitationes et iactationes nocturnae hominis insomnis.

לרד״ק מזה נְדֹד שבתהלים כשם נפרד, וטעמו ע״ש ההתהפכות על ערש דוי או ע״ש תנודת השנה.

Job 7,4.

נִדָּה

remotio, eiectio: abominatio, foeditas, impuritas; menstrua; idola abominanda, incestus.

טעם השם נִדָּה ע״ש הדרחקה (ע׳ ישעיה ל׳, כ״ב), ומי נִדָּה ע״ש ההזיה, וכמו מי זריקה (ע׳ הערה אל נֵדֶה).

Lev 20,21 ‖ Nu 19,9.13.*20*.31,23 ‖ Ez 18,6 ‖ Esr 9,11.

הַנִּדָּה Nu 19,21[2] ‖ Ez 22,10. 36, 17 ‖ 2Ch 29,5.

לְנִדָּה Ez 7,19.20 ‖ Thr 1,17.

לְנִידָה (=לְנִדָּה) Thr 1,8.

וּלְנִדָּה Zach 13,1.

נִדַּת *cs.* Lev 12,2.

בְּנִדַּת Lev 18,19 ‖ Esr 9,11.

נִדָּתָהּ *suff.* Lev 15,24.25[3].26[2].

בְּנִדָּתָהּ Lev 15,19.20.33.

כְּנִדָּתָהּ Lev 12,5.

——v. ch.; cf. נוּד——

נָדָה°

removere, repudiare.

קרוב אל נדד ואל נוד; השבעים קורין הַמְנַדְּדִים ליום רע, והסורי מתרגם הַמִּתְאַוִּים.

[נִדָּה] הַמְנַדִּים *Pi. pt. pl.* Am 6,3.

מְנַדֵּיכֶם *suff.* Jes 66,5.

——cf. נָדַד et נוּד——

נֵדֶה (al. נֵדָה)

donum largum, meretricium.

גם בערבית השם نَدًى הוראתו מַתָּת, והוא

נִדַּף *Ni. 3 perf.* Jes 19,7.

נִדָּף *pt.* Lev 26,36 ‖ Jes 41,2 ‖ Prv 21,6 ‖ Job 13,25.

כְּהִנְּדֹף *inf.* Ps 68,3.

נָדַר, נָדָר

vovere.

כמוהו בצורית, ארמית וסורית, ובערבית בא בדלי״ת רפויה (ע׳ הערה אל נָדָה).

Jud 11,39 ‖ 2S 15,8 ‖ Ps 132,2.

נָדָרָה [נָדְרָה] *3 perf. f.* Nu 30,11.

נָדַרְתָּ *2 perf.* Gn 31,13 ‖ Dt 23,24.

נָדַרְתִּי *1 perf.* 2S 15,7 ‖ Jon 2,10.

וְנָדְרוּ *3 perf. pl.* Jes 19,25.

נָדַרְנוּ *1 perf. pl.* Jes 44,25.

וְנֹדֵר *pl.* Mal 1,14.

הַנֹּדֵר Lev 27,8.

לִנְדֹּר *inf. cs.* Nu 6,2 ‖ Dt 23,23.

נִדְרוּ [נִדְרוּ (al. דְ) *imper. pl.* Ps 76,12.

תִּדֹּר *2 impf.* Dt 12,17.23,22 ‖ Eccl 5,3[2].4.

מִשֶּׁתִּדּוֹר Eccl 5,4.

יִדֹּר *3 impf.* Nu 6,21[2].30,3.

וַיִּדַּר Gn 28,20 ‖ Nu 21,2 ‖ Jud 11,30.

תִּדֹּר *3 impf. f.* Nu 30,4.

וַתִּדֹּר 1S 1,11.

תִּדְּרוּ (al. דְ) *2 impf. pl.* Dt 12,11.

וַיִּדְּרוּ *3 impf. pl.* Jon 1,16.

נֶדֶר [et נֵדֶר]

votum, sacrificium ex voto oblatum.

ע״פ המסורה ה׳ קמצין בלישנא (כלומר הנו״ן בציר״ה) וסימן: נדרא דארמלתא שלם עבדא ולא אתקבל. בתהלים ס״ה ב׳ יש מסרסין וקורין: ולך בציון יְשֻׁלַּם־נדר, וי״ג במשלי כ׳ כ״ה ואַחַר נדרים לְבַקֵּר.

Gn 28,20.31,13 ‖ Lev 7,16.22,21.27,2 ‖ Nu 6,2.5.15,3.8.21,2.30,3.4 ‖ Dt 23,19.22 ‖ Jud 11,30 ‖ 1S 1,11 ‖ Ps 65,2 ‖ Eccl 5,3.

נֶדֶר Nu 30,14 ‖ 2S 15,8 ‖ Jes 19,21.

וְנֶדֶר Nu 30,10.

וּלְנֶדֶר Lev 22,23.

נִדְרִי *suff.* 2S 15,7.

נִדְרוֹ Nu 6,21 ‖ Jud 11,39 ‖ 1S 1,21.

נִדְרָהּ Nu 30,5.9.

נְדָרִים *pl.* Jon 1,16 ‖ Prv 20,25.

נְדָרַי, נְדָרַי *suff.* Ps 22,26.61,9.66,13.116,14.*18* ‖ Prv 7,14.31,2.

לִנְדָרָי Ps 61,6.

נְדָרֵינוּ Jer 44,25.

נְדָרֶיךָ Dt 12,17 ‖ Ps 50,14.56,13.

וּנְדָרֶיךָ Dt 12,26 ‖ Job 22,27.

נְדָרַיִךְ [נְדָרָיִךְ] Nah 2,1.

נִדְרֵיכֶם Lev 23,38 ‖ Dt 12,11 ‖ Jer 44,25[2].

וְנִדְרֵיכֶם Dt 12,6.

מִנִּדְרֵיכֶם Nu 29,39.

נְדָרֶיהָ Nu 30,5.*12*.6.8.15.

וּנְדָרֶיהָ Nu 30,7.

לִנְדָרֶיהָ Nu 30,13.

נִדְרֵיהֶם Lev 22,18.

נֹהַּ

lamentatio, *al.* = נֹהֶה lamentans, plangens; LXX(A.) ὡραϊσμός, ornamentum (al. = נֹחַ solatium).

רש״י פי׳ מלשון געגועין כמו וינהו כל בית ישראל אחרי י״י (ש״א ז׳ ב׳); מנחם וקמחי פתרוהו מן נהי ויללה (ע׳ כ״ד כ״ב וירמיה ט״ז ו׳), להשבעים מן נאה ויאה, וחז״ל (סנהדרין ק״ח, ב״ר ל״א) קראו נֹחַ, וכן נמצא באיזה נוסחאות (יונתן קורא לא מִבְּנֵיהֶם ולא מִנֵּינָם?).

Ez 7,11.

conf. נָהָה

I נָהַג

agere, agitare, ducere, abigere, abducere, educere, se gerere; *Pi.* gemere.

הוראתו ידועה; כדוגמתו בערבית (نَهَجَ) ושגור בדרז״ל; וי״מ ולבי נֹהֵג בחכמה כמו הוגה בחכמה, ודוגמתו בירושלמי דברכות: ריש לקיש מנהג באורייתא. לפי הנראה היתה הנוסחא הקדמונית בישעיה מ״ט י׳: כי מרחמם יְנַהֵם, לפי שהשבעים תרגמוהו יְנַחֲמֵם.

Thr 3,2.

נָהֲגוּ *3 perf. pl.* 1S 30,20.

נֹהֵג *pt.* Jes 11,6 ‖ Ps 80,2 ‖ Eccl 2,3.

נֹהֲגִים *pl.* 2S 6,3 ‖ 1Ch 13,7.

נְהוּגִים [נָהוּג] *pt. pass. pl.* Jes 60,11.

נְהַג *imper.* 2R 4,24.

אֶנְהָגְךָ *1 impf. suff.* Cant 8,2.

יִנְהַג, יִנְהָג *3 impf.* 2R 9,20 ‖ Jes 20,4.

וַיִּנְהַג Gn 31,18 ‖ Ex 3,1 ‖ 1S 23,5 ‖ 1Ch 20,1 ‖ 2Ch 25,11.

יִנְהָגוּ [יִנְהֲגוּ] *3 impf. pl.* Job 24,3.

וַיִּנְהֲגוּ 1S 30,22.

וַיִּנְהֲגוּ 1S 30,2.

נִהַג *Pi. 3 perf.* Ex 10,13.

נִהַגְתָּ *2 perf.* Jes 63,14.

וַתְּנַהֵג *2 impf.* Gn 31,26.

יְנַהֵג *3 impf.* Dt 4,27.

וַיְנַהֵג Ps 78,26.

יְנַהֲגֵנוּ *suff.* Ps 48,15.

יְנַהֶגְךָ Dt 28,37.

וַיְנַהֲגֵהוּ Ex 14,25.

יְנַהֲגֵם Jes 49,10.

וַיְנַהֲגֵם Ps 78,52.

מִנְהָג [וְהַמִּנְהָג]

ductus, gestus.

2R 9,20.

כְּמִנְהַג *cs.* 2R 9,20.

°נָהַג II

gemere, eiulare.

קרוב אל נָהַק ואל הָגָה (כאשר יהגה האריה), וכדוגמתו בסורית ובערבית (نَهَجَ), והטעם כמו מְנַהֲמוֹת (ע׳ יחזקאל ז׳ ט״ז).

Nah 2,8.

נָהָה [וְנָהָה]

eiulare, lamentari, clamare.

כמוהו בסורית (בשם הי ובמלות קריאת הצער

דה, אהה בנפילת הגו״ן) ; וַיִּנְהוּ פי׳ מנחם בכו והתאבלו, ליונתן לשון קבוץ (ואולי יש לגרוס בת״י וְאִתְכְּנִישׁוּ), השבעים קורין וַיִּבְכּוּ, וי״ג וַיִּפְנוּ, וַיֵּטוּ או וַיִּנְהֲרוּ.

Mich 2,4.

נְהֵה *imper.* Ez 32,18.

וַיִּנָּהוּ [נהה] *Ni. 3 impf. pl.* 1S 7,2.

נְהִי, נֶהִי

lamentatio, carmen lugubre.

Jer 9,17.18.19.31,15(14) ‖ Am 5,16 ‖ Mich 2,4.

וָנֶהִי Jer 9,9.

בְּנִיהֶם [נְהִי = נִי] *suff.*

השבעים והפשיטא קורין בְּנֵיהֶם (וכן נמצא בכמה נוסחאות), יונתן קורא בְּעֵינֵיהֶם, ול״ג בְּפִיהֶם.

Ez 27,32.

נִהְיָה (?)

לרד״ק הוא שם ע״מ אחר, כמו שִׁבְיָה וּשְׁבִי, והכפל לחזק, כעדי עדיים, דעת רעתכם, וכ״ת השבעים בְּנְהִי, וי״ג יִנָּהֶה וְאָמַר (ואולי יש לפרשו מן נהייתי ונחליתי, כלומר נהי של אשה חולה ומיללת).

Mich 2,4.

——conf. הִי——

נָהַל

ducere, lente agere; tueri, sustentare; *Hith.* incedere.

קרוב אל נָהָה, נָחַל, נָהַר (בדרו״ל בא על הולכה והבאה בכבוד [דורכזיעבן]: נהלי קמחא, קטמא נהילא, וכבוד נקראת מהולתא); השבעים קורין בדה״ב ל״ב כ״ב וַיָּנַח לָהֶם ת׳ וַיְנַהֲלֵם.

נֵהַלְתָּ [נהל] *Pi. 2 perf.* Ex 15,13.

מְנַהֵל *pt.* Jes 51,18.

וּתְנַהֲלֵנִי [תְּנַהֵל] *2 impf. suff.* Ps 31,4.

יְנַהֵל *3 impf.* Jes 40,11.

יְנַהֲלֵנִי *suff.* Ps 23,2.

יְנַהֲלֵם Jes 49,10.

וַיְנַהֲלֵם Gn 47,17 ‖ 2Ch 32,22.

וַיְנַהֲלוּם *3 impf. pl. suff.* 2Ch 28,15.

אֶתְנַהֲלָה [הִתְנַהֵל] *Hith. 1 impf.* Gn 33,14.

הַנַּהֲלֹלִים *pl.* [נַהֲלֹל]

aquatio, locus aquationis, pascuum, *Vulg.* foramen.

י״ת בתי תושבחתא, לרד״ק מיני קוצים, השבעים לא העתיקוהו כלל, הירונימוס והסורי קורין הַמְּהִלּוֹת, ולהאחרונים ע״פ הערבית, מקום שמשקים שם את הבהמות (טראנקארט), או מקום מרעה (ע״ד מִגְרָשׁ מן גָּרַשׁ, מִדְבָּר מן דָּבַר).

Jes 7,19.

——v. n. pr.——

וְנָהַמְתָּ *2 perf.* [נָהַם]

rugire, fremere, strepitare, saevire; gemere.

כמוהו בסורית ובערבית, וקרוב אל הום ואל הָמָה. השבעים קורין ביחזקאל וְלֹא־תִנָּחֲמוּ איש את־אחיו, ובמשלי וְנִחַמְתָּ באחריתך.

Prv 5,11.

וּנְהַמְתֶּם *2 perf. pl.* Ez 24,23.

נֹהֵם *pt.* Prv 28,15.

וְיִנְהֹם *3 impf.* Jes 5,29.30.

נַהַם

fremitus.

Prv 19,12.20,2.

כְּנַהֲמַת *cs.* [נְהָמָה]

aestus, fremitus, gemitus.

י״ג בתהלים: שאגתי כנהמת לָבִיא.

Jes 5,30.

מִנַּהֲמַת Ps 38,9.

——cnf. הום et הָמָה——

הֲיִנְהַק *3 impf. interrog.*

נָהַק

rudere.

כדוגמתו בערבית ובכושית, וקרוב אל נָאַק (אנק) ואל נָהַג ב׳.

Job 6,5.

יִנְהָקוּ [יִנְהַק] *3 impf. pl.* Job 30,7.

——cf. נהג II et נָאַק——

I וְנָהֲרוּ *3 perf. pl.* [נָהַר]

fluere.

פעל נגזר מן השם נָהָר, וכן בערבית (ויש לו אחוה עם נָהַר השני, כַּאֲהָרַת יְאוֹר עם אוֹר).

Jes 2,2 ‖ Jer 31,12(11) ‖ Mich 4,1.

יִנְהֲרוּ [יִנְהַר] *3 impf. pl.* Jer 51,44.

נָהָר

flumen, fluvius, amnis.

כמוהו בארמית, סורית, צבית, ערבית ואשורית. בדברים י״א כ״ד יש בקצת נוסחאות הנהר הַגָּדוֹל, וכ״ת השבעים; ביחזקאל ל״א ד׳ יש לגרוס אִתָּן נַהֲרֹתֶיהָ, ובל״ב ב׳: ותגח בִּנְהָרוֹתֶיךָ (ע׳ איוב מ״א י״ב).

Nu 24,6 ‖ Jes 7,20 ‖ Jer 2,18 ‖ Mich 7,12 ‖ Ps 46,5. 80,12. 105,41 ‖ Job 22,16.40,23.

וְנָהָר Gn 2,10 ‖ Jes 19,5 ‖ Jon 2,4 ‖ Job 14,11.

הַנָּהָר Gn 2,13. 14. 15,18. 31,21 ‖ Ex 23,31 ‖ Nu 22,5 ‖ Dt 1,7.11,24 ‖ Jos 1,4.24,2.3.14.15 ‖ 2S 10,16 ‖ 1R 5,1.4² ‖ Jes 8,7.11,15.27,12 ‖ Dan 10,4 ‖ Esr 8,15.21.36 ‖ Neh 2,7.9.3,7 ‖ 1Ch 5,9.19,16 ‖ 2Ch 9,26.

וְהַנָּהָר Gn 2,14.

בַּנָּהָר (K.) 2S 8,3 ‖ Ps 66,6.

כְּנָהָר Jes 66,12.

כַּנָּהָר Jes 48,18.59,19.

לַנָּהָר 1R 14,15.

וּמִנָּהָר Zach 9,10 ‖ Ps 72,8.

נְהַר *cs.* Gn 15,18 ‖ Dt 1,7.11,24 ‖ Jos 1,4 ‖ 2R 17,6.*18,11*.23,29.24,7 ‖ Jer 46,2.6.10 ‖ Ez 1,1.*3.3,23.10,22*.3,15.43,3.

וּנְהַר 1Ch 5,26.

בִּנְהַר (Q.) 2S 8,3 ‖ Ez 10,15.20 ‖ 1Ch 18,3.

מִנְּהַר Gn 15,18 ‖ Esr 8,31.

נְהָרִים *pl. I* Jes 18,2.7.33,21.

בַּנְּהָרִים Hab 3,8.

הֲבִנְהָרִים *interrog.* Hab 3,8.

נַהֲרֵי *cs.* Job 20,17.

לְנַהֲרֵי Jes 18,1 ‖ Zeph 3,10.

נְהָרוֹת *pl. II* Jes 19,6. 41,18.42,15.43,19.20.47,2.50,6 ‖ Hab 3,9 ‖ Ps 24,2. 93,3³. 98,8. 107,33 ‖ Job 28,11.

וּנְהָרוֹת Cant 8,7.

הַנְּהָרוֹת, הַנְּהָרֹת Ex 8,1 ‖ Nah 1,4.2,7.

וּבַנְּהָרוֹת Jes 43,2 ‖ Ps 89,26.

כַּנְּהָרוֹת Jer 46,7 ‖ Ps 78,16.
וְכַנְּהָרוֹת Jer 46,8.
נַהֲרוֹת *cs.* 2R 5,12 ‖ Ps 74,15. 137,1.
בְּנַהֲרוֹתֶיךָ *suff.* Ez 32,2.
וְנַהֲרֹתַיִךְ Jes 44,27.
נַהֲרוֹתֶיהָ, נַהֲרֹתֶיהָ Ez 31,4.15.
נַהֲרוֹתָם, נַהֲרֹתָם Ex 7,19.32,2.
וְנַהֲרוֹתָם Ez 32,14.

——v. ch.; cnf. מִנְהָרָה——

II נָהַר] וְנָהַרְתְּ *2 perf. f.*

splendere, lucere.

כמובן הופעת אור, וישנו בארמית, סורית, ערבית ואשורית, וקרוב אל נוּר.

Jes 60,5.

וְנָהֲרוּ [וְנָהֲרוּ *3 perf. pl.* Ps 34,6.

נְהָרָה

lux, lumen diurnum, aurora.

אור השחר כתרגומו שְׁפַרְפָּרָא.

Job 3,4.

מִנְהָרָה] הַמִּנְהָרוֹת *pl.*

antra, spelunca subterranea; *al.* specula (Wachtthurm).

וי"מ מערות עם חלון שיבוא בו האור, וי"מ בקיעים שנעשו ע"י נזילת נהר, או מקום צפתו, כעין ערוץ נחלים (وادى), ור' יוסף הלוי פותרו מן מנורתא בארמית, בהוראת מִגְדַּל צוֹפִים (או אבוקות, כמשיאין משואות בדרז"ל, להזהיר מפני האויב המתרגש לבוא?).

Jud 6,2.

——v. ch.; cf. נָהַר I——

נוּא°

renuere, recusare, abalienare; ad nihilum redigere, irritum facere.

כדוגמתו בערבית ובאשורית, במובן מחאה, התנגדות, מאון ועצירה מלעשות דבר.

תְּנוּא [תְּנוּאוּן K. *2 impf. pl.* Nu 32,7.

הֵנִיא *Hi. 3 perf.* Nu 30,6².12 ‖ Ps 33,10.

יָנִי (al. יָנִיא) *3 impf.* Ps 141,5.

יָנִיא Nu 30,9.

תְּנִיאוּן Q. *2 impf. pl.* Nu 32,7.

וַיָּנִיאוּ *3 impf. pl.* Nu 32,9.

תְּנוּאָה] תְּנוּאָתִי *suff.*

alienatio; inimicitiae.

וידעתם את־תנואתי פירש"י שהניאותם את לבבכם מאחרי, ולהראב"ע אניא דברי, אפיר את השבועה (ואולי הכונה: אתם השתדלתם להפיר מחשבתי, ועתה תכירו לדעת את יכלתי להניא מחשבות אנוש), וע' ספורנו; י"נ באויב תוֹאֲנוֹת בהפך אתון של תְּנוּאוֹת.

Nu 14,34.

תְּנוּאוֹת *pl.* Job 33,10.

נוּב°] יָנוּב *3 impf.*

pullulare, germinare, accrescere, augeri, incrementa capere; producere.

ענינו גדול וצמיחה (כעין הוראת نبأ בערבית — עליה והתנשאות); י"נ בזכריה יְשׂוֹבֵב (נפש) בתולות (או כטעם יְדוֹבֵב?).

Ps 62,11 ‖ Prv 10,31.

יְנוּבוּן *3 impf. pl.* Ps 92,15.

יְנוֹבֵב *Pol. 3 impf.* Zach 9,17.

נִיב Q. (נוּב K.)

proventus (fructus) laborum: gratiarum actio).

נוֹבָא בארמית פרי. רש"ם גורס במלאכי וְנִבּוֹ (= וְנִבָּה) נבזה אכלו, והוא מקור נפרד הקודם לעבר, ובא בוא"ו ע"ד עָשׂוֹ תעשו דירמיה ז' ה' (ואולי הוא כמו תלמעות, שתרגומו ניבי, וכן בערבית ובדרז"ל, או יש לגרוס וְנִבְיָא).

Jes 57,19.

וְנִיבוֹ *suff.* Mal 1,12.
תְּנוּבָה Jes 27,6.
וּתְנוּבַת *cs.* Ez 36,30.
תְּנוּבָתִי *suff.* Jud 9,11.
תְּנוּבֹת *pl.* Dt 32,13.
מִתְּנוּבֹות Thr 4,9.

——v. n. pr.——

נוּד] נָד (= נָד?) *3 perf.*

moveri, agitari; fugere, vagari, profugum esse; misereri, consulari, plorare.

כמודו בארמית, סורית וערבית, וקרוב אל נדד, נדה ונוט; יונתן, השבעים והסורי קורין בתהלים ס"ט כ"א: ואקוה לָנֻד.

Jes 17,11.

נָדוּ *3 perf. pl.* Jer 50,3.
וָנָד *pt.* Gn 4,12.14.

לָנוּד *inf.* Ps 69,21 ‖ Prv 26,2 ‖ Job 2,11.

נוּדִי Q., נוּדוּ K. *imper. f.* Ps 11,1.

נֻדוּ *pl.* Jer 48,17.49,30.50,8.

תָּנוּד *2 impf.* Jer 4,1.

יָנוּד *3 impf.* 1R 14,15 ‖ Jes 51, 19 ‖ Jer 15,5 ‖ Nah 3,7.

תָּנֹד *2 impf.* Jer 16,5.

תָּנֻדוּ *2 impf. pl.* Jer 22,10.

וַיָּנֻדוּ *3 impf. pl.* Job 42,11.

לְהָנִיד [הֵנִיד *Hi. inf. cs.* 2R 21,8.

וְיָנִיד *3 impf.* Jer 18,16.

תְּנִדֵנִי *3 impf. f. suff.* Ps 36, 12.

מִתְנוֹדֵד [הִתְנוֹדֵד *Hith. pt.* Jer 31,18(17).

וְהִתְנוֹדְדָה *3 perf. f.* Jes 24,20.

תִּתְנוֹדָד [תִּתְנוֹדֵד *2 impf.* Jer 48,27.

נוֹד] נֹדִי *suff.*

fuga, exitium; *al.* lamentatio.

חיי נדודים, ובא לשון נופל על לשון בְּנֹאדֶךָ; וטעם ארי"נד דקין לפי שאמר לו נע ונד תהיה בארץ, והובא בחלק השמות.

Ps 56,9.

נִיד] וְנִיד

solatium.

תנחומות שפתים; וי"מ כענין קריצת שפתים ומנוד ראש, והוא הפך מן אאמצכם במו פי.

Job 16,5.

נִידָה] לְנִידָה

לרש"י ענינו טלטול וגלות, ולהראב"ע לנע ומנוד ראש, ונראה יותר שהוא כמו לְנִדָּה, וכבר הובא בשרש נָדָה.

Thr 1,8.

מָנוֹד] מְנוֹד *cs.*

agitatio (capitis), *concr.* is cui agitato capite illudunt.

Ps 44,15.

—cnf. נָדַד; v. ch. et n. pr.—

נָוָה°] יִנְוֶה *3 impf.*

sedere, quiescere, habitare; *Hi.* ornare, celebrare.

לרד״ק שנידם מלשון נאוה, בהבלעת האל״ף (ואולי ואנוהו וא״ו ת׳ בי״ת כבערבית לשון עליה והתנשאות, ונרדף אל וארוממנהו); י״ג ולא יָנוּחַ או ולא יִרְוֶה.

Hab 2,5.

וְאַנְוֵהוּ [הִנְוָה] *Hi. 1 impf. suff.* Ex 15,2.

נָוֶה

sedens, habitans; sedes; habitatio, pascuum.

Jes 27,10.33,20‖Jer 50,45.

הַנָּוֶה 2S 7,8‖1Ch 17,7.

בְּנָוֶה Ez 34,14‖Hos 9,13.

נְוֵה *cs.* Ex 15,13‖Jes 34,13‖Jer 31,23(22).33,12.49,19.*50,44*.50,7.

וּנְוֵה Prv 3,33.

בִּנְוֵה Jes 32,18.35,7‖Prv 21,20.

לִנְוֵה Jes 65,10‖Ez 25,5‖Prv 24,15.

נָוְךָ *suff.* Job 5,24.

נָוֵהוּ 2S 15,25 ‖ Jer 10,25.25,30.50,19‖Ps 79,7‖Job 5,3.18,15.

נְוֵהֶם Jer 49,20‖Ez 34,14.

נְוֵהֶן Jer 23,3.

[נָוָה] הַנָּוָה

habitatio, poscuum.

טעם הַנָּוָה שיושבת תמיד בבית, ולא נסתה כף רגלה לצאת החוצה, ויותר נכון שהוא כמו הַנָּאוָה (וכבר הובא בשרש נָאָה), או שרשו אָוָה.

Jer 6,2.

נְוַת *cs.* Job 8,8.

וּנְוַת־ Ps 68,13.

נְוֹת *pl. cs.* Zeph 2,6.

——conf. נָאָה——

[נוּחַ] נָחָה *3 perf. f.*

requiescere, considere, demittere se ad quietem; quiescere, residere, commodari; quietum esse, sidere; tacite ferre; *Hi.* demittere, deponere; remittere; immittere; quietem concedere; ponere, collocare, deicere, conicere; sedare; missum facere, tolerare, concedere aliquid facere; relinquere, desinere, deserere; reliquum facere; committere aliquem alicui.

כדוגמתו (באיזה שנויים קטנים) בארמית, סורית, ערבית, כושית ואשורית, ובצורית קרוב לו נַחַת. השבעים קורין בש״ב ז׳ א׳: וי״י הֵנִיחַ לו מסביב, ובזכריה ה׳ י״א וְהֻנִּיחָה; י״ג בישעיה ז׳ ב׳ חנה ארם, והענין אחד, וביחזקאל כ״ב כ׳ וְהִפַּחְתִּי והתכתי, כאמור לָפַחַת, לְהַנְתִּיךְ; ונוֹחַ מאיביהם דאסתר יש לפרש כמו ונָקוֹם (כעין שמצינו מתנחם להרגך ת׳ מתנקם).

2S 2,15‖Jes 7,2.14,7.

וְנָחָה Jes 11,2.

נַחְתִּי [נָחְתִּי] *1 perf.* Job 3,26.

נָחוּ *3 perf. pl.* Esth 9,22.

וְנָחוּ Jes 7,19.

וְנַחְנוּ *1 perf. pl.* 2S 17,12.

וְנוֹחַ *inf.* Esth 9,16.17.18.

כְּנוֹחַ Nu 11,25‖Jos 3,13.

וּכְנוֹחַ Neh 9,28.

לָנוּחַ 2S 21,10.

וּבְנֻחֹה K., וּבְנֻחוֹ Q. *suff.* Nu 10,36.

אָנוּחַ *1 impf.* Hab 3,16.

וְתָנוּחַ *2 impf.* Dan 12,13.

יָנוּחַ *3 impf.* Ex 23,12‖Dt 5,14‖Jes 23,12‖Ps 125,3 ‖ Prv 21,16‖Job 3,13‖Eccl 7,9.

וַיָּנַח Ex 10,14.20,11.

תָּנוּחַ *3 impf. f.* Jes 25,10‖Prv 14,33.

וַתָּנַח Gn 8,4‖Nu 11,26.

יָנוּחוּ *3 impf. pl.* Jes 57,2 ‖ Job 3,17.

וַיָּנוּחוּ 1S 25,9.

הֵנִיחַ *Hi. I 3 perf.* Jos 22,4.23,1 ‖ 2S 7,1 ‖ 1R 5,18 ‖ 1Ch 23,25‖2Ch 14,5.

וְהֵנִיחַ Dt 12,10‖1Ch 22,18(17).

וַהֲנִחוֹתִי, וַהֲנִיחֹתִי, וַהֲנִחֹתִי, וַהֲנִיחוֹתִי *1 perf.* Ex 33,14‖2S 7,11 ‖ Ez 5,13.16,42.21,22 ‖ 1Ch 22,9(8).

הֵנִיחוּ *3 perf. pl.* Zach 6,8.

מֵנִיחַ *pt.* Jos 1,13.

הָנִיחַ *inf. cs.* Jes 14,3.

בְּהָנִיחַ Dt 25,19.

לְהָנִיחַ Ez 44,30.

הֲנִיחִי *suff.* Ez 24,13.

הָנִיחוּ *imper. pl.* Jes 28,12.

יָנִיחַ *3 impf.* Ex 17,11‖Dt 3,20‖Jos 1,15‖Jes 30,32.

וַיָּנַח Jos 21,42 ‖ 2Ch 14,6.15,15.20,30.

וַיְנִיחֵנִי *suff.* Ez 37,1.40,2.

וִינִיחֶךָ [וִינִיחֲךָ] Prv 29,17.

תְּנִיחֶנּוּ *3 impf. f. suff.* Jes 63,14.

הִנִּיחַ, הִנַּח *Hi. II 3 perf.* Jud 3,1 ‖ 2S 16,21.20,3 ‖ 1R 8,9‖Jes 28,2.43,6 ‖ Ps 105,14 ‖ 1Ch 16,21.

וְהִנִּיחַ Nu 19,9.

וְהִנִּיחוֹ *suff.* Dt 26,4.

וְהִנִּיחָם Lev 16,23‖Jes 14,1.

וְהִנַּחְתָּ *2 perf.* Dt 14,28.

וְהִנַּחְתּוֹ *suff.* Dt 26,10.

וְהִנַּחְתָּם Nu 17,19.

וְהִנַּחְתִּי *1 perf.* Jud 6,18 ‖ Ez 22,20.37,14.

וְהִנַּחְתִּיו *suff.* Jer 27,11.

הִנִּיחוּ *3 perf. pl.* 1S 6,18‖Am 5,7.

וְהִנִּיחוּ Ez 44,19‖Ps 17,14.

וְהִנִּיחוּךְ *suff.* Ez 16,39.

וְהִנַּחְתֶּם *2 perf. pl.* Jos 4,3 ‖ Jes 65,15.

מַנִּיחַ *pt.* Eccl 5,11.

לְהַנִּיחוֹ *inf. suff.* Nu 32,15.

לְהַנִּיחָם Esth 3,8.

הַנַּח־ *imper.* Hos 4,17.

וְהַנַּח Ex 16,33‖Jud 6,20.

הַנִּיחָה Ex 32,10‖Jud 16,26.

הַנִּיחוּ, הַנִּחוּ *pl.* Gn 42,33 ‖ Ex 16,23 ‖ 2S 16,11 ‖ 1R 13,31 ‖ 2R 23,18.

שֶׁאַנִּיחֶנּוּ [אַנִּיחַ] *1 impf. suff.* Eccl 2,18.

תַּנַּח [תַּנִּיחַ] *2 impf.* Eccl 7,18.10,4.11,6.

תַּנִּיחֵנִי *suff.* Ps 119,121.
תַּנִּחֵנוּ Jer 14,9.
יַנִּיחַ *3 impf.* Lev 7,15 ‖ Eccl 10,4.
וַיַּנַּח Nu 17,22 ‖ Jud 2,23 ‖ 1S 10,25 ‖ 1R 7,47.13,30.19,3 ‖ 2Ch 4,8.
וַיַּנִּיחֵהוּ, וַיַּנִּחֵהוּ *suff.* Gn 2,15 ‖ Ex 16,34 ‖ 1R 13,29.
וַיַּנִּיחֵם 2Ch 1,14.*9,25*.
וַתַּנַּח *3 impf. f.* Gn 39,16.
יַנִּיחוּ *3 impf. pl.* Ez 42,13.14.
וְיַנִּיחוּ Ez 40,42.
וַיַּנִּיחוּ Ex 16,24 ‖ Nu 15,34 ‖ 2R 17,29.
וְיַנִּיחֻהוּ *suff.* Jes 46,7.
וַיַּנִּחֻהוּ *3 pl. suff.* Gn 19,16 ‖ Lev 24,12.
וַיַּנִּיחוּם, וַיַּנִּחוּם Jos 4,8.6,23.
הוּנַּחְ *Ho. I 3 perf.* Thr 5,5.
וְהֻנִּיחָה (al. נֻ) *Ho. II 3 perf. f.* Zach 5,11.
מֻנָּח *pt.* Ez 41,9.
הַמֻּנָּח Ez 41,11.
לַמֻּנָּח Ez 41,11.

נוּחַ] **לְנוּחֶךָ** *suff.*

quies, requies, reclinatio.

לרד״ק הוא מקור, אמנם חברו דתהלים מעיד עליו שהוא שֵׁם, משא״כ וְנֻחַ דאסתר כל חבריו מקור.

2Ch 6,41.

מָנוֹחַ

demissio, collocatio, quies.

Gn 8,9 ‖ Dt 28,65 ‖ Jes 34,14 ‖ Ruth 3,1 ‖ Thr 1,3.

מִמָּנוֹחַ *cs.* 2Ch 6,16.
לִמְנוּחָיְכִי *pl. suff.* Ps 116,7.

מְנוּחָה, מְנֻחָה

demissio, locus quo aliquid demittitur; quies, solatium; locus quietis, sedes quieta.

לרד״ק מנוחה דשופטים כ׳ מ״ג שם מקום; שר־מנוחה דירמיה נ״א נ״ט ת״י רב תקרובתא מלשון מנחה, וכ״ת השבעים; לרד״ק רֵעַ המלך בעת מנוחתו לשוח ולהתענג עמו, ויותר נראה שהיה ממונה לתור ולהכין מקומות המנוחה למלך בלכתו למסעיו (קווארטיר־מייסטער), או לחיל בעת המלחמה, ועל פיו יחנו.

Gn 49,15 ‖ Nu 10,33 ‖ Jud 20,43 ‖ 1R 8,56 ‖ Jer 51,59 ‖ Ruth 1,9 ‖ 1Ch 22,9(8).28,2.

וּמְנוּחָה Jer 45,3.
הַמְּנוּחָה Dt 12,9 ‖ Jes 28,12 ‖ Mich 2,10.
לִמְנֻחָה 2S 14,17.
מְנוּחָתִי *suff.* Jes 66,1 ‖ Ps 95,11. 132,14.
לִמְנוּחָתֶךָ [לִמְנוּחָתְךָ] Ps 132,8.
מְנֻחָתוֹ Jes 11,10 ‖ Zach 9,1.
מְנֻחוֹת *pl.* Ps 23,2.
וּבִמְנוּחֹת Jes 32,18.

הֲנָחָה] **וַהֲנָחָה**

quies: tributi remissio.

הָקֵל להן מן המס. ולהראב״ע קבע יום מנוחה.

Esth 2,18.

נִיחֹחַ, נִיחֹחַ

aquiescentia, delectatio, suavitas.

על משקל ניצוץ. וע״ש שעושה נחת רוח.

Ex 29,18.25.41 ‖ Lev 1,9.13.*17*.*2*,*2*.*9*.*3*,*5*.*23*,*18*.2,12.3,16.4,31.*17*,*6*.6,8.14.8,21.*28*. 23,13 ‖ Nu 15,3.7.10.*13*.*14*.*28*,*8*.*24*.*29*,*36*.24.*28*,*27*.*29*,*2*.18,17.28,6.*29*,*6*.13.29,8.13 ‖ Ez 6,13.16,19.20,41.

הַנִּיחֹחַ Gn 8,21.
נִיחֹחִי *suff.* Nu 28,2.
נִיחֹחֲכֶם Lev 26,31.
נִיחוֹחֵיהֶם [נִיחֹחֵיהֶם] *pl. suff.* Ez 20,28.

נַחַת, נָחַת

demissio; quod demittitur, ponitur; quies.

לרד״ק כֻּלוֹ שרשו נָחַת, ולד״א רק האי דישעיה ל׳ ל׳ ודאיוב י״ז ט״ז, ע״כ יובאו שני אלה בשרש נָחַת שנית.

Prv 29,9 ‖ Eccl 4,6.6,5 ‖ Job 17,16.

וְנַחַת Jes 30,30 ‖ Job 36,16.
וָנַחַת Jes 30,15.
בְּנַחַת Eccl 9,17.

———v. ch. et n. pr.———

נוּט] **תָּנוּט** *3 impf. f.*

moveri, mutari.

קרוב אל נגד או מוט, והטעם תָּנֻגַד או תָּמוּט.

Ps 99,1.

נוּם] **נָמוּ** *3 perf. pl.*

obdormiscere, dormitare.

כמוהו בערבית וככושית; בסורית הוראתו הראשונה שֵׁנָה קלה, וכן בדרז״ל, וגם על דרך המרבעים נמנם.

Nah 3,18 ‖ Ps 76,6.

לָנוּם *inf. cs.* Jes 56,10.
יָנוּם *3 impf.* Jes 5,27 ‖ Ps 121,3.4.

נוּמָה

dormitio, levis somnus.

Prv 23,21.

תְּנוּמָה Ps 132,4.
וּתְנוּמָה Prv 6,4.
תְּנוּמוֹת *pl.* Prv 6,10.*24*,*33*.
בִּתְנוּמוֹת Job 33,15.

———v. n. pr. יָנוּם———

נִין v. נוּן] **יָנִין** K. *3 impf.*

germinare, egerminare, progerminare, *sobolescere*.

הוראתו צמיחה וגִדּוּל עם מושג הרבוי, וקרוב אל נון או נוּנָא בארמית דָּג, וכדרך שבא הפעל וְיִדְגּוּ לָרֹב בקרב הארץ, ומזה נין ונכד (ואולי גם מָנוֹן דמשלי, כלומר העבד יתגדל ויתרבב על אדונו); השבעים והסורי קורין יִכּוֹן שמו, וכת״י מְזוּמַן הֲוָה שְׁמֵיהּ (ואולי יש לגרוס יָצִין?).

Ps 72,17.

יִנּוֹן Q. *Ni. 3 impf.* Ps 72,17.

נִין

germen, surculus, *soboles*, *proles*.

Job 18,19.

וְנִין Jes 14,22.
וּלְנִינִי *suff.* Gn 21,23.

מָנוֹן

להראב״ע לפי שהוא מפונק יחפוץ להיות כבן. וע׳ הערה לעיל.

Prv 29,21.

—v. n. pr. et מָנוֹן p. 407ᵉ—

נוּס] **נָס**

festinare, fugere, effugere;

elabi, evanescere; *Po.* propellere; *Hi.* fugare, in fugam conicere; in tuto collocare; *Hith.* in fugam se dare.

הוראתו ידועה, ובסורית בא במובן חרדה ופחד; בשופטים ו׳ י״א יש לגרוס לְהָנִיסָם בהמשך המ״ם של מפני, ומוסב על החטים. יונתן והשבעים קורין בזכריה וְנִסְתַּם ת׳ וְנַסְתֶּם, לפי עדות הראב״ע קורין אותו אנשי המזרח כן, וכן נמצא בקבץ הבבלי ובאיזה נוסחאות; י״ג בשה״ש וְנָסוּ (או יִנָּטוּ) ת׳ וְנָסוּ (ע׳ ירמיה ו׳ ד׳).

Nu 35,25 || Dt 34,7 || Jos 20,6 || Jud 4,17 || 1S 4,17.19,10 || 2S 1,4.10,14.19,9.23,11 || 1R 2,29.20,30 || 1Ch 19,15.

וָנָס Nu 35,11 || Dt 4,42.19,11 || Jos 20,4 || 2S 17,2 || Jes 17,13.31,8.

נָסָה *3 perf. f.* Jes 10,29.

וְנַסְתָּה *2 perf.* 2R 9,3.

נַסְתִּי *1 perf.* 1S 4,16.

נָסוּ *3 perf. pl.* Gn 14,10 || Nu 16,34 || 1S 14,22.31,7 || 2S 18,17 || Jes 51,11 || Jer 46,5.21 || Prv 28,1 || 1Ch 10,7.11,13.

וְנָסוּ Lev 26,36 || Jes 35,10 || Cant 2,17.*4,6*.

נַסְתֶּם *2 perf. pl.* Zach 14,5.

וְנַסְתֶּם Lev 26,17 || Zach 14,5².

נַסְנוּ *1 perf. pl.* Jes 20,6.

וְנַסְנוּ Jos 8,5.*6*.

נָס *pt.* Jer 48,19 || Am 9,1.

הַנָּס Q. Jos 8,20 || Jes 24,28 || Jer 48,44.

נָסִים *pl.* Ex 14,27 || Jos 8,6 || Jer 48,45.50,28 || Nah 2,9.

נוֹס *inf. abs.* 2S 18,3.

לָנוּס, לָנֻס *cs.* Gn 19,20 || Nu 35,6.15.22 || Dt 4,42.19,3 || Jos 8,20.20,3.9 || 2S 4,4 || 1R 12,18 || Jer 49,24 || 2Ch 10,18.

נֻסְךָ *suff.* 2S 24,13.

בְּנוּסָם, בְּנֻסָם Jos 10,11 || 2S 19,4.

[נוּס] נֻסוּ *imper. pl.* Jer 48,6.49,8.30.51,6.

וְנֻסוּ Zach 2,10.

אָנוּסָה *1 impf.* Ex 14,25.

תָּנוּם *2 impf.* Dt 28,25 || Ps 114,5.

יָנוּס *3 impf.* Ex 21,13 || Nu 35,26 || Dt 19,4.5 || Jer 46,6 || Am 2,16.5,19.9,1 || Prv 28,17.

וַיָּנָס, וַיָּנֹס Gn 39,12.*15*.13.*18* || Ex 4,3 || Jud 1,6.4,15.7,22.9,21.40 || 2S 10,18 || 1R 2,28 || 2R 8,21.9,10.23.27².14,19 || Ps 114,3. || 1Ch 10,1.19,18 || 2Ch 25,27.

[וַתָּנָס] וַתָּנֹס *3 impf. f.* 2S 4,4.

נָנוּס *1 impf. pl.* 2S 18,3 || Jes 30,16.

נָנוּסָה Jud 20,32.

תְּנוּסוּ, תְּנֻסוּ *2 impf. pl.* Jes 10,3.30,17.

תְּנוּסוּן Jes 30,16.

יָנוּסוּ, יָנֻסוּ *3 impf. pl.* Dt 28,7 || Jes 13,14 || Jer 50,16.

וְיָנוּסוּ, וְיָנֻסוּ Nu 10,35 || Ps 68,2.

וַיָּנוּסוּ, וַיָּנֻסוּ Gn 14,10 || Jos 7,4.8,15.10,16 || Jud 7,21.8,12.9,51.20,25.*47* || 1S 4,10.17,24.51.19,8.30,17.31,1.7 || 2S 10,13.14.13,29 || 1R 20,20.30 || 2R 3,24.7,7².14,12 || 1Ch 10,7.19,14.15 || 2Ch 13,16.14,11.25,22.

יְנוּסוּן Ps 104,7.

נֹסְסָה? (נס״א) *Pol. 3 perf. f.* Jes 59,19.

הֵנִים *Hi. 3 perf.* Ex 9,20.

לְהָנִים *inf. cs.* Jud 6,11.

יָנִיסוּ *3 impf. pl.* Dt 32,30.

וַיָּנִיסוּ K. (וַיָּנוּסוּ Q.) Jud 7,21.

[נִים] הַנִּים K. (הַנָּס Q.)

fugiens, fugax, fugitivus.

Jer 48,44.

מָנוֹס

fuga; perfugium, refugium.

Jer 25,35 || Am 2,14 || Ps 142,5.

וּמָנוֹס Jer 46,5 || Ps 59,17 || Job 11,20.

וּמְנוּסִי *suff.* 2S 22,3 || Jer 16,19.

[מְנוּסָה] וּבִמְנוּסָה

fuga.

Jer 52,12.

מְנֻסַת־ *cs.* Lev 26,36.

cf. נסס

נוּעַ

nuere, nutare, vacillare; vagari; tremere, agitari; librari, pendēre.

הוראתו ידועה, וכמוהו בערבית על תנודת ענפי האילנות. יונתן תרגם כל הֵנַע ועָוָה (מ״ב י״ח ל״ד וי״ט ל״ז, ישעיה ל״ז י״ג) טַלְטְלִינוּן וְאַגְלִיאוּנוּן, וכן פירש״י, אמנם להאחרונים הם שעצ״פ, וכ״ת השבעים.

[נָע] נָעוּ *3 perf. pl.* Jes 29,9 || Prv 5,6 || Job 28,4 || Thr 4,14.15.

וְנָעוּ Jes 19,1 || Am 4,8.8,12.

נָע *pt.* Gn 4,12.14.

[נָעָה] נָעוֹת *f. pl.* 1S 1,13.

נוֹעַ *inf.* Jes 24,20.

וְנוֹעַ Ps 109,10.

כְּנוֹעַ Jes 7,2.

לָנוּעַ Jud 9,9.*11*,*13* || Jer 14,10.

וַיָּנַע *3 impf.* Jes 7,2.

תָּנוּעַ *3 impf. f.* Jes 24,20.

[אָנוּעַ] אֲנוּעֲךָ K. *1 impf. suff.* 2S 15,20.

יָנוּעוּ *3 impf. pl.* Ps 109,10.

יְנוּעוּן K. Ps 59,16.

וַיָּנוּעוּ Ps 107,27.

וַיָּנֻעוּ Ex 20,18 || Jes 6,4.

יִנּוֹעַ *Ni. 3 impf.* Am 9,9.

יִנּוֹעוּ *3 impf. pl.* Nah 3,12.

[הֵנִיעַ] הֵנִיעָה *Hi. 3 perf. f.* 2R 19,21 || Jes 37,22.

וַהֲנִעוֹתִי *1 perf.* Am 9,9.

[הָנַע] הֲנִיעֵמוֹ *imper. suff.* Ps 59,12.

וְאָנִיעָה *1 impf.* Job 16,4.

אֲנִיעֲךָ Q. *suff.* 2S 15,20.

יָנִיעַ *3 impf.* Zeph 2,15.

יָנַע 2R 23,18.

וַיְנִעֵם *suff.* Nu 32,13.

וַתְּנִיעֵנִי *3 f. suff.* Dan 10,10.

יָנִיעוּ *3 pl.* Ps 22,8.

וַיָּנִעוּ Thr 2,15.

יְנִיעוּן, (Q.) Ps 59,16.109,25.

וּבִמְנַעַנְעִים *pl.* [מְנַעַנְעַ

sistra, crepitacula aenea.

מין כלי זמר, אם מפני שהיו מניעין חלקיו ומקשקשים זה בזה, או שהיו בו פעמונים, וע״י נענוע כל הכלי השמיעו קולם.

2S 6,5.

———v. n. pr.———

נַפְתִּי *1 perf.* [נוּף°

conspergere; *Hi.* tollere, sursum deorsum agitare; huc illuc agitare, movere, iactare; spargere.

רד״ק מחלקו לשתים: לענין נזילה וזליפה, ומזה נפתי משכבי, גשם נדבות תניף והשם נֹפֶת (ע״מ בֹּשֶׁת מן בּוֹשׁ), ולענין אחר במובן הרמה: אך לפי שהוראת נזילה אין סמך לה בלשונות בני שם החליטו האחרונים רק ההוראה השנית, ונאמר נפתי כטעם הזיה וזריקה הבאה ע״י תנופה והרמה, ועל הגשם נופל לשון תניף כטעם מעלה נשיאים או ג״כ מענין הזיה וזריקה, ובנֹפֶת התי״ו שרשית. השבעים קורין: נפתי משכבי מֹר, וַאֲהָלִי (בְּ)קנמון.

Prv 7,17.

יְנֹפֵף *Pol. 3 impf.* Jes 10,32.

הֵנִיף *Hi. 3 impf.* Ex 35,22 ‖ Lev 9,21 ‖ Jos 8,31.

וְהֵנִיף Lev 14,12.24.23,11.20 ‖ Nu 5,25.6,20.8,11 ‖ 2R 5,11 ‖ Jes 11,15.

הֲנַפְתָּ *2 perf.* Ex 20,25.

וְהֵנַפְתָּ Ex 29,24.26 ‖ Nu 8,13.15.

הֲנִיפוֹתִי *1 perf.* Job 31,21.

מֵנִיף *pt.* Jes 19,16 ‖ Zach 2,13.

מְנִיפוֹ *suff.* Jes 10,15.

כְּהָנִיף *inf. cs.* Jes 10,15.

לְהָנִיף Lev 7,30.10,15.

לַהֲנָפָה Jes 30,28.

הֲנִיפְכֶם *suff.* Lev 23,12.

[הָנֵף **הָנִיפוּ** *imper. pl.* Jes 13,2.

תָּנִיף *2 impf.* Dt 23,26.27,5 ‖ Ps 68,10.

[יָנִיף **וַיָּנֶף** *3 impf.* Lev 8,27.21.

וַיְנִיפֵהוּ *suff.* Lev 8,29.

יְנִיפֶנּוּ Lev 23,11.

הוּנַף *Ho. 3 perf.* Ex 29,27.

I [נָפָה] (נס״א) *cs.* **בְּנָפַת**

cribrum, ventilabrum (?).

י״ת לארמא עממיא ברמות ריקנו, כמו בַּהֲנָפַת, וכטעם משגיא לגוים ויאבדם; לרד״ק להניעם בכברה, כהוראת נפה בדרז״ל, והיא מליצה רחוקה ואינה מתישבת כל צרכה (ע׳ עמוס ט׳ ט׳); לראב״ע בשם ר״מ הכהן נפה מין רסן, ואין לו סמך במקרא; ואולי הוא מהוראת פלך, כלומר שיַתְעה אותם למקום תהו ולא למחוז חפצם (להשבעים כַּהֲנָפַת שוא ?).

Jes 30,28.

תְּנוּפָה

agitatio (sacrificii), oblatio sacra; tumultus proelii.

מלחמת תנופה דישעיה כטעם תנופת ידי־י״י צבאות (י״ט ט״ז), ולרד״ק כטעם תנופה לי״י, וכמו חרם, שהקדישם לַהֲרֵגָה.

Ex 29,24.*26* ‖ Lev 7,30.*8,27.29.9,21.10,15.14,12.24.23,20.*23,17 ‖ Nu 6,20.*8,11.21.*8,13.15 ‖ Jes 30,32.

הַתְּנוּפָה Ex 29,27.38,24.29 ‖ Lev 7,34.10,14.15.23,15 ‖ Nu 6,20.18,18.

לִתְנוּפָה Lev 14,21.

תְּנוּפַת *cs.* Ex 35,22 ‖ Jes 19,16.

תְּנוּפֹת *pl.* Nu 18,11.

נוֹף

eminentia, elatio.

ע״ש מרום גבעת הר־ציון.

Ps 48,3.

II [נָפָה] (נס״א) *cs.* **נָפַת**

excelsum, clivus (regio montana).

תרגומו פלך, חלקת ארץ גבוהה, לא שְׁפֵלָה ולא מישור (ע׳ יהושע י״א ב׳).

1R 4,11.

לְנָפַת (נס״א) Jos 12,23.

[נָפוֹת **וּבְנָפוֹת** *pl.* Jos 11,2.

[נֶפֶת **הַנָּפֶת**

משקל אחר; אמנם יותר נראה לגרוס הַנָּפוֹת, ואינו יוצא ממשקל נָפָה.

Jos 17,11.

—v. n. pr. נֹפֶת rad. נפת—

נוֹצָה

penna rad. נוץ; (Lev 1,16 *al.* excrementum *in ingluvie avis*, rad. יָצָא ?)

קרוב אל נצץ, במובן פריחה, וע״כ נופל על נוצות העוף, וכדוגמתו באשורית, ויש מחברין לו ניצוץ, ע״מ ניחוח מן נוח, וכטעם ובני רשף יגביהו עוף (ע׳ נצץ); בְּנֹצָתָהּ דתורת כהנים לרש״י (לפי פירושו לדברי אבא יוסי בן חנן) דבר המאוס כמו נצו גם נעו, וזהו שת״א באוכליה (ואולי לפ״ז הוא כמו צֹאָה ושרשו יָצָא ?), והשיב עליו הרמב״ן (ע״ש ובבאור רנה״ו), ואין בנצתה יוצא מדי פשוטו אליבא דרבנן ודבי ר׳ ישמעאל וגם אליבא דאבא יוסי, וכ״ת השמרוני, השבעים, סומכוס ותיאודוציון. ר׳ יוסף הלוי מפרש הכתוב דאיוב ל״ט י״ג כך: כַּפֵּה רננים את הנעלסה (והיא צפור משוררת) או תַּן אֵבֶר וכנף לחסידה ולנצה (שני מיני צפרים); וגם להשבעים נעלסה ונצה שמות מיני עופות, ולא תרגמון.

Ez 17,7.

וְנֹצָה Job 39,13.

הַנּוֹצָה Ez 17,3.

בְּנֹצָתָהּ *suff.* Lev 1,16.

———cf. נָצַץ; נוק v. יָנַק———

נור .rad] נִיר, (?)נִר

lucerna, lumen.

שרשו קרוב אל נָהַר השני, בערבית نَارَ, וכדוגמתו בסורית ובכושית, והוא אח אל נֵר, (הבא גם ביו״ד, ש״ב כ״ב כ״ט), ע״מ צִיץ מן צוץ, וכטעם ולא תכבה את נר ישראל, ערכתי נר למשיחי; וענין אחר נירו לכם ניר, ששרשו נִיר. אמנם לדעת ר׳ יוסף הלוי גם אלו הנמנין כאן אין פתרונן אלא חלקת אדמה טובה להרוש ולזרוע, ע״כ נכפלו להלן, ע׳ שם. במשלי כ״א ד׳ בקצת נוסחאות ובכ״י נֵר רשעים, וכן תרגמו יונתן, השבעים והסורי, אמנם לפי המסורה דירמיה ד׳ ג׳ דינו בחירק. (י״מ משרש נור נֵירָם דחומש הפקודים, כמו וְנִירָם, כלומר מלכם, או נֵיַרֵם, ונשרפם באש).

1R 11,36.15,4 ‖ 2R 8,19 ‖ Prv 21,4 ‖ 2Ch 21,7.

נֵר

lucerna, candelabrum; *trop.* de felicitate, favore, gloria; *doctrina.*

Ex 27,20 ‖ Lev 24,2 ‖ 2S 21,17 ‖ Jer 25,10 ‖ Ps 119,105.132,17 ‖ Prv 6,23.20,27.24,20 ‖ Job 21,17.

וְנֵר 1S 3,3 ‖ Prv 13,9.

נֵרִי, **נֵירִי** *suff.* 2S 22,29 ‖ Ps 18,29.

נֵרוֹ Prv 20,20‖Job 29,3.
וְנֵרוֹ Job 18,6.
נֵרָהּ Prv 31,18.
נֵרֹת *pl.* Ex 39,37.
הַנֵּרוֹת, הַנֵּרֹת Ex 30,7.8.40,25‖Lev 24,4‖Nu 8,2^{2}‖2Ch 29,7.
וְהַנֵּרוֹת, וְהַנֵּרֹת 1R 7,49‖2Ch 4,21.
בַּנֵּרוֹת Zeph 1,12.
לַנֵּרוֹת Zach 4,2.
נֵרֹתֶיהָ *suff.* Ex 25,37^{2}.35,14.37,23.39,37.40,4‖Nu 4,9.8,3‖Zach 4,2.
וְנֵרֹתֶיהָ 1Ch 28,15^{2}‖2Ch 13,11.
וְנֵרֹתֵיהֶם 1Ch 28,15‖2Ch 4,20.

מְנוֹרָה, מְנֹרָה

candelabrum.

Ex 25,32.*37,18*^{2}‖1Ch 28,15^{2}.
וּמְנוֹרָה 2R 4,10‖1Ch 28,15^{2}.
הַמְּנוֹרָה, הַמְּנֹרָה Ex 25,31.33.*35.37,19*.26,35.30,27.31,8.37,17^{2}.39.37.40,4.24‖Lev 24,4‖Nu 8,2.*3.4*^{2}‖Zach 4,11.
וְהַמְּנֹרָה Nu 3,31.
וּבַמְּנֹרָה Ex 25,34.*37,20*.
לַמְּנוֹרָה 1Ch 28,15.
מְנוֹרַת, מְנֹרַת *cs.* Ex 25,31.35,14‖Nu 4,9‖Zach 4,2.
וּמְנוֹרַת 2Ch 13,11.
מְנֹרוֹת *pl.* 2Ch 4,7.
הַמְּנֹרוֹת 1R 7,49‖Jer 52,19‖2Ch 4,20.
לַמְּנֹרוֹת 1Ch 28,15.
וְלַמְּנֹרוֹת 1Ch 28,15.

תַּנּוּר

furnus, fornax.

מקום ששם הנור, כלומר הָאֵשׁ, כבארמית; מגדל התנורים דנחמיה יש לפתרו במובן אור (ליכט־טהורם), ע׳ הערה על מנהרה (נהר ב׳); י״ג בהושע ז׳ ו׳ כי־קֵרְבוּ כתנור, לבם בֹּעֵר בָּם.

Gn 15,17 ‖ Lev 2,4.11,35 ‖ Hos 7,4.
וְתַנּוּר Jes 31,9.
בְּתַנּוּר Lev 26,26.
בַּתַּנּוּר Lev 7,9.
כְּתַנּוּר Ps 21,10‖Thr 5,10.
כַּתַּנּוּר Hos 7,6.7‖Mal 3,19.
הַתַּנּוּרִים *pl.* Neh 3,11.12,38.
וּבְתַנּוּרֶיךָ *suff.* Ex 7,28.

—v. ch. et n. pr.—

נִיר v. מָנוֹר.

נוש] וָאָנוּשָׁה *1 impf.*

aegrum esse; *al.* desperare.

בסורית הוראת ܢܫ היות חלש וחולה (וְעפים ת״א נסיסין), וי״מ מן האשורית במובן רעידה ופלצות, אמנם לרד״ק הוא כמו וָאֲאַנּוּשָׁה(?) משרש אָנַשׁ בהבלעת האל״ף ויתכן שהוא מקרא קצר, ושעורו וַאֲנוּשָׁה מַכָּתִי (או יש לגרוס וָאֵבוֹשָׁה?).

Ps 69,21.

—conf. אָנַשׁ p. 59^{a}—

נָזָה] יִזֶּה *3 impf.*

salire, assilire, spargi, circudari; *Hi.* spargere, conspergere; exsilire facere.

קרוב אל נוד ונדד, וכן בא בארמית ובסורית בדלי״ת ת׳ זי״ן; בדרז״ל שגור גם השם הַזָּיָה (ע׳ הערה אל נדה); י״ג בישעיה כ״ב ט״ו כן יַזְהִיר, ול״נ יַהְסֶה, ומקביל אל קפיצת פה.

Lev 6,20^{2}.
וְיֵז (=וְיִז) Jes 63,3.
וַיִּז *3 impf.* 2R 9,33.
וְהִזָּה *Hi. 3 perf.* Lev 4,6,17.5,9.14,7.16.27.51.16,18.15.19 ‖ Nu 19,4.18.19.
וְהִזֵּיתָ *2 perf.* Ex 29,21.
וּמַזֵּה [מַזֶּה *pt. cs.* Lev 19,21.
הַזֵּה *imper.* Nu 8,7.
יַזֶּה *3 impf.* Lev 16,14 ‖ Jes 52,15.
וַיַּז Lev 8,11.30.

—נָזַר v. נָזִיר; זוּד v. נָזִיד—

נָזַל] נָזְלוּ, נָזֵלוּ *3 perf. pl.*

fluere, manare, fluere facere.

קרוב אל אָזַל ואל זָלַל, וכמוהו בערבית ובסורית במובן ירידה ושקיעה. לדעת האחרונים נָזֹלוּ דישעיה, וגם נזלו דשופטים, שרשם זָלַל, וזה טעם הדגש בהפסק (ע׳ הערה אל זָלַל); יש מחברין לו מַזָּלוֹת, וכבר הובא בשרשי אות מ״ם.

Jud 5,5‖Jes 63,19.*64,2*.
נוֹזְלִים, נֹזְלִים [נֹזֵל *pt. pl.* Ex 15,8‖Jer 18,14‖Ps 78,16.
וְנוֹזְלִים Jes 44,3‖Prv 5,15‖Cant 4,15.
וְנוֹזְלֵיהֶם *suff.* Ps 78,44.
יִזַּל *3 impf.* Nu 24,7.
תִּזַּל *3 impf. f.* Dt 32,2.
יִזְּלוּ *3 impf. pl.* Jes 45,8 ‖ Jer 9,17‖Ps 147,18‖Job 36,28‖Cant 4,16.
הִזִּיל *Hi. 3 perf.* Jes 48,21.

—cnf. מַזָּלוֹת—

נֶזֶם

annulus (in naso vel in auribus gestatus).

קרוב אל שרש זָמַם בארמית ובדרז״ל מענין חסימה וסגירה, והוא מין טבעת ותכשיט של האף, או של האזן (אם לא נתפרש).

Gn 24,22 ‖ Jud 8,24.*25* ‖ Ez 16,12‖Prv 11,22.25,12 ‖ Job 42,11.
וְנֶזֶם Ex 35,22.
הַנֶּזֶם Gn 24,30.47.
נִזְמָהּ *suff.* Hos 2,15.
הַנְּזָמִים *pl.* Gn 35,4.
נִזְמֵי *cs.* Ex 32,2.3‖Jud 8,24.26.
וְנִזְמֵי Jes 3,21.

נֶזֶק] בְּנֵזֶק (al. נֶ)

damnum, detrimentum.

מקורו ארמי, ושגור הרבה בדרז״ל: המזיק והגיזוק, הזיק, הוזק, נזיקין; לפי עדות הרד״ק במכלול ובעט סופר הנו״ן בסגול.

Esth 7,4.

—v. chald.—

נָזַר] נָזֹרוּ(?) *3 perf. pl.*

separare, abstinere; consecrare alicui rei; *Hi.* prohibere, arcere, dehortari.

קרוב אל נדר (וכן בערבית בדלי״ת רפויה) ואל זור במובן פרישה, כי על הנזיר לפרוש עצמו מכמה דברים האסורים לו. לדעת רבים נָזֹרוּ הוא נפעל משרש זור, ומפני החשש הובא שנית. השמרוני והשבעים קורין בויקרא ט״ו ל״א וְהִזְהַרְתֶּם. ע׳ הערה אל זָהַר.

Jes 1,4‖Ez 14,5.
הִנָּזֵר *Ni. inf.* Zach 7,3.
וְיִנָּזֵר *3 impf.* Ez 14,7.

נָחַל] **וְנָחַל** *3 perf.* accipere aliquid possidendum, possidere, possessionem habere; nancisci, impetrare ad possidendum; possessionem alicuius occupare (Zeph 2,9); hereditate accipere; distribuere aliquid possidendum.

הוראתו ידועה, וכמוהו בערבית גם במובן נתינת מתנה. ויתכן שיש לו אחוה עם נַחַל (עמק, הקרוב אל חלל) לפי שבימי קדם החזיקו בקרקע ע״י כריה וחפירה; ויש מחברין אותו עם נָחָה ונוח, וסומכין על הפסוק בהדברים י״ב ט׳ (בשמות ל״ד ט׳ אפשר שהיתה הנוסחא הקדמונית וּמְחַלְתָּנוּ, וזהו בנין אב במקרא לכל הנמצא בדרז״ל משרש מחל); השבעים קורין ביחזקאל כ״ב ט״ז וְנָחַלְתְּ ת׳ וְנִחַלְתְּ!

Zach 2,16.

וְנָחַלְתָּ *2 perf.* Ex 23,30.

וּנְחַלְתָּנוּ *suff.* Ex 34,9.

נָחַלְתִּי *1 perf.* Ps 119,111.

נָחֲלוּ *3 perf. pl.* Jos 14,1.17,6 ‖ Jer 16,19 ‖ Prv 14,18.

וְנָחֲלוּ Ex 32,13.

וּנְחַלְתֶּם *2 perf. pl.* Ez 47,14.

לִנְחֹל *inf. cs.* Nu 34,18 ‖ Jos 19,49.

תִּנְחַל, תִּנְחָל *2 impf.* Nu 18,20 ‖ Dt 19,14 ‖ Jud 11,2 ‖ Ps 82,8.

יִנְחַל־ *3 impf.* Jes 57,13 ‖ Prv 11,29.

נִנְחַל *1 impf. pl.* Nu 32,19.

יִנְחֲלוּ, יִנְחָלוּ *3 impf. pl.* Nu 18,23.24.26,55.34,17.35,8 ‖ Prv 3,35.28,10.

וַיִּנְחֲלוּ Jos 16,4.19,9.

יִנְחָלוּהָ *suff.* Ps 69,37.

יִנְחָלוּם Zeph 2,9.

נִחַל *Pi. 3 perf.* Jos 13,32.

נִחֲלוּ *3 perf. pl.* Jos 14,1.19,51.

לְנַחֵל *inf. cs.* Nu 34,29.

הִנְחַלְתִּי [**הִנְחִיל** *Hi. 1 perf.* Jer 3,18.12,14.

וְהִנְחַלְתִּי Zach 8,12.

וְהִנְחַלְתֶּם *2 perf. pl.* 1Ch 28,8.

נָחָה] **וְנָחֲךָ,** *3 perf. suff.* dirigere, ducere, deducere; in exilium ducere.

ענינו הנהגה נהילה והדרכה, וכן בערבית. השבעים קורין בש״ב כ״ב ד׳ וַיְנַחֵם; ובקצת נוסחאות וַיַּנְּחֵם, וכן במ״א י׳ כ״ו ובמ״ב י״ח י״א ע׳ דה״ב ט׳ כ״ה; י״מ וְאַנְחֵהוּ דישעיה נ״ז י״ח כמו וָאַנְחֵהוּ, מן נוח, השבעים קורין וַאֲנַחֲמֵהוּ ויונתן וַאֲרַחֲמֵהוּ, וכן תרגמו תַּנְחֵם דאיוב ל״ח כ״ב תְּנַחֵם! י״ג בתהלים מ״ג ג׳ המה יַנְחוּנִי; תַּנְחֵנִי דקמ״ג י׳ יתכן להיות נקבה נסתרת, ומוסב אל רוּחֲךָ טוֹבָה; השבעים קורין במשלי י״א ג׳: בְּמוֹת ישרים תַּנְחוּם (תַּנְחוּמִים, או תְּנָחֵם).

Jes 58,11.

נָחַנִי Gn 24,27 ‖ Ps 60,11.*108,11.*

נָחָם Ex 13,17.

נָחִיתָ *2 perf.* Ex 15,13 ‖ Ps 77,21.

נְחֵה *imper.* Ex 32,34.

נְחֵנִי *suff.* Ps 5,9.

וּנְחֵנִי Ps 27,11.139,24.

הִנְחַנִי [**הִנְחָה** *Hi. 3 perf. suff.* Gn 24,48.

הִנְחִתָם *2 perf. suff.* Neh 9,12.

לְהַנְחֹתָם *inf. cs. suff.* Neh 9,19.

לַנְחֹתָם Ex 13,21.

וְאַנְחֵהוּ *1 impf. suff.* Jes 57,18.

אַנְחֶנָּה Job 31,18.

תַּנְחֵנִי *2 impf. suff.* Ps 31,4.61,3.73,24.143,10.

תַּנְחֵם Ps 67,5 ‖ Job 38,32.

יַנְחֵנִי *3 impf. suff.* Nu 23,7 ‖ Ps 23,5.

יַנְחֶנּוּ Dt 32,12 ‖ Prv 18,16.

יַנְחֵם Ps 78,72.

וַיַּנְחֵם 1S 22,4 ‖ 1R 10,26 ‖ 2R 18,11 ‖ Ps 78,14.53.107,30 ‖ Job 12,23.

תַּנְחֶה *3 impf. f.* Prv 6,22.

תַּנְחֵנִי *suff.* Ps 139,10.

תַּנְחֵם Prv 11,3.

יַנְחוּנִי *3 impf. pl. suff.* Ps 43,3.

וַיִּנָּזְרוּ *3 pl.* Lev 22,2.

וַיִּנָּזְרוּ Hos 9,10.

וְהִזִּיר *Hi. 3 perf.* Nu 6,12.

וְהִזַּרְתֶּם *2 perf. pl.* Lev 15,31.

לְהַזִּיר *inf. cs.* Nu 6,2.

הַזִּירוֹ *suff.* Nu 6,6.

יַזִּיר *3 impf.* Nu 6,3.5.

נָזִיר

sacratus, Nasiraeus; vitis non culta; princeps.

י״מ נזיר אחיו שנבדל ונפרש מאחיו, ולד״א מענין נזר ועטרה.

Nu 6,2.

הַנָּזִיר Nu 6,13.18.19.20.21.

נְזִיר *cs.* Gn 49,26 ‖ Dt 33,16 ‖ Jud 13,5.7.16,17.

הַנְּזִרִים *pl.* Am 2,12.

לִנְזִרִים Am 2,11.

נְזִירֶךָ (= נְזִירֶיךָ) *suff.* Lev 25,5.

נְזִרֶיהָ, נְזִירֶיהָ Lev 25,11 ‖ Thr 4,7.

נֵזֶר

consecratio; conditio Nasiraei; caput sacratum Nasiraei; coma non tonsa; diadema, corona.

נרדף אל עטרה, ונאמר גם על השער המקיפין את הראש כנזר, ולפי ששמירתן מעיקרי הנזירות נאמר כי נזר אלהיו על ראשו. השבעים קורין בתהלים: חללת לארץ מִקְדָּשׁוֹ.

Ex 29,6.30 ‖ Lev 8,9.21,12 ‖ Nu 6,7 ‖ Zach 9,16 ‖ Prv 27,24.

הַנֵּזֶר 2S 1,10 ‖ 1R 11,12 ‖ 2Ch 23,11.

נִזְרֵךְ *suff.* Jer 7,29.

נִזְרוֹ Nu 6,4.5.8.9.12^{2}.13.18.19.21^{2} ‖ Ps 89,40.132,18.

מִנְּזָר] **מִנְּזָרַיִךְ** *pl. suff.* princeps.

נושא נזר ונרדף אל טפסר, ודגשות הנו״ן לתפארת הקריאה כמקדש י״י. השבעים קורין מַמְזֵרַיִךְ!

Nah 3,17.

וְנַחֲלָתָם Ps 37,18.
בְּנַחֲלָתָם Gn 48,6‖Jos 19,2.
מִנַּחֲלָתָם Jos 21,3.
נַחֲלָתָן Nu 36,3.4².12.
נְחָלוֹת *pl.* Jes 49,8.
הַנְּחָלֹת Jos 19,51.

נַחֲלָת

על משקל זִמְרָת, עֶזְרָת, וכמו נַחֲלָתָהּ.
Ps 16,6.

נַחַל, נָחַל

rivus, torrens; vallis rivo irrigua; puteus metallicus.

קרוב אל חלל והָשאל אל עמק וערוץ, בין שיש בו בין שאין בו מים; י״נ ביחז׳ מ״ז ט׳ נַחַל מַיִם ת׳ נַחֲלַיִם, והבחור בס׳ הזכרונות כתב עליו רְחֵלִים (?) קרי, ולא ידעתי מנא ליה הא! (ואולי יש לגרוס נַחֲלִים, כלומר חוֹלִים, וטעם יחיה יֵרָפֵא) השבעים קורין בנחמיה ב׳ ט״ו: ואהי עלה בְּחוֹמַת הנחל.

Lev 23,40‖Nu 13,23.24.32,9‖Dt 1,24.2,13².14.24.36.*4,48*.37.3,12. 16.21,4‖Jos 12,2.*13,9.16*.15,4. 47.16,8.17,9‖Jud 4,7.13.5,21²‖1S 30,9.10‖1R 2,37.8,65.18,40‖2R 10,33.23,6.12‖Jes 15,7.27, 12.57,6‖Jer 31,40(39)‖Ez 47,5²‖Joel 4,18‖Am 6,14‖Prv 18,4. 30,17‖Job 6,15.21,33.28,4.40, 22‖2Ch 7,8.
וְנַחַל, וְנָחַל Ps 36,9.74,15.
הַנַּחַל, הַנָּחַל Gn 32,24‖Dt 3,16². 9,21‖Jos 12,2².13,9.*16*.19,11‖1S 17,40‖2S 17,31.24,5‖1R 17,6.7‖2R 3,16‖Ez 47,6.7.9.12‖Cant 6, 11‖2Ch 20,16.32,4.
וְהַנַּחַל 2R 3,17.
מֵהַנַּחַל 1R 17,4.
בְּנַחַל Gn 26,17‖Nu 21,12‖Jud 16,4‖1S 30,21‖2S 15,23‖1R 15, 13.17,3.5‖2R 23,6‖Ps 83,10‖2Ch 15,16.
בַּנַּחַל, בַּנָּחַל Gn 26,19‖Dt 2,36. 21,4.6‖1S 15,5‖Neh 2,15‖2Ch 33,14.
כְּנַחַל Jes 30,28.33‖Am 5,24.
כַּנַּחַל Thr 2,18.

מִנַּחֲלָה Ez 48,29.
נַחֲלַת *cs.* Nu 16,14.27,7.36,2.3. 4.8‖Jos 13,23.28.14,3.15,20.16,8. 9.18,20.*28*.19,1.8.9.16.23.31.39. 48‖Jud 20,6‖2S 20,19.21,3‖1R 21,3.4‖Jes 54,17.58,14‖Jer 3, 19‖Ps 111,6.127,3‖Prv 19,14.
וְנַחֲלַת Job 20,29.27,13.31,2.
בְּנַחֲלַת Nu 36,7‖1S 26,19.
לְנַחֲלַת Ez 35,15.
מִנַּחֲלַת Nu 35,2.36,3‖2S 14,16‖Ez 46,18.
וּמִנַּחֲלַת Nu 36,4.
נַחֲלָתִי *suff.* 2R 21,14‖Jes 47,6‖Jer 12,7.8.9.16,18.50,11‖Ruth 4,6.
וְנַחֲלָתִי Jes 19,25‖Jer 2,7‖Joel 4,2.
נַחֲלָתֵנוּ Nu 32,19.32.36,3‖Ps 47, 5‖Thr 5,2.
נַחֲלָתְךָ, נַחֲלָתֶךָ Ex 15,17‖Jes 63,17‖Joel 2,17‖Mich 7,14‖Ps 2,8.28,9.68,10.74,2.106,5.
וְנַחֲלָתְךָ, וְנַחֲלָתֶךָ Nu 18,20‖Dt 9,26.29‖1R 8,51‖Ps 94,5.
בְּנַחֲלָתְךָ, בְּנַחֲלָתֶךָ Dt 19,14‖Ps 79,1.
מִנַּחֲלָתְךָ Jer 17,4.
נַחֲלַתְכֶם Ps 105,11‖1Ch 16,18.
בְּנַחֲלַתְכֶם Nu 18,26.
נַחֲלָתוֹ Nu 26,54³.56.27,8.9.10.11. 32,18.33,54².35,8‖Dt 10,9.*18,2.* 32,9‖Jos 13,14.18,7.34,30‖Jud 2,9‖1S 10,1‖Jer 10,16.51,19‖Ez 46,16.17.47,23‖Mich 7,18‖Mal 1,3‖Ps 78,71.106,40‖Ruth 4,5. *10.*
וְנַחֲלָתוֹ Dt 18,1‖Mich 2,2‖Ps 94, 14.
בְּנַחֲלָתוֹ Nu 36,9‖Neh 11,20.
וּבְנַחֲלָתוֹ Ps 78,62.
לְנַחֲלָתוֹ Jos 24,28‖Jud 2,6.21, 24‖Jer 12,15.
מִנַּחֲלָתוֹ Ez 46,17.
נַחֲלָתָם Nu 34,14.15‖Jos 13,8. 33.14,2.16,5.18,2.4.7.19,1.9.10. *41*‖Jud 21,23‖Ez 44,28.

מַנְחִיל *pt.* Dt 12,10.
בְּהַנְחֵל *inf. cs.* Dt 32,8.
לְהַנְחִיל Jes 49,8‖Prv 8,21.
הַנְחִילוֹ *suff.* Dt 21,16.
תַּנְחִיל *2 impf.* Jos 1,6.
תַּנְחִילֶנָּה *suff.* Dt 31,7.
יַנְחִיל, יַנְחִל *3 impf.* Dt 3,28‖Ez 46,18‖Prv 13,22.
יַנְחִילְךָ *suff.* Dt 19,3.
יַנְחִלֶנָּה Dt 1,38.
יַנְחִלֵם 1S 2,8.
הָנְחַלְתִּי *Ho. 1 perf.* Job 7,3.
[הִתְנַחֵל] וְהִתְנַחֲלוּם *Hith. 3 perf. pl. suff.* Jes 14,2.
וְהִתְנַחַלְתֶּם *2 perf. pl.* Lev 25, 46‖Nu 33,54.
הִתְנַחֵל *inf. cs.* Nu 32,18.
תִּתְנַחֲלוּ, תִּתְנֶחָלוּ *2 impf. pl.* Nu 33,54.34,13‖Ez 47,13.

נַחֲלָה

occupatio rei possidendae; possessio, patrimonium; sors a deo assignata.

י״ג בירמיה י״ז ד׳: ושמטת יָדְךָ מנחלתך. נַחֲלָה (בחטף פתח ומלרע) דיחזקאל מ״ז י״ט ומ״ח כ״ח ת״י אחסנתא, אמנם נראין דברי הרד״ק שהם כמו נַחְלָה (בשוא ומלעיל), והכונה על נחל מצרים.

Nu 18,23.24.26,62.27,7.36,7.8.9‖Dt 4,20.21.*19,10.20,16.21,23.24, 4.26,1*.38.15,4.*25,19*‖Jos 13,14. 33.14,3.17,4².6.14.19,49‖Jud 18, 1‖2S 20,1‖1R 12,16‖Ez 47,19. 48,28‖Ps 78,55.135,12².136,22‖Prv 17,2.20,21‖Job 42,15‖Eccl 7,11‖2Ch 10,16.
וְנַחֲלָה Gn 31,14‖Dt 10,9.12,12. 14,27.*29*.18,1.2.
הַנַּחֲלָה Dt 12,9.
בְּנַחֲלָה Nu 26,53.34,2.36,2‖Jos 13,6.7.23,4‖Jud 18,1‖Ez 45,1. 46,16.47,14.22².
בַּנַּחֲלָה Jer 12,4.
לְנַחֲלָה Nu 18,21.24‖Dt 29,7‖Jos 11,23.14,9.13.14.24,32‖1R 8,36.53‖Ez 36,12.44,28‖Ps 33, 12.136,21‖2Ch 6,27.

וּכְנַחַל Jes 66,12.
לְנַחַל Jer 47,2 ‖ 2Ch 29,16.30,14.
לַנַּחַל ,לַנָּחַל Jos 15,7.17,9².
מִנַּחַל Dt 3,8 ‖ Jos 12,1 ‖ 2R 24,7 ‖ Ps 110,7.
נַחֲלַיִם *du.* Ez 47,9.
נְחָלִים *pl.* Jes 11,15 ‖ Job 6,15. 22,24.30,6.
וּנְחָלִים Jes 35,6 ‖ Ps 78,20.
הַנְּחָלִים Nu 21,14.15 ‖ 1R 18,5 ‖ Eccl 1,7.
שֶׁהַנְּחָלִים Eccl 1,7.
בַּנְּחָלִים Jes 57,5 ‖ Ps 104,10.
וּבַנְּחָלִים Lev 11,9.10.
כִּנְחָלִים Nu 24,6.
נַחֲלֵי *cs.* Dt 8,7.10,7 ‖ 2S 22,5 ‖ Jer 31,9(8) ‖ Mich 6,7 ‖ Job 20,7.
וְנַחֲלֵי Ps 18,5.
בְּנַחֲלֵי Jes 7,19.
נְחָלֶיהָ *suff.* Jes 34,9.

נַחְלָה

כה"א נוספת ומלעיל כליל ולילה, וע"כ בא הפעל בלשון זכר. נַחְלָה דישעיה י"ז י"א שרשו חָלָה, כלומר מכה נחלה (ואולי יש לפרשו מן נחל שוטף, לפי שנאמר אחריו: הוי עמים כהמות ימים ישאון).

Nu 34,5 ‖ Ps 124,4.

נַחֲלָה (= נַחְלָה) Ez 47,19.48, 28.

נְחִילָה] *pl.* הַנְּחִילוֹת

instrumentum musicum, tibiae.

מדרש אגדה פותרו כמו נְחָלוֹת (וכ"ת הירונימוס), וכבר העיר רש"י כי לא טוב פתר, י"ת חנגין כמו מְחוֹלוֹת, לרב האי גאון ע"ש שריקת כלי הזמר כנחיל של דבורים (לד"ק על נייסות האויבים שאמר עליהם סבוני כדבורים), אך יותר נכון שהוא כמו נְחִלֹת, וקרוב לחָלִיל (פלאֶטע), וזה טעם אֶל־הנחילות, ולא עַל (יש מחברין לו גם מַחֲלַת דנ"ג א').

Ps 5,1.

v. n. pr.

[נָחַם] *Ni. 3 perf.* נִחַם ,נִחֵם ,נִחָם

dolere, miserari; poenitere; consolari se; ulcisci; *Pi.* consolari.

קרוב אל נוח כעדות הכתוב (בראש' ה' כ"ט), דמנחם מניח דעת חברו ומפיג צערו, והמתנקם משכך ומניח חמתו; הנפעל מורה על ההפך, כי המתחרט אין דעתו נוהה ממעשיו, או במובן ההשתדלות למצוא מנוח ע"י תקון המעֻוָּת. וטעם מִתְנַחֵם להרגך מוצא לע"ע נחמה בזה שהוא מתכוין להרגך בעתיד (ואולי כמו מִתְנַקֵּם או מִתְנַכֵּל?); הַנֵּחָמִים באלים דישעיה נ"ז ה' שרשו חָמַם; בכ"א י"ט קורין השבעים מי יְנחמך; בירמיה ט"ו ו' הַנִּחָם ת' הִנָּחֵם; ביהזקאל ט"ז נ"ד בְּהִנָּקְמִי (או בְּנִקְמָתִי) ת' בְּנַחֲמֵךְ; בל"א ט"ז וַאֲנַחֲמוּ ת' וַיִּנָּחֲמוּ; בתהלים כ"ג ד' נ"ל המה יַנְחוּנִי, וכ"ד ר"י רייפמאנן.

Jud 21,15 ‖ 1S 15,35 ‖ 2S 13,39 ‖ Jer 20,16 ‖ Am 7,3.*6*.

וְנִחַם ,וְנִחָם Ez 32,31 ‖ Joel 2,14 ‖ Jon 3,9.
נִחַמְתִּי ,נִחָמְתִּי *1 perf.* Gn 6,7 ‖ 1S 15,11 ‖ Jer 4,28.31,19(18).42, 10 ‖ Zach 8,14.
וְנִחַמְתִּי ,וְנִחֲמְתִּי Jer 18,8.10.26, 3 ‖ Job 42,6.
וְנִחַמְתֶּם *2 perf. pl.* Ez 14,22.
נִחָם *pt.* Jer 8,6.
וְנִחָם Joel 2,13 ‖ Jon 4,2.
הִנָּחֵם *inf.* Jer 15,6 ‖ Ps 77,3.
לְהִנָּחֵם 1S 15,29 ‖ Jer 31,15(14).
וְהִנָּחֵם *imper.* Ex 32,12 ‖ Ps 90, 13.
אֶנָּחֵם *1 impf.* Jes 1,24.57,6 ‖ Ez 24,14.
יִנָּחֵם *3 impf.* Ex 13,17 ‖ Jud 2, 18 ‖ 1S 15,29 ‖ Ps 110,4.
וְיִנָּחֵם Jer 26,13.
וַיִּנָּחֶם ,וַיִּנָּחֵם (2) Gn 6,6. 24,67. 38,12 ‖ Ex 32,14 ‖ 2S 24,16 ‖ Jer 26,19 ‖ Jon 3,10 ‖ Ps 106,45 ‖ 1Ch 21,15.
וַיִּנָּחֲמוּ *3 impf. pl.* Jud 21,6 ‖ Ez 31,16.
נִחַם *Pi. 3 perf.* Jes 49,13.51,3. 52,9.
וְנִחַם Zach 1,17.
נִחַמְתָּנִי [נִחַמְתַּנִי *2 perf. suff.* Ruth 2,13.
וְנִחַמְתָּנִי Ps 86,17.
וְנִחַמְתִּים *1 perf. suff.* Jer 31, 13(12).
וְנִחֲמוּ *3 pl.* Ez 14,23.
מְנַחֵם *pt.* Thr 1,2.9.*17*.16.21 ‖ Eccl 4,1².
מְנַחֶמְכֶם *suff.* Jes 51,12.
מְנַחֲמִים *pl.* 2S 10,3 ‖ Nah 3,7 ‖ 1Ch 19,3.
וְלַמְנַחֲמִים Ps 69,21.
מְנַחֲמֵי *cs.* Job 16,2.
לְנַחֵם *inf. cs.* Jes 61,2.
לְנַחֲמֵנִי *suff.* Jer 22,4 ‖ Ps 119, 76.
בְּנַחֲמֵךְ Ez 16,54.
לְנַחֲמוֹ Gn 37,35 ‖ 2S 10,2 ‖ Jer 16, 7 ‖ 1Ch 7,22.19,2².
וּלְנַחֲמוֹ Job 2,11.
נַחֲמוּ [נַחֵם *imper. pl.* Jes 40,1².
אֲנַחֲמֵךְ (= יְנַ' ?) *1 impf. suff.* Jes 51,19.
וַאֲנַחֲמֵךְ Thr 2,13.
אֲנַחֶמְכֶם Jes 66,13.
תְּנַחֲמֵנִי *2 impf. suff.* Ps 71, 21.119,82.
וּתְנַחֲמֵנִי Jes 12,1.
יְנַחֵם *3 impf.* Job 29,25.
וַיְנַחֵם Gn 50,21 ‖ 2S 12,24.
יְנַחֲמֵנוּ *suff.* Gn 5,29.
תְּנַחֲמֵנִי *3 impf. f. suff.* Job 7,13.
תְּנַחֵמֵנוּ Jes 66,13.
תְּנַחֲמוּנִי *2 impf. pl.* Job 21, 34.
וַיְנַחֲמוּ *3 impf. pl.* Job 42,11.
יְנַחֵמוּן [יְנַחֲמוּן Zach 10,2.
יְנַחֲמֻנִי *suff.* Ps 23,4.
נֻחָמָה [נֻחַם *Pu. 3 perf. f.* Jes 54,11.
תְּנֻחָמוּ [תְּנֻחֲמוּ *2 impf. pl.* Jes 66,13.
וְהִנֶּחָמְתִּי [הִתְנַחֵם (= וְהִתְנַ') *Hith. 1 perf.* Ez 5,13.
מִתְנַחֵם *pt.* Gn 27,42.
לְהִתְנַחֵם *inf.* Gn 37,35.
וְאֶתְנֶחָם *1 impf.* Ps 119,52.

יִתְנֶחָם *3 impf.* Dt 32,36 ‖ Ps 135,14.

וְיִתְנֶחָם Nu 23,19.

נֹחַם

poenitentia.

Hos 13,14.

נֶחָמָה] **נֶחָמָתִי** *suff.*

solatium.

Ps 119,50 ‖ Job 6,10.

נִחוּם] **נִחֻמִים** *pl. t.*

consolationes; misericordia.

י״נ בהושע: נכמרו נִחוּמָי (ע׳ בראשית מ״ג ל׳).

Jes 57,18 ‖ Zach 1,13.

נִחוּמַי [נִחוּמָי *suff.* Hos 11,8.

תַּנְחוּם] **תַּנְחוּמִים** *pl. t. I* Jer 16,7.

תַּנְחוּמֶיךָ *suff.* Ps 94,16.

תַּנְחֻמֶיהָ Jes 66,11.

תַּנְחוּמוֹת *pl. t. II* Job 15,11.

תַּנְחוּמֹתֵיכֶם *suff.* Job 21,2.

——v. n. pr.——

נַחְנוּ (= **אֲנַחְנוּ**) v. Conc. pron.

נָחַץ] **נָחוּץ** *pt. pass.*

urgere, instare, festinare; *pt. pass.* ursus, concitatus, festinans.

קרוב אל להץ, וכמוהו בערבית; י״נ נָחַץ, ואין הדבר נחוץ.

1S 21,9.

נִחֲרוּ, הַנֶּחֱרִים v. **חָרָה** Ni.—

נַחַר] **נַחְרוֹ** *suff.*

ronchus, anhelatio (per nares); fremitus.

יאמר על הנשימה והנשיפה בנחירים (שניבען, שנארכען), וכן בסורית, ערבית וכושית; וטעם והוד כמו יהד (ע׳ הערה אל הוד).

Job 39,20.

נַחֲרָה] **נַחֲרַת** *cs.* Jer 8,16.

נְחִירַיִם] **מִנְּחִירָיו** *du. suff.*

nares.

אף לָהֶם ת״י נחירין להון, וכן בסורית ובאשורית. ובדרז״ל עשו ממנו פעל, הנוחר והמעקר; לרד״ק מזה נחרורבי דשה״ש וחבריו, כדרך שבא מן אַף הִתְאַנֵּף (ולד״א גם נַחַר מפוח דירמיה).

Job 41,12.

נָחַר, נֵחַר v. **חָרַר** Ni.; v. n. pr.

נָחַשׁ] **וְנִחֵשׁ** *Pi. 3 perf.*

auguria captare, divinare; pro omine accipere, augurium faustum capere.

הוראתו ידועה, וכמוהו בערבית. יש מחברין אותו עם לָחַשׁ (צישען), ולד״א פעל נגזר מן השם נָחָשׁ, שהתעסקו בו הקוסמים והמנחשים ביותר.

2R 21,6 ‖ 2Ch 33,6.

נִחַשְׁתִּי *1 perf.* Gn 30,27.

וּמְנַחֵשׁ *pt.* Dt 18,10.

נַחֵשׁ *inf.* Gn 44,5.15.

יְנַחֵשׁ *3 impf.* Gn 44,5.15.

תְּנַחֲשׁוּ *2 impf. pl.* Lev 19,26.

יְנַחֲשׁוּ *3 impf. pl.* 1R 20,33.

וַיְנַחֲשׁוּ 2R 17,17.

נַחַשׁ

incantatio; augurium, omen.

Nu 23,23.

נְחָשִׁים *pl.* Nu 24,1.

נָחָשׁ

serpens.

ע״ש לחישתו (ואולי מן חחש בארמית, כלומר הזחל); בערבית בהפך אתון خَنَش הוראתו פֶּתֶן (וכן בשפת מצרים).

Gn 49,17 ‖ Dt 8,15 ‖ Jes 14,29.27,1² ‖ Ps 58,5.140,4 ‖ Prv 30,19 ‖ Job 26,13 ‖ Eccl 10,8.

וְנָחָשׁ Jes 65,25.

הַנָּחָשׁ Gn 3,2.4.13.14 ‖ Nu 21,7.9 ‖ Am 5,19.9,3 ‖ Eccl 10,11.

וְהַנָּחָשׁ Gn 3,1.

כְּנָחָשׁ Prv 23,32.

כַּנָּחָשׁ Jer 46,22 ‖ Mich 7,17.

לְנָחָשׁ Ex 4,3.7,15.

נְחַשׁ *cs.* Nu 21,9² ‖ 2R 18,4.

נְחָשִׁים *pl.* Jer 8,17.

הַנְּחָשִׁים Nu 21,6.

נְחֹשֶׁת

aes, cuprum; pecunia; aerugo, vincula aenea.

כן גם בארמית, סורית, צורית, ערבית וכושית. נאמר על הכבלים כמו ברזל באה נפשו, ועל תַּחְתִּית (בָּאדען), כבדרז״ל נְחשתן של תנור; י״נ ביחזקאל ט״ז ל״ו: יען הִשָּׁפֵךְ אֶת־שֵׁתֵךְ.

Gn 4,22 ‖ Ex 26,11.37.27,2.3.4. *38*,4.4.6.10.*11*.*38*,*10*.*11*.17.*18*.19. 30,18.36,18.38.38,2.3.6.8².17.19. 20 ‖ Lev 6,21 ‖ Nu 21,9 ‖ Dt 8,9. 28,23 ‖ Jos 6,19 ‖ 1S 17,5².6².38 ‖ 2S 8,8.10.21,16 ‖ 1R 4,13.7,14. 15.16.27.30².38.45.14,27 ‖ 2R 25,17² ‖ Jes 60,17 ‖ Jer 1,18.6,28. 15,20.52,20.22² ‖ Ez 1,7.22,17.27, 13.40,3 ‖ Zach 6,1 ‖ Ps 107,16 ‖ Dan 10,6 ‖ Esr 8,27 ‖ 1Ch 15,19. 18,8 ‖ 2Ch 4,1.9.16.6,13.12,10.

וּנְחֹשֶׁת Ex 25,3.*35*,*5*.35,24.38, 29 ‖ Dt 33,25 ‖ Jer 15,12 ‖ Ez 22, 20 ‖ 1Ch 18,10.22,3(2).29,7 ‖ 2Ch 24,12.

הַנְּחֹשֶׁת Ex 35,16.*38*,*30*.*39*,*39*.38, 5.30.39,39 ‖ Nu 17,4.21,9.31,22 ‖ Jos 6,24 ‖ 1R 7,47.8,64 ‖ 2R 16, 14.15.17.18,4.25,13².14 ‖ Jes 60, 17 ‖ Jer 52,17².18 ‖ Ez 9,2 ‖ 1Ch 18,8² ‖ 2Ch 1,5.6.18.7,7.

וְהַנְּחֹשֶׁת 1Ch 29,2.

בַּנְּחֹשֶׁת 1R 7,14 ‖ 2Ch 2,13.

וּבַנְּחֹשֶׁת Ex 31,4.*35*,*32* ‖ 2Ch 2,6.

וּבִנְחֹשֶׁת Jos 22,8.

לִנְחֹשֶׁת 2R 25,16.

לַנְּחֹשֶׁת 1Ch 29,2.

וְלַנְּחֹשֶׁת 1Ch 22,14(13).16(15).

נְחֻשְׁתִּי *suff.* Thr 3,7.

נְחֻשְׁתָּהּ Ez 24,11.

נְחֻשְׁתֵּךְ Ez 16,36.

נְחֻשְׁתָּם 2R 25,13 ‖ Jer 52,17.

לִנְחֻשְׁתָּם Jer 52,20.

בַּנְחֻשְׁתַּיִם *du.* Jud 16,21 ‖ 2R 25,7 ‖ Jer 39,7.52,11 ‖ 2Ch 33,11. 36,6.

לִנְחֻשְׁתַּיִם 2S 3,34.

נָחוּשׁ

ex aere factus, aeneus; aeneum quid, aes.

Job 6,12.

נְחוּשָׁה, נְחֻשָׁה (Job 40,18), *f.* 2S 22,35 ‖ Jes 45,2.48,4 ‖ Mich 4, 13 ‖ Ps 18,35 ‖ Job 20,24.28,2.40, 18.41,19.

כַּנְּחֻשָׁה Lev 26,19.

נְחֻשְׁתָּן

י״מ ויקרא־לו כמו וַיִּקָּרֵא לוֹ או, כת״י, וַיִּקְרְאוּ־לוֹ, שהיו קורין לו בתחלה, קודם שנכתת, נְחֻשְׁתָּן, ע״מ לִוְיָתָן (קצור של נָחָשׁ אֵיתָן?), ולד״א חזקיה קרא לו כן לגנאי אחר שכתת אותו, והנו״ן להקטין, כלומר הרי זה נסכא של נחשת ולא רוח בו; ול״נ לפרשו במובן נְחֻשְׁתֵּךְ דיחזקאל, וכדרך שקראו לבעל בֹּשֶׁת.

2R 18,4.

——v. ch. et n. pr.——

נָחַת° [יֵחַת 3 *impf.*

descendere, demitti in animum; *Pi.* deprimere, tendere (arcum); *Hi.* deicere.

מקורו בארמית וסורית, ושגור הרבה בדרז״ל, בא במקרא רק בדבור המליצי. לד״ק יֵחַתּוּ דאיוב שרשו חָתַת, וכבר הובא שם.

Jer 21,13.

תֵּחַת 3 *impf. f.* Prv 17,10.

וַתִּנְחַת Ps 38,3.

יֵחָתּוּ 3 *impf. pl.* Job 21,13.

[נִחַת] נִחֲתוּ־ *Ni.* 3 *perf. pl.* Ps 38,3.

וְנִחַת *Pi.* 3 *perf.* 2S 22,35.

וְנִחֲתָה 3 *perf. f.* Ps 18,35.

נַחֵת *imper.* Ps 65,11.

[הִנְחִית] הַנְחַת *Hi. imper.* Joel 4,11.

נַחַת] נָחַת

descensus (cf. נוּחַ).

דאיוב מוטלים בספק, והובאו גם בשרש נוח.

Job 17,16.

וְנַחַת Jes 30,30 ‖ Job 36,16.

נָחֵת] נְחִתִּים *pl.*

descensus.

על משקל חֲמִשִּׁים מן חָמֵשׁ.

2R 6,9.

——v. ch. et n. pr.——

נָטָה

tendere, extendere, protendere; expandere, explicare; inclinare; *sq.* אַחֲרֵי sequi aliquem; flectere, deflectere, declinare; abire; *Hi. sq.* לֵב flectere animum alic.; seducere; ius flectere, repulsam dare petenti.

הוראתו ידועה, וכן בערבית במובן שטיחה ומתיחה. ר׳ יוסף הלוי מפרש הכתוב דשמות כ״ב ב׳ כך: לא תסכים לנטות אחרי דעת הרב למען הטות משפט (והוא באור לא תהיה אחרי רבים לרעות); י״ג בש״א י״ח ז׳: עֲשֵׂה כל אשר לבבך נֹטֶה לו, וכ״ת השבעים; בישעיה מ״ד כ׳ לֵבָב הוּתַל הִטָּהוּ ת׳ לֵב הוּתַל הִטָּהוּ; בדה״א כ״א י׳: נֹטֵל עליך כבש״ב כ״ד י״ב.

Gn 33,19 ‖ Nu 21,15 ‖ Jos 8,26 ‖ 2S 2,19.6,17 ‖ 1R 2,28².11,9 ‖ Jes 23,11.44,13 ‖ Jer 10,12.*51,15*.14,8 ‖ Job 15,25.38,5 ‖ Thr 2,8 ‖ 1Ch 16,1 ‖ 2Ch 1,4.

וְנָטָה Ex 33,7 ‖ Jes 34,11 ‖ Jer 43,10 ‖ Ez 30,25.

נָטְתָה 3 *perf. f.* Nu 22,33.

נָטִיתָ 2 *perf.* Ex 15,12.

נָטִיתִי 1 *perf.* Ex 16,27.25,7 ‖ Ps 119,51.112.157 ‖ Prv 1,24.

וְנָטִיתִי (Ez 25,13), וְנָטִתִי 1R 21,13 ‖ Jer 51,25 ‖ Ez 6,14.14,9.13.25,13.35,3 ‖ Zeph 1,4.

נָטוּ 3 *perf. pl.* Jes 45,12 ‖ Ps 21,12.

נָטָיוּ Q. Ps 73,2.

נוֹטֶה, נֹטֶה *pt.* Jes 44,24.51,13.66,12 ‖ Jer 10,20 ‖ Ez 25,16 ‖ Zach 12,1 ‖ Ps 104,2 ‖ Job 9,8.26,7 ‖ 1Ch 21,10.

הַנּוֹטֶה Jes 40,22.

וְנוֹטֵיהֶם *pl. suff.* Jes 42,5.

נְטוּוֵי (K.) *pt. pass.* Ez 1,22 ‖ Ps 62,4.73,2.102,12.

נְטוּיָה *f.* Ex 6,6 ‖ Dt 4,34.5,15.*26,8* ‖ 2R 17,36 ‖ Jes 5,25.*9,11.16.20.10,4* ‖ Jer 21,5.32,21 ‖ Ez 20,33.*34* ‖ Ps 136,12 ‖ 1Ch 21,16.

הַנְּטוּיָה Dt 7,19.9,29.11,2 ‖ 1R 8,42 ‖ Jer 14,26.27 ‖ Jer 27,5.32,17 ‖ 2Ch 6,32.

נְטוּוֹת K., נְטוּיוֹת Q. *pl. f.* Jes 3,16.

נְטוֹת *inf. cs.* Jud 19,8.

כִּנְטוֹת Jos 8,19.

לִנְטוֹת, לִנְטֹת Ex 23,2 ‖ Nu 22,26 ‖ 2R 20,10 ‖ Ps 17,11.

בִּנְטֹתִי *suff.* Ex 7,5.

כִּנְטוֹתוֹ Ps 109,23.

נְטֵה *imper.* Ex 8,1.12.9,22.10,12.21.14,26 ‖ Jos 8,18 ‖ 1S 14,8 ‖ 2S 2,21.

וּנְטֵה Ex 7,19.14,16.

תֵּט 2 *impf.* Prv 4,5.27.

יִטֶּה 3 *impf.* Job 15,29.

וְיֵט Zeph 2,13.

וַיֵּט־, וַיֵּט Gn 12,8.26,25.35,21.38,1.16.39,21.49,15 ‖ Ex 8,2.*13*.9,23.*10,13*.10,22.14,21.*27* ‖ Nu 20,21 ‖ Jos 8,18 ‖ Jud 4,11.9,3.16,30 ‖ 2S 22,10 ‖ Jes 5,25 ‖ Ps 18,10.40,6 ‖ 1Ch 15,1.

תִּטֶּה 3 *impf. f.* Job 31,7.

וַתֵּט Nu 22,23.33 ‖ Ps 44,19.

נִטֶּה 1 *impf. pl.* Nu 20,17.21,22.

וַיִּטּוּ 3 *impf. pl.* 1S 8,3.

[נִטָּה] נִטָּיוּ *Ni.* 3 *perf. pl.* Nu 24,6.

יִנָּטֶה 3 *impf.* Zach 1,16.

יִנָּטוּ 3 *impf. pl.* Jer 6,4.

הִטָּה *Hi.* 3 *perf.* Ps 116,2 ‖ Esr 7,28.

הִטָּהוּ *suff.* Jes 44,20.

הִטַּתּוּ 3 *perf. f. suff.* Prv 7,21.

הִטִּיתִי 1 *perf.* Prv 5,13.

הִטּוּ 3 *perf. pl.* 1R 11,4 ‖ Jer 5,25.7,24.*26.11,8.17,23.34,14.44,5* ‖ Am 5,12.

הִטִּיתֶם 2 *perf. pl.* Jer 25,4.*35,15*.

מַטֶּה *pt.* Dt 27,19.

וְהַמַּטִּים *pl.* Ps 125,5.

וּמַטֵּי־ *cs.* Mal 3,5.

לְהַטּוֹת, לְהַטֹּת *inf. cs.* Ex 23,2 ‖ 1S 8,58 ‖ Jes 10,2 ‖ Prv 17,23.18,5 ‖ Thr 3,35.

לְהַטֹּתָהּ *suff.* Nu 22,23.

וּמַטְּךָ Gn 38,18 ‖ Ex 17,5.

בְּמַטֶּךָ Ex 8,1.

מַטֵּהוּ Ex 7,10.12.9,23.*10,13* ‖ Nu 17,17.20.24.

וּמַטֵּהוּ Jes 10,24.26.

בְּמַטֵּהוּ Ex 8,13 ‖ Nu 20,11.

מַטּוֹת *pl. I* Nu 1,16.17,17.*21*. 26,55.31,4.36,9 ‖ Jos 14,4.22,14 ‖ Ez 19,11 ‖ Hab 3,9.

הַמַּטּוֹת, הַמַּטֹּת Nu 7,2.17,22.24. 30,2.32,28. 34,13.15 ‖ Jos 14,1.2. 3.21,1 ‖ 1R 8,1 ‖ 2Ch 5,2.

לְמַטּוֹת Nu 33,54 ‖ Jos 19,51.

מִמַּטּוֹת Nu 36,8.

מַטּוֹתָם, מַטֹּתָם *suff.* Ex 7,12 ‖ Nu 17,21.

בְּמַטָּיו [מַטִּים *pl. II suff.* Hab 3,14.

מֻטֶּה

inclinatio, flexio (iuris), iniustitia; pl. extensio, expansio.

היחיד נאמר על הטיית משפט, השבעים קורין טֻמְאָה, ובהרבה נוסחאות חָמָס; הרבים מורה על השתטחות והתמשכות (כל מוטה דישעיה נ״ח הובא בשרש מוט).

Ez 9,9.

מֻטּוֹת *pl.* Jes 8,8.

מַטָּה, מָטָּה

deorsum, infra.

לד״ק המ״ם שרשית, ועקרו מטט.

Dt 28,43² ‖ Prv 15,24.

לְמַטָּה, לְמָטָּה Dt 28,13 ‖ 2R 19,30 ‖ Jes 31,37(36) ‖ Eccl 3,21 ‖ Esr 9,13 ‖ 2Ch 32,30.

וּלְמַטָּה, וּלְמָטָּה Ez 1,27. 8,2 ‖ 1Ch 27,23.

מִלְמַטָּה, מִלְמָטָּה Ex 26,24.27, 5.28,27.36,29.38,4.39,20.

——— v. n. pr. יֻטָּה ———

נָטַל

tollere; imponere alcui.

שגור הרבה בדרז״ל גם בבנין הִפְעִיל וְהָפְעַל, ובקשור על מורה התחייבות.

Thr 3,28.

נוֹטֵל *pt.* 2S 24,12.

מַטֶּה

ramus, palmes; virga, baculum; sceptrum, imperium.

הוראותיו ידועות, ובא לפעמים ת׳ מוט, וזה טעם אשבר מטהו דנחום א׳ י״ג ומטה שכמו דישעיה ט״ו ג׳; י״ג בל׳ ל״ב: כל מעבר מַטֵּה ומוּסָרָה (ע׳ ירמיה כ״ז ב׳); י״מ צץ המטה דיחז׳ ז׳ י׳ במובן הטיית משפט.

Ex 4,2 ‖ Nu 17,17.18.21². 36,7 ‖ Jes 10,15 ‖ Mich 6,9.

וּמַטֶּה Jes 10,5.

הַמַּטֶּה Ex 4,17 ‖ Nu 20,8.9.34,13. 15.36,3.4 ‖ Jos 14,2.3 ‖ 1S 14,27. 43 ‖ Ez 7,10 ‖ 1Ch 6,46.

וְהַמַּטֶּה Gn 38,25 ‖ Ex 7,15.

בַּמַּטֶּה Ex 7,17.20 ‖ Jes 28,27.

לְמַטֶּה Ex 4,4 ‖ Nu 36,9.

לַמַּטֶּה Nu 1,4.31,4.5.6.

מִמַּטֶּה Nu 34,18.36,7.9.

מַטֵּה *cs.* Ex 4,20.7,12 ‖ Lev 26, 26 ‖ Nu 1,49. 2,5.7.12.20.27. 3,6. 10,15.*16.19.20.23.24.26.27.*17, 18.23.25.18,2.34,14². 36,4.5.6.7.8. 12 ‖ Jos 13,29.15,20.16,8. 18,11. 19,8.23.31.39.48.21,5.5.*6*.6.25.27. 34.22,1 ‖ Jes 9,3.14,5.30,32 ‖ Jer 48,17 ‖ Ez 4,16.5,16.14,13.19,12. 14 ‖ Ps 105,16.110,2 ‖ 1Ch 6,46. 55.56.12,31(32).

וּמַטֵּה Ex 17,9 ‖ Nu 2,14.22.29.17, 21.34,14.

לְמַטֵּה Ex 31,2. *35*,30.6.*38*,23.35, 34.38,22 ‖ Lev 24,11 ‖ Nu 1,21.*23. 25.27.29.31. 33.35. 37.39. 41.43.* 47.7,12.13,2.4.5.6.*34*,*19*.7.8.9. 10. 11.12.13.14.15.34,21.23 ‖ Jos 7,1. *18*. 13,15. 24. 15,1.21.17,1. 18,21. 19,1.24.40 ‖ Ez 7,11.

וּלְמַטֵּה Nu 34,20.22.24. 25.26.27. 28.

מִמַּטֵּה Jos 20,8³.21,4.7.9.20 ‖ 1R 7,14 ‖ Ez 19,14 ‖ 1Ch 6,47.48.50. 51.62.63.

וּמִמַּטֵּה Jos 21,4.5.6.7.9.17.23.28. 30.32.(36).36 ‖ 1Ch 6,45.47³. 48. 50².57.59.61.65.

מַטְּךָ *suff.* Ex 7,9.19.8,12.14,6.

הַטֵּה *imper.* 2R 19,16 ‖ Jes 37, 17 ‖ Ps 31,3.71,2.86,1.88,3.102,3 ‖ Dan 9,18.

הַט Ps 17,6.119,36.144,5 ‖ Prv 4, 20.5,1.22,17.

הַטִּי־ *f.* Gn 24,14.

וְהַטִּי Ps 45,11.

הַטּוּ *imper. pl.* Jes 30,11.55,3 ‖ Ps 78,1.

וְהַטּוּ Jos 24,23.

אַטֶּה *1 impf.* Jer 6,12 ‖ Ps 49,5.

אַט [אַט Job 23,11.

וָאַט, וְאַט Jer 15,6 ‖ Hos 11,4.

תַּטֶּה *2 impf.* Ex 23,6 ‖ Dt 16, 19.24,17 ‖ Prv 2,2.

תַּט Ps 27,9.141,4.

יַטֶּה *3 impf.* Jes 31,3.

וַיֵּט 2S 19,15 ‖ Esr 9,9.

יַטֶּךָ [יַטְּךָ *suff.* Job 36,18.

יַטֶּנּוּ Prv 21,1.

וַיַּטֵּהוּ 2S 3,27.6,10 ‖ 1Ch 13,13.

וַתַּטֵּהוּ *2 impf. f. suff.* 2S 21, 10.

יַטּוּ *3 impf. pl.* 1R 11,2 ‖ Jes 54,2 ‖ Am 2,7.8 ‖ Job 24,4.

וַיַּטּוּ 1S 8,3 ‖ 2S 16,22 ‖ 1R 11,3 ‖ Jes 29,21.

מִטָּה

lectus, lectica, feretrum.

השבעים קורין בבראשית מ״ז ל״א: על־ראש הַמַּטֶּה.

2R 4,10 ‖ Ez 23,41 ‖ Am 3,12.

הַמִּטָּה Gn 47,31.48,2. 49,33 ‖ 1S 19,13.16.28,23 ‖ 2S 3,31 ‖ 2R 1,4. *6.16* ‖ Esth 7,8.

בַּמִּטָּה 1S 19,15.

מִטַּת *cs.* 2R 4,21.

מִטָּתִי *suff.* Ps 6,7.

מִטָּתֶךָ [מִטָּתְךָ Ex 7,28.

מִטָּתוֹ 2S 4,7 ‖ 1R 17,19.21,4 ‖ 2R 4,32 ‖ Prv 26,14 ‖ Cant 3,7 ‖ 2Ch 24,25.

מִטּוֹת *pl.* Am 6,4 ‖ Esth 1,6.

הַמִּטּוֹת 2R 11,2 ‖ 2Ch 22,11.

יִטּוֹל *3 impf.* Jes 40,15.

נָטַל] וַיְנַטְּלֵם *Pi. 3 impf. suff.* Jes 63,9.

נֵטֶל] וְנֵטֶל

gravitas, onus.

מן שקל (לקח, בארמית) יאמר מִשְׁקָל, מן נָשָׂא — מַשָּׂא ומן נָטַל (לקח, בארמית) נֵטֶל, שלשתם במובן כֹּבֶד.

Prv 27,3.

נָטִיל] נְטִילֵי *pl. cs.*

onustus.

עמוסי כסף, ולדר״ק כמו מְטִילֵי כסף.

Zeph 1,11 (נס״א).

———v. ch.; cf. טוּל———

נָטַע, נָטֵעַ

plantare (arbores, vineam; populum, h. e. sedes stabiles ei assignare); figere, statuere.

השבעים קורין במדבר כ״ד ו׳ כאֹהלים נטה י״י (בישעיה נאמר לִנְטֹעַ שמים, ידי נָטוּ שמים, מכאן ששרש נטע ונטה קרובים הם).

Nu 24,6 ‖ Dt 20,6 ‖ Jes 44,14 ‖ Ps 104,16 ‖ Prv 31,16.

נָטְעָה (Q.) *3 perf. f.* Ps 80,16 ‖ Prv 31,16.

נָטַעְתָּ] נָטַעְתָּ *2 perf.* Dt 6,11.

נְטַעְתָּם *suff.* Jer 12,2.

נָטַעְתִּי *1 perf.* Jer 45,4 ‖ Ez 36,36 ‖ Eccl 2,4.

וְנָטַעְתִּי, וְנָטַעְתִּי Jer 42,10 ‖ Eccl 2,5.

נְטַעְתִּיךְ *suff.* Jes 2,21.

וּנְטַעְתִּיו 2S 7,10.

וּנְטַעְתִּיהוּ 1Ch 17,9.

וּנְטַעְתִּים Jer 24,6. 32,41 ‖ Am 9,15.

נָטְעוּ *3 perf. pl.* Jer 31,5(4).

וְנָטְעוּ Jes 65,21 ‖ Ez 28,26 ‖ Am 9,14 ‖ Zeph 1,13.

נְטַעְתֶּם *2 perf. pl.* Jos 24,13 ‖ Am 5,11.

וּנְטַעְתֶּם Lev 19,23.

הֲנֹטַע *pt. interrog.* Ps 94,9.

הַנּוֹטֵעַ Jer 11,17.

נֹטְעִים *pl.* Jer 31,5(4).

נָטוּעַ *pt. pass.* Eccl 3,2.

נְטוּעִים *pl.* Eccl 12,11.

לִנְטֹעַ *inf. cs.* Jes 51,16.

וְלִנְטוֹעַ, וְלִנְטֹעַ Jer 1,10. 31,28 (27).18,9.

לָטַעַת Eccl 3,2.

נְטַע] וְנִטְעוּ *imper. pl.* 2R 19,29 ‖ Jes 37,30 ‖ Jer 29,5.28.

נִטְעֵךְ (al. nom.) *suff.* Jes 17,11.

תִּטַּע *2 impf.* Dt 16,21.28,30.39.

תִּטְּעִי *2 impf. f.* Jes 17,10 ‖ Jer 31,5(4).

וַתִּטָּעֶהָ *2 impf. suff.* Ps 80,9.

וְתִטָּעֵמוֹ Ex 15,17.

וַתִּטָּעֵם Ps 44,3.

וְיִטַּע *3 impf.* Dan 11,45.

וַיִּטַּע Gn 2,8.9,20.21,33.

וַיִּטָּעֵהוּ *suff.* Jes 5,2.

תִּטְּעוּ] תִּטָּעוּ *2 impf. pl.* Jes 35,7.

יִטְּעוּ *3 impf. pl.* Jes 65,22.

וַיִּטְּעוּ Ps 107,37.

נִטַּע] נִטָּעוּ *Ni. 3 perf. pl.* Jes 40,24.

נֶטַע] נֶטַע

plantatio; planta; plantarium, locus consitus.

Job 14,9.

נֶטַע *cs.* Jes 5,7.

נִטְעֵךְ (al. inf.) *suff.* Jes 17,11.

נְטָעִים] נִטְעֵי *pl. cs.* Jes 17,10.

נָטִיעַ v. נְטִעִים] כִּנְטִעִים *pl.* Ps 144,12

מַטָּע Ez 34,29.

מַטַּע *cs.* Jes 61,3.

מַטָּעוֹ K. *suff.* Jes 60,21.

מַטָּעָהּ Ez 17,7.31,4.

מַטָּעִים] לְמַטָּעֵי (נס״א) *pl. cs.* Mich 1,6.

מַטָּעַי Q. *suff.* Jes 60,21.

———v. n pr.———

נָטַף] נָטְפוּ, נָטָפוּ *3 perf. pl.*

stillare, defluere, guttatim demittere; abundare; *Hi.* vaticinari.

כדוגמתו בארמית, סורית, ערבית וכושית. אפשר דמיכה ב׳ י״א ת׳ הַטֵּף, מקוה, או ת׳ יַטִּף, וכמו אֲנַחֵמךְ דישעיה ת׳ יְנַחֵמךְ; בדרו״ל בא גם ע״ד המרכבים מטפטף.

Jud 5,4² ‖ Ps 68,9 ‖ Cant 5,5.

נֹטְפוֹת *pt. f. pl.* Cant 5,13.

תִּטֹּף *3 impf. f.* Job 29,22.

יִטְּפוּ *3 impf. pl.* Joel 4,18.

תִּטֹּפְנָה *pl. f.* Prv 5,3 ‖ Cant 4,11.

הִטִּיף] וְהִטִּיפוּ *Hi. 3 perf. pl.* Am 9,13.

מַטִּיף *pt.* Mich 2,11.

וְהַטֵּף *imper.* Ez 21,2.7.

אַטִּף *1 impf.* Mich 2,11.

תַּטִּיף *2 impf.* Am 7,16.

תַּטִּפוּ *2 impf. pl.* Mich 2,6.

יַטִּפוּ *3 impf. pl.* Mich 2,6.

יַטִּיפוּן Mich 2,6.

נָטָף

gutta, στακτή, myrrha ex alare sponte stillans; al. styrax; al. opobalsamum.

ידוע בסממני הקטרת ע״ש שנוטף מעצי הקטף.

Ex 30,34.

נְטָפִים] נִטְפֵי *pl. cs.* Job 36,27.

נְטִיפָה] הַנְּטִפוֹת *pl.*

inaures.

כן גם בערבית, ולפי שנעשו לרב ממרגליות הנראות כטפות טפות.

Jes 3,19.

וְהַנְּטִיפוֹת Jud 8,26.

———v. n. pr.———

נָטַר] נָטָרְתִּי *1 perf.*

custodire; servare (sc. iram), memorem esse iniuriarum.

אח אל נצר, מצוי בארמית ושגור בדרו״ל.

Cant 1,6.

וְנוֹטֵר *pt.* Nah 1,2.

1R 11,36.15,4 ‖ 2R 8,19 ‖ Jer 4,3 ‖ Hos 10,12 ‖ Prv 13,23.21,4 ‖ 2Ch 21,7.

וַנִּירָם (וְנִירָם =) *suff.* Nu 21,30.

[נִיר] נִירוּ *imper. pl.*

agrum incultum arare.

Jer 3,4 ‖ Hos 10,12.

—conf. נור—

[מָנוֹר] כִּמְנוֹר *cs.*

textorium (iugum).

עץ הארינה (וועבעבוים) ושרשו ניר; בארמית ובערבית יִקָּרא ניר הכלי שמביאין בו את השתי בתוך הערב, ובדרז"ל בתי נירין (ואולי מזה גם ניר הנאמר במלכות וכו', וכענין תקות חוט השני).

1S 17,7 ‖ 2S 21,19 ‖ 1Ch 11,23. 20,5.

[נָכָא] נִכְּאוּ *Ni. 3 perf. pl.*

percutere.

אח אל נָכָה, והוא ושה"ת באו רק בדבור המליצי.

Job 30,8.

[נָכֵא] נְכָאִים *pl. m.*

afflictus.

Jes 16,17.

נְכֵאָה *f. sg.* Prv 15,13. 17,22. 18,14.

—conf. נָכָה—

[נְכֹת], נְכֹאת

pulvis aromaticus, θυμίαμα.

יש פותרין אותו מן نكأة בערבית על שרף הנוטף מעצי הקטף; כמוהו בארמית, סורית, ערבית, וצבית; וי"פ מן הפעל נָכָא, כלומר בשמים וסממנים השחוקים וכתושים דק על דק; לרד"ק נְכֹתֹה משרש נכת, ומקורו באשורית בהוראת אוצר ובית הגנזים.

Gn 37,25.43,11.

נְכֹתֹה K., **נְכֹתוֹ** Q. *suff.* 2R 20,13 ‖ Jes 39,2.

נֶכֶד

progenies, proles.

בחומש השמרוני נכד, ובכושית יֵאָמֵר על השבט והמשפחה, ויש מחברין אותו עם נגיד ונפיק בארמית, וכדרך יְצִיאֵי מעיו ויוצאי חלציו.

Job 18,19.

תִּטֹּשׁ *2 impf.* Prv 1,8.*6,20*.

תִּטְּשֵׁנִי *suff.* Ps 27,9.

יִטּוֹשׁ, יִטֹּשׁ *3 impf.* 1S 12,22 ‖ Hos 12,15 ‖ Ps 94,14.

וַיִּטֹּשׁ Nu 11,31 ‖ Dt 32,15 ‖ 1S 17,20.22 ‖ Jer 7,29 ‖ Ps 78,60.

יִטְּשֵׁנוּ *suff.* 1R 8,57.

וַתִּטֹּשׁ *3 impf. f.* 1S 4,2.

וְנִטֹּשׁ *1 impf. pl.* Neh 10,32.

וַיִּטְּשֻׁהוּ *3 impf. pl. suff.* Ez 31,12².

[נִטַּשׁ] נִטְּשָׁה *Ni. 3 perf. f.* Am 5,2.

נִטְּשׁוּ *3 perf. pl.* Jes 16,8. 33,23.

וַיִּנָּטְשׁוּ *3 impf. pl.* Jud 15,9 ‖ 2S 5,18.*22*.

[נֻטַּשׁ] נֻטָּשׁ *Pu. 3 perf.* Jes 32,14.

[נְטִישָׁה] הַנְּטִישׁוֹת *pl.*

palmites vitis.

Jes 18,5.

נְטִישֹׁתַיִךְ *suff.* Jer 48,32.

נְטִישׁוֹתֶיהָ Jer 5,10.

נִי v. נְהִי; נִיב v. נוּב; נִיד v. נוּד; נִידָה v. נָדַד; נִיחֹחַ, נִיחוֹחַ v. נוּחַ; נִין v. נוּן; נִים v. נוּם.

נִיסָן

nom. mensis primi Hebraeorum (cf. אָבִיב).

זה שמו בשפת בבל שעלו משם, והטעם כמו נִיצָן, ע"ש הנצנים הנראים בארץ בחדש האביב.

Esth 3,7 ‖ Neh 2,1.

—נִיצוֹץ v. נָצַץ—

נִיר, נִר

novale, ager recens cultus.

חלקת אדמה טובה לחרוש ולזרוע וכן באשורית, ובדרז"ל שדה ניר, נִירָה או הוֹבִירָה, והוא משל על המשרה והממשלה. ויש מחברין כל אלה עם נור במובן אוֹר, וטעם נירו לכם ניר, לפי שהעוקר מן החלקה את הנהלולים והנעצוצים ומפנה את הברקנים והקוצים כדי לעבדה ולזרעה, הרי הוא כאלו מוציא מאפלה לאורה (וכן יאמר הגרמני: איינען וואלד ליכטען, והצרפתי éclaircir).

לְנֹטְרִים *pl.* Cant 8,12.

לַנֹּטְרִים Cant 8,11.

נֹטֵרָה *pt. f. sg.* Cant 1,6.

אֶטּוֹר *1 impf.* Jer 3,12.

תִטֹּר *2 impf.* Lev 19,18.

יִטּוֹר *3 impf.* Ps 103,9.

הֲיִנְטוֹר *interrog.* Jer 3,5.

[מַטָּרָה] הַמַּטָּרָה v. מַטָּרָא

locus custodiae, carcer; meta, scopus.

יאמר על בית המשמר, ועל הנקודה שאליה יכונן המורה חץ קשתו ועיניו תצורנה אותה, ובא גם באל"ף ע"ד לשון ארמית.

Jer 32,2. 8. 12. 33,1. *39,15*. 37,21.21. *38,13.28*. 38,6. 39,14 ‖ Neh 3,25.12,39.

כַּמַּטָּרָא Thr 3,12.

לְמַטָּרָה 1S 20,20 ‖ Job 16,12.

—v. chald.—

נָטַשׁ

deserere, derelinquere; missum facere, neglegere, remittere; admittere, permittere, committere; emittere, educere; eicere, deicere, proicere; abicere; reicere, repudiare; discere, dispergere; se diffundere.

טעם ולא נְטַשְׁתַּנִי לא הנחת לי (צולאססען); והרב נְטוּשָׁה כמו לְטוּשָׁה, וכ"ת הפשיטא (ע' רמב"ן בבאור ולטושם דבראשית כ"ה ג' לפי ת"א).

1S 10,2.

נְטָשָׁנוּ *suff.* Jud 6,13.

נָטַשְׁתָּה, נָטַשְׁתָּ *2 perf.* 1S 17,28 ‖ Jes 2,6.

נְטַשְׁתַּנִי *suff.* Gn 31,28.

וּנְטַשְׁתָּהּ Ex 23,11.

נָטַשְׁתְּ *2 perf. f.* Jer 15,6.

נָטַשְׁתִּי *1 perf.* Jer 12,7.

וְנָטַשְׁתִּי 2R 21,14 ‖ Jer 23,33.*39*.

וּנְטַשְׁתִּיךָ *suff.* Ez 29,5.32,4.

[נָטוּשׁ] נְטֻשִׁים *pt. pass. pl.* 1S 30,16.

נְטוּשָׁה *f. sg.* Jes 21,15.

נְטוֹשׁ *imper.* Prv 17,14.

לַמַּכִּים Jes 50,6.

מַכּוֹת (?) *f. pl.* 2Ch 2,9.

הַכֵּה *inf. abs.* Dt 13,16 ‖ 1R 20,37 ‖ 2R 14,10.

הַכּוֹת *cs.* Gn 4,16 ‖ Ex 7,25 ‖ Dt 25,2 ‖ 2S 21,12.

וְהַכּוֹת 2R 3,24.

לְהַכּוֹת Gn 8,21 ‖ Dt 27,25 ‖ Jud 20,31.39 ‖ 1S 19,10 ‖ 2S 5,24.21,16 ‖ 2R 13,19 ‖ Jer 46,13 ‖ Prv 17,26 ‖ 1Ch 14,15.

וּלְהַכּוֹת Jes 58,4.

מֵהַכּוֹת Gn 14,17 ‖ 1S 17,57.18,6 ‖ 2S 1,1 ‖ Prv 17,10 ‖ 2Ch 25,14.

הַכֹּתִי *suff.* Nu 3,13.*8,17*.

בְּהַכּוֹתִי, בְּהַכֹּתִי Ex 12,13 ‖ Ez 32,15.

הַכּוֹתֶךָ [הַכּוֹתְךָ] Mich 6,13.

לְהַכֹּתְךָ Jer 40,14.

הַכֹּתוֹ Dt 1,4.

לְהַכֹּתוֹ Dt 25,3 ‖ 1S 20,33 ‖ 1R 20,35.

מֵהַכּוֹתוֹ 2S 8,13.

לְהַכֹּתָהּ Nu 22,25.

כְּהַכּוֹתָם Ez 9,8.

לְהַכּוֹתָם, לְהַכֹּתָם Jos 10,20 ‖ 2S 21,2.

הַכֵּה *imper.* Ez 6,11.

הַךְ 2R 6,18.13,18 ‖ Am 9,1 ‖ Zach 13,7.

וְהַךְ Ex 8,12 ‖ Ez 21,19.

הַכֵּינִי *suff.* 1R 20,35.*37*.

הַכּוּ *pl.* 2S 13,28.

וְהַכּוּ Ez 9,5.

הַכֵּהוּ *suff.* 2R 9,27.

הַכּוּם 2R 10,25.

אַכֶּה *1 impf.* 1S 18,11 ‖ 2R 6,21 ‖ Ez 21,22 ‖ Zach 12,4².

הַאַכֶּה *interrog.* 2R 6,21.

וְאַכֶּה Jer 40,15.

וָאַכֶּה Neh 13,25.

וְאַךְ Ex 9,15.

אַכֶּכָּה *suff.* 2S 2,22.

וְהִכִּיתָ, וְהִכֵּיתָ Ex 17,6 ‖ Dt 20,13 ‖ Jud 6,16 ‖ 1S 23,3 ‖ 2S 13,17.

וְהִכִּיתָה 1S 15,3 ‖ 2R 9,7.

הִכִּיתַנִי *suff.* Nu 22,28.

הִכִּיתָנוּ Jer 14,19.

הִכִּיתוֹ 2S 18,11.

וְהִכִּיתָם Dt 7,2.

הִכֵּיתִי *1 perf.* Jud 15,16 ‖ Jer 2,30.33,5 ‖ Ez 22,13 ‖ Am 4,9 ‖ Hag 2,17.

וְהִכֵּיתִי, וְהִכִּיתִי Ex 3,20.12,12 ‖ Lev 26,24 ‖ 1S 23,2 ‖ 2S 17,2 ‖ Jer 21,6 ‖ Ez 39,3 ‖ Am 3,15 ‖ Mal 3,24.

וְהִכִּתִיךָ *suff.* 1S 17,46.

הִכִּיתִיךָ Jes 60,10 ‖ Jer 30,14.

וְהִכִּיתִיו, וְהִכִּתִיו 1S 17,9.35².

הִכּוּ *3 perf. pl.* Gn 19,11 ‖ Jos 11,14.12,1 ‖ 2S 2,31 ‖ Job 1,15.*17*.16,10 ‖ 2Ch 14,14.

וְהִכּוּ Jer 37,15 ‖ Ez 9,7.

הִכּוּנִי *suff.* Prv 23,35 ‖ Cant 5,7.

וְהִכּוּנִי Gn 34,30.

הִכֻּהוּ 2R 12,22 ‖ 1R 19,37 ‖ Jes 37,38 ‖ 2Ch 22,6.

הִכּוּם Jos 9,18.12,6.

הִכִּיתֶם *2 perf. pl.* Jer 37,10.

וְהִכִּיתֶם Nu 25,17 ‖ Jud 21,10 ‖ 2R 3,19.

מַכֶּה *pt.* Ex 2,11.7,17 ‖ 2R 6,22 ‖ Jes 14,6 ‖ Ez 7,9.

מַכֵּה *cs.* Ex 21,12 ‖ Nu 35,11.15.30 ‖ Dt 27,24 ‖ Jos 20,3.9 ‖ 2S 5,8.14,7 ‖ Jes 66,3 ‖ 1Ch 11,6.

וּמַכֵּה Ex 21,15 ‖ Lev 24,18.21².

הַמַּכֶּה Gn 36,35 ‖ Ex 21,19 ‖ Nu 35,21.24 ‖ 2S 24,17 ‖ 1Ch 1,46.

לְמַכֶּה Ps 136,10.17.

מַכֵּךְ *suff.* Jes 14,29.

מַכֵּהוּ Dt 25,11 ‖ Jes 10,20.27,7.

הַמַּכֵּהוּ Jes 9,12.

לְמַכֵּהוּ Thr 3,30.

הַמַּכִּים *pt. pl.* 1S 4,8 ‖ 2R 8,29.*9,15*.14,5.6 ‖ 2Ch 22,6.25,3.28,23.

וָנֶכֶד Jes 14,22.

וּלְנֶכְדִּי *suff.* Gn 21,23.

[נָכָה] וְנִכָּה *Ni. 3 perf.*

percutere, ferire, caedere, castigare; complodere, palpitare; contundere, confringere; transfodere, perfodere; evertere; occidere; fugare, proelio vincere; expugnare.

נַכֵּה־בּוֹ לראב״ע מקור, כמו נַכּוֹת, ע״מ לכלה פשע, וכן משמע מת״א והשבעים, ע׳ רש״י (ואולי יש לגרוס: אולי תּוּכַל נֻכֶּה־בּוֹ); השבעים קורין במ״א י״א ט״ו: ויהי בְּהַכְּרִית דוד, וי״ג בְּהַכּוֹת; בכ׳ כ״א וַיִּקַּח ת׳ וַיַּךְ; במ״ב ג׳ כ״ד וַיָּבֹאוּ בוֹא וְהַכּוֹת, ובדה״ב כ״ב ה׳: ויכו הַמּוֹרִים את־יורם.

1S 11,15.

נֻכְּתָה [נֻכָּה] *Pu. 3 perf. f.* Ex 9,31.

נֻכּוּ *3 perf. pl.* Ex 9,32.

הִכָּה *Hi. 3 perf.* Ex 9,25.12,29 ‖ Nu 32,4.33,4 ‖ Dt 4,46 ‖ Jos 11,10.12,7.13,21.20,5 ‖ 1S 6,19.13,4.14,14.17,36.18,7.*21,12.29,5*.22,19 ‖ 2S 8,9.10,18.11,21.13,30.21,18.23,20.21 ‖ 1R 15,29.16,7.11.16 ‖ 2R 10,9.14,7.18,8 ‖ Jer 41,3.9.16,18.46,2.49,28 ‖ Ps 78,20 ‖ 1Ch 11,22.23.18,9.12.20,4.

וְהִכָּה Ex 21,18 ‖ 1S 2,14.27,9 ‖ 2S 15,14.23,21 ‖ 1R 14,15.20,21 ‖ Jes 11,4 ‖ Jer 43,11 ‖ Am 6,11 ‖ Zach 9,4.10,11 ‖ 1Ch 11,22.

שֶׁהִכָּה Ps 135,8.10.

וְהִכַּנִי, וְהִכָּנִי *suff.* Gn 32,12 ‖ 1S 17,9.

וְהִכָּךְ 1R 20,36.

הִכָּהוּ Nu 35,16.17.18.21 ‖ Dt 21,1 ‖ 2R 13,25 ‖ Jes 27,7.

וְהִכָּהוּ Gn 32,9 ‖ Dt 19,6.11.25,2 ‖ Jes 11,15.

הִכָּם Jer 5,6.

וְהִכָּם Jer 20,4.21,7.29,21.

הִכִּיתָ *2 perf.* Ex 17,5 ‖ Nu 22,32 ‖ 1S 21,10 ‖ 2S 12,9 ‖ 2R 13,19.14,10 ‖ Ps 3,8.69,27 ‖ 2Ch 25,19.

הִכִּיתָה Jer 5,3.

וְאַכֵּהוּ Jes 57,17.

אַכֶּנּוּ Nu 14,12 || 1S 26,8.

תַּכֶּה *2 impf.* Ex 2,13 || Dt 13,16 || 2R 6,22.13,19 || Ez 5,2 || Prv 19,25.

תַּכֶּנּוּ *suff.* Prv 23,13.14.

יַכֶּה *3 impf.* Ex 21,20.26 || Lev 24,17 || Dt 19,4 || Jos 15,16 || Jud 1,12 || 1S 17,26 || 2R 15,16 || Jes 30,31 || Jer 47,1.

וַיַּכֶּה Jos 10,40 || 1R 22,24.34 || 2R 2,8.*14*.14.8,21 || Jes 37,36 || Jer 20,2.52,27.

יַךְ Hos 6,1.

וְיַךְ Hos 14,6.

וַיַּךְ Ex 2,12.7,20.8,13.9,25 || Nu 11,33.20,11.22,23.27 || Jud 3,13.31.8,11.14,19.15,8.15.20,37 || 1S 5,6.9.6,19².13,3.14,48.15,7.17,49.50.18,27.19,5.8.*23*,*5*.10.24,6 || 2S 5,25.8,1.2.3.5.21,17.19.23,10.12.24,10 || 1R 11,15.15,20.20,21 || 2R 9,24.10,11.17.13,18.14,5.15,14.16.19,35.21,24.25,21 || Ps 60,2.78,51.66.105,33.36 || Job 2,7 || Dan 8,7 || 1Ch 18,1.2.3.5.20,1.5.21,7 || 2Ch 18,23.33.21,9.25,11.28,5.

יַכְּכָה *suff.* Dt 28,22.27.28.35.

יַכֶּכָּה Jes 10,24 || Jer 40,15 || Ps 121,6.

וַיַּכּוֹ 2S 14,6.

יַכֶּנּוּ Dt 25,3 || 1S 17,25.27.

וַיַּכֵּהוּ Nu 21,24 || Jos 10,33 || Jud 7,13 || 2S 1,15.2,23.3,27.6,7.8,10.20,10.21,21 || 1R 15,27.16,10.20,36.37 || 2R 15,10.25.30 || Jes 5,25 || Jer 26,23 || 1Ch 13,10.18,10.20,7.

וַיַּכֶּהָ Jos 10,28.*30*.*32*.

יַכֵּם Jes 49,10.

וַיַּכֵּם Gn 14,15 || Jos 10,10².26.41.11,12.17.13,12 || Jud 9,43.11,33 || 1S 30,17 || 2S 5,20 || 2R 6,18.10,32 || 1Ch 14,11.

וַתַּךְ *3 impf. f.* Jon 4,7.8.

נַכֶּה־ (?) *1 impf. pl.* Nu 22,6.

וְנַכֶּה Jos 10,4.

וַנַּךְ Dt 2,33.

נַכֶּנּוּ *suff.* Gn 37,21.

וְנַכֵּהוּ Jer 18,18.

וַנַּכֵּהוּ Dt 3,3.

וַנַּכֵּם Dt 29,6.

יַכּוּ *3 impf. pl.* Mich 4,14.

וְיַכּוּ Jos 7,3.

וַיַּכּוּ Gn 14,5.7 || Nu 21,35 || Jos 7,5.8,21.22.24.11,11.19,47 || Jud 1,5.10.17.25.3,29.12,4.18,27.20,45 || 1S 4,2.11,11.14,31.30,1.31,2 || 2S 18,15 || 1R 20,20.29 || 2R 3,23.24².8,28.11,12.12,21.25,25 || Jer 41,2 || Esth 9,5 || 1Ch 4,41.43.10,2.11,14.14,16 || 2Ch 13,17.14,13.16,4.22,5.25,13.28,5.17.33,25.

יַכּוּךָ *suff.* 2Ch 25,16.

יַכֻּהוּ 2R 8,29.9,15.

וַיַּכֻּהוּ 2S 4,6.7.

וַיַּכּוּהָ Jos 10,34.*37* || Jud 1,8 || 2R 3,25.

וַיַּכֻּם, (Jos 11,8), **וַיַּכּוּם** Nu 14,45 || Jos 7,5.10,39.11,8² || Jud 1,4.9,44.11,21.20,48 || 1S 7,11 || 2R 10,25.

הֻכָּה, **הוּכָּה** *Ho. 3 perf.* Nu 25,14 || Hos 9,16 || Ps 102,5.

וְהֻכָּה Ex 22,1.

הֻכְּתָה *f.* Ez 33,21.40,1.

הֻכֵּיתִי *1 perf. suff.* Zach 13,6.

הֻכּוּ *3 perf. pl.* 1S 5,12.

הַמֻּכֶּה *pt.* Nu 25,14.

מֻכֵּה *cs.* Jes 53,4.

מֻכִּים *pl.* Ex 5,16.

מֻכֵּי־ *cs.* Jer 18,21.

הַמֻּכָּה *pt. f. sg.* Nu 25,15.18.

תֻּכּוּ *2 impf. pl.* Jes 1,5.

וַיֻּכּוּ *3 impf. pl.* Ex 5,14.

מַכָּה

percussio, excussio; plaga, vulnus; calamitas; caedes, strages.

י״ג בש״א ד׳ ח׳: בכל מכה וּבַדָּבֶר, והשבעים קורין בירמיה ל׳ י״ד: כְּמַכַּת אויב; הַמַּכִּים בא פעמַיִם ת׳ הַמַּכּוֹת, כדרך שבא נְפָשִׁים ת׳ נְפָשׁוֹת.

Lev 26,21 || Nu 11,33 || Dt 25,3.28,61 || Jos 10,10.20 || Jud 11,33.15,8 || 1S 4,8.6,19.14,30.19,8.*23*,*5* || 1R 20,21 || Jer 14,17 || 2Ch 13,17.28,5.

וּמַכָּה Jes 1,6 || Jer 6,7.

הַמַּכָּה 1S 4,10.14,14 || 1R 22,35.

מַכַּת *cs.* Jes 14,6 || Jer 30,14 || Esth 9,5.

כְּמַכַּת Jes 10,26.

הַכְּמַכַּת *interrog.* Jes 27,7.

מַכָּתִי *suff.* Jer 10,19.

וּמַכָּתִי Jer 15,18.

מַכָּתֶךְ [**מַכָּתֵךְ**] Nah 3,19.

מַכָּתֵךְ Jer 30,12.

מַכָּתוֹ Jes 30,26.

מַכּוֹת *pl.* Dt 28,59².29,21.

וּמַכּוֹת Prv 20,30.

הַמַּכּוֹת Zach 13,6.

הַמַּכִּים (= **הַמַּכּוֹת**?) 1R 8,29.*9,15*.

מַכֹּתְךָ (**מַכֹּתֶיךָ** =) *suff.* Dt 28,59.

וּמִמַּכּוֹתַיִךְ Jer 30,17.

מַכֹּתֶהָ, **מַכּוֹתֶהָ**, **מַכּוֹתֶיהָ** Jer 19,8.49,17.50,13 || Mich 1,9.

מַכּוֹתָם Ps 64,8.

[**מַכּוֹת** = **מַכֹּלֶת** 2Ch 2,15 v. **אָכַל**]

[נָכֶה] נְכֵה *cs.*

percussus, afflictus; *pl.* homines perditi, protervi; *Vulg.* flagellae.

י״מ נֵכִים דתהלים פִּסחים, ואמר זאת נגד וּבְצַלְעִי, ולד״א נבזים ומנֹאלים, כטעם נִכְּאוּ מן הארץ (וי״ג נִשְׁכִּים, נִכְלִים או נָכְרִים).

2S 4,4.3.

וּנְכֵה־ Jes 66,2.

נֵכִים [**נֵכֶה**] *pl.* Ps 35,15.

נָכוֹן

percussio, plaga.

לד״ק הוא שם מן נָכָה (וכבר הובא כבינוני נפעל מן כּוּן), וכן גֹּרֶן נָכוֹן מזה השרש, שהרי נקרא גם גֹּרֶן כִּידוֹן, מלשון כִּיד ושבר.

Job 12,5.

——— cf. **נָכָא**; v. n. pr. ———

וָאַכִּירָה Neh 6,12.

תַּכִּיר 2 *impf.* Dt 16,19.

יַכִּיר, (Q.) 3 *impf.* Dt 21,17 ‖ Job 24,17. 34,25 ‖ Ruth 3,14 ‖ Dan 11,39.

וַיַּכֵּר Gn 38,26. 42,8 ‖ 1S 26,17 ‖ 1R 20,41.

יַכִּירָנוּ *suff.* Jes 63,16.

וַיַּכִּרֵהוּ 1R 18,7.

יַכִּירֶנּוּ Ps 103,16 ‖ Job 7,10.

וַיַּכִּירָהּ Gn 37,33.

וַיַּכִּרֵם Gn 42,7.

תַּכִּירוּ 2 *impf. pl.* Dt 1,17.

יַכִּירוּם 3 *impf. pl. suff.* Jes 61,9.

מִתְנַכֵּרָה [הִתְנַכֵּר *Hith. pt. f.* 1R 14,5.6.

יִתְנַכֶּר [יִתְנַכֵּר 3 *impf.* Prv 20,11.

וַיִּתְנַכֵּר Gn 42,7.

נֵכָר

ignotum, peregrinum, regio peregrina.

Gn 17,12.27 ‖ Ex 12,43 ‖ Lev 22,25 ‖ Dt 32,12 ‖ Jos 24,20 ‖ 2S 22,45.46 ‖ Jes 60,10. 61,5. 62,8 ‖ Jer 5,19. 8,19 ‖ Ez 44,7.9² ‖ Mal 2,11 ‖ Ps 18,45.46. 81,10. 137,4. 144,7.*11* ‖ Dan 11,39 ‖ Neh 9,2. 13,30.

הַנֵּכָר Gn 35,2.4 ‖ Jos 24,23 ‖ Jud 10,16 ‖ 1S 7,3 ‖ Jes 56,3.6 ‖ 2Ch 14,2. 33,15.

נֵכַר־ *cs.* Dt 31,16.

נֵכֶר] וְנֵכֶר

calamitas.

בא על שני משקלים נֵכֶר ונֹכֶר.

Job 31,3.

נָכְרוֹ [נֹכֶר *suff.* Ob 12.

נָכְרִי

peregrinus, alienus, alius; novus, inauditus.

Ex 21,8 ‖ Dt 17,15 ‖ Jud 19,12 ‖ 2S 15,19 ‖ Zeph 1,8 ‖ Prv 5,10. 27,2 ‖ Job 19,15 ‖ Eccl 6,2.

נָכַר] נִכַּר *Pi. 3 perf.*

Hi. intueri, contemplari; rationem habere, partium studiosum esse; animum advertere, curare, colere; agnoscere, cognoscere; noscere; scire; *Pi.* intueri; nescire, ignorare, abnegare; repudiare. *Vulg.* abalienare. *Ni.* et *Hith.* agnosci; dissimulare.

יש מחלקין אותו לשתי הוראות: הא׳) מענין נכרי וזר; וכמוהו בארמית, סורית ערבית וכושית, ובאשורית גם בהוראת אויב ושונא; הב׳) מענין הכרה ע״י השקפה והתבוננות, וכדוגמתו בערבית על חריפות ועֹמק תבונות (שארפזינן); ויתכן שמן ההוראה הא׳ השאל אל מושג ההכרה, לפי שהאדם מתבונן יפה אל מה שזר ומוזר לו ומשתדל להכירו היטב. טעם נִכַּר דש״א כ״ב ז׳ עשה אותו כזר לי, וי״ג סִגַּר, והוא לנע״ל כי נִסְגַּר, או סִכֵּר (ע׳ ישעיה י״ט ד׳), והשבעים קורין מָכַר; נִכַּר דאיוב להרד״ק נִפְעַל, ולהאחרונים פִּעֵל.

1S 23,7 ‖ Job 34,19.

תְּנַכְּרוּ [תְּנַכֵּרוּ 2 *impf. pl.* Job 21,29.

יְנַכְּרוּ 3 *impf. pl.* Dt 32,27.

וַיְנַכְּרוּ Jer 19,4.

נִכְּרוּ [נִכַּר *Ni. 3 perf. pl.* Thr 4,8.

יִנָּכֵר 3 *impf.* Prv 26,24.

הִכִּיר (K.) *Hi. 3 perf.* Dt 33,9 ‖ Dan 11,39.

הִכִּירוֹ *suff.* Gn 27,23.

הִכִּירוּ 3 *perf. pl.* Jud 18,3 ‖ 2S 3,36 ‖ Job 24,13.

הִכִּירֻהוּ, הִכִּרֻהוּ *suff.* Gn 42,8 ‖ Job 2,12.

מַכִּיר *pt.* Ps 142,5.

מַכִּירֵךְ *suff.* Ruth 2,19.

מַכִּירִים *pl.* Esr 3,13 ‖ Neh 13,24.

הַכֵּר־ [הַכִּיר *inf.* Prv 24,23. 28,21.

לְהַכִּירֵנִי *suff.* Ruth 2,10.

הַכֶּר־ [הַכֵּר *imper.* Gn 31,32. 37,32. 38,25.

אַכִּיר 1 *impf.* Jer 24,5 ‖ Job 4,16.

נֹכַח

e regione; coram, ante.

עיקר הוראתו נֶגֶד, כבערבית, והֻשאל אל הישֶׁר, כדרך שבא גם נְגִידִים נרדף אל מֵישָׁרִים (ע׳ הערה אל יָכַח).

Ex 26,35. 40,24 ‖ Nu 19,4 ‖ Jos 15,7. 18,17 ‖ Jud 18,6. 19,10. 20,43 ‖ 1R 20,29. 22,35 ‖ Jer 17,16 ‖ Ez 14,3.4.*7*. 47,20 ‖ Prv 5,21 ‖ Thr 2,19 ‖ Esth 5,1² ‖ 2Ch 18,34.

לְנֹכַח Gn 25,21. 30,38 ‖ Prv 4,25.

נִכְחוֹ *suff.* Ex 14,2 ‖ Ez 46,9.

נָכֹחַ] נְכֹחוֹ *suff.*

rectus, *f.* ius fasque, probitas.

Jes 57,2.

נְכֹחָה *f.* Am 3,10.

וּנְכֹחָה Jes 59,14.

נְכֹחִים *pl. m.* Prv 8,9. 24,26.

נְכֹחוֹת *pl. f.* Jes 26,10. 30,10.

——— conf. יָכַח ———

נָכַל] נוֹכֵל *pt.*

decipere, fraudulenter agere; *Hith.* insidiari.

כמוהו בארמית, סורית ואשורית במובן ערמה ורמיה. י״פ מזה כֵּלַי וכִילַי בנפילת הנו״ן.

Mal 1,14.

נִכְּלוּ [נִכֵּל *Pi. 3 perf. pl.* Nu 25,18.

לְהִתְנַכֵּל [הִתְנַכֵּל *Hith. inf. cs.* Ps 105,25.

וַיִּתְנַכְּלוּ 3 *impf. pl.* Gn 37,18.

נֵכֶל] בְּנִכְלֵיהֶם *pl. suff.*

fraus, dolus, fallacia.

Nu 25,18.

——— cf. כֵּלַי, כִּילַי p. 334c ———

°נֶכֶס] נְכָסִים *pl. t.*

opes, divitiae.

כן גם בארמית וסורית, ושגור הרבה בדרז״ל; באשורית יֵאָמר ביחוד על המקנה העומד לשחיטה (ושהט ת״א ונכס), והֻשאל אל הרכוש בכלל (ויש מחברין אותו עם גנז וכנס בהפך אתוָן).

2Ch 1,11.

וּנְכָסִים Eccl 5,18. 6,2 ‖ 2Ch 1,12.

בִּנְכָסִים Jos 22,8.

——— v. chald. ———

וְנָכְרִי Ps 69,9.
הַנָּכְרִי Dt 15,3 ‖ 1R 8,41.43 ‖ 2Ch 6,32.33.
וְהַנָּכְרִי Dt 29,21.
לְנָכְרִי Dt 14,21.
לַנָּכְרִי Dt 23,21.
נָכְרִים (K.) *pl.* Jes 2,6 ‖ Prv 20,16.
וְנָכְרִים Ob 11.
לְנָכְרִים Thr 5,2.
נָכְרִיָּה, (Q.) *f. sg.* Ex 2,22.*18,3* ‖ Jes 28,21 ‖ Jer 2,21 ‖ Prv 5,20.6, 24.20,16.23,27.27,13 ‖ Ruth 2,10.
מִנָּכְרִיָּה Prv 2,16.*7,5*.
נָכְרִיּוֹת *pl.* Gn 31,15 ‖ 1R 11,1 ‖ Esr 10,2.10.14.17.18.44 ‖ Neh 13, 27.
הַנָּכְרִיּוֹת 1R 11,8 ‖ Esr 10,11 ‖ Neh 13,26.

מַכָּר] מַכָּרוֹ *suff.*

notus, amicus (familiaris = מְכוֹרָה?).

2R 12,6.

מַכָּרִים] מַכָּרֵיכֶם *pl. suff.* 2R 12,8.

הַכָּרָה] הַכָּרַת *cs.*

agnitio (vultus); partium studium (in iudicio).

על משקל הַצָּלָה מן נצל, ולרד״ק שרשו הכר (ע׳ דף קע״ח).

Jes 3,9.

—— נְלֹאת v. נִלְאָה; הָכַר cf. ——

נָלָה°

assequi; *al.* desinere (=כְּכַלֹּתְךָ).

י״פ מן הערבית نال במובן השגת דבר ומציאת התכלית המבוקש (ערלאנגען); י״ת וכד תִלְאֵי למינס, משרש לָאָה (= כְּהַלְאֹתְךָ, או כְּנַלְאֹתְךָ), השבעים תרגמוהו מן גָּלָה (גָּלוּת), והנכון לגרוס כְּכַלֹּתְךָ (ע׳ רש״י).

הִנְלָה] כַּנְּלֹתְךָ (=כְּהַנְלֹתְךָ) *Hi. inf. suff.* Jes 33,1.

מִנְלֶה] מִנְלָם *suff.*

opes partae, divitiae.

גם זה פותרין מן השם הערבי, ונגזר מן הפעל הנ״ל במובן רכוש וחיל; יונתן קורא מִנְּהָם והשבעים צִלָּם (ואולי יש לגרוס: וְלֹא יִטֶּה [יִטַּע] בָּאָרֶץ אָהֳלָם).

Job 15,29.

—— נִמְבְּזָה v. בָּזָה ——

נְמָלָה

formica.

זה שמה גם בסורית וערבית, ושרש נָמַל קרוב אל מול ואל מָלַל, ויש מחברין לו גם חֲנָמָל; הרד״ק הביא בשרש נמל גם וּנְמַלְתֶּם את בשר ערלתכם, יִמַּל קצירו וכדומה (ע׳ ס׳ השרשים).

Prv 6,6.

הַנְּמָלִים *pl.* Prv 30,25.

—— מָלַל et מוּל v. נָמַל ——

נָמֵר

pardus, tigris.

כזה שמו גם בסורית, ערבית, כושית, שבאית ואשורית; נָקֹד תרגם השמרוני נמור, ובדרז״ל אתרוג מְנוּמָּר, הַמְנַמֵּר שדהו, וכדומה.

Jer 5,6.

וְנָמֵר Jes 11,6 ‖ Jer 13,23.
כְּנָמֵר Hos 13,7.
נְמֵרִים *pl.* Cant 4,8.
מִנְּמֵרִים Hab 1,8.

—— v. ch. et n. pr. ——

סָבַב v. נְסִבָּה; נָסַס v. נֵס; סוּג v. נָסַג etc.

נָסָה°] נִסָּה *Pi. 3 perf.*

examinare, probare, explorare, tentare, periculum facere.

כמוהו בארמית, סורית וכושית. לרש״י וראב״ע אֲנַסְּכָה דקהלת שרשו נָסַךְ, אח אל מָסַךְ (ע׳ הערה אל מָשַׁךְ), אמנם יונתן והשבעים תרגמוהו מענין בחינה ונסיון; נָסָה דתהלים ד׳ ז׳ כמו נְשָׂא.

Gn 22,1 ‖ 1S 17,39.

הֲנִסָּה *interrog.* Dt 4,34 ‖ Job 4,2.
נִסָּהוּ *suff.* Ex 15,25.
נִסְּתָה *3 perf. f.* Dt 28,56.
נִסִּיתָ] נִסִּיתוֹ *2 perf. suff.* Dt 33,8.
נִסִּיתִי *1 perf.* 1S 17,39 ‖ Eccl 7,23.
נִסּוּנִי *3 perf. pl. suff.* Ps 95,9.
נִסִּיתֶם *2 perf. pl.* Dt 6,16.
מְנַסֶּה *pt.* Dt 13,4.
נַסּוֹת *inf. cs.* Ex 20,20 ‖ Jud 2,22.
לְנַסּוֹת Jud 3,1.4 ‖ 2Ch 9,1.
נַסֹּתְךָ] נַסֹּתֶךָ *suff.* Dt 8,16.
לְנַסֹּתְךָ Dt 8,2.
לְנַסּוֹתוֹ, לְנַסֹּתוֹ 1R 10,1 ‖ 2Ch 32,31.
נַסֹּתָם Ex 17,7.
נַס *imper.* Dan 1,12.
וְנַסֵּנִי *suff.* Ps 26,2.
אֲנַסֶּה *1 impf.* Jud 6,39 ‖ Jes 7,12.
אֲנַסְּכָה *suff.* Eccl 2,1.
אֲנַסֶּנּוּ Ex 16,4.
וַיְנַסֵּם *3 impf. suff.* Dan 1,14.
תְנַסּוּ *2 impf. pl.* Dt 6,16.
תְּנַסּוּן Ex 17,2.
וַיְנַסּוּ *3 impf. pl.* Nu 14,22 ‖ Ps 78,18.41.56.106,14.

מַסָּה

tentatio; calamitas.

להאחרונים כיום מסה שעצ״פ כעין כְּיוֹם מִדְיָן (ישעיה ט׳ ג׳), והשבעים מתרגמין כל מסה כשם נסיון; לְמַסַּת נקים ת״י משרש מָסַס, וכבר הובא שם; בדרז״ל שגור השם נִסָּיוֹן.

Ps 95,8.

לְמַסַּת *cs.* Job 9,23.
הַמַּסּוֹת, הַמַּסֹּת *pl.* Dt 7,19.29,2.
בְּמַסֹּת Dt 4,34.

v. n. pr. מַסָּה; נְסָה Ps 4,7 = נְשָׂא.

נָסַח] יִסַּח *3 impf.*

evellere, destruere; evelli.

קרוב אל נָסַע, וכדוגמתו בארמית, סורית, ערבית ואשורית, ובדרז״ל נוסח על כתב הנעתק. טעם יִסְּחוּ ממנה כטעם ויוסיפו לך שנות חיים, ולד״ק מבנין נפעל וכמו יִנָּסְחוּ, או יִסְּחוּ משרש סָחָה (לד״ק ולא יָזַח החשן שרשו נָזַח, אח אל נָסַח, והוא מבנין הקל?).

Prv 15,25.

וְיִסָּחֲךָ *suff.* Ps 52,7.
יִסְּחוּ *3 impf. pl.* Prv 2,22.
נִסַּח] וְנִסַּחְתֶּם *Ni. 2 perf. pl.* Dt 28,63.

מַסָּח

amotio, depulsio; *al.* alternus

(fortasse = מִפָּה: ne loco cedatis).

ת״י מדאשתעי; כמו מִפָּה, כלומר מהיסח הדעת ומשגגה, וכן פירש״י, ולהרד״ק מנסיחת המשמרות והריסת הסדר (ואולי יש לגרוס מִסָּבִיב).

2R 11,6.

——v. chald.——

I נָסַךְ, נָסַךְ

fundere, effundere; libare, foedus inire (c. מַסֵּכָה fundere statuam e metallo; unguere regem).

כמוהו בסורית ערבית וצורית, אח אל מסך וקרוב אל נָתַךְ. וטעם לִנְסֹךְ מַסֵּכָה, לפי שכריתות ברית נעשה ע״י נסכים, ולד״ק מענין ואני נסכתי מלכי (ע׳ נסך ב׳). השבעים קורין במשלי ח׳ כ״ג: מעולם נוֹסַדְתִּי.

Jes 29,10.40,19.44,10.

נָסַכְתִּי *1 perf.* Ps 2,6.

וְלִנְסֹךְ *inf. cs.* Jes 30,1.

תִסְּכוּ *2 impf. pl.* Ex 30,9.

יִסְּכוּ *3 impf. pl.* Hos 9,4.

נָסַךְ] נִסַּכְתִּי *Ni. 1 perf.* Prv 8,23.

נִסֵּךְ] וַיְנַסֵּךְ *Pi. 3 impf.* 1Ch 11,18.

הִסִּיךְ] וְהִסְּכוּ *Hi. 3 perf. pl.* Jer 32,29.

וְהַסֵּךְ, וְהַסֵּיךְ *inf.* Jer 7,18.*19*,*13*.44,17.18.*19*.

וּלְהַסֵּךְ Jer 44,19.*25*.

הַסֵּךְ *imper.* Nu 28,7.

אַסִּיךְ *1 impf.* Ps 16,4.

וַיַּסֵּךְ *3 impf.* Gn 35,14 ‖ 2S 23,16 ‖ 2R 16,13.

וַיַּסִּיכוּ *3 impf. pl.* Ez 20,28.

הֻסַּךְ] יֻסַּךְ *Ho. 3 impf.* Ex 25,29.37,16.

נֶסֶךְ (et נֵסֶךְ)

libatio; statua fusilis.

Gn 35,14 ‖ Nu 28,7 ‖ Jes 57,6.

וְנֶסֶךְ Ex 29,40.30,9.

וְנֶסֶךְ, וָנֶסֶךְ Joel 1,9.13.2,14.

הַנֶּסֶךְ Nu 4,7.

וְהַנֶּסֶךְ Ez 45,17.

לַנֶּסֶךְ Nu 15,5.7.10.

וְנִסְכִּי *suff.* Jes 48,5.

נִסְכּוֹ Nu 6,17 ‖ 2R 16,13 ‖ Jer 10,14.*51*,*17*.

וְנִסְכָּה, וְנִסְכּוֹ K. Lev 23,13 ‖ Nu 15,24.28,7.9.15.24.

וּכְנִסְכּוֹ Nu 28,8.

וְנִסְכָּהּ Nu 28,10.39,16.*25*.*34*.22.*28*.*38*.

וּכְנִסְכָּהּ Ex 29,41.

נְסָכִים *pl.* Jer 7,18.*19*,*13*. 32,29.44,17.18.*19*.19.*25*.

וּנְסָכִים Lev 23,37.

וּבַנְּסָכִים 2Ch 29,35.

וְנִסְכֶּיהָ *suff.* Nu 29,31.

נִסְכֵּיהֶם Jes 41,29 ‖ Ez 20,28 ‖ Ps 16,4.

וְנִסְכֵּיהֶם, וְנִסְכֵּהֶם Lev 23,18 ‖ Nu 6,15.*29*,*18*.*21*.*27*.*30*.28,14.31.29,6.11.*19*.24.*37*.33 ‖ 2R 16,15 ‖ 1Ch 29,21.

וּלְנִסְכֵּיכֶם Nu 29,39.

נָסִיךְ] נְסִיכָם *suff.*

libatio; simulacrum fusum; unctus, princeps unguendo consecratus.

נאמר על הנסך, על המסכה ועל הנשיא, ע״ד מְשִׁיחַ מן מָשַׁח.

Dt 32,38.

נְסִיכִים] נְסִיכֵי *pl. cs.* Jes 13,21 ‖ Ez 32,30 ‖ Mich 5,4.

נְסִכֵיהֶם *suff.* Dan 11,8.

נְסִיכֵמוֹ Ps 83,12.

I מַסֵּכָה

fusio, effusio; statua fusilis; foedus.

Ex 32,4.8.34,17 ‖ Lev 19,4 ‖ Dt 9,12.16 ‖ 2R 17,16 ‖ Jes 30,1 ‖ Hos 13,2 ‖ Hab 2,18 ‖ Neh 9,18.

וּמַסֵּכָה Dt 27,15 ‖ Jud 17,3.4.18,14 ‖ Nah 1,14.

הַמַּסֵּכָה Jud 18,17.*18*.

לְמַסֵּכָה Jes 42,17 ‖ Ps 106,19.

מַסֵּכַת *cs.* Jes 30,22.

מַסֵּכוֹת *pl.* 2Ch 28,2.

וּמַסֵּכוֹת 1R 14,9.

וְהַמַּסֵּכוֹת 2Ch 34,3.*4*.

מַסֵּכֹתָם *suff.* Nu 33,52.

——v. chald.——

II נָסַךְ] וְלִנְסֹךְ *inf. cs.*

plectere, *met.* moliri.

בהוראת ארינה, וקרוב אל סכך, וכן בערבית نسج, וכהשאלה אל עצה ותחבולה, ואולי יש לחבר לזה גם רוח ותהו נִסְכֵּיהֶם.

Jes 30,1.

נָסוּךְ] הַנְּסוּכָה *pt. pass. f.* Jes 25,7.

II מַסֵּכָה

textum; *met.* machinatio.

Jes 30,1.

וְהַמַּסֵּכָה Jes 25,7.28,20.

מַסֶּכֶת] הַמַּסֶּכֶת

fila, stamen texturae, *Vulg.* licium.

פירש״י עץ שהגרדי מיסך בו את השתי (וועבעבוים).

Jud 16,13.14.

I נָסַס] נֹסֵס *pt.*

contabescere, aegrotare.

בסורית נַסִּים הוראתו היות חולה, זְעֵפִים ת״א נסיסין, ויהיה מְסֹס תאר למי שמתנון והולך בחליו (זיעכע), וכנגד מה שאמר מנפש ועד בשר יכלה; לרש״י נֹסֵס התולעת האֹכלת, ומזה גם הפעל נֹסְסָה דנ״ט י״ט, ולרד״ק נֹסֵס נושא הנס והדגל, ונֹסְסָה משרש נוס ע״ד המְרֻבעים (ע׳ הערה אל מָסַס ואל נוס).

Jes 10,18.

II נָסַס] נֹסְסָה *Pol. 3 perf. f.*

efferre, exsurgere (denom. ex נֵס).

פעל נגזר מן השם נֵס, כנִדְגֹּל מן דָּגָל (וקרוב אל נשא); חוששנו לפירש״י הראשון והבאנו בזה גם נססה. לדעת פירסט מִתְנוֹסְסוֹת כמו מִתְנוֹצְצוֹת, ולהתנוסס לרד״ק משרש נוס, וזה טעם מִפְּנֵי (ע׳ הערה אל קֹשֶׁט).

Jes 59,19.

הִתְנוֹסֵס] מִתְנוֹסְסוֹת *Hith. pt. f. pl.* Zach 9,16.

לְהִתְנוֹסֵס *inf.* Ps 60,6.

נֵס

columna s. pertica alta; vexillum s. velum navium; signum.

בדרז״ל מצוי הרבה במובן אות מופת ופלא, כבלשון סורית. סומכום קורא בישעיה מִנֵּס ת׳ מִנֵּס (ע׳ תרגום השבעים).

Nu 21,8 ‖ Jes 5,26.11,12.13,2.18,3.33,23.62,10 ‖ Jer 4,6.21.50,2.51,12.27 ‖ Ps 60,6.

הַנֵּס Nu 21,9.

וְכַנֵּס Jes 30,17.

לְנֵס Nu 26,10 ‖ Jes 16,10 ‖ Ez 27,7.

מִנֵּס Jes 31,9.

נִסִּי *suff.* Ex 17.15 ‖ Jes 49,22.

——conf. נוס——

נָסַע

vellere, evellere; castra movere, proficisci; migrare.

הוראתו ידועה, קרוב אל נָסַח, ומעין דוגמתו בערבית, כושית ואשורית; י״נ בזכריה י׳ ב׳ נָתְעוּ כמו צאן.

Gn 33,17 ‖ Nu 11,31.12,15 ‖ 2R 19,8 ‖ Jes 37,8 ‖ Jer 4,7.

וְנָסַע Nu 2,17.10,18.*22.25*.

נָסְעוּ, נָסָעוּ *3 perf. pl.* Gn 37,17 ‖ Nu 2,34.11,35.12,16.21,12.13 ‖ Dt 10,6.7 ‖ Zach 10,2.

וְנָסָעוּ, וְנָסְעוּ Nu 9,21².10,5.*6*.17.21 ‖ Jer 31,24(23).

נֹסֵעַ *pt.* Ex 14,10 ‖ Nu 10,33.

נֹסְעִים Nu 10,29.

וְנָסוֹעַ *inf. abs.* Gn 12,9.

בִּנְסֹעַ *cs.* Nu 4,5.*15*.10,35 ‖ Jos 3,14.

וּבִנְסֹעַ Nu 1,51.

בְּנָסְעָם *suff.* Gn 11,2 ‖ Nu 10,34.

סְעוּ [סַע] *imper. pl.* Dt 2,24.

וּסְעוּ Nu 14,25 ‖ Dt 1,7.40.

יִסַּע *3 impf.* Jes 33,20.

וַיִּסַּע Gn 12,9. 13,11. 20,1. 35,21.46,1 ‖ Ex 14,19² ‖ Nu 10,14 ‖ Jud 16,14 ‖ 2R 19,36 ‖ Jes 37,37.

וַיִּסָּעֵם *suff.* Jud 16,3.

וַנִּסַּע *1 impf. pl.* Dt 1,19.2,1.

נִסְּעָה Gn 33,12.

וַנִּסְעָה Esr 8,31.

תִּסְעוּ *2 impf. pl.* Jos 3,3.

יִסָּעוּ, יִסָּעוּ *3 impf. pl.* Ex 40,36.37 ‖ Nu 2,9.16.17.24.31.9,17.18.19.20.*23.22²*.

וְיִסָּעוּ Ex 14,15.

וַיִּסְעוּ, וַיִּסָּעוּ Gn 35,5.16 ‖ Ex 12,37.13,20.16,1.17,1.19,2 ‖ Nu 10,12.13.28.33.20,22.21,4.10.11.22,1.33,3.5.6.*7.8.9.10.11.12.13.14.15.16.17.18.19.20.21.22.23.24.25.26.27.28.29.30.31.32.33.34.35.36.37.41.42.43.44.45.46.47.48* ‖ Jos 3,1.9,17 ‖ Jud 18,11 ‖ 2R 3,27.

נִסַּע *Ni. 3 perf.* Jes 38,12 ‖ Job 4,21.

מַסִּיעַ [הִסִּיעַ] *Hi. pt.* Eccl 10,9.

תַּסִּיעַ *2 impf.* Ps 80,9.

תַּסִּיעִי *2 impf. f.* 2R 4,4.

יַסַּע *3 impf.* Ps 78,26.

וַיַּסַּע Ex 15,22 ‖ Ps 78,52 ‖ Job 19,10.

וַיַּסִּעוּ *3 impf. pl.* 1R 5,31.

מַסַּע] לְמַסַּע

profectio, castrorum motio; statio itineris.

Dt 10,11.

וּלְמַסַּע Nu 10,2.

מַסְעֵי [מַסָּעִים] *pl. cs.* Nu 10,28.33,1.

לְמַסָּעָיו *suff.* Gn 13,3.

מַסְעֵיהֶם Ex 40,36.38 ‖ Nu 33,2.

לְמַסְעֵיהֶם Ex 17,1 ‖ Nu 10,6.12.33,2.

מַסָּע

lapicidina; genus telorum, *hasta*.

הראשון נאמר על האבנים שהסיעו (ע׳ ה׳ ל״א), והשני יבאר לדר״ק מן הערבית نسغ בהוראת יריה והשלכה.

1R 6,7 ‖ Job 41,18.

נָסַק] אֶסַּק *1 impf.*

ascendere.

יסודתו בארמית נְסַק (סְלֵק).

Ps 139,8.

——סות v. נָסַת v. ch.;——

נָעַל] וְנָעַל, וְנָעַל

repagulare, pessulo claudere; calceare.

כבסורית וערבית הוראתו סגירה וגם חבישת הרגל בנעלים.

Jud 3,23 ‖ 2S 13,18.

נָעוּל *pt. pass.* Cant 4,12².

נְעֻלוֹת *pl. f.* Jud 3,24.

וּנְעֹל *imper.* 2S 13,17.

וָאֶנְעָלֵךְ *1 impf. suff.* Ez 16,10.

וַיַּנְעִלוּם [הִנְעִיל] *Hi. 3 impf. pl. suff.* 2Ch 28,15.

נַעַל

calceus, solea.

Gn 14,23.

הַנָּעַל Dt 25,10.

נַעֲלִי *suff.* Ps 60,10.*108,10*.

נַעַלְךָ Jos 5,15.

וְנַעַלְךָ Dt 29,4 ‖ Jes 20,2.

נַעֲלוֹ Dt 25,9 ‖ Ruth 4,7.8.

וּבְנַעֲלוֹ 1R 2,5.

נַעֲלַיִם [נַעֲלַיִם] *du.* Am 2,6.*8,6*.

בַּנְּעָלִים *pl. I.* Jes 11,15 ‖ Cant 7,2.

וּנְעָלֵינוּ *suff.* Jos 9,13.

נְעָלֶיךָ Ex 3,5.

וּנְעָלֶיךָ Ez 24,17.

נַעֲלֵיכֶם Ex 12,11.

וְנַעֲלֵיכֶם Ez 24,23.

נְעָלָיו Jes 5,27.

וּנְעָלוֹת *pl. II.* Jos 9,5.

מִנְעָל et מַנְעוּל] הַמַּנְעוּל

passulus, repagulum (מִנְעָלְךָ al. calceus).

Cant 5,5.

מִנְעָלֶךָ [מִנְעָלְךָ] *suff.* Dt 33,25.

מַנְעוּלָיו, מַנְעָלָיו [מַנְעוּלִים] *pl. suff.* Neh 3,3.13.*14.15*.

וּמַנְעֻלָיו Neh 3,6.

לִנְעֶרֶת Jes 1,31.

נַעַר, נָעַר

puer, adolescens; famulus; *pl.* liberi.

לד״ק מן נָעַר א׳ ע״ש הקול בימי הנערות, ולד״א מן נָעַר ב׳ מה שננער ויצא לאויר העולם (ראם נעווארפענע, יונגע), או בעבור שיוכל לנוד ולהטלטל בעצמו (ואולי קרוב אל עוּר, מצב שהחושים נעורים בו). השבעים קורין בש״א א׳ כ״ד: והנער עִמָּם, והסורי קורא באיוב א׳ ט״ז: בצאן וּבְרֹעִים.

Gn 37,2.41,12 ‖ Ex 2,6.33,11 ‖ Jud 8,14.20.17,7 ‖ 1S 1,24.2,13. *15*.18.17,33.42.20,38.25,14.30, 13.17 ‖ 2S 9,9.16,1.17,18.19,18 ‖ 1R 3,7.11,17 ‖ 2R 5,14.20.8,4 ‖ Jer 1,6.7 ‖ Hos 11,1 ‖ Ps 37,25.119,9 ‖ Prv 7,7.20,11.22,15 ‖ Thr 2,21 ‖ Eccl 10,16 ‖ 1Ch 12,28(29). 22,5 (4).29,1 ‖ 2Ch 13,7.34,3.

וְנַעַר, וָנַעַר Dt 28,50 ‖ 1S 20,35 ‖ Jes 10,19.11,6 ‖ Jer 51,22 ‖ Prv 29,15.

הַנַּעַר, הַנָּעַר Gn 18,7.21,12.17². 18.19.20.22,12.34,19.43,8.44,22. 31.32.33 ‖ Nu 11,27 ‖ Jud 8,20.9, 54.13,5.*7*.12.24.16,26.17,11.12. 18,3.15.19,11 ‖ 1S 1,22.25.27.2, 21.9,8.14,1.*6*.17,55.58.20,21.36. 37².*38*.40.41 ‖ 2S 1,5.*13*.6.12,16. 13,34.14,21 ‖ 1R 11,28 ‖ 2R 4,19. 29.30.31².32.35².6,17.9,4² ‖ Jes 3, 5.7,16.*8,4*.65,20 ‖ Zach 2,8 ‖ Ruth 2,6.

וְהַנַּעַר Gn 22,5.44,30.33.34 ‖ 1S 1,24.2,11.26.3,1.20,39 ‖ 1R 14,17.

בַּנַּעַר 2S 18,12.

כַּנַּעַר 2S 18,32.

לְנַעַר Prv 1,4.

לַנַּעַר, לַנָּעַר Jud 13,8 ‖ 1S 3,8.4, 21.9,27.20,21 ‖ 2S 18,5.29.32 ‖ 1R 14,3 ‖ Prv 22,6.

וְלַנַּעַר Jud 19,19.

מִנַּעַר Gn 19,4 ‖ Jos 6,21 ‖ Prv 23, 13 ‖ Esth 3,13.

נַעַרְךָ *suff.* 7,10.

נַעַרְךָ Jud 7,11.9,54 ‖ 1S 9,22.10,

נַעֲצוּץ] הַנַּעֲצוּץ

vepretum, virgultum.

ע״ש שנועץ, ונוקב יד הנוגעת בו, ובא על משקל נַאֲפוּף.

Jes 55,13.

הַנַּעֲצוּצִים *pl.* Jer 7,19.

I °נָעַר] נָעֲרוּ 3 *perf. pl.*

rugire.

כסורית יֵאָמר על שאגת הארי, נהימת החמור (כבדרז״ל), וכיוצא בהם, וכן בערבית; ובאשורית רק על הארי (לד״ק קרוב אל נָחַר, קול הנחירים); השבעים קורין נֵעֹרוּ (שרש עור), וכן פתרוהו רבינו יונה ור״י קמחי; ואולי הוא כמו התנערו.

Jer 51,38.

II °נָעַר] נָעַרְתִּי 1 *perf.*

quattere, excutere, decutere.

ענינו הריק והפיל ע״י נדנוד ותנועה, ושגור בדרז״ל בקל (הנוער את האגודה), וכפֻעל (המנער טליתו).

Neh 5,13.

נֹעֵר *pt.* Jer 33,15.

וְנֹעֵר Jes 33,9.

נָעוּר *pt. pass.* Neh 5,13.

נִנְעַר] נִנְעַרְתִּי *Ni. 1 perf.* Ps 109,23.

וְאִנָּעֵר *1 impf.* Jud 16,20.

וְיִנָּעֲרוּ *3 impf. pl.* Job 38,13.

וְנִעֵר *Pi. 3 perf.* Ps 136,15.

יְנַעֵר *3 impf.* Neh 5,13².

וַיְנַעֵר Ex 14,27.

הִתְנַעֵר] הִתְנַעֲרִי *Hith. imper. f.* Jer 52,2.

נַעַר] הַנַּעַר

dispulsio, dispulsum; *Vulg.* dispersum.

ת״י דאיטלטלו, כלומר הַנַּעַר והַנִּנְעָר ממקומו, וכ״ת השבעים והסורי (ואולי קראו הַנָּעָה, ול״נ הַנֶּעְדָּר); להרד״ק פשוטו כמשמעו, טלה רך וצעיר, שלא ידע צאת ובא (ע׳ רש״י), ע״כ הובא גם להלן.

Zach 11,16.

נְעֹרֶת] הַנְּעֹרֶת

stuppa.

חוטים דקים שננערים בשעת נפיצת הפשתן (ווערג), ומצוי בדרז״ל.

Jud 16,9.

נָעֵם] נָעֵמָה 3 *perf. f.*

dulcem, suavem, iucundum, amoenum esse.

השבעים קורין ביחזקאל ל״ב י״ט מִמִּי נְעָמוֹת (נְעִימוֹת) רֵדָה.

Gn 49,15.

נָעַמְתָּ, נָעֲמְתָּ *2 perf.* 2S 1,26 ‖ Ez 32,19.

נָעַמְתְּ *2 perf. f.* Cant 7,7.

נָעֵמוּ] נָעֵמוּ *3 perf. pl.* Ps 141,6.

יִנְעַם] יִנְעָם *3 impf.* Prv 2,10. 9,17.24,25.

נֹעַם

suavitas; pulchritudo, splendor; gratia, favor.

השבעים קורין בתהלים כ״ו ח׳: י״י אהבתי נֹעַם ביתך.

Zach 11,7.10 ‖ Ps 90,17 ‖ Prv 3, 17.15,26.16,24.

בְּנֹעַם Ps 27,4.

נַעֲמָן] נַעֲמָנִים *pl.*

amoenitas.

אולי הוא כמו נֶאֱמָנִים, ומקביל אל זָר, כְּזֶרַע אֱמֶת אל סוּרֵי הַגֶּפֶן נָכְרִיָּה (ירמיה ב׳ כ״א).

Jes 17,10.

מַנְעַם] בְּמַנְעַמֵּיהֶם *pl. suff.*

cibi dulces, cupediae.

Ps 141,4.

נָעִים

suavis, iucundus, amoenus; benignus, gratiosus.

Ps 81,3.133,1.135,3.147,1 ‖ Prv 22,18 ‖ Cant 1,16.

וְנָעִים Prv 24,4.

וּנְעִים *cs.* 2S 23,1.

הַנְּעִימִים *pl.* Prv 23,8.

וְהַנְּעִימִם 2S 1,23.

בַּנְּעִימִים, בַּנְּעָמִים Ps 16,6 ‖ Job 36,11.

נְעִמוֹת

amoenitas.

Ps 16,11.

——v. n. pr.——

14‖2S 13,17‖1S 18,43.19,3‖2R 4,12.*25*.6,15‖Neh 6,5.

וְנַעֲרוֹ Jud 19,3.9‖Neh 4,16.

לְנַעֲרוֹ Jud 19,13‖1S 9,5.7.*10*.20, 36‖2R 4,38‖Ruth 2,5.

נַעֲרָה 1R 4,24.

נְעָרִים *pl.* 1S 25,5‖2S 18,15‖2R 5,22‖Jes 3,4.13,18.20,4.40,30‖Ps 148,12‖Job 29,8.

וּנְעָרִים 2R 2,23‖Thr 5,13.

הַנְּעָרִים Gn 14,24.25,27.48,16‖Jos 6,23‖1S 2,17.16,11.21,3.5.6.25,8‖2S 2,14.4,12.13,32.16,2‖2R 4,22‖Job 1,15.*17*.19‖Ruth 2,9².21.

מֵהַנְּעָרִים 1S 9,3.16,18.25,14.26,22‖2S 1,15.2,21.

וּבַנְּעָרִים Job 1,16.

לַנְּעָרִים 1S 25,5.27‖Job 24,5.

נַעֲרֵי *cs.* Ex 24,5‖1S 25,9.12.25‖2S 13,29‖1R 20,15.17.19‖2R 19,6‖Jes 37,6‖Esth 2,2.*6*,*3*.6,5.

בְּנַעֲרֵי 1R 20,14.

מִנַּעֲרֵי 2S 20,11.

נְעָרַי, נְעָרֵי *suff.* Job 29,5‖Neh 4,10.5,16.

וּנְעָרַי Neh 4,17.5,10.

וּמִנְּעָרַי Neh 13,19.

בִּנְעָרֵינוּ Ex 10,9.

נְעָרֶיךָ 1S 25,8.

נְעָרָיו Gn 22,3.5.19‖Nu 22,22‖2S 13,28‖2R 5,23‖Ruth 2,15.

לִנְעָרֶיהָ 1S 25,19.

נַעֲרֵיהֶם Neh 5,15.

נַעֲרָ K. (in Pent.), נַעֲרָה

puella; famula, ancilla.

כל נערה שבתורה חסר ה"א, חוץ מהדברים כ"ב י"ט, לפי שבימי קדם היה השם נער משתף לזכר ולנקבה (והרבה משתפים נמצאו בשמות בע"ה).

Dt 22,23.28‖Jud 21,12‖1R 1,2.3‖2R 5,2‖Ruth 2,6‖Esth 2,3.12.

וְנַעֲרָה Esth 2,12.

הַנַּעֲרָ K., הַנַּעֲרָה Gn 24,14.28.55.34,3².38,12‖Dt 22,15².16.19.21.24.25.27.29‖Jud 19,3.4.5.6.8.9‖2R 5,4‖Am 2,7‖Ruth 2,5.4,12‖Esth 2,9.13.

וְהַנַּעֲרָ K., וְהַנַּעֲרָה Gn 24,16‖1R 1,4‖Esth 2,4.7.

לַנַּעֲרָ K. Gn 24,57‖Dt 22,20.26.

וְלַנַּעֲרָ K. Dt 22,26.

נְעָרוֹת *pl.* 1S 9,11‖Esth 2,2.8.

הַנְּעָרוֹת Esth 2,9.

נַעֲרוֹת *cs.* Esth 4,4.

בְּנַעֲרוֹת Ruth 2,23.

נַעֲרֹתַי [נַעֲרֹתַי *suff.* Ruth 2,8.

וְנַעֲרֹתַי Esth 4,16.

לְנַעֲרוֹתֶיךָ Prv 27,27‖Job 40,29.

נַעֲרוֹתָיו Ruth 2,22.3,2.

נַעֲרוֹתֶיהָ, נַעֲרֹתֶיהָ 1S 25,42‖Esth 2,9‖Prv 9,3.

וְנַעֲרֹתֶיהָ Gn 24,61‖Ex 2,5.

לְנַעֲרֹתֶיהָ Prv 31,15.

נֹעַר] בַּנֹּעַר

pueritia, adolescentia.

ר' יוסף הלוי מפרש בַּנֹּעַר בין אוהבי נערים ומקביל אל בַּקְּדֵשִׁים.

Job 36,14.

מִנֹּעַר Ps 88,16‖Prv 29,21‖Job 33,25.

נְעוּרִים *pl. t. I*

pueritia, adolescentia, iuventus.

ימי נֹעַר, רבים שלא יתפרד כעלומים ובתולים.

Jes 54,6.

הַנְּעוּרִים Ps 127,4.

נְעוּרַי, נְעֻרַי ךָ *suff.* Jer 3,4.31,19(18)‖Ps 25,7‖Job 13,26.

מִנְּעוּרַי, מִנְּעֻרַי (ךָ) ךָ 1S 12,2‖1R 18,12‖Ez 4,14‖Zach 13,5‖Ps 71,5.17.129,1.2‖Job 31,18.

מִנְּעוּרֵינוּ Gn 46,34‖Jer 3,24.25.

נְעוּרֶיךָ Mal 2,14.15‖Prv 5,18.

מִנְּעֻרֶיךָ 2S 19,8.

נְעוּרַיִךְ, נְעוּרָיִךְ Jer 2,2‖Ez 16,22.43.60.23,21².

מִנְּעוּרַיִךְ, מִנְּעוּרָיִךְ Jes 47,12.15‖Jer 22,21.

נְעוּרָיְכִי [ךְ Ps 103,5.

בִּנְעוּרָיו Thr 3,27.

מִנְּעוּרָיו, מִנְּעֻרָיו Gn 8,21‖1S 17,33‖Jer 48,11.

נְעוּרֶיהָ Ez 23,19‖Hos 2,17‖Joel 1,8‖Prv 2,17.

בִּנְעוּרֶיהָ, בִּנְעֻרֶיהָ Nu 30,4.17‖Ez 23,8.

כִּנְעוּרֶיהָ Lev 22,13.

בִּנְעוּרֵיהֶם Ps 144,12.

בִּנְעוּרֵיהֶן Ez 23,3.

נְעוּרוֹת] מִנְּעֻרֹתֵיהֶם *pl. t. II*

suff. Jer 32,30.

——נוֹף v. נֹפָה; v. n. pr.——

נָפַח] נָפְחָה *3 perf. f.*

flare, spirare; afflare, sufflare, flando dispergere, disicere, efflare (animum).

קרוב אל יָפַח ואל פּוּחַ, וכדוגמתו בסורית, ערבית, כושית, צבית ואשורית; מצוי בדרז"ל עם תאה"ש נַפְחָא לחרש ברזל וּמְנַפֵּחַ לכלי מַשִּׁיב הרוח (פֿאָכער); י"מ סִיר נָפוּחַ דירמיה קוץ שהרוח מנשב בו ורודפו; וְהִפַּחְתֶּם אוֹתוֹ דמלאכי אחד מתקוני הסופרים.

Jer 15,9.

וְנָפַחְתִּי *1 perf.* Ez 22,21‖Hag 1,9.

נֹפֵחַ *pt.* Jes 54,16.

נָפוּחַ *pt. pass.* Jer 1,13‖Job 41,12.

לָפַחַת *inf. cs.* Ez 22,20.

פַּח] וּפְחִי *imper. f.* Ez 37,9.

וַיִּפַּח *3 impf.* Gn 2,7.

נֻפַּח] נֻפָּח *Pu. 3 perf.* Job 20,26.

הִפִּיחַ] הִפַּחְתִּי *Hi. 1 perf.* Job 31,39.

וְהִפַּחְתֶּם *2 perf. pl.* Mal 1,13.

מַפָּח] מַפַּח *cs.*

expiratio (animi = mors).

בדרז"ל שנור: יצא בְּפַחֵי נפש; יש מחברין מַפָּח, מַפַּח אל שרש פּוּחַ.

Job 11,20 (נס"א).

מַפֻּחַ

follis, quo ignis sufflatur.

Job 6,29.

תַּפּוּחַ] וְתַפּוּחַ

malus; pomum, malum.

ע״ש תמונתו הנפוחה, המלאה והגדושה, ובדרז״ל תפוח היה באמצע המזבח, צִבּור עגול של אפר; לד״ק שרשו פוח ע״מ תַּנּוּר מן נור, ע״ש ריחו הנודף (חז״ל עשו את הַתי״ו שרשית, ע״ד תָּרַם מן תרומה, ובערבית تُفَّاح שם הכולל כל מין התפוח כאפרסקין ואתרוגין).

Joel 1,12.

הַתַּפּוּחַ Cant 8,5.

כְּתַפּוּחַ Cant 2,3.

בַּתַּפּוּחִים *pl.* Cant 2,5.

כַּתַּפּוּחִים Cant 7,9.

תַּפּוּחֵי *cs.* Prv 25,11.

—v. n. pr.; cf. יָפַח et פּוּחַ—

נֹפֶךְ

gemmae species: carbunculus, ἄνθραξ.

שם אבן יקרה, ת״א איזמרגדין.

Ex 28,18.*39,11*‖Ez 28,13.

בְּנֹפֶךְ Ez 27,16.

נָפַל ,נָפֵל

cadere, occidi, labi, conici; demitti; everti; iaci (de sorte), obtingi; descendere; accidere; evenire; irritum fieri, in rationem non venire, non computari; c. מִן inferiorum esse; se prosternere, ruere, invadere, desilire; se demittere, considere; c. תְּחִנָּה suppliciter rogare, exorari; deficere; *Hi.* proicere, prosternere; parere; caedere; non implere (promissum), omittere.

כמוהו בסורית ובערבית, וקרוב אל נבל. י״ג בבראשית כ״ה י״ח נָפָץ ת׳ נָפָל, השבעים קורין בש״א י״ז ל״ב: אַל־יִפֹּל לב אֲדֹנִי עליו; י״ג בתהלים ק״ו כ״ז וּלְהָפִיץ ת׳ וּלְהַפִּיל (ע׳ יחזקאל כ׳ כ״ג); במשלי י״א כ״ח יִבוֹל ת׳ יִפּוֹל, ומקביל היטב אל יִפְרָחוּ; בי״ג י״ז: יַפִּיל ברע; בכ״ד י״ד: יפול בַּפֶּחָת (השבעים קורין בשחת); באיוב כ״ט כ״ד יַאֲפִילוּן ת׳ יַפִּילוּן; בעזרא י׳ א׳ קורין השבעים: בֹּכה ומתפלל.

Gn 25,18‖Jos 21,43.23,14² ‖ Jud 5,27³‖2S 1,4.2,23.3,38.19,19‖ 1R 8,56‖2R 6,5.6 ‖ Jes 3,8.16,9 ‖ Jer 46,16. 48,32 ‖ Ez 13,12. 24,6 ‖ Zach 11,2 ‖ Ps 105,38 ‖ Esth 8, 17.9,2.3.

וְנָפַל Ex 19,21.21,18.33‖ Lev 11, 38‖Jud 7,13‖Jes 9,7.31,3.8 ‖ Jer 21,9.50,32 ‖ Ez 6,7 ‖ Ps 10,10 ‖ Dan 11,19.

נָפְלָה ,נָפָלָה *3 perf. f.* Gn 15, 12‖Jos 2,9 ‖ Jud 18,1‖ 1S 26,12‖ 2R 2,13.*14* ‖ Jes 21,9² ‖Jer 51,8. 44‖Am 5,2‖Job 1,16 ‖ Thr 5,16‖ Dan 10,7.

וְנָפְלָה Nu 5,27 ‖ Jos 6,5 ‖ Jes 22, 25.24,20‖Jer 9,21 ‖ Ez 13,14. 47, 14.

נָפַלְתָּ ,נָפָלְתְּ *2 perf.* 2S 3,34 ‖ Jes 14,12.

וְנָפַלְתָּה ,וְנָפַלְתָּ 2R 14,10 ‖ 2Ch 25,19.

נָפַלְתִּי *1 perf.* Mich 7,8.

וְנָפַלְתִּי Jud 15,18.

נָפְלוּ ,נָפָלוּ *3 perf. pl.* Gn 4,6‖ 2S 1,12.19.*27*.25‖ 2R 25,11 ‖ Jes 9,9 ‖ Jer 38,19.39,9.46,12. 50,15. 51,49. 52,15 ‖ Ez 27,34.31,22 ‖ Hos 7,7‖ Ps 16,6.36,13.55,5.57,7. 69,10.78,64‖Thr 2,21 ‖ 1Ch 5,22. 12,19(20). 20(21) ‖ 2Ch 15,9. 20, 18.29,9.

וְנָפְלוּ ,וְנָפָלוּ Lev 26,7.8. 36 ‖ Jes 8,15 ‖ Jer 20,4. 23,12.46,6. 51,4 ‖ Ez 30,6.38,20‖ Am 3,14.8, 14‖Nah 3,12‖ Ps 20,9.27,2‖Dan 11,26.

וּנְפַלְתֶּם *2 perf. pl.* Nu 14,43 ‖ Jer 25,34.

נוֹפֵל ,נֹפֵל *pt.* Nu 24,4.*16* ‖ Dt 21,1‖Jos 7,10‖Jud 3,25.4,22‖1S 5,3.*4* ‖ Jes 30,13 ‖ Jes 37,13.14 ‖ Job 12,3.*13,2*.14,18‖Esth 7,8.

וְנֹפֵל 2S 3,29.

הַנֹּפֵל Dt 22,8‖1R 20,25.

נֹפְלִים *pl.* Dt 22,4‖Jud 7,12‖1S 31,8 ‖ Ez 32,23. 27 ‖ 1Ch 10,8 ‖ 2Ch 20,24.

הַנֹּפְלִים Jos 8,25‖ Jud 20,46‖2R 25,11 ‖ Jer 39,9.52,15 ‖ Ez 32,22. 24‖Ps 145,14.

וְהַנֹּפְלִים Jud 8,10.

בַּנֹּפְלִים 6,15.*8,12*.

נֹפֶלֶת *pt. f. sg.* Gn 15,12 ‖ Nu 5,21‖Jud 19,27.

(פֶּ) הַנֹּפֶלֶת Am 9,11.

נָפוֹל *inf. abs.* Esth 6,13.

בִּנְפֹל *cs.* Jes 30,25‖Ez 30,4‖Prv 24,17‖Job 4,13.*33,15*‖Thr 1,7.

כִּנְפוֹל ,כִּנְפֹל 2S 3,34.17,9.

לִנְפֹּל Nu 14,3‖Jer 51,49‖Ps 118, 13‖Esth 6,13.

נָפְלוֹ *suff.* 1S 29,3.

נִפְלוֹ 2S 1,10.

נִפְלָם Jer 49,21.

[נְפֹל] **נִפְלוּ** *imper. pl.* Hos 10,8.

וּנְפֹלוּ Jer 25,27.

אֶפֹּל *1 impf.* 1Ch 21,13.

וָאֶפֹּל Ez 1,28. *11,13*. 3,23. 43,3. *44,4*.

אֶפְּלָה ,אֶפְּלָה־ 2S 24,14 ‖ 1Ch 21,13.

וָאֶפְּלָה Ez 9,8‖Dan 8,17.

תִּפּוֹל ,תִּפֹּל *2 impf.* Jer 39,18‖ Ez 29,5.*39,5*.39,4‖Esth 6,13.

יִפֹּל־ ,יִפּוֹל ,יִפֹּל *3 impf.* Lev 11,32.33.35.37‖Dt 22,8‖1S 14,45. 17,32.26,20‖ 2S 14,11.17,12 ‖ 1R 1,52‖2R 10,10 ‖ Jes 10,34.13,15. 24,18.54,15‖Jer 48,44‖ Ez 6,12‖ Am 9,9‖Ps 35,8.37,24.91,7 ‖ Prv 11,5.14.28.13,17. 17,20. 22,14. 24, 16. 26,27. 28,10.14.18 ‖ Job 13, 11‖Job 13,11‖ Ruth 3,18 ‖ Eccl 10,8.11,3‖1Ch 12,19(20).

וְיִפֹּל 1R 22,20 ‖ Ez 13,11 ‖ 2Ch 18,19.

וַיִּפֹּל־ ,וַיִּפֹּל Gn 17,3.17.33,4. 45, 14.46,29.49,17.50,1 ‖ Ex 32,28 ‖ Nu 14,5.16,4 ‖ Jos 5,14.7,6 ‖ Jud 4,16.7,13.12,6.16,30 ‖ 1S 4,10.18. 11,7.17,49.19,24. 20,41. 28,20. 31, 4.5‖2S 1,2.2,23.4,4. 9,6. 11,17.14, 22‖1R 18,7‖2R 1,2.5,21 ‖ Jon 1, 7 ‖ Ps 7,16‖Job 1,19.20‖1Ch 10, 4.5.21,14.16.26,14‖2Ch 14,12.

שֶׁיִּפּוֹל ,שֶׁיִּפֹּל Eccl 4,10.11,3.

השבעים קורין בתהלים נָפְלָה אֵשׁ (עֲלֵיהֶם ת' נֵפֶל אֵשֶׁת, ור' יוסף הלוי גורם אִשּׁוֹת, בארמית תַּנְשָׁמוֹת.

Ps 58,9.

הַנָּפֶל Eccl 6,3.

כְּנֵפֶל Job 3,16.

מַפָּל] וּמַפַּל *cs.*

deciduum; pendulum, laxum.

מפל בר מה שנופל מהכברה, ומפלי בשרו מקומות השומן שנראים כנופלים (ראב"ע).

Am 8,6.

מַפְּלֵי *pl. cs.* Job 41,15.

מַפָּלָה

aedificia collapsa, rudera, ruinae.

Jes 17,1.

לְמַפֵּלָה [מַפֵּלָה Jes 23,13.25,2.

מַפֶּלֶת

casus, ruina; id quod corruit (truncus collapsus); cadaver.

Jud 14,8.

מַפַּלְתֵּךְ [מַפַּלְתְּךָ *suff.* Ez 32,10.

מַפַּלְתֵּךְ Ez 26,15.18.27,27.

מַפַּלְתּוֹ Ez 31,13.16.

בְּמַפַּלְתָּם Prv 29,16.

נְפִיל] הַנְּפִילִים ,הַנְּפִלִים *pl.*

gigantes, heroes.

דרשת הז"ל בטעם השם ידועה (כוכב, כְּסִיל ת"י נפלא), ויש מהברין אותו עם פִּיל ע"ש נדלם — ולאלהים פתרונים.

Gn 6,4‖Nu 13,33².

——v. chald.——

נָפַץ

disfrangere, discutere; dispergere, dispergi, dissipare; *Pi. inf.* dispersio.

אח אל פוץ, וכמוהו בארמית, סורית, ערבית, כושית ואשורית. י"ג בדניאל י"ב ז': וככלות יד נַפֵּץ (או נַפֵּץ כמו מְנַפֵּץ) עם קדש.

1S 13,11.

נָפְצָה *3 perf. f.* Gn 9,19.

נָפְצוּ *3 perf. pl.* Jer 33,3.

נָפוּץ *pt. pass.* Jer 22,28.

הִפִּילוּ *3 perf. pl.* Jud 2,19‖Neh 11,1‖1Ch 26,14.

וְהִפִּילוּ Jer 22,7.

הִפִּילָהוּ *suff.* 2Ch 32,21.

הִפַּלְנוּ *1 perf. pl.* Neh 10,35.

מַפִּיל *pt.* 2R 6,5‖Jer 38,26.

וּמַפִּיל Dan 9,20.

מַפִּילִים *pl.* Dan 9,18.

לְהַפִּיל *inf. cs.* 1S 18,25 ‖ 2S 20,15‖Jer 42,9‖Ps 37,14.106,26.

וּלְהַפִּיל Ps 106,27.

וְלַנְפִּל Nu 5,22.

וּבְהַפִּילְכֶם *suff.* Ez 45,1.

הַפִּלֶהָ [הַפֵּל *imper. suff.* Jos 13,6.

הַפִּילוּ *pl.* 1S 14,42.

אַפִּיל *1 impf.* Jer 3,12 ‖ Ez 32,12.39,3.

תַּפִּיל *2 impf.* Prv 1,14.

תַּפֵּל Esth 6,10.

יַפִּיל *3 impf.* Ex 21,27.

וַיַּפֵּל Gn 2,21 ‖ Nu 35,23 ‖ Ps 78,28.

יַפִּלֵם *suff.* Ps 140,11.

וַיַּפִּילֵם Ps 78,55.

תַּפִּיל *3 impf. f.* Jes 26,19‖Prv 19,15.

וַתַּפֵּל Dan 8,10.

וְנַפִּילָה *1 impf. pl.* Jon 1,7.

תַּפִּילוּ ,תַּפִּלוּ *2 impf. pl.* 2R 3,19‖Ez 47,22.48,29‖Job 6,27.

יַפִּילוּ *3 impf. pl.* 2R 3,25 ‖ Ps 22,19.

וַיַּפִּלוּ ,וַיַּפִּילוּ Jon 1,7 ‖ 1Ch 24,31.25,8.26,13.

יַפִּילוּן Job 29,24.

הִתְנַפַּלְתִּי [הִתְנַפֵּל *Hith. 1perf.* Dt 9,25.

וּמִתְנַפֵּל *pt.* Esr 10,1.

וּלְהִתְנַפֵּל *inf. cs.* Gn 43,18.

וָאֶתְנַפַּל *1 impf.* Dt 9,18.*25*.

נֵפֶל

partus praematurus, abortus.

תִּפֹּל ,תִּפּוֹל ,תִּפָּל־ *3 impf. f.* Ex 15,16 ‖ Nu 34,2 ‖ Jer 36,7.37,20.42,2 ‖ Ez 23,25.38,20‖Job 31,22.

הֲתִפֹּל *interrog.* Am 3,5.

וְתִפֹּל Jes 47,11.

וַתִּפֹּל Gn 24,64 ‖ Jos 6,20 ‖ Jud 19,26‖1S 25,23.24‖2S 14,4.20,8‖1R 18,38.20,30‖2R 4,37‖Ez 8,1.11,5‖Job 1,15‖Ruth 2,10.8,3.

כְּשֶׁתִּפּוֹל Eccl 9,12.

נִפְּלָה־ *1 impf. pl.* 2S 24,14.

וְנִפְּלָה 2R 7,4.

תִּפֹּלוּ [תִּפְּלוּ *2 impf. pl.* Ez 11,10‖Ps 82,7.

יִפְּלוּ ,יִפֹּלוּ *3 impf. pl.* Nu 6,12.14,29.32 ‖ Jes 3,25.10,4.26,18 ‖ Jer 6,15.*8,12*.44,12.49,26.*50,30*.51,47 ‖ Ez 5,12.6,11.17,21.24,21.*25,13*.*30,17*.27,27.30,5.6.32,20.33,27.35,8.47,22‖Hos 7,16.14,1 ‖ Joel 2,8 ‖ Am 7,17 ‖ Ps 5,11.18,39.45,6.141,10‖Eccl 4,10.

הֲיִפְּלוּ *interrog.* Jer 8,4.

וַיִּפְּלוּ Gn 4,5.14,10.44,14.50,18 ‖ Lev 9,24 ‖ Nu 16,22.*17,10.20,6* ‖ Jos 8,24.11,7.17,5 ‖ Jud 9,40.13,20.20,44 ‖ 1S 14,13.17,52.31,1 ‖ 2S 2,16.21,9.22.22,39‖1R 18,39‖Ez 39,23 ‖ Neh 6,16 ‖ 1Ch 5,10.10,1.20,8‖2Ch 13,17.

תִּפֹּלְנָה *3 impf. pl. f.* Ez 13,11.30,25.

וְנִפְלַל *Pil. 3 perf.* Ez 28,23.

הִפִּיל *Hi. 3 perf.* 1S 3,19 ‖ Jes 34,17‖Esth 3,7.

וְהִפִּיל ,וְהִפִּל Esth 9,24‖Dan 11,12.

וְהִפִּילוֹ *suff.* Dt 25,2.

הִפִּילָה *3 perf. f.* Prv 7,26.

הִפַּלְתָּם *2 perf. suff.* Ps 73,18.

הִפַּלְתִּי *1 perf.* Jos 23,4 ‖ Jer 15,8.

וְהִפַּלְתִּי Ez 6,4.30,22.

וְהִפַּלְתִּיו *suff.* 2R 19,7‖Jes 37,7.

וְהִפַּלְתִּים Jer 19,7.

וּנְפֻצוֹת *pl. f.* Jes 11,12.
וְנָפוֹץ *inf. abs.* Jud 7,19.
וְנִפֵּץ *Pi. 3 perf.* Ps 137,9.
וְנִפַּצְתִּי *1 perf.* Jer 51,20.21^{2}.22^{3}.23^{3}.
וְנִפַּצְתִּים *suff.* 1R 5,23 ‖ Jer 13,14.
נַפֵּץ *inf. cs.* Dan 12,7.
תְּנַפְּצֵם *2 impf. suff.* Ps 2,9.
יְנַפְּצוּ] יְנַפֵּצוּ *3 impf. pl.* Jer 48,12.
מְנֻפָּצוֹת] נֻפַּץ *Pu. pt. pl. f.* Jes 27,9.

נֶפֶץ

irrundatio, imber; *al.* dissipatio, discussio, imbrorum vis effusa, fragor.

Jes 30,30.

מַפָּץ] מַפָּצוֹ *suff.*

diffractio.

Ez 9,2.

מַפֵּץ

malleus.

Jer 51,20.

———conf. פוץ———

נָפַשׁ°

respirare, recreari.

פעל נגזר מן נֶפֶשׁ, קרוב אל נָשַׁף, נָשַׁב, נָשַׁם בהפך אתנן, וכדונמתו בסורית, ערבית ואשורית.

נָפַשׁ] וְיִנָּפֵשׁ *Ni. 3 impf.* Ex 23,12.
וַיִּנָּפֵשׁ, וַיִּנָּפַשׁ Ex 31,17 ‖ 1S 16,14.

נֶפֶשׁ, נָפֶשׁ

habitus, anima; odor; ψυχή, vis vitalis, vita; animus, sedes sensuum et affectuum; animans; persona; mancipia; *c. suff.* ipse.

נמצא ברב לשונות בני־שם. לד״ק בתי הנפש דישעיה נרתוקי בשמים להריח בהם, וכן עֲצַת נפש דמשלי עֵץ מריח ונודף; י״ג ביחזקאל י״ג כ׳: ושלחתי את־הנפשות אשר אתם מצדדות אֹתָן חָפְשִׁי (או חפשים, כי בוכרים מדבר); השבעים קורין בישעיה נ״ח י׳: ותפק לרעב לַחְמֶךָ, בתהלים ק״ט ל״א: להושיע מִרֹדְפֵי נפשי; באיוב ל״א ל׳ כתיב נפשו וסביר נפשם, ובקצת ספרים נמסר עליו נפשי קרי.

Gn 1,20.21.24.30.2,19.9,5.10.12.*15.16*.37,21.46,15.18.22.25.26.27 ‖ Ex 1,5^{2}.12,16.21,23.23,9 ‖ Lev 4,2.27.5,2.4.15.17.21.7,27.11,10.46^{2}.17,11.12.14^{2}.15.22,4.6.11.24,17.18^{2}.26,16 ‖ Nu 6,6.15,27.19,11.21,4.30,14.31,19.28.35.40.35,11.15.30 ‖ Dt 10,22.19,6.11.21.22,26.24,6.7.27,25.28,65 ‖ Jos 10,39.20,3.9 ‖ Jud 18,25 ‖ 1S 1,10.22,2.22.25,29^{2}.30,6 ‖ 2S 5,8.14,14.17,8.19,6 ‖ 1R 1,12.3,11.17,21.22 ‖ 2R 23,3 ‖ Jes 19,10.26,8.32,6.49,7.56,11 ‖ Jer 20,13.31,14(13).25(24)^{2}.40,14.15.52,29.30 ‖ Ez 22,25.27,31.33,6.36,5.47,9 ‖ Jon 2,6 ‖ Hag 2,13 ‖ Ps 19,8.34,23.69,2.74,19.86,4.94,21.107,9 ‖ Prv 1,19.6,26.10,3.11,25.12,10.13,8.16,26.19,2.21,10.22,23.23,2.25,25.27,7.9.28,17.25.31,6 ‖ Job 3,20.11,20.12,10 ‖ Ruth 4,15 ‖ Thr 1,11.2,19 ‖ Eccl 6,9 ‖ 2Ch 1,11.

וְנֶפֶשׁ Lev 2,1.5,1.7,21 ‖ Nu 31,35.40.*46* ‖ Jud 18,25 ‖ 1S 18,1 ‖ 2S 19,6 ‖ 2R 1,13 ‖ Jes 58,10 ‖ Ps 107,9 ‖ Prv 13,2.4.19,15.25,13.27,7 ‖ Job 24,12.31,39 ‖ 1Ch 5,21.

הַנָּפֶשׁ, הַנֶּפֶשׁ Gn 12,5.14,21.17,14.46,26.27 ‖ Ex 12,15.19.31,14 ‖ Lev 7,20.*21.27.19*,*8*.25.22,3.23,29.30^{2} ‖ Nu 5,6.6,11.9,13.15,28.30.31.19,13.20 ‖ Dt 12,23^{2} ‖ Jos 10,28.*30.32.35.37*^{2}.11,11 ‖ Jes 3,20 ‖ Jer 4,10.38,16.43,6 ‖ Ez 18,4.*20* ‖ Eccl 6,7.

וְהַנֶּפֶשׁ Lev 7,18.20.20,6 ‖ Nu 15,30.19,22.

בְּנֶפֶשׁ Nu 19,13.35,30 ‖ Dt 19,21 ‖ 1S 18,1 ‖ 2S 14,7 ‖ Ez 16,27.25,6.15.27,13 ‖ Jon 1,14 ‖ Ps 17,9.27,12.41,3 ‖ Job 21,25.

בַּנֶּפֶשׁ Lev 17,10.11.20,6.

וּבְנֶפֶשׁ 1Ch 28,9.

כְּנֶפֶשׁ 1R 19,2 ‖ Ez 18,4.

וּכְנֶפֶשׁ Ez 18,4.

לְנֶפֶשׁ, לְנָפֶשׁ Gn 2,7 ‖ Lev 21,1 ‖ Nu 9,6.*7*.35,31 ‖ Prv 13,19 ‖ Thr 3,25.

לַנֶּפֶשׁ Prv 16,24.

לָנָפֶשׁ, לָנֶפֶשׁ Lev 19,28 ‖ Nu 5,2.9,10.

מִנֶּפֶשׁ Jes 10,18.

נַפְשִׁי *suff.* Gn 12,13.19,19.20.27,4.25.32,31.49,6 ‖ Ex 15,9 ‖ Lev 26,11.30 ‖ Nu 23,10 ‖ Jud 5,21.12,3.16,30 ‖ 1S 1,15.20,1.22,23.24,12.26,21.24.28,21 ‖ 2S 1,9.4,9.16,11 ‖ 1R 1,29.19,4.10.*14*.20,32 ‖ 2R 1,13.14 ‖ Jes 1,14.26,9.38,15.17.42,1.61,10 ‖ Jer 4,19.31.5,9.*29.9*,*8*.6,8.12,7.13,17.15,1.32,41 ‖ Ez 4,14.23,18^{2} ‖ Jon 2,8.4,3 ‖ Mich 6,7.7,1 ‖ Zach 11,8 ‖ Ps 6,5.7,3.6.16,10.17,13.22,21.23,3.24,4.25,1.20.26,9.30,4.31,8.10.14.34,3.35,4.13.17.38,13.40,15.41,5.42,2.3.5.6.*12.43*,*5*.7.49,16.54,5.6.55,19.56,7.14.57,2.5.7.62,2.6.63,2.6.9.10.69,11.19.70,3.71,10.13.77,3.84,3.86,2.4.13.14.88,4.15.94,17.19.103,1.*2.22.104*,*1.35*.109,20.116,4.7.8.119,20.25.28.81.109.129.167.175.120,2.6.130,5.6.131,2^{2}.141,8.142,8.143,3.6.8.11.12.146,1 ‖ Job 6,7.11.7,11.15.9,12.10,1^{2}.16,4.19,2.27,2.30,16.25 ‖ Cant 1,7.3,1.2.3.4.5,6.6,12 ‖ Thr 1,16.3,17.20.24.58 ‖ Eccl 4,8.7,28 ‖ Esth 7,3.

וְנַפְשִׁי Ps 6,4.35,9.71,23.139,14 ‖ Job 13,14.

בְּנַפְשִׁי 1S 28,9 ‖ 2S 18,13 ‖ Ps 13,3.138,3.

וּבְנַפְשִׁי 1S 2,35.

לְנַפְשִׁי Jer 18,20 ‖ Ps 3,3.11,1.35,3.7.12.59,4.66,16.142,5 ‖ Thr 3,51.

נַפְשֵׁנוּ Nu 11,6 ‖ Jos 2,14 ‖ Jes 58,3 ‖ Ps 33,20.35,25.44,26.66,9.123,4.124,4.5.7.

וְנַפְשֵׁנוּ Nu 21,5.

בְּנַפְשֵׁנוּ Thr 5,9.

נַפְשְׁךָ, נַפְשֶׁךָ Gn 19,17.27,19.

31‖Ex 4,*19* ‖ Dt 4,9.29.*10*,*12*.*26*, *16*. *30*,*2*.*10*.6,5.12,15.20².21.14, 26².30,6 ‖ Jud 18,25 ‖ 1S 1,26.2, 16.33.17,55.19,11. 20,3.4. 22,23. 23,20.25,26.29.26,24 ‖ 2S 3,21.4, 8.11,11.14,19.19,6 ‖ 1R 11,37.19, 2.20,31.39.*42* ‖ 2R 2,2.*4*.*6*.*4*,*30* ‖ Jes 43,4.58,10.11 ‖ Jer 11,21.14, 19.22,25.38,16.17.20.39,18.45,5 ‖ Ez 3,19.*21*.33,9 ‖ Hab 2,10 ‖ Ps 121,7‖Prv 19,18.24,12.

נַפְשֵׁךְ 1R 1,12‖Jes 4,30 ‖ Ez 16, 5.23,22.*28*.

בְּנַפְשֵׁךְ Esth 4,13.

כְּנַפְשְׁךָ Dt 13,7.23,25.

לְנַפְשֶׁךָ ,לְנַפְשְׁךָ Prv 2,10. 3,22. 22,25.24,14.29,17.

לְנַפְשֵׁךְ Jes 51,23.

נַפְשְׁכֶם Gn 23,8‖Lev 26,15 ‖ Dt 11,13.*13*,*4*.18 ‖ Jos 22,5.*23*,*14* ‖ 2R 9,15‖Jes 55,2.3‖Jer 48,6‖Ez 24,21‖Job 16,4.

וְנַפְשְׁכֶם 1Ch 22,19(18).

לְנַפְשְׁכֶם Jer 6,16.

נַפְשׁוֹ Gn 34,3.8.42,21‖Ex 21,30. 30,12 ‖ Nu 30,3 ‖ Dt 18,6.24,15‖ Jud 5,18. 9,17. 10,16. 16,16 ‖ 1S 19,5. 20,17. 23,15 ‖ 1R 19,3.4.20, 39.*42*‖ 2R 10,24.23,25 ‖ Jes 15,4. 29,8.44,20.53,10.11.12.58,5 ‖ Jer 2,24.21,9.*38*,*2*.44,30². 15,19. 51,6. 45‖Ez 18,27.33,5 ‖ Hos 4,8 ‖ Am 2,14.15‖Jon 4,8‖Mich 7,3 ‖ Hab 2,4.5 ‖ Ps 10,3.11,5. 25,13.49,19. 89,49.105,18.109,31 ‖ Prv 6,16. 30.32.8,36.11,17.13,3.4.25.14,10. 15,32.16,17.18,7.19,8.16.20,2.21, 23.22,5.29,10.24 ‖ Job 2,4.6.18,4. 27,8.31,30.32,2.33,18. 22.28.30. 41,13‖Eccl 2,24‖Esth 7,7 ‖ 2Ch 34,31.

וְנַפְשׁוֹ Gn 44,30‖Jes 29,8‖ Ps 22, 30‖Prv 23,14 ‖ Job 14,22.23,13. 33,20‖Eccl 6,3.

בְּנַפְשׁוֹ Gn 9,4.44,30‖Lev 17,14‖ 1R 2,23‖Jer 51,14 ‖ Am 6,8 ‖ Ps 105,22‖Prv 7,23.23,7.

כְּנַפְשׁוֹ 1S 18,1.3.

לְנַפְשׁוֹ Ez 32,10‖Eccl 6,2.

נַפְשָׁהּ Gn 35,18 ‖ Nu 30,5².*6*.*7*.*8*. *9*.*10*.*12*.11.13 ‖ 2R 4,27 ‖ Jes 5, 14‖Jer 2,24.3,11.15,9‖Ez 23,17.

לְנַפְשָׁהּ Dt 21,14.

נַפְשָׁם Lev 26,43 ‖ 1R 2,4.*8*,*40* ‖ 2R 7,7‖Jes 47,14.66,3‖ Jer 19,7. *21*,*7*. *34*,*20*.*21*.9.22,27.31,12(11). 44,14.46,26.49,37‖Ez 7,19.14,14. 20.24,25 ‖ Zach 11,8 ‖ Ps 33,19. 49,9. 72,14. 78,50. 107,5.18.26 ‖ Job 36,14 ‖ Thr 1,19.2,12 ‖ Esth 8,11.9,16.31‖2Ch 6,38.15,12.

וְנַפְשָׁם Jes 46,2.

בְּנַפְשָׁם Ps 106,15.

לְנַפְשָׁם Jes 3,9 ‖ Jer 34,16 ‖ Hos 9,4‖Ps 78,18.

נְפָשִׁים *pl. I* Ez 13,20.

נְפָשׁוֹת ,נְפָשֹׁת *pl. II* Ex 12,4‖ Lev 27,2‖Ez 13,18.19². 17,17.22, 27‖Prv 11,30.14,25.

וּנְפָשׁוֹת Ez 13,18.

הַנְּפָשׁוֹת Lev 18,29 ‖ Nu 19,18 ‖ Ez 13,18.20².18,4.

נַפְשׁוֹת ,נַפְשֹׁת *cs.* Gn 36,6‖Lev 21,11‖2R 12,5 ‖ Jer 2,34 ‖ Ps 97, 10.

וְנַפְשׁוֹת Ps 72,13.

נַפְשׁוֹתֵינוּ ,נַפְשֹׁתֵינוּ *suff.* Nu 31,50‖Jos 2,13‖Jer 26,19.

לְנַפְשֹׁתֵינוּ Jos 9,24.

נַפְשֹׁתֵיכֶם ,נַפְשֹׁתֵכֶם Ex 16,16. 30,15.*16*‖ Lev 11,23.44.16,29.31. *23*,*27*.*32*.17,11.20,25 ‖ Nu 29,7 ‖ Jer 37,9.44,7.

בְּנַפְשׁוֹתֵיכֶם Jer 17,21.42,20.

לְנַפְשֹׁתֵיכֶם Gn 9,5‖Dt 4,15‖Jos 23,11.

בְּנַפְשׁוֹתָם ,בְּנַפְשֹׁתָם Nu 17,3 ‖ 2S 23,17‖1Ch 11,19².

לְנַפְשֹׁתָם Prv 1,18.

——v. n. pr.——

נֹפֶת

mel (e favis destillans).

נמצא גם בצורית, ולד״ק שרשו נוף (ע׳ הערה שם).

Prv 5,3.27,7‖Cant 4,11.

וְנֹפֶת Ps 19,11‖Prv 24,13.

——נוּף .v Jos 17,11 נֶפֶת——

נָצַץ v. **נֵץ**

נָצָא] נָצֹא *inf. abs.*

volare.

לרב המבארים ענינו פריחה, קרוב אל נָצָה ונצץ, ובמליצת ישעיה (ט״ז ב׳) והיה כעוף נודד וג׳, והשבעים קורין: תנו צִיּוּן למואב כי נצה תצה (או נצֹא תֵּצֵא), כלומר תשאה שממה.

Jer 48,9.

——נָצַץ et נָצָה .cf——

נָצַב

statuere, ponere; *pt.* praefectus; adsistere, consistere; surgere; stare, firmiter stare; *Hi.* erigere.

כמוהו בארמית סורית וערבית, ואח אל יצב הבא רק בהתפעל. י״מ הַנִּצָּבָה דזכריה י״א ט״ז שסמרו אבריה, וכטעם קמו עיניו, ור״י הלוי גורס הַיְּצֵבָה; נִצָּב דתהלים ל״ט ו׳ יתכן להיות סימן מוזיקאלי כסֶלָה חברו, ומורה על ההפסק (פויזע), או יש לו כאן ההוראה הארמית יַצִּיב, אמת ונכון.

נִצְּבָה ,נִצָּבָה [נִצַּב *Ni. 3 perf. f.* Gn 37,7‖Ps 45,10‖Prv 8,2.

וְנִצַּבְתָּ [נִצַּבְתָּ *2 perf.* Ex 7,15. 33,21.34,2.

נִצְּבוּ *3 perf. pl.* Ex 15,8.

וְנִצְּבוּ Ex 33,8.

נִצָּב *pt.* Gn 24,13.*43*.28,13 ‖ Ex 17,9.18,14 ‖ Nu 22,23.*31*.34.23,6. 17‖Jud 18,17‖1S 19,20.22,9‖1R 22,48 ‖ Jes 3,13.21,8 ‖ Am 7,7.9, 1‖Ps 39,6.82,1.119,89‖Thr 2,4.

הַנִּצָּב Ruth 2,5.6.

נִצָּבִים *pl.* Gn 18,2‖Ex 5,20‖Nu 16,27 ‖ Dt 29,9 ‖ Jud 18,16 ‖ 1S 22,6‖2S 13,31‖1R 4,7.

הַנִּצָּבִים, (Q.) Gn 45,1 ‖ 1S 22,7. 17‖1R 4,5.5,7.30.9,23 ‖ 2Ch 8,10.

הַנִּצָּבָה *pt. f. sg.* Zach 11,16.

הַנִּצֶּבֶת 1S 1,26.

הַנִּצָּבוֹת *pl.* 1S 4,20.

הִצִּיב *Hi. 3 perf.* 1R 16,34.

הִצַּבְתָּ *2 perf.* Gn 21,29‖ Ps 74, 17.

קרוב אל שלפניו ואל יצק (ע' יהושע ז' כ"ג וש"א ט"ו כ"ד), ואולי גם אל יָצַע, כנראה ממשמעות הכתוב דשופטים ו' ל"ז.

הִצִּיג] הִצִּיגַנִי Q. (הִצִּיגָנוּ K.) *Hi.* 3 *perf. suff.* Jer 51,34.

וְהִצִּיגַנִי Job 17,6.

וְהִצַּגְתִּיו 1 *perf. suff.* Gn 43,9.

וְהִצַּגְתִּיהָ Hos 2,5.

מַצִּיג *pt.* Jud 6,37.

הַצֵּג *inf. cs.* Dt 28,56.

וְהַצִּיגוּ *imper. pl.* Am 5,15.

אַצִּיגָה־ 1 *impf.* Gn 33,15.

תַּצִּיג 2 *impf.* Jud 7,5.

יַצִּיג] וַיַּצֵּג 3 *impf.* Gn 30,38 ‖ Jud 8,27.

וַיַּצִּגֵם *suff.* Gn 47,2.

וַיַּצִּיגוּ, וַיַּצִּגוּ 3 *impf. pl.* 1S 5,2 ‖ 2S 6,17 ‖ 1Ch 16,1.

הֻצַּג] יֻצָּג *Ho.* 3 *impf.* Ex 10,24.

I נָצָה] נָצוּ 3 *perf. pl.*

altercari, iurgari, rixari, disceptare, bellum gerere.

ענינו מצה ומריבה; מנחם חִבר נצו גם־נעו עם מְראתו בנוצתה לשון לכלוך וגאול (ומקביל אל הכתוב שלפניו), אבל הנגינה מלרע, ואין שרשו נוץ כ"א נצה; י"ת אתקוטטו, השבעים תרגמודו כמו נִצְּתוּ (ע' נָצָה ב'), ולדעת האחרונים אח אל נָצָא דירמיה מ"ח ט' (ואולי יש לגרוס נָדוּ).

Thr 4,15.

נִצָּה] נִצִּים *Ni. pt. pl.* Ex 2,13.

יִנָּצוּ 3 *impf. pl.* Ex 21,22 ‖ Dt 25,11.

וַיִּנָּצוּ Lev 24,10 ‖ 2S 14,6.

הִצָּה] הִצּוּ *Hi.* 3 *perf. pl.* Nu 26,9.

בְּהַצּוֹתוֹ *inf. suff.* Ps 60,2.

בְּהַצֹּתָם Nu 26,9.

מַצָּה

lis, rixa.

י"נ במשלי רק בָּא זדון יתן מצה (ע' י' כ').

Prv 13,10.17,19.

וּמַצָּה Jes 58,4.

מַצּוֹת] מַצֻּתֶךָ *pl. suff.* Jes 41,12

הפרדנוהו מן ההולך לפניו לפי שכְלו קמוץ, ולא ישתנה בנסמך, כפתָגם (ע' מכלול).

1S 13,23.14,1.4.6.11.

וּמַצַּב 2S 23,14.

הַמַּצָּב 1S 14,15.

מֻצָּב Jes 29,3.

מַצָּבָה] הַמַּצָּבָה 1S 14,12.

מִצָּבָה (?)

משקל אחר כמַנעול, ומִנעל, והכונה אשכין אצל ביתי מצב (פאָסטען) לשמרו מעֹבר ומשב, שלא יזיקו לו; וי"מ כמו מִצָּבָא, והטעם אחן לביתי מנוח מן הצבא ומעֹבר ושב.

Zach 9,8.

מַצֵּבָה

statua; cippus lapideus.

ממשמעות הכתוב דמ"ב י' כ"ו נראה שהמצבות היו גם מעץ (וכטעם מצבת כם דישעיה), ועל כן נופל עליהן לשון שרפה.

Gn 28,18.22.31,13.45. 35,14.*20* ‖ Ex 24,4 ‖ Dt 16,22 ‖ Hos 3,4.

וּמַצֵּבָה Lev 26,1 ‖ Jes 19,19.

הַמַּצֵּבָה Gn 31,51.52[2].

מַצֶּבֶת *cs.* 2R 3,2.10,27.

מַצֵּבוֹת *pl.* 2R 17,10 ‖ Hos 10,1.

וּמַצֵּבוֹת 1R 14,23.

הַמַּצֵּבוֹת, הַמַּצֵּבֹת 2R 18,4.23,14 ‖ 2Ch 14,2.31,1.

מַצְּבוֹת *cs.* 2R 10,26 ‖ Jer 43,13.

וּמַצְּבוֹת Ez 26,11.

וּמַצֵּבוֹתֶיךָ *suff.* Mich 5,12.

מַצֵּבוֹתָם, מַצֵּבֹתָם Ex 34,13 ‖ Dt 12,3 ‖ Hos 10,2.

וּמַצֵּבֹתָם Dt 7,5.

מַצֵּבֹתֵיהֶם Ex 23,24.

מַצֶּבֶת

cippus, monumentum; truncus arboris.

Gn 35,14.20 ‖ 2S 18,18 ‖ Jes 6,13.

לְמַצֶּבֶת 2S 18,18.

מַצַּבְתָּהּ *suff.* Jes 6,13.

—cf. יָצַב; v. ch. et n. pr.—

נָצַג°

statuere, collocare, ponere; relinquere.

הִצִּיבוּ 3 *perf. pl.* Jer 5,26.

מַצִּיב *pt.* 1S 15,12.

לְהַצִּיב *inf. cs.* 1Ch 18,3.

וּלְהַצִּיב 1S 13,21.

הַצֵּב] הַצִּיבִי *imper. f.* Jer 31,21(20).

וַתַּצִּיבֵנִי 2 *impf. suff.* Ps 41,13.

יַצִּיב 3 *impf.* Jos 6,26.

יַצֵּב Dt 32,8.

וְיַצֵּב Prv 15,25.

וַיַּצֶּב־, וַיַּצֵּב Gn 21,28.33,20.35,14.*20* ‖ 2S 18,18 ‖ Ps 78,13.

וַיַּצִּיבֵנִי *suff.* Thr 3,12.

וַיַּצִּבוּ 3 *impf. pl.* 2S 18,17 ‖ 2R 17,10.

וְהֻצַּב *Ho.* 3 *perf.* Nah 2,8.

מֻצָּב *pt.* Gn 28,12 ‖ Jud 9,6.

[Hith. הִתְיַצֵּב v. יָצַב p. 302[c].]

נִצָּב] הַנִּצָּב

capulus (gladii).

בית האחיזה שהברזל נצב בו (ואולי הוא כמו נִצְבַּע, וכבית הצביעה בדרו"ל).

Jud 3,22.

נְצִיב

praepositus, praefectus; statio militaris, praesidium; *statua*.

י"מ נצבי פלשתים דש"א י' ה' כנציב מלח, ואלו העמדים היו מורים על הממשלה.

Gn 19,26 ‖ 1S 13,3.4.

וּנְצִיב 1R 4,19 ‖ 1Ch 11,16.

נְצִיבִים, נְצִבִים (K.) *pl.* 2S 8,6.14[2] ‖ 1Ch 18,13 ‖ 2Ch 8,10.17,6.

נְצִבֵי *cs.* 1S 10,5.

I מַצָּב] מַצַּב *cs.*

statio, locus ubi aliquid stat.

על משקל מַטָּע, מַפָּל וכדומה.

Jos 4,9.

מִמַּצָּב Jos 4,3.

מַצָּבְךָ] מִמַּצָּבְךָ *suff.* Jes 22,19.

מַצָּב II

statio militaris, praesidium; munus demandatum.

II נָצָה] נָצוּ 3 *perf. pl.*

vastari.

מענין שממה והרבן, וקרוב אל יָצַת, ע״ש ההריסות וההֶרבן הבא מן האש. הבאנו שנית נצו גם נעו לדעת השבעים (ע׳ הערה אל נָצָא). תִּצֶּינָה פעל עֹמד ת׳ נפעל, והובא פה לפי יונתן, השבעים והירונימוס.

Thr 4,15.

תִּצֶּינָה 3 *impf. pl. f.* Jer 4,7.

נִצְּתָה *Ni. 3 perf. f.* Jer 2,15. 9,11.

וְנִצְּתָה Jer 9,9.

נִצְּתוּ (= נָצוּ?) 3 *perf. pl.* Jer 2,15.9,9.

נִצִּים *pt. pl.* 2R 19,25 ‖ Jes 37, 26.

——conf. יָצַת——

נָצַץ v. נָצָה ;נוּץ v. נָצָה

נָצַח°

Ni. perpetuum esse; Pi. praeesse; cantum praeire, regere.

יש פותרין מן הסורית, הערבית והכושית במובן הופעה ובריקת אור, ובהשאלה על הנצחון וההתמדה, והוא קרוב אל צח, והנו״ן יסוד נופל; אך נראה יותר שהוא קרוב אל נצנ ויצק, ומורה על הקיום התמידי.

נִצַּח] נִצַּחַת *Ni. pt. f.* Jer 8,5.

נִצַּח] לַמְנַצֵּחַ *Pi. pt.* Hab 3,19 ‖ Ps 4,1. 5,1. 6,1. 8,1. 9,1. 11,1. *14,1.* 12,1.13,1.*19*,1.*20*,1.*21*,1.*31*,1.*41*, *1.51*,1.*64*,1.*140*,1. 18,1.*36*,1.22,1. 39,1.40,1.*109*,1.42,1.44,1.45,1.46, 1.47,1.*49*,1.*85*,1.52,1. 53,1.54,1. *55*,1.56,1.57,1.*58*,1.*59*,1.60,1.61, 1.62,1. 65,1. 66,1.67,1.68,1.69,1. 70,1.75,1.76,1.77,1. 80,1.81,1.84, 1.88,1.139,1.

מְנַצְּחִים *pl.* 2Ch 2,17.

וּמְנַצְּחִים 2Ch 2,1.34,13.

לְנַצֵּחַ *inf. cs.* Esr 3,8.9 ‖ 1Ch 15, 21.23,4 ‖ 2Ch 34,12.

נֵצַח et נֶצַח

splendor, gloria, victoria; sinceritas, fides; perpetuitas, perpetuum; prorsus.

1S 15,29 ‖ Jer 15,18 ‖ Am 1,11 ‖ Ps 13,2.16,11.49,20.74,3 ‖ Job 34. 36.

לָנֶצַח Jes 34,10.

וְהַנֵּצַח 1Ch 29,11.

לָנֶצַח Jes 13,20.25,8.28,28. 33,20. 57,16 ‖ Jer 3,5.50,39 ‖ Am 8,7 ‖ Hab 1,4 ‖ Ps 9,7.19.10,11. 44,24. 49,10.52,7.68,17. 74,1.10.19.77,9. 79,5.89,47.103,9 ‖ Prv 21,28 ‖ Job 4,20.14,20.20,7.23,7.36,7 ‖ Thr 5, 20.

הֲלָנֶצַח *interrog.* 2S 2,26.

נִצְחִי *suff.* Thr 3,18.

נְצָחִים *pl.* Jes 34,10.

II נֵצַח] נִצְחָם *suff.*

sanies, melligo (= sanguis; vis vitae, humor vitalis).

יש פותרין אותו מן הערבית نضح או نضخ במובן הזיה וזריקה, וכן בכושית (וקרוב אל נזה) וע״כ נופל על הדם (ואולי יחֻבר לו גם אבד נצחי דאיכה).

Jes 63,3.6.

——v. ch. et n. pr.——

נָצַל°

Pi. diripere, spoliare; eripere ex periculo, servare; *Hi.* avellere, eripere, auferre; servare; *Hith.* exuere aliquid.

כדוגמתו בסורית, ערבית וכושית, וקרוב אל אָצַל. יונתן קורא בש״ב כ׳ ו׳: והֵצַר לָנוּ ת׳ וְהִצִּיל עֵינֵנוּ, וי״ג וְהִצְלִיחַ עלינו או וְהִגְדִּיל עֵינֵנוּ; וְהִצִּיל דישעיה ל״א ה׳ כמו וְהֵצֵל; י״ג ביונה ד׳ ו׳ לְהַצִּילוֹ מרעתו; השבעים קורין לְהָצֵל לו, להיות לו צֵל ולסוכך עליו; בתהלים ז׳ ג׳: אין פֹּרֵק וּמַצִּיל (מגזרת ויפרקנו מצרינו); בע׳ ב׳ הושה שבסוף הפסוק מוסב גם אל להצילני או מקרא קצר הוא, והשעור רְצה להצילני; לדעת רבים הַצֵּל דמשלי כ״ד י״א צווי (וע׳ תהלים פ״א ט׳ וקל״ט י״ט).

נִצַּל] נִצַּלְנוּ *Ni. 1 perf. pl.* Jer 7,10.

לְהִנָּצֵל *inf.* Jes 20,6 ‖ Hab 2,9.

הִנָּצֵל *imper.* Prv 6,5.

וְהִנָּצֵל Prv 6,3.

אִנָּצְלָה *1 impf.* Ps 69,15.

תִּנָּצֵל *2 impf.* 1R 19,11 ‖ Jes 37, 11.

תִּנָּצְלִי] תִּנָּצֵלִי *2 impf. f.* Mich 4,10.

יִנָּצֵל *3 impf.* Dt 23,16 ‖ Ps 33, 16.

וַתִּנָּצֵל *3 impf. f.* Gn 32,31.

יִנָּצֵלוּ, יִנָּצְלוּ *3 impf. pl.* Ez 14,16.18 ‖ Am 3,12.

נִצֵּל] וְנִצַּלְתֶּם *Pi. 2 perf. pl.* Ex 3,22.

יְנַצֵּלוּ *3 impf. pl.* Ez 14,14.

וַיְנַצְּלוּ, וַיְנַצֵּלוּ Ex 12,36 ‖ 2Ch 20, 25.

הִצִּיל *Hi. 3 perf.* Gn 31,16 ‖ Ex 12,27.18,10² ‖ 1S 7,14.30,18 ‖ 2S 22,1 ‖ Jer 20,13 ‖ Ps 18,1.

וְהִצִּיל 2S 20,6 ‖ Jes 31,5 ‖ Mich 5,5.

הִצִּילָנִי, הִצִּלַנִי *suff.* 1S 17,37 ‖ Ps 34,5.54,9.

הִצִּילָנוּ Ex 2,19 ‖ 2S 19,10.

הִצִּילוֹ Ex 18,9.

הִצִּילָם Ps 34,18.

וְהִצִּילָם Jes 19,20.

הִצַּלְתָּ *2 perf.* Ex 5,23.3,19.*21*. 33,9 ‖ Ps 56,14.

וְהִצַּלְתָּ Ps 86,13.

וְהִצַּלְתִּי, וְהִצַּלְתִּי *1 perf.* Ex 6, 6 ‖ 1S 17,35 ‖ Ez 13,21.*23*.34,10. 12 ‖ Hos 2,11.

הִצַּלְתִּיךָ *suff.* 2S 12,7.

וְהִצַּלְתִּיךָ Jer 15,21.39,17.

וְהִצַּלְתִּים Ez 34,27.

הִצִּילוּ *3 perf. pl.* 2R 18,33.34. 35 ‖ Jes 36,19.20 ‖ 2Ch 25,15.32, 17.

הַהִצִּילוּ *interrog.* 2R 19,12 ‖ Jes 36,18.37,12.

וְהִצִּילוּ Nu 35,25.

הִצַּלְתֶּם *2 perf. pl.* Jos 22,31 ‖ Jud 11,26.

וְהִצַּלְתֶּם Jos 2,13.

הִצַּלְנוּ *1 perf. pl.* 1S 30,22.

מַצִּיל *pt.* Dt 32,39 ‖ Jud 18,28 ‖ 2S 14,6 ‖ Jes 5,29.42,22.43,13 ‖ Hos 5,14 ‖ Mich 5,7 ‖ Ps 7,3.35, 10.50,22.71,11 ‖ Prv 14,25 ‖ Job 5,4.10,7 ‖ Dan 8,4.7.

הַמַּצִּיל Jud 8,34.

הַצֵּל *inf. abs.* 2R 18,30‖Jes 36, 15.

הַהַצֵּל *interrog.* 2R 18,33.

וְהַצֵּל Ex 5,23‖1S 30,8.

הַצִּיל *cs.* Gn 37,22.

לְהַצִּיל Dt 25,11 ‖ 2S 14,16 ‖ 2R 18,29 ‖ Jes 36,14.50,2 ‖ Jon 4,6‖ Ps 33,19‖2Ch 32,13.14².15.

וּלְהַצִּיל Jer 42,11.

לְהַצִּילֵנִי *suff.* Ps 40,14.70,2.

לְהַצִּילֵךְ ,לְהַצִּלֵךְ ,לְהַצִּילָהּ Dt 23,15‖Jes 1,8.19‖Prv 2,12.16.

וּלְהַצִּילֶךָ Jer 15,50.

לְהַצִּילוֹ Ex 3,8.

לְהַצִּילָם Ez 7,19‖Zeph 1,18.

הַצֵּל *imper.* Prv 24,11.

הַצִּילָה Ps 22,21.120,2.

הַצִּילֵנִי *suff.* Gn 32,12 ‖ Jes 44, 17 ‖ Ps 31,3.16.39,9.51,16.59,2. 3.69,15.109,21.119,170.142,7. 143,9.

וְהַצִּילֵנִי Ps 7,2.25,20.144,7.11.

הַצִּילֵנוּ Jud 10,15‖1S 12,10.

וְהַצִּילֵנוּ Ps 79,9‖1Ch 16,35.

הַצִּילוּ *pl.* Ps 82,4.

וְהַצִּילוּ Jer 21,12.22,3.

אַצִּיל *1 impf.* Zach 1,6.

וָאַצִּיל ,וָאַצִּל

האי דשמ״א חסר, וכצ״ל ע״פ המסורה.

Jos 24,10‖Jud 6,9‖1S 10,18.

אַצִּילְךָ *suff.* 2R 20,6‖Jes 38,6.

תַּצִּיל *2 impf.* 1S 30,8 ‖ Prv 19, 19.23,14.

תַּצֵּל Ps 119,43.

תַּצִּילֵנִי *suff.* 2S 22,49‖Ps 18,49. 71,2.

וַתַּצִּילֵם Neh 9,28.

יַצִּיל *3 impf.* 2R 17,39.18,35‖ Jes 36,20.44,20‖Am 3,12‖Ps 72, 12‖2Ch 32,17.

וַיַּצֵּל 1S 7,3.

וַיַּצֵּל Gn 31,9 ‖ Jos 9,26 ‖ Jud 9, 17‖1S 12,11.14,48.36,18.

יַצִּילֵנִי *suff.* 1S 17,37 ‖ 2S 22,18‖ Ps 18,18.

וַיַּצִּלֵנִי ,וַיַּצִּילֵנִי Ex 18,4 ‖ 1S 26, 24.

יַצִּילֵנוּ 1S 4,8 ‖ 2R 18,30.32 ‖ Jes 36,15.18‖2Ch 32,11.

וַיַּצִּילֵנוּ Esr 8,31.

יַצִּילֵךְ ,יַצִּילְךָ Ps 91,3‖Job 5,19.

יַצִּילֶנּוּ Ps 34,20.

יַצִּילֵהוּ Ps 22,9.

וַיַּצִּלֵהוּ Gn 37,21.

וַיַּצִּילֶהָ 2S 29,12.

יַצִּילֶנָּה Hos 2,12.

יַצִּילֵם Ps 97,10.106,43.107,6 ‖ Prv 12,6.

וַיַּצִּלֵם Ex 18,8.

תַּצִּיל *3 impf. f.* Prv 10,2.*11,4*

תַּצִּילֶנּוּ *suff.* Ez 33,12.

תַּצִּילֵם Prv 11,6.

יַצִּילוּ *3 impf. pl.* 1S 12,21‖Jer 47,14 ‖ Ez 14,16.18.20² ‖ 2Ch 32, 15.

וַיַּצִּילוּהָ *suff.* 1Ch 11,14.

יַצִּילֻךְ Jes 57,13.

מֻצָּל [הֻצַּל *Ho. pt.* Am 4,11 ‖ Zach 3,2.

וַיִּתְנַצְּלוּ [הִתְנַצֵּל *Hith. 3 impf. pl.* Ex 33,6.

[הַצָּלָה] וְהַצָּלָה

liberatio, auxilium.

בא ע״מ הַכָּרָה, ובדרז״ל מצוי הרבה ממשקל זה: הַגָּדָה, הַמָּיָה וכדומה.

Esth 4,14.

——v. ch.; נִצָּן v. נָצַץ——

נָצַץ°

splendere, micare; florere.

קרוב אל נוץ וצוץ (בליהען) מושג הזהר, ההופעה וההתנוצצות (גלענצען) יתאחד עם מושג העלאת נצנים, לפי שהנצנים מבריקים ומזהירים (כעין קורבת זָרַח וזָרַע), וכשם ששרש פָּרַח מורה גם על פריחה ועפיפה באויר, כן נכללה הוראה זו גם בשרש נָצַץ, ומזה השם נֵץ, לפי שמצטין בעפיפתו (איוב ל״ט כ״ו) וכן נכללו שלשת ההוראות האלה יחד בשרש צוץ (ציץ השדה, ציץ הזהב, ציץ למואב).

וְנֹצְצִים [נֹצֵץ *pt. pl.* Ez 1,7.

הֵנֵצוּ [הֵנֵץ *Hi. 3 perf. pl.* Cant 6,11.7,13.

וְיָנֵאץ (וְיָנֵץ =) *3 impf.* Eccl 12,5.

נֵץ I

avis immunda, accipiter.

טעם השם ע׳ לעיל (להראב״ע לפי שהוא רב נוצה וגדל כנפים).

Job 39,26.

הַנֵּץ Lev 11,16‖Dt 14,15.

II [נֵץ] נִצָּהּ *suff.*

flos.

לר״ק כמו נִצָּתָהּ; לר״י קמחי מזה גם גלים נִצִּים, גלי אבנים שצומחין דשא.

Gn 40,10.

נִצָּה Jes 18,5.

נִצָּתוֹ *suff.* Job 15,33.

הַנִּצָּנִים [נִצָּן *pl.* Cant 2,12

[נִיצוֹץ] לְנִיצוֹץ

scintilla.

הניצוץ מתנוצץ ומתנוסס, מופיע ומעופף ושגור בדרז״ל גם על כל דבר הניתז (לר״ק שרשו נוץ, ע״מ נִיחוֹחַ מן נוּחַ).

Jes 1,31.

——cf. נוץ et צוץ——

נָצַר°

custodire, diligenter observare; obsidere, defendere; observare, firmiter tenere, servare; occultare; abdere.

אח אל נָטַר, וכדוגמתו בסורית, ערבית, כושית ואשורית. צור תעודה דישעיה שרשו צָרַר; י״ג כס״ה ד׳ וּבַצּוּרִים או וּבִנְקִיקֵי צוּרִים, וכן משמע מתרגום השבעים; יונתן קורא בירמיה ד׳ ט״ז בְּצָרִים, והשבעים צָרִים או צֲרָרִים, ובל״א ר׳ (ה׳) בְּצָרִים, ובמשלי כ״ד י״ב וְנֹצֵר נפשך. לר״ק שמרה ונצרה דתהלים קמ״א ג׳ שמות במובן מחסום.

נְצָרָתַם [נָצְרָה *3 perf. f. suff.* Ps 109,129.

נָצַרְתִּי [נָצַרְתִּי *1 perf.* Ps 119, 22.56.*100*.

נָצְרוּ *3 perf. pl.* 22,12.

נֹצֵר ,נוֹצֵר *pt.* Ex 34,7 ‖ Ps 31, 24 ‖ Prv 13,3.16,17.27,18.28,7 ‖ Job 7,20.27,18.

יִקְּבֻהוּ 3 impf. pl. suff.
בקצת נוסחאות יו"ד של יקבהו לאום רבתי.
Prv 11,26.24.24‖Job 3,8.

נִקְּבוּ [נִקַּב Ni. 3 perf. pl. Nu 1,17 ‖ Esr 8,20 ‖ 1Ch 12,31(32). *16,41*‖2Ch 28,15.31,19.

נֶקֶב] וּנְקָבֶיךָ pl. suff.

Vulg. pala gemmarum.

תֻּפִּים מלאכה בולטת (קָאנוועקס) וּנְקָבִים מלאכה שוקעת (קָאנקאוו), בהשאלה מן תֹּף וְחָלִיל.

Ez 28,13.

נְקֵבָה

femina, femella (perforata).

טעם השם ע' הערה אל זָכָר; ואם נפרש זָכָר מן זֵכֶר יהיה נְקֵבָה כמו נִקְבָה בשם.

Lev 3,1.6.4,28.32.5,6.12,5.27,4 ‖ Nu 5,3.31,15‖ Dt 4,16‖Jer 31,22 (21).

וּנְקֵבָה Gn 1,27.5,2.6,19.7,3.9.16.
לִנְקֵבָה Lev 12,7.
וְלַנְּקֵבָה Lev 15,33.27,5.6.7.

מַקָּבָה] וּמַקָּבוֹת pl.

malleus.

מין קורנס חד שנוקב ומפוצץ, ובדרז"ל במשקל השני: מקבת של סתתין (כלים פי"ח ז').

1R 6,7.

וּבַמַּקָּבוֹת Jer 10,4.
וּבַמַּקָּבוֹת Jes 44,12.

מַקֶּבֶת

malleus; fovea petrae, lapicidina.

מקבת בור נאמר נגד שרה, ברמז אל נקבה, ולר"מ בן־עזרא להפך (ע' רד"ק).

Jes 51,1.

הַמַּקֶּבֶת Jud 4,21.

conf. קָבַב

נָקֹד

punctis distinctus, maculis sparsus.

בערבית בטי"ת, ובסורית בזיין ת' הדלי"ת (ומזה בדרז"ל ההפעיל הִקְוָה ע"ש הנקודה שנעשית בבשר ע"י דקירת האיזמל).

Gn 30,32.33.

וְנָקֹד Gn 30,32.

נָצִיר] וּנְצִירֵי K. pl. cs.

custoditus, servati (fortasse = שֵׁבֶט = נֵצֶר).

יונתן והשבעים קראו נְצוּרֵי, הרד"ק פירשו חֲרֻבוֹת כמו ובנצורים ילינו, והנכון שהוא כמו נֵצֶר במשקל אחר, ומקביל אל שבטי יעקב.

Jes 49,6.

נֵצֶר

surculus, soboles; ramus.

י"מ אותו מן הערבית, בהוראת היות ירוק ומבריק; ואולי הוא מענין שמירה, שהיונקות הרכות צריכות עוד לשמירה מעולה ולהשקאה; בדרז"ל בא גם ברבים (סל של נצרים).

Jes 60,21.

וְנֵצֶר Jes 11,1.
כְּנֵצֶר Jes 14,19.
מִנֵּצֶר Dan 11,7.

נָקַב] וּנְקָבָהּ 3 perf. suff.

forare, cavare, confodere; distinguere, distincte dicere, nominatim appellare; *pt. pass.* distinctus, nobilis; — maledicere.

עיקר ענינו דקירה וחלילה, ובא על הפרישה בשם (כדרך שבא זָכָר הקרוב אל דקר, וּפָרַשׁ הקרוב אל פָּרַץ) שהחפץ לסמן דבר בדיוק, בין לשבח בין לגנאי, עושה בו כמין נקב, ע"כ בא גם במובן קללת השם, כדרך שבא קרובו קָבַב, הנרדף ג"כ במושנו עם חלל (וע' אורשריפט צד רע"ד); השבעים קורין באיוב ה' ג' וָאֶקֹּב נוהו, ובעזרא ח' כ': כֻּלָּם נִקְּבוּ!

2R 18,21‖Jes 36,6.

נָקַבְתָּ *2 perf.* Hab 3,14.
וְנֹקֵב *pt.* Lev 24,16.
נָקוּב *pt. pass.* Hag 1,6.
נְקֻבֵי [נְקֻבִים *pl. cs.* Am 6,1.
בְּנָקְבוֹ [נְקֹב *inf. suff.* Lev 24, 16.
נָקְבָה *imper.* Gn 30,28.
וָאֶקּוֹב *1 impf.* Job 5,3.
תִּקֹּב *2 impf.* Job 14,26.
יִנְקָב־ [יִנְקֹב *3 impf.* Job 40, 24.
וַיִּקֹּב Lev 24,11‖2R 12,10.
יִקֳּבֶנּוּ *suff.* Jes 62,2.

וְנֹצֵר Prv 24,12.
נְצָרָהּ *suff.* Jes 27,3.
נוֹצְרִים, נֹצְרִים *pl.* 2R 17,9.*18*, *8*‖Jer 4,16.31,6(5).
נֹצְרֵי *cs.* Ps 119,2.
לְנֹצְרֵי Ps 25,10.
וְהַנָּצוּר [נָצוּר *pt. pass.* Ez 6,12.
וּבַנְּצוּרִים *pl.* Jes 65,4.
וּנְצוּרֵי Q. (וּנְצִירֵי K.) *cs.* Jes 49,6.
נְצוּרָה *f. sg.* Jes 1,8.
וּנְצֻרַת (נס"א) *cs.* Prv 7,10.
וּנְצֻרוֹת *pl.* Jes 48,6.
נָצוֹר *inf. abs.* Nah 2,2.
לִנְצֹר *cs.* Prv 2,8.
נְצֹר *imper.* Ps 34,14 ‖ Prv 3,21. 4,23.6,20.
נִצְּרָה Ps 141,3.
נִצְּרֶהָ *suff.* Prv 4,13.
אֶצֹּר *1 impf.* Ps 119,69.
אֶצְּרָה [אֶצֳּרָה Ps 119,145.
וְאֶצְּרָה Ps 119,34.115.
וְאֶצָּרְךָ *suff.* Jes 42,6.
אֶצְּרֶנָּה Jes 27,3.
וְאֶצְּרֶנָּה (al. צָ) Ps 119,33.
תִּצֹּר *2 impf.* Jes 26,3‖Ps 64,2.
תִּנְצְרֵנִי *suff.* Ps 140,2.5.
תִּצְּרֵנִי Ps 32,7.
תִּצְּרֵנוּ Ps 12,8.
יִצֹּר *3 impf.* Prv 3,1.
יִצְּרֶנְהוּ *suff.* Dt 32,10.
תִּצֹּר *3 impf. f.* Prv 13,6.
תִּנְצְרֶכָּה [תִּנְצְרֶךָּ *suff.* Prv 2,11.
וְתִצְּרֶךָּ [תִּצְּרֶךָּ Prv 4,6.
יִנְצְרוּ [יִנְצֹּרוּ *3 impf. pl.* Dt 33, 9‖Ps 78,7.105,45‖Prv 5,2.
יִצְּרוּ Prv 20,28.
יִצְּרוּנִי *suff.* Ps 25,21.40,12.
יִנְצְרֻהוּ Prv 61,8.
תִּצֹּרְנָה Q. (תִּרְצֶנָה K.) *3 pl. f.* Prv 23,26.

נְקֻדִּים *pl.* Gn 30,39.31,8^2.10.*12*.
הַנְּקֻדּוֹת *f.* Gn 30,35.

נְקֻדָּה] **נְקֻדּוֹת** *pl.*

punctum.

Cant 1,11.

נִקּוּד] **נִקֻּדִים** *pl.*

micae panis, al. panes mucidi vel mucore maculosi; species crustularum s. placentarum (LXX *κολλυρίδα*).

נקדים דיהושע להשבעים הבונה שנתיבש ונעשה פרורים קטנים, ולרד"ק שהעלה נקדות וכתמים מפני שנתעפש, והאי דמלכים להשבעים עגות מצות קטנות (כת"י בשנידהם).

Jos 9,5.12.

וְנִקֻּדִים 1R 14,3.

נָקֹד] **נֹקֵד** *pt.*

pastor ovium, possessor gregum.

כמוהו בסורית, ערבית ואשורית, ואין לו אחוה עם שלפניו; לרד"ק מפני שרוב הצאן נְקֻדות וּבְרֻדות, ואולי בעבור קטנותן בערך הבקר (קליין־פיהע).

2R 3,4.

בַּנֹּקְדִים *pl.* Am 1,1.

——v. n. pr.——

נָקָה] **נָקֹה** *inf. abs.*

Ni. purum, insontem esse, poena vacare, impunem, immunem esse; vacuum, evacuatum esse; *Pi.* insontem declarare, absolvere; impunem sinere, dimittere.

הוראתו ידועה וכמוהו בערבית. השבעים קורין ביואל ד' כ"א: וְנִקַּמְתִּי דמם, ובאיוב כ"ב ל': ימלט אִי נקי.

Jer 49,12.

נִקָּה *Ni. 3 perf.* Zach 5,3^2.
וְנִקָּה Ex 21,19‖Nu 5,31‖1S 26,9.
וְנִקְּתָה, וְנִקָּתָה *f.* Nu 5,28 ‖ Jes 3,26.
וְנִקִּית *2 perf.* Gn 24,8.
נִקֵּיתִי *1 perf.* Jud 15,5 ‖ Jer 2,35.
וְנִקֵּיתִי Ps 19,14.
הִנָּקֵה *inf.* Jer 25,29.

הִנָּקִי [הִנָּקָה *imper. f.* Nu 5,19.
תִּנָּקֶה *2 impf.* Gn 24,41 ‖ Jer 49,12.
יִנָּקֶה *3 impf.* Prv 6,29.11,21.16,5.17,5.19,5.*9*.28,20.
תִּנָּקוּ *2 perf. pl.* Jer 25,29.
וְנִקֵּיתִי, נִקֵּיתִי *Pi. 1 perf.* Joel 4,21.
וְנַקֵּה *inf.* Ex 34,7 ‖ Nu 14,18 ‖ Jer 30,11.*46,28*‖Nah 1,3.
נַקֵּה [נַקֵּנִי *imper. suff.* Ps 19,13.
אֲנַקֶּךָּ [אֲנַקְּךָ *1 impf. suff.* Jer 30,11.*46,28*.
תְנַקֵּנִי *2 impf. suff.* Job 9,28.10,14.
תְּנַקֵּהוּ 1R 2,9.
יְנַקֶּה *3 impf.* Ex 20,7.34,7‖Nu 14,18‖Dt 5,11‖Nah 1,3.

[נָקִיא] ,נָקִי

purus, insons, innocens, impunis, immunis.

Gn 24,41 ‖ Ex 21,28 ‖ Dt 19,10.21,8.24,5.27,25‖1S 19,5‖2S 3,28.14,9 ‖ 1R 15,22 ‖ 2R 21,16.24,4 ‖ Jes 59,7.7,6.*22,3*.26,15 ‖ Ps 10,8.15,5.94,21.106,38‖Prv 6,17‖Job 4,7.22,30.27,17.

נָקִיא (יתיר א') Joel 4,19‖Jon 1,14.
וְנָקִי Ex 23,7‖Job 17,8.22,19.
הַנָּקִי Dt 19,13.21,9‖2R 24,4‖Jer 22,17.
לְנָקִי Prv 1,11.
נְקִי *cs.* Ps 24,4.
נְקִיִּם, נְקִיִּים *pl.* Gn 44,10 ‖ Nu 32,22 ‖ Jos 2,17.19.20 ‖ Jer 2,34.19,4‖Job 9,23.

נִקָּיוֹן

puritas, mundities, innocentia.

י"ג בהושע: עד מתי לא יוכלו נקיון כִּיא מישראל, וגם השבעים מחברין כי מישראל לפסוק שלפניו, וי"מ נקיון כהוראתו בסורית ובאשורית נֶסֶךְ, וגורסין: עד־מתי לו יוּבְלוּ נקיון. יונתן והשבעים מתרגמין נקיון שִׁנַּיִם כמו קִהָיוֹן (או נִקְהָיוֹן).

Hos 8,5.

בְּנִקָּיוֹן Ps 26,6.73,13.
נִקְיוֹן *cs.* Am 4,6.
וּבְנִקְיֹן Gn 20,5.

הַמְנַקִּיֹּת ,הַמְנַקִּיּוֹת *pl.* **מְנַקִּיָּה]**

patera libatoria.

בסורית ואשורית הוראת השרש נקה, הסכת נסך, וזה טעם אשר יֻסך בהן.

Nu 4,7‖Jer 52,19.

מְנַקִּיֹּתָיו *suff.* Ex 37,16.
וּמְנַקִּיֹּתָיו Ex 25,29.

——קוט **נָקְטָה** Job 10,1 v. ——

נָקַם] **וּנְקָמַנִי** *3 perf. suff.*

ulcisci, vindicare, iniuriarum poenas sumere; *Ni.* punire, se vindicare.

כדונמתו בסורית וערבית; ויתכן שיש לו אחוה עם נקה (ע' הערה שם), שהנוקם מנקה את העון ע"י הנקמה; ויש מחברין אותו עם יחם במובן רתיחה וקצף.

1S 24,13.

נֹקֵם *pt.* Nah 1,2^2.
וְנֹקֵם Nah 1,2‖Ps 99,8.
נֹקֶמֶת *f.* Lev 26,25.
נָקֹם *inf. abs.* Ex 21,20.
בִּנְקֹם *cs.* Ez 25,12.
לִנְקֹם Ez 24,8.
נְקֹם *imper.* Nu 31,2.
תִקֹּם *2 impf.* Lev 19,18.
יִקּוֹם, יִקֹּם *3 impf.* Dt 32,43 ‖ Jos 10,13.
נִקַּם [נִקַּמְתִּי *Ni. 1 perf.* Jud 15,7.
וְנִקַּמְתִּי 1S 14,24.
וְנִקְמוּ *3 perf. pl.* Ez 25,12.
לְהִנָּקֵם *inf. cs.* 1S 18,25‖Jer 46,10‖Esth 8,13.
הִנָּקֵם [וְהִנָּקֵם (נס"א) *imper.* Jer 15,15.
הִנָּקְמוּ *pl.* Jer 50,15.
וְאִנָּקְמָה *1 impf.* Jud 16,28 ‖ Jes 1,24.
יִנָּקֵם *3 impf.* Ex 21,20.
וַיִּנָּקְמוּ *3 impf. pl.* Ez 25,15.

נִקֵּם] וְנִקַּמְתִּי *Pi. 1 perf.* 2R 9,7 ‖ Jer 51,36.

נֻקַּם] יֻקַּם, יֻקָּם *Pu. 3 impf.* Gn 4,15.24 ‖ Ex 21,21.

הִתְנַקֵּם] וּמִתְנַקֵּם *Hith. pt.* Ps 8,3.44,17.

תִּתְנַקֵּם *3 impf. f.* Jer 5,9.29. *9,8.*

נָקָם

ulcio, vindicta.

Dt 32,35.41 ‖ Jes 34,8.35,4.47,3. 59,17.61,2.63,4 ‖ Ez 24,8. 25,12. 15 ‖ Mich 5,14 ‖ Ps 58,11 ‖ Prv 6, 34.

וְנָקָם Dt 32,43.

נְקַם־ *cs.* Lev 26,25 ‖ Jud 16,28.

נְקָמָה

ulcio, vindicta; vindictae cupiditas, ulciscendi libido.

Jer 46,10.51,6 ‖ Ps 149,7.

בִּנְקָמָה Ez 25,15.

נִקְמַת *cs.* Nu 31,2.3 ‖ Jer 50,15. 28².51,11 ‖ Ps 79,10.

נִקְמָתִי *suff.* Ez 25,14².17.

נִקְמָתֵנוּ Jer 20,10.

נִקְמָתְךָ Jer 11,20.*20,12.*

נִקְמָתֵךְ Jer 51,36.

נִקְמָתָם Thr 3,60.

נְקָמוֹת (1), נְקָמֹת *pl.* Jud 11, 36 ‖ 2S 4,8.22,48 ‖ Ez 25,17 ‖ Ps 18,48.94,1².

———נָקַע v. יָקַע p. 304c———

נָקַף I

percutere, caedere, destruere, perforare.

קרוב אל נָגַף ואל נָקַב, וכדוגמתו בערבית (על מחיצת הראש) ובכושית, וַעֲרַפְתּוֹ ת״א ותנקפיה, ובדרז״ל נוקף אצבעו, לבו נוקפו; יש מחברין לזה גם חגים ינקפו (כלומר קרבנות החג יערפו, וכטעם אסרו חג), לא תַקִּפוּ פאת ראשכם (כטעם קצוצי פאה), ותחת חגורה נִקְפָּה (כבדרז״ל נעשה נקפים, שבת ס״ב).

נִקֵּף] וְנִקַּף *Pi.* (al. *Ni.*) *3 perf.* Jes 10,34.

נִקְּפוּ־ *3 perf. pl.* Job 19,26.

[נֹקֶף] כְּנֹקֶף

percussio, decussio.

נאמר על נקיפת הזיתים שנשארו אחר המסיקה, ובמשנה דפאה ח׳ נ׳ זיתי נִקּוּף (ואולי הוא בינוני, ומהראוי כְּנַקֵּף, אך מסבת נסוג אחור בא בתמונה זו?).

Jes 17,6.24,13.

נָקַף° II

in orbem ire; *Hi.* circumicere, in orbem ducere; inf. circumcirca; circumdare.

במובן תקופה וְסבוב (וקרוב לו בכושית, ובערבית בשם وَقُف בתי הידים והצמידים המקיפים את הזרוע), ושגור בדרז״ל. הרד״ק הביא את זה בשרש יקף.

יִנְקֹף] יִנְקֹפוּ (יִנְקָפוּ) *3 impf. pl.* Jes 29,1.

הִקִּיף *Hi. 3 perf.* Job 19,6.

הִקִּיפָה *3 perf. f.* Jes 15,8.

הִקִּיפוּ *3 perf. pl.* Ps 88,18 ‖ Job 1,5.

וְהִקִּיפוּ 2Ch 23,7.

הִקִּיפוּנִי *suff.* Ps 22,17.

וְהִקַּפְתֶּם *2 perf. pl.* 2R 11,8.

מַקִּיף] מַקִּיפִים, מַקִּפִים *pt. pl.* 1R 7,24 ‖ 2Ch 4,3.

הַקֵּף, הַקִּיף *inf.* Jos 6,3.11.

הַקֵּף] וְהַקִּיפוּהָ *imper. pl. suff.* Ps 48,13.

יַקִּיף] וַיַּקֵּף *3 impf.* Thr 3,5.

תַּקִּפוּ *2 impf. pl.* Lev 19,27.

יַקִּיפוּ *3 impf. pl.* Ps 17,9.

וַיַּקִּפוּ 2R 6,14.

נִקְפָּה

funiculus.

להשבעים חבל (שטריק), המקיף את הגוף, ויונתן תרגמו רשמין דמחא, מן נקף הראשון.

Jes 3,24.

———cf. rad. קוף———

[נָקִיק] בִּנְקִיק *cs.*

foramen, caverna, fissura.

קרוב אל נקב, נקע, נקד, וכן הוראתו בכושית.

Jer 13,4.

נְקִיקִים] וּבִנְקִיקֵי *pl. cs.* Jes 7, 19.

וּמִנְּקִיקֵי Jer 16,16.

[נָקַר°] בִּנְקוֹר *inf. cs.*

fodere, effodere, perfodere, perforare.

קרוב אל שלפניו (ואל כָּרָה?), וכמוהו בסורית, בערבית ובכושית, ובאשורית הוראתו הריסה והשחתה (קרוב אל עָקַר?).

1S 11,2.

יִקֹּר] יִקְּרוּהָ *3 impf. pl. suff.* Prv 30,17.

נִקֵּר *Pi. 3 perf.* Job 30,17.

תְּנַקֵּר *2 impf.* Nu 16,14.

וַיְנַקְּרוּ *3 impf. pl.* Jud 16,21.

נֻקַּר] נֻקַּרְתֶּם *Pu. 3 perf. pl.* Jes 51,1.

נְקָרָה vel [נִקְרָה] בְּנִקְרַת *cs.*

caverna s. fissura.

Ex 33,22.

בְּנִקְרוֹת *pl.* Jes 2,21.

[נָקַשׁ°] נוֹקֵשׁ *pt.*

illaqueari, irretiri; *Pi.* laqueos ponere, inicere; *Hith.* insidiari.

בסורית ובארמית הוראתו הכאה (דא לדא נקשן), וכן בדרז״ל בהפעיל (הקיש על המריש, על הקנקן, הקיש בצלצל, וע״ד המרֻבעים מקשקש), ואח אל קוּשׁ ויקשׁ (ולד״ק לפי שבימי קדם לכדו את העופות ע״י שהשליכו עלידם בול עץ). נוֹקֵשׁ יתכן להיות נפעל מן יקש (וכבר הובא שם) או בינוני מן נקש, כלומר מכין מוקש לעצמו. רצ״ג גורס בתהלים יְבַקֵּשׁ נושה, ול״נ יִנְגֹּשׂ, וכ״ת השבעים (י״ת יְנַבֵּב = יְלַקֵּשׁ, יְקֹשֵׁשׁ?).

Ps 9,17.

נִקַּשׁ] תִּנָּקֵשׁ *Ni. 2 impf.* Dt 12,30.

נִקֵּשׁ] יְנַקֵּשׁ *Pi. 3 impf.* Ps 109,11.

וַיְנַקְשׁוּ *3 impf. pl.* Ps 38,13.

הִתְנַקֵּשׁ] מִתְנַקֵּשׁ *Hith. pt.* 1S 28,9.

———v. ch.; cf. יָקַשׁ———

v. נִרְגָּן; נִיר v. נִר; נוּר v. נֵר רָגַן.

נֵרְדְּ

nardus, gramen Indicum.

מין בֹּשֶׂם הבא מארץ הודו, ומקור השם בסנסקריט בלמ״ד ת׳ הרי״ש, ובפרסית כבעברית.

Cant 4,14.

נִרְדִּי *suff.* Cant 1,12.

נְרָדִים *pl.* Cant 4,13.

נָשָׂא

ferre, portare, efferre, afferre, importare, exigere, se tollere; sq. יָד iurare; sq. רֹאשׁ laeti animi esse, opibus invalescere; inire numerum; sq. פָּנִים vultu hilari incedere, intueri, fiduciam ponere; sq. עֵינַיִם oculos conicere, desiderio capi; sq. קוֹל proclamare, iubilare; vocem proferre; sq. נֶפֶשׁ optare, desiderare; auferre, e medio tollere; expiare, condonare peccatum; capere, sumere, accipere; sq. פְּנֵי פ׳ benigne excipere, respicere, gratificari; *pt. pass.* honestus; sq. חֵטְא, עָוֹן peccati poenam in se suscipere.

נמצא ברֹב לשונות בני שם (ארמית, צורית, ערבית, כושית, אשורית ותדמורית), וההשאלות רבו מספור; לפעמים יחסר לו הנשוא רגלים (ש״א י״ז כ׳) או קול (ישעיה מ״ב ב׳ וכדומה); י״ג בהדברים ל״ג ג׳: יִשָּׂא מִדַּבְּרֹתֶיךָ; בש״ב י״ט מ״ג: אם נִשֵּׂאת נִשָּׂא לנו, כלומר: הכי אכלנו ובלענו את המלך או נִשא את הנשאר אתנו אל ביתנו, ולכם לא יהיה כלום, והוא משל לקוח מן הטרף והשלל; במ״א ח׳ י״ג (ורעהו דדה״ב) הנוסחא הנכונה לפי המסורה ונָשָׂא בימין; לפי ת״י יש להוסיף ולקרוא בישעיה מ׳ י״א: ישא רַבִּים (ע׳ בראשית ל״ג י״ג וי״ד); הסורי ועקילס קורין בנחום א׳ ה׳: וַתִּגָּעֵשׁ הארץ, ור״י רייפמאנן גורס וַתִּשָּׁאֶה (ואולי כטעם משאת העשן); בתהלים ל״ב א׳ בא נְשׂוּי ת׳ נְשׂוּא כדי לזוגו עם כְּסוּי.

Gn 13,6 ‖ Ex 10,13. 35,26 ‖ 2S 20,21 ‖ 1R 10,11 ‖ 2R 9,25.25,27 ‖ Jes 22,6.53,4.12 ‖ Jer 52,31 ‖ Ez 18,6. *15*.12.19 ‖ Joel 2,22 ‖ Hos 13,1 ‖ Hab 3,10 ‖ Hag 2,19 ‖ Zach 2,4 ‖ Ps 15,3.24,4 ‖ Job 34,19 ‖ 1Ch 18,11.27,23 ‖ 2Ch 11,21.

וְנָשָׂא Ex 28,12. 29.30.38 ‖ Lev 5,1. 17. 16,22. 17,16. 24,15 ‖ Nu 30,16 ‖ 1S 17,34 ‖ 2R 23,4 ‖ Jes 5,26.11,12 ‖ Ez 17,23.29,19 ‖ Mal 2,3.

נְשָׂאֲךָ *suff.* Dt 1,31.

וּנְשָׂאֲךָ 2R 14,10 ‖ 2Ch 25,19.

נְשָׂאוֹ Ex 35,21.36,2 ‖ 2R 2,16.

וּנְשָׂאוֹ Jes 10,26 ‖ Am 6,10.

נָשְׂאָה 3 *perf. f.* Esth 5,2.

נְשָׂאַתְנִי *suff.* Ez 3,14.11,24.

נָשָׂאתָה 2 *perf.* Nu 14,19.

נָשָׂאתָ 1R 2,26 ‖ Ps 32,5. 85,3 ‖ Neh 9,15.

וְנָשָׂאתָ 2R 19,4 ‖ Jes 14,4.37,4 ‖ Ez 4,5.6.

נְשָׂאתַנִי *suff.* Ps 102,11.

וּנְשָׂאתַנִי Gn 47,30.

נְשָׂאתִים [**נָשָׂאת**] 2 *perf. f. suff.* Ez 16,58.

נָשָׂאתִי 1 *perf.* Gn 19,21 ‖ Ex 6,8 ‖ Nu 14,30. 16,15 ‖ Jer 31,19 (18) ‖ Ez 12,7. 20,6.15.23.28.*42*. 36,7.44,12.47,14 ‖ Ps 69,8.88,16. 123,1.143,8 ‖ Job 34,31.

וְנָשָׂאתִי Gn 18,26.

נָשְׂאוּ, נָשָׂאוּ 3 *perf. pl.* Nu 31,49 ‖ 2R 18,28 ‖ Jes 52,8 ‖ Ps 83,3.93,3 ‖ Job 24,10 ‖ Cant 5,7 ‖ Thr 4,16.5,13.

נָשׂוּא (= **נָשְׂאוּ**?) Ps 139,20.

וְנָשְׂאוּ, וְנָשָׂאוּ Ex 18,22 ‖ Nu 4,25.11,17.14,33 ‖ Ez 14,10.26,17. 27,32.44,10.*12*.13 ‖ Mich 2,21.

וְנָשׂוּ (= **וְנָשְׂאוּ**) Ez 39,26.

וּנְשָׂאוּם *suff.* 2Ch 12,11.

נְשָׂאתֶם 2 *perf. pl.* Ez 36,6.

וּנְשָׂאתֶם Gn 45,19 ‖ Am 5,26.

נֹשֵׂא *pt.* Ex 34,7 ‖ Nu 14,18 ‖ Dt 24,15 ‖ Jud 9,54 ‖ 1S 10,3^{3}.14,1.*6*. 3.7.12^{2}.16,21.17,41.22,18.31,4.5 ‖ 2S 23,37 ‖ 1R 5,29 ‖ 2R 3,14 ‖ Am 5,1 ‖ Mich 7,18 ‖ Ps 99,8.126,6^{2} ‖ Prv 19,19 ‖ Dan 1,16 ‖ 1Ch 10,4. 5.11,39 ‖ 2Ch 14,7.

וְנֹשֵׂא 1S 14,13^{2}.14.17.17,7.31,6.

הַנֹּשֵׂא Lev 11,25.

וְהַנֹּשֵׂא, וְהַנּוֹשֵׂא Lev 11,28. 40. 15,10.

לְנֹשֵׂא 1S 31,4.

נֹשְׂאִים *pl.* Gn 37,25.45,23 ‖ Jos 3,3.6,8.13 ‖ 2S 15,24 ‖ 1R 10,2 ‖ 2Ch 9,1.

וְנֹשְׂאִים Mal 2,9.

הַנֹּשְׂאִים Dt 31,9 ‖ Jes 45,20 ‖ Zach 2,4 ‖ 1Ch 15,27.

וְהַנֹּשְׂאִים Neh 4,11.

נֹשְׂאֵי, נוֹשְׂאֵי (2S 8,6) *cs.* Nu 10,17.21 ‖ Dt 31,25 ‖ Jos 3,8.*4,9*. 13.3,14.15^{2}. 17.4,10.16. 18.*8,33* ‖ Jud 3,18 ‖ 2S 6,13. 8,2.6. 18,15 ‖ Jes 52,11 ‖ 1Ch 5,18. 12,24 (25). 15,26.18,2.6 ‖ 2Ch 14,7.

נֹשֵׂאת, נֹשְׂאֵת *f. sg.* 1R 10,22 ‖ Esth 2,15.

נֹשְׂאוֹת, נֹשְׂאֹת *pl.* Gn 45,23 ‖ 2Ch 9,21.

נָשׂוּא *pt. pass.* (?) Ps 139,20.

נְשׂוּי־, נְשֻׂא *cs.* Jes 33,24 ‖ Ps 32,1.

וּנְשׂוּא, וּנְשֻׂא 2R 5,1 ‖ Jes 3,3.9,14 ‖ Job 22,8.

הַנְּשֻׂאִים *pl.* Jes 46,3.

נָשׂוֹא, נָשֹׂא *inf. abs.* Nu 4,2. 22 ‖ Jer 10,5 ‖ Hos 1,6.

נְשֹׂא *cs.* Jes 1,14.

כִּנְשֹׂא־ Jes 18,3.

בְּשׂוֹא Ps 89,10.

מִנְּשֹׂוא Gn 4,13.

שְׂאֵת Gn 4,7.44,1 ‖ Dt 1,9 ‖ Jer 17,27 ‖ Prv 18,5.30,21 ‖ Job 27,1. *29,1*.

בִּשְׂאֵת Ex 27,7.

וּבִשְׂאֵת Ez 10,16.20,31.

לָשֵׂאת Gn 36,7.45,27.46,5 ‖ Ex 25,14.27.*37,14.15*. 30,4. 37,5. 27.*38,7* ‖ Lev 10,27 ‖ Nu 4,15.11,14. 18,22 ‖ Dt 10,8 ‖ Jud 8,28 ‖ 1S 2,28 ‖ Jer 44,22 ‖ Ez 38,13.45,11 ‖ 1Ch 15,2^{2}.23,26.

וְלָשֵׂאת Ez 17,8 ‖ Eccl 5,18.

שְׂאֵתִי *suff.* Jer 15,15 ‖ Ps 89,51.

שְׂאֵתוֹ Dt 14,24.

בִּנְשֹׂאִי Ps 28,2.

נְשָׂא *imper.* Ps 10,12.

נְסָה־ (= **נְשָׂא־**) Ps 4,7.

שָׂא Gn 13,14.*31,12*.27,3. 50,17² ‖ Ex 10,17 ‖ Nu 31,26 ‖ 1S 15,25. 25,28 ‖ 2R 9,25.*26* ‖ Ez 8,5.19,1. 27,2.28,12.32,2 ‖ Zach 5,5.

וְשָׂא Nu 3,40 ‖ Dt 3,27 ‖ Ps 25,18.

שָׂאֵהוּ *suff.* Nu 11,12 ‖ 2R 4,19.

שְׂאִי *f.* Gn 21,18 ‖ 2R 4,36 ‖ Jes 49,18.*60,4* ‖ Jer 3,2.13,20 ‖ Ez 16, 52.23,35 ‖ Thr 2,19.

וּשְׂאִי Jer 7,29 ‖ Ez 16,52.

שְׂאוּ *pl. m.* Lev 10,4 ‖ Nu 1,2.*26, 2* ‖ Jos 3,6.*6*,6.4,3 ‖ Jes 13,2.40,26. 51,6 ‖ Jer 4,6.6,1.13,20.51,12.27 ‖ Ps 24,7.*9*. 81,3.96,8.134,2 ‖ 1Ch 16,29.

וּשְׂאוּ Jer 50,2 ‖ Ps 24,9.

שָׂאוּנִי *suff.* Jon 1,12 ‖ Job 21,3.

אֶשָּׂא *1 impf.* Dt 1,12.32,40 ‖ 2S 2,22 ‖ 2R 18,14 ‖ Jes 46,4.49,22 ‖ Jer 9,9 ‖ Hos 1,6.5,14 ‖ Mich 7,9 ‖ Ps 16,4. 25,1. 63,5. 86,4. 116,13. 121,1.139,9 ‖ Job 10,15.13,14.32, 21.36,3.42,8 ‖ 1Ch 21,24.

וְאֶשָּׂא Ps 55,13.119,48.

וָאֶשָּׂא Gn 31,10 ‖ Ex 19,4 ‖ 1S 25, 35 ‖ Ez 8,5.20,5² ‖ Zach 2,1.5.*5,9*. 5,1.6,1 ‖ Dan 8,3.10,5 ‖ Neh 2,1.

אֶשָּׂאֶנּוּ *suff.* Job 31,36.

וְאֶשָּׂאֶנּוּ Jer 10,19.

תִּשָּׂא *2 impf.* Gn 18,24 ‖ Ex 20, 7.23,1. 30,12. 32,32 ‖ Lev 19,15. 17 ‖ Nu 1,49.11,17 ‖ Dt 4,19.5,11. 12,26 ‖ 1R 5,23 ‖ Jes **2**,9 ‖ Jer 7,16. *11,14* ‖ Ez 4,4.12,6 ‖ Hos 14,3 ‖ Prv 9,12.19,18 ‖ Job 7,21.11,15.

וְתִשָּׂא Job 22,26.

וַתִּשָּׂא 2R 19,22 ‖ Jer 37,23 ‖ Ps 50,16.

תִּשָּׂאֵנִי *suff.* Job 30,22.

תִּשְׂאִי *2 impf. f.* Ez 16,54.23, 27.36,15.

יִשָּׂא *3 impf.* Gn 32,21.40,13 ‖ Ex 20,7.23,21 ‖ Lev 19,8.20,17 ‖ Nu 6,26.9,13.11,12 ‖ Dt 1,31.5,11. 10,17.28,49.50.33,3 ‖ Jos 24,19 ‖ 2S 14,14 ‖ Jes 2,4.3,7. 8,4.10,24. 40,11.42,2. 57,13 ‖ Ez 12,12. 18, 20² ‖ Mich 2,4 ‖ Hab 1,3 ‖ Hag 2, 12 ‖ Zach 6,13 ‖ Ps 24,5 ‖ Prv 6, 35 ‖ Job 7,13 ‖ Thr 3,27 ‖ Eccl 5, 14.

הֲיִשָּׂא *interrog.* Mal 1,8.9.

וַיִּשָּׂא Gn 13,10. 18,2.*24,63.43,29*. 22,4.*13*.27,38.29,1.11.31,17. 33,1. 5.40,20. 43,29.34 ‖ Ex 10,19. 12, 34 ‖ Lev 9,22 ‖ Nu 23,7.*18.24,3. 15.20.21.23*.24,2 ‖ Jos 5,13 ‖ Jud 9,7.19,17 ‖ 1S 17,20.24,17.30,4 ‖ 2S 3,32.13,34.18,24 ‖ 1R 13,29 ‖ 2R 9,32 ‖ Ez 10,7 ‖ Ps 106,26 ‖ Job 42,9 ‖ 1Ch 21,16 ‖ 2Ch 13,21. 24,3.

יִשָּׂאֲךָ *suff.* 1R 18,12.

יִשָּׂאֵהוּ Dt 32,11 ‖ Job 27,21.

וַיִּשָּׂאֵהוּ 2R 4,20.

וַיִּשָּׂאֶהָ Jud 9,48.

יִשָּׂאֶנָּה Prv 18,14.

יִשָּׂאֵנִי Job 32,22.

וַיִּשָּׂאֵם 2S 5,21.

תִּשָּׂא *3 impf. f.* Lev 7,18 ‖ Nu 5,31.

וַתִּשָּׂא Gn 21,16.24,64.39,7 ‖ Nu 14,1 ‖ 2R 4,37 ‖ Ez 8,3.*11,1* ‖ Nah 1,5 ‖ Ruth 2,18 ‖ Esth 2,9.17.

וַתִּשָּׂאֵנִי *suff.* Ez 3,12.43,5.

וַתִּשָּׂאֵהוּ 2S 4,4.

תִּשָּׂאֵם Jes 40,24.41,16.

נִשָּׂא *1 impf. pl.* Thr 3,41.

תִּשְׂאוּ ,תִּשָּׂאוּ *2 impf. pl.* Nu 14,34.18,1².32 ‖ Jer 17,21 ‖ Ez 33, 25.36,8 ‖ Mich 6,16 ‖ Ps 82,2 ‖ Esr 9,12 ‖ Neh 13,25.

תִּשָּׂאוּן [תִּשְׂאוּן *2 impf. pl.* Job 13,8.10.

תִּשֶּׂאינָה *2 impf. pl. f.* Ez 23, 49.

יִשְׂאוּ ,יִשָּׂאוּ *3 impf. pl.* Ex 28,43 ‖ Lev 20,19.20.22,9 ‖ Nu 1, 50.7,9.18,23 ‖ Jos 6,4.6 ‖ Jes 24, 14.30,6.38,21.42,11.60,6 ‖ Jer 49, 29 ‖ Ez 34,29.36,7.39,10 ‖ Hos 4, 8 ‖ Mich 4,3 ‖ Hab 2,6 ‖ Ps 72,3. 93,3 ‖ Job 6,2.21,12.40,20.

וַיִּשְׂאוּ Gn 7,17. 37,25. 42,26.46,5. 50,13 ‖ Ex 14,10 ‖ Jos 3,6.4,8.6, 12 ‖ Jud 2,4.16,31.21,2.23 ‖ 1S 4, 4.6,13.11,4 ‖ 2S 2,32.13,36.23,16 ‖ 1R 8,3.15,22 ‖ 2R 5,23.7,8².14,20. 25,13 ‖ Jer 52,17 ‖ Ez 10,19.*11, 22*.32,24.*25.30* ‖ Jon 1,15.2,12² ‖ Ruth 1,4 ‖ 1Ch 10,9.12.11,18.15, 15 ‖ 2Ch 5,4.14,12.16,6.

יִשָּׂאֻהוּ *suff.* Jes 46,7.

וַיִּשָּׂאֻהוּ 2Ch 24,11.

וַיִּשָּׂאֻהוּ Nu 13,23 ‖ 2S 6,3.*4* ‖ 2Ch 25,28.

יִשָּׂאוּם 1R 14,28 ‖ Jes 15,7.

וַיִּשָּׂאֻם ,יִשָּׂאוּם Lev 5,10 ‖ 1Ch 23,22.

יִשָּׂאֻנוּ Jes 64,5.

יִשָּׂאוּנְךָ Ps 91,12.

וְתִשֶּׂנָה *3 impf. pl. f.* Jer 9, 17.

וַתִּשֶּׂנָה ,וַתִּשֶּׂאנָה Zach 5,9 ‖ Ruth 1,9.14.

נִשָּׂא (?) *Ni. 3 perf.* 2S 19,43.

וְנִשָּׂא Ex 25,28 ‖ 2R 20,17 ‖ Jes 39,6.52,13 ‖ Jer 51,9 ‖ Dan 11,12.

נִשֵּׂאת (al. **תְ**) *3 perf. f.* 1Ch 14,2.

נִשָּׂא *pt.* Jes 2,12.

וְנִשָּׂא Jes 2,2. 6,1.57,7.15 ‖ Mich 4,1.

וְהַנִּשָּׂאִים *pl.* Jes 2,13.

נִשָּׂאָה *pt. f. sg.* Jes 30,25.

נִשֵּׂאת (al. **תְ**) Zach 5,7.

הַנִּשָּׂאוֹת *pl.* Jes 2,14.

וּבְהִנָּשֵׂא *inf. cs.* Ez 1,19.

וּבְהִנָּשְׂאָם *suff.* Ez 1,21.

הִנָּשֵׂא *imper.* Ps 7,7.94,2.

וְהִנָּשְׂאוּ *pl.* Ps 24,7.

אֶנָּשֵׂא *1 impf.* Jes 33,10.

יִנָּשֵׂא *3 impf.* Jes 40,4.

תִּנָּשֵׂאוּ [תִּנָּשְׂאוּ *2 impf. pl.* Jes 66,12.

יִנָּשְׂאוּ, יִנָּשְׂאוּ 3 *pl.* Ez 1,19.20.21 || Prv 30,13.

יִנָּשׂוּא (= יִנָּשְׂאוּ) Jer 10,5.

תִּנָּשֶׂאנָה 3 *pl. f.* Jes 49,22.

נִשֵּׂא *Pi.* 3 *perf.* 2S 5,12.

נִשְּׂאוּ 1R 9,11.

וְנִשָּׂא Am 4,2.

נִשְּׂאוֹ *suff.* Esth 5,11.

וְנִשְּׂאוּ 3 *perf. pl.* Esr 8,36.

[מְנַשְּׂאִים] מְנַשְּׂאִים *pt. pl.* Jer 22,27.*44,14* || Esth 9,3.

[לְמַשְּׂאוֹת] (?לְנַשְּׂאוֹת =) *inf.* Ez 17,9.

[נַשֵּׂא] וְנַשְּׂאֵם *imper. suff.* Ps 28,9.

וַיְנַשְּׂאֵהוּ 3 *impf. suff.* Esth 3,1.

וַיְנַשְּׂאֵם Jes 63,9.

יְנַשְּׂאוּהוּ 3 *pl. suff.* Esr 1,4.

[הִשִּׂיא] וְהִשִּׂיאוּ *Hi.* 3 *perf. pl.* Lev 22,16 || 2S 17,13.

[הִתְנַשֵּׂא] מִתְנַשֵּׂא *Hith. pt.* 1R 1,5.

וְהַמִּתְנַשֵּׂא 1Ch 29,11.

הִתְנַשֵּׂא *inf.* Ez 17,14.

בְּהִתְנַשֵּׂא Prv 30,32.

[יִתְנַשֵּׂא] יִתְנַשָּׂא 3 *impf.* Nu 23,24.

תִּתְנַשֵּׂא 2 *impf.* Ez 29,15.

וַיִּנַּשֵּׂא (= וַיִּתְנַשֵּׂא) 3 *impf.* 2Ch 32,23.

וְתִנַּשֵּׂא (= וְתִתְנַשֵּׂא) 3 *f.* Nu 24,7.

תִּתְנַשְּׂאוּ 2 *pl.* Nu 16,3.

יִנַּשְּׂאוּ (= יִתְנַשְּׂאוּ) 3 *pl.* Dan 11,14.

נָשִׂיא

princeps, praefectus; **vapores, nubes* (*IV pl.*).

לרד״ק עיקר הוראתו נשיאת קול ודבור, כלומר הַמְדַבֵּר, וכן נָגִיד מענין הגדה; וענין אחר במובן עננים, הרמים, או הנשאים על־כנפי רוח.

Lev 4,22 || Nu 7,11².24.30.36.42.48.54.60.66.72.78.13,2.34,18.22.23.24.25.26.27.28 || Jos 22,14 || 1R 11,34 || Ez 34,24.37,25.44,3 || 1Ch 5,6 || 2Ch 1,2.

וְנָשִׂיא Ex 22,37 || Nu 2,3.5.7.10.12.14.18.20.22.25.27,29.34,18 || Ez 7,27.30,13.

הַנָּשִׂיא Ez 12,10.44,3.45,17.22.46,2.4.8.12.16.18 || Esr 1,8.

וְהַנָּשִׂיא Ez 12,12.46,10.

לְנָשִׂיא Nu 14,21².

לַנָּשִׂיא Ez 45,16.46,17.48,21².22².

וְלַנָּשִׂיא Ez 45,7.

נְשִׂיא *cs.* Gn 23,6.34,2 || Nu 7,18.25,14.18 || Ez 21,30.38,2.*3.39,1* || 1Ch 2,10.

וּנְשִׂיא Nu 3,24.30.32.35.

נְשִׂיאִים, נְשִׂאִים, נְשִׂאִם *pl.* Gn 17,20.25,16 || Jos 22,14 || Jer 10,13*.51,16* || Ps 135,7* || Prv 25,14* || 1Ch 4,38.

הַנְּשִׂאִים, הַנְּשִׂיאִם, הַנְּשִׂאִם Ex 34,31 || Nu 7,3.10².10,4.27,2.36,1 || Jos 9,18.19.21².17,4 || 1Ch 7,40.

וְהַנְּשִׂאִים, וְהַנְּשִׂאִם Ex 35,27 || Jos 22,32.

נְשִׂיאֵי *cs.* Ex 16,22 || Nu 1,16.3,32.7,2².84.16,2.31,13.32,2 || Jos 9,15.18.13,21 || 1R 8,1 || Ez 19,1.21,17.22,6.26,16.27,21.39,18.45,9 || 2Ch 5,2.

וּנְשִׂיאֵי Nu 1,44.*4,46*.4,34 || Jos 22,30.

נְשִׂיאַי *suff.* Ez 45,8.

נְשִׂיאֶיהָ Ez 32,29.

נְשִׂיאֵיהֶם, נְשִׂאֵהֶם Nu 17,17.21.

[נְשׂוּאָה] נְשֻׂאֹתֵיכֶם *pl. suff.*

onus; *al.* idolum portabile, *gestamen.*

תאר לאלילים (ע״ד הנשאים את־עץ פסלם) שנלקחו בשבי והובלו בגולה מן העמים הנכבשים (ע׳ ירמיה מ״ח ז׳ ומ״ט ט׳).

Jes 46,1.

(?) נִשֵּׂאת

donum (= מַשְׂאֵת).

ליונתן והשבעים כמו משאת, ובא ע״מ מִלֵּאת; וי״ג אם נִשֵּׂאהּ נָשֹׂא לנו, כלומר, וכי אכלנו מקצת מן המלך או נשאהו כטרף ושלל אל ביתנו, להיות לנו לבדנו.

2S 19,43.

מַשָּׂא

elatio vocis, cantus; effatum, sententia, vaticinium; desideratum (animi); portare, portatio; onus, cura; munus, tributum.

בא גם על הדבור הנבואי, ועל הרֹב על אומות העולם. השבעים, הסורי והירונימוס קורין בירמיה כ״ג ל״ג: ואמרת אליהם אַתֶּם המשא, וכן משמע מפירש״י; וי״ג בהושע ח׳ י׳ ע״פ השבעים: וַיָּחֵלּוּ מעט מִמְּשֹׁחַ מלך ושרים, כלומר עוד מעט לא יוסיפו למשוח מלכים ושרים מפני השעבוד.

Nu 4,15.47.11,11 || 2R 5,17.8,9 || Jes 13,1.15,1.17,1.19,1.21,1.11.13.21,1.11.13.22,1.23,1.30,6.46,1.2 || Jer 17,21.22.24.27.23,33².34.38³ || Ez 24,25 || Nah 1,1 || Zach 9,1.12,1 || Mal 1,1 || Prv 31,1 || Neh 13,15.19 || 2Ch 17,11.20,25.35,3.

וּמַשָּׂא Jes 23,36.

הַמַּשָּׂא 2R 9,25 || Jes 14,28.22,25 || Jer 23,36 || Ez 12,10 || Hab 1,1 || Prv 30,1 || 1Ch 15,27 || 2Ch 24,27.

בְּמַשָּׂא Nu 11,17 || 1Ch 15,22.

בַּמַּשָּׂא 1Ch 15,22.

כְּמַשָּׂא Ps 38,5.

לְמַשָּׂא 2S 15,33.19,36 || Job 7,20.

וּלְמַשָּׂא Nu 4,24.

מִמַּשָּׂא Hos 8,10.

וּמַשַּׂאֲכֶם *suff.* Dt 1,12.

מַשָּׂאוֹ Ex 23,5 || Nu 4,19.*49.*

מַשָּׂאָם Nu 4,27².31.32.

[מַשְׂאוֹת] מַשְׂאוֹת *pl. cs.* Thr 2,14.

[מַשֹּׂא] וּמַשֹּׂא

partium studium.

2Ch 19,7.

מַשָּׂאָה

incendium, nubes fumi vel pulveris.

כמעם נשיאים ורוח ומשאת העשן; תיאודוציון הסורי קורין משאה = משאו, וליונתן וְכָבֵד מִנְשֹׂא.

Jes 30,27.

הַדָּגֵשׁ בְּשִׁי״ן מוֹרֶה שֶׁשָּׁרְשׁוֹ נשא, וְקָשֶׁה לְכוֹנוֹ עִם עִיקַּר הוֹרָאַת הַשֹּׁרֶשׁ, וְנִרְאֶה יוֹתֵר לְחַבְּרוֹ עִם שָׁאָה, וְהוּבָא שָׁם שֵׁנִית.

לְמַשְּׁאוֹת, לְמַשּׁוּאוֹת *pl.* Ps 73,18.74,3.

——cnf. שָׁאָה——

נָשַׁב] נָשְׁבָה *3 perf. f.*

flare; *Hi.* flando obigere, flare iubere.

קרוב אל נָשַׁם ואל נָשַׁף.

Jes 40,7.

הִשִּׁיב] יַשֵּׁב *Hi. 3 impf.* Ps 147,18.

וַיַּשֵּׁב Gn 15,11.

——conf. נָשַׁף——

נָשַׂג] וְהִשִּׂיג *Hi. 3 perf.*

assequi; sq. יָד acquirere, comparare sibi, ditescere; admovere.

הוראתו ידועה, ואולי הוא קרוב אל נָגַשׁ בהפך אתון; י״נ בש״א י״ד כ״ו: ואין מַשִּׂיב ידו (ע׳ משלי כ״ו ט״ו), ול״נ מַגִּישׁ. בישעיה ל״ה י׳ יַשִּׂיגוּ ובהמשך ו״ו של וְנָסוּ, ובנ״א י״א יַשִּׂיגוּן ובהמשך הנו״ן נָסוּ, והשבעים קורין גם בראשון יַשִּׂיגוּן נָסוּ. יַשִּׂיגוּ דאיוב כ״ד ב׳ הובא ג״כ בשרש נָסַג.

Lev 26,5.

וְהִשִּׂגָנוּ *suff.* 2S 15,14.

וְהִשִּׂיגוֹ Dt 19,6.

הִשִּׂיגָה *3 perf. f.* Lev 25,49.

וְהִשִּׂיגָה Lev 25,46.

וְהִשַּׂגְתָּם *2 perf. suff.* Gn 44,4.

הִשִּׂיגוּ *3 perf. pl.* Gn 47,9 ‖ Zach 1,6.

הִשִּׂיגוּנִי *suff.* Ps 40,13.

וְהִשִּׂיגוּךָ, וְהִשִּׂיגֻךָ Dt 28,2.15.45.

הִשִּׂיגוּהָ Thr 1,3.

מַשִּׂיג *pt.* 1S 14,26.

מַשִּׂיגֵהוּ *suff.* Job 41,18.

מַשֶּׂגֶת *f.* Lev 14,21.

לְמַשֶּׂגֶת 1S 21,12.

הַשֵּׂג *inf. abs.* 1S 30,8.

אַשִּׂיג *1 impf.* Ex 15,9.

הַאַשִּׂגֶנּוּ *interrog. suff.* 1S 30,8.

וְאַשִּׂיגֵם Ps 18,38.

נְשִׂאִים K., נְשֹׂאִים Q. *pl.* Neh 5,7.

נָשֹׁא *inf. abs.* Jer 23,39.

יַשִּׁיא *Hi. 3 impf.* Ps 89,23.

מַשָּׁא

fenus, usura; quod aliquis mutuum accepit, debitum.

Neh 5,7.

וּמַשָּׁא Neh 10,32.

הַמַּשָּׁא Neh 5,10.

מַשָּׁאָה] מַשַּׁאת *cs.*

quod quis mutuum dat, aes alienum.

י״נ בנחמיה ה׳ י״א וּמַשַּׁאת הכסף.

Dt 24,10.

מַשָּׁאוֹת *pl.* Prv 22,26.

——conf. נָשָׁה——

נָשָׁא° II

seducere; decipere.

ענינו הסתה והטעיה לרעה; י״נ בישעיה י״ט י״ג נִתְעוּ שרי נף, והשבעים קורין נִשְּׂאוּ בשמאל.

נִשָּׁא] נִשְּׁאוּ *Ni. 3 perf. pl.* Jes 19,13.

הִשִּׁיא *Hi. 3 perf.* Jer 49,16.

הִשִּׁיאַנִי *suff.* Gn 3,13.

הִשִּׁיאֲךָ] הִשִּׁיאֶךָ Ob 3.

הִשֵּׁאתָ *2 perf.* Jer 4,10.

הִשִּׁיאוּךָ *3 perf. pl. suff.* Ob 7.

הַשֵּׁא *inf. abs.* Jer 4,10.

יַשִּׁא, יַשִּׁי Q., יַשִּׁיא 2R 18,29 ‖ Jes 36,14 ‖ Ps 55,16.89,23 ‖ 2Ch 32,15.

יַשִּׁאֲךָ *suff.* 2R 19,10 ‖ Jes 37,10.

תַּשִּׁאוּ *2 impf. pl.* Jer 37,9.

יַשִּׁאוּ *3 impf. pl.* Jer 29,8.

מַשָּׁאוֹן] בְּמַשָּׁאוֹן

fraus, simulatio.

כלומר שמתעה ומטעה את חברו ע״י הנופה, וי״פ מענין שואה והשך שמסתיר שנאתו, וסוף הכתוב מוכיח.

Prv 26,26.

מַשּׁוּאָה°

pl. vastationes, ruinae.

מַשְׂאֵת

elatio; res elata, signum; effatum; munus, tributum; onus.

משאת דירמיה כמשיאין משואות בדרז״ל או כטעם נס. הסורי קורא בצפניה הַנּוֹשְׂאִים או הַנּוֹשְׂאוֹת עליך חרפה, וי״נ מַשְׂאֵת.

Jer 6,1 ‖ Zeph 3,18 ‖ Esth 2,18.

וּמַשְׂאֵת Jer 40,5.

וְהַמַּשְׂאֵת Jud 20,40.

מַשְׂאַת *cs.* Gn 43,34 ‖ Jud 20,38 ‖ 2S 11,8 ‖ Ps 141,2 ‖ 2Ch 24,6.9.

וּמַשְׂאַת־ Am 5,11.

מַשְׂאֹת *pl.* Gn 43,34.

לְמַשְׂאוֹת (?) Ez 17,9.

מַמַּשְׂאֹת Gn 43,34.

מַשְׂאוֹתֵיכֶם *suff.* Ez 20,40.

שִׂיא] שִׂיאוֹ *suff.*

eminentia, excellentia.

Job 20,6.

שְׂאֵת

elatio sc. vultus, hilaritas; eminentia; (Lev) *locus eminens in cute* (*tumor cutis*); *macula*; excellentia, praestantia, dignitas, maiestas.

בא בשתי הוראות, על נשיאות והשיבות, ועל בליטת העור ונפיחת הנגע.

Gn 4,7. 49,3 ‖ Lev 13,2.10.19.28. 43.

בִּשְׂאֵת Lev 13,10.

וְלַשְׂאֵת Lev 14,56.

שְׂאֵתוֹ *suff.* Job 13,11.

וּשְׂאֵתוֹ Hab 1,7.

מִשְּׂאֵתוֹ, מִשֵּׂתוֹ Ps 62,5 ‖ Job 41,17.

וּמִשְּׂאֵתוֹ Job 31,23.

——v. ch. et n. pr.——

I נָשָׁא] וְנָשָׁא־

fenerari, fenus imponere; *Hi.* opprimere, vexare.

אח אל נָשָׁה (ע׳ הערה שם) וכמוהו בערבית.

1R 8,31 ‖ 2Ch 6,22.

נֹשֶׁא *pt.* 1S 22,2.

נֹשֵׁא *cs.* (?) Jes 24,2.

תַּשִּׂיג 2 *impf.* 1S 30,8.

יַשִּׂיג 3 *impf.* Lev 26,5.

וְיַשֵּׂג Ps 7,6.

וַיַּשֵּׂג Gn 31,25.

יַשִּׂיגֵם *suff.* Ps 69,25.

וַיַּשִּׂגֵם Gn 44,6.

תַּשִּׂיג 3 *impf. f.* Lev 5,11.14, 22.30.31.32.25,47.27,8‖Nu 6,21‖ Jer 42,16‖Ez 46,7‖Hos 2,7.

תַּשִּׂגֵנוּ *suff.* Jes 59,9.

תַּשִּׂיגֵהוּ Job 27,20.

תַּשִּׂיגֵם Hos 10,9.

תַּשִּׂיגוּם 2 *impf. pl.* Jos 2,5.

יַשִּׂיגוּ 3 *impf. pl.* Jes 35,10 ‖ Prv 2,19‖Job 24,2 (= יַסִּיגוּ?).

יַשִּׂיגוּן Jes 51,11.

וַיַּשִּׂיגוּ, וַיַּשִּׂגוּ Ex 14,9‖2R 25,5‖ Jer 39,5.52,8.

——יַשִּׂיגוּ Job 24,2 = יַסִּיגוּ——

I [נָשָׁה] נָשִׁיתִי 1 *perf.*

oblivisci, deserere, neglegere.

עיקר הוראתו העתקה (וקרוב אל נָשָׁא, נָשַׁת ונָסַע), ובא על השכחה, היא העתקת דבר מן הזכרון וסורו מן הלב, וכמוהו בארמית, סורית, ערבית וכושית; יש מחברין לו וְנָשִׁיתִי דירמיה כ״ג ל״ט; השבעים קורין וְנָשָׂאתִי, ובישעיה לא תִנָּשֵׁנִי בבנין הקל (אולי יש לפרש וַנַּשִּׁים עד נֹפַח, כמו וַנַּשֵּׁם, כלומר הרחקנום והעתקנום).

Thr 3,17.

תֶּשִׁי (= תִּשֶׁה) Dt 23,18.

[נִשָּׁה] תִנָּשֵׁנִי *Ni. 2 impf. suff.* Jes 44,21.

[נִשָּׁה] נַשַּׁנִי *Pi. 3 perf. suff.* Gn 41,51.

[הִשָּׁה] הִשָּׁהּ *Hi. 3 perf. suff.* Job 39,17.

יַשֶּׁה 3 *impf.* Job 11,6.

[נָשֶׁה] הַנָּשֶׁה

nervus ischiudicus (femoris).

לפי שנעתק ממקומו, וי״ם אותו מן הערבית.

Gn 32,3[2].

נְשִׁיָּה

oblivio, λήθη.

לפי שאמר בפסוק ו׳ אשר לא זכרתם עוד (וע׳ קהלת ב׳ י״ב, ט׳ ה׳), או לפי שנעלמה מעיני כל חי (ליונתן כטעם שְׁאִיָּה, ומקביל אל החֹשֶׁךְ).

Ps 88,13.

—v. n. pr. מְנַשֶּׁה; cf. נָשַׁת—

II [נָשָׁה] נָשִׁיתִי 1 *perf.*

mutuum dare pecuniam; *pt.* creditor, fenerator.

אח אל נָשָׁא, ועניני נגישת המַלְוֶה (ואולי הוא קרוב אל נשך); מַשֵּׁה דהדברים יתכן להיות בינוני הפעיל ולא שֵׁם, כמו מַשֶּׁה (מָכרת) ע״ד בעל משחית; יונתן והשבעים קורין בישעיה ג׳ י״ב: וְנֹשִׁים משלו בו; חוששנו לדעת המפ׳ כי יַשֶּׁה לך אלוה מעונך דאיוב, יזקוף עליך במִלְוָה, או יגנש בך, ע״כ הובא שנית. (יש מחברין לזה הִשָּׁהּ דכ״ט י״ז וקורין לא השה, בהמשך לא שבסוגר).

Jes 15,10.

וְנָשִׁיתִי Jer 23,39.

נָשׁוּ־ 3 *perf. pl.* Jer 15,10.

נוֹשֶׁה, נֹשֶׁה *pt.* Dt 24,11 ‖ Ps 109,11.

וְהַנֹּשֶׁה 2R 4,1.

כְּנֹשֶׁה Ex 22,24.

כַּנֹּשֶׁה Jes 24,2.

נֹשִׁים, נֹשְׁאִים Q. *pl.* Neh 5,7. 10.11.

מִנּוֹשַׁי *suff.* Jes 50,1.

[הִשָּׁה] מַשֵּׁה *Hi. pt. cs.* (?) Dt 15,2.

תַּשֶּׁה 2 *impf.* 24,10.

יַשֶּׁה 3 *impf.* Dt 15,2‖Job 11,6.

[נְשִׁי] נִשְׁיְכִי K., נִשְׁיִךְ Q. *suff.* 2R 4,7.

?[מַשֶּׁה] מַשֵּׁה *cs.*

debitum (= מַשָּׁא).

Dt 15,2.

——conf. נָשָׁא——

נָשַׁךְ

mordere; vexare, opprimere; fenerari. *Hi.* usuras imponere.

כדוגמתו באשורית ובכושית, בארמית ובסורית בהפך אתָן נכת (וכן בערבית במובן הריסה).

Nu 21,9.

וּנְשָׁכוֹ *suff.* Am 5,19.

וּנְשָׁכָם Am 9,3.

הַנֹּשֵׁךְ *pt.* Gn 49,17.

הַנֹּשְׁכִים *pl.* Mich 3,5.

נֹשְׁכֶיךָ *suff.* Hab 2,7.

הַנָּשׁוּךְ *pt. pass.* Nu 21,8.

יִשֹּׁךְ, יַשֵּׁךְ 3 *impf.* Dt 23,20 ‖ Prv 23,32‖Eccl 10,11.

יִשְּׁכֶנּוּ *suff.* Eccl 10,8.

[נִשֵּׁךְ] וְנִשְּׁכוּ *Pi 3 perf. pl.* Jer 8,17.

[יְנַשֵּׁךְ] וַיְנַשְּׁכוּ 3 *impf. pl.* Nu 21,6.

[הִשִּׁיךְ] תַשִּׁיךְ *Hi. 2 impf.* Dt 23,20.21.

נֶשֶׁךְ

fenus, usura.

השבעים קורין ביחזקאל י״ח ח׳: כַּסְפּוֹ בנשך לא יתן.

Ex 22,24‖Lev 25,36‖Dt 23,20[2] ‖ Ez 18,17.22,12.

בְּנֶשֶׁךְ Lev 25,37 ‖ Ps 15,5 ‖ Prv 28,8.

בַּנֶּשֶׁךְ Ez 18,8.13.

נִשְׁכָּה

cella, conclave.

אח אל לִשְׁכָּה, ע׳ הערה שם.

Neh 13,7.

נִשְׁכָּתוֹ *suff.* Neh 3,30.

הַנְּשָׁכוֹת *pl.* Neh 12,44.

——cf. לִשְׁכָּה——

[נָשַׁל] וְנָשַׁל

extrahere, exuere; expellere; elabi, delabi, decidere.

כדוגמתו בערבית; לרד״ק הוא קרוב אל שלל (ע׳ הערה אל שׁוֹלָל) ונראה יותר שהוא קרוב אל נָשַׁר בדרז״ל (פירות הנושרין) וכעין נָתַר בעברית. יש מחברין לו יִשַּׁל דאיוב כ״ז ח׳, וכמו יִשֵּׁל.

Dt 7,1.22.19,5.

שַׁל *imper.* Ex 3,5‖Jos 5,15.

יִשַּׁל 3 *impf.* Dt 28,40.

[נִשֵּׁל] וַיְנַשֵּׁל *Pi. 3 impf.* 2R 16,6.

——conf. שָׁלַל——

°[נָשַׁם] אֶשֹּׁם 1 *impf.*

spirare, anhelare.

קרוב אל נָשַׁב ונָשַׁף, ומזה נְשָׁמָה.

Jes 42,14.

נְשָׁמָה

spiritus, halitus, anhelitus; anima, ψυχή, animus, mens; animans.

Dt 20,16 ‖ Jos 11,11.14 ‖ 1R 15, 29.17,17 ‖ Jes 2,22.42,5.

וּנְשָׁמָה Dan 10,17.

הַנְּשָׁמָה Jos 10,40 ‖ Ps 150,6.

נִשְׁמַת *cs.* Gn 2,7.7,22 ‖ Jes 30, 33 ‖ Prv 20,27.

וְנִשְׁמַת Job 26,4.32,8.33,4.

מִנִּשְׁמַת 2S 22,16 ‖ Ps 18,16 ‖ Job 4,9.37,10.

נִשְׁמָתִי *suff.* Job 27,3.

וְנִשְׁמָתוֹ Job 34,14.

וּנְשָׁמוֹת *pl.* Jes 57,16.

——— v. chald. ———

תִּנְשֶׁמֶת] הַתִּנְשֶׁמֶת

chamaeleon; avis aquatica, LXX *πορφύριον*, *Vulg.* cygnus.

לדעת רבים ממין הצב (איידעכסע) והוא החמיליאון שפעם מגדיל גופו על ידי הנשימה ופעם מקטינו (ולפי אמונת הקדמונים הוא חי רק מן האויר), אמנם יתכן ששרשו נָשַׁם קרוב אל נשף, וכטעם ינשוף ולילית.

Lev 11,18.

וְהַתִּנְשֶׁמֶת Lev 11,30 ‖ Dt 14,16.

נָשַׁף

flare, afflare, spirare.

אח אל נשב ונשם וקרוב אל שאף.

Jes 40,24.

נָשַׁפְתָּ *2 perf.* Ex 15,10.

נֶשֶׁף, נֶשֶׁף

crepusculum (vespertinum et matutinum).

ע״ש שנושב רוח קל בין הערבים (וכטעם לרוּחַ הַיּוֹם), וכבר אמר רב אשי: תרי נשפי הוא, נשף יממא ואתא ליליא, נשף ליליא ואתי יממא; הרי־נשף כטעם רוח צח שפים.

Jes 21,4 ‖ Jer 13,16 ‖ Job 7,4.24, 15.

בְּנֶשֶׁף Prv 7,9.

בַּנֶּשֶׁף 2R 7,5.7 ‖ Jes 5,11 ‖ Ps 119, 147.

כַּנֶּשֶׁף Jes 59,10.

מֵהַנֶּשֶׁף 1S 30,17.

נִשְׁפּוֹ *suff.* Job 3,9.

יַנְשׁוּף] וְיַנְשׁוּף

ibis; ulula.

לד״ק מפני ששולט בלילה, וכטעם לילית (ואולי בעבור נוצותיו השחורות), ובא על שני משקלים. ויש לו חבר באשורית, ובהבלעת הנו״ן ע״י דגשות השי״ן.

Jes 34,11.

יַנְשׁוּף] הַיַּנְשׁוּף Lev 11,17 ‖ Dt 14,16.

נָשַׂק°

accendere, incendere.

אח אל נָסַק (סלק), ונאמר על הבערת האש כטעם בְּהַעֲלֹתְךָ את־הנרת (ושגור בדרז״ל תנור שהסיקוהו, ובהָפעל: והֻסק מכל מקום, כלים ה׳ ו׳), ובהשאלה אל עֲלִיַּת האף והחֵמה.

נָשַׂק] נִשְּׂקָה *Ni. 3 perf. f.* Ps 78,21.

הִשִּׂיק] וְהִשִּׂיקוּ *Hi. 3 perf. pl.* Ez 39,9.

יַשִּׂיק *3 impf.* Jes 44,15.

——— cf. נָסַק et ch. סְלֵק ———

נָשַׁק I

osculari; mutuose contingere.

בהוראת נשיקת פה נמצא גם בסורית ובאשורית, בערבית בא במובן הרחת האף (ריעכען). י״מ על פיך ישק כל עמי מענין נשק, יזדיין, או כטעם בן משק ביתי, ע׳ הערה אל בר הא׳ דף קי״ז.

1R 19,18.

וְנָשַׁק (נס״א) 2S 15,5.

וְנָשְׁקָה (נס״א) *3 perf. f.* Prv 7, 13.

נָשָׁקוּ] נָשָׁקוּ *3 perf. pl.* Ps 85, 11.

לִנְשֹׁק־ *inf. cs.* 2S 20,9.

שְׁקָה] וּשְׁקָה־ *imper.* Gn 27,26.

אֶשָּׁקָה־ *1 impf.* 1R 19,20.

אֶשָּׁקְךָ *suff.* Cant 8,1.

יִשַּׁק, יִשָּׁק *3 impf.* Gn 41,40 ‖ Prv 24,26.

וַיִּשַּׁק Gn 27,23.29,11.48,10.50,1 ‖ Ex 4,22.18,7 ‖ 2S 14,33.19,40.

יִשָּׁקֵנִי *suff.* Cant 1,2.

וַיִּשָּׁקֵהוּ Gn 33,4 ‖ 1S 10,1.

וַתִּשַּׁק *3 impf. f.* Job 31,27 ‖ Ruth 1,9.14.

וַיִּשְּׁקוּ *3 impf. pl.* 1S 20,41.

יִשָּׁקוּן] יִשָּׁקוּן Hos 13,2.

נַשֵּׁק] לְנַשֵּׁק *Pi. inf. cs.* Gn 31,28.

נַשֵּׁק] נַשְּׁקוּ־ *imper. pl.* Ps 2,12.

וַיְנַשֵּׁק, וַיְנַשֶּׁק־ *3 impf.* Gn 29, 13.32,1.45,15.

הִשִּׁיק] מַשִּׁיקוֹת *Hi. pt. pl. f.* Ez 3,13.

נְשִׁיקָה] נְשִׁיקוֹת *pl.*

osculum, osculatio.

Prv 27,6.

מִנְּשִׁיקוֹת Cant 1,2.

נָשַׁק° II

tendere (arcum); se armare.

י״פ מן הערבית והכושית במובן עריכה בסדר, ונופל על מערכת מלחמה וכלי זיין, ויש מחברין אותו עם שלפניו במובן חִבּוּר וקִשּׁוּר (ואולי הוא קרוב אל שָׁקַק בעבור השתקשקות כלי מלחמה). השבעים קורין בתהלים נוֹקְשֵׁי!

נֹשֵׁק] נֹשְׁקֵי *pt. pl. cs.* Ps 78,9 ‖ 1Ch 12,2 ‖ 2Ch 17,17.

נֶשֶׁק, נֶשֶׁק, נֶשֶׁק

telum, tela, arma; domus armorum, armamentarium.

הצרויים ע״פ המסורה הנהו דמ״א י׳ כ״ה, דאיוב כ׳ כ״ד ודה״ב ט׳ כ״ד.

Jes 22,8 ‖ Ps 140,8 ‖ Job 39,21 ‖ 2Ch 9,24.

וְנֶשֶׁק 1R 10,25.

הַנֶּשֶׁק Neh 3,19.

וְהַנֶּשֶׁק 2R 10,2.

בְּנֶשֶׁק Ez 39,9.

בַּנֶּשֶׁק Ez 39,10.

מִנֵּשֶׁק Job 20,24.

מַשּׂוֹר] הַמַּשּׂוֹר

serra (rad. נָשַׂר).

בערבית בנו״ן (مِنْشَار) הנשלם בדגשות השין, והפעל נסר נמצא בארמית, סורית וכושית, ושגור בדרז״ל בפעל עם השמות נֶסֶר, נְסֹרֶת,

השמות מתכת ויתוכים. ביחזקאל כ״ב כ׳ יש לגרוס וְהִפַּחְתִּי והתכתי אתכם.

Jer 42,18 ‖ Dan 9,27 ‖ 2Ch 12,7.

וַתִּתַּךְ Jer 44,6 ‖ Dan 9,11 ‖ 2Ch 34,25.

וַיִּתְּכוּ *3 impf. pl.* Job 3,24.

נִתַּךְ *Ni. 3 perf.* Ex 9,33 ‖ 2S 21,10 ‖ Jer 42,18.

נִתְּכָה *3 perf. f.* Nah 1,6 ‖ 2Ch 34,21.

וְנִתְּכָה Ez 24,11.

וּנְתַכְתֶּם *2 perf. pl.* Ez 22,21.

נִתֶּכֶת [נִתַּךְ *pt. f.* Jer 7,20.

וְהִתַּכְתִּי [הִתִּיךְ *Hi 1 perf.* Ez 22,20.

הִתִּיכוּ *3 perf. pl.* 2R 22,9.

לְהַנְתִּיךְ *inf. cs.* Ez 22,20.

תַּתִּיכֵנִי *2 impf. suff.* Job 10,10.

וַיַּתִּיכוּ *3 impf. pl.* 2Ch 34,17.

תֻּתְּכוּ [הֻתַּךְ *Ho. 2 impf. pl.* Ez 22,22.

הִתּוּךְ] כְּהִתּוּךְ

liquefactio metalli.

יתכן שהוא מקור ולא שם.

Ez 22,22.

---

(2) נָתַן, נָתֵן

dare, donare, praebere, tradere; exhibere, conciliare (favorem); tribuere, praestare, parare; *apparere, oriri;* מִי יִתֵּן utinam; concedere, permittere, potestatem dare, edere (vocem); vendere; docere, retribuere; ponere, proponere, collocare; imponere, imputare; facere, reddere; habere instar, pro; sq. לֵב animum advertere.

כמוהו בארמית, תדמורית ונבטית; בצורית יתן, בסורית נתל ובאשורית נדן. וי״א כהן העיר שיש הבדל בין נתן לפלוני ובין נתן אֶל פלוני, הא׳ מורה נתינה להמקבל לצרכי עצמו, והב׳ שנמסר להמקבל כדי לעשות בו צרכי אחרים (ואין כלל בלא יוצא). השבעים קורין בש״א כ״ה כ״ז וְנָתַתּ ת׳ וּנְתַנָּה; י״ג בל׳ כ״ב אחרי אשר נתן; במ״א י״ד ט״ז מקרא קצר, ושעורו: ויתן י״י את־ישראל ביד־איביו, וי״א

נְתִיבָתִי *suff.* Ps 142,4 ‖ Job 30,13.

לִנְתִיבָתִי Ps 119,105.

מִנְּתִיבָתָם Prv 1,15.

נְתִיבוֹת *pl.* Jud 5,6 ‖ Jes 58,12 ‖ Jer 18,15 ‖ Prv 8,2.20 ‖ Job 38,20.

בִּנְתִיבוֹת Jes 42,16.

לִנְתִבוֹת Jer 6,16.

נְתִיבֹתַי *suff.* Job 19,8 ‖ Thr 3,9.

בִּנְתִיבֹתָיו Job 24,13.

נְתִיבֹתֶיהָ Prv 3,17.

וּנְתִיבוֹתֶיהָ Hos 2,8.

בִּנְתִיבוֹתֶיהָ Prv 7,25.

נְתִיבוֹתֵיהֶם Jes 59,8.

——— תָּזַז v. נָתַז ———

נָתַח] נִתַּח *Pi. 3 perf.*

in frusta dissecare.

בדרז״ל בא גם השם נִתּוּחַ (הפשט ונתוח, תמורה ג׳ ב׳); יש מחברין אותו עם נסח, נתע, נתש.

Lev 8,20.

וְנִתַּח Lev 1,6.12.

וָאֲנַתְּחֶהָ *1 impf. suff.* Jud 20,6.

תְּנַתֵּחַ [תְּנַתַּח *2 impf.* Ex 29,17.

וַיְנַתַּח *3 impf.* 1R 18,33.

וַיְנַתְּחֵהוּ *suff.* 1S 11,7.

וַיְנַתְּחֶהָ Jud 19,29.

וַיְנַתְּחֻהוּ *3 impf. pl. suff.* 1R 18,23.

נֵתַח

frustum carnis dissectae.

Ez 24,4.

נְתָחִים *pl.* Jud 19,29.

הַנְּתָחִים Lev 1,8.8,20.

נְתָחָיו *suff.* Ex 29,17.

נְתָחֶיהָ Ez 24,4.

לִנְתָחָיו Ex 29,17 ‖ Lev 1,12.8,20.

לִנְתָחֶיהָ Lev 1,6.9,13 ‖ Ez 24,6.

נָתַךְ] תִּתַּךְ *3 impf. f.*

effundere, se effundere; liquefacere.

קרוב אל נסך ואל נתק, ומצוי בדרז״ל עם

מַסָּר, ובעברית בא הפעל בקל משרש שׂוּר (דה״א כ׳ ג׳).

Jes 10,15.

——— conf. שׂוּר II ———

נֶשֶׁר, נָשֶׁר

aquila, vultur.

הקדמונים פי׳ טעם השם בעבור נשירת הנוצות (מיכה א׳ ט״ז), וי״פ מן הערבית והאשורית במובן נקירת בשר וטרוף, לפי שהוא עוף דורס ונוקר נבלה וחלל (ואולי הוא קרוב אל שׁוּר מפני שצופה למרחוק).

Ez 1,10.10,14.17,7 ‖ Prv 30,17 ‖ Job 39,27.

הַנֶּשֶׁר, הַנָּשֶׁר Lev 11,13 ‖ Dt 14,12.28,49 ‖ Ez 17,3 ‖ Prv 30,19.

כְּנֶשֶׁר Dt 32,11 ‖ Hab 1,8 ‖ Prv 23,5 ‖ Job 9,26.

כַּנֶּשֶׁר Jer 48,40.49,16.22 ‖ Hos 8,1 ‖ Ob 4 ‖ Mich 1,16 ‖ Ps 103,5.

נְשָׁרִים *pl.* Ex 19,4.

כַּנְּשָׁרִים Jes 40,31.

מִנְּשָׁרִים 2S 1,23 ‖ Jer 4,13.

מִנִּשְׁרֵי *cs.* Thr 4,19.

——— v. chald. ———

נָשַׁת] נָשָׁתָּה, נָשְׁתָה *3 perf. f.*

exarescere, evanescere.

קרוב אל נָשָׁה הראשון, נגאמר על העתקת הֲלֵחַ, ובהשאלה על הכח והגבורה (ואולי הוא קרוב אל נתש, וזה טעם אם יִנָּתְשׁוּ מים זרים דירמיה י״ח י״ד, או יש לגרוס יִנָּשְׁתוּ?); להשבעים וְנִשְּׁתוּ נפעל מן שָׁתָה, כלומר יהיו מוכרחים לשתות מי הים המלוחים, לפי שהנהר יחרב ויבש.

Jes 41,17 ‖ Jer 51,30.

וְנִשְּׁתוּ [נִשְּׁתָה *Ni. 3 perf. pl.* Jes 19,5.

——— cf. נָשָׁה I ———

נִשְׁתְּוָן v. ch.

נָתִיב

pedibus tritus; via, semita.

נתיבה דמשלי י״ב כ״ח כמו נְתִיבָהּ במפיק ה״א; יונתן קורא: ודרך נִתְעָב (או מְעֻוָּת) אֶל־מות (ואולי יש לגרוס ודרך נְדִיבָה).

Ps 78,50 ‖ Job 18,10.28,7.41,24.

בִּנְתִיב *cs.* Ps 119,35.

נְתִיבָה Jes 43,16 ‖ Prv 12,28.

שהיה נכתב על הגליון כבאור או כנוסחא אחרת אל והכה י״י את־ישראל שבפסוק ט״ו; בירמיה נ׳ י״ט בא וְאתן ת׳ וָאתן; בישעיה ל״ג ט״ז: לחמו נכון; לרש״פ ונתתִּי דיחזקאל ט״ז ס״א וכ״ו כ׳ כמו ונתתִי, נקבה נוכחת (מבוא לנדא״ש צ״ח. וצ״ט); בי״ז כ״ב יש לגרוס וְנָטַעְתִּי ת׳ וְנָתַתִּי, ומקביל אל וְשָׁתַלְתִּי; י״ג בי״ט ח׳ נַיִּחֲנוּ עליה סביב; בל״ד כ״ו מקרא קצר, והשעור: ונתתי בריתי (או משכני) אותם, השבעים קורין: ונתתי להם סביבות גבעתי (ואולי יש לגרוס והנֹותי או והניתי); י״ג בל״ז כ״ו והפרתים והרביתים, ול״נ וּנְטַעְתִּים או וטִהַרְתִּי וּבֵרַתִי אתם; בתהלים ח׳ ב׳ אשר תְּנָה הודך, ובנ״א י״ח: וְאֶתְּנָה, כלומר מנחה; במשלי י״ב י״ב קורין השבעים אֵיתָן ת׳ יִתֵּן (ואולי יש לגרוס כן גם באיוב ל״ו ו׳), ובכ״א כ״ו יָחֹן ת׳ יִתֵּן; באיוב ל״ז י״ז יש לגרוס: יְתַּךְ קרח, וכטעם יַשֵּׁב רוחו יזלו מים. יִתְּנוּ דאסתר א׳ כ׳ סביר תִּתְנֶינָה.

Gn 24,53.25,6.34.28,4.30,18.39,4.8.41,48.43,23.45,22^2.46,18.25.47,22.48,9 ‖ Ex 9,23.12,36.16,15.29.35,34.36,1.2 ‖ Lev 10,17.20,3.26,46 ‖ Nu 7,7.8.9.21,23.29.32,7.*9* ‖ Dt 1,21.2,12.36.3,18.8,10.9,11.12,1.15.21.16,17.18,14.20,14.*28,52*.26,11.*28,53*.29,3 ‖ Jos 1,14.*15.22,4*.2,9.24.6,16.13,8.*18,7*.8.14.33.14,3^2.15,13.18,3.21,42.22,7^2.25.23,13.*15*.16 ‖ Jud 3,28.4,14.7,14.15.8,3.16,23.*24* ‖ 1S 12,13.22,10^2.25,44.30,23 ‖ 2S 10,10.24,23 ‖ 1R 1,48.2,35.5,21.25.26.6,6.7,39.51.8,56.9,12.22.10,13^2.24.27.11,18.12,4.9.29.13,5.14,15.15,4.18,26.22,23 ‖ 2R 5,1.22,10.23,35 ‖ Jes 8,18.42,24.50,4 ‖ Jer 25,5.40,11 ‖ Ez 17,18.18,13.16 ‖ Joel 2,11.23 ‖ Hab 3,10 ‖ Ps 15,5.46,7.66,9.78,24.66.99,7.105,32.111,5.112,9.115,16.148,6 ‖ Prv 22,9 ‖ Job 1,21.22.38,36 ‖ Cant 1,12.8,11 ‖ Ruth 3,17 ‖ Eccl 1,13.2,26.3,10.11.5,17.*18.8,15*.9,9 ‖ Esth 4,8.8,1.11 ‖ Dan 1,17.9,10 ‖ Esr 1,2.7,6.11.27 ‖ Neh 7,70 ‖ 2Ch 14,17.16,7.19,11.22,18(17).28,5 ‖ 2Ch 1,15.2,11.4,10.5,1.10.8,2.9.9,12.23.27.10,4.9.13,5.17,19.18,22.20,22.21,3.24,24.32,24.29.34,18.36,17.23.

וְנָתַן Gn 28,20 ‖ Ex 21,22.30 ‖ Lev 2,1.4,7.25.*30.34*.5,16.14,14.25.28.16,8.13.18.21.22,14.27,23 ‖ Nu 5,7.17.18.6,18.19.11,18.19,17.20,8 ‖ Dt 7,24.13,2.18.18,3.19,8.22,29.24,1.*3*.28,48.65.30,7 ‖ Jos 1,13.11,9 ‖ 1S 1,4.8,14.15.17,38.47 ‖ 1R 13,3.22,12.*15* ‖ 2R 3,18 ‖ Jes 30,20.23.55,10 ‖ Ez 26,8.34,27.45,19 ‖ Ps 135,12.136,21 ‖ Ruth 4,7 ‖ 2Ch 18,11.

שֶׁנָּתַן Esr 8,20.

נְתָנַנִי, נְתָנָנִי *suff.* Ps 118,18 ‖ Thr 1,13.14.

נְתָנָנוּ Ps 124,6.

נְתָנְךָ 1S 24,11.26,23 ‖ Jer 29,26 ‖ 2Ch 2,10.

וּנְתָנְךָ Dt 28,1.13.

נְתָנוֹ Gn 31,7 ‖ Jud 1,34.15,1 ‖ 1S 18,2.23,14.

וּנְתָנוֹ Dt 21,10.

נְתָנָהּ Jud 18,10 ‖ Eccl 12,7.

וּנְתָנָהּ Ex 13,11 ‖ Nu 14,8 ‖ Dt 20,13 ‖ Jos 8,7 ‖ 1S 15,28.

נְתָנָם Jos 10,19 ‖ Jud 2,23 ‖ 1S 14,10.12.24,8 ‖ Jes 34,2 ‖ Jer 25,31 ‖ 2Ch 16,8.28,9.

וּנְתָנָם Lev 15,14 ‖ Dt 7,2.*23*.15.31,5.

נָתְנָה, נָתְנָה *f.* Gn 3,12 ‖ Jud 5,25 ‖ 2S 21,10 ‖ 1R 10,10 ‖ Jer 12,8.50,15 ‖ Ps 67,7 ‖ Prv 31,24 ‖ 2Ch 9,9.

וְנָתְנָה Lev 25,19.26,4.

נָתַתָּ *2 perf.* Jud 15,18 ‖ 1R 8,34 ‖ Ps 61,6 ‖ Dan 10,12 ‖ Neh 9,15.20.35^2.

נָתַתָּה Gn 3,12.15,3 ‖ Dt 26,10 ‖ Jos 17,14 ‖ 1R 8,36.40.48.9,13 ‖ Ps 4,8.18,41.21,3.5.39,6.60,6 ‖ Neh 9,20.36.37 ‖ 2Ch 6,25.27.31.38.20,10.

תַּתָּה 2S 22,41.

וְנָתַתָּ Gn 40,13 ‖ Ex 25,16.21.26.30.26,34.28,23.30.29,3.6.17.30,16.18^2.40,7^2.8 ‖ Lev 2,15.24,7 ‖ 1R 3,9.8,39.

וְנָתַתָּה Ex 21,23.25,12.26,32.33.27,5.28,14.24.25.27.29,12.20.30,6.36.40,5.6 ‖ Nu 3,9.48.7,5.27,20.31,29.30 ‖ Dt 11,29.14,25.26.15,17.26,12 ‖ Jos 15,19 ‖ Jud 1,15 ‖ 1S 1,11 ‖ 1R 8,36 ‖ Jer 29,26 ‖ Ez 4,1.2^2.3.9.43,19.20 ‖ Esr 9,13 ‖ 2Ch 6,27.30.

נְתַתָּנִי [נְתַתָּנִי *suff.* Jos 15,19 ‖ Jud 1,15.

וּנְתַתֶּם 1R 8,46.50 ‖ Jer 27,2.32,14 ‖ 1Ch 14,10.6,36.

נָתַתְּ, נָתַתְּי Q. *2 perf. f.* Ez 16,18.33.36.

וּנְתַתִּיהוּ *suff.* Ez 16,19.

נָתַתִּי, נָתַתִּי (2) *1 perf.* Gn 1,29.9,3.13.15,18.16,5.17,16.20,16.23,11.13.27,37.30,18.35,12.41,41.48,22 ‖ Ex 31,6^2 ‖ Lev 6,10 ‖ Nu 18,8.19.21.24.26.20,12.24.21,34.27,12.33,53 ‖ Dt 1,8.2,5.9.24.3,2.12.13.15.16.19.20.9,23.22,16.26,14.30,1.15.19 ‖ Jos 6,2.8,1 ‖ Jud 1,2 ‖ 1S 9,23 ‖ 2S 9,9 ‖ 1R 3,12.13.9,6.7 ‖ 2R 21,8 ‖ Jes 42,1.43,3.20.50,6 ‖ Jer 1,9.7,7.14.*23,39*.9,12.12,7.16,15.17,4.24,10.26,4.27,6^2.28,14^2.30,3.31,33(32).35,15.44,10.30 ‖ Ez 3,8.9.4,5.8.15.9,10.11,21.*22,31*.15,6.16,17.19.43.20,12.15.25.21,20.24,8.28,25.*37,25*.29,20.32,32.36,28 ‖ Hos 2,10 ‖ Am 4,6.9,15 ‖ Zach 3,9 ‖ Mal 2,9 ‖ Prv 4,2 ‖ Job 31,30 ‖ Eccl 8,16.9,1 ‖ Esth 8,7 ‖ Dan 10,15 ‖ 1Ch 21,23^2.29,3 ‖ 2Ch 2,9.7,19.20.25,9.

וְנָתַתִּי, וְנָתַתִּי (Ez 17,22) Gn 17,8.26,4.48,4 ‖ Ex 3,21.6,8.7,4.23,27 ‖ Lev 14,34.17,10.20,6.26,4.6.11.17.19.30.31 ‖ Nu 20,19 ‖ Dt 11,14.15.18,18 ‖ Jos 15,16 ‖ Jud 1,12.7,7.14,12 ‖ 1S 9,8.17,46.25,11 ‖ 2S 12,11 ‖ 1R 11,31.38.16,3.*21,22*.18,33.20,28 ‖ 2R 9,9 ‖ Jes 3,4.22,22.45,3.46,13.56,5.61,8 ‖ Jer 3,15.9,10.19,7.20,5.23,40.24,7.26,6.29,17.32,39.34,17.18.20.45,5 ‖ Ez 3,20.6,5.14.*15,8.33,28*.7,3.*8*.11,9.17.19^2.14,8.15,7.16,39.61.17,22.23,24.25.31.25,5.14.26,4.20.29,4.10.12.30,12.13.14.16.24.32,5.8.

וְנָתוֹן, וְנָתֹן Gn 41,43 ‖ Jes 37,19 ‖ Jer 37,21 ‖ Ez 23,46 ‖ Eccl 8,9 ‖ Esth 2,3.6,9.

נְתֹן, נְתָן־ *cs.* Gn 38,9 ‖ Nu 20,21.

תְּנָה (?) Ps 8,2.

תֵּת Gn 4,12 ‖ Dt 2,25.31 ‖ Jos 10,12 ‖ Jud 21,7 ‖ 1S 18,19 ‖ 1R 5,17.15,17.17,14 ‖ Jer 26,24.43,3 ‖ Ps 78,20 ‖ Dan 8,13 ‖ 2Ch 16,1.

בְּתֵת Ex 16,8 ‖ Nu 5,21 ‖ Jos 2,14 ‖ Jud 8,7.

לָתֵת, לָתֶת־, לָתֵת (נס״א) Gn 15,7.29,26.34,14.42,27 ‖ Ex 5,7.21.6,4.8.13,5.30,15.39,31 ‖ Lev 7,36.25,38 ‖ Nu 11,13.31,3.34,13.36,2² ‖ Dt 1,8.27.35.4,38.6,10.23.7,13.10,11.18.11,9.21.*30,20.31,7*.17,15.19,8.21,17.26,3.28,11.12 ‖ Jos 1,6.5,6.7,7.9,24.17,4.21,2.41 ‖ Jud 21,18 ‖ 2S 18,11 ‖ 1R 5,23.7,16.8,32².21,15 ‖ 2R 3,10.*13*.8,19.12,16.15,20.18,23.23,35² ‖ Jes 36,8.61,3 ‖ Jer 11,5.25,18.29,11.32,19.22 ‖ Ez 17,15.20,28.42.21,16.34.30,21 ‖ Mal 2,2 ‖ Ps 10,14.104,27.111,6 ‖ Prv 1,4 ‖ Ruth 1,6 ‖ Eccl 2,26 ‖ Esth 2,9².5,8 ‖ Esr 9,9 ‖ Neh 9,8².15.10,33 ‖ 2Ch 6,23².21,7.25,9.30,12.31,4.14.15.19.32,11.

לְתִתֵּן (=לָתֵת?) 1R 6,19.

וְלָתֵת, וְלָתֶת־ Gn 42,25 ‖ Ex 32,29 ‖ Dt 23,15 ‖ Jer 17,10.19,12 ‖ Dan 12,21 ‖ Esr 9,8.9.

מִתֵּת Dt 28,55 ‖ Eccl 4,17.

תִּתִּי *suff.* Gn 29,19 ‖ Jer 32,16 ‖ Mich 6,16.

בְּתִתִּי Ez 25,17.26,19.30,8.25.32,15.33,29.

לְתִתִּי Nu 22,13 ‖ 2S 4,10.

מִתִּתִּי Gn 29,16 ‖ Jud 7,2 ‖ 1R 21,3.

וּלְתִתֶּנוּ Esr 9,8.

תִּתְּךָ Ez 28,6.

בְּתִתְּךָ Dt 15,10 ‖ 1S 22,13.

וּבְתִתֵּךְ Ez 16,34.

וּנְתַתֶּם Gn 47,24 ‖ Nu 16,17.18,28.19,3.27,9.10.11.32,29 ‖ Jos 2,12 ‖ Jud 14,13 ‖ 1S 6,5.8.

נָתַנּוּ *1 perf. pl.* Thr 5,6 ‖ 1Ch 29,14.

וְנָתַנּוּ Gn 34,16.

נְתַנּוּךָ *suff.* 2Ch 25,16.

וּנְתַנּוּךָ Jud 15,13.

נֹתֵן, נוֹתֵן *pt.* Gn 9,12 ‖ Ex 5,10.16,29.20,12 ‖ Lev 14,34.23,10.*25,2* ‖ Nu 13,2.15,2.25,12 ‖ Dt 1,20.*25.2,29*.3,20.4,1.8.*11,32*.21.*15,4.19,10.20,16.21,23.24,4.25,19.26,1*.40.*13,13.16,18.27,3*.5,16.*7,16.12,9.15,7.16,5.20.17,2.14.18,9.25,15.26,2.27,2.28,8*.28.9,6.11,17.26.31.19,1.2.*14.21,1*.32,49.52 ‖ Jos 1,2.11.15.11,6 ‖ Jud 21,18 ‖ 1S 23,4.24,5 ‖ 1R 5,24.18,9 ‖ 2R 19,7 ‖ Jes 37,7.40,29.42,5 ‖ Jer 5,14.6,21.21,8.29,21.31,35(34).32,3.*28.34,2*.44,30 ‖ Ez 2,8.3,3.29,19 ‖ Ps 33,7.68,36.136,25.145,15.146,7.147,9 ‖ Prv 22,16.26,8.28,27 ‖ Job 35,10 ‖ Neh 2,12.

וְנוֹתֵן, וְנֹתֵן Ps 37,21 ‖ Dan 1,16.

הַנּוֹתֵן, הַנֹּתֵן Gn 49,21 ‖ Dt 8,18 ‖ 2S 22,48 ‖ Jes 40,23.43,16 ‖ Jer 5,24 ‖ Ps 18,48.144,10.147,16 ‖ Job 5,10.

נֹתֶנְךָ *suff.* Jer 20,4.

נֹתְנֵךְ Ez 23,28.25,4.

נֹתְנוֹ 1R 20,13.

נֹתְנִים *pl.* Jer 26,15 ‖ Neh 12,47.13,5.

הַנֹּתְנִים 2Ch 11,16.

נֹתְנֵי *cs.* Hos 2,7.

נָתוּן *pt. pass. sg.* Esth 3,11 ‖ Neh 13,4 ‖ 2Ch 1,12.

נְתוּנִים, נְתֻנִים, נְתוּנִם *pl.* Nu 3,9².8,16².19.18,6 ‖ Dt 28,32 ‖ 1Ch 6,32.

נְתֻנוֹת [נְתוּנָה *pl. f.* Dt 28,31.

נָתוֹן, נָתֹן *inf. abs.* Nu 21,2.27,7 ‖ Dt 15,10 ‖ Jud 8,25.11,30 ‖ 2S 5,19.

34,26.35,7.36,26².37,6².14.19.26.38,4.39,21.44,14 ‖ Hos 2,17 ‖ Joel 3,3 ‖ Zach 3,7 ‖ Eccl 1,13 ‖ 2Ch 12,7.

נְתַתִּיךָ *suff.* Gn 17,5.20,6 ‖ Ex 7,1 ‖ Jer 1,5.18.6,27.49,15 ‖ Ez 3,17.*33,7*.12,6.28,17.29,5.39,4 ‖ Ob 2.

וּנְתַתִּיךָ Gn 17,6.48,4 ‖ Jes 49,6 ‖ Jer 15,20.22,25.51,25 ‖ Ez 25,7.35,3.

נְתַתִּיךְ Ez 16,7.22,4.

וּנְתַתִּיךְ Ez 16,38.21,36.26,14.28,14.

נְתַתִּיו Lev 17,11 ‖ Dt 26,13 ‖ Jos 1,3 ‖ Jud 7,9 ‖ Jes 55,4 ‖ Ez 4,6.7.20.15,6.33,27.

וּנְתַתִּיו Gn 17,20 ‖ 1S 1,11 ‖ Ez 7,21.17,19.21,32.

וּנְתַתִּיהוּ Jud 4,7.

נְתַתִּיהָ Gn 23,11².38,26 ‖ Dt 2,16 ‖ Ez 23,9.

וּנְתַתִּיהָ 1R 11,11.35 ‖ Jer 27,5 ‖ Ez 25,10.13.

נְתַתִּים Nu 18,8.11.12 ‖ Jos 10,8.

וּנְתַתִּים 2R 21,14 ‖ Jer 15,4.*24,9.29,18*.46,26 ‖ Ez 37,26 ‖ 1Ch 14,10.

נָתְנוּ, נָתַנּוּ (Ez 27,19) *3 perf. pl.* Ex 39,18 ‖ Jos 6,24.14,4.19,50.20,8.21,12.13 ‖ Jud 3,6.28 ‖ 1S 18,8² ‖ 2R 23,5.11 ‖ Jer 2,15.12,10.37,4.38,7.48,34 ‖ Ez 3,25.6,13.14,3.14,3.26,17.27,10.12.*14.22*.13.*17*.16.19.32,23.24.*26*.25.36,5 ‖ Hos 2,14 ‖ Joel 2,22 ‖ Ps 77,18.79,2.119,110 ‖ Cant 2,13.7,14 ‖ Thr 1,11.2,7 ‖ Dan 11,21 ‖ Esr 2,69 ‖ Neh 7,70.71.72 ‖ 1Ch 6,41.42.29,8.24 ‖ 2Ch 35,8.

וְנָתְנוּ Ex 12,7.30,12 ‖ Lev 1,7 ‖ Nu 4,6.7.10².*12*.12.14.15,38.35,2 ‖ Dt 19,12.22,19 ‖ Jos 20,4 ‖ 1S 10,4 ‖ 2R 12,10.12.19,18 ‖ Jer 1,15.37,15 ‖ Ex 23,49.25,4.33,2 ‖ Dan 11,31.

נְתַתֶּם *2 perf. pl.* Jud 21,22 ‖ Jer 37,18.

לְתִתְּךָ Jud 15,12 ‖ 1R 10,9 ‖ 2Ch 9,8.

וּלְתִתְּךָ Dt 26,19.

תִּתּוֹ Dt 2,30 ‖ Jer 10,13.*51,16*.

בְּתִתּוֹ Lev 20,4.

לְתִתָּהּ Ex 22,16 ‖ Ez 47,14.

תִּתָּם 2Ch 25,20.

בְּתִתָּם Ez 43,8.

לְתִתָּם 2Ch 35,12.

לְתִתֵּן *suff.* (?) 1R 6,19.

תֵּן, תֶּן־, תֵּן *imper.* Gn 14,21 ‖ 2R 4,42.*43* ‖ Jer 18,21 ‖ Hos 9,14² ‖ Ps 28,4.72,1.115,1 ‖ Prv 9,9 ‖ Eccl 11,2 ‖ 1Ch 29,19 ‖ 2Ch 1,10.

וְתֶן־ Gn 47,19 ‖ Ex 16,33 ‖ Nu 17,11 ‖ Jos 7,19.

תְּנָה Gn 30,26. 42,37 ‖ Nu 11,13. 27,4 ‖ Jos 14,12.15,19 ‖ 1S 2,15.8. 6.9,23.21,4.25,8 ‖ 2S 3,14 ‖ 1R 21, *2.6* ‖ 2R 5,22.10,15.14,9 ‖ Hos 13, 10 ‖ Ps 8,2.69,28.86,16 ‖ Prv 23, 26 ‖ 1Ch 21,22 ‖ 2Ch 25,18.

תְּנֵהוּ *suff.* 1Ch 21,22.

וּתְנֵהוּ Neh 1,11.

תְּנֶנָּה 1S 21,10.

וּתְנֵם Neh 3,36.

תְּנִי, תְּנִי *f.* Gn 30,14 ‖ 2S 14,7 ‖ 1R 17,19 ‖ 2R 6,28.*29* ‖ Jes 43,6 ‖ Jer 22,20.

תְּנוּ *pl.* Gn 23,4.34,8 ‖ Ex 7,9.17, 2 ‖ Jos 20,2 ‖ Jud 8,5.20,13 ‖ 1S 11,12.17,10 ‖ 2S 20,21 ‖ 1R 3,26. *27* ‖ Jer 13,16.29,6.48,9 ‖ Ps 68, 35 ‖ Prv 31,6.31 ‖ Esr 10,11 ‖ 1Ch 22,19(18) ‖ 2Ch 30,8.35,3.

וּתְנוּ Gn 34,12 ‖ Nu 16,7 ‖ Jud 8, 24 ‖ 1R 3,25 ‖ Ps 81,3.

אֶתֵּן, אֶתֶּן־, אֶתֵּן *1 impf.* Gn 12,7. *24,7*. 26,3.30,31.34,11. 35,12.38, 18.42,34 ‖ Ex 2,9.23,31.25,16.*21*. 32,13 ‖ Lev 20,3 ‖ Nu 10,29.11,21. 18,7 ‖ Dt 1,36.2,5.9.19 ‖ Jud 17, 10 ‖ 1S 18,17 ‖ 2S 5,19.21,6 ‖ 1R 3,5.5,19.20.11,13.36.21,4.6.7 ‖ 2R 4,43 ‖ Jes 22,21.41,19.27. 42,8. *48,11*. 56,5. 62,8 ‖ Jer 8,10. 9,10. 14,13.15,9.13. 16,13. 17,3. 20,4.5. 21,7.24,8.26,6.30,16.32,40.34,21. 22 ‖ Ez 7,4. 9.11,19.29,21.36,26. 27.29.39,11 ‖ Hos 13,11 ‖ Joel 2, 19 ‖ Mich 6,14 ‖ Zeph 3,20 ‖ Hag 2,9 ‖ Ps 105,11.132,4 ‖ Prv 3,28 ‖ Job 36,3 ‖ Cant 7,13 ‖ 1Ch 16,18. 22,9(8) ‖ 2Ch 1,7.12.

הַאֶתֵּן *interrog.* Mich 6,7.

וְאֶתֶּן־, וְאֶתֵּן Jes 43,4 ‖ Jer 3,19. 42,12.

וָאֶתֵּן, וָאֶתֶּן־ Gn 40,11 ‖ Lev 7, 34 ‖ Dt 1,15 ‖ Jos 24,3.4².8.*11*.13 ‖ Jer 3,8.8,13. 32,12. 35,5 ‖ Ez 16, 12.20,11 ‖ Neh 5,7.

אֶתְּנָה־ 1R 21,2.6.

וְאֶתְּנָה, וָאֶתְּנָה (Ps 51,18) Gn 17,2.30,28.34,12.45,18.47,16 ‖ Ex 24,22 ‖ Nu 21,16 ‖ 1S 17,44 ‖ 1R 13,7.18,1.21,2 ‖ 2R 18,23 ‖ Jes 36, 8.43,28 ‖ Ps 2,8.51,18.

וָאֶתְּנָה Nu 8,19 ‖ Jud 6,9 ‖ 1S 2, 28 ‖ 2S 14,8² ‖ Ez 16,11 ‖ Ps 69, 12 ‖ Eccl 1,17 ‖ Dan 9,3 ‖ Neh 2,1. 6.9.

אֶתֶּנְךָ *suff.* Jer 38,16 ‖ Ez 35,9 ‖ Hos 11,8².

וְאֶתֶּנְךָ Jes 42,6.*49,8*.

וָאֶתֶּנְךָ 1R 14,7.*16,2* ‖ Ez 28,18.

אֶתְּנֵךְ Ez 26,21.

וְאֶתְּנֵךְ Ez 5,14.

וָאֶתְּנֵךְ Ez 16,27.

אֶתְּנֵהוּ Ps 89,28.

וָאֶתְּנֵהוּ Ez 31,11.

אֶתְּנֶנּוּ Jud 20,28.

וְאֶתְּנֶנּוּ 2Ch 7,20.

אֶתְּנֶנָּה Gn 13,15. 17. 28,13. 35, 12 ‖ Ex 33,1 ‖ Lev 20,24 ‖ Dt 1,39. 34,4 ‖ Jos 8,18 ‖ 1S 18,21.

וְאֶתְּנֶנָּה Jud 15,2.

וָאֶתְּנֶהָ 1R 14,8.

וָאֶתְּנֵם Jes 47,6 ‖ Ez 39,23 ‖ Mal 2,5.

תִּתֵּן, תִּתֶּן־ *2 impf.* Gn 15,2.28, 22.30,31.38,16.17 ‖ Ex 10,25.22, 28.25,21.26,35.28,25 ‖ Lev 18,20. 21.23.19,14. 25,37² ‖ Nu 21,2. 27, 7 ‖ Dt 2,28.7,3.15,9.10.14.16,10. 18.18,4.21,8.23,25.24,15 ‖ Jud 11, 30 ‖ 1S 1,16.2,16 ‖ 1R 13,8.20,5 ‖ 2R 18,14 ‖ Hos 9,14 ‖ Joel 2,17 ‖ Jon 1,14 ‖ Mich 7,20 ‖ Ps 16,10. 50,20.74,19.85,8.104,28.140,9 ‖ Prv 2,3.5,9.6,4.30,8.31,3 ‖ Job 35, 7 ‖ Thr 3,65 ‖ Eccl 5,5.7,21 ‖ Neh 9,27.

הֲתִתֵּן *interrog.* Job 39,19.

וַתִּתֶּן־, וַתִּתֵּן Nu 16,14 ‖ 2S 22, 36 ‖ 1R 3,6 ‖ Jer 32,22 ‖ Ez 28,2 ‖ Ps 18,36 ‖ Neh 9,10.13.22 ‖ 1Ch 17,22.

תִּתְּנֵנִי *suff.* Ps 27,12.

תִּתְּנֵנוּ Ps 44,12.

תִּתֶּן־לִּי Ex 22,29.

תִּתְּנֵנוּ Ps 74,14.

תִּתְּנֵהוּ Ps 41,3.

תִּתְּנֶנָּה Dt 14,21.

וַתִּתְּנָהּ 2Ch 20,7.

הֲתִתְּנֵם *interrog.* 1S 14,37 ‖ 2S 5,19.

וַתִּתְּנֵם Neh 9,24.27.30.

תִּתְּנִי *2 impf. f.* Ez 16,41 ‖ Mich 1,14 ‖ Thr 2,18.

וַתִּתְּנִים *suff.* Ez 16,21.

יִתֶּן־, יִתֵּן *3 impf.* Gn 43,14.49, 20 ‖ Ex 3,19.12,23.25.16,3.21,4.19. 32. 22,6.*9*. 30,14.33 ‖ Lev 4,18.5, 11.14,17.18.*29*.20,2.15. 24,19. 20. 26,4.20.27,9 ‖ Nu 5,10.15.21. 11, 29².22,18.*24,13*.35,8 ‖ Dt 5,26.11, 25.28,7.24.67² ‖ Jud 9,29.21,1 ‖ 1S 1,5.17. 17,25. 22,7.28,19 ‖ 2S 19,1.22,14 ‖ 1R 5,25. 9,11 ‖ Jes 7, 14.41,2² ‖ Jer 8,23. 22,13. 25,30. 27,8 ‖ Ez 18,7.8. 26,9.46,16.17 ‖ Joel 4,16 ‖ Am 1,2 ‖ Mich 3,5 ‖ Zeph 3,5 ‖ Zach 10,1 ‖ Ps 1,3.14, 7.18,14.20,5.29,11.49,8.53,7.55.7. 23. 68,12. 34. 84,12. 85,13. 120,3. 121,3.127,2 ‖ Prv 2,6. 3,34. 6,31. 10,10.24.12,12.13,10.15.21,26.23, 31.29,15.25 ‖ Job 2,4.3,20.6,8².11, 5.13,5.14,4.13. 19,23². 23,3. 24,23.

31,31.35.36,6.31.37,10 ‖ Cant 8,7 ‖ Ruth 1,9.4,11.12 ‖ Thr 3,29.30 ‖ Eccl 6,2.7,2 ‖ Esth 1,19 ‖ Dan 11,17 ‖ Neh 2,8 ‖ 1Ch 22,12(11).

הֲיִתֵּן *interrog.* Am 3,4.

וְיִתֶּן־, וְיִתֵּן Gn 23,9.27,28.28,4 ‖ 1S 2,10.12,17.28,19 ‖ 1R 2,17.14,16.22,6 ‖ Ps 37,4.72,15 ‖ Prv 29,17 ‖ 2Ch 18,5.

וַיִּתֶּן־, וַיִּתֵּן Gn 1,17.14,20.15,10.18,7.8.20,14.21,14.27.24,32.35.36.53.25,5.29,24.28.29.33.30,6.35.40.31,9.32,17.38,18.28.39,21.22.40,3.21.41,10.42.45.48.42,30.43,24^2.45,2.21^2.47,11.17 ‖ Ex 2,21.11,3.18,25.31,18.34,33.37,13.40,18^2.20^2.22.30.33 ‖ Lev 8,7^2.8.15.*9,9*.23.24.27 ‖ Nu 3,51.5,20.7,6.11,25.17,12.21,3.31,41.47.32,33.40 ‖ Dt 3,3.6,22.9,10.26,9 ‖ Jos 10,30.32.13,15.24.29.14,13.15,17.19.17,4.21,41 ‖ Jud 1,4.13.15.3,10.7,16.11,21.14,9.19 ‖ 1S 1,27.9,22.12,18.18,27.20,40.21,7.27,6.30,23 ‖ 2S 4,8.11,16.16,8.24,9.15 ‖ 1R 2,5.35.5,9.6,27.7,39.10,27.11,18.19.19,21 ‖ 2R 4,44.5,23.8,6.10,15.11,10.12.12,10.13,5.15,19.16,14.17.18,15.22,8.23,33.25,28 ‖ Jes 53,9 ‖ Jer 20,2.39,10.40,5.52,32 ‖ Ez 10,7.21,16.31,10 ‖ Jon 1,3 ‖ Ps 18,33.40,4.78,46.61.105,44.106,15.46 ‖ Job 42,15 ‖ Ruth 4,13 ‖ Esth 2,18 ‖ Dan 1,2.9 ‖ Esr 7,6 ‖ Neh 2,8.7,5 ‖ 1Ch 2,35.16,4.21,5.14.25.25,5.28,11.29,25 ‖ 2Ch 1,15.*9,27*.3,16^2.4,6.7.11,11.23.17,2^2.20,3.21,3.23,9.28,21.32,6.34,15.

יִתְּנֵנִי *suff.* Jes 27,4 ‖ Jer 9,1 ‖ Job 9,18.29,2.

וַיִּתְּנֵנוּ Jud 6,13.

יִתֶּנְךָ Dt 28,25 ‖ Cant 8,1.

וַיִּתֶּנְךָ 2Ch 9,8.

וַיִּתְּנֵהוּ Gn 39,20 ‖ Dt 2,33 ‖ 1S 18,4 ‖ 1R 13,26.17,23 ‖ Jes 52,11 ‖ Ez 17,5 ‖ Neh 13,26 ‖ 2Ch 6,13.16,10.24,12.28,5.

יִתְּנֶנּוּ Lev 5,24 ‖ Eccl 2,21.

יִתְּנֶנָּה Gn 23,9.

וַיִּתְּנָהּ Dt 31,9 ‖ Jos 11,23.12,6.7 ‖ Jud 15,6 ‖ 1S 28,17 ‖ 1R 5,16 ‖ Jer 36,32 ‖ Esth 3,10.8,2.

יִתְּנֵם Mich 5,2.

וַיִּתְּנֵם Dt 5,19.10,4 ‖ Jos 9,27.11,8 ‖ Jud 2,14.6,1.11,32.12,3.13,1 ‖ 2S 20,3.21,9 ‖ 1R 10,17.15,18 ‖ 2R 13,3.17,20.18,16 ‖ Ps 106,41 ‖ Esr 1,7 ‖ 1Ch 12,18(19) ‖ 2Ch 9,16.13,16.26,8.30,7.36,7.

תִּתֵּן *3 impf. f.* Lev 26,20 ‖ Dt 11,17 ‖ Ez 34,27 ‖ Zach 8,12^2 ‖ Ps 85,13 ‖ Prv 1,20.4,9.8,1.

וַתִּתֶּן־, וַתִּתֵּן Gn 3,6.16,3.27,17.30,4.9 ‖ 1R 10,10 ‖ Ez 23,7 ‖ Prv 31,15 ‖ Ruth 2,18 ‖ 2Ch 9,9.22,11.

וַתִּתְּנֵהוּ *suff.* Jud 17,4.

נִתֶּן־, נִתֵּן *1 impf. pl.* Gn 34,21 ‖ Jud 8,6.15.25.16,5 ‖ 1S 30,22 ‖ Neh 10,31.

נִתְּנָה Nu 14,4.

וְנִתְּנָה Gn 29,27.

וַנִּתְּנָהּ *suff.* Dt 29,7.

תִּתְּנוּ, תִּתֵּנוּ *2 impf. pl.* Gn 34,9 ‖ Ex 5,18 ‖ Lev 7,32.19,28^2.22,22.23,38.25,24.26,1 ‖ Nu 15,21.35,2.4.6^3.7.8.13.14^2 ‖ Jes 62,7 ‖ Ez 36,8.44,28.30.45,6.47,23 ‖ Esr 9,12 ‖ Neh 13,25.

תִּתְּנֵהוּ *suff.* 2R 12,8.

תִּתְּנוּם Jos 10,19.

יִתְּנוּ, יִתֵּנוּ *3 impf. pl.* Gn 24,41 ‖ Ex 30,13 ‖ Nu 18,12 ‖ 1S 27,5 ‖ 2R 12,16 ‖ Jes 29,11.43,9 ‖ Jer 14,22.38,19.20 ‖ Ez 16,33.31,14.45,8 ‖ Hos 5,4 ‖ Zach 8,12 ‖ Ps 104,12 ‖ Esth 1,20 ‖ Neh 2,7.

וְיִתְּנוּ 1R 18,23 ‖ 2R 22,5 ‖ Dan 1,12.

וַיִּתְּנוּ Gn 35,4 ‖ Ex 32,24.39,16.17.25.31 ‖ Lev 10,1 ‖ Nu 14,1.16,18.17,21 ‖ Dt 26,6 ‖ Jos 17,13.19,49.21,3.8.9.11.21 ‖ Jud 1,20.9,4.20,36.21,14 ‖ 1S 30,11.12 ‖ Jer 4,16.39,14 ‖ Ez 19,8.20,28.23,42.32,27 ‖ Joel 4,3 ‖ Zach 7,11 ‖ Ps 69,22 ‖ Job 42,11 ‖ Esr 3,7.8,36.10,19 ‖ Neh 9,17.29 ‖ 1Ch 6,40.49.50.52.29,7 ‖ 2Ch 17,5.23,11.24,9.26,8.27,5.29,6.31,6.34,9.10^2.11.

יִתְּנֻהוּ *suff.* 2R 12,15.

וְיִתְּנֻהוּ Q. (וְיִתְּנֻהָ v. וְיִתְּנֹה K.) 2R 22,5.

וַיִּתְּנוּהוּ, וַיִּתְּנֻהוּ 2R 22,9 ‖ Ez 19,9 ‖ 2Ch 24,8.34,17.

וַיִּתְּנוּם, וַיִּתְּנֻם Ex 39,18.20 ‖ 2Ch 35,25.

נִתַּן, נִתָּן *Ni. 3 perf.* Lev 19,20 ‖ Nu 26,62 ‖ Jos 24,33 ‖ Jes 9,5.35,2 ‖ Jer 13,20.51,55 ‖ Ez 15,4.16,34.32,25^2 ‖ Eccl 10,6 ‖ Esth 4,8.6,8 ‖ 2Ch 28,5.34,16.

וְנִתַּן Jes 29,12 ‖ Dan 11,11.

נִתְּנָה, נִתָּנָה *3 perf. f.* Gn 38,14 ‖ 1S 18,19 ‖ 2R 25,30 ‖ Jer 32,24.*25*.36.43.46,24.52,34 ‖ Ez 11,15.32,20.33,24 ‖ Job 9,24.15,19 ‖ Esth 3,15.*8,14* ‖ Neh 10,30.13,10 ‖ 1Ch 5,1.

וְנִתְּנָה 1S 25,27 ‖ Jer 38,18.

נִתְּנוּ, נִתָּנוּ *3 perf. pl.* Gn 9,2 ‖ Lev 10,14 ‖ Ez 31,14.32,23.29.35,12.47,11 ‖ Eccl 12,11.

וְנִתַּתֶּם *2 perf. pl.* Lev 26,25.

נִתַּנּוּ *1 perf. pl.* Esr 9,7.

נִתָּן *pt.* Ex 5,16 ‖ Jes 33,16.

הַנִּתָּן 2R 22,7.

הִנָּתֹן *inf. abs.* Jer 32,4.38,3.

לְהִנָּתֵן *cs.* Esth 3,14.*8,13*.

תִּנָּתֵן *2 impf.* Jer 34,3.37,17.39,17.

יִנָּתֵן, יִנָּתֶן־(K.), יִנָּתֵן *3 impf.* Ex 5,18 ‖ Lev 24,20 ‖ 2S 21,6 ‖ Jes 51,12 ‖ Jer 32,4 ‖ Esth 2,13.9,13 ‖ 2Ch 2,13.

וְיִנָּתֵן (נס"א) Esth 5,3.6.9,12.

תִּנָּתֵן, תִּנָּתֶן (נס"א) *3 impf. f.* 2R 18,30.19,10 ‖ Jes 36,15.37,10 ‖ Jer 21,10.38,3 ‖ Esth 7,3 ‖ Dan 8,12.

וְתִנָּתֵן, וְתִנָּתֵן Esth 7,2 ‖ Dan 11,6.

וַיִּתְּצוּ 2R 10,27².
וַיִּתְּצֻהוּ *suff.* 2R 11,18 ‖ 2Ch 23, 17.
נִתְּצוּ [נִתַּץ *Ni. 3 perf. pl.* Jer 4,26 ‖ Nah 1,6.
וְנִתְּצוּ Ez 16,39.
נִתַּץ *Pi. 3 perf.* 2Ch 33,3.
וְנִתַּצְתֶּם *2 perf. pl.* Dt 12,3.
וַיְנַתֵּץ *3 impf.* 2Ch 34,7.
וַיְנַתְּצוּ *3 pl.* 2Ch 31,1.34,4.36, 19.
נֻתַּץ *Pu. 3 perf.* Jud 6,28.
יֻתַּץ [הֻתַּץ *Ho. 3 impf.* Lev 11,35.

———cf. נָתַשׁ, נָתַס———

נָתַק] וּנְתַקְּנֻהוּ *1 pf. pl. suff.*

avellere, divellere; rumpere, intercludere; seiungere; *pt. pass.* castratus.

כמוהו בערבית, והוא מתאחה עם הקודם לו, במובן כריתה ופסיקה, ועם הפעל עתק במובן העתק וסור ממקום (וכבדרז"ל לאו הנתק לעשה); וּנְתַקְּנֻהוּ קל והדגש בקו"ף לתפארת הקריאה. השבעים קורין בירמיה ב׳ כ׳: שָׁבַרְתִּי, נִתַּקְתִּי, נקבה נוכחת, וכו׳ כ"ט: לשוא צרף צוֹרֵף וְרָעִים לא נִתָּקוּ (ע׳ ת"י), ובא אֶתְּקֶנְךָּ ת׳ אֲנַתְּקֶךָּ, או אֶתְּקֶךָּ, הקשה לדבור מפני פגישת ק׳ עם ך׳ דגושה, הדומים במבטא. יש מחברין לשרש זה אַתִּיק וְאַתִּיקִים, וכבר הובאו באות א׳.

Jud 20,32.

וְנָתוּק *pt. pass.* Lev 22,24.
אֶתְּקֶנְךָּ *1 impf. suff.* Jer 22, 24.
נִתַּק *Ni. 3 perf.* Jes 5,27.
נִתְּקוּ, נִתָּקוּ *3 perf. pl.* Jos 4, 18 ‖ Jer 6,29.10,20 ‖ Job 17,11.
יִנָּתֵק *3 impf.* Jud 16,9 ‖ Job 18, 14 ‖ Eccl 4,12.
יִנָּתֵקוּ [יִנָּתְקוּ *3 pl.* Jer 33,20.
וַיִּנָּתְקוּ Jos 8,16.
נִתַּקְתִּי [נִתֵּק *Pi. 1 perf.* Jer 2, 20.
נִתְּקוּ *3 perf. pl.* Jer 5,5.
אֲנַתֵּק *1 impf.* Jer 30,8 ‖ Nah 1, 13.

מַתַּת *cs.* Ez 46,5.11 ‖ Eccl 3,13. 5,18.
בְּמַתַּת־ Prv 25,14.

———v. ch. et n. pr.———

נָתַס] נָתְסוּ *3 perf. pl.*

proscindere, destruere.

אח אל ההולכים אחריו; בנוסחאות כ"י נתצו.

Job 30,13.

———conf. נָתַץ———

נָתַע°

excutere, frangere(al. = נִלְתָּעוּ).

חלוף עי"ן בצד"י ידוע ומצוי בארמית, וע"ד מלתעות כפירים נְתָץ י"י; לרבינו יונה כמו נִלְתָּעוּ, ולהראב"ע שרשו תעה. (ע׳ הערה אל מַלְתָּעָה, צד שפ"ה).

נִתָּעוּ [נִתַּע *Ni. 3 perf. pl.* Job 4,10.

נָתַץ, נָתֵץ

destruere, diruere; excutere.

אח להולכים לפניו ולאחריו, וכמוהו בשפת כוש (ומירמיה ד׳ כ"ו ונחום א׳ ו׳ משמע שהוא קרוב אל צות ויָצַת). השבעים קורין במ"ב כ"ג ח׳: ונתץ את בֵּית השערים, ואולי יש לגרוס הַשְּׂעִרים (ע׳ דה"ב י"א ט"ו).

Jud 6,30.31.*32*.8,17 ‖ 2R 23,12. 15.

וְנָתַץ Lev 14,45 ‖ 1R 23,8.
נָתְצוּ, נָתָצוּ *3 perf. pl.* 2R 25, 10 ‖ Jer 39,8.52,14.
הַנְּתֻצִים [נָתוּץ *pt. pass. pl.* Jer 33,4.
וְלִנְתוֹץ, וְלִנְתֹּץ *inf. cs.* Jer 1, 10.*18*,*7*.31,28(27).
נְתָץ *imper.* Ps 58,7.
אֶתֹּץ *1 impf.* Jud 8,9.
יִתֹּץ *3 impf.* Ez 26,9.
וַיִּתֹּץ Jud 9,45 ‖ 2R 23,7.
יִתְּצֵנִי *suff.* Job 19,10.
יִתָּצְךָ Ps 52,7.
תִּתֹּצוּ [תִּתֹּצוּן *2 impf. pl.* Dt 7,5.
תִּתֹּצוּן [תִּתְּצוּן Ex 34,13 ‖ Jud 2,2.
וַתִּתְּצוּ Jes 22,10.
יִתְּצוּ [יִתֹּצוּ *3 impf. pl.* Ez 26, 12.

וַתִּנָּתֵן Esth 9,14.
וַיִּנָּתְנוּ *3 impf. pl.* 2Ch 18,14.
וַיִּנָּתְנוּ 1Ch 5,20.
יֻתַּן [הֻתַּן, (Q.) *Ho. 3 impf.* Lev 11,38 ‖ Nu 26,54.32,5 ‖ 2S 21, 6 ‖ 1R 2,21 ‖ 2R 5,17 ‖ Job 28,15.
וַיֻּתַּן 2S 18,9.

נָתִין] נְתִינִים *pl.*

mancipia templi, ἱερόδουλοι, ministri Levitarum.

משרתים נתונים לעבודת הלוים, כחטיבת עצים ושאיבת מים, וכעין שנאמר בגבעונים (ע׳ יהושע ט׳ כ"ג, כ"ז).

Esr 8,20.

הַנְּתִינִים (הַנְּתוּנִים K. Esr 8,17) Esr 2,43.58.8,17.20 ‖ Neh 3,31.7, 46.60.10,29.11,21.
וְהַנְּתִינִים Esr 2,70.7,7 ‖ Neh 3,26. 7,73.11,3.21 ‖ 1Ch 9,2.

מַתָּן

donum.

השבעים קורין בי"ט ט"ו: וכל־הָרֵעַ לאיש מָדוֹן (וכן קורא יונתן הָרֵעַ).

Prv 18,16.19,6.21,14.

וּמַתָּן Gn 34,12.
מַתָּנָם *suff.* Nu 18,11.

מַתָּנָה

לד"ק לב מַתָּנָה דקהלת מענין המתנה ומתינות בארמית, וכן דרשוהו הז"ל במ"ר (ואולי יש לתרגמו בעגאבט, טאלענטפאָלל).

Nu 18,6.7 ‖ Ez 46,16.17 ‖ Eccl 7,7.

כְּמַתְּנַת *cs.* Dt 16,17.
מַתָּנוֹת, מַתָּנֹת *pl.* Gn 25,6 ‖ Ps 68,19 ‖ Prv 15,27 ‖ 2Ch 21,3.
וּמַתָּנוֹת Esth 9,22.

מַתְּנֹת *cs.*

(בס׳ הזכרונות מובא כאן: מַתְּנֹת בני ישראל, במדבר י"ח י"א, אמנם שם כתוב תְּנוּפֹת!).

Ex 28,38.

מַתְּנוֹתֵיכֶם, מַתְּנֹתֵיכֶם *suff.* Lev 23,38 ‖ Nu 18,29 ‖ Ez 20,31.
בְּמַתְּנוֹתֵיכֶם Ez 20,39.
בְּמַתְּנוֹתָם Ez 20,26.
מַתַּת 1R 13,7.

תְּנַתְּקִי [תְּנַתֵּקִי *2 impf. f.* Ez 23,34.

יְנַתֵּק *3 impf.* Ez 17,9 ‖ Ps 107,14.

וַיְנַתֵּק Jud 16,9.

וַיְנַתְּקֵם *suff.* Jud 16,12.

נְנַתְּקָה *1 impf. pl.* Ps 2,3.

תְּנַתְּקוּ [תְּנַתֵּקוּ *2 impf. pl.* Jes 58,6.

הַתִּיק [הַתִּיקֵנוּ *Hi. inf. suff.* Jos 8,6.

הַתֵּק [הַתִּיקֵם *imper. suff.* Jer 12,3.

הָנְתַּק [הָנְתְּקוּ *Ho. 3 perf. pl.* Jud 30,31.

נֶתֶק

porrigo, impetigo.

ע״ש השער התלוש במקום הנגע, או לפי שההולה גורדו ונותקו מפני החכוך (ע״ד שיאמר הגרמני קראַטצע מן הפעל קראטצען); ואולי בעבור שהעור נעשה נָתֻךְ ונוזל.

Lev 13,30.

הַנֶּתֶק Lev 13,31^2.32^2.33^2.34^2.35.36.37^2.

וְלַנָּתֶק Lev 14,54.

——— אַתִּיק v. p. 78^a———

°נָתַר] וַיִּתַּר *3 impf.*

tremere, trepidare, subsilire, salire; *Hi.* decutere, abicere, solvere.

ישנו בארמית (דניאל ד׳ י״א), ובערבית בלמ״ד ת׳ הרי״ש, ואח אל נשר שבדרז״ל ואל שְׁרָא הארמי, בנפילת הנו״ן, משרי קטרין (שרי ואסר). בש״ב כ״ב ל״ג קורין השבעים: וַיִּתֵּן תמים דרכי, וככתוב בתהלים י״ח; ויש פותרין וַיִּתֵּר זה משרש תּוּר (ואולי מזה גם וַיִּתֵּר גוים, נרדף אל ראה, לָתוּר וְלִרְאוֹת). ע׳ הערה אל יָתַר.

Job 37,1.

לְנַתֵּר [נִתֵּר *Pi. inf. cs.* Lev 11,21.

הִתִּיר [מַתִּיר *Hi. pt.* Ps 146,7.

הַתֵּר *inf.* Jes 58,6.

יַתֵּר *3 impf.* Job 6,9.

וַיַּתֵּר 2S 22,33 ‖ Hab 3,6.

וַיַּתִּירֵהוּ *suff.* Ps 105,20.

נֶתֶר] נֶתֶר

nitrum, natron.

ע״ש שמתיר ומסיר את החלאה והזוהמה הצרורה וקשורה בדבר; הנתר בא מן הדומם, והבורית מן הצמהים.

Prv 25,20.

בַּנֶּתֶר Jer 2,22.

———v. chald.———

נָתַשׁ] וְנָתַשׁ

evellere, expellere; funditus delere.

כמודו בארמית, סורית וערבית (ג״כ בימין), והוא קרוב אל נתם ונתץ, וגם אל נטש; השבעים קורין בירמיה י״ח י״ד יִנָּטְשׁוּ ת׳ יִנָּתְשׁוּ, וי״ג יִנָּשְׁתוּ, משרש נָשַׁת.

1R 14,15.

נָתַשְׁתָּ *2 perf.* Ps 9,7.

וְנָתַשְׁתִּי *1 perf.* Jer 12,17 ‖ Mich 5,13.

וּנְתַשְׁתִּים *suff.* 2Ch 7,20.

נֹתֵשׁ *pt.* Jer 45,4.

נֹתְשָׁם *suff.* Jer 12,14.

נָתוֹשׁ *inf. abs.* Jer 12,17.

לִנְתוֹשׁ, לִנְתֹשׁ *cs.* Jer 1,10.*18,7*.31,38(27).

נָתְשִׁי *suff.* Jer 12,15.

אֶתּוֹשׁ *1 impf.* Jer 12,14.24,6.42,10.

וַיִּתְּשֵׁם Dt 29,27.

נִתַּשׁ] יִנָּתֵשׁ *Ni. 3 impf.* Jer 31,40(39).

תִּנָּתֵשׁ *3 impf. f.* Dan 11,4.

יִנָּתְשׁוּ *3 impf. pl.* Jer 18,14 ‖ Am 9,15.

הֻתַּשׁ] וַתֻּתַּשׁ *Ho. 3 impf. f.* Ez 19,12.

———cf. נָטַשׁ et נָתַץ———

נִפְלָאוֹת מִתּוֹרָתֶךָ הוֹרֵנִי אֵל הֲבִינֵנִי,
וְעַד־תֹּם בִּנְיַן הֵיכָלְךָ הַחֲיֵנִי נָא קַיְּמֵנִי!

ס

סְאָה־

mensura aridorum, tertia pars Ephae, σάτον.

כמודו בסורית, ושגור הרבה בדרז״ל (שלישית האיפה במדת היבש); בזוגי סָאתַיִם ת׳ סְאָתַיִם. י״ג ברות ג׳ ט״ו: וַיָּמָד סְאָה־שְׂעֹרִים, ובי״ז סְאַת.

2R 7,1.16.

וּסְאָה־ 2R 7,18.

סְאִים *pl.* Gn 18,6 ‖ 1S 25,18.

סָאתַיִם *du.* 1R 18,32 ‖ 2R 7,18.

וְסָאתַיִם 2R 7,1.*16*.

סַאסְּאָה] בְּסַאסְּאָה

modus.

ליונתן באותה מִדָּה, לד״ק כמו בִּסְאָה סְאָה, כלומר מעט מעט, וכטעם במשפט דירמיה י׳ כ״ד, או לדפך במדה כפולה וגדולה, כטעם כפלים ככל הטאותיה, וי״פ כמקור מן פעל סַאסֵא = וְזָעַע; למלבי״ם מן סָס, ואולי הוא מן סאסא בדרז״ל (חולין י״ז ע״ב), וכראש שבלת ת״י כסאסאה דשבולתא, ובשַׁלְּחָהּ מן שְׁלָחַיִךְ, ובית השלחין (כפי׳ הראב״ע), כלומר שפך חמתו על השדות ולא על האדם.

Jes 27,8.

°סָאַן] סֹאֵן *pt.*

calceare, *pt.* calceatus, caligatus.

לר״י קמחי הוא פעל מן סְאוֹן (ע״מ טְחוֹן) בהוראתו הארמית סין, מסאנא (וכן בכושית), ויֵאָמר בסורית ביחוד על סנדל המסומר של אנשי החיל, ומקביל אל שִׂמְלָה, ולרש״י והראב״ע מענין שאון והמולה.

Jes 9,4.

סְאוֹן

calceus, caliga militaria.

Jes 9,4.

°סָבָא] סֹבֵא *pt.*

potare, se ingurgitare; *pt.* ebriosus.

קרוב אל שָׂבַע (וכתרגומו רוה), ונאמר על השתיה בשופע ויותר מדי; ובא סָבָאִים בקרי ת׳ סוֹבְאִים כדי לזַוגו עם מוּבָאִים.

Prv 23,21.

וְסֹבֵא Dt 21,20.

סוֹבְאִים K., סָבָאִים Q. *pl.* Ez 23,42.

בְּסֹבְאֵי (נס״א) *cs.* Prv 23,20.

סָבוּא] סְבוּאִים *pt. pass. pl.* Nah 1,10.

וּכְסָבְאָם *inf. suff.* Nah 1,10.

וְנִסְבְּאָה *1 impf. pl.* Jes 56,12.

תְּסוֹבְבֵנִי (בְ) 2 *impf. suff.* Ps 32,7.

יְסֹבְבֵנִי (בְ) 3 *impf. suff.* Jon 2,4.6.

יְסוֹבְבֶנּוּ (בְ) Ps 32,10.

יְסֹבְבֶנְהוּ (בְ) Dt 32,10.

תְּסוֹבֵב 3 *impf. f.* Jer 31,22 (21).

תְּסוֹבְבֶךָּ] תְּסוֹבְבֵךְ (בְ) *suff.* Ps 7,8.

וִיסוֹבְבוּ (בְ) 3 *pl.* Ps 59,7.*15*.

יְסוֹבְבֻהָ (בְ) *suff.* Ps 55,11.

הֵסֵב *Hi.* 3 *perf.* 2R 16,18 ‖ 2Ch 13,13.35,22.

וְהֵסֵב Esr 6,22.

הֲסִבֹּתָ 2 *perf.* 1R 18,37.

וַהֲסִבֹּתִי 1 *perf.* Ez 7,22.

הֵסַבּוּ 3 *perf.* 1S 5,9.10.

מֵסֵב *pt.* Jer 21,4.

מְסִבָּי] מְסִבַּי (al. בָ) *pl. suff.*
הבי"ת בפתח באתנח לפי עדות המכלול.
Ps 140,10.

לְהָסֵב *inf. cs.* 2S 3,12 ‖ 1Ch 12,23(24).

הָסֵב *imper.* 2S 5,23 ‖ 1Ch 14,14.

הָסֵבִּי *f.* Cant 5,6.

וַיַּסֵּב 3 *impf.* Ex 13,18 ‖ Jos 6,11 ‖ 2S 20,12 ‖ 1R 8,14.21,4 ‖ 2R 20,2.23,34.24,17 ‖ Jes 38,2 ‖ 1Ch 10,14 ‖ 2Ch 6,3.36,4.

וַיְסִבֵּנִי *suff.* Ez 47,2.

וְנָסֵב 1 *impf. pl.* 2Ch 14,6.

וְנָסֵבָּה 1Ch 13,3.

וַיַּסֵּבּוּ 3 *impf. pl.* Jud 18,23 ‖ 1S 5,8 ‖ 2Ch 29,6.

מוּסָב] מֻסַבֹּת, מוּסַבֹּת, מוּסַבּוֹת *Ho. pt. pl. f.* Ex 28,11.*39,6*. 39,13 ‖ Nu 32,38 ‖ Ez 41,24.

יוּסַב] יוּסָב 3 *impf.* Jes 28,27.

סִבָּה

conversio, directio rerum (consilio divino).
בעלי אסופות קורין לכל דבר ומעשה הגורם

סֹב *inf. cs.* Dt 2,3.

לִסְבֹב Nu 21,4.

סֹב *imper.* 1S 22,18 ‖ 2S 18,30 ‖ 2R 9,18.*19* ‖ Cant 2,17.

סֹבִּי *f.* Jes 23,16.

סֹבּוּ *pl.* 1S 22,17 ‖ Ps 48,13.

וְסֹבּוּ Jos 6,7.

תִּסֹּב 2 *impf.* Ps 114,5.

וְתִסֹּב Ps 71,21.

יִסֹּב, יִסּוֹב 3 *impf. I* 1S 5,8 ‖ 2S 14,24 ‖ Zach 14,10 ‖ Ps 114,3.

וַיִּסֹּב Gn 42,24 ‖ 1S 15,12.27.17,30.18,11.22,18 ‖ 2S 14,24.18,30 ‖ 1Ch 16,43.

יָסֹב 3 *impf. II* 1R 7,15.23 ‖ 2Ch 4,2.

וַיָּסָב Jud 11,18.

יְסוּבֻּנִי *suff.* Ps 49,6.

יְסֻבֶּנּוּ Jer 52,21.

תִּסֹּב, תִּסּוֹב 3 *impf. f.* Nu 36,7.9 ‖ Hab 2,16 ‖ Prv 26,14.

וַתִּסֹּב 1R 2,15.

נָסֹב 1 *impf. pl.* 1S 16,11.

וַנָּסָב Dt 2,1.

תָּסֹבּוּ 2 *pl.* Jos 6,4.

יָסֹבּוּ 3 *pl.* Job 16,13.

וַיָּסֹבּוּ Jos 6,14.*15* ‖ Jud 16,2.20,5 ‖ 2S 18,15 ‖ 2R 3,9.25 ‖ Jer 41,14 ‖ 2Ch 17,9.18,31.23,2.

יְסֻבֻּהוּ *suff.* Job 40,22.

תְּסֻבֶּינָה 3 *pl. f.* Gn 37,7.

וְנָסַב *Ni.* 3 *perf.* Nu 34,4.5 ‖ Jos 15,3.10. 16,6. 18,14. 19,14 ‖ Jer 31,39(38).

נָסַבָּה 3 *perf. f.* Ez 26,2.

וְנָסְבָה Ez 41,7.

נָסַבּוּ 3 *perf. pl.* Gn 19,4 ‖ Jud 19,12.

וְנָסַבּוּ Jos 7,9 ‖ Jer 6,12.

יִסַּבּוּ 3 *impf. pl.* Ez 1,9.*12.17*. 10,11^2.16.

סַבֵּב] סַבֵּב *Pi. inf. cs.* 2S 14,20.

סוֹבֵב] וַאֲסוֹבְבָה (בְ) *Pol.* 1 *impf.* Ps 26,6 ‖ Cant 3,2.

סָבָא] סָבְאֵךְ *suff.*
vinum; compotatio.
באשורית נקרא היין סַבּוּ. י"נ בהושע סוד סֹבְאִים, כלומר עדת שכורים.
Jes 1,22.

סָבְאָם Hos 4,18.

—v. n. pr. (?)—

סָבַב

se vertere, se convertere, accedere, deferri, transferri; circumire, obire; circumdare, cingere; mutari; causam esse.
הוראתו ידועה, ובערבית נמצא משרש זה שם להבל ומשיחה (זייל), כנִקְפָּה בעברית, ולתלתלי השער המקיפים את הראש. השבעים קורין בש"א י"ד כ"א סָבְבוּ נסדמה; י"נ בכ"ב כ"ב הֲבִתִּי ת' סַבֹּתִי; וַיַּסֵּב את-פניו דמ"א כ"א ד' מקרא קצר, והכונה אֶל-הַקִּיר (ע' מ"ב כ' ב'), והשבעים קורין וַיִּכַּס, ובתהלים ע"א כ"א וְתָשֹׁב תנחמני (ואולי הוא כמו וְתֹסֵף).
Ez 42,19.

וְסָבַב 1S 7,16 ‖ Eccl 9,14 ‖ 2Ch 33,14.

סַבֹּתִי, סַבּוֹתִי 1 *perf.* 1S 22,22 ‖ Eccl 7,25.

וְסַבּוֹתִי Eccl 2,20.

סָבְבוּ (al. בְ) 3 *perf. pl.* Jos 6,15.

וְסָבְבוּ (al. בְ) Eccl 12,5.

סְבָבֻנִי, סְבָבוּנִי (K.) *suff.* Hos 12,1 ‖ Ps 17,11.18,6.22,13.17.109,3.118,10.11.

סַבּוּנִי, סַבּוּנִי 2S 22,6 ‖ Ps 88,18. 118,11.12.

סְבָבוּנוּ Q. Ps 17,11.

סְבָבֻהוּ 1R 5,17.

סְבָבוּם Hos 7,2.

וְסַבֹּתֶם 2 *perf. pl.* Jos 6,3.

סֹבֵב, סוֹבֵב *pt.* 2R 6,15 ‖ Eccl 1,6.

וְסוֹבֵב Eccl 1,6.

הַסֹּבֵב, הַסּוֹבֵב, הַסֹּבִיב Q. Gn 2,11.13 ‖ 2R 8,21.21,9.

סֹבְבִים, סֹבְבִים (al. בְ) *pl.* 1R 7,24 ‖ 2Ch 4,3.

הַסֹּבְבִים (al. בְ) Cant 3,3.5,*7*.

סִבָּה, ולהקב"ה סבה הראשונה, עִלַּת הָעִלּוֹת וסבת הסבות.

1R 12,15.

נְסִבָּה 2Ch 10,15.

מוּסָב] מוּסַב *cs.*

circuitus, cinctura.

כסובב בדרז"ל, וי"נ מוּסַף.

Ez 41,7.

מֵסַב

consessus, triclinium; circumcirca, circa.

ע"מ מֵצַל, מֵצַר; י"ת במ"א הֵסֵב, והשבעים קורין מְסָבִיב (יש מחברין לו גם ראש מסבי).

1R 6,29.

בִּמְסִבּוֹ *suff.* Cant 1,12.

וּמְסִבֵּי *pl. cs.* 2R 23,5.

מְסִבָּה] מְסִבּוֹת *pl.* Job 37,12.

סָבִיב

circuitus, undiquaque, circumquoque, circum; *pl. m.* vicini; loca circumiacentia, vicina; circum; *pl. f.* circuitus, circuli, orbes; loca circumiacentia; circum.

השבעים קורין בש"ב כ"ד ו' וַיָּסֹבּוּ ת' וְסָבִיב; ביחזקאל כ"ג ג': ישימו עליך שְׁמָרִים סביב; תיאודוציון קורא בעמוס! ג' י"א: מָצוֹר יְסֹבֵב הארץ; בקצת נוסחאות בעבדיה ט"ז סָבִיב ת' תָּמִיד, ובתרגום השבעים לא הא ולא הא; בדה"ב ל"ב כ"ב קורין הע': וַיָּנַח להם מסביב.

Gn 23,17 ‖ Ex 16,13.19,12.25,11. *25,24.30,3.37,2.11.26*.25.*37,12*^{2}. 27,17.28,32.33^{2}.34.*39,25.26*.29, 16.20.30,3.*37,26*.38,16.20.31^{2}. 39,23.40,8.33 ‖ Lev 1,5.*11.3,2*. 8.*13*.7,2.8,15.19.*24*.9,12.*18*.14, 41.16,18.25,31 ‖ Nu 1,53.2,2.3, 26.*4,26*.37.4,32.32,33.34,12.35, 4 ‖ Jos 15,12.18,20 ‖ Jud 7,21. 20,29 ‖ 1S 14,21.47.31,9 ‖ 2S 5,9 ‖ 1R 3,1.5,11.6,5^{3}.6.7,12.18.20.23^{2}. 24^{2}.35.36.18,32.35 ‖ 2R 11,8.11. 25,1.4.10.17 ‖ Jes 49,18.*60,4* ‖ Jer 1,15.6,3.12,9.25,9.50,14.15.29.52, 4.7.14.22.23 ‖ Ez 1,4.*27*.18.27.28. 4,2.8,10^{2}.10,12.19,8.23,24.27,11^{2}. 37,2^{2}.40,5^{2}.14^{2}.16^{4}.17^{2}.25^{2}.29.*33*^{2}. 30^{2}.36^{2}.43^{2}.41,5^{3}.6^{2}.7^{2}.8^{2}.10^{3}.11^{2}. 12^{2}.16^{3}.17^{2}.19^{2}.42,15^{2}.16.*17*.20^{2}. 43,12^{2}.13.17^{2}.20.45,1.2^{2}.46,23^{3}. 48,35 ‖ Nah 3,8 ‖ Zach 2,9.12,2.6. 14,14 ‖ Ps 3,7.12,9.34,8.78,28.97, 3.125,2^{2}.128,3 ‖ Job 10,8.18,11. 19,10.12 ‖ Cant 3,7 ‖ Thr 2,3 ‖ 1Ch 10,9.28,12 ‖ 2Ch 4,2^{2}.3^{2}.23,7.10. 34,6.

וְסָבִיב Nu 1,50 ‖ 2S 24,6.

הַסָּבִיב, (K.) 2R 8,21 ‖ 1Ch 11,8.

מִסָּבִיב Nu 16,24.27 ‖ Dt 12,10. 25,19 ‖ Jos 21,42.23,1 ‖ Jud 2,14. 8,34 ‖ 1S 12,11 ‖ 2S 7,1 ‖ 1R 5,4. 18 ‖ Jes 42,25 ‖ Jer 4,17.6,25.*20*, *3.10.46,5.49,29* ‖ Jer 51,2 ‖ Ez 16, 33.37.57.23,22.28,23.36,3.4.7.37, 21.39,17 ‖ Joel 4,11.12 ‖ Ps 31,14 ‖ Job 1,10 ‖ Thr 2,22 ‖ 1Ch 11,8.22, 9(8).18(17) ‖ 2Ch 14,6.15,15.20, 30.32,22.

וּסְבִיב *cs.* Am 3,11.

סְבִיבִים] וּסְבִיבֵי *pl. I cs.* Jer 32,44.*33,13*.

סְבִיבֶיךָ *suff.* Jer 46,14.

סְבִיבַיִךְ] סְבִיבָיִךְ Jer 49,5.

סְבִיבָיו Jer 48,17.39 ‖ Ps 76,12. 89,8.97,2 ‖ Thr 1,17.

וּסְבִיבָיו Ps 50,3.

סְבִיבֶיהָ Jer 21,14.

סְבִיבָה (?)] סְבִיבָתוֹ K. *suff.* 1S 26,5.7.

סְבִיבֹת] סְבִיבוֹת *pl.* Ex 7,24 ‖ Nu 11,24.31.32 ‖ Dt 21,2 ‖ Jos 19, 8 ‖ Jud 7,18 ‖ 2R 6,17 ‖ Ez 6,5.13. 31,4.32,23.24 ‖ Ps 79,3 ‖ Job 41,6 ‖ Neh 12,28.29 ‖ 1Ch 4,33 ‖ 2Ch 14, 13.17,10.

וּסְבִיבוֹת Ez 34,26 ‖ 1Ch 9,27.

וּמִסְּבִיבוֹת Jer 17,26.

תַ, סְבִיבוֹתַי, סְבִיבֹתַי *suff.* Dt 17,14 ‖ Ps 27,6 ‖ Job 29,5.

סְבִיבֹתֵינוּ Nu 22,4 ‖ Dan 9,16 ‖ Neh 5,17.6,16.

לִסְבִיבוֹתֵינוּ Ps 44,14.*79,4*.

סְבִיבוֹתֶיךָ, סְבִיבֹתֶיךָ Ps 89,9 ‖ Job 22,10.

תַ] סְבִיבוֹתַיִךְ Ez 5,12.14.15.

סְבִיבוֹתֵיכֶם, סְבִיבֹתֵיכֶם Lev 25, 44 ‖ Dt 6,14.13,8 ‖ Ez 5,7^{2}.*11*,*12*. 36,36.

סְבִיבוֹתָיו, סְבִיבֹתָיו .Q **סְבִיבֹתָו** 1S 26,5.7 ‖ 2S 22,12 ‖ Jer 50,32 ‖ Ez 12,14.32,22.25.26 ‖ Ps 18,12 ‖ Eccl 1,6.

סְבִיבוֹתֶיהָ, סְבִיבֹתֶיהָ Gn 41,48 ‖ Jos 21,11.40 ‖ Ez 5,2.6.16,57 ‖ Zach 7,7 ‖ 1Ch 6,40.

וּסְבִיבוֹתֶיהָ Ez 5,5.

סְבִיבֹתָם 2R 17,15 ‖ Ez 28,24.

מִסְּבִיבוֹתָם Ez 28,26.

סְבִיבוֹתֵיהֶם, סְבִיבֹתֵיהֶם Gn 33, 5 ‖ Nu 16,34.35,2 ‖ Jud 2,12 ‖ Esth 1,6.

סָבַךְ°

implectere, implicare.

קרוב אל שׂוך ואח אל שׂבך. אולי יש לגרוס סירים עֲרֻכִים, והטעם סירי הבשר, ומתאים עם כסבאם סבאים, כלומר בעודם אֹכלים ושותים אֻכלו כקש יבש (י"ת סירים שָׁרִים!).

סָבוּךְ] סְבֻכִים *pt. pass. pl.* Nah 1,10.

סֻבַּךְ] יְסֻבָּכוּ *Pu. 3 impf. pl.* Job 8,13.

סְבָךְ] בַּסְּבַךְ

rami perplexi, dumetum.

Gn 22,13.

סְבָכִים] סִבְכֵי *pl. cs.* Jes 10,34.

בְּסִבְכֵי Jes 9,17.

סְבֹךְ] בִּסְבָךְ־ Ps 74,5.

מִסֻּבְּכוֹ *suff.* Jer 4,7.

—v. ch. et n. pr.; cf. שֹׂבֶךְ—

סָבַל] סְבָלָם *3 perf. suff.*

baiulare, portare grave onus, ferre (dolores etc.); *Pu. pt.* onustus, gravidus; *Hith.* molestum fieri, *al.* se trahere.

כמוהו בארמית וסורית, בערבית ואשורית בא בזי"ן ת' הסמ"ך.

Jes 53,4.

סָבַלְנוּ] סָבָלְנוּ *1 perf. pl.* Thr 5,7.

לִסְבֹּל *inf. cs.* Gn 49,15.
אֶסְבֹּל *1 impf.* Jes 46,4².
יִסְבֹּל *3 impf.* Jer 53,11.
יִסְבְּלֻהוּ *3impf.pl.suff.* Jes 46,7.
[סֻבַּל] מְסֻבָּלִים *Pu. pt. pl.* Ps 144,14.
[הִסְתַּבֵּל] וְיִסְתַּבֵּל *Hith. 3 impf.* Eccl 12,5.

סֵבֶל

baiulatio; onus, labor gravis, grave negotium.

כדרך שבא בעברית מן נשא משאת, הונחה כן בדרז״ל מן סבל סבלונות. ואולי יש לפרש יזבלני אישי ינשאני או יתן לי מתנות.

1R 11,28.

בְּסֵבֶל Neh 7,11.
מִסֵּבֶל Ps 81,7.
[סֵבֶל] סֻבְּלוֹ *suff.* Jer 9,3.10, 27.
וְסֻבֳּלוֹ Jes 14,25.

[סְבָלָה vel סִבְלָה] סִבְלוֹת, סִבְלֹת *pl. cs.*

baiulationes, labores molesti.

Ex 6,6.7.

לְסִבְלֹתֵיכֶם *suff.* Ex 5,4.
בְּסִבְלֹתָם Ex 1,11.2,11.
מִסִּבְלֹתָם Ex 5,5.

סַבָּל

baiulus.

בא על משקל גַּנָּב, טַבָּח, צַיָּד.

1R 5,29 ‖ 2Ch 2,1.17.

הַסַּבָּל Neh 4,4.
הַסַּבָּלִים *pl.* 2Ch 34,13.

——v. ch.; סִבֹּלֶת v. שִׁבֹּלֶת——

[סָגַד] אֶסְגּוֹד *1 impf.*

incurvare se, procumbere adorandi causa.

כדוגמתו בארמית, סורית, ערבית וכושית, ובדרז״ל תעלא בעידניה סגיד ליה.

Jes 44,19.

יִסְגּוֹד־ (יתיר ואו) *3 impf.* Jes 44,17.
וַיִּסְגָּד־ Jes 44,15.

יִסְגְּדוּ *3 impf. pl.* Jes 46,6.

—v. ch.; סָג, סִגִים v. סוג—

סְגֻלָּה

peculium, opes.

בערבית ענינו נחלה וקנין, חלק וחבל; באשורית נאמר על קנין עדרים ומקנה, ובדרז״ל הפעל סִגֵּל גם על רכישת קנינים רוחנים.

Ex 19,5 ‖ Dt 7,6.*14*,2.26,18 ‖ Mal 3,17 ‖ 1Ch 29,3.

וּסְגֻלַּת *cs.* Eccl 2,8.
לִסְגֻלָּתוֹ *suff.* Ps 135,4.

[סָגָן vel סְגָן] סְגָנִים *pl.*

praefectus, praetor, princeps, ζωγάνης.

פקיד ונציב מלך; יסודתו בשפת אשור (בק׳ ת׳ ג׳), וסכן בעברית קרוב לו, ומבני שם בא לשפת יון; בדרז״ל בא בהוראת משנה וממלא מקום (לד״ק לקחוהו מן secundarius ברומית); י״ג בישעיה: וְיָבֹא סגנים, ומקביל יפה אל סוף הפסוק.

Jes 41,25.

וּסְגָנִים Jer 51,23 ‖ Ez 23,6.12.23.
הַסְּגָנִים Neh 4,8.*13*.5,7.7,5.12,40. 13,11.
וְהַסְּגָנִים Esr 9,2 ‖ Neh 2,16.5,17.
וְלַסְּגָנִים Neh 2,16.
סְגָנֶיהָ *suff.* Jer 51,28.
וּסְגָנֶיהָ Jer 51,57.

——v. chald.——

סָגַר

claudere, concludere, circumcludere, intercludere; *pt. pass.* pretiosum (aurum), purum; *Pi. et Hi.* tradere in potestatem.

כמוהו בארמית וסורית, ומעין הוראתו בערבית, כושית ואשורית, וקרוב אל סָכַר. הִסְגִּיר דויקרא י״ד מ״ו כמו הַסְגִּיר, מקור; וּסְגֹר דתהלים ל״ה ג׳ לדעת הפרחון שם כלי זיין, כמין גרזן, (בסורית סכרא, וביונית σάγαρις), וע״כ מוטעם בדחי לְחַבְּרוֹ עם חנית.

Gn 19,6 ‖ Ex 14,3 ‖ 1S 1,5.6 ‖ 1R 11,27 ‖ Job 3,10.

וְסָגַר Jes 22,22 ‖ Ez 46,12.
וְסָגַרְתְּ *2 perf. f.* 2R 4,4.
סָגְרוּ, סָגְרוּ *3 perf. pl.* Gn 19, 10 ‖ Jos 2,7 ‖ Ps 17,10 ‖ 2Ch 29,7.

סֹגֵר *pt.* Jes 22,22.
סֹגֶרֶת *f.* Jos 6,1.
סָגוּר *pt. pass.* 1R 6,20.21.7,49. 50.10,21 ‖ Ez 44,1.2².46,1 ‖ Job 41,7 ‖ 2Ch 4,20.22.9,20.
לִסְגּוֹר *inf. cs.* Jos 2,5.
וּסְגֹר *imper.* Jes 26,20 ‖ Ps 35,3.
סִגְרוּ *pl.* 2R 6,32.
יִסְגֹּר *3 impf.* Job 12,14.
וְיִסְגֹּר Mal 1,10.
וַיִּסְגֹּר Gn 2,21. 7,16 ‖ Jud 3,22. 23 ‖ 2R 4,33 ‖ 2Ch 28,24.
וַתִּסְגֹּר *3 impf. f.* 2R 4,5.21.
וְנִסְגְּרָה *1 impf. pl.* Neh 6,10.
וַיִּסְגְּרוּ *3 impf.* Jud 9,51.
נִסְגַּר *Ni. 3 perf.* 1S 23,7.
הִסָּגֵר *imper.* Ez 3,24.
יִסָּגֵר *3 impf.* Ex 46,2.
תִּסָּגֵר *3 impf. f.* Nu 12,14.
וַתִּסָּגֵר Nu 12,15.
[יִסָּגְרוּ] יִסָּגֵרוּ *3 impf. pl.* Jes 45,1.60,11.
וַיִּסָּגְרוּ Neh 13,19.
סִגַּר *Pi. 3 perf.* 1S 26,8 ‖ 2S 18, 28.
סִגְּרַנִי *suff.* 1S 24,19.
[יְסַגֵּר] יְסַגֶּרְךָ, *3 impf. suff.* 1S 17,46.
סֻגַּר *Pu. 3 perf.* Jes 24,10.
סֻגְּרוּ *3 perf. pl.* Jer 13,19.
וְסֻגְּרוּ Jes 24,22 ‖ Eccl 12,4.
[מְסֻגָּר] וּמְסֻגֶּרֶת *pt. f.* Jos 6,1.
הִסְגִּיר *Hi. 3 perf.* Lev 14,46 ‖ Ps 78,50 ‖ Thr 2,7.
וְהִסְגִּיר Lev 13,4.31.33.50.14,38.
וְהִסְגִּירוֹ *suff.* Lev 13,5.*26*.21.54.
הִסְגִּירָם Dt 32,30.
הִסְגַּרְתַּנִי *2 perf. suff.* Ps 31,9.
וְהִסְגַּרְתִּי *1 perf.* Am 6,8.
לְהַסְגִּיר *inf. cs.* Am 1,6.
הַסְגִּירוֹ *suff.* 1S 23,20.
הַסְגִּירָם Am 1,9.
תַּסְגִּיר *2 impf.* Dt 23,16.

סָהַר] הַסַּהַר

rotunditas, orbis.

לראב״ע ירח, סיהרא, וכן השהרונים דשופטים כדמות ירח, ולפ״ז קרוביו זהר, טהר, וצהר; ולהאחרונים קרוב אל סחר, במובן סביבה (ע׳ לקמן, כלומר אגן עגול, אך ה״א הידיעה אינה עולה היטב.

Cant 7,3.

cf. שַׂהֲרֹן

סֹהַר] הַסֹּהַר

turris, castellum.

אח אל סחר לפי שמוקף חומה, ומזה גם צנה וסוחרה (ואולי הוא קרוב אל סגר וסכר), ובסורית סְהָרְתָּא מגדל מצודה; להרד״ק לפי שמאסר עגול כדמות הסהר, הירח (ואפשר ע״ש החלונות הקטנות שבו, ע״ד הַמִּנְהָרוֹת?).

Gn 39,20^{2}.21.22^{2}.23.40,3.5.

שׂוּג I et סוּג] סָג

recedere, removere se, deficere; dimovere.

הוראתו ידועה, וקרוב אל סוח, סחה נסח ואל נָשַׂג ואל סור; יִסַּג דמיכה בא על משקל סגג, וי״ג יַסַּג, כמו יַשִּׂיג, וכ״ת עקילס והסורי יַשִּׂיגוּ (ע׳ ר׳ י״ד); ההפעיל בא ע״ד הֵנִיחַ מן נוּחַ; יונתן תרגם וְתִסַּג דמיכה וְתַשֵּׂג (וְתַדְבֵּק), וע׳ רש״י. אם נפרש סר דתהלים י״ד ג׳ מן הארמית מענין באוש יהיה סג דנ״ג ד׳ מלשון סגים (ע׳ יחזקאל כ״ב י״ט), ואולי מזה גם סוג לב דמשלי.

Prv 53,4.

סוּג *pt. pass.* Prv 14,14.

נָסוֹג *1 impf. pl.* Ps 80,19.

נָסוֹג, נָשׂוֹג *Ni. 3 perf.* 2S 1, 22‖Ps 44,19.

נְסוּגֹתִי *1 perf.* Jes 50,5.

נָסֹגוּ *3 perf. pl.* Jes 42,17‖Jer 38,22.

נְסֹגִים *pt. pl.* Jer 46,5.

הַנְּסוֹגִים Zeph 1,6.

וְנָסוֹג *inf. abs.* Jes 59,13.

יִסַּג (= יִסּוֹג) *3 impf.* Mich 2,6.

יִסֹּגוּ *3 impf. pl.* Ps 35,4.40,15. *70,3.*

וְיִסֹּגוּ Ps 129,5.

וַיִּסֹּגוּ Ps 78,57.

מַסִּיג *Hi. pt.* Dt 27,17.

וּמִסְגְּרֹתֶיהָ (יתיר ואו) *suff.* 1R 7,36.

וּמִסְגְּרֹתֶיהָ 1R 7,35.

וּמִסְגְּרֹתֵיהֶם 1R 7,31.

מִמִּסְגְּרוֹתָם 2S 22,46.

מִמִּסְגְּרֹתֵיהֶם, מִמִּסְגְּרוֹתֵיהֶם Mich 7,17‖Ps 18,46.

סַגְרִיר

pluvia vehemens, imber.

בסורית סַגְרָא גשם, וכן מתרגם השמרוני גשמיכם דויקרא כ״ו ד׳, ובא על משקל הכליל, עבטיט, שפריר (ויש מי שדרשו כתרין מלין סַגִּי־רִיר, רב הַלֵּחוּת); לפי׳ הקדמונים לפי שביום הגשם הכל נסגרים בבתיהם, ור״י שטיינבערג מפרש גשם מתמיד ועב, וכמו שיאמר הגרמני על הברד שלאָססע, ואולי הוא קרוב אל סַעַר?).

Prv 27,15.

v. chald.

סַד] בַּסַּד

nervus, cippus, cui captivorum pedes alligantur.

כן גם בארמית וסורית, ובדרז״ל סַדָּן; ויש מחברין אותו עם יסד.

Job 13,27.33,11.

סָדִין

tunica lintea, σινδών.

מין שמלה או חלוק התחתון, ומצוי בדרז״ל; טעם השם לא התברר כל צרכו.

Prv 31,24.

סְדִינִים, סְדִנִים *pl.* Jud 14,12. 13.

וְהַסְּדִינִים Jes 3,27.

סֵדֶר v. סֵדֶר] סְדָרִים *pl.*

ordo.

אח אל שְׂדֵרָה, ערך, מערכה, וכמוהו בארמית, סורית, ערבית ואשורית, והשם והפעל, בפעל והפעיל, שגורים הרבה בדרז״ל. לד״ק עקר שרשו דור, טור, והשם נגזר מן הפעל סַדֵּר כעין בנין שַׁפְעֵל?). ר״י פי׳ סדרים סדרי הכוכבים.

Job 10,22.

מִסְדְּרוֹן] הַמִּסְדְּרוֹנָה

porticus, *Vulg.* posticum.

אכסדרה של טורי עמודים.

Jud 3,23.

cnf. שְׂדֵרָה

תַּסְגֵּר Ob 14.

תַּסְגִּרֵנִי *suff.* 1S 30,15.

וְיַסְגִּיר *3 impf.* Job 11,10.

וַיַּסְגֵּר Ps 78,48.62.

יַסְגִּירֵנִי *suff.* Job 16,11.

יַסְגִּרֶנּוּ Lev 13,11.

יַסְגִּירוּ, יַסְגִּרוּ *3 impf. pl.* Jos 20,5‖1S 23,12.

הֲיַסְגִּרוּ *interrog.* 1S 23,12.

הֲיַסְגִּרֻנִי *suff.* 1S 23,11.

סְגוֹר

clausura; aurum pretiosum, purum.

הראשון כפשוטו (או כטעם עָרְלַת לב), והשני כמו זהב סגור.

Hos 13,8‖Job 28,15.

סוּגַר] בַּסּוּגַר

cavea (leonis).

כלוב של ארי, ולת״י שלשלת (קולר).

Ez 19,9.

מַסְגֵּר

claustrarius (coll.); claustrum, carcer.

בית כלא, ומסגר דמ״ב ודירמיה שם כולל לעושי מנעולים, והוא הדין לכל מלאכת ברזל (שלאָססער, שמיעד); וי״ת תרעיא.

Jes 24,22.

מִמַּסְגֵּר Jes 42,7‖Ps 142,8.

הַמַּסְגֵּר Jer 24,1.

וְהַמַּסְגֵּר 2R 24,14.16‖Jer 29,2.

מִסְגֶּרֶת

margo; claustrum, castellum, urbs munita.

טבלא או טס ליפי או לחזוק; י״מ מסגרות דש״ב, מיכה ותהלים מצודות (שלאָססער), וי״א אזיקים וכבלים.

Ex 25,25.*37,12.*

הַמִּסְגֶּרֶת Ex 25,27.37,14.

לְמִסְגַּרְתּוֹ *suff.* Ex 25,25.*37,12.*

מִסְגְּרֹת (al. מִסְגְּרוֹת) *pl.* 1R 7, 28.

וּמִסְגְּרֹת 1R 7,28.

הַמִּסְגְּרוֹת 1R 7,29‖2R 16,17.

לַמִּסְגְּרוֹת 1R 7,32.

הֵסִיךְ] וַיָּסֶךְ Hi. 3 impf. 2S 12,20.

יִיסַךְ (=יוּסַךְ) Ho. 3 impf. Ex 30,32.

—cf. אָסוּךְ; נָסַךְ v. p. 59b—

I סוּס

aequus.

לפירסט ע״ש העיר סוסא בפרס, וכן פָּרָשׁ כמו פָּרָס, לד״א מן שׂוּשׂ ע״ש שישיש בכח איוב ל״ט כ״א, או מן זוז, כעין סוס דֹּהֵר (ע׳ לקמן). טעם על־סוס לא נרכב דהושע: לא נבטח על מצרים (מקום מוצא הסוסים), ומקביל אל אשור לא יושיענו (ע׳ ישעיה ל״א א׳); י״ג בתהלים ע״ו ז׳ נִרְדָּם רכב וסוס. טעם והרכיבֻהו על הסוס בִּרְחוֹב הָעִיר, במקום המון רב לפרסום, ואולי היה אסור לרכוב שם חוץ מן המלך.

Gn 49,17 ‖ Ex 14,9.23.15,1.*21*. 19 ‖ Dt 17,16.20,1 ‖ Jud 5,22 ‖ 1R 18,5.20,20 ‖ 2R 7,6.9,19 ‖ Jes 30,16 ‖ Jer 51,21.27 ‖ Ez 39,20 ‖ Hos 14,4 ‖ Zach 1,8.12,4² ‖ Prv 21,31.

וְסוּס Jos 11,4 ‖ 1R 10,29.20,1.25 ‖ 2R 6,15 ‖ Nah 3,2 ‖ Zach 9,10 ‖ Esth 6,8 ‖ 2Ch 1,17.

וָסוּס Jes 43,17 ‖ Ps 76,7.

הַסּוּס 1R 20,21 ‖ 2R 7,10.9,18 ‖ Am 2,15 ‖ Zach 14,15.20 ‖ Ps 33,17.147,10 ‖ Esth 6,9.10.*11*.

וְהַסּוּס Esth 6,9.

בְּסוּס Ez 26,7.

כְּסוּס Jer 8,6 ‖ Zach 10,3 ‖ Ps 32,9.

כַּסּוּס 1R 20,25 ‖ Jes 63,13.

לַסּוּס Prv 26,3 ‖ Job 39,18.19.

בְּסוּסָו K. suff. 2R 5,9.

סוּסִים pl. Dt 17,16 ‖ 1R 5,6.10,25 ‖ 2R 6,14.17.7,14.18,23 ‖ Jes 2,7.31,1.36,8 ‖ Jer 5,8.6,23.*50,42* ‖ Ez 17,15.23,6.*12*.20.23.*38,15*.27,14.38,4 ‖ Joel 2,4 ‖ Am 6,12 ‖ Hag 2,22 ‖ Zach 1,8.6,2².3².10,5 ‖ Eccl 10,7 ‖ 2Ch 9,24.25.28.

וְסֻסִים 2S 15,1.

הַסּוּסִים 1R 10,28 ‖ 2R 7,13.9,33.11,16.14,20.23,11 ‖ Jer 12,5.31,40 (39).46,4.9 ‖ Zach 6,6 ‖ Neh 3,28 ‖ 2Ch 1,16.23,15.25,28.

בְּסֹדָם Gn 49,6.

—v. n. pr.; cf. יָסַד—

סָוָה [rad. מַסְוֶה

tegmentum, velum faciei.

שרש סוה במובן עטיפה ולבישה, ונמצא גם בשפת צֹר (ויש מאחין אותו עם תָּוָה?). ע׳ הערה אל סִינָן.

Ex 34,33.

הַמַּסְוֶה Ex 34,34.35.

סוּת] suff. Q. סוּתוֹ K., סוּתֹה

vestis, *Vulg.* pallium.

נרדף אל לבוש, ולד״ק הוא קצור של כְּסוּת (וגם בקצת לשונות אירופא ישמיטו אות כ׳ כשבא ס׳ אחריו).

Gn 49,11.

סוּחָה] כַּסּוּחָה

purgamentum, stercus.

קרוב אל נָסַח ואל סָחָה, לד״ק שרשו כָּסַח (ע׳ הערה שם), וי״ג כַּסְּחִי.

Jes 5,25.

—v. n. pr.; cf. סָחָה—

מְסוּכָה] מִמְּסוּכָה

sepes (rad. סוּךְ).

קרוב אל סוג ב׳ ואח אל שׂוּךְ; חברנו לו גם מסכתך דיחזקאל לפי שבנוסחאות המדויקות הכ״ף רפויה, וכן פי׳ רד״ק גדר; י״ג במיכה יְשָׁרָם מסוכה (או כמסוכה, ע׳ משלי ט״ו ט׳), ומקביל אל הקודם.

Mich 7,4.

מְסֻכָתְךָ] מְסֻכָתֶךָ suff. Ez 28,13.

—cf. סָכַךְ et שׂוּךְ—

°סוּךְ

ungere.

קרוב אל נָסַךְ ואל הקרובים אליו; יש מחברין לו אָסוּךְ שמן, והובא באות א׳. מֵסִיךְ את־רגליו דש״א שרשו סָכַךְ.

סָךְ] וָסַכְתְּ 2 perf. f. Ruth 3,3.

סַכְתִּי] סָכְתִּי 1 perf. Dan 10,3.

וְסוֹךְ inf. abs. Dan 10,3.

אָסוּךְ] וָאֲסֻכֵךְ 1 impf. suff. Ez 16,9.

תָסוּךְ 2 impf. Dt 28,40 ‖ Mich 6,15.

תָּסוּכִי 2 impf. f. 2S 14,2.

וַיְסֻכוּם 3 impf. pl. suff. 2Ch 28,15.

מַסִּיגִים] כְּמַסִּיגֵי pl. cs. Hos 5,10.

תַסִּיג 2 impf. Dt 19,14.

תַּסֵּג Prv 22,28.*23,10*.

וְתַסֵּג Mich 6,14.

יַשִּׂיגוּ 3 impf. pl. Job 24,2.

וְהֻסַּג Ho. 3 perf. Jes 59,14.

II סוּג] pt. pass. f. סוּגָה

sepire.

קרוב אל שׂוּךְ, במובן עשיית גדר, ובדרז״ל סְיָג, וכן בסורית וערבית; יש מחברין לו ביום נטעך תשגשגי, תעשי לך גדר; לדעת האומרים שכל עקר הוראת סוג הראשון, נזירות ופרישות (אבזאָנדערן, טרעננען), גם זה אינו יוצא מגדרו.

Cant 7,3.

סִיג] Q. לְסִיג K., לְסוּג

recedenda: scoriae; ignobilius metallum nobiliori admixtum.

פסלת שנפרשה ונבדלה מן המתכת. י״ג בישעיה: ואצרף כַּבֹּר (= כַּכּוּר) סגיך.

Ez 22,18.

סִיגִים, סִגִים pl. Ez 22,18 ‖ Ps 169,119 ‖ Prv 25,4.26,23.

לְסִיגִים, לְסִגִים Jes 1,22 ‖ Ez 22,19.

סַגָיִךְ] סִגַיִךְ suff. Jes 1,25.

—cnf. שׂיג—

סוֹד

consensus, concilium; colloquium familiare, familiaritas; consultatio, consilium; arcanum.

כמוהו בסורית, ויש מאחין אותו עם עוֹד ונגזרין ממנו הפעלים נוֹסְדוּ, בְּהִוָּסְדָם (וכ״ת השבעים נוסדו נוֹעֲדוּ); י״ג באיוב בְּסוֹךְ אלוה או בְּסוּר.

Jer 6,11 ‖ Ps 25,14.55,15.83,4 ‖ Prv 11,13.15,22.20,19.

וְסוֹד Prv 25,9.

בְּסוֹד Jer 15,17.23,18 ‖ Ez 13,9 ‖ Ps 89,8.111,1 ‖ Job 29,4.

הַבְסוֹד interrog. Job 15,8.

מִסּוֹד Ps 64,3.

סוֹדִי suff. Job 19,19.

בְּסוֹדִי Jer 23,22.

סוֹדוֹ Am 3,7 ‖ Prv 3,32.

סורדים סָגֵי נחשת וברזל (ע' יחזקאל כ"ב י"ה); פי' סר סבאם הזנה הזנו, כשפסקה השתיה מתעסקין בניאוף. יש מחברין לו הַשִׁירוּ ולא ידעתי דהושע, שכן חשבה אותם המסורה בין הגי דכתבין שי"ן וקריין סמ"ך, ואין זאת ראיה לפי שחשבה גם בְּשׂוּרִי מהם.

Ex 3,4 ‖ Nu 12,10.14,9 ‖ Jud 16,20 ‖ 1S 15,32.18,12.28,15.16 ‖ 1R 15,5.20,39.22,43 ‖ 2R 3,3.10,29.31.*15*,*18*.13,2.11.*14*,*24*.15,9.*24*.28.18,6.22,2 ‖ Ez 6,9 ‖ Hos 4,18 ‖ Ps 14,3 ‖ Neh 9,19 ‖ 2Ch 20,32.25,27.34,2.

וְסָר Ex 8,25 ‖ Lev 13,58 ‖ Jud 16,17 ‖ Jes 6,7.14,25 ‖ Am 6,7.

סָרָה *3 perf. f.* 1S 16,14.

וְסָרָה 1S 16,23 ‖ Jes 11,13 ‖ Ez 16,42.

סָרְתִּי [**סַרְתִּי**] *1 perf.* Ps 119,102.

סָרוּ *3 perf. pl.* Ex 32,8 ‖ Dt 9,12 ‖ Jud 2,17 ‖ 1S 6,12 ‖ 1R 15,14.22,44 ‖ 2R 12,4.*14*,*4*.*15*,*4*.*35*.13,6.17,22 ‖ Jer 5,23 ‖ Job 34,27 ‖ 2Ch 8,15.15,17.20,10.33.34,33.

וְסָרוּ Ex 8,7.

סַרְתֶּם *2 perf. pl.* Dt 9,16 ‖ Mal 2,8.3,7.

וְסַרְתֶּם Dt 11,16.28.*31*,*29*.

סָר [**וְסָר**] *pt.* 1S 22,14 ‖ Jes 59,15 ‖ Prv 14,16 ‖ Job 1,1.8.*2*,*3*.

סָרִים [**סָרֵי**] *pl. cs.* Jer 6,28.

סָרָה *pt. f. sg.* 1R 21,5 ‖ Jes 14,6.

וְסָרַת (נס"א) *cs.* Prv 11,22.

וְסוֹר, **סוֹר** *inf. abs.* Dan 9,5.11.

סוּר *cs.* Dt 17,20 ‖ Jos 23,6 ‖ Jes 7,17 ‖ Jer 32,40 ‖ Prv 13,19.15,24.16,16.17.

וְסוּר Prv 28,28.

לָסוּר 2S 2,21.23 ‖ Prv 13,14.*14*,*27* ‖ 2Ch 35,15.

בְּשׂוּרִי (= **בְּסוּרִי**) *suff.* Hos 9,12.

סוּר *imper.* 2S 2,22 ‖ Ps 34,15.*37*,*27* ‖ Job 21,4.22,17.

וְסוּר Prv 3,7.

אָסֵף *1 impf.* Zeph 1,2.3².

אֲסִיפֵם *suff.* Jer 8,13.

סוּף

finis; agmen extremum.

קֵץ, תכלית והפסק, וקרוב אל שָׂפָה ושְׂפָם.

Eccl 3,11.7,2.12,13.

בְּסוֹף 2Ch 20,16.

וְסֹפוֹ *suff.* Joel 2,20.

סוּפָה

turbo.

סער המשחית ומכלה, וכטעם קטב (ואולי הוא כמו זְעוּפָה, בחֹזק המבטא ובהבלעת העי"ן?). לד"ק בסופה דבמדבר שעצ"פ, וליונתן ים־סוף, וכן להשבעים סוף דהדברים א' א'.

Jes 17,13.29,6 ‖ Am 1,14 ‖ Prv 10,25 ‖ Job 21,18.27,20.37,9.

וְסוּפָתָה Hos 8,7.

בְּסוּפָה Nu 21,14 ‖ Nah 1,3.

כְּסוּפָה Prv 1,27.

כַּסּוּפָה Jes 5,28.

וְכַסּוּפָה Jes 66,15 ‖ Jer 4,13.

וּבְסוּפָתְךָ *suff.* Ps 83,16.

כְּסוּפוֹת *pl.* Jes 21,1.

—v. ch. et n. pr.—

סוּף

iuncus, stirpus, alga.

יסודתו בשפת מצרים, ונקרא כן כל זמן שהוא ביאור או בים, וכשנקצץ גֹּמא שמו.

Jon 2,6.

וָסוּף Jes 19,6.

הַסּוּף Ex 2,5.

בַּסּוּף Ex 2,3.

—**יָם** v. **יַם־סוּף** v. n. pr.;—

I סוּר] סָר

recedere, deflectere, fugere, effugere; deficere; transire, cessare, auferri, removeri; demoveri; devertere, se convertere, accedere.

קרוב אל זוּר; טעם סר צלם מעליהם ע' הערה אל לָחֶם. יונתן קורא בש"א ט"ו ל"ב: אכן שַׂר! מר המות (בבעו רבוני!), ואולי סר זה ענינו כסר ב' דלהלן (אבשייליך), כפל לשון של מר (השבעים השמיטוהו); השבעים קורין במ"א ה': מהדזה, רוחך סוערה; י"ג בירמיה: כלם

וְהַסּוּסִים 2R 10,2.

בְּסוּסִים Hos 1,7.

בַּסּוּסִים Gn 47,17 ‖ Ex 9,3 ‖ Jes 66,20 ‖ Ps 20,8 ‖ Esth 8,10.

וּבַסּוּסִים Jer 17,25.*22*,*4*.

לַסּוּסִים 1R 5,8.

וְסוּסֵי (נס"א) *cs.* 2R 2,11.

כְּסוּסַי *suff.* 1R 22,4 ‖ 2R 3,7.

סוּסֶיךָ Mich 5,9 ‖ Hab 3,8.15.

כְּסוּסֶיךָ 1R 22,4 ‖ 2R 3,7.

סוּסֵיכֶם Am 4,10.

סוּסָיו Jes 5,28 ‖ Jer 4,13.8,16.50,37 ‖ Ez 26,10.11 ‖ Hab 1,8.

בְּסוּסָו Q. 2R 5,9.

לְסוּסָיו Dt 11,4.

סוּסֵיהֶם Jos 11,6.9 ‖ 2R 7,7 ‖ Esr 2,66.

וְסוּסֵיהֶם Jes 31,3.

סוּסָה] לְסֻסָתִי *suff.*

equa, *Vulg.* equitatus.

נקבת הסוס, ובדרז"ל סוסיא; לרש"י שם הקבוץ, לפי שאמר ברכבי, וכן תרגמו השבעים והירונימוס.

Cant 1,9.

v. n. pr.; **סוּסִי** et **חֲצַר סוּסִים**.

II סוּס] כְּסוּס

hirundo.

יתכן שנקרא כן ע"ש קול הברת צפצופו הטבעי (סו־סו־סו או סִי־סִי־סִי), או ע"ש דלוגו וקפיצתו (ע' לעיל).

Jes 38,14.

וְסוּס K., **וְסִים** Q. Jer 8,7.

סוּף°

rapere, auferre; finem facere, cessare, desinere.

קרוב אל אסף, יסף וספה. י"ג בירמיה ח' י"ג אסף אֲסִפֵם, כלומר אַכַלה האֹסף והבציר שלהם, וכדמפרש והולך אין ענבים בגפן. ספו תמו דתהלים יתכן להיות משרש סָפָה, ובא מלעיל מטעם נסוג אחור.

סָף [**סָפוּ** *3 perf. pl.* Ps 73,19.

יָסוּף *3 impf.* Esth 9,28.

יָסֻפוּ *3 pl.* Jes 66,17.

הָסֵף [**אָסֵף** *Hi. inf. abs.* (?) Jer 8,13 ‖ Zeph 1,2.

סוּרָה, סֻרָה Jud 4,19² || Ruth 4,1.

סוּרוּ, סֹרוּ *pl.* Gn 19,2 || Nu 16,26 || 1S 15,6 || Jes 30,11.52,11 || Ps 6,9.119,115.139,19 || Thr 4,15³.

אָסוּר *1 impf.* Dt 2,27 || 2S 22,23.

אָסֻרָה־ Ex 3,3.

תָּסוּר *2 impf.* Dt 17,11.28,14 || Jos 1,7.

יָסוּר, יָסַר *3 impf.* Gn 49,10 || Dt 17,17 || 2S 7,15 || 2R 4,8.11 || Jes 10,27.14,25 || Jer 15,5.17,5 || Zach 10,11 || Ps 101,4 || Prv 9,4.*16*.22,6 || Job 15,30.

וְיָסוּר Job 15,20.

וַיָּסַר Ex 8,27 || Jud 4,18.14,8.16,19 || 1S 15,6 || 2R 4,11 || Ruth 4,1.

תָּסוּר *3 impf. f.* 1S 6,3 || 2S 12,10 || Prv 27,22.

נָסוּר Jud 19,12.20,8.

וְנָסוּרָה Jud 19,11.

תָּסוּרוּ, תָּסֻרוּ *2 impf. pl.* Dt 5,29 || 1S 12,20.21 || Prv 5,7.

יָסוּרוּ, יָסֻרוּ *3 impf. pl.* Ex 25,15 || Dt 4,9 || Hos 7,14.

וַיָּסוּרוּ, וַיָּסֻרוּ Gn 19,3 || Jud 18,3.15.19,15 || 1R 22,32.

סוֹרֵר *Pol. 3 perf.* Thr 3,11.

הֵסִיר *Hi. 3 perf.* Jos 11,15 || 1S 28,3 || 2R 17,23.18,4.22.23,19 || Jes 18,5.31,2.36,7 || Zeph 3,15 || Ps 3,15 || Ps 66,20 || Job 27,2.34,5 || 1Ch 13,13 || 2Ch 17,6.32,12.

וְהֵסִיר Lev 1,16 || Dt 7,15 || 1S 17,26.

הֱסִירָהּ *suff.* 2Ch 15,16.

וְהֵסִירָה *3 perf. f.* Dt 21,13.

וַהֲסִירֹתָ *2 perf.* 1S 2,31.

הֲסִירוֹתִי, הֲסִירֹתִי, הֲסִרֹתִי *1 perf.* 2S 7,15² || 2R 23,27 || Ps 81,7 || 1Ch 17,13.

וַהֲסִרֹתִי Ex 23,25. 33,23 || 1S 17,46 || Ez 11,19.36,26 || Hos 2,19 || Zach 9,7.

הֵסִירוּ *3 perf. pl.* 2Ch 30,14.

וְהֵסִירוּ Ez 11.18.26,16 || Dan 11,31.

מֵסִיר *pt.* Jes 3,1 || Prv 28,9 || Job 12,20.24.

הָסֵר *inf. abs.* Gn 30,32 || Jes 5,5.

הָסִיר, הָסֵר *cs.* Jes 27,9 || Ez 21,31.

לְהָסִיר Gn 48,17 || 2S 6,10 || 1R 6,32 || 2R 24,3 || Job 33,17 || 2Ch 33,8.

וּלְהָסִיר Esth 4,4.

הֲסִירְךָ *suff.* 2S 5,6.

הֲסִירְכֶם Jos 7,13.

לַהֲסִירָהּ Jer 32,31.

הָסֵר *imper.* 1R 20,24 || Am 5,23 || Ps 39,11.119,29 || Prv 4,24.27.

וְהָסֵר Eccl 11,10.

הָסִירִי *f.* 1S 1,14.

הָסִירוּ, הָסִרוּ *pl.* Gn 35,2 || Jos 24,23 || 1S 7,3 || Jes 1,16 || Jer 5,10 || Ez 45,9 || Zach 3,4.

וְהָסִירוּ, וְהָסִרוּ Jos 24,14 || Jer 4,4.

אָסִיר *1 impf.* 2R 23,27 || Zeph 3,11 || Ps 18,23 || Job 27,5 || 1Ch 17,13.

וְאָסִיר Jes 10,13.

וָאָסִיר Ez 16,50.

וְאָסִירָה Jud 9,29 || 2S 16,9 || Jes 1,25.

תָּסִיר *2 impf.* Jes 58,9 || Jer 4,1.

יָסִיר *3 impf.* Ex 34,34 || Lev 4,31.*35* || Dt 7,4 || Jes 3,18.25,8 || 2Ch 30,9.

יָסֵר Job 9,34.

וְיָסֵר Ex 8,4.10,17 || Nu 21,7.

וַיָּסַר Gn 8,13.30,35.41,42 || Ex 14,25 || 1R 15,12.20,41 || 2R 3,2.16,17 || Job 19,9 || Esth 3,10.*8,2* || 2Ch 14,2.4.33,15.34,33.

וַיְסִירֵהוּ, וַיְסִרֵהוּ *suff.* 2S 18,13 || 2Ch 36,3.

וַיְסִרֶהָ 1R 15,13.

יְסִירֶנָּה Lev 3,4.*10.15*.4,9.*7,4*.9.

וַיְסִרֵם 1S 17,39 || 2R 17,18.

וַתָּסַר *3 impf. f.* Hos 2,4.

וַתָּסַר Gn 38,14.19.

יָסִירוּ *3 impf. pl.* Jes 5,13 || Ez 23,25.

וְיָסִירוּ Job 34,20.

וַיָּסִירוּ Jud 10,16 || 1S 7,4 || 2S 4,7 || 2Ch 30,14.35,12.

הוּסַר *Ho. 3 perf.* Lev 4,31 || Dan 12,11.

מוּסָר *pt.* Jes 17,1.

הַמּוּסָרִים *pl.* 1S 21,7.

יוּסַר *3 impf.* Lev 4,35.

[סוּר] וְסוּרָה *f.*

remotus, expulsus; ramus s. palmes degener.

י״נ ואיך נהפכת לי סוּרִיָּה נפן נכריה (שכן בערבית שריה מין נטיעה); וטעם וְסוּרֵי הדרים ממני, ולפי הכתיב יהיה היחיד יָסוּר או יָסוּר; י״נ בישעיה גולה וסָרָה (ע׳ נ״ד י״א).

Jes 49,21.

סוּרֵי [סוּרִים *pl. cs.* Jer 2,21.

וְסוּרַי Q. (וְסוּרֵי K.) *suff.* Jer 17,13.

סָרָה

recessio, defectio, delictus, remissio.

Dt 13,6.19,16 || Jes 1,5.14,6.31,6 || Jer 28,16.29,32.

וְסָרָה Jes 59,13.

——— סִרָה, סוּר v. n. pr. ———

II [סוּר] סָר

foetidum, putidum esse.

להרד״ק שני אלה מלשון סרחון ובאוש, וכן לרש״י מבית הסורים דקהלת ד׳ י״ד מבית הטנופת (וכן דרשו חז״ל), כלומר שגם המלך ילוד אשה הוא (בקצת נוסחאות הַסּוּרִים); ויש מוסיפין גם שער סור דמ״ב י״א ו׳ (כשער האשפות, ולדרו״ל שער המצרעים, ובדה״ב נאמר שער הַיְסוֹד, לשון נקיה כטעם יסוד המזבח; י״נ בשניהם הַסּוּס או הַסּוּסִים, הנזכר להלן פסוק ט״ו, ואולי נקרא סור ע״ש גללי הסוסים), סורי הגפן (כטעם ויעש באושים), סרי סורדים, סר מרזח סרוחים וסורו טמא.

Hos 4,18 || Ps 14,3.

——— סָרַר v. סַר ———

סוּת

stimulare, instigare, seducere,

סְחֹרַיִךְ, סְחֹרַיִךְ *suff.* Jes 47,15 ‖ Ez 27,21.

סֹחֲרֶיהָ Jes 23,8.

סְחַרְחַר *Pealp. 3 perf.* Ps 38,11.

סָחָר] סְחַר *cs.*

questus, lucrum mercatura partum.

Jes 23,3.

וּסְחַר־ Jes 45,14.

מִסְּחַר־ Prv 3,14.

סַחְרָהּ [סַחַר *suff.* Jes 23,18² ‖ Prv 3,14.31,18.

סְחֹרָה] סְחֹרַת *cs.*

negotiatio, mercatura; mercatores.

Ez 27,15.

סְחַרְתֵּךְ *suff.* Ez 27,12.16.18.

מִסְחָר] וּמִסְחַר *cs.*

negotiatio, emptio; res emptae.

י״נ וּמִסְחַר מן סָחַר עם מ״ם היתרון.

1R 10,15.

סֹחֵרָה] וְסֹחֵרָה

clypeus.

ע״ש שסובב ומקיף את הגוף סחור סחור, וכמליצת כצנה רצון תעטרנו, ויש הברים לו בסורית ואשורית (קרוב אל תחרא?).

Ps 91,4.

סֹחֶרֶת] וְסֹחָרֶת

lapis quidam pretiosior.

מין אבן יקרה, וכמוהו באשורית (אולי ע״ש עגלים שמכוירין בה, להה׳ פירסט אח אל סיקרא, אדום, ולאחרים אח אל שָׁחוֹר).

Esth 1,6.

סָחִישׁ

LXX *αὐτόματα*, *Vulg.* quae sponte nascuntur.

צמח הגדל מאליו אחרי הספיח, ובישעיה בהפך אתון שָׁחִים.

2R 19,29.

—cnf. שָׁחִים ; סַטִּים v. שָׂטָה—

סִיוָן

nom. tertii mensis Hebraeorum.

כמוהו באשורית גם במ״ם ת׳ הוא״ו. יש

וכמוהו בערבית. בהוראת טאטוא וגריפה; לפי נוסח הבבלי וְסִחֵתוּ, ונרדף אל וְשִׁחֲתוּ שלפניו, וכן תרגם הסורי (ע׳ מבוא לנהא״ש, דף ס״ח).

וְסִחֵיתִי [סִחָה *Pi. 1 perf.* Ez 26,4.

סְחִי

purgamenta, sordes.

קרוב אל סוחה (ע׳ שם).

Thr 3,45.

—cnf. סוּחָה—

סָחַף] סֹחֵף *pt.*

verrere, abradere, raptim et penitus auferre, humum prosternere.

קרוב אל סחב, ובחזוק המבטא המורה גם על יתרון חזק הפעולה; יש כדוגמתו בסורית ובאשורית במובן סחיבה, והשלכה, ובערבית יֵאָמר سَحِيفَة על גשם שטף, ובדרז״ל נסתחפה שדהו. השבעים קורין בירמיה: מַדּוּעַ נָס מִמְּךָ (נָס חַף?) אַפִּים עֵגֶל בְּחִירָךְ.

Prv 28,3.

נִסְחַף *Ni. 3 perf.* Jer 46,15.

—conf. סָחַב—

סָחַר] סָחֲרוּ *3 perf. pl.*

circumire, peragrare terram; mercaturam exercere; *pt.* negotiator, mercator; *Pilp.* סְחַרְחַר vehementer palpitare.

כמוהו בארמית ובאשורית במובן סבוב והליכה, וע״כ נאמר על התגרים והרוכלים המחוירין בעירות סחור סחור (וקרוב אל סהר במובן עגולה והיקף).

Jer 14,18.

וּסְחָרוּהָ [סְחַר *imper. pl.* Gn 34,10.

תִּסְחָרוּ [תִּסְחֲרוּ *2 impf. pl.* Gn 42,34.

וְיִסְחֲרוּ *3 impf. pl.* Gn 34,21.

סֹחֵר, סוֹחֵר *pt.* Jes 23,2 ‖ Prv 31,14.

לַסֹּחֵר Gn 23,16.

סֹחֲרִים *pl.* Gn 37,28 ‖ Ez 27,36.

וְהַסֹּחֲרִים 2Ch 9,14.

סֹחֲרֵי *cs.* 1R 10,28 ‖ Ez 27,21 ‖ 2Ch 1,16.

וְסֹחֲרֵי Ez 38,13.

irritare, elicere, inflammare contra aliquem.

ענינו השסה, גרוי ופתוי (ואולי קרוב אל זוז, שהמסית מזיז, מדיח ומעביר את המוסת מדעתו), ובדרז״ל מֵסִית, עֵדֵי הסתה; השבעים קורין וַיְסִיתֶהָ ת׳ וַתְּסִיתֵהוּ.

הֱסִיתְךָ [הִסִּית, הֵסִית *Hi. 3 perf. suff.* 1S 26,19.

הֲסִתְךָ Job 36,16.

הֵסַתָּה *3 perf. f.* 1R 21,25.

הִסִּיתוּךְ *3 perf. pl. suff.* Jer 38,22.

מַסִּית *pt.* Jer 43,3 ‖ 2Ch 32,11.

וַתְּסִיתֵנִי *2 impf. suff.* Job 2,3.

יַסִּית *3 impf.* 2R 18,32 ‖ Jes 36,18 ‖ 2Ch 32,15.

וַיָּסֶת 2S 24,1 ‖ Ch 21,1.

יְסִיתְךָ *suff.* Dt 13,7 ‖ Job 36,18.

וַיְסִיתֵהוּ 2Ch 18,2.

וַיְסִיתֵם 2Ch 18,31.

וַתְּסִיתֵהוּ *3 impf. f. suff.* Jos 15,18 ‖ Jud 1,14.

—סוּתָה rad. סָוָה—

סָחַב] וּסְחַבְנוּ *1 perf. pl.*

trahere, distrahere.

כמוהו בערבית וכושית, קרוב אל סחה ואל סחף.

2S 17,13.

סָחוֹב *inf. abs.* Jer 22,19.

לִסְחֹב *cs.* Jer 15,3.

יִסְחָבוּם *3 impf. pl. suff.* Jer 49,20.50,45.

סְחָבוֹת Q., סְחָבוֹת K. *pl.*

סְחָבָה]

dilaceratio (= dilaceratus).

סמרטוטי בגדים בלים וקרועים, שנסחבים ונגררים בחוץ (י״פ מן הפעל שחב בערבית המורה סור הצבע והמראה).

Jer 38,11.

הַסְּחָבוֹת Jer 38,12.

—conf. סָחַף—

סָחָה

averrere, abstergere.

קרוב אל סוח ואל נסח (או אל סחב וסחף?)

וְסֻכָּה Jes 4,6.

בְּסֻכָּה Ps 31,21.

בַּסֻּכָּה Job 38,40.

כְּסֻכָּה Jes 1,8.

וּכְסֻכָּה Job 27,18.

סֻכַּת *cs.* Am 9,11.

סֻכָּתוֹ *suff.* Ps 18,12 ‖ Job 36,29.

סֻכּוֹת, סֻכֹּת *pl.* Gn 33,17 ‖ 2S 22,12 ‖ Neh 8,15.16.17.

הַסֻּכּוֹת, הַסֻּכֹּת Lev 23,34 ‖ Dt 16,13.16.31,10 ‖ Zach 14,16.18. *19* ‖ Esr 3,4 ‖ 2Ch 8,13.

בַּסֻּכּוֹת, בַּסֻּכֹּת Lev 23,42².43 ‖ 2S 11,11 ‖ 1R 20,12.16 ‖ Neh 8, 14.17.

מָסָךְ

tegmentum, velum.

Ex 26,36.*36,37*.27,16.

הַמָּסָךְ Ex 35,12.*39,34*.39,40.40, 21 ‖ Nu 4,5 ‖ 2S 17,19.

וְהַמָּסָךְ Nu 3,31.

לְמָסָךְ Ps 105,39.

לַמָּסָךְ Ex 26,37.

מָסַךְ *cs.* Ex 35,15.17.39,38.40,5. 8.*33*.28 ‖ Nu 3,26.4,25.26 ‖ Jes 22,8.

וּמָסַךְ Ex 38,18 ‖ Nu 3,25.

מֵיסַךְ K., מוּסַךְ Q.

locus textus, porticus.

כמו מסך, וכת״י מענין סכך, טיקום (τεῖχος), ועל משקל מוּסַב מן סבב; השבעים קורין מוּסַד הַשַּׁבָּת (ע׳ מ״א י׳ י״ט).

2R 16,18.

°מְסֻכָּה

tegmentum (al. rad. סוּךְ).

במסורה לית וחסר, ובספרים מדויקים כ״י הכ״ף רפי, כמשכת חדק דמשלי, והובא כבר בשרש סוך, ומפני החשש הובא גם כאן.

[מְסֻכָּתְךָ] מְסֻכָתֶךָ *suff.* Ez 28, 13.

—— סֻכּוֹת etc. v. n. pr. ——

°סָכַל

Ni. stulte, impie agere; *Pi.* stultum, irritum facere, reddere.

[שָׂכַךְ], °סָכַךְ

texere, sepere, *trop.* fermare; protegere, tegere, se obvelare, occultare; *pt.* vinea, testudo; *Pilp.* concitare, excitare.

הוראתו ידועה, וכמוהו בערבית ובאשורית. לד״ק תשככני דאיוב שרשו שׂוּךְ (ע׳ שם); בקצת נוסחאות יְסֻכֻּהוּ צאלים צללו.

סַכּוֹתָה, סַכֹּתָה *2 perf.* Ps 140, 8 ‖ Thr 3,43.44.

וְסַכֹּתָ Ex 40,3.

וְשַׂכֹּתִי *1 perf.* Ez 33,22.

הַסּוֹכֵךְ, הַסֹּכֵךְ *pt.* Ez 28,14.16 ‖ Nah 2,6.

סֹכְכִים *pl.* Ex 25,20.*37,9*.

וְסֹכְכִים 1Ch 28,18.

תְּסֻכֵּנִי *2 impf. suff.* Ps 139,13.

וַיָּסֹכּוּ *3 impf. pl.* 1R 8,7.

יְסֻכֻּהוּ *suff.* Job 40,22.

תְּשֹׂכְכֵנִי *Pol. 2 impf. suff.* Job 10,11.

[סִכְסֵךְ] וְסִכְסַכְתִּי *Pilp. 1 perf.* Jes 19,2.

יְסַכְסֵךְ *3 impf.* Jes 9,10.

[הֵסֵךְ] מֵסִיךְ (= מֵסֵךְ) *Hi. pt.* Jud 3,24.

לְהָסֵךְ *inf.* 1S 24,4.

וְתָסֵךְ *2 impf.* Ps 5,12.

יָסֶךְ (נס״א) *3 impf.* Ps 91,4.

וַיָּסֶךְ Ex 40,21 ‖ Job 3,23.38,8.

[הֻסַּךְ] יֻסַּךְ *Ho. 3 impf.* Ex 25, 29.37,16.

[שֹׂךְ, סֹךְ] *suff.* סֻכּוֹ, סֻכּוֹ

casa tugurium, tentorium; densa arborum, latibulum, lustrum ferarum.

י״ג בירמיה ככפיר סֻכּוֹ, ובתהלים כאריה בְסֻכֹּה (ע׳ ירמיה ד׳ ז׳).

Jer 25,38 ‖ Ps 76,3.

שֻׂכּוֹ Thr 2,6.

בְּסֻכֹּה K., בְּסֻכּוֹ Q. Ps 10,9.27,5.

סֻכָּה

casa, umbraculum, tabernaculum; lustrum (leonis).

Jon 4,5.

מחברין אותו עם שרש זיו בחוק המבטא, ואולי יש לחברו עם סָוָה, ע״ש שהאדמה מכוסה הרבה בירח זה בדשא ובתבואה.

Esth 8,9.

—— סִים v. סוּם II ——

סִיר I

olla, pelvis.

כמוהו בערבית ובאשורית, במובן כד גדול או קדרה; לד״ק סיר נפוח דירמיה ענינו קוץ מְנֻפח ונרדף ברוח; סירים סבוכים דהושע אולי שייך לכאן (ע׳ הערה אל סבך); על סירות דוגה דעמוס וסירתיכם דתהלים נחלקו המבארים, ע״כ הובאו פעמָיִם. י״ג במיכה: ופרשו כַּשְׁאֵר בסיר. ומקביל אל בשר.

Ex 16,3 ‖ 2R 4,39 ‖ Jer 1,13 ‖ Ez 24,6 ‖ Zach 14,21 ‖ Ps 60,10.*108, 10*.

הַסִּיר 2R 4,38.41 ‖ Ex 11,3.7.24, 3 ‖ Eccl 7,6.

בַּסִּיר 2R 4,40.41 ‖ Mich 3,3.

כַּסִּיר Job 41,23.

לְסִיר Ez 11,11.

הַסִּירוֹת, הַסִּרוֹת, הַסִּירֹת *pl.* Ex 38,3 ‖ 1R 7,45 ‖ 2R 25,14 ‖ Jer 52,18.19 ‖ Zach 14,20 ‖ 2Ch 4,11. 16.

בְּסִירוֹת Am 4,2.

בַּסִּירוֹת 2Ch 35,13.

סִירֹתֵיכֶם *suff.* Ps 58,10.

סִירֹתָיו Ex 27,3.

II [סִיר] *pl. I* סִירִים

spinae, vepres; uncini, hami piscorum.

Jes 34,13 ‖ Nah 1,10.

הַסִּירִים Eccl 7,6.

בַּסִּירִים Hos 2,8.

בְּסִירוֹת *pl. II* Am 4,2.

סִירֹתֵיכֶם *suff.* Ps 58,10.

[סָךְ] בַּסָּךְ

turba hominum.

בהמון, כסך בדרז״ל, להראב״ע כמו מוסך השבת שהיה בהר הבית (למלבי״ם במסוכת קוצים שאדדה עליהם, ואולי ענינו סֻכה, בטעם חֻפה ואפריון, או ר״ת בְּסוֹד כֹּהֲנִים ?).

Ps 42,5.

קרוב אל סגר, וכמוהו בסורית, ערבית ואשורית (ולד״ק גם במצרית); הפֻּעל ענינו מסירה בידי אחרים ע״ד שבא מִגֵּן מן מָגַן (ע׳ הערה אל שָׂכַר). יש מחברין לו עשי שֶׂכֶר דישעיה י״ט י׳.

יִסָּכֵר [נִסְכַּר *Ni. 3 impf.* Ps 63,12.

וַיִּסָּכְרוּ *3 impf. pl.* Gn 8,2.

וְסִכַּרְתִּי [סִכֵּר *Pi. 1 perf.* Jes 19,4.

cf. סֹכְרִים ; שָׂכַר Esr 4,5 v. שָׂכַר

°סָכַת

silere, *Vulg.* attendere.

בערבית הוראתו דָּמָה, ע״ד החרישו אלי איים (וקרוב אל שָׁקַט), ובשמרונית הקשבה (איפּמערקען); ואולי הוא קרוב אל שָׂכָה כמובן הבטה וראִיָּה, ומזה השם יִסְכָּה.

הַסְכֵּת [הִסְכִּית *Hi. imper.* Dt 27,9.

סָלַל v. סַל

°סָלָא

ponderare.

אח אל סָלָה, בערבית מורה הפעל על תשלומין קל מהרה, והקדמונים פי׳ כמובן שקילה (וויעגען), וקרוב אל סלל (ע׳ הערת אל סֹלֶת).

הַמְסֻלָּאִים [סִלָּא *Pu. pt. pl.* Thr 4,2.

cf. סָלָה; v. n. pr.

°סָלַד

exsultare; *al.* laudari, uri, perdurare.

בערבית יֵאָמֵר על דריסת כפות רגלי סוס דוהר בחזקה, ובמשנה היד סולדת בהן, כלומר קופצת ונרתעת שלא תכוה.

וַאֲסַלְּדָה [סִלֵּד *Pi. 1 impf.* Job 6,10.

v. n. pr.

°סָלָה [סָלִיתָ *2 perf.*

contemnere, spernere; *Pu.* ponderari, *Vulg.* comparari.

עיקר הוראתו נשיאה ונטילה (קרוב אל סלל) ובא במובן הרמה, הסרה והרחקה וגם על הערכה, כאחות שָׁקַל בארמית עם משקל בעברית.

Ps 119,118.

סִלָּה *Pi. 3 perf.* Thr 1,15.

תְּסֻלֶּה [סֻלָּה *Pu. 3 impf. f.* Job 28,16.19.

סֹכֶנֶת *f.* 1R 1,2.4.

יִסְכּוֹן ,יִסְכָּן־ ,יִסְכָּן *3 impf.* Job 15,3.22,2².34,9.35,3.

הַמְסֻכָּן [סֻכַּן *Pu. pt.* Jes 40,20.

הִסְכַּנְתָּה [הִסְכִּין *Hi. 2 perf.* Ps 139,3.

הִסְכַּנְתִּי *1 perf.* Nu 22,30.

הַסְכֶּן־ *imper.* Job 22,21.

הַהַסְכֵּן *inf. interrog.* Nu 22,30.

מִסְכְּנוֹת *pl.* [מִסְכֶּנֶת

promptuaria.

ערים שנאסף שם צידה ומזון לכלכלה (פּערפּפלעגונגס־שטעטען), כמו שנאמר: ויצברו בר...אכל בערים ושמרו (בראשית מ״א ל״ה).

Ex 1,11‖2Ch 16,4.17,12.

וּמִסְכְּנוֹת 2Ch 32,28.

הַמִּסְכְּנוֹת 1R 9,19‖2Ch 8,4.6.

II **°סָכַן** [הַמְסֻכָּן *Pu. pt.*

in egestate esse, versari; *Pu. pt.* ad egestatem redactus, pauper.

דל ואביון ת״א מִסְכֵּנָא, וכדוגמתו בסורית, ערבית, כושית ואשורית, ומן הערבית באה לשפת איטליאה וצרפת (meschino, mesquin).

Jes 40,20.

מִסְכֵּן

egenus, pauper.

Eccl 4,13.9,15.

הַמִּסְכֵּן Eccl 9,15.16.

מִסְכֵּנֻת [בְּמִסְכֵּנֻת

egestas, paupertas.

Dt 8,9.

III **°סָכַן**

in periculum, discrimen venire; Ni. periclitari.

מקורו ארמי, ושגור בדרז״ל מְסֻכָּן, סַכָּנָה, ומזה השם סַכִּין, כאחות השם חֶרֶב עם הפעל חָרַב.

יִסָּכֶן [נִסְכַּן *Ni. 3 impf.* Eccl 10,9.

°סָכַר

claudere; *Pi.* tradere in potestatem.

כמוהו בארמית, מנדעית סורית ואשורית (ע׳ הערה אל כסל).

נִסְכַּלְתָּ [נִסְכַּל *Ni. 2 perf.* 1S 13,13‖2Ch 16,9.

נִסְכַּלְתִּי *1 perf.* 2S 24,10 ‖ 1Ch 21,8.

סַכֶּל־ [סִכֵּל *Pi. imper.* 2S 15,31.

יְסַכֵּל *3 impf.* Jes 44,25.

הִסְכַּלְתָּ [הִסְכִּיל *Hi. 2 perf.* Gn 31,28.

הִסְכַּלְתִּי *1 perf.* 1S 26,21.

סָכָל

stultus.

השבעים קורין בקהלת: ואמר לכל סִכְלוּת היא.

Jer 5,21‖Eccl 2,19.7,17.10,3.

וְהַסָּכָל Eccl 10,14.

כְּשֶׁהַסָּכָל K., כְּשֶׁסָּכָל Q. Eccl 10,3.

סְכָלִים *pl.* Jer 4,22.

סֶכֶל [הַסֶּכֶל

stultitia.

י״ג הַשָּׁפָל, ומקביל אל שלאחריו.

Eccl 10,6.

סִכְלוּת ,[שִׂכְלוּת] Eccl 10,1.13.

וְסִכְלוּת Eccl 2,12.

הַסִּכְלוּת Eccl 2,13.

וְשִׂכְלוּת Eccl 1,17.

וְהַסִּכְלוּת Eccl 7,25.

בְּסִכְלוּת Eccl 2,3.

I **°סָכַן** [הַסֹּכֵן *pt.*

familiarem esse; *pt. m.* familiaris regis, minister supremus, *f.* ministra familiaris, concubina; *al.* adiutor, adiutrix; prodesse, proficere; *Hi.* consuetum esse, familiariter agere, cognitum habere.

עיקר ענינו כלכלה, והֻשאל גם על ההתרגלות בדבר ע״ד הפעל פּפלעגען בגרמנית. י״ג במדבר כ״ב ל׳ על פי השבעים, הַהַסְכֵּל הִסְכַּלְתִּי.
המסכן דישעיה יש לפרש מי שמורגל ובקי לבחור, והשבעים קורין הַמֵּבִין.

Jes 22,15.

לר"ק מסלה דדה"ב ט' י"א ענינו מקום גבוה כעין ספסל לשבת, ובמ"א י' י"ב נאמר מִסְעָד. (להבחור בכ' הזכרונות מסלות דתהלים לית ומלא, והנהו דישעיה ודדה"ב חסרים, דלא כספרים שלנו!).

Jes 11,16.19,23.40,3.

הַמְסִלָּה 2S 20,12².13 ‖ Jes 62,10.

בִּמְסִלָּה 1S 6,12.

בַּמְסִלָּה Nu 20,19‖1Ch 26,16.

לַמְסִלָּה Jud 21,19 ‖ Jer 31,21 (20)‖1Ch 26,18.

מְסִלַּת *cs.* Jes 7,3‖Prv 16,17.

בִּמְסִלַּת 2R 18,17‖Jes 36,2.

בִּמְסִלָּתוֹ *suff.* Joel 2,8.

מְסִלּוֹת *pl.* Jes 33,8 ‖ Ps 84,6 ‖ 2Ch 9,11.

הַמְסִלּוֹת Jud 20,32.

בַּמְסִלּוֹת Jud 20,31.45.

וּמְסִלֹּתַי *suff.* Jes 49,11.

בִּמְסִלּוֹתָם Jes 59,7.

מִמְּסִלּוֹתָם Jud 5,20.

מַסְלוּל

על משקל מַכְלוּל, מַלְבּוּשׁ, מַנְעוּל.

Jes 35,8.

סַל

corbis, canistrum.

אולי מפני שנעשה מן ענפים וסלסלות (כאחות דוד עם דודאים, טנא וצנצנת עם צנינים, סיר עם סירים והוחים).

Ex 29,3‖Lev 8,2‖Nu 6,17.

וְסַל Nu 6,15.

הַסַּל Gn 40,17‖Nu 6,19.

בַּסַּל Lev 8,31.

בַּסַּל, בְּסַל Ex 29,3.32‖Jud 6,19.

וּבַסַּל Gn 40,17.

מִסַּל Ex 29,23.

וּמִסַּל Lev 8,26.

הַסַּלִּים *pl.* Gn 40,18.

סַלֵּי *cs.* Gn 40,16.

סַלְסִלּוֹת [סַלְסִלָּה *pl.*

corbes, *al.* palmites.

ענפי הגפן הגבוהים (וקרוב אל זלזלים וסנסנים); השבעים קורין עַל־סַלּוֹ.

Jer 6,9.

וְסַלָּח [סַלָּח

facilis ad condonandum, benignus.

Ps 86,5.

הַסְּלִיחָה [סְלִיחָה

condonatio, venia.

Ps 130,4.

סְלִיחוֹת *pl.* Neh 9,17.

וְהַסְּלִחוֹת Dan 9,9.

סָלַל°

aggerere in acervum, aggerare, aggesto aggere complanare; efferre, magni aestimare; *Hi.* se efferre contra alq., al. se opponere, resistere vel retinere.

עיקר שרשו הרמה ונשיאה, ונאמר בדרכים אם מפני שמגביהים אותן למעלה משטח הקרקע, כטעם ומסלתי יְרֻמוּן, או מפני שמפנים ומסלקים מעליהן אבנים וכל המכשולים. וטעם מסתולל בעמי מתרומם ומתקומם (זיך דאממען), ואולי ענינו כמו מִשְׁתּוֹלֵל וּמִתְהוֹלֵל (לר"ק עיקר הוראת סלל דריכה וכבישה).

סְלוּלָה, סְלֻלָה [סָלוּל *pt. pass. f.* Jer 18,15‖Prv 15,19.

סֹלּוּ [סל *imper. pl.* Jes 57,14². 62,10²‖Ps 68,5.

סָלּוּהָ (al. סֻ) *suff.* Jer 50,26.

וַיָּסֹלּוּ *3 impf. pl.* Job 19,12.30,12.

סַלְסְלֶהָ [סלסל *Pilp. imper. suff.* Prv 4,8.

מִסְתּוֹלֵל [הִסְתּוֹלֵל *Hithpo. pt.* Ex 9,17.

סוֹלְלָה, סֹלְלָה (al. לְ)

agger (obsidionis).

תל גבוה שעושים הצרים על עיר ומבצר. השבעים קורין בירמיה ל"ג ד': אל הסללות וְהַדָּיֵק.

2S 20,15 ‖ 2R 19,32 ‖ Jes 37,33 ‖ Jer 6,6‖Ez 4,2.17,17.21,27.26,8‖ Dan 11,15.

הַסֹּלְלוֹת (al. לְ) *pl.* Jer 32,24. 33,4.

מְסִלָּה

via aggesta, via publica; scala, gradus (*Vulg.*).

סֶלָה

nota musica, διάψαλμα; *al.* elatio soni, vocis; intermissio cantus, pausa, silentium!

לדעת הקדמונים ענינו נצח, אמנם הרד"ק והאחרונים נמנו וגמרו שהוא סימן בנגינה ושיר להרמת קול או להפסקה (פויזע), וכדומה (לר"י שטיינבערג אות להכות על הַסַּל, מין כלי זמר, ע"מ דָּהָה נסו וכטעם וּתְנוּ תֹף), ובא בסוף פסוק או פרשה, ולפעמים אחר מפסיק באמצע הפסוק. לר"ק גם הִגָּיוֹן חברו בתהלים ט' י"ז סימן בנגון, ולדעתי גם אָמַר סלה ונצב סלה.

Hab 3,3.*9.13* ‖ Ps 3,3.5.9.4,3.5.7, 6.9,17.21.20,4.21,3.24,6.10. 32,4. 5.7.39,6.12.44,9.46,4.8.12.47,5. 48,9.49,14.16.50,6.52,57.54,5.55, 8.20.57,4.7.59,6.14.60,6.61,5.62, 5.9.66,4.7.15.67,2.5.68,8.20.33. 75,4.76,4.10.77,4.10.16.81,8.82,2. 83,9.84,5.9.85,3.87,3.6.88,8.11. 89,5.38.46.49.140,4.6.9.143,6.

סָלַל v. סִלּוֹן

סָלַח [(לַ) סָלַחְתָּ *2 perf.*

condonare.

קרוב אל סָלָה, ע"ד נושא עון (ואולי גם אל סלק בארמית).

Thr 3,42.

וְסָלַחְתָּ, וְסָלַחְתָּ Ex 34,9 ‖ 1R 8,30.34.36.39.50‖Ps 25,11 ‖ 2Ch 6,21.25.27.30.39.

סָלַחְתִּי *1 perf.* Nu 14,20.

וְסָלַחְתִּי Jer 33,8.36,3.

הַסֹּלֵחַ *pt.* Ps 103,3.

סְלֹחַ *inf. cs.* Dt 29,19.

לִסְלוֹחַ, לִסְלֹחַ 2R 24,4‖Jes 55,7.

סְלַח־ *imper.* Nu 14,19‖Am 7,2.

סְלָחָה [סְלַחָה Dan 9,19.

אֶסְלַח *1 impf.* Jer 31,34(33). 50,20.

אֶסְלוֹחַ־ K., אֶסְלַח־ Q. Jer 5,7.

וְאֶסְלַח Jer 5,1‖2Ch 7,14.

יִסְלַח *3 impf.* Nu 30,6.*9.13*‖2R 5,18².

וְנִסְלַח *Ni. 3 perf.* Lev 4,20. 26.*31.35*.5,*10.13.18.26*.19,*22*.5, 16.15,25.26.28.

סֻלָּם

scala.

כמוהו בערבית, ובצורית יורה על ההרים העולים מדרגות מדרגות, בדרז״ל בא גם ברבים סלמים או״סלמות; המ״ם בא רק לסימן הבנין (הקורבה עם שלב אין בה ממש).

Gn 28,12.

סִלּוֹן

spina.

כדוגמתו בארמית, סורית, ערבית ומנדעית, והנו״ן למשקל (ע׳ הערה אל סָרָב).

Ez 28,24.

וְסַלּוֹנִים *pl.* Ez 2,6.

——v. n. pr.——

סֶלַע, סָלַע

rupes, petra (*partim n. pr.*).

הוראתו ידועה, וכמוהו בסורית, ערבית וכושית.

Jud 15,8.11. 20,45.*47* ‖ Jes 32,2. 42,11 ‖ Jer 23,29 ‖ Ez 24,7.8.26,4. 14 ‖ Ob 3 ‖ Ps 40,3.141,6 ‖ Job 39, 1.28^2.

הַסֶּלַע, הַסָּלַע Nu 20,8^2.10^2.11 ‖ Jud 6,20.15,13 ‖ 1S 14,4^2.23,25 ‖ 2R 14,7 ‖ Jer 13,4.49,16 ‖ Ps 137, 9 ‖ Cant 25,12^2.

בְּסֶלַע Jud 20,47.21,13.

בַּסֶּלַע Nu 24,21 ‖ Jes 22,16 ‖ Jer Jer 48,28 ‖ Am 6,12 ‖ Prv 30,26.

מִסֶּלַע, מִסָּלַע Dt 32,13 ‖ Jes 16, 1 ‖ Jer 5,3 ‖ Ps 78,16 ‖ Neh 9,15.

מֵהַסֶּלַע Jud 1,36.

סַלְעִי *suff.* 2S 22,2 ‖ Ps 18,3.31,4. *71,3*.42,10.

וְסַלְעוֹ Jes 31,9.

סְלָעִים *pl.* 1R 19,11 ‖ Jes 33,16 ‖ Ps 104,18.

הַסְּלָעִים Jes 2,21.7,19.57,5 ‖ Jer 16,16.51,25.

וּבַסְּלָעִים 1S 13,6.

——v. n. pr.——

סָלְעָם] הַסָּלְעָם

locustae species munda: attacus (attelabus).

אחד ממיני הארבה שהותרו לאכילה, וטעם השם לפי שמבלע ומשחית, לבלעו הנם ת״י לסלעמותיה מגן (וכן בהפך אתון לעם בת״י ובדרז״ל על טחינת השִׁנַּיִם).

Lev 11,22.

°סָלַף

pervertere, evertere, subvertere, perdere, deicere.

יש מעין הוראתו העברית גם בערבית, ויש מחברין אותו עם שלב (ואולי בהפך אתון מן פלס ובהוראת ההפך).

סִלֵּף] מְסַלֵּף *Pi. pt.* Prv 21,12.

יְסַלֵּף *3 impf.* Job 12,19.

וִיסַלֵּף Ex 23,8 ‖ Dt 16,19.

וַיְסַלֵּף Prv 22,12.

תְּסַלֵּף *3 impf. f.* Prv 13,6.19,3.

סֶלֶף] וְסֶלֶף

perversitas, pravitas.

י״ג וסלף פֶּה שבר ברוח.

Prv 11,3.15,4.

סֹלֶת

farina purissima.

הקמח הדק והטוב שהורם והונף ע״י הנפה.

Gn 18,6 ‖ Ex 29,2.40 ‖ Lev 2,1.4.5. 7.5,11.6,13.14,10.21.23,13.*17*.24, 5 ‖ Nu 6,15.7,13.*19.25.31.37.43. 49.55.61.67.73.79*.8,8.15,4.6.9.28, 5.9.*12*.12.13.20.*28.29*,*3.9.14* ‖ 1R 5,2 ‖ 2R 7,1.*16*.18 ‖ Ez 16,13.19.

וְסֹלֶת Lev 7,12.

הַסֹּלֶת Ez 46,14 ‖ 1Ch 9,29.

וּלְסֹלֶת 1Ch 23,29.

מִסֹּלֶת Lev 6,8.

מִסָּלְתָּהּ *suff.* Lev 2,2.

——סַם rad. סמם——

סְמָדַר

flos vitis, uva florens, *οἰνάνθη*.

הענבים בין תקופת הפריחה והבסר, וכמוהו בסורית, מנדעית ובדרז״ל.

Cant 2,13.15.

הַסְּמָדַר Cant 7,13.

סָמַךְ

imponere et inniti, incumbere; fulcire, sustentare, adiuvare; *pt. pass.* immotus, firmus; largiri; appropinquare; *Ni.* inniti; confidere; *Pi.* recreare.

קרוב אל תָּמַךְ, וכמוהו בסורית וכושית, שגור בדרז״ל גם במובן קורבה מקומית. י״ג בתהלים פ״ח ח׳: עלי שָׁפְכָה חמתך.

Dt 34,9 ‖ Ez 24,2.

וְסָמַךְ Ex 29,10.*19* ‖ Lev 1,4.3,2.8. 13.4,4.24.29.*33*.16,21 ‖ Am 5,19.

סָמְכָה *3 perf. f.* Ps 88,8.

כָּ] סְמָכָתְנִי *suff.* Jes 63,5.

כָּ] סְמָכָתְהוּ Jes 59,16.

סָמַכְתָּ] וְסָמַכְתָּ *2 perf.* Nu 27, 18.

סָמַכְתִּי] סְמַכְתִּיו *1 perf. suff.* Gn 27,37.

וְסָמְכוּ *3 perf. pl.* Ex 29,15 ‖ Lev 4,15.24,14 ‖ Nu 8,10.

סוֹמֵךְ *pt.* Jes 63,5 ‖ Ps 37,24.145, 14.

וְסוֹמֵךְ Ps 37,17.

סְמוּכִים] סֹמְכֵי *pl. cs.* Ez 30,6.

בְּסֹמְכֵי Ps 54,6.

סָמוּךְ *pt. pass.* Jes 26,3 ‖ Ps 112,8.

סְמוּכִים *pl.* Ps 111,8.

סְמֹךְ] סָמְכֵנִי *imper. suff.* Ps 119,116.

וַיִּסְמֹךְ *3 impf.* Lev 8,14 ‖ Nu 27,23.

יִסְמְכֵנִי *suff.* Ps 3,6.

תִּסְמְכֵנִי *3 impf. f.* Ps 51,14.

יִסְמְכוּ *3 impf. pl.* Nu 8,12.

וַיִּסְמְכוּ Lev 8,18.*22* ‖ 2Ch 29,23.

נִסְמַךְ] נִסְמַכְתִּי *Ni. 1 perf.* Ps 71,6.

נִסְמְכוּ] נִסְמָכוּ *3 perf. pl.* Jes 48,2.

יִסָּמֵךְ *3 impf.* 2R 18,21 ‖ Jes 36,6.

וַיִּסָּמֵךְ Jud 16,29.

וַיִּסָּמְכוּ *3 pl.* 2Ch 32,28.

סַמֵּךְ] סַמְּכוּנִי *Pi. imper. pl. suff.* Cant 2,5.

——v. n. pr.; cf. שְׂמִיכָה——

סְעָדֵנִי *suff.* Ps 119,117.

וְסַעֲדוּ *pl.* Gn 18,5.

[יִסְעַד] יִסְעָד *3 impf.* Ps 104,15.

יִסְעָדֵנִי *suff.* Ps 94,18.

[יִסְעָדְךָ] יִסְעָדֶךָ Ps 20,3.

יִסְעָדֶנּוּ Ps 41,4.

תִּסְעָדֵנִי *3 impf. f. suff.* Ps 18,36.

מִסְעָד

fulcrum, *al.* pavimentum.

בדה״ב נאמר מְסִלּוֹת, וע״כ אמר רוו״מ שהוא כמו מִצְעָד, וי״מ מְסִלּוֹת מלשון גֹּבַהּ; איצטבאות לנוח ולסעוד עלידם.

1R 10,12.

—v. chald.—

[סָעָה] סֹעָה *pt. f.*

currere; *pt.* rapidus.

בערבית הוראתו מהירה ודחיפה, ובסורית פגישה ופניעה (ואולי קרוב אל צְעָה ברב כחו).

Ps 55,9.

°סָעַף

ramos amputare.

פעל נגזר מן השם סעיף, ובערבית בבי״ת, וגם בהוראת שסיעה וסדיקה, ומזה סעיף סלע (שְׁחִיף עֵץ).

[סֵעֵף] מְסָעֵף *Pi. pt.* Jes 10,33.

[סָעִיף] סְעִיף *cs.*

fissura, rima; ramus.

נאמר על סעיפי האילנות והסלעים המסודקים ותלוים באויר כענפי העץ; לד״ק פֹּסְחִים על שתי הסעפים משל לקוח מצפור שמקפץ מבד אל בד, וי״נ פֹּסְעִים על שתי הַפְּסִים; ויותר נראה פי׳ יונתן והקדמונים שהוא מן שעפי ישיבוני.

Jud 15,11.

בִּסְעִיף Jud 15,8.

הַסְּעִפִּים *pl.* 1R 18,21.

סְעִיפֵי *cs.* Jes 57,5.

וּבִסְעִפֵי Jes 2,21.

סְעִפֶיהָ *suff.* Jes 27,10.

בִּסְעִפֶיהָ Jes 17,6.

[סְעַפָּה] סַעֲפֹּתָיו *pl. suff.*

ramus.

Ez 31,8.

סְנֶה

sentis, rubus.

מין אילן סרק, וכמוהו בארמית, סורית, ערבית ואשורית; לד״י אבן ספיר אילן שנהפך לאבן (ע׳ ש״א י״ד ד׳), וזה טעם והסנה איננו אֻכָּל, שאינו מסוגל לדאחו בו האש, ולפיכך התפלא על המראה.

Dt 33,16.

הַסְּנֶה Ex 3,2².3.4.

וְהַסְּנֶה Ex 3,2.

—v. n. pr.—

[סַנְוֵר] בַּסַּנְוֵרִים *pl. t.*

caecitas.

לד״ק עיקר שרשו נור והסמ״ך מבנין שַׁפְעֵל, כשבריא בדרז״ל (בּלימנערן), וע״ד סני נהור; ולר׳ יוסף הלוי שרשו סנר, סינר ומסוה, ע״ד עִוֵּר מן עור.

Gn 13,11 ‖ 2R 6,18².

[סַנְסִן] בְּסַנְסִנָּיו *pl. suff.*

rami palmarum, penduli.

כמוהו בסורית, וקרוב לו באשורית (וכעין זַלְזַלִּים), ובא ע״מ גַּלְגַּל גַּלְגַּלִּים.

Cant 7,9.

—v. n. pr.—

סְנַפִּיר

pina piscium.

ציצין שהדג שט בהן (יש מחברין אותו עם סנף וצנף).

Lev 11,9.10.12 ‖ Dt 14,9.10.

סָס

tinea, σής.

כמוהו בסורית, מנדעית, ערבית, כושית ואשורית (ע׳ הערה אל מָסַס).

Jes 51,8.

[סָעַד] וְסַעַד

fulcire, suffulcire; sustentare, adiuvare; reficere, recreare; se recreare.

הוראתו ידועה, וכמוהו בערבית, ובדרז״ל בא גם השם סעודה.

Prv 20,28.

וּלְסַעֲדָהּ *inf. suff.* Jes 9,6.

סְעָד (קמץ בדרגא) *imper.* Jud 19,5.8.

וּסְעָדָה 1R 13,7.

סֶמֶל, [סֵמֶל], סֵמֶל

imago, simulacrum, idolum (symbolum).

כמוהו בשפת צור, ואולי הוא קרוב אל סָמַן (לד״ק קרוב אל צלם בהפך אתון).

Dt 4,16 ‖ Ez 8,3.5.

הַסֶּמֶל 2Ch 33,7.15.

°[סַם] סַמִּים *pl.*

aromata (rad. סמם).

כדוגמתו בערבית ובאשורית במובן ריח טוב ונעים; בדרז״ל הרבים סממנים.

Ex 30,7.34². 40,27 ‖ Lev 16,12 ‖ 2Ch 2,3.13,11.

הַסַּמִּים Ex 25,6.*35*,8.31,11.*35*,*15*. *39*,*38*.35,28.37.29 ‖ Lev 4,7 ‖ Nu 4,16.

°סָמַן

designare.

לכל המפרשים מענין סימן (רושם וציון) בדרז״ל (אמנם יתכן שסימן מלה יונית היא σημεῖον); השבעים, עקילס ותיאודיציון תרגמוהו כשם מין תבואה, והסורי השמיטו.

[נִסְמָן] נִסְמָן *Ni. pt.* Jes 28,25.

סָמַר

horrere, φρίσσειν.

אולי הוא קרוב אל תמר, שעשו רז״ל ממנו פעל מִתַּמֵּר ועולה, או יתאחה עם שמיר ושית.

Ps 119,120.

[סִמֵּר] תְּסַמֵּר *Pi. 3 impf. f.* Job 4,15.

סָמָר

horripilans, horridus, ὀρθόθριξ.

השבעים קורין כילק כֵּבִיר.

Jer 51,27.

°מַסְמֵר, מַשְׂמֵר, מִסְמָר

clavus.

שגור הרבה בדרז״ל: מסמר הגרדי, כואו בשפוד או במסמר, סנדל המסומר.

בְּמַסְמְרִים *pl. I* Jes 41,7.

לְמִסְמְרִים 1Ch 22,3(2).

בְּמַסְמְרוֹת *pl. II* Jer 10,4.

וּכְמַשְׂמְרוֹת Eccl 12,11.

לְמִסְמְרוֹת 2Ch 3,9.

בִּסְעַפֹּתָיו Ez 31,6.

[סַרְעַפָּה] סַרְעַפֹּתָיו *pl. suff.*

הרי"ש נוסף ככסא וכורסא, שבט ושרביט.

Ez 31,5.

[סֵעֵף] סֵעֲפִים *pl.*

homo divisi animi, dubitator, σκεπτικός.

מענין בקיעה, הפך שלמות הלב, או מענין רעיונות והרהורים, המטילין ספק בדבר (התבונן אל קורבת נֵצר ויֵצר, חשב וחצב).

Ps 119,13.

—cf. שַׂרְעַף et שְׂעִיף—

[סָעַר] וְסֹעֵר *pt.*

vehementer commoveri et agitari; graviter afflictum et agitatum esse; turbulenter irruere, invadere.

הוראתו ידועה, וכמוהו באשורית.

Jon 1,11.13.

[יִסְעַר] יִסְעֲרוּ *3 impf. pl.* Hab 3,14.

וַיִּסָּעֵר *Ni. 3 impf.* 2R 6,11.

[סֵעֵר] וְאֵסָעֲרֵם *Pi. 1 impf. suff.* Zach 7,14.

סֹעֲרָה (=מְסֹ׳) *Pu. pt.* Jer 54,11.

[סֹעַר] יְסֹעֵר (=עֶ) *3 impf.* Hos 13,3.

סַעַר

turbo, tempestas, procella.

Jer 30,23 ‖ Jon 1,4.

וְסַעַר Jer 23,19.25,32.

הַסַּעַר Jon 1,12.

בְּסַעַר Am 1,14.

מִסַּעַר Ps 55,9.

[בְּסַעַרְךָ] בְּסַעֲרֶךָ *suff.* Ps 83,16.

סְעָרָה Ez 1,4 ‖ Ps 107,25.29.148,8 ‖ Job 40,6.

וּסְעָרָה Jes 29,6.40,24.41,16.

הַסְּעָרָה Job 38,1.

בִּסְעָרָה 2R 2,1.11.

סַעֲרַת *cs.* Jer 23,19.*30,23*.

סְעָרוֹת *pl.* Ez 13,11.13.

בְּסַעֲרוֹת *cs.* Zach 9,14.

—סָפַף v. סַף; שְׂעָרָה cf.—

[סָפָא .rad] מִסְפּוֹא

pabulum iumentorum.

הפעל ספא שגור בדרז"ל במובן הבראה ופטום (ספא ליה כתורא); ואולי הוא קרוב אל סָפָה ע"ש סופו (צעדרונג).

Gn 24,25.42,27.43,24 ‖ Jud 19,19.

וּמִסְפּוֹא Gn 24,32.

—cf. אָסַף et סָפָה—

[סָפַד] וְסָפְדָה *3 perf. f.*

plangere, lugere, deplorare.

כמוהו באשורית, ובדרז"ל שגור בהפעיל, והשמות אספדא, הספדה, ספדנא. וטעם על שדים ספדים בנמיכת קומה ובכפיפת ראש עד החזה, כדרך המתאבלים; השבעים קורין סֹפְקִים, כלומר מכים, וי"ג צֹפְדִים (או על שָׁדִים = שָׂדוֹת?); הוי אחי, הוי אדון הם המלות הראשונות מקינות ידועות שמתחילות כך.

Zach 12,12.

וְסָפְדוּ *3 perf. pl.* 1R 14,13 ‖ Zach 12,10.

[סֹפֵד] סֹפְדִים *pt. pl.* Jes 32,12.

הַסּוֹפְדִים Eccl 12,5.

וְסָפוֹד *inf. abs.* Zach 7,5.

סְפוֹד *cs.* Eccl 3,4.

לִסְפּוֹד, לִסְפֹּד Gn 23,2 ‖ 1R 13,29 ‖ Jer 16,15.

[סִפְדוּ] סִפְדוּ *imper. pl.* Jer 4,8.

וְסִפְדוּ 2S 3,31 ‖ Joel 1,13.

[סִפְדִי] סְפֹדְנָה (al. שׂ) *pl. f.* Jer 49,3.

אֶסְפְּדָה *1 impf.* Mich 1,8.

תִסְפֹּד *2 impf.* Ez 24,16.

וַתִּסְפֹּד *3 impf. f.* 2S 11,26.

תִסְפְּדוּ *2 impf. pl.* Ez 24,23.

יִסְפְּדוּ *3 impf. pl.* Jer 16,6.22,18[2].34,5.

וַיִּסְפְּדוּ Gn 50,10 ‖ 1S 25,1.28,3 ‖ 2S 1,12 ‖ 1R 13,30.40,18.

[נִסְפַּד] יִסָּפְדוּ *Ni. 3 impf. pl.* Jer 16,4.25,33.

מִסְפֵּד

planctus, maeror.

בעמוס ה׳ ט"ז מסרסין: וידעי נהי אל מספד; ור"ד ראָזין מפרש כי מחסרון סופרים, שמתו כלם, יקראו אל אכר, עם הארץ והדיוט, לעשות מספד על יודעי נהי.

Gn 50,10 ‖ Jer 48,38 ‖ Ez 27,31 ‖ Am 5,16.17 ‖ Mich 1,8.

וּמִסְפֵּד Am 5,16 ‖ Esth 4,3.

הַמִּסְפֵּד Zach 12,11.

וּבְמִסְפֵּד Joel 2,12.

כְּמִסְפֵּד Zach 12,10.

וּלְמִסְפֵּד Jes 22,11.

מִסְפַּד *cs.* Jer 6,26 ‖ Mich 1,11.

כְּמִסְפַּד Zach 12,11.

מִסְפְּדִי *suff.* Ps 30,12.

[סָפָה] סָפְתָה *3 perf. f.*

abradere; abripere, auferre, e medio tollere; perire; i. q. יָסַף addere, augere.

קרוב אל אסף, יסף וסוף. יש מחברין לו אֹסְפְךָ דש"א ט"ו ו׳, וכמו אֶסְפְּךָ או בהפעיל אַסְפְּךָ; השבעים קורין בדה"א כ"א י"ב נִסְפָּה (= נָסְךְ) מפני צריך כבש"ב כ"ד י"ג. ספו תמו דתהלים ע"ג י"ט מלעיל והובא בשרש סוף, אמנם יתכן שהוא נסוג אחור ושייך לכאן.

Jer 12,4.

וְסָפוּ *3 perf. pl.* Am 3,15.

סְפוֹת *inf. cs.* Dt 29,18 ‖ Jes 30,1.

לִסְפּוֹת Nu 32,14.

לִסְפּוֹתָהּ *suff.* Ps 40,15.

[סְפֵה] סְפוּ *imper. pl.* Jes 29,1 ‖ Jer 7,21.

תִּסְפֶּה *2 impf.* Gn 18,23.24.

תִּסְפֶּה *3 impf. f.* Jes 7,20.

וְנִסְפָּה *Ni. 3 perf.* 1S 26,10.

נִסְפֶּה *pt.* Prv 13,23 ‖ 1Ch 21,12.

הַנִּסְפֶּה Jes 13,15.

אֶסָּפֶה *1 impf.* 1S 27,1.

תִּסָּפֶה *2 impf.* Gn 19,15.17.

תִּסָּפוּ *2 impf. pl.* Nu 16,26 ‖ 1S 12,25.

[הִסְפָּה] אַסְפֶּה *Hi. 1 impf.* Dt 32,23.

—cf. סוּף, יָסַף, אָסַף—

סָפַח, (שָׂפַח°)°

adiungere (*al.* fundere, ungere).

יש מחברין אותו עם ספה, הבור והֻטפל

וגופל על הצרעת (אנוואוכס, нарóстъ) כטעם חַבֻּרָה, ולד"א הוא קרוב אל שָׂפַק במובן הכאה וכטעם מַכָּה, ונופל ג"כ אל חִבּוּר כְּנֶגַע אל נגע. י"ג בחבקוק משקה רעהו מְסַפֵּחַ חמתך והחי"ת נשתרבבה מן חמתך, ובאיוב: תחת חרול יְסֻפָּחוּ.

סְפַח] סְפָחֵנִי *imper. suff.* 1S 2,36.

נִסְפַּח] וְנִסְפְּחוּ *Ni. 3 perf. pl.* Jes 14,1.

שִׂפַּח] וְשִׂפַּח (=וְסִ') *Pi. 3 perf.* Jes 3,17.

מְסַפֵּחַ *pt.* Hab 2,15.

סֻפַּח] יְסֻפָּחוּ, (יְסֻפְּחוּ) *Pu. 3 impf. pl.* Job 30,7.

הִסְתַּפֵּחַ] מֵהִסְתַּפֵּחַ *inf.* 1S 26,19.

סַפַּחַת

porrigo, scabies.

Lev 13,2.

וְלַסַּפַּחַת Lev 14,56.

מִסְפַּחַת Lev 13,6.

הַמִּסְפַּחַת Lev 13,7.8.

(מִסְפָּח =) מִשְׂפָּח

locus porriginis.

plaga; *al.* effusio sanguinis. *Vulg.* iniquitas.

להקדמונים נגע וספחת, והאחרונים פתרוהו מן הערבית כמו מִשְׁפָּךְ, שפיכת דם (ואולי יש לגרום מִסְפֵּד ומקביל אל צְעָקָה?).

Jes 5,7.

מִסְפָּחָה] הַמִּסְפָּחוֹת *pl.* pulvilli, *Vulg.* cervicalia; *al.* velamina.

מיני מעטפות שנעשות לכשוף, ע' הערה אל כֶּסֶת; השבעים תרגמוהו כמו מטפחות.

Ez 13,18.

מִסְפְּחֹתֵיכֶם *suff.* Ez 13,21.

סָפִיחַ

inundatio; frumentum anni antecedentis sponte proveniens.

הצמח הנספח לקרקע מן הקצירה ועולה מאליו; י"מ ספיחיה דאיוב מן הערבית במובן שפיכה, ולרד"ק כמטר סוחף בהסף אתון.

2R 19,29 ‖ Jes 37,30.

סְפִיחַ *cs.* Lev 25,5.

סְפִיחִים] סְפִיחֶיהָ *pl. suff.* Lev 25,11 ‖ Job 14,19.

——conf. שָׂפָח——

סֵפֶל] הַסֵּפֶל

patera, phiala (*Vulg.*).

כמוהו בתרגומים, בסורית ואשורית, ויש מחברין אותו עם סף, והלמ"ד למשקל או להקטין.

Jud 6,38.

בְּסֵפֶל Jud 5,25.

——cf. סַף I——

סָפַן°] סָפוּן *pt. pass.*

contignare; contabulare; *pt. pass.* absconditus, asservatus.

קרוב אל צָפָה ואל צָפַן, וכמוהו בסורית ובאשורית.

Dt 33,21.

וְסָפוּן, וַיִּסְפֹּן 1R 7,3.7 ‖ Jer 22,14.

סְפוּנִים *pl.* Hag 1,4.

וּשְׂפֻנֵי *cs.* Dt 33,19.

וַיִּסְפֹּן *3 impf.* 1R 6,9.

סִפּוּן] הַסִּפֻּן

tabulatum, contabulatio.

1R 6,15.

סְפִינָה] הַסְּפִינָה

navis.

ע"ש המכסה והספון (לפי שאניות שיט אין להן תקרה), ושגור בדרז"ל עם השם סַפָּן (יש מחברין אותו עם ספל ע"ד סירות דוגה מן סיר).

Jon 1,5.

סָפַף] הִסְתּוֹפֵף *Hith. inf.*

in limine subsistere, manere (denom. e סַף).

פעל נגזר מן סף, והטעם בחרתי לשבת בסף השער. ר"י רייפמאנן גורס: כי טוב יום בחצריך מֵאֶלֶף בְּחַצְרֹתַי, (טוב) הסתופף וגו'.

Ps 84,11.

סַף I

limen.

ענינו משקוף, מפתן ואסקופה, וכמוהו בארמית, סורית ואשורית.

Ez 40,6².

וְסַף Ez 40,7.

הַסַּף, הַסָּף, הַסַּף Jud 19,27 ‖ 2R 12,10.22,4.23,4.25,18 ‖ Jer 35,4.52,24 ‖ Ez 41,16 ‖ Esth 2,21.6,2 ‖ 2Ch 34,9.

בַּסַּף Zeph 2,14.

בְּסַף־ 1R 14,17.

סִפָּם, סִפִּי *suff.* Ez 43,8.

הַסִּפִּים *pl.* Jes 6,4 ‖ Ez 41,16 ‖ Am 9,1 ‖ 1Ch 9,19 ‖ 2Ch 3,7.23,4.

בַּסִּפִּים 1Ch 9,22.

סַף־ II

pelvis, patera.

ענינו אגן, ספל וכד, כמוהו באשורית ומצוי בדרז"ל; השבעים קורין בש"ב י"ז כ"ח וְסִירוֹת ת' וְסַפּוֹת.

Zach 12,2.

בַּסָּף Ex 12,22².

הַסִּפִּים *pl. I* Jer 52,19.

סִפּוֹת *pl. II* 2R 12,14.

וְהַסִּפּוֹת 1R 7,50.

וְסַפּוֹת *pl. III* 2S 17,28.

——v. n. pr.——

סָפַק] וְסָפַק, סָפַק, שָׂפַק

manu percutere, complodere manus; castigare.

קרוב אל דָּפַק (ואל טָפַח בארמית וסָפָה בדרז"ל ?), וכמוהו בערבית; יש מיחדין אל וספק מואב הוראת הרקה, כבסורית, וקרוב אל שפך.

Jer 48,26.

סְפָקָם *3 perf. suff.* Job 34,26.

סָפַקְתִּי *1 perf.* Jer 31,19(18).

סָפְקוּ *3 perf. pl.* Thr 2,15.

סְפֹק *imper.* Ez 21,17.

יִסְפּוֹק, יִשְׂפֹּק *3 impf.* Job 27,23.34,37.

וַיִּסְפֹּק Nu 24,10.

——cf. שָׂפַק——

סָפַר

insculpere, scribere; numerare; *Pi.* narrare, nunciare, sermonem facere, praedicare.

לד"ק עיקר הוראתו חקיקה, חריתה ורשימה, וקרוב אל צִפֹּרֶן ואל מִסְפָּרַיִם בדרז"ל (ע' ישעיה ל' ח' והערה אל כָּתַב), והונח בראשונה על מנין ומספר שנעשה ע"י חריצים; וממושג זה באו שאר השאלות. י"ג בישעיה כ"ב י':

ואת־בתי ירושלם סְפַרְתֶּם, רש״א הרבשוב פי׳ אֲסַפֵּר כל עצמותי דתהלים מלשון סִפּוּר עצמה וגבורה; השבעים קורין בס״ט כ״ז: ואל מכאוב חלליך יְסַפֵּרוּ או יֹסִיפוּ (ואולי יש לגרוס יְשַׁבֵּרוּ), ובדה״ב ב׳ א׳ וַיֶּאֱסֹף ת׳ וַיִּסְפֹּר.

2S 24,10.

וְסָפַר (נס״א) Lev 15,13.

סְפָרָם *suff.* 2Ch 2,16.

וְסָפְרָה (נס״א) *3 perf. f.* Lev 15,28.

סָפַרְתָּה *2 perf.* Ps 56,9.

וְסָפַרְתָּ Lev 25,8.

סְפַרְתֶּם *2 perf. pl.* Jes 22,10.

וּסְפַרְתֶּם Lev 23,15.

סֹפֵר *pt.* Jes 33,18².

לִסְפֹּר *inf. cs.* Gn 15,5.41,49‖Dt 16,9.

וּסְפֹר *imper.* Gn 15,5.

סִפְרוּ *pl.* Ps 48,13‖1Ch 21,2.

אֶסְפְּרֵם [**אֶסְפֹּר**] *1 impf. suff.* Ps 139,18.

תִּסְפָּר־, תִּסְפּוֹר, תִּסְפֹּר *2 impf.* Dt 16,9‖Job 14,16.32,2.

יִסְפּוֹר, יִסְפֹּר *3 impf.* Ps 87,6‖Job 31,4.

וַיִּסְפֹּר 2Ch 2,1.16.

וַיִּסְפְּרֵם *suff.* Esr 1,8.

תִּסְפְּרוּ *2 impf. pl.* Lev 23,16.

יִסְפְּרוּ־ *3 impf. pl.* Ez 44,26.

יִסָּפֵר [**נִסְפַּר**] *Ni. 3 impf.* Gn 16,10.32,13 ‖ 1R 3,8 ‖ Jer 33,22‖Hos 2,1.

יִסָּפְרוּ *3 impf. pl.* 1R 8,5‖1Ch 5,6.

וַיִּסָּפְרוּ 1Ch 23,3.

סִפַּרְתִּי, (פֵּ) *Pi. 1 perf.* Ps 119,13.26.

סִפְּרוּ *3 perf. pl.* Jud 6,13 ‖ Ps 44,2.75,2.78,3.

מְסַפֵּר *pt.* Jud 7,13‖2R 8,5.

מְסַפְּרִים *pl.* Ps 19,2.78,4.

סַפֵּר *inf.* Ex 9,16.

לְסַפֵּר Ps 50,16.73,28.102,22.

וּלְסַפֵּר Ps 26,7.

מִסַּפֵּר Ps 40,6.

סַפֵּר *imper.* Jes 43,26.

סַפְּרָה־ 2R 8,4.

סַפְּרוּ, סַפֵּרוּ *pl.* Gn 40,8 ‖ Joel 1,3‖Ps 96,3‖1Ch 16,24.

אֲסַפֵּר *1 impf.* Ps 22,18.

וַאֲסַפֵּר Ps 118,17.

אֲסַפְּרָה Ps 2,7. 9,2.15. 22,23. 73,15.

וַאֲסַפְּרָה, וַאֲסַפֵּרָה Ps 66,16‖Job 15,17.

אֲסַפְּרֶנָּה *suff.* Ps 145,6.

תְּסַפֵּר *2 impf.* Ex 10,2.

יְסַפֵּר *3 impf.* Jer 23,28‖Ps 71,15‖Job 38,37.

וַיְסַפֵּר־, וַיְסַפֵּר Gn 24,66.29,13.37,9.10.40,9.41,8 ‖ Ex 18,8.24,3 ‖ 1R 13,11‖Esth 5,11.6,13.

וַיְסַפְּרָהּ *suff.* Job 28,27.

וַתְּסַפֵּר־ [**תְּסַפֵּר**] *3 impf. f.* 2R 8,6.

נְסַפֵּר *1 impf. pl.* Ps 79,13.

וַנְּסַפֶּר־ [**נְסַפֵּר**] Gn 41,12.

וּנְסַפְּרָה Jer 51,10.

תְּסַפְּרוּ *2 impf. pl.* Ps 48,14.

יְסַפֵּרוּ, יְסַפְּרוּ *3 pl.* Jes 43,21 ‖ Jer 23,27 ‖ Ez 12,16 ‖ Ps 59,13.64,6.69,27.

וִיסַפְּרוּ Ps 78,6.107,22‖Job 12,8.

וַיְסַפְּרוּ־ Nu 13,27 ‖ Jos 2,23 ‖ 1S 11,5.

וַיְסַפְּרוּם *suff.* 1R 13,11‖Jer 23,32.

סֻפַּר *Pu. 3 perf.* Jes 52,15.

יְסֻפַּר, יְסֻפָּר *3 impf.* Hab 1,5 ‖ Ps 22,31.

הַיְסֻפַּר *interrog.* Ps 88,12 ‖ Job 37,20.

סֵפֶר

scriptura, ars scribendi et legendi, litterae; scriptum, libellus, epistola, liber.

השבעים קורין במ״ב כ׳ י״ב וישעיה ל״ט א׳ שָׂרִים ת׳ סְפָרִים.

Gn 5,1‖Ex 24,7‖Dt 17,18.24,1.3.31,24.26 ‖Jos 1,8.10,13.18,9 ‖ 2S 1,18.11,14 ‖ 1R 11,41.14,19.*29.15,7.23.31.16,5.14.20.27.22,39.46*‖2R 1,18.*8,23.10,34.12,20.13,8.12.14,15.18.28.15,6.11.15.21.26.31.36.16,19.20,20.21,17.25.23,28.24,5.*5,5.10,6.22,8.10.11.23,2.21‖ Jes 29,12².18.30,8.34,16.50,1‖Jer 3,8.30,2.32,11.*16*.14.36,2.4.45,1.51,60 ‖ Ez 2,9 ‖ Nah 1,1 ‖ Mal 3,16 ‖ Ps 40,8 ‖ Esth 6,1.10,2‖Dan 1,4.17 ‖ Neh 7,5.8,1.3.12,23 ‖ 1Ch 9,1 ‖ 2Ch 16,11.17,9.20,34.24,27.25,26.*28,26.32,32*.27,7.*35,27.36,8*.34,14.15.18.30.

סֵפֶר Q. **הַסֵּפֶר** K. Jes 29,11.

וְסֵפֶר Job 31,35.

הַסֵּפֶר 2R 5,6².7.10,2.7.22,8.13².16.23,3.24.29,11.12‖Jer 29,1.29.32,12.36,11.18.32.51,63 ‖ Esth 9,25 ‖ Dan 12,4 ‖ Neh 8,5 ‖ 2Ch 34,15.16.21².24.31.

בְּסֵפֶר Nu 21,14 ‖ Dt 28,61.29,20.*30,10*‖Jos 8,31.34.23,6.24,26‖2R 14,6‖Jer 32,12‖Esth 2,23 ‖ Neh 8,18.9,3.13,1‖2Ch 25,4.35,12.

בַּסֵּפֶר Ex 17,14‖Nu 5,23 ‖ Dt 28,58.29,19.26‖1S 10,25‖2S 11,15 ‖ Jer 25,13.32,10.44.36,8.10.13 ‖ Job 19,23‖Esth 9,32‖Dan 12,1‖ Neh 8,8.

כַּסֵּפֶר Jes 34,4.

מִסֵּפֶר Ps 69,29.

מִסִּפְרִי *suff.* Ex 32,33.

סִפְרְךָ Ps 139,16.

מִסִּפְרְךָ Ex 32,32.

סְפָרִים *pl.* 1R 21,8 ‖ 2R 10,1.20,12 ‖ Jes 39,1 ‖ Jer 29,25 ‖ Eccl 12,12‖ Esth 1,22.3,13.8,10.9,20.*30*.

סְפָרִים Q, **הַסְּפָרִים** K. 1R 21,8.

וּסְפָרִים 2Ch 32,17.

הַסְּפָרִים 2R 19,4‖Jes 37,14 ‖ Jer 32,14‖Esth 8,5.

בַּסְּפָרִים 1R 21,9.11‖Dan 9,2.

סֹפֵר, סוֹפֵר

scriba; scripturae, legisperitus,

doctus; tribunus militum, qui exercitui conscribendo praefectus erat.

Jud 5,14 || 2S 8,17.20,25 || 2R 12,11 || Jer 52,25 || Ps 45,2 || Esr 7,6.11 || 1Ch 18,16 || 2Ch 24,11.

וְסוֹפֵר 1Ch 27,32.

הַסּוֹפֵר, הַסֹּפֵר 2R 18,18.37.19,2.22,3.8.9.10.12.25,19 || Jes 36,3.*22*.37,2 || Jer 36,10.12².*20*.*21*.23.26.32.37,15.*20* || Ez 9,2.3 || Esr 7,11 || Neh 8,1.4.9.13.12,26.36.13,13 || 1Ch 24,6 || 2Ch 26,11.34,15.18.20.

סוֹפְרִים, סֹפְרִים *pl.* 1R 4,3 || Jer 8,8 || 1Ch 2,55 || 2Ch 34,13.

סֹפְרֵי *cs.* Esth 3,12.*8,9*.

סְפָר] הַסְּפָר

numeratio.

2Ch 2,16.

°סְפֹרָה

enumeratio, *al.* liber.

בְּסִפְרָתְךָ [בְּסִפְרָתֶךָ *suff.* Ps 56,9.

סְפֹרָה] סְפֹרוֹת *pl.*

numerus.

Ps 71,15.

מִסְפָּר

narratio; numerus; *numerabilis*, pauci.

י"ג במדבר כ"ג י': וּמִי־סָפַר רֹבַע (או רִבְבוֹת) ישראל, ובהדברים ל"ג ו' מְתָיו מִסְפָּר.

Gn 34,30.41,49 || Nu 9,20 || Dt 4,27.33,6 || Jud 6,5.7,12 || 2S 21,20 || Jes 10,19 || Jer 2,32.44,28.46,23 || Ez 12,16 || Joel 1,6 || Ps 40,13.104,25.105,12.34.147,4.5 || Job 5,9.9,10.16,22.21,33.25,3 || Cant 6,8 || 1Ch 16,19.22,4(3).16(15) || 2Ch 12,3.

וּמִסְפָּר Nu 23,10.

הַמִּסְפָּר 1Ch 27,24.

בְּמִסְפַּר Dt 25,2 || 2S 2,15 || Jes 40,26 || Ez 5,3 || Esr 3,4.8,34 || 1Ch 9,28.23,31.

וּבְמִסְפָּר 1Ch 9,28.

כְּמִסְפָּר Nu 15,12.

מִסְפַּר *cs.* Ex 16,16.23,26 || Lev 25,16 || Nu 3,40.31,36 || Jud 7,6.15 || 1S 6,4.18.27,7 || 2S 2,11.24,2.9 || Jes 21,17 || Jer 2,28.*11,13* || Ez 4,4.9 || Hos 2,1 || Job 1,5.14,5.31,37.36,26 || Eccl 2,3.5,17.6,12 || Esth 9,11 || Dan 9,2 || Esr 2,2 || Neh 7,7 || 1Ch 11,11.21,5.23,27 || 2Ch 26,12.29,32.

וּמִסְפַּר Jer 11,13 || Job 15,20.21,21.38,21.

בְּמִסְפַּר Lev 25,15².50 || Nu 1,2.*18.20.22.24.34*.26.*28.30.32.36.38.40.42*.3,22.28.34.43.14,34.26,53 || Job 3,6 || 1Ch 23,24.27,24 || 2Ch 26,11.

כְּמִסְפַּר 1R 18,31.

לְמִסְפַּר Dt 32,8 || Jos 4,5.*8* || Ez 4,5 || 2Ch 35,7.

מִסְפַּרְכֶם *suff.* Nu 14,29.

מִסְפָּרָם Esr 1,9 || 1Ch 7,2.40.21,2.23,3.25,1.7.27,23.

בְּמִסְפָּרָם Nu 29,18.*21.27.30.33*.24.*37*.

כְּמִסְפָּרָם Nu 15,12.

לְמִסְפָּרָם Jud 21,23 || 1Ch 27,1.

מִסְפָּרִים [מִסְפְּרֵי *pl. cs.* 1Ch 12,23(24).

סַפִּיר

sapphirus; σάπφειρος (ssc. çanipryâ).

פירסט מחברו עם שֶׁפֶר ע"ש יפיו, ואולי מפני שהיו חוקקין וחורתין בו באבנים ומתכיות.

Ex 28,18.*39,11* || Ez 1,26.10,1.28,13 || Job 28,6 || Thr 4,7.

וְסַפִּיר Job 28,16.

הַסַּפִּיר Ex 24,10.

סַפִּירִים *pl.* Cant 5,14.

בַּסַּפִּירִים Jes 54,11.

——v. ch. et n. pr.——

°סָקַל

lapidare, lapidibus obruere; *Pi.* id.; lapidibus purgare, elapidare.

קרוב אל שָׁקַל, וכתרגומו במטלות אבניא (ואולי יש לחברו עם שְׂכַל?), ובדרז"ל השם סקילה.

וּסְקַלְתּוֹ [סָקַלְתָּ *2 perf. suff.* Dt 13,11.

וּסְקַלְתָּם Dt 17,5.

וּסְקָלֻנִי [סָקְלוּ *3 perf. pl. suff.* Ex 17,4.

וּסְקָלוּהָ Dt 22,21.

וּסְקַלְתֶּם *2 perf. pl.* Dt 22,24.

סָקוֹל *inf. abs.* Ex 19,13.21,28.

לְסָקְלוֹ [סְקֹל *cs. suff.* 30,6.

וְסִקְלֻהוּ [סְקֹל *imper. pl. suff.* 1R 21,10.

וַיִּסְקְלוּ *3 impf. pl.* Jos 7,25.

יִסְקְלֻנוּ *suff.* Ex 8,22.

וַיִּסְקְלֻהוּ 1R 21,13.

יִסָּקֵל [נִסְקַל *Ni. 3 impf.* Ex 19,13.21,28.29.32.

סַקְּלוּ [סַקֵּל *Pi. imper. pl.* Jes 62,10.

וַיְסַקֵּל *3 impf.* 2S 16,6.13.

וַיְסַקְּלֵהוּ *suff.* Jes 5,2.

סֻקַּל *Pu. 3 perf.* 1R 21,14.*15*.

——סָרַר v. סַר——

סָרָב] סָרָבִים *pl.*

rebelles, refractarii; *al.* spinae.

י"ת מְסָרְבִין וּמַקְשָׁן, וכעין זה תרגמו השבעים (אולי קראו סֹרְבִים וּמַלִּינִים או וּמִתְלוֹנְנִים, או כטעם סלית כל־שוגים, סלה כל־אבירי), ודונש פי' סרבים קוצים (וקרוב אל זרב, שרב, סרף, צרב, וצרף, כעין שקורין בגרמנית ברעננעססעל).

Ez 2,6.

——סוּר v. סָרָה, סַר——

°סָרַח] סֹרַחַת *pt. f.*

effundere, late effusum, prostratum esse; redundare.

קרוב אל שָׂרַע, וקרוב לו בערבית, ובדרז"ל בא סרח במובן עבירה (איבערשרייטונג); נסרחה חכמתם י"מ מלשון סרחון ובאוש, ויתכן לפרשו עבירה וסרה.

Ez 17,6.

סְרוּחַ *pt. pass.* Ez 26,13.

סְרוּחִים *pl.* Am 6,7.

וּסְרֻחִים Am 6,4.

סְרוּחֵי *cs.* Ez 23,15.

תִּסְרַח 3 *impf. f.* Ex 26,12.
נִסְרְחָה [נִסְרַח] *Ni. 3 perf. f.* Jer 49,7.

סֶרַח] וְסֶרַח

redundantia.

Ex 26,12.

סִרְיוֹן] בְּסִרְיֹנוֹ *suff.*

lorica.

בא ע״ד הארמית ת׳ שִׁרְיוֹן; השבעים קורין: ידרך הדורך קשתו וְיִתְעַלֵּף (וְיִתְעַטֵּף) בסרינו; יונתן קורא אַל...וְאַל.

Jer 51,3.

הַסִּרְיֹנוֹת *pl.* Jer 46,4.

——cf. שִׁרְיוֹן et שִׁרְיָן——

I °סֶרֶן] הַסְּרָנִים *pl.*

princeps.

עניני שַׂר, וכמוהו נמצא בציוני צור; י״ת טורני, כטעם τύραννος ביונית (קרוב אל סֵרְכִין שבדניאל). השבעים קורין בש״א ו׳ ד׳: לְכָל־הָעָם ולסרניכם (ע׳ לקמן).

Jud 16,30 ‖ 1S 6,18.29,6.

סַרְנֵי *cs.* Jos 13,3 ‖ Jud 3,3.16,5.8.18.27 ‖ 1S 5,8.*11*.6,4.16.7,7.29,7 ‖ 1Ch 12,19(20).
וְסַרְנֵי Jud 16,23 ‖ 1S 6,12.29,2.
לְסַרְנֵי Jud 16,18.
וּלְסַרְנֵיכֶם *suff.* 1S 6,4.

II °סֶרֶן] סַרְנֵי *pl. cs.*

axis (rotarum).

י״ת כמו נִסְרֵי, ולדעת המבארים עניני יָתֵד, ומזה סרני פלשתים, כטעם פִּנּוֹת, ופנה נרדף אל יתד בזכריה י׳ ד׳ (ואולי יש לגרוס וְסַדְנֵי).

1R 7,30.

סָרִיס

castratus, eunuchus; minister aulicus quicunque.

י״פ מן שֵׁרֵשׁ וכטעם עָקָר, ובסורית גואזא, עץ יבש שאינו עשה פֵּרוֹת; ולפי שבארץ הקדם נתמנו הסריסים לפקידי ארמון הנשים הָשאל גם לשאר שומרי משמרת המלך ומשרתיו.

1R 22,9 ‖ 2R 8,6.25,19 ‖ Jer 38,7.52,25 ‖ 2Ch 18,8.

הַסָּרִיס 2R 23,11 ‖ Jes 56,3.
סְרִיס *cs.* Gn 37,36.*39,1* ‖ Esth 2,3.*15*.14.
סָרִיסִים *pl.* 2R 9,32.20,18 ‖ Jes 39,7.
וְסָרִסִים Jer 41,16.
הַסָּרִיסִים, הַסָּרִסִים (Jer 34,19) Jer 34,19 ‖ Esth 1,10.12.15.7,9 ‖ Dan 1,7.8.9.10.11.18 ‖ 1Ch 28,1.
וְהַסָּרִיסִים Jer 29,2.
לַסָּרִיסִים Jes 56,4.
סָרִיסֵי *cs.* Gn 40,7.
סָרִיסֵי Esth 2,21.*6,2*.
וְסָרִיסֵי Esth 6,14.
מִסָּרִיסֵי Esth 4,5.
סָרִיסָיו *suff.* Gn 40,2 ‖ 2R 24,15 ‖ Dan 1,3.
וְסָרִיסָיו 2R 24,12.
לְסָרִיסָיו 1S 8,15.
וְסָרִיסֶיהָ Esth 4.4.

סָעַף v. סַרְעַפָּה; רַב־סָרִיס v. n. pr.

מְסָרֵף] וּמְסָרְפוֹ *suff.*

avunculus (?).

חוששנו לדעת ר״י בן קריש שפי׳ דּוֹדוֹ אחי האב ומסרפו אחי האם (כמו מכבדו, מן شُرُف בערבית?) ולריב״ל כמו מְשָׁרְתוֹ (ע׳ שרשי לבנון); יונתן קורא מן הַשְּׂרֵפָה (מִיקִידָא), וי״ג וְנָשְׂאוֹ דודו (או דודו) מְסָרְפוֹ; הובא שוב שנית בשרש שָׂרַף.

Am 6,10.

———cf. שָׂרַף———

סִרְפַּד] הַסִּרְפַּד

Vulg. urtica, LXX κόνυζα.

לד״ק עקר שרשו סרף = שרף (ע׳ הערה אל סָרָב), ולד״א ספד והרי״ש נוספת; בקצת נוסחאות הסרפָּד.

Jes 55,13.

סָרַר

contumacem, rebellem, improbum esse.

קרוב אל זור ואח אל סור, וכמהו באשורית. בקצת ספרים סוררת דנחמיה מלא. י״מ דרכי סורר דאיכה ע״ד הנני שך את דרכך בסירים.

Hos 4,16.

סוֹרֵר *pt.* Dt 21,18.20 ‖ Jes 65,2 ‖ Jer 5,23 ‖ Ps 78,8 ‖ Thr 3,11.
סֹרְרִים, סוֹרְרִים (al. ר) *pl.* Jes 1,23.30,2 ‖ Jer 6,28 ‖ Hos 9,15 ‖ Ps 68,7.19.
הַסּוֹרְרִים (al. ר) Ps 66,7.
סֹרֵרָה *f. sg.* Hos 4,16.
סֹרֶרֶת, סֹרֶרֶת Zach 7,11 ‖ Neh 9,29.
וְסוֹרָרֶת Prv 7,11.

סַר

contumax; tristis, stomachosus, conturbatus.

לדעת האחרונים שרשו סרר, ויתכן שהפתח מורה על הסרון עי״ן (ע׳ הערה אל זעף).

1R 20,43.21,4.

——cf. סָעַף v. סַרְעַפִּים; סוּר——

סְתָיו] הַסְּתָיו Q., הַסְּתָו K.

hiems.

ימות החרף, וכדונמתו בארמית, סורית וערבית (יש מחברין אותו עם סָתַם).

Cant 2,11.

שָׂתַם, סָתַם

occludere, obstruere, abscondere.

כדונמתו בסורית, ובערבית בא בדלי״ת או בטי״ת ת׳ התי״ו (ע׳ הערה אל נוס) י״פ שתם תפלתי מן הערבית شمّت (בהפך אתון), כלומר מאן לקבלה ונשארה מעל.

Thr 3,8 ‖ 2Ch 32,30.

סָתוּם *pt. pass.* Ez 28,3.
וּבְסָתֻם Ps 51,8.
סְתֻמִים *pl.* Dan 12,9.
לִסְתּוֹם *inf. cs.* 2Ch 32,3.
סְתֹם *imper.* Dan 8,26.12,4.
תִּסְתְּמוּ] תִּסְתֹּמוּ *2 impf. pl.* 2R 3,19.
יִסְתְּמוּ] יִסְתֹּמוּ *3 impf. pl.* 2R 3,25.
וַיִּסְתְּמוּ 2Ch 32,4.
נִסְתַּם] לְהִסָּתֵם *Ni. inf. cs.* Neh 4,1.
סִתַּם] סִתְּמוּם *Pi. 3 perf. pl. suff.* Gn 26,15.
יְסַתֵּם] וַיְסַתְּמוּם *3 impf. pl. suff.* Gn 26,18.

°שָׂתַר, °סָתַר

tegere, obvelare, occultare, se abdere.

הוראתו ידועה, וכדוגמתו בערבית, לרש״י וישתרו להם עפלים, שהיו הטחורים נסתרים, יותר קשים ויותר קשי הרפואה, ולד״א ענינו התפרצו, כבדרו״ל (היתה ונסתרה) וכבערבית. השבעים קורין בירמיה ל״ו כ״ו וַיַּסְתִּרֵם ת׳ וַיִּסָּתְרֵם י״י, ואולי יש לנרוס ויסתרם בבית־י״י.

[נִסְתַּר] נִסְתַּר *Ni. 3 perf.* Prv 27,12.

וְנִסְתָּר Q. Prv 22,3.

נִסְתְּרָה, נִסְתָּרָה *3 perf. f.* Jes 40,27 ‖ Ps 38,10 ‖ Job 3,23.28,21.

וְנִסְתְּרָה Nu 5,13.

נִסְתַּרְתָּ *2 perf.* 1S 20,19.

וְנִסְתַּרְתָּ 1R 17,3.

וְנִסְתַּרְתִּי *1 perf.* 1S 20,5.

נִסְתְּרוּ *3 perf. pl.* Jes 65,16 ‖ Jer 16,17.

[נִסְתַּרְנוּ] נִסְתָּרְנוּ *1 perf. pl.* Jes 28,15.

נִסְתָּר *pt.* Ps 15,7.

וְהַנִּסְתָּרִים *pl.* Dt 7,20.

[נִסְתָּרָה] הַנִּסְתָּרֹת *f.* Dt 29,28.

מִנִּסְתָּרוֹת Ps 19,13.

[הִסָּתֵר] לְהִסָּתֵר (נס״א) *inf. cs.* Job 34,22.

הִסָּתֵר *imper.* Jer 36,19.

אֶסָּתֵר *1 impf.* Gn 4,14 ‖ Job 13,20.

וְאֶסָּתֵר Ps 55,13.

תִּסָּתֵר *2 impf.* Ps 89,47.

יִסָּתֵר *3 impf.* Jer 23,24 ‖ Hos 13,14 ‖ Prv 28,28.

וְנִסְתָּר, K. 1S 20,24 ‖ Prv 22,3.

נִסָּתֵר *1 impf. pl.* Gn 31,49.

תִּסָּתְרוּ *2 impf. pl.* Zeph 2,3.

יִסָּתְרוּ *3 impf. pl.* Am 9,3.

וַיִּשָּׁתְרוּ 1S 5,9.

[סַתֵּר] סַתְּרִי *Pi. imper. f.* Jes 16,3.

[סֻתַּר] מְסֻתֶּרֶת (תָּ) *Pu. pt. f.* Prv 27,5.

הִסְתִּיר *Hi. 3 perf.* Ps 10,11. 22,25.

[בְּ] הִסְתִּירַנִי *suff.* Jes 49,2.

הִסְתַּרְתָּ *2 perf.* Jes 64,6 ‖ Ps 30,8.

הִסְתַּרְתִּי *1 perf.* Jes 50,6. 54,8 ‖ Jer 33,5.

וְהִסְתַּרְתִּי Dt 31,17.

הִסְתִּירוּ *3 perf. pl.* Jes 59,2.

הַמַּסְתִּיר *pt.* Jes 8,17.

וּכְמַסְתֵּר (וּכְמַסְתִּיר =) Jes 53,3.

הַסְתֵּר *inf. abs.* Dt 31,18 ‖ Jes 57,17 ‖ Prv 25,2.

לַסְתִּיר (לְהַסְתִּיר =) *cs.* Jes 29,15.

הַסְתֵּר *imper.* Ps 51,11.

אַסְתִּיר *1 impf.* Dt 31,18 ‖ Ez 39,29.

וָאַסְתִּר Ez 39,23.*24*.

אַסְתִּירָה Dt 32,20.

תַּסְתִּיר *2 impf.* Ps 13,2. 44,25. 88,15.104,29 ‖ Job 13,24.

תַּסְתֵּר Ps 27,9.*102,3*.*143,7*.69,18. 119,19.

תַּסְתִּירֵנִי *suff.* Ps 17,8.64,3 ‖ Job 14,13.

תַּסְתִּירֵם Ps 31,21.

יַסְתִּיר *3 impf.* 1S 20,2.

וְיַסְתֵּר Mich 3,4 ‖ Job 34,29.

וַיַּסְתֵּר Ex 3,6 ‖ Job 3,10.

יַסְתִּרֵנִי *suff.* Ps 27,5.

וַיַּסְתִּרֵם Jer 36,26.

וַתַּסְתִּירֵהוּ *3 impf. f. suff.* 2Ch 22,11.

וַיַּסְתִּרוּ *3 impf. pl.* 2R 11,2.

[הִסְתַּתֵּר] מִסְתַּתֵּר *Hith. pt.* 1S 23,19.26,1 ‖ Jes 45,15 ‖ Ps 54,2.

[תִּסְתַּתֵּר] תִּסְתַּתָּר *3 impf. f.* Jes 29,14.

סֵתֶר, סָתֶר

velum, velamentum, tectum; munimentum, praesidium; occultatio, latebrae; clandestinum, arcanum.

Jud 3,19 ‖ Jes 16,4 ‖ Ps 32,7 ‖ Prv 25,23 ‖ Job 22,14.

וָסֵתֶר Jes 28,17.32,2 ‖ Job 24,15.

בְּסֵתֶר 1S 25,20 ‖ Ps 27,5. 31,21. 61,5.81,8.91,1 ‖ Job 40,21 ‖ Cant 2,14.

בַּסֵּתֶר, בַּסָּתֶר Dt 13,7. 27,15. 24. 28,57 ‖ 1S 19,2 ‖ 2S 12,12 ‖ Jes 45, 19.48,16 ‖ Jer 37,17.38,16.40,15 ‖ Ps 101,5 ‖ Prv 21,14 ‖ Job 13,10. 31,27.

בַּסֵּתֶר Ps 139,15.

סִתְרִי *suff.* Ps 119,114.

סִתְרוֹ Ps 18,12.

סְתָרִים *pl.* Prv 9,17.

סִתְרָה

praesidium, tutela.

Dt 32,38.

[מִסְתָּר] בְּמִסְתָּר

locus absconditus.

Hab 3,14 ‖ Ps 10,9.

מִסְתָּרִים *pl.* Jes 45,3.

בְּמִסְתָּרִים Jer 13,17 ‖ Ps 17,12 ‖ Thr 3,10.

בַּמִּסְתָּרִים Jer 23,24 ‖ Ps 10,8. 64,5.

מִסְתָּרָיו *suff.* Jer 49,10.

[מִסְתּוֹר] וּלְמִסְתּוֹר

perfugium, tutela.

Jes 4,6.

[מַסְתֵּר] וּכְמַסְתֵּר

velamentum (*al. pt. Hi.*).

לרד״ק איננו בינוני הפעיל כ״א שֵׁם, והכונה שהכל ישימו סתר פנים לבל יראו אותו.

Jes 53,3.

—v. ch. et n. pr.—

סִפְרֵי קָדְשֵׁנוּ, סְגֻלַּת מַחֲמַדֵּינוּ, בַּסַּפִּירִים יוֹפִיעוּ; סוֹד אֱלוֹהַּ יְסוֹדָם, סֵתֶר שַׁדַּי כְּבוֹדָם, בְּסָתָם הַחָכְמָה יוֹדִיעוּ.

ע

[עָב] וְעָב

limen, gradus; *Vulg.* epistylium: tectum columnis impositum porticum efficiens (rad. עָבַב).

הרבים עָבִּים מורה ששרשו עָבַב, לרדו״ל קורות, וי״ת וסקופת.

1R 7,6 ‖ Ez 41,25.

וְהָעֳבִים *pl.* Ez 41,26.

—עָב tenebrae etc. v. עוב—

עָבַד

laborare, opus facere, colere (agrum), tractare; servire, operam praestare; colere, venerari, sacrificium offerre; sq. בְּ servitutem imponere, in servitutem redigere.

כמוהו בערבית וברב לשונות בני שם, בקצת נוסחאות בזכריה ב׳ י״ג לְעֹבְדֵיהֶם (וכת״י, השבעים והירונימוס), ובקהלת ה׳ ח׳ נֶעֱבָד.

2R 10,18.21,21 ‖ Ez 29,18.20.

וְעָבַד Nu 18,23.

עֲבָדְךָ *suff.* Dt 15,18.

וַעֲבָדְךָ Dt 15,12 ‖ Jer 34,14.

עֲבָדוֹ 2R 18,7 ‖ Mal 3,18.

וַעֲבָדוֹ Ex 21,6 ‖ Jer 27,11.

וַעֲבָדָהּ Jer 27,11.

עָבַדְתָּ *2 perf.* Dt 28,47.

וְעָבַדְתָּ, וְעָבַדְתָּ Ex 13,5 ‖ Dt 28, 36.*64*.39.48 ‖ 2S 9,10.

וַעֲבַדְתַּנִי *suff.* Gn 29,15.

וַעֲבַדְתֶּם Dt 4,19.8,19.30,17 ‖ 1R 12,7.

עָבַדְתִּי *1 perf.* Gn 29,25.30,26. 31,6 ‖ 2S 16,19.

וְעָבַדְתִּי 2S 15,8.

עֲבַדְתִּיךָ *suff.* Gn 30,26.29.31,41.

עָבְדוּ *3 perf. pl.* Gn 14,4 ‖ Ex 1,14 ‖ Dt 12,2 ‖ Jos 24,14.*15* ‖ 1S 4,9 ‖ Jer 25,14.

וְעָבְדוּ, וְעָבָדוּ Nu 4,26 ‖ Dt 7,4 ‖ Jes 19,21.23 ‖ Jer 25,11.27,7.30,9.

עֲבָדוּךָ *suff.* Neh 9,35.

וַעֲבָדוּךָ Dt 20,11.

עֲבָדוּהוּ Jud 10,6.

וַעֲבָדוּהוּ Jer 28,14.

עֲבָדוּם Jer 8,2.

וַעֲבָדוּם Gn 15,13 ‖ Dt 31,20.

וַעֲבַדְתֶּם *2 perf. pl.* Ex 23,25 ‖ Nu 18,7 ‖ Dt 4,28.11,16 ‖ Jos 23, 16.24,20 ‖ 1S 12,14.20.24.17,9 ‖ 1R 9,6 ‖ Jer 16,13 ‖ 2Ch 7,19.

עֹבֵד *pt.* Gn 4,2.49,15 ‖ Jos 16,10 ‖ 1R 9,21 ‖ Zach 13,5 ‖ Mal 3,18 ‖ Prv 12,11.*28,19*.

הָעֹבֵד Nu 4,37.*41* ‖ Mal 3,17 ‖ Eccl 5,11.

וְהָעֹבֵד Ez 48,19.

עֹבְדִים *pl.* Nu 18,21 ‖ 2R 17,33. 37,41.

וְעֹבְדִים 1R 5,1.

הָעֹבְדִים Ex 34,27.

עֹבְדֵי *cs.* 2R 10,19.21.22.23 ‖ Jes 19,9 ‖ Jer 30,24 ‖ Ps 97,7.

לְעֹבְדֵי 2R 10,23 ‖ Ez 48,18.

עֹבְדָיו *suff.* 2R 10,19.

(לְעֹבְדֵיהֶם, recte לְעֹבְ׳) (Zach 2,13.)

עֲבֹד, עֲבָד־ *inf. cs.* Ex 14,12 ‖ Jer 34,9.10 ‖ Mal 3,14.

לַעֲבֹד, לַעֲבוֹד Gn 2,5.*3,23* ‖ Ex 10,26 ‖ Nu 3,7.*8*.4,23.24.30.*7,5*. *18,6*.47.8,11.15.19.22.16,9 ‖ Dt 29,17 ‖ Jos 22,27.24,15.16.19.22 ‖ Jer 28,14.44,3 ‖ Ps 102,23 ‖ 2Ch 33,16.34,33.

וְלַעֲבֹד Dt 10,12 ‖ Jes 28,21.

מֵעֲבוֹד Jer 40,9.

עָבְדֶךָ [עָבְדֶךָ] *suff.* Job 39,9.

לְעָבְדוֹ Jer 27,6 ‖ Zeph 3,9.

וּלְעָבְדוֹ Dt 11,13 ‖ Jos 22,5.

לְעָבְדָהּ Gn 2,15.

לְעָבְדָם Dt 28,14 ‖ Jud 2,19 ‖ Jer 11,10.13,10.25,6.35,15.

מֵעָבְדֵנוּ Ex 14,5.

עֲבֹד *imper.* 1S 26,19.

וְעָבְדֵהוּ *suff.* 1Ch 28,9.

עִבְדוּ, עֲבֹדוּ *pl.* Ex 5,18.10,8. 24.12,31 ‖ Jud 9,28 ‖ Jer 27,17 ‖ Ez 20,39 ‖ Ps 2,11.100,2 ‖ 2Ch 35,3.

וְעִבְדוּ Ex 10,11 ‖ Jos 24,14² ‖ 2R 25,24 ‖ Jes 27,12.40,9 ‖ 2Ch 30,8.

וְעִבְדֻהוּ *suff.* 1S 7,3.

אֶעֱבֹד, אֶעֱבוֹד K. *1 impf.* 2S 16,19 ‖ Jer 2,20.

אֶעֱבָדְךָ *suff.* Gn 29,18.

תַּעֲבֹד *2 impf.* Gn 4,12.27,40. 29,27 ‖ Ex 20,9.*34,21*.23,33 ‖ Lev 25,39 ‖ Dt 5,13.6,13. 7,16. 10,20. 15,19.

תָעָבְדֵם *suff.* Ex 20,5.23,24 ‖ Dt 5,9.

יַעֲבֹד *3 impf.* Gn 25,23 ‖ Ex 21, 2 ‖ Lev 25,40 ‖ Nu 8,25.26 ‖ Jer 22,13.27,13.

וַיַּעֲבֹד Gn 29,20.30 ‖ Dt 17,3 ‖ Jos 24,31 ‖ 1R 16,31. 22,54 ‖ 2R 21,3. 21 ‖ Hos 12,13 ‖ 2Ch 33,3.

וְיַעַבְדֵנִי *suff.* Ex 4,23.

יַעַבְדֻנוּ 2R 10,18 ‖ Ps 22,31.

וַיַּעַבְדֵם 2Ch 33,22.

נַעֲבֹד *1 impf. pl.* Ex 10,26 ‖ Jos 24,15.18.21.24.

וַנַּעֲבֹד Jud 10,10 ‖ 1S 12,10.

וְנַעַבְדָה Ex 14,12 ‖ Dt 13,7.*14*.

וְנַעַבְדֶךָּ [וְנַעַבְדֶךָ] *suff.* 1S 11,1. 12,10 ‖ 1R 12,4 ‖ 2Ch 10,4.

נַעַבְדֶנּוּ Jud 9,28².38 ‖ Job 21,15.

וְנַעַבְדֵם Dt 13,3.

תַּעֲבְדוּ, תַּעַבְדוּ *2 impf. pl.* Lev 25,46 ‖ Dt 13,5 ‖ 1S 4,9 ‖ Jer 5,19.27,9.*14*.

וַתַּעַבְדוּ Jud 10,13 ‖ Jer 5,19.

תַּעַבְדוּן, תַּעַבְדוּן Ex 3,12 ‖ Jos 24,15.

תַּעַבְדוּם *suff.* Jos 23,7 ‖ 2R 17, 35.

יַעֲבֹדוּ, יַעַבְדוּ *3 impf. pl.* Gn 15,14 ‖ Dt 12,30 ‖ Jer 27,8.30,8.

וְיַעֲבֹדוּ, וְיַעַבְדוּ Ex 10,7 ‖ Job 36, 11.

וַיַּעַבְדוּ Dt 29,25 ‖ Jos 24,2 ‖ Jud 2,7.11.*3,7.10,6*.13.3,6.8.14.10,16 ‖ 1S 7,4.8,8 ‖ 2R 17,12.16 ‖ Ps 106, 36 ‖ 2Ch 24,18.

יַעַבְדוּנִי, יַעַבְדֻנִי *suff.* 2S 22, 44 ‖ Ez 20,40 ‖ Ps 18,44.

וְיַעַבְדֻנִי Ex 7,16. 26. *9,1.13*. 8,16. *10,3*.

יַעַבְדוּךָ Gn 27,29 ‖ Jer 60,12.

יַעַבְדוּהוּ Ez 48,19 ‖ Ps 72,11.

וַיַּעַבְדֵהוּ 1Ch 19,19.

וַיַּעַבְדוּם 2S 10,19 ‖ 1R 9,9 ‖ Jer 16,11.22,9 ‖ 2Ch 7,22.

נֶעֱבַד [נֶעֱבָד *Ni. 3 perf.* Eccl 5,8.

וְנֶעֱבַדְתֶּם *2 perf. pl.* Ez 36,9.

יֵעָבֵד *3 impf.* Dt 21,4.

תֵּעָבֵד *3 impf. f.* Ez 36,34.

עֻבַּד *Pu. 3 perf.* Dt 21,3 ‖ Jes 14,3.

הֶעֱבִיד *Hi. 3 perf.* Ez 29,18.

הֶעֱבַדְתַּנִי *2 perf. suff.* Jes 43,24.

הֶעֱבַדְתִּיךָ *1 perf. suff.* Jes 43,23.

וְהַעֲבַדְתִּיךָ Jer 17,4.

מַעֲבִיד [מַעֲבִדִים *pt. pl.* Ex 6,5.

לְהַעֲבִיד *inf. cs.* 2Ch 2,17.

וַיַּעֲבֵד *3 impf.* 2Ch 34,33.

וַיַּעֲבִדוּ *3 impf. pl.* Ex 1,13.

עֶבֶד, עֲבֶד

servus, mancipium; minister.

בקצת נוסחאות במ״א א׳ ט׳ ועבדי המלך, וכ״ת דרומי; השבעים קורין בירמיה כ״ז ו׳ לְעָבְדוֹ ת׳ עַבְדִּי, ובדניאל ט׳ י״ז למען עֲבָדֶיךָ ת׳ אֲדֹנָי.

Gn 9,25.26.*27*.24,34.52.59.41,12.44,10.17.33 ‖ Ex 12,44.21,2.32 ‖ Lev 25,39.42.44 ‖ Dt 5,15.*15,15.24,22*. 15,17. 16,12. 23,16. 24,18. 34,5 ‖ Jos 1,1.13.*22,2*.5.15.*22,4*.8,31.*33.11,12*.9,23.12,6^2.13,8.14,7.18,7.24,29 ‖ Jud 2,8 ‖ 1S 29,3.30,13 ‖ 2S 9,2.15,34.18,29 ‖ 1R 9,22.11,26.12,7 ‖ 2R 17,3.18,12.22,12.24,1.25,8 ‖ Jes 44,21.49,6 ‖ Prv 17,2. 29,19.30,10.22 ‖ Dan 9,11.10,17 ‖ Neh 10,30 ‖ 1Ch 2,34.6,34 ‖ 2Ch 1,3.13,6.24,6.9.34,20.

וְעֶבֶד Gn 32,6 ‖ Mal 1,6 ‖ Prv 11,29.12,9.22,7 ‖ Job 3,19.

הַעֶבֶד *interrog.* Jer 2,14.

הָעֶבֶד Gn 24,5.9.10.17.53.61.65^2.66.39,17 ‖ Ex 21,5 ‖ Neh 2,10.19.

כְּעֶבֶד Jes 49,19 ‖ Job 7,2.

כַּעֶבֶד Jer 24,2.

לְעֶבֶד 1S 27,12 ‖ Jes 49,5.7 ‖ Ps 18,1.*36,1*.105,17 ‖ Prv 14,35.19,10 ‖ Job 40,28.

עַבְדִּי *suff.* Gn 26,24 ‖ Nu 12,7 ‖ Jos 1,2.7 ‖ 1S 22,8 ‖ 2S 3,18.7,5.19,27 ‖ 1R 11,13.*34*.32.36.38 ‖ 2R 5,6.19,34.*20,6*.21,8 ‖ Jes 20,3.37,35.41,8.9.42,1.19.44,1.2.21.45,4.49,3.52,13. 53,11 ‖ Jer 25,9.*27,6. 43,10*. 30,10. *46,27.28*. 33,21.22.26 ‖ Ez 34,23.37,25 ‖ Hag 2,23 ‖ Zach 3,8 ‖ Mal 3,22 ‖ Ps 89,4.21 ‖ Job 1,8.2,3.31,13.42,8^2 ‖ 1Ch 17,4.

וְעַבְדִּי Nu 14,24 ‖ Jes 43,10 ‖ Ez 34,24.37,24.

בְּעַבְדִּי Nu 12,8.

כְּעַבְדִּי 1R 14,8 ‖ Job 42,7.*8*.

לְעַבְדִּי 2S 7,8 ‖ Jes 22,20 ‖ Ez 38,25.*37,25* ‖ Job 19,16 ‖ 1Ch 17,7.

עַבְדְּךָ, עַבְדֶּךָ (עַבְדְּךָ Ps 119,65), Gn 18,3. 19,19. 32,5. 11. 21. 33,5. 39,19.44,18.24.27.30. 31. 32. 33 ‖ Ex 4,10.20,10 ‖ Dt 3,24.5,14 ‖ Jud 15,18 ‖ 1S 3,9.10.17,32.34.36. 58. 20,8^2.22,15.23,10.11. 27,5. 28,2 ‖ 2S 7,19.20.21.25.26.27^2.28.29^2.9,2.6.8.11.11,21.24.13,24.35.14,19.20.22.15,2.8.21.34^2.18,29.19,20.21.27^2.29.36^2.37.38^2.24,10 ‖ 1R 1,19.*26*.26.27. 2,38.3,6.7.8,28^2.29.30.52.53.18,9.36.20,9.32.39.40 ‖ 2R 4,1^2.5,15.17.25.8,13.16,7 ‖ Ps 19,12.14.27,9.31,17.86,2.4. 89,40.116,16^2.119,17.23.65.84.122.124.125.176.132,10.143,2.12 ‖ Eccl 7,21 ‖ Dan 9,17 ‖ Neh 1,6.7.8.11.2,5.9,14 ‖ 1Ch 17,17.18^2.19.23.24.25^2.26.27.21,8 ‖ 2Ch 6,19^2.20. 21. 42.

עַבְדְּךָ Q, **עַבְדּוֹ** K. 2S 14,22.

וְעַבְדְּךָ Lev 25,44 ‖ Dt 5,14.*12,18. 16,11.14* ‖ 1R 3,8.18,12 ‖ Ps 109,28.119,140.

בְּעַבְדְּךָ, בְּעַבְדֶּךָ Gn 44,18 ‖ 1S 29,8 ‖ 2S 19,28 ‖ Ps 119,135.

מֵעַבְדְּךָ [מֵעַבְדֶּךָ Ps 69,18.

לְעַבְדְּךָ, לְעַבְדֶּךָ Gn 24,14.32,19.43,28 ‖ Nu 11,11 ‖ 1S 20,7.23,11 ‖ 2S 13,24 ‖ 1R 3,9.8,24.25.26.11,11 ‖ 2R 5,17.18^2 ‖ Ps 86,16.119,38.49.76 ‖ Neh 1,11 ‖ 2Ch 6,15. 16.17.

וּלְעַבְדְּךָ Lev 25,6.

עַבְדְּכֶם Gn 18,5.19,2.

עַבְדּוֹ, (K.) Gn 24,2.33,14 ‖ Ex 14,31.21,20.26.27 ‖ Jos 5,14.9,24.11,15 ‖ 1S 18,22.25,39.26,18.19 ‖ 2S 9,11.24,21 ‖ 1R 1,51.8,56.59. 66.14,18.15,29. 16,9 ‖ 2R 8,19.9,36.*10,10*.14,25 ‖ Jes 44,26.48,20. 50,10 ‖ Jer 34,9.*10*.16 ‖ Ps 35,27. 78,70. 105,6. 26. 42. 136,22. 144,10 ‖ Prv 29,21 ‖ 1Ch 2,35.16,13 ‖ 2Ch 32,16.

וְעַבְדּוֹ Ex 20,17 ‖ Dt 5,18.

וְעַבְדּוֹ K. (וַעֲבָדָיו Q.) Jer 22,4.

בְּעַבְדּוֹ 1S 19,4.22,15.

עֲבָדִים *pl.* Gn 9,25.44,16.47,19. 25 ‖ Ex 13,3.*14*.20,2 ‖ Lev 25,55. 26,13 ‖ Dt 5,6.*6,12.8,14.13,11*.6, 21.7,8.13,6 ‖ Jos 24,17 ‖ Jud 6,8 ‖ 1S 17,8. 25,10 ‖ 2S 8,14.9,10.12 ‖ 1R 2,39.12,7 ‖ Jer 34,13 ‖ Mich 6,4 ‖ Ps 123,2 ‖ Thr 5,8 ‖ Eccl 2,7. 10,7 ‖ Esr 9,9 ‖ Neh 9,36^2 ‖ 1Ch 18,2.6.13 ‖ 2Ch 10,7.

וַעֲבָדִים, וַעֲבָדִם Gn 12,16.20,14. 24,35.30,43 ‖ 2S 19,7 ‖ 2R 5,26 ‖ 2Ch 8,18.

הָעֲבָדִים Ex 21,7 ‖ Jer 34,11 ‖ Joel 3,2.

כַּעֲבָדִים Eccl 10,7.

לַעֲבָדִים Gn 27,37.43,18.44,9.50, 18 ‖ Dt 28,68 ‖ 1S 8,17.17,9^2 ‖ 2S 8,2.6 ‖ 2R 4,1 ‖ Jes 14,2.56, 6 ‖ Jer 34,11.16 ‖ Esth 7,4 ‖ Neh 5,5 ‖ 1Ch 21,3 ‖ 2Ch 8,9.12,8.28, 10.36,20.

עַבְדֵי *cs.* Gn 21,25. 26,15. 19. 25. 32.50,7.17 ‖ Ex 10,7.11,3 ‖ Nu 22, 18 ‖ 1S 16,15.18,5.23.24.30.21,12. 22,9.17. 25,10.40.41 ‖ 2S 2,17.3, 22.8,7.10,2.4.19,11.9.13.12,18.14, 30.15,15.16,6.17,20. 18,7.9.20,6 ‖ 1R 1,9.33.47.9,27 ‖ 2R 9,7.11.18,

24.19,5.21,23.24,10.36,9.37,5.54,17 ‖ Ps 113,1.*135,1*.134,1 ‖ Esth 3,2.3.4,11 ‖ Esr 2,55.58 ‖ Neh 7,57.60.*11,3* ‖ 1Ch 18,7.19,2.4.19 ‖ 2Ch 8,18.9,10.21.

וַעֲבָדַי 1S 29,10 ‖ 2S 2,12.13.31.11,11 ‖ 1R 20,23 ‖ Esth 5,11 ‖ 2Ch 9,10.

מֵעֲבָדַי Ex 9,20 ‖ 1S 21,8 ‖ 2S 2,15.30.11,17.24 ‖ 1R 11,17 ‖ 2R 3,11.10,23.25,24.

עֲבָדַי *suff.* Lev 25,42.55 ‖ 1R 5,23.20,6.22,50 ‖ 2R 9,7.17,13 ‖ Jes 65,8.13³.14 ‖ Jer 7,25.*44,4*.26,5.29,19.35,15 ‖ Ez 38,17 ‖ Zach 1,6 ‖ 2Ch 2,7.

וַעֲבָדַי 1R 5,20 ‖ Jes 65,9.

עֲבָדֶיךָ, K. Gn 42,11.13.44,16.21.*23*.31.46,34.47,3.4 ‖ Ex 5,16.7,28.29.10,6.11,8.32,13 ‖ Nu 31,49.32,25.31 ‖ Jos 9,8.9 ‖ Jud 19,19 ‖ 1S 12,19.16,16.22,14 ‖ 2S 11,24.14,31.15,15.19,6.8.15 ‖ 1R 1,27.2,39.5,20².8,32.36.10,8.20,6.22,50 ‖ 2R 1,13.2,16.6,3.10,5.18,26.22,9 ‖ Jes 36,11.37,24.63,17 ‖ Ps 79,2.10.89,51.90,13.16.102,15.29.119,91 ‖ Dan 1,12.13.9,6 ‖ Esr 9,11 ‖ Neh 1,6.10.11 ‖ 2Ch 2,7².6,23.27.9,7.34,16.

וַעֲבָדֶיךָ Gn 42,10 ‖ Ex 9,30 ‖ Nu 32,27 ‖ 2S 9,10 ‖ Jer 22,2.

וּבַעֲבָדֶיךָ Ex 8,17.9,14.

לַעֲבָדֶיךָ Gn 44,7.47,4 ‖ Ex 5,15.16 ‖ Nu 32,5 ‖ Dt 9,27 ‖ Jos 9,24 ‖ 1S 25,8 ‖ 1R 8,23 ‖ 2Ch 2,9.6,14.

וְלַעֲבָדֶיךָ Ex 8,5 ‖ Nu 32,4 ‖ Jer 37,18.

מֵעֲבָדֶיךָ Gn 44,9 ‖ Jos 10,6.

וּמֵעֲבָדֶיךָ Ex 8,7.

עַבְדֵיכֶם Jos 9,11 ‖ 1S 8,16.

וְעַבְדֵיכֶם Dt 12,12.

עֲבָדָיו, (Q.) Gn 20,8.32,17².40,20².41,10.37.38.44,19.45,16.50,2 ‖ Ex 5,21.7,10.20.8,20.9,20.21.10,1.12,30 ‖ Dt 29,1.32,36.43.34,11 ‖ 1S 16,17.18,22².26.19,1.21,15.22,6.28,7.23.25 ‖ 2S 3,38.6,20.10,2.3.11,1.12,19².21.13,31.36.14,30.15,14.18.16,11.19,18.21,22.24,20 ‖ 1R 1,2.2,40².3,15.5,15.9,27.10,5.15,18.20,12.31.22,3 ‖ 2R 5,13.6,8.11.7,12.9,28.12,21.22.14,5.17,23.21,10.*24,2*.23,30 ‖ Jes 66,14 ‖ Jer 21,7.25,4.19.36,24.31.46,26 ‖ Am 3,7 ‖ Ps 34,23.69,37.135,9.14 ‖ Dan 9,10 ‖ Neh 2,20.9,10 ‖ 1Ch 19,3.20,8 ‖ 2Ch 8,18.9,4.24,25.25,3.32,9.16.33,24.35,24.

וַעֲבָדָיו, (Q.) Gn 14,15 ‖ Ex 9,34.14,5 ‖ Jud 3,24 ‖ 2S 13,24.21,15 ‖ 1R 9,22 ‖ 2R 24,11.12 ‖ Jer 22,4.37,2 ‖ Esth 1,3.2,18.

בַּעֲבָדָיו Ps 105,25 ‖ Job 4,18.

לַעֲבָדָיו 1S 8,14.22,7.28,7 ‖ 2Ch 2,14.35,23.

וְלַעֲבָדָיו 1S 8,15 ‖ Jes 61,15.

מֵעֲבָדָיו Ex 8,25.*27* ‖ Jud 6,27 ‖ 2R 6,12.7,13 ‖ Ez 46,17.

וַעֲבָדֶיהָ 1R 10,13 ‖ 2Ch 9,12.

עַבְדֵיהֶם Esr 2,65 ‖ Neh 7,67.

לְעַבְדֵיהֶם (al. לְעֲבָ') Zach 2,13.

[עֲבָד] וַעֲבָדֵיהֶם *pl. suff.*

opus, factum.

כמו מַעֲבָדֵיהֶם, וכ"ת השבעים; י"ת „תלמידיהון דמשתעבדין להון" כמו וְעַבְדֵיהֶם, ובדרז"ל: שמוש תלמידי חכמים.

Eccl 9,1.

עֲבוֹדָה, עֲבֹדָה

labor, opera; opus, negotium; agricultura; servitium, ministerium; usus; supellex; cultus divinus sacerdotum et Levitarum, munus sacrum.

לדרז"ל בספרי ועשב לעבדת האדם זה הפשתן (ע' ישעיה י"ט ט'). (מה שכתב הבחור בס' הזכרונות: „כל לישנא עבדה חסר" בדותא היא).

Ex 1,14 ‖ Lev 23,7.*8.21.25.35.36* ‖ Nu 4,23.47.28,18.*25.26.29,1.12.35* ‖ Dt 26,6 ‖ Ez 29,18 ‖ Thr 1,3 ‖ 1Ch 28,14².21.

וַעֲבוֹדָה, וַעֲבֹדָה Nu 8,26 ‖ 1Ch 28,14² ‖ 2Ch 34,13.

הָעֲבוֹדָה, הָעֲבֹדָה Ex 2,23².5,9.12,25.26.13,5.35,24.36,5.39,42 ‖ Nu 8,25 ‖ Jes 14,3 ‖ Ez 29,18 ‖ Neh 5,18 ‖ 1Ch 9,19.28 ‖ 2Ch 35,10.

בָּעֲבֹדָה Gn 29,27 ‖ Ex 1,14.

לַעֲבוֹדָה, לַעֲבֹדָה Nu 4,35.*39.43* ‖ 1Ch 25,1.26,8 ‖ 2Ch 34,13.

וּמֵעֲבֹדָה Ex 6,9.

עֲבוֹדַת, עֲבֹדַת *cs.* Ex 30,16.36,1.3.38,21.39,32.40 ‖ Lev 25,39 ‖ Nu 3,7.8.4,4.24.27.28.30.*7,5.18,6*.33.47.7,9.8,11.19.16,9.18,4.7.21.23 ‖ Jos 22,27 ‖ 1Ch 4,21.6,33.9,13.23,28.28,13².20.21 ‖ 2Ch 24,12.29,35.35,16.

וַעֲבֹדַת Nu 4,47 ‖ Jes 32,17 ‖ 2Ch 12,8.

בַּעֲבוֹדַת, בַּעֲבֹדַת Nu 8,24 ‖ Neh 3,5 ‖ 2Ch 31,21.

כַּעֲבוֹדַת 1Ch 28,15.

לַעֲבוֹדַת, לַעֲבֹדַת Ps 104,14 ‖ Esr 8,20 ‖ Neh 10,33 ‖ 1Ch 23,24.*28.32*.25,6.27,26.29,7 ‖ 2Ch 35,2.

וְלַעֲבֹדַת 1Ch 26,30.

מֵעֲבוֹדַת, מֵעֲבֹדַת 1R 12,4 ‖ 2Ch 10,4.

עֲבוֹדָתִי, עֲבֹדָתִי *suff.* Gn 30,26 ‖ 2Ch 12,8.

עֲבֹדָתֵנוּ Neh 10,38.

עֲבֹדַתְכֶם Nu 18,31.

מֵעֲבֹדַתְכֶם Ex 5,11.

עֲבֹדָתוֹ Ex 27,19.35,21 ‖ Nu 3,26.31.36.4,19.49.7,5 ‖ Jes 28,21 ‖ Ez 44,14 ‖ 2Ch 31,2.

לַעֲבֹדָתוֹ 1Ch 23,26.

וְלַעֲבֹדָתוֹ Ps 104,23.

עֲבוֹדָתָם, עֲבֹדָתָם (1Ch 6,17) Ex 1,14 ‖ Nu 4,26.27.31.*33*.32.7,7.*8*.8,22.18,21 ‖ 1Ch 6,17 ‖ 2Ch 8,14.35,15.

בַּעֲבֹדָתָם 1Ch 24,3.

לַעֲבוֹדָתָם, לַעֲבֹדָתָם 1Ch 24,19.25,1 ‖ 2Ch 31,16.

מֵעֲבֹדָתָם Ex 6,6.

עֲבֻדָּה] וַעֲבֻדָּה

servi, familia (coll.).

שם הכולל לעבדים ולשפחות, ולד"ק קרקעות מְעֻבדות ע"י חרישה וזריעה.

Gn 26,14 ‖ Job 1,3.

עַבְדוּת] בְּעַבְדֻתֵנוּ *suff.*

servitus.

ע"מ יַלְדוּת, מַלְכוּת וכדומה.

Esr 9,8.

וּבְעַבְדֻתֵנוּ Esr 9,9.

לַעַבְדֻתָם Neh 9,7.

מַעְבָד] מַעְבָדֵיהֶם *pl. suff.*

opus, res gesta.

Job 34,25.

——— v. ch. et n. pr. ———

עָבָה

crassum, pinguem esse, fieri.

קרוב אל עוּב (ע"ש), וכדוגמתו בערבית וכושית, ובדרז"ל גם: מְעַבִּין, מְעֻבָּה.

1R 12,10 ‖ 2Ch 10,10.

עָבִיתָ *2 perf.* Dt 32,15.

עֲבִי] בַּעֲבִי

densitas.

לד"ק בעב הענן כמו בַּעֲבִי (הובא בשרש עוּב).

Job 15,26 ‖ 2Ch 4,17.

עֳבִי] וְעָבְיוֹ *suff.*

crassities.

1R 7,26 ‖ Jer 52,21 ‖ 2Ch 4,5.

מַעֲבֶה] בְּמַעֲבֵה *cs.*

densitas.

1R 7,46.

——— conf. עוּב ———

עָבַט] לַעֲבֹט *inf. cs.*

pignus dare pro mutuo; mutuum accipere. *Pi.* mutare, *Vulg.* declinare; *Hi.* mutuum dare.

יש מחברין אותו עם עָבַת במובן קשירה והתקשרות (ע' הערה אל לוה); וטעם ולא יעבטון ארחותם שלא יסתבכו זה בזה (כמעשה עבות), אמנם נראה יותר שהוא כמו יְעַוְּתוּן.

Dt 24,10.

תַּעֲבֹט *2 impf.* Dt 15,6.

עִבֵּט] יְעַבְּטוּן *Pi. 3 impf. pl.* Joel 2,7.

הֶעֱבִיט] וְהַעֲבַטְתָּ *Hi. 2 perf.* Dt 15,6.

וְהַעֲבֵט *inf. abs.* Dt 15,8.

תַּעֲבִיטֶנּוּ *2 impf. suff.* Dt 15,8.

עֲבוֹט] הָעֲבוֹט

pignus.

Dt 24,11.13.

עֲבֹטוֹ *suff.* Dt 24,10.

בַּעֲבֹטוֹ Dt 24,12.

עַבְטִיט

bona pro pignore capta, copia aeris alieni.

בנוסח הבבלי עב־טיט תרין מלין, וכן פי' הראב"ע והרד"ק טִיט עָב ע"ד רבים עמים, והאחרונים פתרוהו מענין עבוט וע"מ סגריר, הכליל, וכת"י מתקף עלך תקוף חובין.

Hab 2,6.

עָבֵר, עָבַר

transire, transgredi, traicere; violare; excedere, perire, interire; condonare (peccatum); procedere, pergere, petere locum; ingredi, inire (foedus); anteire, antegredi; discedere; *Pi.* repagulare; concipere; *Hith.* irasci; superbire.

כדוגמתו בארמית, סורית, ערבית ואשורית. השמרוני והשבעים קורין בבראשית מ"ז כ"א: ואת־העם הֶעֱבִיד אתו לַעֲבָדִים, וי"ג גם בש"ב י"ב ל"א הֶעֱבִיד ת' הֶעֱבִיר; בירמיה ט"ו י"ד: וְהַעֲבַדְתִּיךָ אֶת־איביך (ע' ת"י והשבעים); לד"ק גי הָעֹבְרִים דיחזק' ל"ט י"א שֵׁם עצ"פ הָעֲבָרִים; תנינא קורין השבעים הַיְּעָרִים, ואֶת־הָעֹבְרִים י"ד השמיטו; בנחום א' י"ב וא"ו של וְעָבָר נמשך גם אל ועבר; השבעים קורין בתהלים ל"ז ל"ו וָאֶעֱבֹר ת' וַיַּעֲבֹר, וי"ג במ"ח ה' חָבְרוּ יחדו; טעם ולא יעבר דקמ"ח ו' ע"ד וימי הפורים לא יעברו, וי"ג יַעֲבֹרוּ (ע' איוב י"ד ה'); יונתן והסורי קורין במשלי כ"ו י' וְשֹׂכֵר עֹבֵר יָם ת' וְשֹׂכֵר עֹבְרִים; לד"ק עֹבֵר שבפסוק י"ז מוסב על הכלב, וי"מ אותו מלשון עֶבְרָה כלומר כלב זֹעֵם ומתקצף (מִתְעַבֵּר לד"ק כמו מִתְעָרֵב ?).

Gn 15,17.32,32.33,3 ‖ Nu 5,14 ‖ Jos 4,22.7,15.19,13 ‖ Jud 3,26.11, 29 ‖ 2S 16,1.17,22.24.18,9.19,40. 41.20,13 ‖ 1R 22,24 ‖ 2R 4,31 ‖ Jes 10,28.28,15 ‖ Jer 2,6.8,20 ‖ Mich 5,7 ‖ Hab 3,10 ‖ Zeph 2,2 ‖ Ps 124, 4.5 ‖ Job 15,19 ‖ Cant 2,11.5,6 ‖ 2Ch 18,23.

וְעָבַר, וְעָבֵר Ex 12,23 ‖ Nu 5,14. 32,21.34,4² ‖ Jos 15,3².4.6.7.10². 11.16,2.6.18,13.18.19 ‖ Jes 8,8. 21 ‖ Nah 1,12 ‖ Zach 10,11 ‖ Dan 11,10.40.

עֲבָרוֹ *suff.* Jer 23,9.

עָבְרָה *3 perf. f.* 1S 14,23 ‖ Nah 3,19 ‖ Ps 103,16 ‖ Job 30,15.37, 21.

וְעָבְרָה 2S 19,19.

עָבַרְתָּ *2 perf.* Jud 12,1 ‖ 2S 15, 33.

וְעָבַרְתָּ 1R 2,37.

עָבַרְתִּי (בָ) *1 perf.* Gn 32,11 ‖ Dt 26,13 ‖ 1S 15,24 ‖ Hos 10,11 ‖ Prv 24,30.

וְעָבַרְתִּי Ex 12,12.

שֶׁעָבַרְתִּי Cant 3,4.

עָבְרוּ, עָבָרוּ, עָבְרוּ (Ps 18,13) *3 perf. pl.* Jos 3,16.4,13.6,8.7, 11 ‖ Jud 2,20 ‖ 1S 13,7 ‖ 2S 17,20 ‖ Jes 10,29.16,8.24,5 ‖ Jer 5,28.48, 32 ‖ Hos 6,7.8,1 ‖ Jon 2,4 ‖ Ps 18, 13.38,5.42,8.48,5.73,7.88,17 ‖ Prv 22,3.27,12 ‖ Job 11,16.17,11 ‖ Dan 9,11 ‖ 1Ch 12,15(16).29,30.

וְעָבְרוּ Jer 22,8 ‖ Ez 39,15.

עֲבַרְתֶּם *2 perf. pl.* Gn 18,5 ‖ Dt 29,15 ‖ Jos 3,4.

וַעֲבַרְתֶּם Dt 12,10.

עָבַרְנוּ *1 perf. pl.* Nu 13,32.*14*, *7* ‖ Dt 2,14.29,15 ‖ Jos 24,17.

וְעָבַרְנוּ Jud 19,12.

עוֹבֵר, עֹבֵר *pt.* Gn 23,16 ‖ Dt 2, 18.3,21.4,22.9,1.30,18.31,3² ‖ Jos 3,11 ‖ Jud 8,4 ‖ 2S 15,23 ‖ 1R 9,8. 19,11.20,39 ‖ 2R 4,9.6,26.30.12, 5 ‖ Jes 23,2.29,5.33,8.34,10.60, 15 ‖ Jer 9,9.11.13,24.18,16.19,8. *49,17*.50,13 ‖ Ez 5,14.14,15.16,15. 25.33,28.35,7.36,34 ‖ Nah 1,8 ‖ Zeph 2,15.3,6 ‖ Ps 8,9.144,4 ‖ Prv

7,8.26,17 ‖ Cant 5,5.13 ‖ Ruth 4, 1 ‖ Esth 3,3 ‖ 2Ch 7,21.

וְעֹבֵר Mich 7,18.

מֵעֹבֵר Zach 7,14.9,8.

הָעֹבֵר Ex 30,13.*14*.38,26 ‖ Dt 9,3.

עֹבְרִים *pl.* Nu 14,41.33,51.*35*, *10* ‖ Dt 2,4.4,14.*6*,*1*.*11*,*8*.*11*. 22. 26.*11*,*31*.*31*,*13*.*32*,*47* ‖ Jos 1,11.3, 17 ‖ Jud 19,18 ‖ 1S 14,8.29,2² ‖ 2S 15,18².23².24,20 ‖ 1R 13,25 ‖ Ez 39,14 ‖ Prv 26,10 ‖ 2Ch 24,20.30, 10.

הָעֹבְרִים Jer 34,18.19 ‖ Ez 39, 11².14.15 ‖ Ps 129,8.

לָעֹבְרִים Jes 51,23.

מֵעֹבְרִים Mich 2,8.

עֹבְרֵי, עוֹבְרֵי *cs.* Ps 80,13 (נס״א). 84,7. 89,42 (נס״א) ‖ Thr 1,12 (נס״א). 2,15 ‖ Job 21,29.

לְעֹבְרֵי Prv 9,15 (נס״א).

עָבוֹר *inf. abs.* 2S 17,16.

עֲבֹר, עֲבוֹר *cs.* Nu 20,21.21,23. 22,26 ‖ Jud 11,20 ‖ Am 7,8.*8*,*2* ‖ Prv 19,11.

בַּעֲבֹר Ex 33,22.

כַּעֲבוֹר, כַּעֲבֹר 1R 18,29 ‖ Prv 10, 25.

לַעֲבוֹר, לַעֲבָוֹר־, לַעֲבָר־, לַעֲבֹר Nu 22,18.24,13 ‖ Dt 17,2 ‖ Jos 3, 14.17.*4*,*1*.4,11 ‖ Jud 3,28 ‖ 1S 14, 4 ‖ 2S 15,24 ‖ 1R 18,6 ‖ Jes 51,10 ‖ Jer 41,10 ‖ Ez 47,5 ‖ Nah 2,1.14.

מֵעֲבוֹר, מֵעֲבֹר Nu 32,7 ‖ 1S 30, 10 ‖ 2R 6,9 ‖ Jes 54,9 ‖ Job 33,18. 28 ‖ Thr 3,44.

עָבְרִי *suff.* Ex 33,22 ‖ Dt 4,21.

עָבְרֵנוּ, (K.) Jos 4,23.5,1.

בְּעָבְרְךָ [בְּעָבְרְךָ Dt 27,3.

לְעָבְרְךָ Dt 29,11.

עָבְרְכֶם Jos 4,23.

בְּעָבְרְכֶם Dt 27,4.*12* ‖ Jos 23,16.

עָבְרוֹ 2R 4,8 ‖ Jes 28,19.

בְּעָבְרוֹ Jos 4,7 ‖ 2S 19,19.

עָבְרָם Q. **עָבְרֵנוּ** K. Jos 5,1.

כְּעָבְרָם 2R 2,9.

עֲבֹר *imper.* Ex 17,5 ‖ Jos 1,2 ‖ 2S 19,34 ‖ Ez 9,4.

וַעֲבֹר 2S 15,22 ‖ Prv 4,15.

עִבְרוּ *pl.* Gn 32,17 ‖ Ex 32,27 ‖ Jos 1,11.4,5.6,7.22,19 ‖ 1S 25,19 ‖ Jes 23,6.62,10² ‖ Jer 2,10 ‖ Ez 9, 5 ‖ Am 6,2.

וְעִבְרוּ Dt 2,13.24 ‖ Jos 3,6 ‖ 2S 17, 21.

עִבְרִי, עֲבֹרִי *f. sg.* Jes 23,1.12. 47,2 ‖ Mich 1,11.

אֶעֱבוֹר, אֶעֱבֹר *1 impf.* Gn 30, 32.31,52 ‖ Dt 2,29 ‖ Am 5,17 ‖ Ps 42,5.141,10 ‖ Job 19,8.

אֶעֱבוֹר Q., **אֶעֱבוֹד** K. Jer 2,20.

וָאֶעֱבֹר Ez 16,6.*8* ‖ Neh 2,14.

אֶעֱבְרָה, אֶעְבְּרָה Nu 20,19.21, 22 ‖ Dt 2,27.28.3,25 ‖ Jud 11,17. 12,5 ‖ 2S 16,9.

וְאֶעְבְּרָה Jud 12,3.

תַּעֲבוֹר, תַּעֲבָר־, תַּעֲבֹר *2 impf.* Gn 18,3.31,52 ‖ Nu 20,18.20 ‖ Dt 3,27.*31*,*2*.34,4 ‖ 2S 17,16 ‖ Jes 43, 2 ‖ Prv 4,15.

תַּעֲבוּרִי *2 impf. f.*

כצ״ל כעדות המכלול וס׳ לוית חן.

Ruth 2,8.

יַעֲבוֹר, יַעֲבָוֹר־, יַעֲבָר־, יַעֲבֹר *3 impf.* Gn 33,14 ‖ Ex 15,16² ‖ Lev 27,32 ‖ Nu 6,5 ‖ Dt 3,28. 24,5.30, 13 ‖ Jos 6,7 ‖ Jud 9,25 ‖ 2S 19,37. 38.39 ‖ Jes 26,20.28,15.18.19.31, 9.40,27.41,3 ‖ Jer 51,43 ‖ Ez 5,17. 48,14 ‖ Am 8,5 ‖ Zach 9,8 ‖ Ps 17, 3.57,2.90,4.148,6 ‖ Job 9,11.14,5 ‖ Esth 1,19.9,27.

וְיַעֲבֹר 1S 9,27.26,22 ‖ Job 13,13.

וַיַּעֲבֹר Gn 12,6. 31,21. 32,23. 41, 46 ‖ Ex 34,6 ‖ Jos 4,11.10,29.31. 34 ‖ Jud 11,29².32.12,1 ‖ 1S 9,4³. 27.15,12.26,13.27,2 ‖ 2S 10,17.11, 27.15,22.18,23.19,32.40.41.20,14 ‖ 1R 19,19.22,26 ‖ 2R 2,14.4,8.8, 21 ‖ Mich 2,13 ‖ Hab 1,11 ‖ Ps 37, 36 ‖ Esth 4,17 ‖ 1Ch 19,17 ‖ 2Ch 21,9.

יַעַבְרֶנּוּ *suff.* Jes 33,21.35,8.

יַעַבְרֻנְהוּ Jer 5,22.

תַּעֲבָר־, תַּעֲבֹר *3 impf. f.* Lev 26,6 ‖ Nu 5,30 ‖ Ez 14,17.29,11² ‖ Thr 4,21.

וַתַּעֲבֹר Gn 32,22 ‖ 2R 14,9 ‖ 2Ch 25,18.

נַעֲבֹר *1 impf. pl.* Nu 20,17².*21*, *22*.32,22.

וַנַּעֲבֹר Dt 2,8².13.

נַעְבְּרָה־ Nu 20,17 ‖ Jud 11,19.

וְנַעַבְרָה, וְנַעְבְּרָה 1S 14,1.6 ‖ Jes 51,23.

תַּעַבְרוּ, תַּעֲבֹרוּ *2 impf. pl.* Gn 18,5 ‖ Dt 3,18.27,2 ‖ Jos 1,14 ‖ Am 5,5.

וַתַּעַבְרוּ Jos 24,11.

יַעַבְרוּ, יַעֲבֹרוּ *3 impf. pl.* Nu 32,27.29.30 ‖ Jos 3,1 ‖ Jes 45,14³ ‖ Jer 11,15 ‖ Joel 4,17 ‖ Ps 66,6 ‖ Prv 8,29 ‖ Job 6,15.36,12 ‖ Esth 9,28.

וְיַעֲבֹרוּ [וְיַעַבְרוּ Job 34,20.

וַיַּעַבְרוּ, וַיַּעֲבֹרוּ (K.), Gn 37,28. 50,4 ‖ Nu 33,8 ‖ Jos 2,23.3,2.4,10. 12.18,9 ‖ Jud 6,33. 9,26. 10,9.18, 13.19,14 ‖ 1S 9,4 ‖ 2S 2,15.29.*17*, *22*.*24*,*5*.19,41 ‖ 2R 2,8.18,12 ‖ Jer 34,18 ‖ Mich 2,13 ‖ Neh 9,11.

יַעֲבֹרוּן [יַעַבְרוּן Ps 104,9.

יַעַבְרֻנְהוּ *suff.* Jer 5,22.

יַעַבְרוּם Jer 8,13.

תַּעֲבֹרְנָה *f.* Jer 33,13 ‖ Ps 81,7.

יַעֲבֹר [נֶעֱבָר *Ni. 3 impf.* Ez 47,5.

עִבֵּר *Pi. 3 perf.* Job 21,10.

וַיְעַבֵּר *3 impf.* 1S 6,21.

הֶעֱבִיר *Hi. 3 perf.* Gn 47,21 ‖ 2S 12,13 ‖ 2R 16,3 ‖ Jer 46,17 ‖ Esth 8,2 ‖ 2Ch 33,6.

וְהֶעֱבִיר 2S 12,31 ‖ 2R 21,6 ‖ Ps 136,14.

וְהֶעֱבִירַנִי *suff.* Ez 37,2.

הֶעֱבַרְתָּ (ה׳ בצירה) *2 perf.* Jos 7,7.

וְהַעֲבַרְתָּ Ex 13,12 ‖ Lev 25,9 ‖ Nu 27,7 ‖ Ez 5,1.

וְעֶבְרָתוֹ ח׳ וַעֲבָרָתוֹ וכב״ב ח׳: ושבט עֶבְרָתוֹ יִכְלֶה (וי״מ מן מעבור הארץ).

Zeph 1,15 ‖ Ps 78,49 ‖ Prv 11,4. 23.

וְעֶבְרָה Jes 13,9.

בְּעֶבְרָה Jes 14,6.

עֶבְרַת *cs.* Ez 7,19‖Zeph 1,18.

בְּעֶבְרַת Jes 9,18.13,13 ‖ Prv 21, 24.

עֶבְרָתִי *suff.* Jes 10,6 ‖ Ez 21,36. 22,21.31.38,19‖Hos 5,10.

בְּעֶבְרָתִי Hos 13,11.

עֶבְרָתְךָ [עֶבְרָתֶךָ Hab 3,8 ‖ Ps 85,4.90,11.

בְּעֶבְרָתֶךָ Ps 90,9.

עֶבְרָתוֹ Jer 7,29.48,30‖Prv 22,8‖ Thr 3,1.

וְעֶבְרָתוֹ Jes 16,6‖Am 1,11 ‖ Prv 14,35.

בְּעֶבְרָתוֹ Thr 2,2.

וְעֶבְרָתָם Gn 49,7.

עֲבָרוֹת *pl.* Job 21,30.

עַבְרוֹת (Ben-Naphth. עֶ) *cs.* Job 40,11.

בְּעַבְרוֹת Ps 7,7.

עֲבָרָה] הָעֲבָרָה

ratis, *al.* vadum; locus incultus.

השבעים קורין וַעָבְדוּ הָעֲבָרָה וגו׳!

2S 19,19.

בְּעַבְרוֹת K., בְּעַרְבוֹת Q. *pl. cs.* 2S 15,28.

מַעֲבָר] מַעֲבַר *cs.*

transitus, vadum fluminis, fauces montium; *invasio.*

Gn 32,23‖1S 13,23‖Jes 30,32.

מַעְבָּרָה

vadum fluvii, fauces s. porta.

לר״ק מעברה דישעיה י׳ כ״ט שם מקום.

Jes 10,29.

מַעְבָּרוֹת *pl. I.* Jes 16,2.

וְהַמַּעְבָּרוֹת Jer 51,32.

הַמַּעְבָּרוֹת *pl. II.* Jos 2,7 ‖ 1S 14,4.

הִתְעַבַּרְתָּ *2 perf.* Ps 89,39.

מִתְעַבֵּר *pt.* Prv 14,16.26,17.

מִתְעַבְּרוֹ *suff.* Prv 20,2.

וַיִּתְעַבֵּר, וַיִּתְעַבָּר *3 impf.* Dt 3,26‖Ps 78,21.59.

עֵבֶר

regio ulterior trans flumen vel mare sita; ripa; regio opposita, latus oppositum; אֶל־עֵבֶר versus; מֵעֵבֶר trans, ultra.

השבעים קורין בירמיה כ״ב כ׳ מֵעֵבֶר־יָם (או לְעֵבֶר הַיָּם) ת׳ מֵעֲבָרִים.

Ex 25,37.28,26.39,19 ‖ Dt 4,49. 30,13‖Jos 13,27.22,11‖1R 5,4²‖ Jes 8,23‖Ez 1,9.*10,22*.12 ‖ Esr 8, 36‖Neh 2,7.9.3,7.

הָעֵבֶר 1S 26,13.

מֵהָעֵבֶר 1S 14,4².

בְּעֵבֶר Gn 50,10.11‖Dt 1,1.5.3,8. *25*.20.4,41.46.47.11,30‖Jos 1,14. 15.2,10.*5,1.9,1.10*.7,7.12,1.7.13,8. 22,4.24,2.8.14 ‖ Jud 5,17.10,8.11, 18‖1S 31,7²‖Jer 25,22.

בְּעֵבֶר K., מֵעֵבֶר Q. Jos 24,15.

לְעֵבֶר 1S 14,40²‖1R 7,20.

מֵעֵבֶר Nu 21,13. 22,1.*34,15*.32, 19².32.35,14 ‖ Dt 30,13 ‖ Jos 13, 32.14,3.17,5.18,7.24,3‖Jud 7,25‖ 1S 14,1‖2S 10,16 ‖ 1R 4,12.7,30. 14,15‖Jes 18,1 ‖ Zeph 3,10‖Job 1,19‖1Ch 19,16.26,30‖2Ch 20,2.

מֵעֵבֶר K., בְּעֵבֶר Q. Jos 22,7.

וּמֵעֵבֶר Jos 20,8 ‖ 1Ch 6,63.12,37 (38).

לְעֶבְרוֹ *suff.* Jes 47,15.

מֵעֲבָרִים *pl.* Jer 22,20.

בְּעֶבְרֵי *cs.* Jes 7,20‖Jer 48,28.

עֲבָרָיו *suff.* 1R 5,4‖Jer 49,32.

עֶבְרֵיהֶם Ex 32,15.

עֶבְרָה

nimia vehementia; ira vehementissima; superbia, fastus.

הַח׳ בארטה מצא לו חבר בערבית בהפך אתוֹן غرب (ואולי מפני שהכועס כאלו עובר מדעתו). השבעים קורין במשלי י״ד ל״ה

הֶעֱבַרְתִּי *1 perf.* Zach 3,4.

וְהַעֲבַרְתִּי Jer 15,14‖Ez 20,37.

הֶעֱבִירוּ *3 perf. pl.* 2S 19,41 ‖ Ez 23,37.

וְהֶעֱבִירוּ Nu 8,7.

וְהַעֲבַרְתֶּם *2 perf. pl.* Nu 27,8‖ Jos 4,3.

מַעֲבִיר *pt.* Dt 18,10‖Dan 11,20.

מַעֲבִרִים *pl.* 1S 2,24.

הַעֲבִיר *inf.* Jos 7,7.

בְּהַעֲבִיר Ez 16,21.20,26.31.

לְהַעֲבִיר Lev 18,21 ‖ 2S 3,10.19, 16‖2R 23,10‖Jer 32,35‖Esth 8, 3‖2Ch 30,5.

לַעֲבִיר 2S 19,19.

הַעֲבִרֵנוּ *suff.* Dt 2,30.

לְהַעֲבִרוֹ 1S 20,36.

הַעֲבֵר, הַעֲבֶר־ *imper.* 2S 24, 10‖Ps 119,37.39‖1Ch 21,8.

וְהַעֲבֵר Eccl 11,10.

הַעֲבִירֻנִי *pl. suff.* 2Ch 35,23.

אַעֲבִיר *1 impf.* Ex 33,19‖Ez 14, 15‖Zach 13,2.

וְתַעֲבִיר *2 impf.* Job 7,21.

תַּעֲבִרֵנוּ *suff.* Nu 32,5.

יַעֲבִיר Q. (יַעֲבוֹר K.) *3 impf.* Ez 48,14.

וַיַּעֲבֵר, וַיַּעֲבֶר־ Gn 8,1.32,24‖1S 16,9.10‖1R 15,12‖Jon 3,6 ‖ Esr 1,1‖2Ch 15,8.36,22.

וַיַּעֲבִרֵנִי *suff.* Ez 46,21.47,3.4².

וַיַּעֲבִרֵהוּ 1S 16,8‖2S 2,8.

וַיַּעֲבִרֵם, וַיַּעֲבִירֵם Gn 32,24‖Ps 78,13.

תַּעֲבִירוּ *2 impf. pl.* Lev 25,9 ‖ Nu 31,23².

וְיַעֲבִירוּ *3 impf. pl.* Neh 8,15.

וַיַּעֲבִרוּ ,(K) וַיַּעֲבִירוּ Ex 36,6 ‖ 2S 19,41.42 ‖ 2R 17,17 ‖ Esr 10,7.

יַעֲבִירֻנִי *suff.* Neh 2,7.

וַיַּעֲבִירֵהוּ 2Ch 35,24.

וַיַּעֲבִרוּם Jos 4,8.

הִתְעַבֵּר [הִתְעַבָּר *Hith. 3 perf.* Ps 78,62.

עוּגָב

organum, tibia, fistula, LXX κιθάρα.

מין כלי זמר, ת״י אבובא, וי״פ מן חשק ואהבה (viole d'amour), וכן לרד״ק מנים הברו.

Job 21,12.

וְעוּגָב Gn 4,21.

וְעֻגָב Ps 150,4.

וְעֻגָבִי *suff.* Job 30,31.

——— עוג v. עֻגָה ———

עָגֹל, עָגוֹל

rotundus.

לפי השבעים יש לגרוס במ״א י׳ ט׳ וראש עָגֹל.

1R 7,23.31.35.10,19‖2Ch 4,2.

עֲגֻלָּה] עֲגֻלּוֹת *pl. f.* 1R 7,31.

עָגִיל

annulus, inauris.

Nu 31,50.

וַעֲגִילִים *pl.* Ez 16,12.

עֲגָלָה

currus, plaustrum; currus bellicus; plostillum punicum.

אולי ע״ש האופנים והגלגלים העגולים וסגלגלים. השבעים קורין בישעיה וכעבות הָעֲגָלָה.

Nu 7,3 ‖ 1S 6,7 ‖ 2S 6,3 ‖ Jes 28,27‖1Ch 13,7.

הָעֲגָלָה 1S 6,8.11.14‖2S 6,3 ‖ Jes 5,18‖Am 2,13.

וְהָעֲגָלָה 1S 6,14.

בָּעֲגָלָה 1S 6,7.10.

בָּעֲגָלָה 1Ch 13,7.

עֶגְלָתוֹ *suff.* Jes 28,28.

עֲגָלוֹת *pl.* Gn 45,19.21.46,10.

הָעֲגָלוֹת, הָעֲגָלֹת Gn 45,27 ‖ Nu 7,6.7.8.

בָּעֲגָלוֹת Gn 46,5.

עֶגְלֹת *cs.* Nu 7,3.

מַעְגָּל

orbita; via; vitae ratio; carrago.

Ps 140,6.

בַּמַּעְגָּל 1S 26,5.7.

מַעְגַּל *cs.* Jer 26,7 ‖ Prv 2,9.4,26.

וַיְעַבְּתוּהָ [עִבֵּת *Pi. 3 impf. pl. suff.* Mich 7,3.

עָבֹת, עָבוֹת

adj. implexus (de densae frondis arboribus).

Lev 23,40‖Ez 20,2‖Neh 8,15.

עֲבֻתָּה *f.* Ez 6,13.

עֲבֹת, עֲבוֹת

opus tortile; funis, vinculum; ramus densae frondis.

י״מ עבותים דיחזקאל ל״א ג׳, י׳ וי״ד כטעם עבים וענגים.

Ex 28,14.22.39,15‖Ps 129,4.

וְכַעֲבוֹת Jes 5,18.

עֲבֹתוֹ *suff.* Job 39,10.

עֲבֹתִים, עֲבוֹתִים *pl. I* Jud 15,13.16,12‖ Ez 3,25.4,8.19,11.31,3.10.14.

הָעֲבֹתִים Jud 15,14.

בַּעֲבֹתִים Jud 16,11‖Ps 118,27.

עֲבֹתֵימוֹ *suff.* Ps 2,3.

עֲבֹתֹת *pl. II* Ex 28,24.

הָעֲבֹתֹת Ex 28,14. 25. *39,18.* 39,17.

בַּעֲבֹתוֹת Hos 11,4.

עָגְבָה, עָגְבָה 3 *perf. f.* [עָגַב]

amare, amore impudico et incesto flagrare.

ענין התעוררות לחשק ואהבה, ומעין הוראתו בערבית (ובגמרא עגבות אין בהם משום ערוה).

Ez 23,7.9.12.

עֹגְבִים [עֹגֵב *pt. pl.* Jer 4,30.

וַתַּעְגַּב, K. *3 impf. f.* Ez 23,5.16.

וַתַּעְגְּבָה, Q. Ez 23,16.20.

עָגָב v. עֶגֶב] עֲגָבִים *pl.*

amores.

השבעים קורין: כי כְזָבִים בפיהם.

Ez 33,31.32.

עֲגָבָה] עַגְבָתָהּ *suff.*

amor impudicus, meretricius.

Ez 23,11.

מַעְבְּרוֹת *cs.* Jud 3,28.12,5.6.

עָבוּר] מֵעֲבוּר *cs.*

fruges, frumentum, proventus terrae.

כמו בסורית ובאשורית, ע״ד תְּבוּאָה מן בּוֹא, יְבוּל מן יָבַל. י״פ מזה בעבור האדמה חתה דירמיה, וגורסין מֵעֲבוּר, וגם שבט עברתו דמשלי כ״ב ח׳.

Jos 5,11.12.

בַּעֲבוּר, (2) בַּעֲבֻר

in gratiam alic., alic. rei gratia, causa, propter; pro; *sq. inf.* eum in finem, ut.

יתכן לפתרו מן עֲבָר, צד, ע״ד מִפְּנֵי, או מן עָבַר ע״ד בִּגְלַל מן גָּלַל (בִּשְׁבִיל מן שְׁבִיל); י״ג בש״ב י״ג כ״א: בְּעוֹד הילד חי (כבפסוק שלאחריו), ובירמיה מסרסין וקורין: חתה האדמה בעבור כי לא היה גשם (ואולי הוא נוסח אחר של כי).

Gn 8,21.18,29.31.32.21,30.26,24.27,4.10.19.31.46,34‖Ex 9,14.16[2].13,8.19,9‖1S 1,6.12,22‖ 2S 5,12‖6,12.7,21.9,1.7.10,3.12,21.25.13,2.18,18 ‖ Jer 14,4 ‖ Am 2,6.*8,6* ‖ Mich 2,10 ‖ Ps 105,45.132,10 ‖ 1Ch 14,2.17,19.19,3 ‖ 2Ch 28,19.

וּבַעֲבוּר Ex 20,20‖Job 20,2.

לְבַעֲבוּר Ex 20,20 ‖ 2S 14,20.17,14.

בַּעֲבוּרִי *suff.* 1S 23,10.

בַּעֲבוּרֶךָ [בַּעֲבוּרְךָ Gn 3,17.

בַּעֲבוּרֵךְ Gn 12,13.

בַּעֲבוּרָהּ Gn 12,16.

בַּעֲבוּרָם Gn 18,26‖Ps 106,32.

——— v. ch. et n. pr. ———

עָבַשׁ] עָבְשׁוּ 3 *perf. pl.*

putrescere, *al.* vanescere.

כמוהו בערבית בהוראת התיבש והצטמק, ואחיו עפש בארמית ובדרז״ל.

Joel 1,17.

עָבַת°

contorquere, pervertere.

י״פ ויעבתוה שהגדילו והרחיבו כמות דבר המשפט יתר על המדה, או שעשוה שָׁזוּר ומְסֻבָּךְ; ונראה שהוא כמו ויעותוה, וכמו שֶׁיֵּאָמֵר מן חֶבֶל וַיְחַבְּלוּהָ.

בְּמַעְגְּלֵי־ [מַעְגָּלִים *pl. cs.* Ps 23,3‖Prv 4,11.

וּמַעְגָּלֶיךָ *suff.* Ps 65,12.

הַמַּעְגָּלָה [מַעְגָּלָה 1S 17,20.

בְּמַעְגְּלוֹתֶיךָ [מַעְגָּלוֹת *pl. suff.* Ps 17,5.

מַעְגְּלֹתָיו Prv 5,21.

מַעְגְּלֹתֶיהָ Prv 2,18.5,6.

בְּמַעְגְּלֹתָם Jes 59,8‖Prv 2,15.

עֵגֶל

vitulus.

כמוהו בצורית, ערבית וכושית; יונתן קורא ביהזקאל א׳ ז׳: ככף רגל עֲגָלָה או עֵגֶל.

Ex 32,4.8 ‖ Lev 9,2.8 ‖ Dt 9,16 ‖ 1S 28,24‖Jes 27,10‖Ez 1,7‖ Hos 8,6‖Ps 29,6.106,19‖Neh 9,18.

וְעֵגֶל Lev 9,3‖Jes 11,6.

הָעֵגֶל Ex 32,19.20. 24.35 ‖ Dt 9, 21‖Jer 34,18.19.

כְּעֵגֶל Jer 31,18(17).

עֶגְלֵךְ *suff.* Hos 8,5.

עֲגָלִים *pl.* 2R 17,16‖Hos 13,2.

וַעֲגָלִים Am 6,4.

בַּעֲגָלִים Mich 6,6.

לָעֲגָלִים 1R 12,32.

וְלָעֲגָלִים 2Ch 11,15.

עֶגְלֵי *cs.* 1R 12,28 ‖ 2R 10,29 ‖ 2Ch 13,8.

בְּעֶגְלֵי Ps 68,31.

כְּעֶגְלֵי Jer 46,21‖Mal 3,20.

עֶגְלָה

vitula, iuvenca.

Gn 15,9‖Jer 46,20‖Hos 10,11.

הָעֶגְלָה Dt 21,4^{2}.6.

כְּעֶגְלָה Jer 50,11.

עֶגְלַת *cs.* Dt 21,3‖1S 16,2‖Jes 7, 21.15,5‖Jer 48,34.

בְּעֶגְלָתִי *suff.* Jud 14,18.

לְעֶגְלוֹת *pl.* Hos 10,5.

v. n. pr.

עָגַם] 3 *perf. f.* עָגְמָה

tristem esse, dolere.

בדרז״ל שגור עגמת נפש. השבעים קורין בישעיה י״ט י׳ עגמי־נפש (ואולי הטעם שהוה וכפוף ראש כאגמון); יש מחברין אותו עם ענן, נקשרה נפשי לאביון.

Job 30,25.

עָגַן°

detineri, occludi, innuptam esse.

כמוהו בסורית, ובערבית (במ״ם ת׳ הנו״ן), במובן עכבה, כליאה וחבישה, ובדרז״ל עוגני הספינה, ועגונה לאשה שזקוקה לבעלה שהלך למדינת הים (ואולי הוא קרוב אל עגל, ע׳ הערה אל סדר).

Ni 2 (תֵּעָגֵנָּה =) תֵּעָגֵנָה [נֶעְגַּן *impf. f. pl.* Ruth 1,13.

עָגוּר

garriens, al. hirundinis species, pica.

מין ממיני העופות הנוסעים. כסוס עגור כמו ועגור. להשבעים האי דירמיה בלא ו׳ החבור.

Jes 38,14.

וְעָגוּר Jer 8,7.

עַד I

intra (tempus), durante aliqua re; usque ad, ad (de spatio, tempore et gradu; dum), usque dum, donec; adeo ut.

כמוהו בארמית, צבית ואשורית. בא לפעמים ת׳ עוד (איוב א׳ י״ח). לד״ק עַד דיהושע י׳ י״ג מורה על תשלום השירה, שהתחילה במלות ויעמד השמש וגמרה במלות יקום גוי אויביו (וכן אפשר לפרש עד עקרה דש״א ב׳ ה׳); יש נורסין בי״ז י״ד על־אשר עד כה; בש״א ו׳ י״ה וְעַד אֶבֶן הגדולה, כלומר שהניחוה שם לעדות לדור אחרון; במ״ב ט״ו כ״ב עד זנוני איזבל כמו עֹד, כל עֹד שיתקיימו, ואולי הוא ר״ת על־דבר; יונתן והשבעים קורין בירמיה י״א י״ד בעת רעתם; בל״א ל״ט (ל״ח) על סבירין עד; ביהזקאל למדנחאי ותבוא עֶת־שנותיך; ביונה ד׳ ב׳ עֹד היותי; בחגי ג׳ י״ט (לפי השבעים) ועֹד הגפן; באיוב ח׳ כ״א עֹד ימלה, ובאיכה ד׳ י״ט עד־מה תכלינה עינינו.

Gn 3,19.6,7.*7,23*^{2}.8,5.7.10,19^{2}.11, 31.12,6^{2}. 13,3. 12. 15.14,6. 14. 15. 15,16.18.19,22.37.38. 22,5. 24,19. 33.25,18.26,13.33.27,33.34.44.45. 28,15.29,8.31,24.29. 32,25.33. 33, 3.14.34,5.35,20.38,1.11.17. 39,16. 41,49.43,25.44,28.47,26.48,5.15. 49,10.26.50,10‖Ex 7,16.9,7.10,3. 6.7.26.11,5.12,6.10^{2}.15.18.22.24. 29.14,13.28.15,16^{2}.16,19.20.23. 24.28.35^{2}.17,12.18,13.14.22,3.8. 25.23,18.30.31.24,14.27,5.21.29, 34.32,20.33,8.22.34,34.35.38,4. 40,37 ‖ Lev 6,2.7,15.8,33.11,24. *27.31.39.14,46.15,10.19.23*.25. *28.40*^{2}*.15,5.6.7.8.10.11.16.17.21. 22.27*.32.*17,15*.42.12,4.15,18.16, 17.19,6.13.22,4.6.30.23,14^{2}.16.32. 24,3.25,22^{2}.28.29.30.40.*50.52.27, 18.23*.26,18‖Nu 3,13.4,23.5,3.6, 5.8,4^{2}.9,12.15.21.10,21.11,20^{2}.12, 15.13,21.22.23.14,11.27.33.45. 19,7.8.*10*.21.22.20,17.*21,22*.21, 24^{2}.26.30^{3}.35.22,30.23,24.24,22. 32,9.13.17.18.21.33,49.35,12.25. *28*.35,32 ‖ Dt 1,2.*19*.7.20.24.31.*9, 7.11,5*.44.2,5.14^{2}.15.22.23.29.3,3. 8.10.14^{2}.20.4,11.30.7,20.23.24.9, 21.10,8.11,4.12,9.28.20,20.22,2. 23,4.28,20.22.24.*45.51.61.46.48*. 51.52.29,3.10.28.30,2.31,24.30. 32,22.34,1.2.3.6 ‖ Jos 1,15.2,16. 22.3,1.8.15.17.4,7.9.10.23^{2}.5,1.8. 9.6,10.25.7,5.6.13.26.*8,29*.26.8,6. 22.*11,8*.24.26.28.29.9,27.10,10. 11.13.20.26.27.33.11,8.*19,28*.14. 12,1.3.5.13,4.5.6.9.10.11.13.*15, 63.16,10*.25.26^{2}.27.14,9.14.15,5. 47.16,3.5.17,14.18,3.19,8.10.33. 20,6.*9*.6.22,3.17.23,8.9.13.15 ‖ Jud 1,21.26.3,3.25.26.4,11.16^{2}. 24.5,7.6,4.18^{2}.24.31.7,13.22^{2}.24^{2}. 9,40.52^{2}.10,4.11,16.19.13,7.14,5. 15,14.19.16,2.3.13.17,8.18,1.2. 12.13.30.19,8.10.12.18^{2}.25.26.30. 20,23.26.43.45.48^{2}.21,2‖1S 1,14. 16.22^{2}.23^{2}.2,5.30.3,13.14.15.5,5. 6,12.18.7,11.12.9,9.13.10,3.8.11, 11.15.12,2.13,13.14,9.19.20.24. 36.*25,22.34.36*.15,3.5.18.35.16,1. 11.17,52.19,22.23.20,5.15.23.28. 37.41.42.22,3.25,36.27,6.29,3.6.8. 30,4.9.25‖2S 1,12.2,24.3,16.28.4, 3.6.5,25.6,6.8.23.7,13.16^{2}.18.24. 25.26.10,4.5.11,23.12,10.15,24. 28.32.16,5.17,13^{2}.22^{2}.18,18.19,8. 16.25.20,3.16.21,10.22,38.51.23, 10‖1R 1,4.2,28.33.45.3,1.2.4,12^{2}.

5,17.23. 6,15.16.22. 7,7.9^{2}. 23.8,8.
65.9,3.13.21.10,7.12.11,16.40.12,
19.30.14,10.15,29.17,14.17.18,21.
28.29.45.46.19,8.22,11.16.27 ‖ 2R
2,2.17.22. 3,25.4,20.22.35.6,2.25.
7,3.5.8.9.15.8,7.11.22. 9,18.20.22.
10,8.11.17.25.27.11,11.13,17.19.
23.14,7.13.25.15,5.16,6.11.17,9.
18,8.20.23^{2}.34.41.18,4.8.32.19,3.
20,17.21,16.23,8.24,7.20.25,2 ‖
Jes 5,8.6,11^{2}.8,8.9,12.13,20.15,4.
5.8.16,8.19,22.22,14.25,12.26,5^{2}.
20.27,12.30,8.17.28.32,14.15.17.
34,17.36,17.37,3.38,12.*13*.13.39,
6.42,4.45,17.47,7.48,20.49,6.57,
9^{2}.62,1.7.64,8.11 ‖ Jer 1,3^{2}.4,10.
14.18.21.7,25.9,15.*49,37*.11,7.12,
4.17,4.23,20.*30,34*.26.24,10.25,
31.27,7.8.22.31,22(21).38(37).
39^{2}.32,5.20.35,6.14.36,23.37,21.
38,28.43,7.44,10.27.47,5.6.48,32.
34^{3}.47.49,33.50,39.51,9.64.52,3.
5.11.*34* ‖ Ez 2,3.4,8.10.11.10,5.20,
29.31.21,32.22,4.24,13.27,36.28,
15.19.33,22.34,21.37,25.39,15.
41,16.20.43,14^{2}.46,2.17.47,19.20.
48,2.*4.5.7.8*^{3}*.23.24.25.26.27*.21 ‖
Hos 5,15.7,4.8,5.10,12.14,2 ‖ Joel
2,2 ‖ Am 6,14.8,12 ‖ Ob 7.20 ‖ Jon
2,6.4,2.5.9 ‖ Mich 1,9^{2}.15.4,3.10.
5,2.3.6,5.7,9 ‖ Nah 1,10 ‖ Hab 1,2.
2,6.3,13 ‖ Zeph 2,9 ‖ Zach 1,12.9,
10^{2}.14,10^{3} ‖ Mal 1,4.3,10 ‖ Ps 4,3.
6,4.13,2^{2}.3^{2}.18,38.51.28,9.36,6.
38,7.9.40,13.42,5.46,10.48,9.49,
20^{2}.50,1.57,2.11.60,11.*108,11*.62,
4.69,2.71,18^{2}.19.72,7.8^{2}.73,17.74,
9.10.79,5.80,5.12.82,2.89,5.47.90,
3.13.94,3^{2}.13.15.105,19.106,31.
107,18.110,1.112,8.113,3.118,27.
119,8.43.51.107.123,2.132,5.133,
3.135,8.137,7.141,10.147,15 ‖ Prv
1,22.4,18.6,9.26.7,18.23.8,26.28,
17 ‖ Job 1,18.2,7.5,9.7,19.8,2.21.
9,10^{2}.11,7.14,6.12.13.14.18,2.19,
2.22,23.23,3.26,10.27,5.31,12.32,
11.34,36.38,11.16.18 ‖ Cant 1,12.
2,7.*3,5*.17.*4,6*.3,4^{2}.8,4 ‖ Ruth 1,
13.19.2,17.21.23.3,3.13.14.18 ‖
Thr 3,40.50.5,22 ‖ Eccl 2,3.12,1.
2.6 ‖ Esth 2,13.4,2.5,3.*6.7,2* ‖ Dan
1,21.8,6.8.10.13.14.9,25.10,3.11,
10.25.35.*12,4.9*.36.45.12,1.6 ‖ Esr
2,63.8,29.9,4.6.7.12^{2}.14.10,14^{2}.
17 ‖ Neh 2,6.7.16.3,1.8.13.16.20.
24.26.31.38.4,5.15.6,1.7,3.65.8,3.
17.18.9,5.32.11,30.13,1.19 ‖ 1Ch
4,27.31.33.39.41.43.5,9.11.22.23.
26.6,17.7,28.12,16(17).40(41).13,
9.15,2.29.17,5.12.14^{2}.16.22.23.
24.19,4.21,21.22,9.23,13^{2}.25.28,
7.8.20 ‖ 2Ch 5,9.7,8.16.8,8.16.
9,6.10,19.12,4.14,8.16.15,19.16,
12.14.17,12.18,10.15.26.34.19,
4.20,26.21,10.15.23,10.24,10.25,
23.26,8^{2}.15^{2}.16.21.28,9.29,28.30.
34.31,1.30.32,24.35,14.25 ‖ 2Ch
36,16^{2}.20.21.

וָעֶד Gn 6,7.*7,23*.13,3.14,23.19,4.
11.47,21 ‖ Ex 9,18.25.*12,12*.11,7.
13,15.23,31.28,42 ‖ Lev 13,12.
27,3.5.6 ‖ Nu 4,3.*30,34.39.43.*
47.6,4.14,11.19 ‖ Dt 2,36.3,16^{2}.
17.*4,49*.4,32.48.11,12.24.13,8.*28,*
64.28,20.35 ‖ Jos 1,4^{2}.6,21.*8,25*.
21^{2}.10,10.41^{2}.11,8^{2}.17.12,2.3.7.
13,3.16,3.19,29 ‖ Jud 11,13.*22*.
13.*22*.33^{2}.15,5^{2}.20,1 ‖ 1S 3,20.
5,9.*30,2*.6,18^{2}.7,14.8,8.15,3.*22,*
19.3^{2}.17,52^{2}.18,4^{2}.20,8.22,19.27,
8.30,17.19^{3} ‖ 2S 2,26.3,10.6,19.7,
6.13,22.14,25.17,11.*24,2.15*.20,2.
23,19.24,15 ‖ 1R 5,1.4.5.13.6,24.
18,26.45 ‖ 2R 8,6.21,15.23,2.25,
26 ‖ Jes 1,6.9,6.*59,21*.10,18.22,24.
46,4^{2}.62,7 ‖ Jer 3,25.8,10^{2}.9,9.12,
12.23,20.*30,24*.25,3.*32,31.36*,2.5.
33.31,33.33,12.42,1.*44,12*.8.50,3.
51,62 ‖ Ez 4,14.29,10.41,17.47,
10.48,3.*6* ‖ Am 8,12 ‖ Jon 3,5 ‖
Mich 1,7.4,7.7,12 ‖ Hag 2,19 ‖
Mal 1,11 ‖ Ps 41,14.57,11.*108,5*.
71,17.90,2.100,5.103,17.106,48.
115,18.*121,8.125,2.131,3* ‖ Prv
12,19 ‖ Job 2,7 ‖ Ruth 2,7 ‖ Esth
1,1.*8,9.5.20*.3,13 ‖ Dan 9,26.27.
11,24 ‖ Esr 4,5 ‖ Neh 3,1.15.16^{2}.
21.24.27.31.5,14.7,3.8,2.12,23.37.
38.39 ‖ 1Ch 5,8.9,18.11,8.21.12,
30.13,5.14,16.16,3.36.21,2.29,
10 ‖ 2Ch 8,16.9,26^{2}.15,13^{2}.25,13.
29,34.30,5.10.34,6.30.

עֲדֵי Nu 24,20.24 ‖ Jes 65,18 ‖ Ps
83,18.92,8.104,23.132,12.14.147,
6 ‖ Job 7,4.20,5.

עָדַי *suff.* Nu 23,18 ‖ Joel 2,12 ‖
Am 4,6.*8.9.10.11*.

עָדֶיךָ Mich 4,8 ‖ Ps 65,3 ‖ Job 4,5.

וְעָדֶיךָ Mich 7,12.

עָדָיו Jes 45,24.

עָדֶיהָ Job 6,20.

וְעֲדֵיכֶם Job 32,12.

עֲדֶן (= עַד־הֵן) Eccl 4,3.

עֲדֶנָה (= עַד־הֵנָּה) Eccl 4,2.

—— **בְּעַד** v. p. 111^{a} ——

עַד II

aeternitas, tempus perpetuum.

לד״ק גם זה שרשו עָדָה, כלומר הזמן החולף ועובר תמיד, והשאל אל הנצח (פֶּאָרטדויער), וי״פ אותו מן הערבית غَدٌ מחר, כלומר לעתיד לבוא (אולי מלת וָעֶד בתהלים סימן נגון ושיר, ומורה וַעַד ומקהלה, קאָהר). השבעים קורין בבראשית מ״ט כ״ו: על ברכת הֲרָרֵי־עַד (ע׳ הערה אל טֶרֶף); הסורי והרומי קורין בעמוס א׳ י״א וַיִּטֹּר לעד אפו, ומקביל אל שְׁמָרָה.

Jes 9,5.45,17.57,15 ‖ Hab 3,6 ‖
Job 20,4.25,4.

עֲדֵי־עַד Jes 26,4.65,18 ‖ Ps 83,18.
92,8.132,12.14.

וָעֶד (=וָעֶד) Ex 15,18 ‖ Mich 4,
5 ‖ Ps 9,6.10,16.21,5.45,7.18.48,
15.52,10.104,5.119,44.145,1.2.
21 ‖ Dan 12,3.

לָעַד Jes 30,8.64,8 ‖ Am 1,11 ‖
Mich 7,18 ‖ Ps 9,19.19,10.21,7.
22,27.37,29.61,9.89,30.111,3.*112,*
3.8.10.112,9.148,6 ‖ Prv 12,19.29,
14 ‖ Job 19,24 ‖ 1Ch 28,9.

עַד III

praeda (rad. עָדָה).

נרדף אל שלל שתרגומו עֲדָאָה; מן הפעל עָדָה, הסרה והרחקה; י״נ בישעיה אז חֻלַּק שלל עד־לְמרבה או חִלֵּק עַבֵר (ע׳ ש״ב ה׳ ו׳) בצפניה קורין השבעים והסורי ליום קומי לָעַד, וי״נ לְעֶרְכֵי משפט.

Gn 49,27 ‖ Jes 33,23.

כְּעֵדֶן Jes 51,3.
מֵעֵדֶן Gn 2,10.
עֲדָנֶים pl. 2S 1,24.
מֶעֲדָנַי [נַ Jer 51,34.
עֲדָנֶיךָ suff. Ps 36,9.

עֶדְנָה

voluptas venerea.

עידון הבשר וצחצוחו כבימי עלומים, או עֵדֶן זמן וסת נדות אחרי שחדל לה ארח כנשים.

Gn 18,12.

[עֹוֵרר עֵץ חֲנִיתוֹ: 2S23,8 עֲדִינוֹ הָעֶצְנוֹ]

עָדִין] עֲדִינָה f.

mollis, delicatus.

Jes 47,8.

מַעֲדָן] מַעֲדַנִּים pl. t.

deliciae, cibi delicati; gaudium.

Prv 29,17.

לְמַעֲדַנִּים Thr 4,5.
מַעֲדַנֵּי־ cs. Gn 49,20.

מַעֲדַנּוֹת, מַעֲדַנֹּת pl.

מַעֲדַנָּה]

vincula, *al.* hilaritas, pulchritudo (cf. מָעַד).

לרוב המפרשים בהפך אתון מן עָנַד, וי״מ בשמואל שהלך אגג בנחת והתפאר שסר מר המות, כלומר הפחד מפני המות לא יבעתהו (וכבר הובא ע״פ השבעים בשרש מעד), ולרלב״ג גם מעדנות דאיוב כמו מעדנים (ע״ש).

1S 15,32 ‖ Job 38,31.

——v. n. pr.——

עָדַף] הָעֹדֵף pt.

redundare, superfluum esse, superare numerum alicuius; pendulum esse, dependere; *Hi.* superfluum colligere.

כדוגמתו בערבית, ובדרז״ל נאמר גם על היתרון באיכות (ברי ושמא ברי עדיף, וכדומה); ואולי הוא קרוב אל עָדָה ואל עָטָה וְעָטַף שיש במשמעותם לשון העברה, וכל יתרון עובר את המדה.

Ex 16,23.26,12 ‖ Lev 25,27.

בָּעֹדֵף Ex 26,13.
הָעֹדְפִים pl. Nu 3,46.48.49.
הָעֹדֶפֶת f. sg. Ex 26,12.
הֶעְדִּיף Hi. 3 perf. Ex 16,18.

ר״מ הכהן גם עֶדְיֵךְ, ואין סמך לזה בלשונות בני־שם; ריה״ל גורס עֵינַיִךְ, וי״ג עֶדְנֵךְ.

2S 1,24 ‖ Jer 4,30 ‖ Ez 16,11.23, 40.

בַּעֲדִי Ez 16,7.
כַּעֲדִי Jes 49,18.
עֶדְיְךָ, suff. Ex 33,5.
עֶדְיֵךְ Ps 103,5.
עֶדְיוֹ Ex 33,4 ‖ Ez 7,20 ‖ Ps 32,9.
עֶדְיָהּ Jer 2,32.
עֶדְיָם Ex 33,6.
עֲדָיִים pl. Ez 16,7.

עֵדוּת (?)

לדעת הרד״ק והראב״ע עדות אולי לשון עדי וקשוט הם; בתהלים הוראתו כמִכְתָּם, עדי כתם, ובמלכים ודה״י ענינו תכשיטי המלך מלבד הנזר, אמנם להאחרונים הנהו דתהלים שם מין כלי זמר, ודמלכים ודה״י עדות כמשמעו, וכמו שתרגמום יונתן והשבעים (לדרז״ל ספר התורה, ואולי כתבו בספר והעידו עדים שפלוני נמשח למלך); וי״ג הַצְּעָדוֹת (ע׳ ש״ב א׳ י׳).

Ps 60,1.80,1.

הָעֵדוּת 2R 11,12 ‖ 2Ch 23,11.

——v. n. pr.——

עֵדָה coetus v. יָעַד; עֵדָה, עֵדוּת testis v. עוּד; עֲדֶן (= עַד־הֵן) v. עַד I.

עָדַן°

mollem se gerere, delicate vivere.

פעל נגזר מן השם עדן, וענינו תענוג, הנאה וצחצוח הבשר, וכמוהו בערבית.

הִתְעַדֵּן] וַיִּתְעַדְּנוּ Hith. 3 impf. pl. Neh 9,25.

עֵדֶן

amoenitas, deliciae, voluptates.

השבעים מתרגמין כל עדן דבראשית כשעצ״פ. השבעים מתרגמין עדנים דש״ב כמו עדיים, יונתן הוסיף ומוכיל לכון תפנוקין, וי״ג סְדִנִים (ע׳ ישעיה ג׳ כ״ג), ואולי הוא מין מטוה שבאה מממדינת עֶדֶן (ע׳ יחזקאל כ״ז, כ״ג וכ״ד), או בהפך אתון מן ענד (ותרגומו באַנדער); י״ג בירמיה מַעֲדָנַי מן מַעֲדַנִּים.

Gn 2,15.3,23.24.4,16 ‖ Ez 31,9.16.18^2.36,35 ‖ Joel 2,3.

בְּעֵדֶן Gn 2,8 ‖ Ez 28,13.

לְעַד Zeph 3,8.

——עוֹד v. עֹד; עוֹד v. עֵד——

עֵד v. עָדָה] עִדִּים pl. t.

menstrua (mulierum); rad. עָדַד.

י״ת מְרַחַק מן עָדָה, בגד שמסירין אותו מפני שבלה ונפסד; להאחרונים ענינו עת כבערבית (ובארמית עִדָּן), והכונה על ימי טמאת הנדה (פעריאָדע, מענסטרואציאָן); יש מחברין אותו עם משמשת בְּעַד שבדרז״ל, ולמלבי״ם ענינו תכשיט, כלומר הצדקות שאנו עושין אינן רק להתקשט ולהתפאר בהן, והוא דרך דרש (לד״ק אינו שם כ״א תאר עִדִּי).

Jes 64,5.

——v. n. pr.——

עָדָה I

transire; *Hi.* removere (vestem), se exuere.

יש מעין הוראתו בארמית, סורית ערבית וכושית, ויש מחברין לו עד ירח ולא יאהיל, מסיר אור הירח שלא יָהֵל. ריה״ל גורס מַעֲרָה בגד.

Job 28,8.

הֶעְדָּה] מַעֲדֶה־ Hi. pt. Prv 25, 20.

——v. chald.——

וְעָדִית 2 perf. f. (al. תְ)

עָדָה] II

induere (ornatum), ornare se, aliquem.

קרוב אל עָטָה, וענינו קשוט תכשיט יפה ומשֻׁבח, ועידית בדרז״ל למיטב השדה והכרם. מלבי״ם מחבר לזה גם מעדה בגד ביום קרה, כשם שהלובש בגד עֲדִי ביום קרה לא יתחמם בם, כן השירים על לב רע לא ישמחו נפש.

Ez 23,40.

עֲדֵה imper. Job 40,10.
וָאֶעְדֵּךְ 1 impf. suff. Ez 16,11.
תַּעְדִּי 2 impf. f. Jer 4,30.31,4 (3).
וַתַּעְדִּי Ez 16,13.
תַּעְדֶּה 3 impf. f. Jes 61,10.
וַתַּעַד Hos 2,15.

עֲדִי, עֱדִי

ornatus, ornamentum (aetas, corpus, maxilla?).

י״ג ביחזקאל: ותבואי עד־עִדִּים, כלומר הגעתְּ לעת פריסת נדה. השבעים מתרגמין עֶדְיוֹ דתהלים כמו לֶחְיוֹ (ע׳ שה״ש א׳ י׳), ולהראב״ע בש׃

בֶּעָבִים Jer 4,29‖Eccl 11,4.
עָבֵי *cs.* 2S 22,12‖Ps 18,12.
עָבָיו *suff.* Ps 18,13.
בְּעָבָיו Job 26,8.
עָבוֹת *pl. II.* 2S 23,4‖Ps 77,18.

—עָב rad. עָבַב v. p. 809^{a}—

עוּג] תְּעֻגֶנָּה *3 impf. f.*

(תְּעֻגֶה =?)

coquere placenta.

קרוב אל חוּג (ואולי גם אל ענל), בערבית הוראתו עקימה, נגזר מן השם עוגה, ומורה על הבנתה ועשייתה, כגלגול עיסה שבדרז״ל.

Ez 4,12.

עֻגָה

placenta s. orbiculum panis sub cinere fervido coctus.

בדרז״ל בא ברבים עונין.

1R 17,13‖Hos 7,8.

עֻגַת *cs.* 1R 19,6.
וְעֻגַת Ez 4,12.
עֻגוֹת, עֻגֹת *pl.* Gn 18,6 ‖ Ex 12, 39‖Nu 11,8.

מָעוֹג

הראב״ע פי׳ האי דתהלים: „הלעג בעיניהם כמעוג לאכלו, ע״ד אכלי עמי אכלו לחם״, וי״מ שלוענין בשביל אכילת מעוג (קוכען־ווּיצלינגע, שמאראָטצער, וכעין ואכלו קרציהון די יהודיא), או ע״ש עקימת הפה ועוות הדברים, ואולי יש לפרשו מְסִבָּה וסוד משחקים (צירקעל); השבעים קורין לָעֲגוּ לַעַג, וכן משמע מת״י.

1R 17,12‖Ps 35,16.

—v. n. pr.—

עוֹד, עֹד

iterum, rursus; continenter; porro, diutius, amplius; magis etiam; praeterea; adhuc etiamnum; בְּעוֹד dum adhuc; inter adhuc; מֵעוֹדִי ex quo sum, esse coepi.

י״ד חסרין, וסימן נמסר בבראשית ח׳ כ״ב. באיוב א׳ י״ח בא עַד ת׳ עוד; ר׳ יוסף הלוי גורס בתהלים קל״ט י״ח: הֲקִיצֹתִי וְעוֹדִי עִמָּךְ, וי״ב באיכה ד׳ י״ז: עֲד־מָה תכלינה עינינו.

Gn 4,25.7,4.8,10.12.21^{2}.22. 9,11^{2}. 15.17,5.18,29.19,12.24,20.29,7. 27.*30*.33.*34*.*35*.*30*,*7*.30,19.32,29. 35,9.10.16.37,5.*8*.9.38,26.45,11.

עָדַר° II

sarrire, pastinare (vineam).

ענינו נכישת הכרם וקִרְסוּם העשבים הרעים שעלו בו, כמוהו בערבית, סורית ובדרז״ל; ואולי יש לו קורבה עם חָדַר או גָּזַר, או אפשר לאַחה אותו עם שלפניו, לפי שע״י הנכוש נעשות שורות הכרם ערוכות וסדורות ביותר.

[נֶעְדַּר] יֵעָדֵר *Ni. 3 impf.* Jes 5,6.
[יֵעָדְרוּן] יֵעָדֵרוּן *3 impf. pl.* Jes 7,25.

[מַעְדֵּר] בַּמַּעְדֵּר

sarculum.

כלי הנכוש והַקִּרְסוּם.

Jes 7,25.

—v. n. pr.—

[עֲדָשָׁה] עֲדָשִׁים *pl.*

lens, φακός.

מין קיטנית (לינזען), וכן נקרא בערבית; היחיד שגור בדרז״ל.

Gn 25,34‖2S 23,11.

וַעֲדָשִׁים 2S 17,28‖Ez 4,9.

עוּב°

Hi. caligine tegere, ignobilem reddere, contumelia afficere.

פעל נגזר מן עב, וקרוב אל עוּף = עֵיף.

[הֵעִיב] יָעִיב *Hi. 3 impf.* Thr 2,1.

עָב

tenebrae, caligo; nubes; densa silva.

קרוב אל עבב ואל עבת, ונאמר על חשכת עננים וגם על חֹרש מצל; ממדרש רז״ל נראה שקראו בישעיה ס׳ ח׳ כָּעוֹף ת׳ כָּעָב, ומקביל אל וכיונים.

1R 18,44 ‖ Jes 14,14.19,1.25,5 ‖ Job 36,29.37,11.16.

כְּעָב Jes 18,4‖Prv 16,15.
כָּעָב Jes 44,22.60,8.
וּכְעָב Job 30,15.
לָעָב Job 20,6.38,34.
בְּעַב Ex 19,9.
עָבִים *pl. I.* Jud 5,4‖1R 18,45‖Ps 104,3‖Job 22,14.
הֶעָבִים Jes 5,6‖Eccl 11,3.12,2.
בְּעָבִים Ps 147,8.

עָדַר° I

serere, ordinare. Pi. et Ni. extra ordinem venire, deesse, desiderari.

קרוב אל סדר (ומזה השם עֵדֶר), והפִּעֵל והנפעל מורים על ההפך. ויש מיחדין להם שרש לבד ומוצאים חבר בערבית. השבעים (והירונימוס) קורין בדה״א וְלַעֲזֹר ת׳ וְלַעֲדֹר, עֹזְרֵי ת׳ עֹדְרֵי ואולי תרגמו לפי הכונה.

[עֹדֵר] עֹדְרֵי *pt. pl. cs.* 1Ch 12, 38(39).
וְלַעֲדֹר *inf. cs.* 1Ch 12,33(34).
נֶעְדַּר, נֶעְדָּר *Ni. 3 perf.* 1S 30,19‖2S 17,22‖Jes 40,26‖Zeph 3,5.
[נֶעְדָּרָה] נֶעְדָּרָה Jes 34,16.
נֶעְדֶּרֶת Jes 59,15.
[עִדֵּר] יַעְדְּרוּ *Pi. 3 impf. pl.* 1R 5,7.

עֵדֶר

grex, agmen.

בדה״ב ל״ג כ״ח השבעים מסרסין וקורין ואורות לעדרים.

Gn 32,17^{4}‖Jer 13,17‖Mich 4,8‖Job 24,2.

הָעֵדֶר Jer 13,20.
מֵהָעֵדֶר 1S 17,34.
בָּעֵדֶר Jer 31,24(23).
כְּעֵדֶר Mich 2,12 ‖ Cant 4,1.2.6, 5.6.
כַּעֵדֶר Ps 78,52.
עֶדְרוֹ *suff.* Jes 40,11 ‖ Jer 31,10 (9)‖Ez 34,12‖Zach 10,3.
וְעֶדְרוֹ Jer 51,23.
בְּעֶדְרוֹ Mich 1,14.
עֲדָרִים *pl.* Gn 30,40 ‖ Jud 5,16‖Jes 32,14‖Zeph 2,14.
הָעֲדָרִים Gn 29,2.3.8.32,20.
וַעֲדָרִים 1Ch 32,28.
לַעֲדָרִים Jes 17,2‖Prv 27,23.
עֶדְרֵי *cs.* Gn 29,2 ‖ Joel 1,18^{2} ‖ Cant 1,7.
בְּעֶדְרֵי־ Mich 5,7.
וְעֶדְרֵיהֶם *suff.* Jer 6,3.

—v. n. pr.—

26.28.46,29 ‖ Ex 2,3.3,15.4,6.9, 29.10,29.11,1.14,13.17,4.36,3.6 ‖ Lev 13,57.17,7.25,51.27,20 ‖ Nu 8,25.18,5.22.19,13.22,15.32,14. 15 ‖ Dt 3,26.4,35.39.5,22.10,16. 13,17.17,13.16.18,16.19,9.20.28, 68.31,2.34,10 ‖ Jos 2,11.5,1.12. 2,14.7,4.9,37.11,14.13,8.9.21.18, 24.20,25.28 ‖ 1S 1,18.3,6.7,13.10, 22².16,11.18,29.20,3.23,4.22.26, 21.27,1.4.28,15 ‖ 2S 1,9.2,22.28². 3,11.5,13².22.6,1.22.7,10.19.20.9, 1.3².10,19.12,23.14,10.29.32.18, 22.19,29².30.36.21,15.17.18.*19.* 20 ‖ 1R 8,60.10,5.10.12,5.22,7.8. 44 ‖ 2R 2,12.21.4,6.5,17.6,23.33. 12,4.*14,4.15,4.35*.24,7 ‖ Jes 1,5.2, 4.5,4.8,5.10,20.25.31.14,1.23,10. 12.26,21.29,17.30,20.32,5.38,11. 45,5.*6.18*.14.21.22.46,9.47,8.*10.* 49,20.51,22.52,1.54,4.9.56,8.60, 18.19.20.62,4².8.65,19.20.24 ‖ Jer 2,9.31.3,1.16².17.7,32.10,20.11, 19.13,27.16,14.19,6.11.20,9.22, 10.11.12.30.23,4.7.26.30,8.31,4 (3)².5(4).12(11).20(19).23(22). 29(28).34(33)².39(38).40(39).32, 15.33,10.12.13.24.34,10.38,9.42, 18.44,22.26.48,2.49,7.50,39.51, 33.44 ‖ Ez 5,4.9.8,13.*15*.12,23.24. 25.*28*.13,21.23.14,11².15,5.16,41. 42.63.18,3.19,9.20,27.39.21,10. 23,27.38.24,13.27.26,13.14.21. 28,24.29,15.16.30,13.32,13.33, 22.34,10.22.28.29².36,12.14².15³. 30.37.37,22².27.39,7.28.29.43,7. 45.8 ‖ Hos 1,4.6.2,18.19.3,1.12,1. 10.14,4.9 ‖ Joel 2,19.27.4,17 ‖ Am 7,8.*8,2*.13.8,14.9,15 ‖ Jon 3,4 ‖ Mich 1,15.4,3.5,12.6,10 ‖ Nah 1, 12.14.2,2.15 ‖ Hab 2,3 ‖ Zeph 2, 15.3,11.15 ‖ Hag 2,6 ‖ Zach 1,17⁴. *2,16*.8,4.20.9,8.11,6.15.12,6.13,2. 3.14,11.21 ‖ Mal 2,13 ‖ Ps 10,18.42, 6.*12.43,5*.49,10.74,9.77,8.78,17. 30.32.84,5.88,6.92,15.103,17.104, 35.141,5 ‖ Prv 9,9.11,24.23,35.31, 7 ‖ Job 1,16.*17*.6,13.29.7,10².24, 20.27,3.32,15.16.34,23.36,2 ‖ Ruth 1,14 ‖ Eccl 4,13.7,28.9,5.6. 12,9 ‖ Esth 2,14.9,12 ‖ Dan 10,14. 11,2.27.35 ‖ Neh 2,17 ‖ 1Ch 12,1. 14,3².13.14.17,9.18.19,19.20,5.6 ‖ 2Ch 9,4.10,5.13,20.18,6.7.33,17. 34,16.

הַעוֹד *interrog.* Gn 31,14.43,6.7. 45,3 ‖ Hag 2,19 ‖ Am 6,10 ‖ Ruth 1,11.

וְעוֹד Gn 45,6 ‖ 1S 18,8 ‖ Jes 5,25. *9,11.16.20.10,4*.6,13 ‖ Jer 36,32 ‖ Ez 7,13.8,6 ‖ Ps 37,10 ‖ Prv 19, 10 ‖ Job 14,7 ‖ Eccl 3,16 ‖ Dan 9, 20.21 ‖ 1Ch 29,3 ‖ 2Ch 17,6.20,33. 27,2.28,17.32,16.

עוֹדְךָ, עֹדְךָ *suff.* Gn 46,30 ‖ Ex 9,17 ‖ Job 2,9.

וְעוֹדְךָ Ex 9,2.

מֵעוֹדְךָ Nu 22,30.

עוֹדֵךְ 1R 1,14.

בְּעוֹד, בְּעֹד Gn 40,13.*19*. 48,7 ‖ Jos 1,11 ‖ 2S 3,35.12,22 ‖ Jes 21, 16 ‖ Jer 15,9.28,3.*11* ‖ Am 4,7 ‖ Ps 39,2 ‖ Prv 31,15 ‖ Job 29,5.

וּבְעוֹד Jes 7,8.

וְעוֹדִי *suff.* Ps 139,18.

בְּעוֹדִי Ps 104,33.*146,2*.

מֵעוֹדִי Gn 48,15.

עוֹדֶנִּי Jos 14,11 ‖ 1S 20,14.

בְּעוֹדֶנִּי Dt 31,27.

עוֹדֶנּוּ, עֹדֶנּוּ Gn 18,22.29,9.43, 28.44,14 ‖ Nu 11,33 ‖ Jud 6,24.8, 20 ‖ 1S 13,7 ‖ 2S 18,14 ‖ 1R 1,42. 12,2 ‖ 2R 6,33 ‖ Jer 33,1 ‖ Job 8, 12 ‖ 2Ch 14,6.34,3.

הַעוֹדֶנּוּ *interrog.* Gn 43,27 ‖ 1R 20,32.

וְעֹדֶנּוּ Jer 40,5 ‖ Job 2,3.

בְּעוֹדֶנּוּ Gn 25,6.

עוֹדֶנָּה 1R 1,22.

עוֹדֵינוּ Q. Thr 4,17.

בְּעוֹדָהּ Jes 28,4.

עוֹדָם Esth 6,14.

הַעוֹדָם *interrog.* Ex 4,18.

עוֹדֶינָה Thr 4,17.

עוּד°

affirmare, testari; *Pi.* circumdare; *Hi.* testari, testem esse; testem adhibere; accusare; contestari; obtestari, sancte affirmare; graviter hortari, implorare; castigare; sancte iniungere alicui praeceptum; *Ho.* testimonio firmari; *Pol.* restituere, firmare; *Hithpo.* erectum stare.

קרוב אל יעד, וחבריו בסורית, ערבית וכושית מעידים על עיקר הוראתו: שיבה והזירה על דבר, התרגל, התנהג והתחזק בו (וכטעם מלת עוד), ועי״כ יש לו משמעות חוק ואמץ (שנמצא גם בפעל שׁוּב, שׁוֹבֵב), ויהיה פי׳ חבלי רשעים עודוני, הקיפוני וחזרו עלי כפעם בפעם, או תקפוני ואמצו עלי. השבעים והס׳רי קורין בישעיה ח׳ ב׳ וְהָעִידָה ת׳ וְאָעִידָה, וי״ג באיכה ב׳ י״ג מה אֲעִרְכֵךְ (הפעלים עָרַךְ, שָׁוָה, דָּמָה נרדפים הם, כידוע).

[אָעוּד] אֲעוּדֵךְ K. *1 impf. suff.* Thr 2,13.

[עִוֵּד] עִוְּדֻנִי *Pi. 3 perf. pl. suff.* Ps 119,61.

הֵעִיד, הֵעֵד *Hi. 3 perf.* Gn 43,3 ‖ 2R 17,15 ‖ Mal 2,14.

הַעִידֹתָ *2 perf.* Neh 9,34.

הַעֵדֹתָה Ex 19,23.

הַעִידֹתִי הַעֵדֹתִי *1 perf.* Dt 4, 26.8,19.30,19 ‖ Jer 11,7.42,19.

הֵעִידוּ *3 perf. pl.* Neh 9,26.

מֵעִיד *pt.* Dt 32,46.

הָעֵד *inf. abs.* Gn 43,3 ‖ 1S 8,9 ‖ Jer 11,7.

וְהָעֵד Jer 11,7.32,44.

הָעֵד *imper.* Ex 19,21.

וְהָעֵד Jer 32,25.

וְהָעִידוּ *pl.* Am 3,13.

וָאָעִיד *1 impf.* Neh 13,15.

וָאָעֵד 1R 2,42 ‖ Jer 32,10.

וְאָעִידָה Dt 31,28 ‖ Jes 8,2 ‖ Jer 6,10 ‖ Ps 50,7.81,9.

וָאָעִידָה Neh 13,21.

אֲעִידֵךְ Q. *suff.* Thr 2,13.

תָּעִיד *2 impf.* 1S 8,9.

וַתָּעַד Neh 9,29.30.

וַיָּעַד [יָעִיד *3 impf.* 2R 17,13 ‖ Zach 3,6.

וַתְּעִידֵנִי [תָּעִיד *3 impf. f. suff.* Job 29,11.

וַיָּעִידוּ *3 impf. pl.* 2Ch 24,19.

וַיְעִדֻהוּ *suff.* 1R 21,10.

וַיְעִדֻהוּ 1R 21,13.

וְהוּעַד *Ho. 3 perf.* Ex 21,29.

מְעוֹדֵד [עוֹדֵד *Pol. pt.* Ps 147,6.

יְעוֹדֵד *3 impf.* Ps 146,9.

וַנִּתְעוֹדָד [הִתְעוֹדֵד *Hithpo. 1 impf. pl.* Ps 20,9.

עֵד

testis, testimonium; legislator, dux (Jes 55,4).

רז״ל קראו בשמות כ״ב י״ב: יביאהו עֵד הטרפה (יוליך את הבעלים אצל הטרפה״, מכילתא).

Gn 31,48.50.52 ‖ Ex 20,16.22,12. 23,1 ‖ Lev 5,1 ‖ Dt 5,17.17,6.19,15.16.18 ‖ Jos 22,27.*28*.34 ‖ 1S 12,5² ‖ Jes 55,4 ‖ Mal 3,5 ‖ Prv 6,19. 14,5². 25. 19,5.*9*.28. 21,28. 24,28. 25,18.

וְעֵד Nu 5,13.35,30 ‖ 1S 12,5 ‖ Ps 89,38 ‖ Prv 12,17.

וָעֵד Jer 29,23.

הָעֵד Dt 19,18.

לְעֵד Gn 31,44 ‖ Dt 31,19.21.26 ‖ Jer 42,5 ‖ Mich 1,2 ‖ Job 16,8.

וּלְעֵד Jes 19,20.

עֵדִי *suff.* Job 16,19.

עֵדִים *pl.* Nu 35,30 ‖ Dt 17,6².19,15² ‖ Jos 24,22² ‖ Jes 8,2 ‖ Jer 32,10.25.44 ‖ Ruth 4,9.*10*.11.

הָעֵדִים Dt 17,7 ‖ Jer 32,12.

עֵדֵי *cs.* Ps 27,12.35,11.

עֵדַי ,עֵדַי *suff.* Jes 43,10.44,8.

עֵדֶיךָ Job 10,17.

עֵדֵיהֶם Jes 43,9.

וְעֵדֵיהֶם Jes 44,9.

וְעֵדָה [עֵדָה *f. sg.* Gn 31,52.

לְעֵדָה Gn 21,30 ‖ Jos 24,27².

עֵדָה] הָעֵדֹת *pl.*

testimonium; praeceptum dei.

הכונה על אמונת אמן ספורי התורה (ציינגניססע), ולד״ק שרשו יעד (בעשטיממונגען). יונתן והשבעים קורין בתהלים וְעֵדֹתַי, וכן נמצא בכמה נוסחאות, וי״ג וְעֵדֹתִי.

Dt 4,45.6,20.

וְעֵדֹתִי (al. תַי) *suff.* Ps 132,12.

עֵדֹתֶיךָ Ps 93,5.119,22.24.59.79. 95.119.125.138.146.167.

וְעֵדֹתֶיךָ Ps 119,168.

בְּעֵדֹתֶיךָ Ps 119,46.

מֵעֵדֹתֶיךָ Ps 119,152.

עֵדֹתָיו Ps 99,7.119,2.

וְעֵדֹתָיו ,וְעֵדוֹתָיו Dt 6,17 ‖ Ps 25,10.78,56.

עֵדוּת

praeceptum, testimonium, lex, decalogus; *carmen revelatum.*

Ps 19,8.60,1.78,5. 80,1. 81,6. 119,88.122,4.

הָעֵדוּת ,הָעֵדֻת Ex 16,34. 25,16. 21.22.26,33.34.27,21. 30,6².26.36. 31,18. 32,15. 34,29. 38,21. 39,35. 40,3.5.20.21 ‖ Lev 16,13.24,3 ‖ Nu 1,50.53².4,5.7,89.9,15.10,11.17,19.22.23.25.18,2 ‖ Jos 4,16 ‖ 2R 11,12 ‖ 2Ch 23,11.24,6.

לַעֵדֻת Ex 31,7.

עֵדְוֹתֶיךָ [עֵדְוֹת *pl. suff.* Ps 119,14.36.99.111.129.144 ‖ 2Ch 29,19.

בְּעֵדְוֹתֶיךָ Ps 119,31.

מֵעֵדְוֹתֶיךָ Ps 119,157.

וּלְעֵדְוֹתֶיךָ Neh 9,34.

עֵדְוֹתָיו 2R 17,15.23,3.

וְעֵדְוֹתָיו 1R 2,3 ‖ 2Ch 34,31.

וּבְעֵדְוֹתָיו Jer 44,23.

תְּעוּדָה

praeceptum, lex, oraculum; consuetudo, mos.

Jes 8,16.

הַתְּעוּדָה Ruth 4,7.

וְלִתְעוּדָה Jes 8,20.

——— v. n. pr. ———

עָוָה] עָוְתָה *3 perf. f.*

perverse agere, peccare; *Ni.* distorqueri, deprimi; perversum esse; *Pi.* pervertere, evertere; *Hi.* depravare; prave agere.

הוראתו ידועה, אח אל עָוַת, וכמוהו בערבית ובכושית; ליונתן שייך לזה גם הֵנַע וְעִוָּה דמ״ב י״ח כ״ד, י״ט י״ז ודישעיה ל״ו י״ג; השבעים קורין בש״א כ׳ ל׳ בן־נְעָרֹת הַמֹּרְדוֹת; ובירמיה ט׳ ד׳: הֶעֱווּ ולא נלאו שֹׁב.

Esth 1,16.

וְעָוִינוּ *1 perf. pl.* Dan 9,5.

נַעֲוֵיתִי [נַעֲוָה *Ni. 1 perf.* Jes 21,3 ‖ Ps 38,7.

וְנַעֲוֵה [נַעֲוֶה *pt. cs.* Prv 12,8.

נַעֲוַת [נַעֲוָה *f. cs.* 1S 29,30.

עִוָּה *Pi. 3 perf.* Thr 3,9.

וְעִוָּה Jes 24,1.

הֶעֱוָה *Hi. 3 perf.* 2S 19,20.

הֶעֱוֵיתִי *1 perf.* 2S 24,17 ‖ Job 33,27.

הֶעֱווּ *3 perf. pl.* Jer 3,21.

הֶעֱוִינוּ *1 perf. pl.* Ps 106,6 ‖ 2Ch 6,37.

וְהֶעֱוִינוּ 1R 8,47.

הַעֲוֵה *inf.* Jer 9,4.

בְּהַעֲוֺתוֹ *suff.* 2S 7,14.

עָוֹן ,עָווֹן (2R 7,9)

pravitas, peccatum, crimen; culpa contracta; res inique parta; poena peccati; calamitas, miseria.

השבעים קורין בש״ב ט״ז י״ב בְּעָנְיִי, וי״ג בְּעֵינָיו, ובהושע י׳ י׳ מתרגמין לפי הכתיב עֹונֹתָם, והכונה על שני העגלים או על עבודה זרה בכלל ועל המרידה במלך; ליונתן מענית ותלם (ואולי כמו עֵינֵיהֶם, שלא יביטו לצדדין?).

Ex 28,43.34,7 ‖ Nu 5,15.14,18 ‖ Dt 19,15 ‖ 1S 20,8.28,10 ‖ 2S 14,32.19,20 ‖ 2R 7,9 ‖ Jes 1,4.33,24. 64,8 ‖ Ez 18,30. 21,28. 29,16. 44,12 ‖ Hos 12,9. 14,3 ‖ Mich 7,18 ‖ Ps 32,2.39,12.59,5.69,28. 78,38 ‖ Prv 16,6 ‖ Job 31,11. 28. 33,9 ‖ Dan 9,24.

הֶעָוֹן 1S 25,24 ‖ 2S 14,9 ‖ Jes 5,18. 22,14.30,13.

בְּעָווֹן Ps 51,7.

בַּעָוֹן Jes 59,3.

מֵעָוֹן Nu 5,31 ‖ Mal 2,6.

עֲוֹון , עֲוֹן (1Ch 21,8) *cs.* Gn 15,16.44,16 ‖ Ex 20,5. 28,38. 34,7 ‖ Lev 10,17. 22,16. 26,40 ‖ Nu 14,18.18,1² ‖ Dt 5,9 ‖ Jos 22,17 ‖ 1S 3,14 ‖ 2S 3,8.24,10 ‖ Jes 26,21. 27,9. 53,6 ‖ Jer 14,20.32,18.50,20 ‖ Ez 4,4.5.6.9,9.16,49.21,30.*34.35,5* ‖ Hos 7,1.13,12 ‖ Zach 3,9 ‖ Ps 32,5.49,6.85,3.109,14 ‖ Thr 4,6 ‖ 1Ch 21,8.

בַּעֲוֹן Gn 19,15 ‖ 1S 3,13 ‖ Jes 14,21.57,17 ‖ Ez 18,17.19.20².

כַּעֲוֹן Ez 14,10².

לַעֲוֹן Nu 14,19.

עֲוֹנִי *suff.* Gn 4,13 ‖ 1S 20,1 ‖ 1R 17,18 ‖ Ps 38,19 ‖ Job 7,21.14,17. 31,33.

וַעֲוֹנִי Ps 32,5.

בַּעֲוֹנִי, K. (?) 2S 16,12 ‖ Ps 31,11.

לַעֲוֹנִי Ps 25,11 ‖ Job 10,6.

מֵעֲוֹנִי 2S 22,24 ‖ Ps 18,24.51,4.

וּמֵעֲוֹנִי Job 10,14.

עֲוֹנֵנוּ Jos 64,6 ‖ Jer 16,10.

לַעֲוֹנֵנוּ Ex 34,9.

עֲוֹנֶךָ , עֲוֹנֵךְ Jes 6,7 ‖ Hos 9,7 ‖ Zach 3,4 ‖ Job 15,5.

בַּעֲוֹנֶךָ Hos 14,2.

מֵעֲוֹנֶךָ Job 11,6.

עֲוֹנֵךְ Jer 2,22. 3,13. 13,22. 30,14.15 ‖ Thr 2,14.4,22².

עֲוֹנֵכִי Ps 103,3.

עֲוֹנְכֶם Ez 21,29.

עֲוֹנוֹ Lev 5,1.17.17,16.19,8.20,17 ‖ Ez 14,4.*7* ‖ Ps 36,3 ‖ Job 20,27.

בַּעֲוֹנוֹ Jos 22,20 ‖ Jer 31,30(29) ‖ Ez 3,18.*33,8*.19.*33,9*.7,13.16.18, 18.33,6.

עֲוֹנָהּ Lev 7,18.18,25 ‖ Nu 5,31. 30,16 ‖ Jes 40,2.

(עֲוֹנֶהָ =) עֲוֹנָה Nu 15,31.

בַּעֲוֹנָהּ Jer 51,6.

עֲוֹנָם Lev 20,19.26,40.41.43 ‖ Nu 18,33 ‖ Jes 13,11 ‖ Jer 14,10.16, 17.18.18,23.25,12. 33,8. 36,31 ‖ Ez 4,4.5.7,19.14,3.10.*44,12* ‖ Hos 4,8. 8,13. 9,9 ‖ Ps 69,28. 89,23 ‖ Neh 3,27.

בַּעֲוֹנָם Lev 26,39 ‖ Ez 4,17.39,23 ‖ Hos 5,5 ‖ Ps 106,43.

לַעֲוֹנָם Jer 31,34(33).36,3.

עֲוֹנִים] עֲוֹנֵינוּ *pl. I suff.* Jer 14,7.

(וַעֲוֹנֵינוּ =) וַעֲוֹנֵנוּ Jes 64,5.

מֵעֲוֹנֵינוּ Dan 9,13 ‖ Esr 9,13.

עֲוֹנַיִךְ Esr 28,18.

עֲוֹנֹת , עֲוֹנוֹת *pl. II* Lev 16,21 ‖ Jer 11,10 ‖ Ps 65,4. 79,8. 130,3 ‖ Job 13,23.26.19,29 ‖ Thr 4,13.

וַעֲוֹנֹת , וַעֲוֹנוֹת Jes 65,7 ‖ Neh 9,2.

בַּעֲוֹנֹת Lev 26,39.

וּבַעֲוֹנוֹת Dan 9,16.

עֲוֹנֹתַי *suff.* Ps 38,5.40,13. 51,11.

עֲוֹנֹתֵינוּ Mich 7,19 ‖ Ps 90,8 ‖ Esr 9,6.

וַעֲוֹנֹתֵינוּ Jes 59,12.

וּבַעֲוֹנֹתֵינוּ Esr 9,7.

כַּעֲוֹנֹתֵינוּ Ps 103,10.

מֵעֲוֹנֹתֵינוּ Jes 53,5.

בַּעֲוֹנֹתֶיךָ Jes 43,24.

לַעֲוֹנֹתֶיךָ Job 22,5.

עֲוֹנוֹתֵיכֶם , עֲוֹנֹתֵיכֶם Nu 14,34 ‖ Jes 59,2.65,7 ‖ Jer 5,25 ‖ Ez 36,31.33 ‖ Am 3,2.

בַּעֲוֹנֹתֵיכֶם Jes 50,1 ‖ Ez 24,23.

עֲוֹנוֹתָיו , עֲוֹנֹתָיו Ps 130,8 ‖ Prv 5,22.

עֲוֹנֹתָם Q. Lev 16,22 ‖ Ez 32,27 ‖ Hos 10,10.

וַעֲוֹנֹתָם Jes 53,11.

עֲוֹנוֹתֵיהֶם , עֲוֹנֹתֵיהֶם Jer 33,8 ‖ Thr 5,7.

מֵעֲוֹנוֹתֵיהֶם Ez 43,10.

וּמֵעֲוֹנֹתֵיהֶם Ps 107,17.

עַוָּה

eversio, exitium; *al.* ruinae.

Ez 21,32³.

עִוְעִים *pl. t.*

peversitates, *Vulg.* vertigo.

Jes 19,14.

v. ch. et n. pr.; cf. עַוָּת et עִי.

עוּז] (לָעוּז =) לָעֹז *inf. cs.*

confugere; *Hi.* in tuto collocare.

כמוהו בערבית, וקרוב אל עוש וחוש (ע׳ לקמן).

Jes 30,2.

הֵעִיז] הֵעִיזוּ *Hi. 3 perf. pl.* Jes 10,31.

הָעֵז *imper.* Ex 9,19.

הָעִיזוּ , הָעֲזוּ *pl.* Jer 4,6.6,1.

מָעוֹז

perfugium, praesidium, tutela.

ע״מ מָכוֹן, מָלוֹן, מָנוֹס, מָעוֹן, מָקוֹם, והטעם מפלט ומחסה עֹז (הדג״ש שבכנויים מרמז על שרש עזז); י״ג בישעיה כ״ג י״א מְעֻזְּנֶיהָ ת׳ מָעֻזְנֶיהָ, או מאזניה, עדה״כ כנען בידו מאזני מרמה; הסורי קורא בדניאל י״א ל״א הַמָּעוֹן ת׳ הַמָּעוֹז, וי״ג בפסוק ל״ח ולאלֹהַּ מָעֻזִּים (ע׳ הערה אל מָעוֹן).

Jes 23,4.25,4². 30,3 ‖ Ez 30,15 ‖ Nah 3,11 ‖ Ps 27,1.31,3.60,9.*108,9* ‖ Prv 10,29.

וּמָעוֹז Joel 4,16 ‖ Ps 28,8.

הַמָּעוֹז Jud 6,26 ‖ Dan 11,31.

בְּמָעוֹז Jes 30,2 ‖ Dan 11,7.

לְמָעוֹז Nah 1,7.

וּלְמָעוֹז Dan 11,1.

מָעוּזִּי *suff.* 2S 22,33 ‖ Ps 31,5. 43,2.

וּמָעֻזִּי Jer 16,19.

בְּמָעֻזִּי Jes 27,5.

מָעֻזֵּךְ Jes 17,10.

מָעֻזְּכֶם Neh 8,10.

מָעֻזְּכֶן Jes 23,14.

מָעוּזּוֹ Jes 17,9 ‖ Ps 52,9.

מָעֻזָּה K., מָעֻזּוֹ Q. Dan 11,10.

מָעוּזָּם , מָעֻזָּם Ez 24,25 ‖ Ps 37,39.

מָעֻזִּים *pl.* Dan 11,38.39.

לְמָעוּזּ *cs.* Dan 11,19.

מְעוּזְנֶיהָ (=מָעֻזֶּיהָ) *suff.* Jes 23,11.

———cnf. עָזַז et יָעַז———

עָוַל°

prave agere.

כמוהו בערבית (בא׳ נהה), בארמית ובסורית, וקרוב אל עָוָה (או אל עָלַל, כנראה מתהלים י״ד א׳ ונ״ג ב׳).

[עָוַל] מְעַוֵּל *Pi. pt.* Ps 71,4.

יְעַוֵּל 3 *impf.* Jes 26,10.

עַוָּל

pravus, improbus.

על משקל גַּנָּב, חַטָּא.

Zeph 3,5‖Job 18,21.29,17.

לְעַוָּל Job 31,3.

כְּעַוָּל Job 27,7.

עָוֶל

pravitas, improbitas, iniuria.

בקצת נוסחאות באיוב ל״ד ל״ב כתוב אָוֶן ת׳ עָוֶל.

Lev 19,15.*35*‖Dt 25,16.32,4‖Jer 2,5 ‖ Ez 3,20.18,24.26.*33,18*.33, 13.15‖Ps 7,4.53,2.82,2 ‖ Prv 29, 27‖Job 34,32.

מֵעָוֶל Ez 18,8‖Job 34,10.

בְּעָוֶל *cs.* Ez 28,18.

בְּעַוְלוֹ *suff.* Ez 18,26.

וּבְעַוְלוֹ Ez 33,13.

[עַלְוָה], עַוְלָה

בקצת נוסחאות בהושע י׳ ט׳ עַוְלָה.

2S 3,34.7,10‖Jes 59,3‖Zeph 3,5. 13 ‖ Ps 37,1.89,23.107,42.119,3 ‖ Prv 22,8 ‖ Job 6,29.30.11,14.13, 7.15,16.22,23.24,20. 27,4.36,23 ‖ 1Ch 17,9‖2Ch 19,7.

עַלְוָה (=עַוְלָה) Hos 10,9.

וְעַוְלָה Mal 2,6‖Ps 43,1.

בְּעַוְלָה Mich 3,10‖Hab 2,12.

עַוְלָתָה, *Q.* Ez 28,15‖Hos 10,13‖ Ps 92,16.

בְּעַוְלָתָה Ps 125,3.

[עוֹלָה] בְּעוֹלָה

ליונתן, השבעים והפשיטא כמו בְּעַוְלָה, אך לפי המסורה (ד׳ חסרין וכל אורייתא) קרבן עולה, כאמור והבאתם גזול.

Jer 61,8.

עֹלָתָה K. Ps 92,16.

וְעֹלָתָה Job 5,16.

עוֹלֹת *pl.* Ps 58,3.64,7.

עֲוִיל

impius.

ליונתן והשבעים כמו עַוָּל, לרש״י אֱוִיל עולל ומתלוצץ (ע״ד ותעלולים ימשלו בם), ולרד״ק הנפרד מן עֲוִילִים דלקמן.

Job 16,11.

עוּל°

lactare; *pt. pl. f.* lactantes.

בערבית מורה על היניקה והכלכלה; רוה״ה מפרש עָלֵי דבראשית ל״ג י״ג עוללים ויונקים, ובא ע״מ שָׁדַי.

[עָלָה] עָלוֹת *pt. pl. f.* Gn 33,13‖ 1S 6,7.10‖Jes 40,11‖Ps 78,71.

עוּל

infans adhuc lactatus; parvulus.

נאמר בכלל על צעיר לימים, כיניקא בדרז״ל; פירסט מחבר לו גם עלם ועלמה, ולא הודו לו חכמים.

Jes 65,20.

עוּלָהּ *suff.* Jes 49,15.

[עֲוִיל] עֲוִילִים *pl.*

כטעם עוללים, ויש מחברין לו עֲוִיל דלעיל; השבעים קורין: וְהֵם לְעוֹלָם מאסו בי!

Job 19,18.

עֲוִילֵיהֶם *suff.* Job 21,11.

עוֹלֵל

infans, infantulus, puer; *pl.* liberi.

יש מחברין אותו לשרש עָלַל, ע״ש שהילד מצחק; י״ג באיוב עוֹלָם או מֵעוֹלָם (אולי יש לחבר לו גם עוֹלֵלוֹת, וכטעם יוֹנְקוֹת?)

Jer 44,7‖Thr 2,11.

מֵעוֹלֵל, מֵעֹלֵל 1S 15,3.22,19.

עוֹלְלִים (al. לְ) *pl.* Ps 8,3.

כְּעֹלְלִים (al. לְ) Job 3,16.

עֹלְלֵי (al. לְ) *cs.* Thr 2,20.

עֹלְלֵיהֶם (al. לְ) *suff.* Hos 14,1.

וְעֹלְלֵיהֶם (al. לְ) 2R 8,12‖Jes 13,16.

לְעוֹלְלֵיהֶם (al. לְ) Ps 17,14.

מְעוֹלֵל (=עוֹלֵל?)

להראב״ע והרד״ק כמו עוֹלֵל, כטעם ונתתי נערים שריהם, ובא ביחיד, על כל אחד מהנוגשים, או דמ״ם מורה על הקבוץ (קינדער־פאק, בובען־געזינדעל); ויתכן שרמז על המלך אחז שהיה צעיר לימים, וכאלו אמר נֹגְשָׂךְ עוֹלֵל (ונשים משלו בו, בעולל זה), ושנה לשונו מפני כבוד המלכות. לד״א הוא בינוני במובן מתעולל ותעלולים, ויונתן והשבעים מתרגמין אותו מן כרמך לא תעולל וקורין וְנֹשִׁים משלו בו.

Jes 3,12.

עוֹלָל Jer 6,11.9,20.

עוֹלָלִים *pl.* Joel 2,16‖Thr 4,4.

עוֹלָלַיִךְ, עֹלָלַיִךְ *suff.* Thr 2,19‖ Ps 137,9.

עוֹלָלֶיהָ, עֹלָלֶיהָ Mich 2,9 ‖ Nah 3,10‖Thr 1,5.

———conf. עָלַל———

[עוּן°] וְעָנָה 3 *perf. f.*

habitare (al. ab עָנָה *clamare* ducunt).

הובא לפי תרגום השבעים, ובא ביחידה נקבה בעבור הקבוץ איים; אמנם ליונתן, הרומי והסורי שרשו עָנָה, נתינת קול. והובא שם שנית (יש מחברין לזה גם וענתה שמה דהושע ב׳ י״ז).

Jes 13,22.

מָעוֹן

habitatio, domicilium; refugium.

השבעים קורין בתהלים כ״ו ח׳ נֹעַם ביתך, בע״א נ׳ הֱיֵה לי לצור מעוז לְבֵית מְצוּדוֹת להושיעני (ע׳ ל״א ג׳), וכצ׳ א׳ מָעוֹז ת׳ מעון. יש מחברין לו גם הַמְּעוּנִים דדה״א ד׳ מ״א, אמנם חברו דדה״ב כ״ו ז׳ יוכיח שהוא שעצ״ם.

1S 2,29.32‖Ps 71,3.90,1.

מְעוֹן *cs.* Jer 9,10.*51,37*.10,22‖ Nah 2,12‖Ps 26,8.

בִּמְעוֹן Ps 68,6.

לִמְעוֹן Jer 49,33‖2Ch 30,27.

מִמְּעוֹן Dt 26,15‖Zach 2,17.

וּמִמְּעוֹן Jer 25,30.

[מְעוֹנְךָ] מְעוֹנֶךָ *suff.* Ps 91,9.

מְעוֹנוֹ 2Ch 36,15.
מְעוֹנָהּ Zeph 3,7.
מְעֹנָה Dt 33,27.
וּמְעוֹנָתוֹ *suff.* Ps 76,3.
מִמְּעֹנָתוֹ Am 3,4.
בִּמְעוֹנוֹת *pl.* Job 38,40.
מִמְּעֹנוֹת Cant 4,8.
בִּמְעוֹנוֹתֵינוּ *suff.* Jer 21,13.
וּמְעֹנֹתָיו Nah 2,13.
וּבִמְעוֹנֹתֶיהָ Job 37,8.
מְעוֹנֹתָם Ps 104,22.

[עֹנָה] וְעֹנָתָהּ *suff.*

cohabitatio, concubitus, debitum coniugale.

לד"ק מענין דירה, כיזבלני מן זבול, וכנוי ליחוד (בייוואָהנען), או כפשוטו שיתן לה מעון לשבתה (רשב"ם); אמנם לדעת רבים הוא מענין עת, וכבדרז"ל עונת תלמידי חכמים, כלומר עת דודים (ואולי שרשו עָנָה, שיענה לה כשתדרוש תפקידה, כלשון ענה דהושע ב׳ כ"ג וכ"ד, וכדרך שבא בדרז"ל על התביעה ליחוד: הַשְׁמִעִי לִי!). ע׳ הערה אל ענן ב׳.

Ex 21,10.

——v. n. pr. מָעוֹן etc.——

עוּף° I

volare, *Pol.* volare, vibrare; *Hithpo.* avolare, evanescere.

כמוהו בסורית, ערבית וכושית. לרז"ל מגלה עפה דזכריה כפולה ומְכֻפלת (וכפלת ת"א ותיעוף); הֲתָעִיף יתכן להיות נוכח זכר וכמו בעיניך.

[עָף] וְעָפוּ *3 perf. pl.* Jes 11,14.
עָפָה *pt. f.* Zach 5,1.2.
עָפוֹת *pl. f.* Jes 31,5.
עוּף *inf.* Job 5,7.
לָעוּף Prv 26,2.
אָעוּפָה *1 impf.* Ps 55,7.
יָעוּף, Q. *3 impf.* Ps 91,5 ‖ Prv 23,5 ‖ Job 20,8.
וַיָּעַף ,וַיָּעָף 2S 22,11 ‖ Jes 6,6 ‖ Neh 3,16 ‖ Ps 18,11.
תָּעוּף *3 impf. f.* Dt 4,17.
הֲתָעוּף K. *interrog.* Prv 23,5.
וַנָּעֻפָה *1 impf. pl.* Ps 90,10.
יָעֻפוּ *3 impf. pl.* Hab 1,8.
תְּעוּפֶינָה *f.* Jes 60,8.

[עוֹפֵף] מְעוֹפֵף *Pol. pt.* Jes 14,29.30,6.
בְּעוֹפְפִי (al. פְּ) *inf. suff.* Ez 32,10.
יְעוֹפֵף *3 impf.* Gn 1,20 ‖ Jes 6,2.
[הֵעִיף] הֲתָעִיף Q. *Hi. 3 impf. f. interrg.* Prv 23,5.
[הוּעַף] מֻעָף (?) *Ho. pt.* Dan 9,21.
[הִתְעוֹ׳] יִתְעוֹפֵף *Hithpo. 3 impf.* Hos 9,11.

עוֹף

alites, avis, volucris.

Gn 1,21.30. 2,19. 6,7. *7,23.* 9,2 ‖ Lev 17,13 ‖ Dt 14,20.28,26 ‖ 2S 21,10 ‖ 1R 14,11.*16,4.21,24* ‖ Jer 4,25.5,27.15,3 ‖ Ez 31,6.13.32,4. Hos 2,20 ‖ Zeph 1,3 ‖ Ps 50,11.78,27.104,12 ‖ Eccl 10,20.

וְעוֹף Gn 1,20 ‖ Ez 38,20 ‖ Job 12,7.
וָעוֹף Jer 12,4.
הָעוֹף Gn 7,8.14. 8,19.20.40,19 ‖ Lev 1,14. 11,13.20.*21*.23. 20,25 ‖ Dt 14,19 ‖ 1R 5,13 ‖ Ez 44,31.
וְהָעוֹף Gn 1,22.40,17 ‖ Lev 11,46.
מֵהָעוֹף Gn 6,20.
בָּעוֹף Gn 7,21.8,17.9,10.
וּבָעוֹף Lev 20,25.
וּבְעוֹף Gn 1,26.*28* ‖ Hos 4,3.
כְּעוֹף Jes 16,2 ‖ Hos 7,12.
כָּעוֹף Hos 9,11.
לָעוֹף Lev 7,26.
לְעוֹף 1S 17,44.46 ‖ Jes 7,33.*16,4.19,7.34,20* ‖ Ps 79,2.
וּלְעוֹף Gn 2,20 ‖ Ez 29,5.
מֵעוֹף Gn 7,3 ‖ Jer 9,9.
וּמֵעוֹף Job 28,21.35,11.

[עַפְעַפַּיִם] בְּעַפְעַפֵּי־ *du. cs.*

palpebrae, *sq.* שַׁחַר de radiis solis orientis.

ע"ש העפיפה, התנועה והתנודה; י"ת גלגלי עינא.

Job 3,9.

כְּעַפְעַפֵּי־ Job 41,10.
עַפְעַפַּי *suff.* Job 16,16.
לְעַפְעַפַּי Ps 132,4.
וְעַפְעַפֵּינוּ Jer 9,17.
וְעַפְעַפֶּיךָ Prv 4,25.
לְעַפְעַפֶּיךָ Prv 6,4.
עַפְעַפָּיו Ps 11,4.
וְעַפְעַפָּיו Prv 30,13.
בְּעַפְעַפֶּיהָ Prv 6,25.

II [עוּף] תָּעֻפָה *3 impf. f.*

caligine involutum esse, *trop.* calamitate opprimi (al. *nom.* = תְּעֻפָה caligo).

אח אל עיף במובן חשכה, וקרוב אל עוב; תְּעֻפָה כבקר תהיה מקרא קצר, גם אם תעוף (הַשֶּׁמֶשׁ) כבקר תהיה (או נוכח לאיוב); ולד"ק הוא שֵׁם והת"ו ראוי להיות בשוא והנגינה מלרע ע"מ תנומה, תנופה ותקומה.

Job 11,17.

מוּעָף

caligo, tenebrae, *trop.* afflictio, angustiae.

לד"ק שרשו יָעַף, ע׳ הערה שם.

Jes 8,23.

[מָעוּף] מְעוּף *cs.*

לד"ק הוא מן עוף הראשון, עפיפה ופריחה, ומקביל אל מְנֻדָּח.

Jes 8,22.

——cf. עֵיפָתָה ,עֵיפָה——

[עוּץ] עֻצוּ *imper. pl.*

consilium dare, suadere.

אח אל יעץ, וכבר הובאו שם שני הכתובים (ע׳ בהערה). י"ג בשופטים שימו לִבְּכֶם עליה.

Jud 19,30 ‖ Jes 8,10.

——v. n. pr.; cf. יָעַץ——

עוּק°

coarctare; comprimere, deprimere.

אח אל צוק (חלוף ע׳ בצ׳: נתע ונתץ, ער וצר בעברית, ובארמית ארץ וארעא המיץ והמיע, צאן ועאן וכדומה), ויש לו הברים בערבית.

[הֵעִיק] מֵעִיק *Hi. pt.* Am 2,13.
תָּעִיק *3 impf. f.* Am 2,13.

נאמר על ערות הזכר, ובדרז״ל בא גם ביחיד ברית המעור; לרד״ק יְחֻבַּר לו כמער איש וליות דמ״א.

Hab 2,15.

עֵירֹם, עֵרֹם

nudus; nuditas.

דמ״ם בזה וברעהו יסוד נופל, ובא רק למשקל, משא״כ המ״ם כפעל עָרַם ובכל ענין ערמה ומזמה.

Gn 3,10.11 ‖ Ez 16,7.22.39.23,29.

וְעֵירֹם, וְעֵרֹם Ez 18,7.16.

וּבְעֵירֹם Dt 28,48.

עֵירֻמִּם *pl.* Gn 3,7.

עָרוֹם, עָרֹם

nudus, male vestitus; detectus.

1S 19,24 ‖ Jes 20,2.3.4.58,7 ‖ Am 2,16 ‖ Job 1,21.24,7.10.26,6 ‖ Eccl 5,14.

וְעָרוֹם, וְעָרֹם Mich 1,8 ‖ Job 1,21.

עֲרוּמִּים *pl.*

(„חכימין רפין, ערטילאין דגשין״).

Gn 2,25 ‖ Job 22,6.

עֲרֻמָּה *f. sg.* Hos 2,5.

מַעֲרֻמֵּיהֶם *pl. t. suff.*

מַעֲרֻמִּים]

nuditas.

ע״מ מַהֲמֹדִים, מַכְלוּלִים, ולפי עדות הרד״ק במכלול המ״ם רפה.

2Ch 28,15.

—— cnf. עָרָה et עָרַר ——

II עוּר] עֵר *pt.*

vigilare, vigilem esse, expergisci, expergefacere, excitare, surgere; *Pol.* suscitare, vibrare; *Hithpol.* se excitare; laetari, exsultare.

הוראתו ידועה, ובערבית בא ע״ד הכפולים. י״ג בישעיה ט״ו ה׳ יְרֹעָעוּ (עֹרְרוּ דכ״ג י״ג הובא בשרש עָרַר). עֵר וְעֹנֶה לפי׳ הקדמונים רב ותלמיד, שואל ומשיב, ליונתן והסורי נין ונכד (השבעים קורין עַד יַעֲנֶה, ורצ״ג נורם בְּעֵר ואונן!); הסורי קורא באיוב ל״א כ״ט והתרועעתי, כלומר מלאתי פי תרועה (ע׳ הערה אל לויתן).

Mal 2,12 ‖ Cant 5,2.

עוּרָה *imper.* Ps 44,24.57,9^2.*108*,*3*.59,5.

לריב״ל ולריה״ל הטעם יכסה ויקרום בעור; ולר׳ יצחק ווארשאווסקי המכון שלילת האור, כהוראת בנין פִּעֵל על ההפך, ומפני שנוי הבנין בא חלוף האל״ף בעי״ן, ע״ד תַּעֵב מן תָּאַב.

2R 25,7 ‖ Jer 39,7.*52*,*11*.

יְעַוֵּר 3 *impf.* Ez 23,8 ‖ Dt 16,19.

עִוֵּר

caecus.

השבעים קורין בישעיה: לפקח עֵינֵי עִוְרִים.

Ex 4,11 ‖ Lev 19,14.21,18 ‖ Dt 15,21.27,18 ‖ 2S 5,8 ‖ Jes 42,19^2.43,8 ‖ Jer 31,8(7) ‖ Mal 1,8.

וְעִוֵּר Jes 42,19.

הָעִוֵּר Dt 28,29.

לָעִוֵּר Job 29,15.

עִוְרִים *pl.* Jes 29,18.35,5.42,16.56,10 ‖ Ps 146,8 ‖ Thr 4,14.

הַעִוְרִים

(„סמאין פקחין ויהודאין קמצין״).

2S 5,6.8.

וְהַעִוְרִים Jes 42,18.

כַּעִוְרִים Jes 59,10 ‖ Zeph 1,17.

עִוְרוֹת *pl. f.* Jes 42,7. [עִוֶּרֶת

עִוָּרוֹן] בַּעִוָּרוֹן

caecitas.

ע״מ שִׁבָּרוֹן, שִׁגָּעוֹן, שִׁדָּפוֹן, שִׁכָּרוֹן.

Zach 12,4.

וּבְעִוָּרוֹן Dt 28,28.

עַוֶּרֶת

ע״מ יַבֶּלֶת, יַלֶּפֶת.

Lev 22,22.

—— עִיר v. K. עֲיָרִים ——

I עוּר°

nudum, nudatum esse.

מעין דוגמתו בערבית ובאשורית, ואח אל עָרָה; יתכן שהוא והתוארים עירם וערום יתיחסו אל עוֹר, כי התגלותו באדם הוא הוא גלוי עצמו ובשרו; הרד״ק מחבר לו ועֹרה דישעיה ל״ב י״א כמקור, ולד״א הוא צווי, ובא בחולם ת׳ וְעָרָה כדי לזוגו עם פְּשֹׁטָה (ע׳ עָרָה); ר׳ יוסף הלוי גורם פְּשֹׁטְנָה וְעֹרְנָה.

[נֵעוֹר] תֵּעוֹר *Ni. 3 impf. f.* Hab 3,9.

מָעוֹר] מְעוֹרֵיהֶם *pl. suff.*

pudenda.

עָקָה] עָקַת *cs.*

pressio, vexatio.

תרגום צרה עקא; י״ג צְעָקַת רשע ומקביל אל מקול אויב.

Ps 55,4.

מוּעָקָה

oppressio, onus grave.

Ps 66,11.

—— cf. מַעֲקָה rad. עָקָה ——

עוֹר

cutis hominum; corpus; pellis animalium, corium.

הוראתו ידועה (ואולי הוא קרוב אל אור ובחוק המבטא, לפי שהעור נראה ונגלוי, ובתורתו של ר״מ היה כתוב כתנות אור, וע׳ לקמן).

Gn 3,21 ‖ Ex 34,29.30.35 ‖ Lev 4,11.7,8.11,32.13,12.43.48.49.*53*.*57*.*59*.15,17 ‖ Nu 4,6.*14*.8.*11*.*12*.10.31,20 ‖ 2R 1,8 ‖ Ez 37,6.8 ‖ Job 2,4.10,11.

הָעוֹר Lev 9,11.13,4.20.21.*26*.25.30.31.32.34.51.52.56.58.

בָּעוֹר Lev 13,5.6.7.8.10.12.22.27.28.34.35.36.39.49.51.

בְּעוֹר Lev 13,2^2.3.4.11.38.39.48 ‖ Job 19,20.

מֵעוֹר Lev 13,3.

עוֹרִי *suff.* Job 7,5.19,26.30,30.

וְעוֹרִי Thr 3,4.

בְּעוֹרִי Job 19,20.

עוֹרֵנוּ Thr 5,10.

עוֹרוֹ, עֹרוֹ Ex 29,14 ‖ Lev 8,17 ‖ Jer 13,23 ‖ Job 18,13.40,31.

בְּעֹרוֹ Lev 13,18.24.

לְעֹרוֹ Ex 22,26.

עֹרָהּ Nu 19,5.

עוֹרָם Mich 3,2 ‖ Thr 4,8.

וְעוֹרָם Mich 3,3.

עוֹרֹת, עֹרֹת *pl.* Gn 27,16 ‖ Ex 26,14.*36*,*19^2*.39,34^2.

וְעֹרֹת Ex 25,5.*35*,*7*.*23^2*.

עֹרֹתָם *suff.* Lev 16,27.

עָוַר°] עִוֵּר *Pi. 3 perf.*

caecare, excaecare.

וְעוּרָה Ps 7,7.

עוּרִי, עוּרִי *f.* Jud 5,12^{4} ‖ Jes 51, 9^{3}.52,1^{2} ‖ Hab 2,19 ‖ Zach 13,7 ‖ Cant 4,16.

[יָעוּר] יְעוּרֶנּוּ *3 impf. suff.* Job 41,2.

נֵעוֹר *Ni. 3 perf.* Zach 2,17.

יֵעוֹר *3 impf.* Jer 6,22.25,32 ‖ Zach 4,1.

יֵעֹרוּ, יֵעוֹרוּ *3 impf. pl.* Jer 50,41 ‖ Joel 4,12 ‖ Job 14,12.

עוֹרֵר *Pol. 3 perf.* 2S 23,18 ‖ Jes 14,9 ‖ 1Ch 11,11.20.

וְעוֹרֵר Jes 10,26.

וְעוֹרַרְתִּי *1 perf.* Zach 9,13.

עוֹרַרְתִּיךָ *suff.* Cant 8,5.

עֹרֵר *inf.* Job 3,8.

עוֹרְרָה (al. ר) *imper.* Ps 80,3.

תְּעֹרֵר *3 impf. f.* Prv 10,12.

תְּעוֹרְרוּ, תְּעֹרְרוּ (al. ר) *2 impf. pl.* Cant 2,7.*3*,*5*.8,4.

[יְעֹרֲרוּ] יְעֹעֵרוּ (= יְעֹרְרוּ?) *3 impf. pl.* Jes 15,5.

הֵעִיר *Hi. 3 perf.* Jes 41,2 ‖ Jer 51,11 ‖ Esr 1,1.5 ‖ 2Ch 36,22.

הַעִירוֹתִי *1 perf.* Jes 41,25.

הַעִירֹתִהוּ *suff.* Jes 45,13.

מֵעִיר *pt.* Jes 13,17 ‖ Jer 50,9.51, 1 ‖ Ez 23,22 ‖ Hos 7,4.

מְעִירָם *suff.* Joel 4,7.

בָּעִיר (בְּהָעִיר?) *inf.* Ps 73,20.

מֵעִיר (מֵהָעִיר?) Hos 7,4.

הָעִירָה *imper.* Ps 35,23.

הָעִירוּ *pl.* Joel 4,9.

אָעִירָה *1 impf.* Ps 57,9.*108*,*3*.

יָעִיר *3 impf.* Dt 32,11 ‖ Jes 42, 13.50,4^{2} ‖ Ps 78,38 ‖ Job 8,6 ‖ Dan 11,2.

וְיָעֵר Dan 11,25.

וַיָּעַר Hag 1,14 ‖ 1Ch 5,26 ‖ 2Ch 21,16.

וַיְעִירֵנִי *suff.* Zach 4,1.

תָּעִירוּ *2 impf. pl.* Cant 2,7.*3*,*5*. 8,4.

[הִתְעוֹרֵר] וְהִתְעֹרַרְתִּי *Hithpo. 1 perf.* Job 31,29.

מִתְעוֹרֵר *pt.* Jes 64,6.

הִתְעוֹרְרִי (al. ר) *imper. f.* Jes 51,17.

[יִתְעֹרֵר] יִתְעֹרָר *3 impf.* Job 17,8.

עִיר

aestus, ira, angor.

י״פ שני אלו מן הערבית במובן חמה וקצף, ויש מחברין להם גם בעיר צלמם תבזה. הסורי קורא בירמיה איד ובהלות, וי״פ כמו ציר (ע״ד עָרֶיךָ ת׳ צָרֶיךָ), כלומר צִירִים וחבלים, ויש מסרסין וקורין: הפלתי פתאם על עיר (מטרופולין) בהלות, וכן בְּעִיר דהושע הכונה על ירושלם, וכמו שקראו לרומי עיר urbs סתם.

Jer 15,8.

בְּעִיר Hos 11,9.

——v. ch. et n. pr.——

[עוּשׁ] עוּשׁוּ *imper. pl.*

auxilio venire, *al.* festinare s. congregari.

בערבית غَاشَ הוראתו בוא לעזרה, והוא קרוב אל עוז ואל חוש, וכטעם חושה לעזרתי, אחושה מפלט לי; יונתן והשבעים תרגמוהו מענין התאספות, וי״ג עורו.

Joel 4,11.

——v. n. pr. יְעוּשׁ et יוֹעָשׁ——

[עָוַת] עִוְּתָה *3 perf. f.*

incurvare, flectere, pervertere.

אח אל עוה, עותה ושתי יתכן להיות גם מן עוה, וכבר הובא שם.

Esth 1,16.

[עִוֵּת] עִוְּתָנִי *Pi. 3 perf. suff.* Job 19,6.

עִוְּתוֹ Eccl 7,13.

עִוְּתוּנִי *3 perf. pl. suff.* Ps 119, 78.

לְעַוֵּת *inf. cs.* Thr 3,36.

וּלְעַוֵּת Am 8,5.

יְעַוֵּת־, יְעַוֵּת *3 impf.* Ps 146,9 ‖ Job 8,3^{2}.34,12.

[עֻוַּת] מְעֻוָּת *Pu. pt.* Eccl 1,15.

[הִתְעַוֵּת] וְהִתְעַוְּתוּ *Hith. 3 perf. pl.* Eccl 12,3.

[עַוָּתָה] עַוָּתָתִי *suff.*

iniuria, oppressio.

Thr 3,59.

——conf. עָוָה——

°[עוּת] לָעוּת *inf. cs.*

subvenire, adiuvare.

אח אל עוש, ובא בתי״ו ע״ד הארמית, ודִטעם לחוש לעזרת היעף, וכבר הובא באות למ״ד דף ש״פ, ע׳ הערה שם.

Jes 50,4.

—v. n. pr.; cf. לָעוּת p. 380^{a}—

עָז, עַז, עֹז v. עָזַז.

עֵז

capra; *pl.* interdum de filis caprinis.

כמוהו בצורית ובסורית, אמנם בערבית ואשורית ענז, וזה טעם דגשות הזי״ן ברבים לדעת רד״ק.

Lev 3,12.17,3.*22*,*27* ‖ Nu 15,27. 18,17.

וְעֵז Gn 15,9.

וָעֵז Lev 7,23.

עִזִּים Gn 27,9.32,15.37,31.38,17 ‖ Ex 26,7.*36*,*14* ‖ Lev 4,23.28.5,6.9, 3.16,5.23,19 ‖ Nu 7,16.*22*.*28*.*34*. *40*.*46*.*52*.*58*.*64*.*70*.*76*.*82*.87.15, 24.28,15.30.29,5.*16*.*19*.*25*.11.31, 20 ‖ Dt 14,4 ‖ Jud 6,19.13,15.15, 1 ‖ 1S 16,20.25,2 ‖ 1R 20,27 ‖ Ez 43,22.45,23 ‖ Prv 27,27 ‖ 2Ch 29, 21.35,7.

וְעִזִּים Ex 25,4.*35*,*6*.*23*.

הָעִזִּים Gn 27,16.30,35.38,20 ‖ Ex 12,5.35,26 ‖ Lev 1,10 ‖ Jud 13,19 ‖ 1S 19,13.16 ‖ Cant 4,1.*6*,*5* ‖ Dan 8,5.8.

בָּעִזִּים Gn 30,32.33 ‖ Nu 15,11.

וּבָעִזִּים Lev 22,19.

וְעִזֶּיךָ *suff.* Gn 31,38.

[עֲזָאזֵל] לַעֲזָאזֵל

לפי׳ רז״ל ביומא מן עז ואֵל, הר מוצק וקשה, ולהמבארים הוא שעצ״ם למין אלהות שטעו בו יוצאי מצרים, ע״כ הובאו הפסוקים שנית בחלק השמות, ע׳ הערה שם.

Lev 16,8.10^{2}.26.

——v. ch. et n. pr.——

עָזַב, I עָזַב

relaxare vincula et dimittere,

dimittere liberum, manumittere servum; non cohibere; relinquere, deserere; committere; omittere, intermittere, remittere, subtrahere, sinere.

כמוהו בערבית ובאשורית, ובכושית נאמר גם על ההתאלמנות (ע׳ עזב ב׳).

Gn 24,27.39,13 || Jud 2,21 || Jes 58,2 || Jer 25,38 || Ez 8,12.*9*,*9* || Job 20,19 || Ruth 2,20 || 2Ch 12,1.21,10.

וְעָזַב Gn 44,22.

עֲזָבַנִי, עֲזָבָנִי *3 perf. suff.* Jes 49,14 || Ps 38,11.40,13.

וַעֲזָבַנִי Dt 31,16.

עֲזָבוֹ Ps 71,11 || 2Ch 32,31.

עֲזָבָנוּ Esr 9,9.

עָזְבָה] עָזָבָה *3 perf. f.* Ez 23,8.

עָזַבְתָּ *2 perf.* Ps 9,11.

עֲזַבְתָּנִי] עֲזַבְתָּנִי *suff.* Dt 28,20 || Ps 22,2.

עֲזַבְתֶּם Neh 9,17.19.31.

עָזַבְתִּי *1 perf.* Jer 12,7 || Ps 119,87 || 2Ch 12,5.

עֲזַבְתִּיךְ *suff.* Jes 54,7.

עֲזַבְתִּים Jes 42,16.

וַעֲזַבְתִּים Dt 31,17.

עָזְבוּ, עָזָבוּ *3 perf. pl.* Gn 50,8 || Dt 29,24 || 1R 9,9.19,10.*14* || Jes 1,4.17,9 || Jer 2,13.16,11².17,13.22,9 || Ez 20,8 || Hos 4,10 || 2Ch 7,22.11,14.24,24.25.

וְעָזְבוּ Ps 49,11.

עֲזָבוּנִי, עֲזָבֻנִי *suff.* 1R 11,33 || 2R 22,17 || Jer 1,16.5,7.19,4 || Ps 27,10 || 2Ch 34,25.

וַעֲזָבוּךְ Ez 23,29.

עֲזַבְתֶּם *2 perf. pl.* Jos 22,3 || Jud 10,13 || Jer 5,19 || Ez 24,21 || 2Ch 12,5.13,11.24,20.

וַעֲזַבְתֶּם Ruth 2,16 || 2Ch 7,19.

עֲזַבְתֶּן *f.* Ex 2,20.

עָזַבְנוּ *1 perf. pl.* Jud 10,10 || 1S 12,10 || Jer 9,18 || Esr 9,10.

עֲזַבְנֻהוּ *suff.* 2Ch 13,10.

וְעֹזֵב *pt.* Prv 10,17.28,13.

לְעֹזֵב Prv 15,10.

עֹזְבִי Zach 11,17.

הַעֹזְבִים *pl.* Prv 2,13.

עֹזְבֵי *cs.* Jes 65,11 || Ps 119,53 || Prv 28,4 || Dan 11,30.

וְעֹזְבֵי Jes 1,28.

עֹזְבָיו *suff.* Esr 8,22.

עֹזְבֶיךָ Jer 17,13.

הַעֹזֶבֶת *f. sg.* Prv 2,17.

עָזוּב *pass. masc.* 2R 14,26.

וְעָזוּב Dt 32,36 || 1R 14,10.21,21 || 2R 9,8.

עֲזוּבָה *f.* Jes 54,6.60,15.62,4 || Jer 4,29 || Zeph 2,4.

עֲזֻבוֹת *pl.* Jes 10,14.17,2.

וְעָזוֹב *inf. abs.* Jes 14,5.

לַעֲזֹב *cs.* Gn 44,22.

מֵעֲזֹב Jos 24,16.

עָזְבֵךְ *suff.* Jer 2,17.19.

לְעָזְבֵךְ Ruth 1,16.

בַּעֲזָבְכֶם 1R 18,18.

עָזְבָה (= עָזְבָהּ) 2R 8,6.

עָזְבָם Jer 9,12.

בְּעָזְבָם 2Ch 28,6.

וַעֲזֹב *imper.* Ps 37,8.

עָזְבָה Jer 49,11.

עִזְבוּ *pl.* Jer 48,28 || Prv 9,6.

עִזְבוּהָ *suff.* Jer 51,9.

אֶעֱזֹב *1 impf.* 1R 6,13.

אֶעֶזְבָה Job 9,27.10,1.

וְאֶעֶזְבָה Jer 9,1.

אֶעֶזְבְךָ, אֶעֶזְבֵךְ *suff.* Gn 28,15 || Jos 1,5 || 2R 2,2.*4*.*6*.4,*30*.

אֶעֶזְבֵם Jes 41,17.

תַּעֲזֹב *2 impf.* Lev 19,10.*23*,*22* || Nu 10,31 || Dt 12,19 || Ps 16,10 || Prv 27,10.

וְתַעֲזֹב Job 39,11.

תַּעַזְבֵנִי *suff.* Ps 27,9.38,22.71,9.18.119,8.

תַּעַזְבֵנוּ Thr 5,20.

וַתַּעַזְבֵם Neh 9,28.

תַּעַזְבֶנּוּ Dt 14,27 || 1Ch 28,9.

תַּעַזְבֶהָ Prv 4,6.

וַתַּעַזְבִי *2 impf. f.* Ruth 2,11.

יַעֲזָב־, יַעֲזוֹב, יַעֲזֹב *3 impf.* Gn 2,24 || Jes 55,7 || Mal 3,19 || Ps 10,14.37,28.94,14 || Job 6,14 || 2Ch 15,2.

וַיַּעֲזָב־, וַיַּעֲזֹב Gn 39,6.12.15.*18* || Ex 9,21 || 2S 15,16 || 1R 12,8.*13*.19,20 || 2R 21,22 || 1Ch 16,37 || 2Ch 10,8.13.24,20.28,14.

הֲיַעֲזֹב *interrog.* Jer 18,14.

וַיַּעַזְבֵנִי *suff.* 1S 30,13.

יַעֲזָבְךָ] יַעַזְבֶךָּ Dt 31,6.*8* || 1Ch 28,20.

יַעַזְבֶנּוּ Jer 17,11 || Ps 37,33.

יַעַזְבֶנָּה Job 20,13.

יַעַזְבֵנוּ 1R 8,57.

תַּעֲזֹב *3 impf. f.* Job 39,14.

נַעֲזֹב *1 impf. pl.* Neh 10,40.

נַעַזְבָה־ Neh 5,10.

תַּעֲזֹבוּ, תַּעַזְבוּ *2 impf. pl.* Jos 24,20 || Jes 10,3 || Prv 4,2.

תַּעַזְבֻהוּ *suff.* 2Ch 15,2.

יַעֲזֹבוּ, יַעַזְבוּ *3 impf. pl.* Jon 2,9 || Ps 89,31.

הֲיַעַזְבוּ *interrog.* Neh 3,34.

וַיַּעַזְבוּ Jos 8,17 || Jud 2,12.13.10,6 || 1S 31,7 || 2S 5,21 || 2R 7,7.17,16 || 1Ch 10,7.14,12 || 2Ch 24,18.

וַיַּעַזְבֻנִי *suff.* 1S 8,8.

יַעַזְבֻךָ Prv 3,3.

וַיַּעַזְבֻהוּ 2Ch 29,6.

נֶעֱזַב *Ni. 3 perf.* Neh 13,11.

נֶעֶזְבָה] נֶעֱזָבָה *f.* Jes 62,12.

נֶעֱזָב *pt.* Ps 37,25.

וְנֶעֱזָב Jes 27,10.

הַנֶּעֱזָבוֹת *pl. f.* Ez 36,4.

תֵּעָזֵב, תֵּעָזַב (נס״א) *3 impf. f.* Lev 26,43 || Jes 7,16 || Job 18,4.

יֵעָזְבוּ *3 impf. pl.* Jes 18,6.

עֻזַּב] עֻזָּב *Pu. 3 perf.* Jes 32,14.

עֻזְבָה *f.* Jer 49,25.

בְּעֹז, בְּעוֹז Mich 5,3‖Prv 31,17.

בַּעוֹז Prv 24,5.

עָזִּי *suff.* Ex 15,2‖Jes 12,2‖Ps 118,14.

עֻזִּי Jes 49,5‖Jer 16,19‖Ps 28,7. 59,18.62,8.

עֻזֵּנוּ Ps 81,2.

עֻזְּךָ, עֻזֶּךָ Ps 59,17.63,3.66,3.68,29.77,15.86,16.89,11.110,2.132,8‖2Ch 6,41.

עֻזֵּךְ Jes 52,1‖Ez 26,11‖Am 3,11.

בְּעָזְךָ, Ex 15,13‖Ps 21,2.74,13.

[בְּעָזְּךָ] בְּעָזְךָ Ps 21,14.

עֻזְּכֶם Lev 26,19‖Ez 24,21.

עֻזּוֹ, עֻזֹּה K. Jes 62,8‖Hab 3,4‖Ps 59,10.78,61.150,1‖Prv 10,15. *18,11*‖Job 37,6.

וְעֻזּוֹ Ps 68,35. 105,4‖Esr 8,22‖1Ch 16,11.

בְּעֻזּוֹ Ps 78,26.

עֻזָּמוֹ Ps 89,18.

עֻזָּהּ Jer 51,53‖Ez 19,12.30,6.18. 33,28.

עִזּוּז

fortis, potens.

טעם חֵיל וְעִזּוּז כמו חַיִל עִזּוּז.

Ps 24,8.

וְעִזּוּז Jes 43,17.

[עֱזוּז] וֶעֱזוּז

robur, vehementia; magnae res gestae.

Jes 42,25‖Ps 145,6.

וֶעֱזוּזוֹ *suff.* Ps 78,4.

v. n. pr; מָעוֹז v. עזז; נוֹעַז v. יַעֲז.

[עָזְנִיָּה] הָעָזְנִיָּה

avis immunda, aquilae species.

עוף טמא ממיני הנשר; לרד״ק ע״ש כהה וגבורתה, והגר״ן נוספת כנר״ן מְעֻזְנִיָּה.

Lev 11,13.

וְהָעָזְנִיָּה Dt 14,12.

עָזַק°

terram rastro fodere.

כמוהו בערבית ובדרז״ל במובן חפירה. לרש״י סיינו וגדרו סביב (עזקא = טבעת), וכמו שאמר הסר משוכתו, פרץ גדרו.

יָעֹז, יָעֹז *3 impf.* Ps 9,20.52,9‖Dan 11,12.

תָּעֹז *3 impf. f.* Ps 89,14‖Eccl 7,19.

וַתָּעָז Jud 3,10.6,2.

הֵעֵז *Hi. 3 perf.* Prv 21,29.

הֵעֵזָה *3 perf. f.* Prv 7,13.

עַז, עָז

fortis, validus, potens, vehemens, saevus; firmus, munitus; durus, asper; עַז־פָּנִים impudens, pertinax.

השבעים קורין במדבר כ״א כ״ד כי יַעְזֵר גבול וג׳; בישעיה כ״ה ג׳: עַם־עָנִי, וביחזקאל ז׳ כ״ד: גאון עֻזִּים.

Gn 49,3.7‖Nu 13,28. 21,24‖Dt 28,50‖Jud 14,18‖2S 22,18‖Jes 19,4.25,3‖Am 5,9‖Ps 18,18‖Prv 30,25‖Dan 8,23.

וּמֵעַז Jud 14,14.

עַזִּים *pl.* Jes 43,16‖Ez 7,24‖Ps 59,4‖Neh 9,11.

עַזֵּי־ Jes 56,11.

עַזָּה *f. sg.* Ex 14,21‖Prv 21,14‖Cant 8,6.

עַזּוֹת *pl.* Prv 18,23.

עֹז, עוֹז, עֹז (Ps 84,6),

robur, potentia, vehementia; firmitas, praesidium, tutela; durities; splendor, maiestas, gloria, laus; *concr.* fortes, heroes.

השבעים קורין בש״ב ו׳ י״ד בִּכְלֵי עז (ע׳ דה״ב ל׳ כ״א), ובמשלי כ״ד ה׳ טוב גבר חכם מֵעָז ואיש דעת מְאַמֵּץ כח, עדה״כ טובה הכמה מגבורה, וכת״י.

Jud 5,21.9,51‖1S 2,10‖2S 6,14‖Jes 26,1.51,9‖Jer 48,17‖Ez 19,11.14‖Ps 8,3.28,8.29,11.30,8.61,4.62,12.68,34.35.36.71,7.84,6.90,11.93,1.96,6.138,3.140,8‖Prv 14,26.18,10.19.21,22.25‖Job 12,16.26,2.41,14‖1Ch 13,8.16,27‖2Ch 30,21.

וְעֹז Ps 99,4‖Eccl 8,1.

וָעֹז Jes 45,24‖Ps 29,1.*96,7*.46,2‖1Ch 16,28.

[עֲזוּבָה] הָעֲזוּבָה

desertum, rudera, ruinae.

Jes 6,12.

כַּעֲזוּבַת *cs.* Jes 17,9.

עִזָּבוֹן°

locus mercatus, nundinae; quaestus mercatura factus.

י״ת בית נגזא, וי״מ במובן עזיבה ומסירה להוץ (פערשליים), או כטעם ואחריתכן בסירות דוגה ועזבון בדרז״ל; י״פ אותו מן הצורית, עשות חיל ורכוש ע״י מקנה וקנין, וקרוב אל עצב בעברית (ידיך עצבוני, ועצביך בבית נכרי).

[עִזְבוֹנִים] עִזְבוֹנַיִךְ, ךְ *pl. suff.* Ez 27,12.14.22.33.

וְעִזְבוֹנַיִךְ Ez 27,27.

בְּעִזְבוֹנָיִךְ, בְּעִזְבוֹנַיִךְ Ez 27,16. 19.

II [עָזַב°] עָזֹב *inf. abs.*

restituere, succurrere.

יש מוצאים לו חבר בצבית (עדב = ווידערהערשטעללען), ובדרז״ל מַעֲזִיבָה (שעל גבי התקרה), ובערבית נקראו כן אבנים מְרֻבעות. י״מ מזה ואפס עצור ועזוב, העושק איננו עצור והעשוק אינו עזור, ולהראב״ע מזה גם היעזבו להם דנהמיה ג׳ ל״ד; לרד״ק מעזב לו ועזב תעזב כמשמעם (לְאָזלאססען, פרייא מאכען), ולו מוסב על החמור, ע״י שמתירין קשריו ומסלקין משאו; לא עֻזבה, לא הניחו אותה ולא הסו עליה; אעזבה פני, אניח אפי וכעסי, וכן ויעזבו ירושלם שהניחו מלבנות עד החומה הרחבה.

Ex 23,5.

[עֲזֹב] מֵעֲזֹב *cs.* Ex 23,5.

אֶעֶזְבָה *1 impf.* Job 10,1.

תַּעֲזֹב *2 impf.* Ex 23,5.

וַיַּעַזְבוּ *3 impf. pl.* Neh 3,8.

——v. n. pr.——

[עָזַז°] בַּעֲזוֹז *inf. cs.*

roborare; robur, praesidium dare; invalescere, potentem fieri, esse, se praestare; *Hi.* obfirmare, pertinacem esse.

כמוהו בצורית, סורית, ערבית וכושית: באשורית בא בהוראת חֵמָה וקֶצֶף.

Ps 8,28.

עוּזָּה *imper.* Ps 68,29.

עֶזְרֵךְ, עֶזְרָךְ Dt 33,29‖Ps 20,3.

בְּעֶזְרֶךָ Dt 33,26‖Hos 13,9.

עֶזְרֹה K., עֶזְרוֹ Q. Ez 12,14.

בְּעֶזְרוֹ Ps 146,5.

עֶזְרָם Ps 115,9.*10.11.*

עֶזְרָה

י"נ בישעיה ל"א ב' עֶצֶרֶת פעלי און, ומקביל אל בית מרעים, אמנם פסוק ג' יוכיח. השבעים והסורי קורין בנחום ג' ט' בְּעֶזְרָתָם.

Ps 46,2.

לְעֶזְרָה Jes 10,3.20,6.31,1 ‖ Jer 37,7‖2Ch 28,21.

עֶזְרַת *cs.* Jes 31,2.

לְעֶזְרַת Jud 5,23².

עֶזְרָתִי *suff.* Ps 27,9.40,18 ‖ Job 6,13.31,21.

בְּעֶזְרָתִי Ps 35,2.

לְעֶזְרָתִי Ps 22,20.38,23.40,14.*70,2*.71,12.

עֶזְרָתֵנוּ Thr 4,17.

בְּעֶזְרָתֵךְ Nah 3,9.

עֶזְרָת Ps 60,13.*108,13.*

עֶזְרָתָה Ps 44,27.63,8.94,17.

עֲזָרָה] הָעֲזָרָה

atrium templi; crepido (altaris).

בארמית חצר, וכן בדה"ב ד' ט', ו' י"ג. לד"ק מן הפעל עזר, ולד"א קרוב אל עֲצָרָה, מקום להתאסף שם.

Ez 43,14².20.*45,19*‖2Ch 6,13.

וְהָעֲזָרָה Ez 43,17‖2Ch 4,9.

לָעֲזָרָה 2Ch 4,9.

וּמֵהָעֲזָרָה Ez 43,14.

——v. n. pr.——

עֵט

stilus, *calamus.*

אולי הוא קרוב אל הטט בדרו"ל, במובן חריתה (ואל חֵט בעברית?).

Jer 8,8‖Ps 45,2.

בְּעֵט Jer 17,1‖Job 19,24.

עָטָה] וְעָטָה *3 perf.*

tegere, vestire se aliqua re, induere; convolvere.

לְעָזְרוֹ 1Ch 12,22(23).

עָזַר] עָזְרֵנִי *imper. suff.* Ps 109,26.119,86.

עָזְרֵנוּ Ps 79,9‖2Ch 14,10.

וְעָזְרֵנוּ Jos 10,6.

עִזְרוּ] וְעִזְרֻנִי *pl. suff.* Jos 10,4.

יַעְזָר־] יַעֲזָר־ *3 impf.* Jes 50,7.9.

וַיַּעֲזָר־ 2S 21,17.

יַעְזְרֶךָּ] יַעְזְרֶךָ *suff.* Jes 44,2.

וְיַעְזְרֶךָּ Gn 49,25.

וַיַּעְזְרֵהוּ 2Ch 26,7.

יַעְזְרֶהָ Ps 46,6.

וַיַּעְזְרֵם Ps 37,40.

יַעְזְרוּ] יַעְזֹרוּ *3 impf. pl.* Jes 30,7.41,6.

וַיַּעְזְרוּ 1R 1,7.

יַעְזְרֻנִי *suff.* Ps 119,175.

וַיַּעְזְרוּנִי 2Ch 28,23.

וְיַעְזְרֻכֶם Dt 32,38.

וַיַּעְזְרוּהוּ 2Ch 32,3.

נֶעְזַר] וְנֶעֱזָרְתִּי *Ni. 1 perf.* Ps 28,7.

לְהֵעָזֵר *inf. cs.* 2Ch 26,15.

יֵעָזְרוּ *3 impf. pl.* Dan 11,34.

וַיֵּעָזְרוּ 1Ch 5,20.

הֶעְזִיר] מַעְזְרִים *Hi. pt. pl.* 2Ch 28,23.

לַעְזִיר K. (לַעְזוֹר Q.) 2S 18,3.

עֵזֶר

auxilium; *concr.* adiutor, adiutrix.

י"נ ביחזקאל י"ב י"ד אֻזֶּרָה; בהושע י"ג י"ט: כי מִי בעזרך (ואולי בִּי ר"ת בני יהודה, כלומר ישראל השחית גם את בני יהודה עד שהיו לעזר לו במעשים מקולקלים, ע' ירמיה ג' ו'—י'), ובתהלים פ"ט כ': שויתי נֵזֶר על גבור, כאמור להלן חִללת לארץ נִזְרוֹ.

Gn 2,18.20 ‖ Ps 89,20 ‖ Dan 11,34.

וְעֵזֶר Dt 33,7.

לְעֵזֶר Jes 30,5.

עֶזְרִי *suff.* Ps 70,6.121,1.2.

בְּעֶזְרִי Ex 18,4.

עֶזְרֵנוּ Ps 33,20.124,8.

עִזֵּק] וַיְעַזְּקֵהוּ *Pi. 3 impf. suff.* Jes 5,2.

——v. ch. et n. pr.——

עָזַר] (רֲ) עֲזָרַנִי *3 perf. suff.*

adiuvare, auxiliari.

כמוהו בסורית, ובערבית במובן הגנה; השבעים קורין בדה"א י"ב י"ח לעוזריך, ובפסוק שלאחריו עֲזָרָם; בדה"ב י"ד י' ה"א של השם נמשכת גם אל מלת אין לה"א התמיהא; וְעַל־הֶהָמוֹן יש לחבר עם הפעל עֲזָרֻנוּ (ע' כ"ו י"ג), ולא עם בָּאנוּ, וכן משמע מפסוק הטעמים.

Ps 118,13.

עֲזָרָנוּ 1S 7,12.

עֲזָרְךָ 1Ch 12,18(19).

עֲזָרוֹ 2Ch 18,31.

עָזַרְתָּ *2 perf.* Job 26,2.

עֲזַרְתַּנִי *suff.* Ps 86,17.

עֲזַרְתִּי] עֲזַרְתִּיךָ *1 perf. suff.* Jes 41,10.13.49,8.

עֲזַרְתִּיךְ Jes 41,14.

עָזְרוּ *3 perf. pl.* Zach 1,15‖1Ch 12,21(22)‖2Ch 20,23.

עֲזָרֻם *suff.* Esr 10,15 ‖ 1Ch 12,19(20).

וַעֲזַרְתֶּם *2 perf. pl.* Jos 1,14.

עוֹזֵר, עֹזֵר *pt.* 1R 20,16‖2R 14,26‖Jes 31,3.63,5 ‖ Jer 47,4 ‖ Ps 10,14.22,12.30,11. 54,6. 72,12. 107,12 ‖ Job 29,12.30,13 ‖ Thr 1,7 ‖ Dan 11,45.

עֹזְרֵךְ] לְעֹזְרֶךָ *suff.* 1Ch 12,18(19).

עֹזְרִים] עֹזְרֵי *pl. cs.* Job 9,13 ‖ 1Ch 12,1.

עֹזְרַי] בְּעֹזְרָי *suff.* Ps 118,7.

עֹזְרָיו Ez 32,21.

עֹזְרֶיהָ Ez 30,8.

עָזֻר *pt. pass.* Jes 31,3.

בַּעְזֹר (al. עֲ) *inf. cs.* 1Ch 15,26.

לַעְזֹר, לַעְזוֹר Q. (al. לַעֲ) Jos 10,33 ‖ 2S 8,5.18,3 ‖ 1Ch 18,5.22,17(16) ‖ 2Ch 14,10.19,2.25,8.26,13.28,16.

לְעָזְרֵנִי *suff.* Ps 119,173 ‖ Dan 10,13‖1Ch 12,17(18).

לְעָזְרֵנוּ Esr 8,22‖2Ch 32,8.

עָטַר°
circumdare; *Pi.* corona cingere, coronare; *Hi.* coronas distribuere.
כמוהו בשפת צור, ובאשורית גם בהוראת חסה והגם; עטרים אל דוד כטעם אבירי בשן כתרוני ו״ג עַטִים. הַמַּעֲטִירָה יתכן לפרש גם נושאת עטרה ע״ד מַקְרִין מפרים.

עֹטְרִים [עֹטֵר] *pt. pl.* 1S 23,26.
תַּעְטְרֶנּוּ [תַּעְטֹר] *2 impf. suff.* Ps 5,13.
שֶׁעִטְּרָה־ [עִטֵּר] *Pi. 3 perf. f.* Cant 3,11.
עִטַּרְתָּ *2 perf.* Ps 65,12.
הַמְעַטְּרֵכִי [מְעַטֵּר] *pt. suff.* Ps 103,4.
תְּעַטְּרֵהוּ *2 impf. suff.* Ps 8,6.
הַמַּעֲטִירָה [הֶעֱטִיר] *Hi. pt. f.* Jes 23,8.

עֲטָרָה] הָעֲטָרָה
corona, diadema.
Ez 21,31.
בַּעֲטָרָה Cant 3,11.
עֲטֶרֶת *cs.* 2S 12,30 ‖ Jes 28,1.3. 62,3‖Jer 13,18‖Ps 21,4‖Prv 4,9. 12,4.14,24.16,31.17,6.19,9 ‖ Thr 5,16‖1Ch 20,2.
וַעֲטֶרֶת Ez 16,12.23,42 ‖ Esth 8, 15.
לַעֲטֶרֶת Jes 28,5.
עֲטָרוֹת *pl.* Zach 6,11 ‖ Job 31, 36.
וְהָעֲטָרֹת Zach 6,14.
—v. n. pr.—

עֲטִישֹׁתָיו [עֲטִישָׁה] *pl. suff.*
sternutatio (rad. עָטַשׁ).
הפעל נמצא גם בערבית וכושית ובדרז״ל בבנין פִּעֵל והתפעל.
Job 41,10.

עִי] בְּעִי
aedificia eversa, acervus ruderum; *pl.* rudera, ruinae.
ענינו חרבה וגל (השבעים קורין באיוב: אך לוֹ בְּעַצְמִי אֶשְׁלַח יד?).
Job 30,24.

I עָטַף] יַעֲטָף־ ,יַעֲטֹף *3 impf.*
tegere, vestire; tegi, induere.
קרוב אל עָטָה, חבירים לו בסורית, ערבית וכושית, ושגור בדרז״ל בהתפעל והשם עטיפה; לפי תרגום סומכוס מזה גם כי רוח מלפני יעטף, כלומר מתלבש בגוף חמרי.
Ps 73,6‖Job 23,9.
יַעַטְפוּ־ *3 impf. pl.* Ps 65,14.

מַעֲטָפָה] וְהַמַּעֲטָפוֹת *pl.*
pallium, palliola.
Jes 3,22.

עָטַף° II
obvolutum esse caligine, elanguescere, debilem esse; *Hi.* languescere, debiles (agnos) gignere.
יחדנו להוראת החולשה מדור בפ״ע לדעת האחרונים שפותרין אותו מן הערבית عطب, אמנם להרד״ק איננו יוצא מגדרו הראשון, לפי שהחולה כפוף, מתגולל ומתקפל; ובאמת גם שרש عطف בערבית יש לו הוראת כפיפה וקפילה (ביגען, פֿאלטען), ויהיה טעם בהתעטפם כחלל ברחבות עיר, בהתגוללם, ובהתעטף עלי נפשי כענין מה תשתוחחי עלי נפשי; וכן מצינו שרש עָלַף כולל שני המושגים עטיפה וכסוי וגם עיפות וחולשה. י״מ העטופים אלו שמעוטפין באליה, והקשורים אלו שקושרין אליתן לאחוריהן כדי להקל ההזדווגות (ובמשנה דשבת: הרחלות יוצאות שחוזות כבונות וכבולות).

הָעֲטֻפִים ,הָעֲטוּ׳ [עָטוּף] *pt. pass. pl.* Gn 30,42‖Thr 2,19.
בַּעֲטֹף *inf. cs.* Ps 61,3.
יַעֲטֹף ,יַעֲטוֹף *3 impf.* Jes 57,16‖Ps 102,1.
בֵּעָטֵף (= בְּהֵעָטֵף) [נֶעֱטַף] *Ni. inf. cs.* Thr 2,11.
בְּהִתְעַטֵּף [הִתְעַטֵּף] *Hith. inf. cs.* Jon 2,8‖Ps 142,4.
בְּהִתְעַטְּפָם *suff.* Thr 2,12.
תִּתְעַטֵּף [תִּתְעַטֵּף] *3 impf. f.* Ps 107,5.
וַתִּתְעַטֵּף Ps 77,4.
וַתִּתְעַטֵּף Ps 143,4.
וּבְהַעֲטִיף [הֶעֱטִיף] *inf. cs.*
בקצת ספרים פ׳ רבתי, וע׳ מנחת שי.
Gn 30,42.

כמוהו בערבית בהוראת כסוי (ובאשורית בהוראת הוית חשך), וקרוב אל עָטַף. מַעֲטֶה דיחזקאל לד״ק כמו מְרֻטָּה; לפי תרגום סומכוס והסורי כְּעֹטְיָה דשה״ש מן טָעָה = עָטָה בהפך אתון.
Jer 43,12.
וְעָטוּ *3 perf. pl.* Mich 3,7.
עֹטֶה *pt.* 1S 28,14‖Ps 104,2.
וְעֹטְךָ *suff.* Jes 22,17.
כְּעֹטְיָה *pt. f.* Cant 1,7.
עָטֹה *inf. abs.* Jes 22,17.
תַעְטֶה *2 impf.* Ez 24,17.
יַעְטֶה *3 impf.* Lev 13,45 ‖ Jer 43,12‖Ps 84,7.109,19.
יְעָטָנִי (= יַעֲטֵנִי?) *suff.* Jes 61, 10.
וַיַּעַט Jes 59,17.
תַעְטוּ *2 impf. pl.* Ez 24,22.
יַעְטוּ *3 impf. pl.* Ps 71,13.
וְיַעְטוּ Ps 109,29.
מְעֻטָּה [עֻטָּה] (?) *Pu. pt. f.* Ez 21,20.
הֶעֱטִיתָ [הֶעֱטָה] *Hi. 2 perf.* Ps 89,46.

מַעֲטֵה [מַעֲטֶה] *cs.*
vestimentum, amictum.
Jes 61,3.
—cf. עִיט ,מְעַט ,יָעַט—

עֲטַלֵּף] הָעֲטַלֵּף
vespertilio.
כדוגמתו בשפת צור, וי״פ אותו מן הערבית غطل הוית חשך ואפל, ע״ש ששולט בלילה.
Lev 11,19.
וְהָעֲטַלֵּף Dt 14,18.
וְלָעֲטַלֵּפִים [עֲטַלֵּפִים] *pl.* Jes 2, 20.

עָטִין°
stabula pecoris; *al.* mulcra, *Vulg.* visura, Peš. latera.
יש פותרין אותו מן עטמא בסורית ובדרז״ל, שוקיו, ולד״א כלי העצבים והעורקים שמלאים מיץ לבן כחלב, והשבעים קורין בִּטְנוֹ מָלְאָה (או קְרָבָיו מָלְאוּ) חָלָב.
עֲטִינָיו [עֲטִינִים] *pl. suff.* Job 21,24.

לְעִי Mich 1,6.

עִיִּים *pl.* Jer 26,18.

עִיִּין Mich 3,12.

לְעִיִּים Ps 79,1.

מְעִי

כבר הובא בסדר הא״ב, דף ת״ט, ע׳ הערה שם.

Jes 17,1.

—v. n. pr.; cf. **עַוָּה**—

עיט] וַתַּעַט *2 impf.*

invehi, vehementius irruere; increpare.

בערבית ענינו נתינת קול בגערה וקצף, וזה טעם ויעט בהם. וטעם ותעט אל השלל מהרת להתנפל עליו כעיט חש אל הפגרים בקול צווחה (מן הכתיב וַיַּעַשׂ העם י״מ גם שמואל בַּעֲשֹׂתוֹ דאיוב כ״ג ט׳, וכמו בַּעֲטֹתוֹ, ומקביל אל יַעֲטֹף).

1S 15,19.

וַיַּעַט *3 impf.* 1S 25,14.

וַיַּעַט Q. (**וַיַּעַשׂ** K.) 1S 14,32.

עַיִט, עֵיט

bestia, avis rapax.

מין עוף חומס וטורף, ובא גם כשם הכולל.

Jes 46,11 ‖ Job 28,7.

הַעַיִט *interrog.* Jer 12,9².

הָעַיִט Gn 15,11 ‖ Jes 18,6.

לְעֵיט *cs.* Jes 18,6 ‖ Ez 39,4.

—v. n. pr.—

עַיִם] בַּעְיָם

fortitudo, vis, vehementia.

י״פ מן הערבית غام, והטעם ברוחו הבוער והשורף; ר׳ יוסף הלוי פותרו מן הכושית במובן שוט ושבט; י״ג על פי השבעים בְּעֹצֶם, ול״ג בַּיָּם, כלומר בים־מצרים, והסר הפעל יְשַׁלַּח, וכדומה, והוא כפל ענין במלות שונות, או בַּצִּים, באניות.

Jes 11,15.

—**עוֹלָם** v. **עֵילוֹם**—

עָיַן] עֹיֵן Q. *pt.*, עֹוֵן K.

invidiose observare, invidere.

פעל נגזר מן השם עין כמְרַגֵּל מן רגל, שגור בתרגומים ומצוי בדרז״ל בפִעֵל.

1S 18,9.

עַיִן I, עָיִן

oculus, conspectus, vultus, facies, aspectus, species, splendor, superficies.

כדוגמתו בצורית, ערבית, צבית, כושית ואשורית. פתח הָעֵינַיִם דבראשית הכונה בשער העיר עֵינָם, קרובה אל עדלם (ע׳ יהושע ט״ו ל״ד). השבעים קורין בש״ב ט״ז י״ב: אולי יראה י״י בְּעָנְיִי; ע״פ הקרי בְּעֵינַי ת״י דִּמְעַת עיני, ולד״ק הוא אחד מתקוני סופרים ת׳ בְּעֵינוֹ (או בְּעֵינָו, של הקב״ה); י״ג בישעיה ג׳ ח׳ פְּנֵי (או פִּי) ת׳ עֲנֵי; בזכריה ב׳ י״ב בבבת עֵינוֹ תק״ס ת׳ עֵינִי; י״ג בט׳ א׳ עין אֲרָם, ובפסוק ט׳: ראיתי בְּעָנְיוֹ; השבעים והסורי קורין בתהלים ע״ג ז׳: יצא מחלב עֲוֹנֵמוֹ, כלומר עונם בא להם מרֹב טובה; במשלי ט״ו ל׳ מַרְאֵה נָעִים ישמח לב, ובכ״ג ו׳ יש מסרסין וקורין אַל־תלחם להם את־רע עין; הירונימוס קורא בנחמיה ז׳ ט״ז: וַיִּפְּלוּ מאד בֵּינֵיהֶם ת׳ בְּעֵינֵיהֶם! ואולי יש לגרוס פְּנֵיהֶם, כטעם ויפלו פניו דקין, או וַיִּפָּלֵא מ׳ ב׳. (עין הארץ אולי יש לפרש כתאר לשמש?).

Gn 49,22 ‖ Ex 21,25 ‖ Lev 24,20 ‖ Nu 14,14 ‖ Dt 19,21 ‖ Jes 52,8. 64,3 ‖ Ez 16,5 ‖ Ps 17,8.35,19.94,9 ‖ Prv 10,10.22,9.23,6.28,22.30,17 ‖ Job 20,9.24,15 ‖ Thr 2,4 ‖ Eccl 1,8.

וְעַיִן Prv 20,12 ‖ Job 10,18.29,11.

הָעַיִן Nu 24,3.*15*.

בְּעַיִן Nu 14,14 ‖ Dt 19,21 ‖ Jes 52,8.

לְעַיִן Ez 12,12.

עֵין *cs.* Ex 10,5.15.21,26² ‖ Nu 22,5.11 ‖ Dt 33,28 ‖ 1S 11,2 ‖ Zach 9,1.11,17 ‖ Ps 33,18 ‖ Job 7,8.28,7.

וְעֵין Zach 11,17 ‖ Job 24,15.

כְּעֵין Nu 11,7 ‖ Ez 1,4.7.16.22.27.8,2.10,9 ‖ Dan 10,6.

עֵינִי *suff.* Gn 44,21 ‖ Jer 13,17.24,6.40,4 ‖ Ez 5,11.*7,9*.7,4.8,18.*9,10*.20,17 ‖ Am 9,4 ‖ Ps 6,8.31,10.32,8.54,9.88,10.92,12.116,8 ‖ Job 7,7.13,1.16,20.17,2.7.42,5 ‖ Thr 1,16.3,48.49.51.

וְעֵינִי Jer 8,23.

בְּעֵינִי Q. 2S 16,12.

עֵינֵנוּ 2S 20,6 ‖ Ps 35,21.

עֵינְךָ, עֵינֶךָ Dt 7,16.13,9.15,9.19,13.21.25,12.

עֵינֵךְ Thr 2,18.

עֵינְכֶם Q. Ez 9,5.

וְעֵינְכֶם Gn 45,20.

עֵינוֹ, Q. Ex 21,26 ‖ Lev 13,55 ‖ Dt 28,54.32,10.34,7 ‖ Zach 2,12 ‖ Prv 23,31 ‖ Job 28,10 ‖ Eccl 4,8.

וְעֵינוֹ Nu 11,7.

בְּעֵינוֹ Lev 21,20.

עֵינָהּ Dt 28,26.

עֵינָם Jes 13,18 ‖ Zach 5,6.

עֵינֵמוֹ Ps 73,7.

עֵינַיִם, עֵינָיִם *du.* Gn 20,16.38,14.49,12 ‖ Lev 26,16 ‖ Nu 24,4.*16* ‖ Dt 28,65 ‖ 1S 16,12 ‖ Jes 3,16.42,7.59,10 ‖ Jer 5,21 ‖ Ez 1,18.10,12.12,2 ‖ Hab 1,13 ‖ Zach 3,9 ‖ Ps 19,9.101,5.115,5.*135,16* ‖ Prv 6,17.15,30.21,4.23,29 ‖ Job 22,29.29,15 ‖ Eccl 6,9.

וְעֵינַיִם Dt 29,3 ‖ Jes 43,8 ‖ Ps 18,28.

בָּעֵינַיִם Gn 38,21.

לְעֵינָיִם Nu 10,31.

לְעֵינַיִם, לָעֵינָיִם Gn 3,6 ‖ Prv 10,26.

לָעֵינָיִם 1S 16,7 ‖ Eccl 11,7.

עֵינֵי (Jes 3,8), **עֵנֵי** *cs.* Gn 3,7 ‖ Lev 13,12 ‖ Nu 22,31 ‖ Dt 11,12.16,19 ‖ 1R 1,20 ‖ 2R 6,17.20.25,7 ‖ Jes 2,11.3,8.29,18.32,3.35,5 ‖ Jer 34,3.39,7.*52,11* ‖ Am 9,8 ‖ Zach 4,10 ‖ Ps 34,16.145,15 ‖ Prv 5,21.15,3.22,12.29,13.

הַעֵינֵי *interrog.* Nu 16,14 ‖ Job 10,4.

וְעֵינֵי Gn 29,17.45,12.48,10 ‖ 2S 24,3 ‖ Jes 5,15 ‖ Prv 17,24.20 ‖ Job 11,20.17,5.31,16.

בְּעֵינֵי Gn 6,8. 19,14. 21,11. 28,8. 31,35. 33,8.15. 34,18. 38,7.10. 39,21.41,37.45,16.47,25 ‖ Ex 3,21.5,21.11,3².12,36.21,8 ‖ Lev 10,19 ‖ Nu 23,27.24,1. 32,13 ‖ Dt 4,25.6,18.9,18.12,25.*21,9*.28.13,19.17,2.31,29 ‖ Jos 3,7.4,14.27,33 ‖ Jud 2,11.*3,7*.3,12.*4,1.10,6.13,1*.12.6,1.14,7 ‖ 1S 8,6.12,17.15,19.18,5².26.26,24.29,7 ‖ 2S 3,19.36.11,27.13,2.15,25.17,4 ‖ 1R 3,10.11,6.19.14,

22. 15,5.11.26.*34.22,53*.16,7.19. *21,20.25*.25.30.22,43 || 2R 3,2. *13,11*.18.8,18.*27.13,2.14,24.15*, *9.18.24.28.17,2.21,2.20.23,32.37*. *24,9.19*.12,3.14,3.*15,3.34.18,3*. *22,2*.16,2.17,17.*21,6.16* || Jes 49, 5||Jer 18,4.52,2 || Zach 8,6 || Mal 2,17||Ps 116,15||Prv 1,17.3,4.17, 8||Esth 1,21.2,4².15.5,8||1Ch 2,3. 13,4.21,7 || 2Ch 14,1.20,32.21,6. *22,4.33,2.22.36,9*.24,2.25,2.*26,4*. *27,2.29,2.34,2*.28,1.29,6.30,4.33, 6.36,5.*12*.

וּבְעֵינַי Gn 34,18.41,37.45,16||Ex 5,21.11,3||Nu 11,10||1S 29,6 || 2S 3,19.17,4||2Ch 30,4.

כְּעֵינֵי Ps 123,2².

לְעֵינֵי Gn 23,11.18.30,41 || Ex 4, 30.7,20.9,8.17,6.19,11.24,17.40, 38 || Lev 20,17.26,45 || Nu 20,12. 27.25,6.33,3||Dt 4,6.25,9.31,7.34, 12 || Jos 10,12 || 2S 6,20.12,11.16, 22 ||Jes 52,10 || Jer 19,10.28,1.5. 11.32,12².43,9 || Ez 5,8.14.*36,34*. 16,41.20,9.*14.22*.41.22,16.28,18. 25.38,23.39,27||Hos 2,12 || Ps 98, 2 || Neh 8,5 || 1Ch 28,8.29,10.24 || 2Ch 32,23.

וּלְעֵינֵי Ex 7,20||Nu 25,6|| Jer 28, 5.32,12.

מֵעֵינֵי Lev 4,13 || Nu 5,13.15,24 || Job 28,21.

עֵינַי, עֵינָי *suff.* (עֵינָי Ps 69,4. 123,1. 131,1) Gn 31,10 || Jud 16, 28|| 1S 12,3.14,29 || 1R 9,3.10,7 || Jes 1,15.16.6,5.38,14 || Jer 14,17. 16,17²||Ez 8,5|| Am 9,3 || Mich 7, 10 || Zach 2,1.5.*5,9*.5,1.6,1.12,4 || Ps 13,4.25,15.26,3.38,11.69,4.77, 5.101,3.6.7.119,18.37.82.123.136. 148.121,1.123,1.131,1.141,8||Job 4,16.31,7|| Thr 2,11 || Eccl 2,10 || Dan 8,3.10,5||2Ch 7,15.16.9,6.

וְעֵינַי 1R 1,48||Job 19,27.

בְּעֵינַי, בְּעֵינָי Q., Ex 33,12.17||Dt 1,23 || Jud 14,3 || 1S 16,22.26,24. 29,6.9||2S 6,22.12,9||1R 11,33.38. 14,8 || 2R 10,30.21,15 || Jes 43,4. 65,12.66,4 || Jer 7,30.18,10.27,5. 32,30.34,15||Zach 8,6.9,8||Ps 73, 16.

לְעֵינַי, לְעֵינָי 2S 13,5.6||Ez 10,2. 19||Ps 132,4||Job 31,1.

מֵעֵינָי Gn 31,40||Jes 65,16 || Hos 13,14||Job 3,10.

עֵינֵינוּ *suff.* Nu 11,6 || Jer 9,17 || Joel 1,16 || Mich 4,11||Ps 123,2|| Thr 4,17.5,17||Esr 9,8||2Ch 20,12.

וְעֵינֵינוּ Dt 21,7.

בְּעֵינֵינוּ Nu 13,33||Ps 118,23.

לְעֵינֵינוּ Dt 6,22 || Jos 24,17 || Ps 79,10.

עֵינְךָ (3), עֵינֶיךָ Gn 13,14.*31,12*. 46,4||Ex 13,9.16||Dt 3,21.27.4,9. 19.6,8.7,19.10,21.28,34.67.29,2 || 1S 2,33.24,11 || 1R 8,29.52.20,6 || 2R 19,16.22.22,20|| Jes 30,20.33, 17.20.37,17.23|| Jer 5,3.22,17.32, 19.42,2 || Ez 8,5.24,16 || Jon 2,5|| Zach 5,5||Ps 5,6.17,2.31,23.139, 16 || Prv 4,25.7,2.20,13.23,5.33. 25,7||Job 7,8.14,3.15,12||Eccl 11, 9||Dan 9,18||2Ch 6,20.40.34,28.

וְעֵינֶיךָ Dt 28,32 || 2S 22,28 || Jer 20,4.34,3.39,12||Prv 23,26 || Neh 1,6.

בְּעֵינֶךָ (Dt 15,18), בְּעֵינֶיךָ Gn 18,3.*30,27.33,10.47,29*.19,19.20, 15.21,12.32,6 || Ex 33,13.*34,9*.13. 16 || Nu 11,11.15.22,34.32,5 || Dt 3,27.15,18.34,4||Jos 9,25 || Jud 6, 17.10,15||1S 1,18.14,36.10.15,17. 20,3.29.24,5.25,8.26,*21*.27,5 || 2S 7,19.10,3.11,25.14,22.16,4.19,7. 28.38.39||1R 21,2 || 2R 1,13.14.7, 2.19.10,5.20,3|| Jes 38,3 || Jer 40, 4³.5 || Ez 40,4.44,5|| Ps 51,6.90,4. 91,8|| Prv 3,7||Job 11,4||Ruth 2, 10.13 || Esth 3,11.7,3||1Ch 17,17. 19,3.

לְעֵינֶיךָ Gn 47,19||Lev 25,53 || Dt 4,34.25,3.28,31||2S 12,11|| Ps 50, 21||Prv 6,4.

מֵעֵינֶיךָ Prv 3,21.4,21.

עֵינַיִךְ Jes 49,18.*60,4* || Jer 3,2.4, 30||Ez 23,27.40||Cant 1,15.*4,1*.6, 5.7,5||Ruth 2,9.

וְעֵינַיִךְ Jer 31,16(15).

בְּעֵינַיִךְ, בְּעֵינֵךְ Gn 16,6 || 1S 1, 23.

מֵעֵינַיִךְ Cant 4,9.

עֵינֵיכֶם Gn 3,5.45,12 || Nu 15,39|| Dt 4,3.11,7.18.14,1 || Jos 24,7 || Jes 29,10.40,26.51,6|| Jer 13,20|| Ez 24,21.

וְעֵינֵיכֶם, וְעֵינְכֶם Ez 33,25 || Mal 1,5.

בְּעֵינֵיכֶם Gn 19,8.34,11.45,5.50, 4 || Nu 33,55 || Jos 23,13.24,15 || Jud 19,24 || 1S 11,10.18,23 || 2S 18,4 || Jer 7,11.26,14 || Hag 2,3 || Zach 11,12||Job 18,3||Esth 8,8|| 2Ch 29,8.

לְעֵינֵיכֶם Dt 1,30.9,17.29,1 || 1S 12,16 || Jer 16,9.29,21.51,24 || Zeph 3,20.

עֵינָו Q., עֵינָיו Gn 13,10.18,2.*24, 63.43,29*.22,4.*13*.27,1.33,1.5||Lev 14,9||Nu 24,2||Jos 5,13 || Jud 16, 21.16,21.19,17|| 1S 14,27 || 2S 13, 34.18,24.22,25 || 1R 14,4.20,38. 41 || 2R 4,34.35.6,17 || Jes 10,12. 11,3.33,15 || Jer 32,4 || Ez 18,12. 20,7 || Ps 10,8.11,4.18,25.36,2.66, 7 || Prv 16,30.28,27.30,13 || Job 16,9.21,20.27,19.34,21.36,7.39, 29 || Cant 5,12 || Eccl 2,14.5,10 || Dan 8,5.21 || 1Ch 21,16 || 2Ch 16,9.

וְעֵינָו Q., וְעֵינָיו 1S 3,2.4,15 || 2R 4,34||Jes 6,10.17,7||Jer 32,4 || Ez 18,6.*15*||Zach 14,12|| Job 41,10|| Dan 10,6.

בְּעֵינָו Q., בְּעֵינָיו Gn 27,12.29,20. 39,4.48,17||Ex 15,26|| Lev 10,20. 13,5.37|| Dt 12,8.24,1 || Jud 17,6. *21,25* || 1S 3,18.18,8.20 || 2S 4,10. 10,12.12,9.15,26.19,19.24,22||1R 9,12||Jes 6,10.59,15 || Ps 15,4.36, 3.72,14 || Prv 6,13.12,15.16,2.20, 8.21,2.10.24,18.26,5.12.16.28,11. 30,12 || Job 15,15.25,5.32,1.40, 24||Cant 8,10||Ruth 2,2||Eccl 8, 16||Esth 2,9.3,6.5,2.8,5 || 1Ch 19, 13.21,23.

לְעֵינָיו Nu 19,5 ‖ 2S 13,8 ‖ 2R 25,7 ‖ Jer 39,6.52,10.

מֵעֵינָיו Jud 6,21.

וְעֵינֵיהוּ Job 24,23.

עֵינֶיהָ Gn 21,19.24,64.39,7 ‖ 2R 9,30 ‖ Ez 23,16.

בְּעֵינֶיהָ Gn 16,4.5.

עֵינֵיהֶם Gn 37,25 ‖ Ex 14,10 ‖ Lev 20,4 ‖ 1S 6,13 ‖ 2R 6,20 ‖ Jes 44,18 ‖ Jer 14,6 ‖ Ez 6,9.20,8.24.22,26.24,25 ‖ Ps 17,11.69,24 ‖ Job 2,12.

וְעֵינֵיהֶם Mal 1,5.

בְּעֵינֵיהֶם Nu 13,33.36,6 ‖ Jos 22,30 ‖ 1S 21,14 ‖ 2S 3,36 ‖ Jes 5,21 ‖ Ez 21,28 ‖ Job 19,15 ‖ Esr 3,12 ‖ Neh 6,16.

לְעֵינֵיהֶם Gn 42,24 ‖ Ex 8,22 ‖ Nu 20,8.27,14.19 ‖ Jes 13,16 ‖ Jer 32,13 ‖ Ez 4,12.12,3^2.4^2.5.6.7.20,9.14.22. 21,11. 36,23. 37,20. 38,16. 43,11 ‖ Job 21,8.

בְּעֵינֵיהֶן Esth 1,17.

עֵינֹתָם (?) *pl. II suff.* Hos 10,10.

עַיִן, עֵין II

fons.

טעם עֵין יעקב כל מי שיצא ממעין יעקב, וכן וממי יהודה יצאו (ראב"ע); ואולי הוא מן עַיִן א׳, במובן מין (ארט, ראססע), כבלשון רוסיא вид.

Gn 49,22.

הָעַיִן, הָעָיִן Gn 16,7.24,29.30.42 ‖ Neh 2,14.3,15.12,37.

הָעַיְנָה Gn 24,16.45.

עֵין *cs.* Gn 16,7.24,13.*43* ‖ Dt 33,28.

עֲיָנֹת *pl.* Dt 8,7.

הָעֲיָנוֹת 2Ch 32,3.

עֵינֹת *cs.* Ex 15,27 ‖ Nu 33,9.

עֵינוֹת Prv 8,28.

מַעְיָן

י"מ ושרים כחללים כל־מַעְיָנַי בך, שהמשוררים והמחוללים יחד ישירו: „כל מעיני ישועתי בך!"; לרש"י מַעְיָנַי קְרָבַי, כלומר כל מֵעַי הומים ושרים כחללים בך, וכטעם וכל־קְרָבַי את שם קדשו (ואולי יש לגרוס כַּחֲלִלִים, ע׳ ישעיה ט"ז י"א וירמיה מ"ח ל"ו); השבעים קורין כל־מְעוֹנָם.

Lev 11,36 ‖ Ps 74,15.84,7 ‖ Prv 25,26 ‖ Cant 4,12.

וּמַעְיָן Joel 4,18.

מַעְיַן *cs.* Jos 15,9.18,15 ‖ 2R 3,25 ‖ Cant 4,15.

לְמַעְיְנוֹ־ Ps 114,8.

מַעְיָנוֹ *suff.* Hos 13,15.

מַעְיָנִים *pl. I* Ps 104,10.

מַעְיְנֵי *cs.* 1R 18,5 ‖ 2R 3,19.

מִמַּעַיְנֵי Jes 12,3.

מַעְיָנַי (?) *suff.* Ps 87,7.

מַעְיָנוֹת *pl. II* Jes 41,18 ‖ Prv 8,24.

הַמַּעְיָנוֹת 2Ch 32,4.

מַעְיְנוֹת, מַעְיְנֹת *cs.* Gn 7,11.8,2.

מַעְיְנֹתֶיךָ *suff.* Prv 5,16.

[עִיף] עָיְפָה *3 perf. f.*

languescere, debilem esse et fieri.

אח אל יָעֵף בהפך אתון; לרד"ק כל וַיָּעַף שייכים לכאן, ע"כ הובאו פה שנית.

Jer 4,31.

וַיָּעַף *3 impf.* Jud 4,21 ‖ 1S 14,28.31 ‖ 2S 21,15.

עָיֵף

languescens, fessus, defatigatus.

בתהלים ס"ג ב׳ יש מסרסין וקורין: כְּעָיֵף בארץ־ציה בלי־מים (וי"ג אֱלֵי־מים).

Gn 25,29.30 ‖ Dt 25,18 ‖ Jes 5,27.29,8 ‖ Job 22,7.

וְעָיֵף 2S 17,29 ‖ Ps 63,2.

לֶעָיֵף Jes 28,12.

עֲיֵפִים *pl.* Jud 8,4.5 ‖ 2S 16,14.

עֲיֵפָה *f. sg.* Jes 32,2 ‖ Jer 31,25 (24) ‖ Ps 143,6 ‖ Prv 25,25.

לַעֲיֵפָה Jes 46,1.

——conf. יָעֵף——

עֵיפָה

tenebrae, caligo.

קרוב אל עוּב במובן השכה ואפלה. השבעים קורין: שחר וְעיפה.

Am 4,13.

עֵיפָתָה Job 10,20.

——v. n. pr.; cf. עוּף II——

עוּק v. **עִיק**.

עִיר

urbs, oppidum, civitas; munimentum parvum.

כדוגמתו בשפת צור ובאשורית, ובלא יו"ד, כְּעָר מואב, וע"ב בא הרבים עָרִים (עֲיָרִים דשופטים בא לזונו עם רעהו עֲיָרִים — החמורים). י"ג במדבר כ"ד י"ט: והאבדתי שריד מֵשֵׂעִיר; השבעים קורין בש"א ט׳ י"ד: בתוך הַשַּׁעַר, ובמ"ב י"ז ו׳ וי"ח י"א וְהָרֵי ת׳ וְעָרֵי; י"ג בישעיה י"ד כ"א: ומלאו פני תבל עִיִּים, בי"ז ב׳ (ע"פ השבעים) עֲזֻבוֹת עָרֶיהָ עֲדֵי־עַד (או כַּעֲרֹעֵר?); בכ"ה ב׳: ארמון זרים מְעִי; במ"ב י"א קורין השבעים: ישישו מדבר וְעִיָּיו, ובירמיה נ׳ ל"ב בְּיָעָרָיו ת׳ בְּעָרָיו; י"ג בהושע י"ג י׳ וכל־שָׂרֶיךָ וְיִשְׁפְּטוּךָ (ת׳ בכל־עָרֶיךָ וְשֹׁפְטֶיךָ), במיכה ה׳ י"ג: והשמדתי עֲצַבֶּיךָ (ע׳ דה"ב כ"ב י"ח), לפי שהערים כבר נזכרו בפסוק י׳; בו׳ י"ב וְעָרֵי מָצוֹר, כלומר עד מצרים; באיכה ג׳ נ"א, מכל בנות עַמִּי, בדניאל י"א ט"ו: עָרֵי מבצרות; בדה"ב כ"א י"א כתיב בְּהָרֵי וּסְבִיר בְּעָרֵי, וכן תרגמו השבעים, ובקצת נוסחאות נסמן בקרי וכתיב.

Gn 4,17.11,4.24,10.33,18 ‖ Lev 25,29 ‖ Nu 20,16.21,26.27.22,36.35,6.7.25.26.27.32 ‖ Dt 2,34.3,4.6.20,10.19 ‖ Jos 10,2.11,19.13,30.18,14.19,29.21,13.*21.27.32.36*.33.40 ‖ Jud 1,26.11,33.19,11.12 ‖ 1S 15,5.22,19 ‖ 2S 12,26.15,2.17,13.20,19 ‖ 1R 9,11.11,27.13,29 ‖ 2R 3,19^2.10,25.17,9.*18,8* ‖ Jes 1,26.14,31.19,2.18.22,2.23,16.26,1.27,10.32,14.52,1.60,14.62,12 ‖ Jer 8,17.*46,8*.*47,2*.15,8.30,18.48,8.49,25 ‖ Ez 4,1.21,24.22,2.3.24,6.*9*.26,10.19.39,16.40,2 ‖ Am 4,7^2.8.6,8 ‖ Jon 3,3 ‖ Nah 3,1 ‖ Hab 2,12 ‖ Zach 8,3 ‖ Ps 46,5.59,7.*15*.60,11.87,3.107,4.7.36.108,11.127,1 ‖ Prv 16,32.21,22.25,28 ‖ Thr 2,12 ‖ Eccl 9,14.10,15 ‖ Esth 8,11.17 ‖ Dan 9,24.11,15 ‖ Esr 10,14 ‖ Neh 2,5.11,1 ‖ 1Ch 2,23.6,45 ‖ 2Ch 11,12.28,25.31,19.

וְעִיר Lev 25,33 ‖ 2R 10,2 ‖ Jer 48,8 ‖ Esth 9,28 ‖ 2Ch 15,6.

וָעִיר Esth 8,11.17.9,28 ‖ Esr 10,14 ‖ 2Ch 11,12.19,5.28,25.31,19.

הָעִיר Gn 4,17.10,12.11,5.8.18,24. *26*.28.19,4.14.15.20.21.22.24,13. 26,33.28,19.33,18.34,25.27.41, 48.44,4‖Ex 9,29.33‖Nu 35,4‖Dt 13,16.17.20,20.21,3².*22*,*18*.4.6.22, 15.17.24 ‖ Jos 3,16.6,3².4.5.7.11. 14.*15*.15.16.17.20.26.8,4².5.6.7.8². 11.14².16.17.18.19².20.21².22.27. 29.19,50².20,4².6.21,12 ‖ Jud 1,8. 17.23.24².25².6,27.28.30.8,16.17. 9,30.31.33.35.43.44.45².51².14, 18.16,2.3.18,27.28.29².19,15.17. 22.20,11.31.32.37.38.40² ‖ 1S 4, 13.5,9.11.12.9,10.11.13.14².25.27. 10,5.16,4.20,40.21,1.30,3 ‖ 2S 10, 3.14.11,16.17.20.25.12,28².30.15, 14.24.25.27.34.37.17,13.19,4.20, 15.16.21.22.24,5 ‖ 1R 8,44.48.11, 32.36.14,21.16,18.24.17,10.20,12. 19.30².22,26 ‖ 2R 2,19².23.6,14. 15.19.7,4.10.12².9,15.10,5.6.18, 30.19,32.33.34.20,6².23,8².17.27. 24,10.*25*,*2*.11.25,4².19‖Jes 32,19. 36,15.37,33.34.35.*38*.38,6‖Jer 4, 29².6,6.14,18.17,24.*25*.25.19,8.11. 12.15.20,5.21,4.6.22,8.23,39.26,6. 11.12.15.20.27,17.29,7.31,38(37). 32,3.*28*.*34*,*2*.24.29².31.36.33,4.34, 22.37,8.10.21.38,3.18.23.39,2.4. 16.41,7.52,5.7².25² ‖ Ez 4,3.5,2.9, 1.4.10,2.11,23.26,17.33,21.40,1. 43,3.45,6.7².48,15.18.19.20.21.22. 30.31.35‖Am 5,3 ‖ Jon 1,2.*3*,*2*.*4*. 5.11 ‖ Zeph 2,15.3,1 ‖ Zach 8,5. 14,2³ ‖ Ruth 1,19.2,18.3,15.4,2 ‖ Thr 1,1.2,15‖Eccl 9,15 ‖ Esth 4, 1.6.6,9.11‖Neh 2,3.8.11,9.13,18‖ 1Ch 6,41.11,8².19,9.20,2 ‖ 2Ch 6, 34.12,13.18,25.29,20.32,6.18. 34,8.

הָעִיר K., **חָצֵר** Q. 2R 20,4.

הָעִירָה Gn 44,13‖Jos 6,20.20,4 ‖ 2S 17,17‖1R 14,12.20,2 ‖ 2R 20, 20‖1Ch 19,15.

וְהָעִיר Nu 35,5 ‖ Dt 2,36 ‖ Jos 6, 24.13,9.*16* ‖ 2R 11,20 ‖ Jer 26,9. 32,25.38,17‖Ez 7,23.9,9‖Esth 3, 15.8,15‖ Dan 9,18.26 ‖Neh 7,4 ‖ 2Ch 6,38.23,21.

בְּעִיר Nu 35,28‖1S 23,7.27,5‖ 2S 12,1‖1R 8,16‖Jes 19,2‖Ez 17,4‖ Hos 11,9‖Am 3,6² ‖ Ps 31,22.48, 2.9‖Neh 11,18 ‖ 2Ch 6,5.15,6.25, 28.

בָּעִיר Gn 19,12.34,28‖Lev 25,30‖ Dt 20,14.22,23.24.28,3.16‖Jos 6, 21.20,6‖Jud 9,45 ‖ 1S 4,13.5,9.9. 6.20,29 ‖ 1R 9,16.13,25.14,11.16, 4.21,24‖ 2R 7,4.25,3.11.19² ‖ Jes 24,12 ‖ Jer 21,7.9.*38*,*2*.10.25,29. 27,19.29,16.38,4.9.39,9.*52*,*15*.52, 6.25 ‖ Ez 7,15.9,5.7.11,2.6 ‖ Joel 2,9‖Am 7,17‖Jon 3,4.4,5‖Ps 55, 10.73,20‖Prv 1,21‖ Cant 3,2.3.*5*, *7*‖Thr 1,19‖Eccl 7,19.8,10‖ 2Ch 28,27.

בָּעִיר K., **בָּעַי** Q. Jos 8,16.

כְּעִיר Jes 1,8‖Ps 122,3.

לְעִיר Jer 1,18‖2Ch 19,5.

לָעִיר Gn 19,16.24,11‖ Lev 14,40. *41*.*45*.*53*‖Nu 35,5‖Jos 8,2.4.13²‖ 1S 9,12.23,10‖1R 21,13 ‖ 2R 19, 13 ‖ Jes 37,13 ‖ Jer 22,8 ‖ Ez 11, 23.48,15.17‖Jon 4,5 ‖ Mich 6,9 ‖ 2Ch 30,10.32,2.33,15.

לָעִיר K., **לָעַי** Q. Jos 8,12.

מֵעִיר Nu 24,19‖Jud 20,48‖1S 6, 18‖2S 18,3 ‖ Jes 17,1.25,2².48,2. 66,6 ‖ Jer 3,14 ‖ Ps 72,16.101,8 ‖ Job 24,12‖2Ch 30,10.

מֵהָעִיר Jud 17,8‖Jer 33,5.52,7.

עִירִי *suff.* Jes 45,13‖Thr 3,51.

בְּעִירִי 2S 19,38.

עִירְךָ Dan 9,19.

מֵעִירְךָ Dan 9,16.

עִירוֹ Gn 23,10.18.34,24².36,32. 35.39 ‖ Dt 19,12.21,19.20.21.25, 8 ‖ Jos 8,1.20,6 ‖ 1S 20,6 ‖ 2S 17, 23‖ 1R 21,11.22,36 ‖ Jer 51,31 ‖ 1Ch 1,43.46.50.

בְּעִירוֹ Jud 8,27‖1R 21,8.11.

וּבְעִירוֹ 1S 28,3.

לְעִירוֹ 1S 8,22‖Esr 2,1 ‖ Neh 7,6.

מֵעִירוֹ 1S 1,3‖2S 15,12.

עִירָהּ Dt 22,21.

עִירָם Gn 34,20²‖Dt 13,14.

עָרִים *pl.* Nu 32,24.35,2.11‖Dt 1, 28.3,5.4,41.6,10.9,1.19,2.7.9‖ Jos 14,4.15,32.36.41.*19*,*22*.44.54.51. 57.59.*62*.60.17,9.18,24.*19*,*15*.28. 19,6.7.30.38.21,2.4.*6*.5.7.*38*.16. 18.*22*.*24*.*29*.*31*.*35*.19.25.*27*.26. 32.37.39 ‖ 2S 20,6 ‖ 1R 4,13 ‖ 2R 19,25‖Jes 6,11.14,21.19,18.33,8. 37,26 ‖ Jer 22,6.48,28 ‖ Ez 29,12. 30,7 ‖ Hos 8,14 ‖ Am 4,8.9,14 ‖ Zach 8,20 ‖ Job 15,28 ‖ Neh 9, 25 ‖ 1Ch 2,22.4,32.6,46.47.48 ‖ 2Ch 11,5.13,19.26,6.

עֲיָרִים *pl. anom.* Jud 10,4.

וְעָרִים Nu 32,16 ‖ Jos 14,12.24, 13 ‖ Jes 54,3 ‖ Ps 9,7 ‖ 2Ch 27,4. 32,29.

הֶעָרִים Gn 19,25².29.35,5‖Nu 13, 19.21,25.32,38.35,3.4.5.6.7.12. 14².15‖Dt 1,22.2,35.3,7.4,42.19, 5.11.20,15.21,2‖ Jos 11,13.14.13, 23.28.15,21.16,9.17,12.18,21.19, 8.16.*31*.*48*.23.*39*.21,3.*8*.9.38.40²‖ Jud 11,26.20,14.48.21,23 ‖ 1S 7, 14.31,7‖1R 9,12.13.20,34.22,39 ‖ 2R 13,25 ‖ Ez 6,6.36,10.33.38 ‖ Zeph 1,16 ‖ Neh 12,44 ‖ 1Ch 4, 33.6,49.50 ‖ 2Ch 14,6.13².15,8. 32,1.33,14.

וְהֶעָרִים Nu 13,28.35,8.13 ‖ Jos 16,9‖1R 15,23 ‖ 2R 3,25 ‖ Ez 12, 20.36,35‖2Ch 8,2.

מֵהֶעָרִים Jos 20,4‖Jud 20,15.42‖ Ez 25,9.

בֶּעָרִים Gn 41,35.28 ‖ Esr 3,1 ‖ Neh 11,1‖1Ch 27,25.

כֶּעָרִים Jer 20,16‖Ez 26,19.

לֶעָרִים Gn 47,21 ‖ Nu 35,2 ‖ Jos 18,9.

וְלֶעָרִים Ez 36,4.

עָרֵי *cs.* Gn 19,20‖ Ex 1,11 ‖ Lev 25,32.33 ‖ Nu 21,25.32,33.36.35, 6.11.13.14‖Dt 3,10²‖Jos 10,2.20. 11,12.13,10.21.25.31.15,9.17,9. 20,2.9.21,19.20.33.39 ‖ 1S 6,18. 18,6.27,5‖ 2S 2,1.8,8.10,12.12,31. 24,7 ‖ 1R 9,19³.15,20 ‖ 2R 13,25.

18,13‖Jes 17,2.9.36,1.61,4.64,9‖Jer 1,15.*44*,*2*.4,5.16. 5,17.8,14.9,10. *34*,*22*. 10,22.11,12. 13,19.25, 18.26,2.34,7².48,24‖Ez 39,9‖Ob 20‖Mich 5,10‖Zach 1,12‖Ps 69, 36‖Neh 10,38.11,20‖1Ch 6,42. 51.52.18,8.19,13.20,3‖2Ch 8,4.*6*. 5.6².11,10.23.12,4.14,4.5.16,4².17, 2.*19*,*5*.9.20,4.21,3.23,2.

וְעָרַי Lev 25,32‖Dt 2,37‖Jos 19, 35‖2R 17,6.*18*,*11*‖Mich 7,12‖2Ch 17,12.

בְּעָרֵי Gn 13,12‖Nu 32,17.26‖Jud 12,7‖1S 30,29²‖2S 2,3‖1R 10,26.12,17.13,32‖2R 17,24.26. 23,5.19‖Jer 7,17.*11*,*6*.*33*,*10*.*44*, *21*.33,13.34,7.40,5.44,6.*17*‖Thr 5,11‖Esth 9,19‖1Ch 13,2‖2Ch 1,14.*9*,*25*.10,17.17,7. 13.19.25,13. 28,18.31,6.15.

וּבְעָרֵי Jer 32,44⁴.33,13²‖Neh 11, 3‖2Ch 17,2.34,6.

לְעָרֵי Jes 40,9‖2Ch 24,5.31,1.

וּלְעָרֵי Jes 44,26.

מֵעָרֵי Dt 3,5.20,15.16‖2R 23,8‖Jer 7,34.17,26.36,9.

עָרַי *suff*. Zach 1,17.

בְּעָרֵינוּ Esr 10,14.

עָרֶיךָ Dt 13,13‖Jer 2,28.*11*,*13*‖Ez 35,4‖Hos 13,10‖Mich 5,13.

עָרַיִךְ Jer 4,7.31,21(20).

וְעָרַיִךְ Ez 35,9.

עָרֵיכֶם Lev 26,25. 31‖Jes 1,7‖Am 4,6.

וְעָרֵיכֶם Lev 26,33.

בְּעָרֵיכֶם Dt 3,19‖Jer 40,10.

עָרָיו Dt 2,34.*3*,*4*‖Jer 2,15. 4,26. 31,24(23).33,12.

וְעָרָיו Dt 3,12‖Jes 14,17.42,11‖Ez 30,7.

בְּעָרָיו Jer 49,1. 50,32‖Hos 8,14. 11,6.

וּבְעָרָיו Jer 31,23(22).

מֵעָרָיו Nu 35,8‖Ez 25,9.

עָרֶיהָ Jos 10,37.*39*.13,17‖Jer 19, 15.34,1.49,13.51,43.

וְעָרֶיהָ Jer 48,9.15‖Ez 29,12‖Zach 7,7.

בְּעָרֶיהָ 2R 17,24.

לְעָרֶיהָ Nu 32,33.

עָרֵיהֶם Lev 25,34‖Nu 21,2.3.31, 10‖Jos 9,17.10,19.11,21‖2R 17, 9‖Jer 5,6‖Zeph 3,6‖Neh 8,15‖1Ch 4,31.6,45.10,7‖2Ch 31,19.

וְעָרֵיהֶם Jos 9,17‖Ez 19,7.

בְּעָרֵיהֶם Dt 19,1‖2R 17,29‖Esth 9,2‖Esr 2,70²‖Neh 7,73². 11,3‖1Ch 9,2‖2Ch 19,10.

לְעָרֵיהֶם 2Ch 31,1.

מֵעָרֵיהֶם Jer 36,6‖1Ch 19,7.

v. n. pr. עִיר et compos. ,ע׳ דָּוִד ,ע׳ הַמֶּלַח ,ע׳ הַמַּיִם ,ע׳ הַחֶרֶס ;ע׳ הַתְּמָרִים ,ע׳ שֶׁמֶשׁ ,ע׳ נָחָשׁ cf. עָר.

—עִיר aestus, ira v. עוּר II—

עַיִר

asellus, pullus asini.

ע״ש המימותו והתעוררותו (ע׳ הערה אל נער). ואולי עיר סתם בן תרבות (עִירִי), משא״כ עיר פרא.

Zach 9,9.

וְעַיִר Job 11,12.

עִירֹה K., עִירוֹ Q. *suff* (?) Gn 49, 11.

עֲיָרִים ,עֲיָרִם *pl*. Jud 10,4.12,14.

עֲיָרִים K., עֲוָרִים Q. Jes 30,6.

וַעֲיָרִם Gn 32,16.

וְהָעֲיָרִים Jes 30,24.

—עֵירָם v. עוּר I—

עַיִשׁ] וְעַיִשׁ

sidus Ursae, *al*. Pleiades.

לד״ק מגזרת עוּש, הקרוב אל עוּז, ע״ש קבוץ הכוכבים במזל שור, הנודעים בשם הכולל „פלעיאדען", ולד״א הכוכבים שבצורת הדוב הגדול, ויש דומה לו בערבית (ע׳ עָשׁ).

Job 38,32.

—cf. עָשׁ II—

עַכָּבִישׁ

aranea.

שממית; י״ת עכובית, ובערבית עַנְכַּבּוּת.

Jes 59,5‖Job 8,14.

עַכְבָּר] וְהָעַכְבָּר

mus.

כמוהו בסורית (גם באל״ף ת׳ העי״ן) ובערבית.

Lev 11,29‖Jes 66,17.

עַכְבְּרֵי [עַכְבָּרִים *pl. cs.* 1S 6,4. 11.

וְעַכְבְּרֵי 1S 6,18.

עַכְבְּרֵיכֶם *suff*. 1S 6,5.

עָכַס°

se periscelidibus armare, vel iis strepitum facere.

לד״ק קרוב אל רכס ולד״א אל עקש, בערבית הוראתו כפיפת הקצוות זה לזה, ומזה השם عِكاس לכבלים שנותנין על רגלי הגמלים, ופי׳ תעכסנה שמיפות רגליהן בעכסים, כעין אצעדות לידים; להרד״ק עניני קשקוש וצלצול (ולפרז״ל מענין ארם יהיה עכס קרוב אל עכשוב).

תְּעַכַּסְנָה [עִכֵּס *Pi. 3 impf. pl. f.* Jes 3,16.

עֶכֶס] וּבְעֶכֶס

compes; *pl*. periscelides feminarum.

יונתן והשבעים קורין במשלי: וּכְכֶלֶב אל מוֹסֵר (= מאסר), וּכְאַיִל יפלח וגו׳, והסורי קורא וּכְכֶבֶשׂ ת׳ וּבְעֶכֶס; יש מסרסין וקורין: וכאויל אל מוסר עכס, ולמלבי״ם עֶכֶס הוא הנחש המצלצל (ע׳ באורו).

Prv 7,22.

הָעֲכָסִים *pl*. Jes 3,18.

—v. n. pr.—

עָכַר

conturbare, perturbare; affligere, in calamitatem inicere.

כמ׳הו בערבית, ושגור בדרז״ל (אולי הוא קרוב אל עקר, וכן תרגמו השבעים נעכרת דמשלי מענין עקירה).

1S 14,29.

עֲכַרְתָּנוּ *2 perf. suff*. Jos 7,25.

עָכַרְתִּי *1 perf*. 1R 18,18.

עֲכַרְתֶּם *2 perf. pl*. Gn 34,30.

וַעֲכַרְתֶּם Jos 6,18.

עֹכֵר ,עוֹכֵר *pt*. 1R 18,17‖Prv 11,29.15,27‖1Ch 2,7.

וְעֹכֵר Prv 11,17.

בְּעֹכְרָי [עֹכְרִים (בְּ) *pl. suff*. Jud 11,35.

יַעְכְּרְךָ [יַעְכֹּר] *3 impf. suff.* Jos 7,25.

נֶעְכָּר [נֶעְכַּר] *Ni. pt.* Ps 39,3.

נֶעְכֶּרֶת [נֶעְכֶּרֶת] *f.* Prv 15,6.

—v. n. pr.—

עַכְשׁוּב

aspis, vipera; *al.* aranea.

מין פתן, ויש מחברין אותו עם עכביש, שיש במינו גם מטילי ארס.

Ps 140,4.

עָל, עַל

summus, altissimus; in alto, supra (rad. עָלָה).

אלו המנויין כאן יתפרשו כשם (עליון), וטעם מֵעָל כמו ממעל.

2S 23,1 ‖ Hos 7,16.11,7 ‖ Job 36, 33.

מֵעָל [מֵעַל] Gn 27,39. 49,25 ‖ Ps 50,4.

עַל־...וְעַל, עַל

super, in, *ἀνά*, *ἐπί*, *ὑπέρ*; עָלַי meum (officium) est; חָיָה עַל *ζῆν ἐπί τινος*; ad, secundum; *ὑπέρ*, de, super, magis quam; praeter; ultra (de tempore); ob, propter, pro; ad, apud, iuxta; adversus, contra, erga; *cum inf.* propterea; quamquam; in modum; עַל־אֹדוֹת, עַל־זֶה, עַל־דְּבַר, עַל־אֲשֶׁר, עַל־אֵלֶּה, עַל־, עַל־כָּל, עַל־כִּי, עַל־יַד, עַל־זֹאת, עַל־, עַל־פִּי, עַל־מֶה, (כִּי עַל־כֵּן) כֵּן, אֲשֶׁר, אֵלֶּה, אֹדוֹת v. עַל־צְבָא, פְּנֵי, פֶּה, מָה, כֵּן, כֹּל, כִּי, יָד, זֹאת, זֶה, דָּבָר, צָבָא, פָּנִים.

כמוהו ברֹב לשונות בני־שם, בצורית גם עלת, ובערבית ואשורית עֲלֵי (כבמליצה העברית). י״ג בש״א ט׳ כ״ד: את השוק וְהֶאָלֶיהָ, או וְהַבְּלִיָּה (י״ת וְיַרְכֵיהּ); בש״ב כ״ב כ״ח: וְעֵינֶי כָּל־רמים תשפיל; ר׳ יצחק יעקב כהן גורס במ״א י״ב י׳ ובדה״ב י׳ י׳ הקל מֵעָלֵנוּ ת׳ מֵעָלֵינוּ; במ״ב כ״ב י״ג בקצת ספרים: ככל הכתוב עָלָיו (ע׳ דה״ב ל״ד כ״א); בישעיה א׳ ה׳: עַד־מָה תכו; בח׳ ז׳ קורין השבעים: מעלה עֲלֵיכֶם; בנ״ב י״ד ת״י: שממו עָלָיו, ובנ״ט י״ח: כַּעַל גמלות; י״ג בירמיה מ״ז ד׳: עֹד היום יָבֹא לשדוד. ביחזקאל ד׳ ד׳: ושמת...עָלֶיךָ; י״מ עַל דתהלים פ׳ ט״ז כמו הַעַל (= הֶעָלֵה); בקב״ט ה׳ בקצה נוסחאות: ברכת י״י עֲלֵיכֶם; במשלי י״ד י״ד לפי השבעים: וּמִמַּעֲלָלָיו (או מִמַּעֲלָיו) איש טוב, וי״ג מִמַּעְגָּלָיו; בי״ז כ״ו בקצת נוסחאות עֲלֵי ישר, וכן איתא במ״ר ותנחומא, וי״ג אַל־יָשָׁר; ואהי עָלַי למשא דאיוב ז׳ כ׳ אחד מתק״ס ת׳ עָלֶיךָ (ולד״ק גם ותשוח עָלַי נפשי דאיכה); בכ״ד ט׳: וְעַל עני (= וְעוּל, כלומר עולל ויונק); בל׳ ל׳ קורין השבעים מְאֹד ת׳ מֵעָלָי; בנחמיה י״ב כ״ב סביר עַד מלכות, בדה״ב י״ג ז׳ קורין השבעים והסורי: ויקבצו אֵלָיו, ובכ״ה ג׳ בְּיָדוֹ ת׳ עָלָיו, וכן נמצא בקצת נוסחאות (ע׳ מ״ב י״ד ה׳), בל״ב ה׳ תרגם רב יוסף: ויעל עָלֶיהָ מגדלות, וכ״ת הירונימוס.

Gn 1,11.15. *17*. 20. 26.*7*,*14*.*21*.*8*,
17.28.30. 2,5.16. 21. 3,14. 6,12. 17.
7,4.6.8.10.12.17.18.19. 21. 24. 8,1.
4.17.19. 9,14. 16. 17. 23. 15,11. 12.
16,7^2.17,17. 18,19. 19,4.17.23.24^2.
20,3. 21,12^2.16. 22,2.6. 9. 24,9. 13.
43.15.*45*.18.22.30^3.47.49.61.26,7.
27,16^2. 41. 28,9.18. 29,2. 3. 30,33.
40. 31,10. *12*.17. 20. 46. 50. 32,12.
22.32.33,1^3.4. 34,3.25.27. 35,5. 20.
37,8^2.34. 38,12.21.28.30. 39,4. 40,
2^3.11.13.16.19. 21^2. 41,1.3. 10. 13.
17.33.34. 40^2. 41. 42^2. 43. 45. 42,6.
21.26.37. 43,16. 19. 44,1.4. 13. 45,
14^2.20.46,4.29^2.47,6.26.31.48,2.6.
14^2.17^2.18.22.49,13.26.50,21.23 ‖
Ex 1,8.10.16. 2,3.5^2.15. 3,12. 22.4,
20.5,9. 7,5.15.17.19^5. 8,1^4.2.3. 9,9^3.
22^4.23.10,6.12^2.13.14.21^2.22.11,1.
5.*12*,*29*. 12,4.7^3.8. 9.13. 23^3. 27.33.
34.51.13,9.16.14,2.7. 9^2.16.21. *27*.
26^4.30.15,24.27. 16,2.3. 5. 7. 8.14.
17,3.6.7^2.9.16.18,9.13.23.25. 19,4.
11.16.20. 20,5^2. *34*,*7*.12. 26. 21,14.
19.22,8^5.23,2.13.18. 24,6.8.16. 25,
12^2.*37*,*3*^{2}.14. *37*,*5*. 19.20. *37*,*9*.21.
26. *37*,*13*. 30. 37. 26,4.*10*. *36*,*11*.7.
10.*36*,*17*.12.13.24. 32^2. 34.35^2. 27,
2.*38*,*3*.4^2. 7. 21. 28,10^2. 11. 12^2. 14.
21^2. *39*,*14*^{2}.22.*23*.23.*26*.*39*,*16*.*19*.
24. *39*,*17*.25^2. 26. *39*,*19*. 27. 28. 29.
30^2. 33^2. 34. *39*,*25*.*26*. 35. 37^2. 38^2.
43.29,3.6^2. 7. 10. 12. 13. 15. 16. 17.
19. 30^4. 20. 21^5. 24^2. 25. 36^2. 37. 38.
30,4.*37*,*27*^{2}.6^2.10.13.14.15.*16*. 16.
32.33. 32,1.12.14.16.27. 33,19. 21.
34,1^2.2.6.7^4.28.33.35.35,22.36,14.
17. 37,16. 38,7.26. 39,4.6.7. 14. 15.
16.17^2. 18^2. 19. 21. 24. 31. 40,3. 19.
20^2.21.22.24.38 ‖ Lev 1,4.5.7^2. 8.
12.*17*.*3*,*5*.8.*12*. 11^2. *3*,*2*.*8*.*13*.*7*,*2*.*8*,
19.*24*.*9*,*12*.*18*.12. 15.17. 2,5. 3,2.4.
10.*15*.*4*,*9*.*7*,*4*^{3}. 5.8. 13. 4,3. 4. 7. 8^2.
10.11. 12^2. 15. 18. *8*,*15*. *9*,*9*. *16*,*18*.
24.25.*30*.*34*. 28. *35*. *5*,*6*. *13*. *19*,*22*.
29.*33*.35.*5*,*12*. 5,9.18.22^2. *26*. 6,2^2.
3^2.5.6.14.20. 7,12^2.13^2. 30. 8,9^2. 11.
12.14.16. *25*. 18. *22*. 23. 23. *14*,*14*.
17.*25*.*28*^{2}.24^3.26^2.27. 28. 30^5. 9,13.
17.14.20.24^2.10,15.16. 11,21^2.27^2.
29.*41*.*42*.37.38.42^2.44.46.12,5.14,
5.*50*.6.7^2.14.*17*.*25*.*28*.15.*26*.16.*27*.
17^2.18.*29*^{2}.19.28^2.31.53. 15,6. 23^2.
25.16,2.4.8. 13^2. 14. 15. 16. 21^2. 34.
17,6.11^2.19,16.26.21,10. 22,22.23,
18.20^2. 24,4. 6. 7. 14. 25,18. 31. 26,
18.*24*.*28*.30.27,13.18 ‖ Nu 1,18.50.
51^2.2,2.17. 34. 3,4.26. *4*,*26*^{2}.29. 35.
46.49.4,10.*12*.19.*49*.49.5,18.6,5.6.
7.11.17.18.19.20^2. 21^2. 27. 7,2.3.8,
10.12^2.19.22.9,11.15.18.19.20.22.
10,9.10^2.29. 11,9.12.25.31^2. 13,29.
14,2.18^3.36. 15,5.9.25.28.38^2.16,3.
20,*2*.3^3.11. 17,6.7. 12. 17. 18. 18,5.
17. 19,5. 18^3. 19. 20,23. 21,8. 9. 22,
22.23,3.6.15.17. 25,13.26,3.*63*.*31*,
12. *33*,*48*.*50*. *35*,*1*. *36*,*13*. 9^3. 27,3.
16. 28,10.15.*24*.30,3.5^2.*6*.*7*.*8*.*9*.*10*.
12. 11.31,3.7.8.14.50.32,14.33,10.
49.55.34,3.11.35,24.36,3.4.12 ‖ Dt
3,14.4,2.10.21.32.40. 5,9^3.16.19.6,
6.8.9.7,13.8,3^2.10. 9,15.10,2^2.4.11,
4.9. 18^3. 20. 21^2. 29^2. 12,1. *31*,*13*. 2.
16. *24*. *15*,*23*.19. 27^2. 13,6. 17,18^2.
20.18,8.19,9.20,1.3.20.21,6.10.22.
23. 22,5.6^4.12.19. 26. 23,10. 14. 21.
26. 24,16^2. 25,3. 6. 15. 26,19. 27,8.
12.13.28,11. *30*,*20*. 35^2. 48. 56. 29,
23. 30,7.9.18. 31,15.24. 32,11^2. 13.
47.33,8.10.29 ‖ Jos 2,6.7.8.3,16.4,
5.18.7,6.10. 8,29.32. 9,18.20. 10,5.
13.24^2.26. 11,7. 13. 13,16. 18,5^2. 9.
19,12.22,10 ‖ Jud 3,10.12^2.16.4,4.
29.5,10^2.18.19.6,2.26.28. 8,37.7,1.
5.6.22.9,5.*18*.9.*11*.*13*.9,18^2.22.24^2.
25.33.34.48.49.51. 53. 10,4. 11,29.
37^2.38^2.12,14.13,5.19.15,8. 14. 16,
3.17.19.30. 18,19.27^2. 19,3. 22. 27.

28.20,19 ‖ 1S 1,9^{2}.10.11.13.2,1.11.
28.4,1.12.13^{2}.5,5.6,12.7,10.9,16.
25.10,1^{2}.11,1.2.6.7.13,1.14.18.14,
4.13.32.33.47.52.15,1^{2}.9^{4}.15.17.
26.35.16,1.17,5.6.20.38.18,5.19,
20.20,8.24.25.31.21,14.22,9.23,
17.27.24,4.23.25,8.13.18.20.24.
25.30.42.26,13.16^{2}.27,10^{2}.30,6.
17.24.31,5 ‖ 2S 1,2.*15,32*.6.12.*17*.
12.16.18.19.*25*.24.2,4.10.11.13^{3}.
19.21^{2}.25.3,10.29.4,2.7.11.12.5,2.
3.5.12.17.6,7.10.21.7,8.11.25^{2}.26.
9,7.10.11.13.11,1.2.26.12,28.30.
13,5.19^{2}.29.37.39.14,1.2.4.7.13.
33.15,2.18.17,12.25.18,9.12.18.
19,1.2.3.8.23.43^{2}.20,8.24.21,7^{2}.
22,11^{2}.28.23,2.8.18 ‖ 1R 1,13.*17*.
24.30.20.*27*.23.33.34.35^{3}.38.*44*.
38.46.47.48.2,11.12.19^{2}.24.29.
27.32.35.3,4.6.26.4,4.5.6^{2}.7^{2}.5,
13^{5}.19.21.28.30.6,1.5.8.32^{2}.35.7,
2^{2}.3.16.18^{2}.20^{2}.25.31.36^{2}.38.39^{2}.
43.8,7.16.20.25.27.36.43.44.54.9,
5^{2}.8.25.26.10,6.9.16.17.20.11,10.
25.37.41.12,11.*14*.32.*33*^{2}.13,1.2.
4.32.14,2.7.*16,2*.14.19.*29.15,7*.
23.31.16,5.14.20.27.22.27.22,39.
46.25.15,1.*9*.17.20.25.*16,26.22*,
52.25.*22,52*.27.30.16,1.8.*23*.11.
15.16.17.19.24.29.17,19.20.21^{2}.
22.18,3.12.21.23^{2}.26.33.34.19,16.
20,1.12.20.30.33.38.43.21,4^{2}.7.
27.29.22,6.10.19.24.38.41 ‖ 2R 1,
9.13.18.*8,23.10,34.12,20.13,8.12*.
14,15.18.28.15,6.11.15.21.26.31.
36.16,19.20,20.21,17.25.23,28.24,
5.2,7.13.15.3,1.11.21.22.27^{2}.4,20.
21.29.31.32.34^{4}.37.5,18.6,11.14.
24.26.*30*.30.7,2.17.8,5.13.15.9,3.
17.29.10,3^{2}.9.10.30.36.11,3.8.11.
14.18.19.12,5.13.18^{2}.13,1.*10.15,8*.
17.23.27.17,1.13.14.16^{2}.21.14,6^{2}.
20.15,5.12.19.20.30.16,5.12.13.
14.15.17.17,9.18,9.14.20.21^{2}.24.
25^{2}.27^{2}.19,8.22.20,6^{2}.7.21,12.13^{2}.
24.22,13.19.20.23,3^{2}.*24*.6.16.17.
20.21.29^{2}.33.24,11.12.20.25,1.
4.11.17^{2}.19 ‖ Jes 1,1.2,1.6,1.7^{2}.7,
2.9,5.6.16.19^{2}.20.10,3.12^{2}.15^{2}.20^{2}.
25.26.28.11,8^{2}.15.13,2.11^{2}.18.

14,1^{2}.2.4.12.14.15,2^{2}.3.7.9.16,9^{2}.
12.17,7.19,1.7.12.20,3.21,8^{2}.22,4.
15.22.23,8.11.24,11.21^{3}.22^{2}.26,
21.27,1^{2}.28,6.27.29,1.7.8.30,1.5.
6^{3}.8^{2}.16^{2}.17^{2}.28.31,1^{3}.2^{2}.4^{3}.5.32,8.
10.11.12^{3}.13.34,5^{2}.14.35,10.36,5.
6^{2}.9.10.12.37,9.35.*38,6*.38,5.15.
20.21.40,2.9.22.41,18.42,13.25.
44,3^{4}.4.16.19.45,11^{2}.46,7.8.47,1.
6^{2}.7.49,9.16.22.51,11.52,7.53,1.9.
54,9.56,6.7.57,1.2.4^{2}.7.11.58,14^{2}.
59,4.60,4.7.14.62,5.6.10.63,3.65,
3^{2}.6.7^{3}.17.66,2.12^{2}.20 ‖ Jer 1,9.
10^{2}.12.2,12.35.37.3,2^{2}.16.18^{2}.21.
4,16^{2}.20.28^{2}.5,6.31.6,6.7.9.10.
11^{2}.12.14.16.19.7,8.20^{4}.21.29.31.
8,6.11.14.21.9,9^{2}.11.12.24.25^{6}.10,
19.25^{2}.11,10.21.12,11.13,1.2.13.
16.26.27.14,3.6.15.15,8.16,3^{4}.7^{4}.
13.15.18.17,1.2^{2}.8.25.18,3.7.*9*.8.
10.18.22.23.19,3.5.*32,35*.13.20,2.
21,9.22,2.4.6.7.8.17^{4}.24.26.28.30.
23,2.3.8.15.19.*30,23*.30.*31*.32.
34^{2}.35.24,6.25,1.5.9^{2}.12^{3}.13.30.
26,5.19.20^{2}.27,2.8.11.21.28,14.
14.15.29,31.32^{2}.30,6.14.*15*.15.18^{2}.
31,11(10)^{4}.14(13)^{2}.18(17).25
(24).39(38).32,2.29^{2}.31^{2}.33,4^{2}.5.
13.17.21.34,1.7.35,18.36,2^{3}.4.12.
18.23.28.30^{2}.37,5.8.14.15.39,10.
42,18.44,2.13^{2}.20.21.45,1.3.46,1.
2^{2}.47,4.48,26.*42*.31.32^{2}.49,22.50,
9.13.14.21.35.51,1.11.13.29.35.
42.44.46.47.48.50.51.52.56.52,3.
4.7^{2}.22.23.25 ‖ Ez 1,3.*3,23.10,22*.
8.17.20.22^{2}.28.2,1.2.*3,24*.3,23.4,
4.6.9.5,1^{2}.7,2.26.8,10.*23,14*.9,4.
8^{2}.10,2.4.18.11,10.13.23.12,6.7.
22.13,3.5.18.14,3.17.22^{2}.16,11^{2}.
12^{2}.15.36.46.17,5.10.23.18,2.15.
19,10.11.20,32.21,27.23,5.20.41.
42.24,7^{2}.8.11.17.22.23.25,10.13.
16.26,2.16.27,2.3.11^{2}.30.28,7.12.
17^{2}.18.25.29,2.14.15.18.30,11.15.
31,13.32,2.5.8.9.10.16.18.27.33,3.
13.24.25.26.34,2.27.35,2.5.12.36,
5^{2}.6.17.18.21.31^{2}.37,4.10.14.25.
38,8.10.11.12.16^{2}.18.19.20.39,1.
2.4.17^{2}.20.26.29.40,15.41,7.17.
43,12.20.27.44,18^{2}.46,2^{2}.47,6.8.

12.18.48,21.28.31 ‖ Hos 1,4.2,16.
4,13^{2}.14^{2}.5,1.7,14^{2}.8,1.9,7.15.10,
4.5.8.9.11.14.11,3.4.11.12,3.11.
12.13,7.14,4 ‖ Joel 1,5.6.8.11.2,2.
5.13.17.18.3,2.4,2 ‖ Am 1.3^{2}.*6.9*.
11.13.2,1.4.6.3.6^{2}.8.9^{2}.11^{2}.13^{2}.2,
1^{2}.4^{2}.6^{2}.7.3,5.9^{3}.14.15.4,7.13.5,2.
9^{2}.11.19.6,4^{2}.5.6.7,3.*6*.7.9.16^{2}.17.
9,1.6.15 ‖ Ob 14.16 ‖ Jon 1,7.3,6.
10.4,2^{2}.6^{2}.8.9.10.11 ‖ Mich 1,1.3.
8.14.16.2,1.3.3,5^{2}.6.7.4,14.5,2.8.
6,13.7,3.13.16.18 ‖ Nah 1,11.2,1.
2.8.3,5.12.18.19 ‖ Hab 2,1^{3}.2.14.
15.16.3,1.8 ‖ Zeph 1,4.5.8.9.12^{2}.
16^{2}.2,8.10.13 ‖ Hag 1,5.*7*.11^{8} ‖
Zach 1,2.8.15.16.2,16.3,1.5^{2}.9.4,
2.3.11^{2}.14.5,11.6,5.13^{2}.9,9^{2}.13.16.
10,3^{2}.11,6.17^{2}.12,1.2^{2}.6.7.9.*14,16*.
10^{4}.13,7^{3}.14,4.12^{2}.13.20 ‖ Mal 1,7.
2,2^{2}.3.14^{2}.16.3,17.24^{2} ‖ Ps 1,3.2,2.
6.3,9.4,5.6,1.7,1.11.8,1.2.9,1.20.
10,3.11,2.6.12,1.14,2.*53,3*.15,3^{2}.5.
16,4.18,11^{2}.42.19,7.21,13.22,1.
10.23,2.24,2^{2}.27,6.29,3^{3}.31,17.19.
24.32,6.36,5^{2}.37,4.5.10.11.39,12.
40,3.16.41,4.42,2.45,1.4.5.46,1.
47,9^{2}.48,11.15.49,7.50,8.51,21.
53,1.55,11.23.56,1.8.57,6.12.*108*,
6.60,1.7.62,1.4.8.63,7.11.66,5.68,
30.35.69,1.28.70,4.72,6.13.74,13.
79,9^{2}.80,18^{2}.81,1.*84,1*.6.8.83,4^{2}.
88,1.89,20.48.90,13.16.91,12.13.
94,2.21.99,8.102,8.103,11^{2}.13^{2}.
17.104,3.5.6.106,7.17.22.32.107,
40.108,10.109,6.20.110,4.5.6.
113,4.115,1.119,17.62.136.162.
164.121,5.124,4.5.125,3.5.*128,6*.
129,3.132,3.133,2^{3}.3.136,6.137,1.
2.4.6.138,2^{2}.7.139,14.141,3.146,
5.148,13.149,0 ‖ Prv 3,3^{2}.*7.3*.29.
6,21^{2}.28.7,3.8,34.9,3.14.13,11.14,
19.16,10.20.17,4^{2}.19,11.12.20,8.
21,9.22,18.23,30.24,13.30^{2}.25,11.
12.20^{2}.22.24.25.26,11.14^{2}.17.23.
28,15.25.29,5^{2}.12.30,6.31,26.29 ‖
Job 1,6.*2,1*^{2}.8.11.14.17.19.2,12.4,
13.*33,15*.15.6.5.27^{2}.7,1.8,15.17.9,8.
33.10,2.7.12,14.21.13,27.14,3.16,
17.16,4.17.17,8^{2}.16.18,15.20.19,
25.20,11.21,5.26.31.22,24.26.23,2.

24,23.26,7^{2}.27,10.30,12.31,1.5.9^{2}.
21.36.32,2.33,19.27.34,6.15.21.
23.36.37.36,21.32.33.37,3.16.22.
38,26.32.39,9.27.28.41,25.42,6 ||
Cant 1,7.8.2,8^{2}.17.3,1.8.5,5.12^{2}.
15.7,5.8,6^{2}.14 || Ruth 2,5.*6*.10.13.
3,9.4,5.*10*.7 || Thr 1,2.5.7.14.16.2,
10.11.*3,48*.14.15.19.3,39.54.4,8.
19.22.5,5.17^{2}.18 || Eccl 1,12.16.3,
18.5,1^{2}.5.7.6,1.7,10.14.8,14.*16*.9,
8.10,7^{2}.11,2.3.12,6.7 || Esth 1,2.6^{2}.
16.19.*3,9.5,4.8,5.9,13*.2,23.3,9.4,5.
7.8.5,1.8.*7,3*.9.11.6,2.3.4.9^{2}.7,7.8.
9.10.8,2.3.*9,25*.7.8.11.9,13.16.24.
25^{2}.26^{2}.31.10,1.2 || Dan 1,8.11.8,2.
12.17.18^{2}.27.9,1.14.17.18^{2}.19^{2}.
20.24.10,4.9.10.11.16.21.11,14.
20.*21*.25.28.30^{2}.38.12,1 || Esr 2,
61.68.3,3.8.9.11.4,6.7.7,11.8,17.
21.23.26.31.33.9,4.*10,6*.5.15.10,
2.9.10.15.19 || Neh 1,2.6.2,5.*7*.7.3,
8.17.19.33.4,8.12.13.5,15^{2}.16.17.
18.19.6,17.7,2.63.8,4^{2}.7.16.9,2.3.
4.9.10,30.34.35^{2}.11,16.21.23.12,
8.22.23.37.44^{3}.13,11.13.14.15.18.
26.29 || 1Ch 5,16.6,16.17.24.29.
34^{2}.9,1.19^{2}.23.26^{2}.27.28.29^{2}.31.
32.10,3.5.11,2.*17,7*.3.10.11.15.25.
12,9.16.20^{2}.22.23.24.33.13,2.7.
10.14,2.10.15,20.21.16,40.17,10.
17.23.26.18,7.15.17.19,2.5.20,2.
21,1.3.4.7.15.16^{2}.26.22,9(8).10
(9).12(11).13(12).23,1.4.14.28^{3}.
25,3.26,20.22.24.29.30.32.27,2.
24.28,2.4.5.18.29,9.15.23.25^{2}.27.
29^{3} || 2Ch 1,1.6.9.13.2,3.15.3,7.
13.16.4,4.12^{2}.14.5,8^{3}.6,5.6.10.
13.16.18.27.33.34.7,3^{2}.6.10.11.
13.8,12.14^{2}.15.17.9,5.6.8.15.16.
18.19.29^{3}.10,11.12,2.9.13,1.5.6.
7.11.18.14,10.15,4.15.16,1.7^{2}.
8.9.10.11.17,1.18,9.16.18^{2}.23.20,
1.22.24.31.34.37.21,4.15.16.
22,5.12.23,3.10.13^{2}.18.20.24,6.
9.13.18.27.25,4^{2}.26.*28,26*.28.26,
7^{2}.9^{3}.13.15.16.18.21.27,7.*35,27*.
28,9.12.13^{3}.16.29,8.9.21^{4}.36.30,
1.9.16.17.22.31,2.9^{2}.14.32,1.2.
5.6^{2}.8.9^{3}.10.16^{2}.18^{2}.20.32.33,18.
19.25.34,5.21^{2}.24.*27.28*.24.31^{2}.
35,2.10^{2}.15.16.20.24^{2}.25^{4}.36,4.
10.15.17.

וְעַל Gn 20,9.27,40.41,32.40 || Ex
7,28 || Lev 7,9.13,45.16,33 || Nu 4,
7.11.36.39.17,11.21,5.32,36 || Jos
2,11 || Jud 5,17.16,27 || 1S 5,7.17,
28.30,14^{2} || 2S 2,9^{3}.14,9.22,34.24,
4 || 1R 7,22.29^{2}.35.8,23 || 2R 16,4.
19,22.22,16 || Jes 4,5.6.7,17.10,6.
14,25.37,23.48,2.49,10 || Jer 6,1.
23.*50,42*.11,2.18,11.22,27.27,19^{3}.
28,8.31,32(31).33,14.36,29.31^{3}.
37,19.46,25^{6}.48,21.22^{3}.23^{3}.24^{3}.
37 || Ez 1,26.22,13.29,2.38,22.44,
24.45,17.19.47,12.48,2.3.4.5.6.7.
8.24.25.26.27.28 || Am 2,8.12 || Ob
11 || Mich 3,11 || Nah 3,10 || Hab
3,19 || Hag 1,12 || Zach 12,4 || Ps 7,
18.18,34.22,19.35,20.79,6.80,16.
81,15.115,14.135,14.139,16 || Prv
16,23.27.19,3.28,21 || Job 6,28.8,
16.10,3.16,11.16.18,8.19,8.21,32.
22,28.24,9.25,3.34,29.39,14 ||
Cant 7,14 || Eccl 1,6.8,2 || Esth 4,
5.9,27 || Dan 8,25^{2}.9,12.27.11,24.
27.36.37^{2} || Neh 3,2.4^{3}.*7.8.9.10.*
10.*12*.9,13.37.10,1.2.12,37.39.13,
13.18 || 1Ch 7,29.12,4.15,27.27,2.
5.7.8.9.10.11.12.13.14.15.4.16.
25^{2}.26.27^{2}.28^{3}.29^{2}.30.31.29,30 ||
2Ch 17,15.16.18.19,10.26,13.28,
4.29,27.31,15.32,25.34,13.

הַעַל *interrog.* 2R 18,27 || Jes 57,
6.64,11 || Jer 5,9.29.9,8 || Am 8,8 ||
Neh 2,19.

כְּעַל Jes 59,18.63,7 || Ps 119,14 ||
2Ch 32,19.

מֵעַל Gn 1,7.7,17.8,3.7.11.13.13,
11.17,22.18,3.24,64.25,6.27,40.29,
5.8.10.40,17.41,42.48,17 || Ex 3,5.
25,22.28,28.*39,21*.40,36 || Lev 2,
13.4,31.8,28.16,12 || Nu 7,89.9,17.
10,11.12,10.16,26.27.17,11.25,8.
11 || Dt 4,26.9,17.11,17.13,11.25,
9.28,21.63.29,4.27 || Jos 5,15.10,
27.15,18.23,13.15.16 || Jud 1,14.3,
20.21.4,15.13,20.15,14.16,12 || 1S
4,18.17,15.26.39.25,23 || 2S 10,14.
11,2^{2}.20.21.24.12,30.19,10.20,21.
22.24,21.25 || 1R 1,53.2,4.*9,5*.13,4.
14,15 || 2R 2,3.*5*.5,21.26.10,31.*15,*
18.12,19.16,17.17,21.23^{2}.25,11.
28 || Jes 6,6.7,17.10,27^{2}.20,2^{2}.25,
8^{2}.34,16.56,3 || Jer 12,14.16,13.16.
24,10.27,10.28,10.11.12.30,8.32,
31.36,11.21.37,5.11.52,27 || Ez 1,
19.21.25.8,6.9,3.10,4.16.18.11,15.
23.13,20.14,6^{2}.23,18.26,15.32,13.
45,9 || Hos 9,1 || Joel 4,6 || Am 7,11.
17.9,15 || Jon 4,6 || Mich 2,9.3,2 ||
Mal 1,5 || Ps 108,5.148,4 || Eccl 5,
7 || Esth 3,1.10 || Neh 3,28.8,5.12,
31^{2}.37.38^{2} || 1Ch 20,2.21,22 || 2Ch
7,20.13,4.24,20.26,19.33,8.35,15.

עַד־מַעַל Ez 41,20.

עַל־מַעַל Ez 41,17.

מַעַל K., **מֵעָלַי** Q. 1R 20,41.

וּמֵעַל 1S 6,5^{2} || 1R 2,31 || Jer 16,
16 || Ez 14,6 || Neh 12,39.

שֶׁעַל Jud 7,12.8,26.

עָלֵי, Q. Gn 49,17^{2}.22^{2} || Nu 24,6^{2} ||
Dt 32,2^{2} || Jes 18,4 || Jer 8,18 ||
Mich 5,6 || Ps 32,5.49,12.50,5.16.
92,4^{2}.94,20.108,10.131,2 || Prv 8,
2.17,26.30,19 || Job 6,5.7,1.8,9.9,
26.15,27.16,15.18,10.20,4.29,3.
4.7.33,15.36,28.38,24.41,22 || Thr
4,5.

וַעֲלֵי Ps 92,4.

עָלַי, עָלָי (עָלָי Ps 31,14) Gn 20,
9.27,12.13.30,28.33,13.34,12.30.
42,36.48,7.50,20 || Ex 8,5 || Nu 11,
11.13.14,27^{2}.29.35.22,30 || Dt 17,
14 || Jud 7,2.19,20.20,5^{2} || 1S 17,
35.21,16.22,8^{3}.13.23,21 || 2S 1,9.
3,8.14,9.15,33.19,39 || 1R 2,4.14,2.
22,8.18.16,7.18,14 || Jes 1,14.61,
1 || Jer 8,18.11,19.12,8.11.15,16.
18,23.49,11 || Ez 3,14.22.8,1.11,5.
35,13^{2}.37,1.*40,1* || Hos 7,13.11,8 ||
Joel 4,4^{2} || Jon 2,4.8 || Mal 3,13 ||
Ps 3,2.7.7,9.13,3.6.16,6.17,9.22,
14.27,2.3^{2}.31,14.32,4.35,15.16.
21.26.38,3.17.40,8.13.41,8^{2}.10.
12.42,5.6.7.8.12.*43,5*.54,5.55,4.5.
13.56,6.13.57,3.59,4.60,10.69,10.
16.86,13.14.88,8.17.18.92,11.109,
2.5.116,12.119,69.131,2.139,5.

142,4.8.143,4 ‖ Prv 7,14 ‖ Job 7,12.20.9,11.10,1.13,13.26.16,9.10^2.13.14. 19,5^2.6. 11.12. 21,27.29,13.30,1.12.15.16.31,38.33,10 ‖ Cant 2,4 ‖ Thr 3,5.20.61.62 ‖ Eccl 2,17 ‖ Esth 4,16 ‖ Dan 10,8.16 ‖ Esr 1,2.7,28 ‖ Neh 2,8.18.5,7.6,12.13,22 ‖ 1Ch 22,7(8).28,19 ‖ 2Ch 18,7.17.36,23.

וְעָלַי 2S 15,4. 18,11 ‖ 1R 2,15 ‖ Cant 7,11 ‖ Esr 7,28.

מֵעָלַי , מֵעָלָי Gn 13,9. 45,1 ‖ Ex 10,17.28 ‖ Nu 17,20.25 ‖ 1S 13,11.28,15 ‖ 2S 13,9. 17 ‖ 1R 2,31.15,19 ‖ 2R 18,14 ‖ Jer 2,5.32,40 ‖ Ez 6,9.11,24. 14,5.44,10^2.15 ‖ Am 5,23 ‖ Ps 39,11.119,22 ‖ Job 9,34.13,21.19,9.13.30,17.30 ‖ Cant 5,7 ‖ Neh 13,28 ‖ 2Ch 16,3.

עָלֶיךָ Gn 16,5.38,29.41,15 ‖ Ex 15,26.18,14.23,29.33,22 ‖ Lev 19,19 ‖ Nu 11,17.18,2.4 ‖ Dt 7,22.15,9.17,15^3.19,10. 23,5. 24,15.28,2.7. 10.15.*45*.24.36. 43. 49.61.30,1.9 ‖ Jud 9,31. 12,1. 16,9.*12.14.20* ‖ 1S 10,6.16,16.20,9.13.24,11.25,11.25,30 ‖ 2S 1,26.12,11.13,25.16,8.17,11.18,31.32. 19,8. 24,12 ‖ 1R 1,20.2,18.43. 11,11. 13,2^3. 20,22.22,23 ‖ Jes 7,5.17.10,24.24,17.52,14.59,21 ‖ Jer 15,15.22,7.34,4.40,4.45,2.48,43.51,25 ‖ Ez 3,25.24,17.25,7.28,7.19. 29,7. 32,3.4.8.10^2.35,3.38,7 ‖ Am 7,10 ‖ Nah 1,14.3,19 ‖ Hab 2,16 ‖ Mal 3,13 ‖ Ps 10,14.16,2.21,12. 22,11. 31,15. 32,8.44,23.69,8.71,6.83,6 ‖ Prv 2,11.6,22 ‖ Job 8,6.33,7 ‖ Eccl 10,4 ‖ Esr 10,4 ‖ Neh 6,7 ‖ 1Ch 21,10.22,10(11) ‖ 2Ch 14,10.18,22. 19,2.20,2.12.35,21.

מֵעָלֶיךָ Gn 40,19^2 ‖ Ex 18,22.33,5 ‖ Dt 8,4 ‖ 1S 15,28.17,46.28,16 ‖ 1R 11,11 ‖ Zach 3,4.

עָלַיִךְ , עָלָיִךְ 2S 14,8 ‖ Jes 1,25.29,3^2.45,14. 47,9.11^2.13. 54,9. 15.17.60,1.2.5.62,5 ‖ Jer 6,23.11,17.13,21^2. 15,5.6. 49,5. 50,42. 51,14 ‖ Ez 5,8.17.7,3^{2}8.4^2.8.9.16,5.6.8.14. 27.37.40.44.21,36^2. 23,22^2.24^2.26,3^2.8^3.16. 17. 19. 27,5. 30.32.35.36.28,22.29,8 ‖ Mich 4,11 ‖ Nah 3,6 ‖ Zeph 3,17^2 ‖ Cant 7,6 ‖ Ruth 3,3.15 ‖ Thr 2,15.16.17.4,21.

עָלָיְכִי Ps 116,7.

וְעָלַיִךְ Jes 60,2.

מֵעָלָיִךְ 1S 1,14 ‖ Jer 11,15 ‖ Ez 16,9 ‖ Nah 1,13.

עָלָו Q., עָלָיו Gn 12,20. 15,12.18,2.19. 19,16. 28,6. 13. 37,23. 44,21.45,1.50,1 ‖ Ex 1,11. 2,6. 3,5. 16,8.19,18.20,24.26. 21,22.30^2.22,2.24.25,11. 28,8. 36. 29,36. 30,7. 9^2. 10.31,7.32,21.33,4.39,5.30.31. 40,19.23.37.29.35 ‖ Lev 1,4.4,26.*31.35.5,6.10.13.18.26.14,18.20.15,15.19,22*.5,24.7,20.8,7^2.8.15.11.32.34.35.38. 14,21. 29. 15,4.*24*.4.*6*.9.17.20.*26*.20.*22.26*. 23.24. 16,9.*10*.10.18.19. 21. 22. 19,17. 21,12. 22,3. 9.14.27,15.*19*.27.31 ‖ Nu 2,5.*27*.12.4,6.*7.14*.7.13.*14*.14. 25. 5,7.8. 14^2.15^2.30.6,9.11.9,22. 11,9.25.14,36.15,28. 16,11. 18,32. 19,13.*20*.15.17.24,2.27,18.20.23. 35,20.22.23 ‖ Dt 13,1.9^2. 16,3^2. 19,11. 13. 20,19.24,5.15. 27,6. 33,12^2. 34,9 ‖ Jos 5,15. 7,26.*8,29*. 8,31. 22,23^2. 24,7 ‖ Jud 3,10.19. 6,3. 25.28.30.31. 9,3.14,6.*19.15,14*.16.17. 19,2. 20,41 ‖ 1S 2,10.5,4. 10,10. 15,3. 17,32. 18,4.19,23. 20,33. 22,6.7.17. 23,9. 25,36.29,4 ‖ 2S 1,10.3,34. 11,21.12,17. 14,26. 17,2. 12. 20,12^2. 15.24,20 ‖ 1R 3,19. 7,48. 8,5. 9,8.11,24.13,3.4.13.30.15,27.16,9.18. 22,19.32 ‖ 2R 3,15. 4,34.*35*. 6,31. 9,25.11,12. 13,19. 14,19. 15,10. 16,12.15.17,13. 18,21^2. 19,21. 21,23.25,17 ‖ Jes 5,6.25.30. 8,1. 9,10. 10,26.11,2.16,5.18,6^2.19,16.17.26,21.30,12. 32. 31,4. 36,6^2. 37,22. 42,1. 25.52,15. 53,5. 56,8 ‖ Jer 2,15. 7,10.*11.14.30.32,34.34,15*. 18,8. 36,31.39,9.12.49,8.51,63.52,22 ‖ Ez 1,3.26.4,4^2. 9,3.6. 12,13. 14,9. 15,3.17,20. 18,20^2. 19,8^2. 22,20. 24,7. 29,2.*35,2.38,2*.31,15^3. 37,16^2.19. 38,21.22.43,18. 46,14. 47,10 ‖ Hos 4,9.10,5^2.12,15 ‖ Am 3,14 ‖ Mich 3,5.4,1.5,4 ‖ Hab 2,6^2.18 ‖ Zach 12,10 ‖ Ps 21,6.37,5.12.89,46.104,34.109,6 ‖ Prv 16,26 ‖ Job 2,11.3,4.5.14,22^2.18,6.9.20,25. 26,9. 27,9. 22.23.28,8.33,23. 34,13. 36,30.33. 38,10.39,23. 40,30. 32. 41,15. 42,11 ‖ Cant 4,4.5,4 ‖ Thr 3,28 ‖ Eccl 3,14.8,6 ‖ Esth 4,17. 5,14.6,8.7,9 ‖ Dan 2,1.11,5.21.25.40 ‖ Esr 3,2.3.7,6.9 ‖ Neh 13,2 ‖ 1Ch 12,21(22).29,25.30 ‖ 2Ch 1,6.11. 3,5.14. 5,6.6,13.7,21.10,14.11,13.13,7.15,1.9.18,31.20,14.23,11.24,21.23.25.26.27.25,3.27.28,20.32,17.25^2.31.33,16.24.36,6.8.

וְעָלָו Q., וְעָלָיו Nu 2,20 ‖ 2S 20,8 ‖ Ez 40,2 ‖ Ps 52,8.132,18 ‖ 1Ch 11,42 ‖ 2Ch 32,12.

מֵעָלָיו Gn 35,13 ‖ Nu 20,21 ‖ Jud 3,19.8,3.16,19.20 ‖ 1S 13,8.16,23.17,22.39 ‖ 2S 13,9 ‖ 2R 2,13.*14*.3,27.25,5 ‖ Jer 52,8 ‖ Jon 3,6 ‖ Zach 3,4 ‖ Prv 4,15. 24,18. 27,22 ‖ Job 14,6 ‖ Esth 4,4.

וּמֵעָלָיו Prv 14,14.

עָלֶיהָ Gn 24,42. 26,9.21.22. 28,13.29,2.35,14 ‖ Ex 8,17.18.17,12. 34,12 ‖ Lev 2,1^2.15. 4,14.5,5.11^2. 6,5^3.20.10,1.12,7.8.*15,30*.18,18.25. 25,19.26,1.32.35 ‖ Nu 5,15.13,18.17,11.19,2.30,7.9.10.15 ‖ Dt 4,26.20,10.*19*.12. 22,14. 25,5. 29,26 ‖ Jos 10,5.*34.36*.18.31.34.38 ‖ Jud 18,5.19,30.20,9 ‖ 1S 4,19.20.6,18.9,6.31,4 ‖ 2S 12,28. 13,19. 19,27 ‖ 2R 6,25.17,5.*18,9*.19,32.24,11. 25,1 ‖ Jes 7,1^2. 22,25. 24,20. 27,3. 34,11.37,33.42,5.45,12.66,10 ‖ Jer 4,17.6,3.4.11,16.12,9.15,8.17,18.18,16.19,8.*49.17*.15.*25,13*. 25,29. 32,24.34,22. 36,28. 29. 32. 39,1. 48,2. 49,14.50,3.15.21.29.51,2.8.27.*28*.27^2.56.64.52,4 ‖ Ez 4,1.2^5.3. 7.14,13.19.22.22,3.23,8.41.24,6. 28,21.23.26.29,18.33,2.37,25 ‖ Hos 2,15 ‖ Joel 1,3 ‖ Am 4,7 ‖ Ob 1 ‖ Jon 1,2 ‖ Zeph 2,15.3,7.18 ‖ Zach 4,2.3.12,

3 ‖ Ps 37,29 ‖ Job 20,13.36,32.38, 5 ‖ Cant 8,9^2 ‖ Ruth 3,15 ‖ Eccl 9, 14 ‖ Esth 2,1.10.4,8.7,8 ‖ Dan 1,1. 9,18 ‖ Neh 9,6.36 ‖ 1Ch 10,4 ‖ 2Ch 8,3.

וְעָלֶיהָ 2S 13,18 ‖ Ps 7,8 ‖ Job 31, 10.

וְהֶעָלֶיהָ 1S 9,24.

מֵעָלֶיהָ Gn 24,46.38,14.19 ‖ Dt 21, 13 ‖ Jer 49,19.50,44 ‖ Ez 23,18 ‖ Prv 5,8.

עָלֵינוּ Gn 19,31. 26,10. 37,8. 43, 18 ‖ Ex 2,14.3,18.5,3.16,7.8 ‖ Nu 12,11.16,13 ‖ Dt 26,6 ‖ Jos 2,9.7,9. 9,20 ‖ Jud 9,8.10.12.14.15,10 ‖ 1S 5,7.8,19.11,12.12,12. 14,40.27,11. 30,23 ‖ 2S 5,2.11,23. 15,14. 19,11 ‖ 1R 12,4.9 ‖ 2R 4,9. 7,6^2.22,13 ‖ Jes 4,1. 14,8. 32,15 ‖ Jer 5,12. 6,26.9, 17. 14,9. 16,10. 21,2.13. 35,6 ‖ Ez 33,10 ‖ Hos 10,8 ‖ Jon 1,14 ‖ Mich 3,11.4,14 ‖ Ps 4,7.33,22. 44,20.90, 17^2.103,10. 117,2. 124,2 ‖ Thr 3, 46.5,22 ‖ Dan 9,11.12^2.13.14 ‖ Esr 8,18.31.9,9.13.10,12 ‖ Neh 2,19.4, 6.9,33.37.10,33^2.13,18 ‖ 2Ch 10,4. 9.20,9.11.12.28,13.

מֵעָלֵינוּ Nu 21,7 ‖ 1S 6,20 ‖ 1R 12, 10 ‖ Jer 21,2.37,9 ‖ Jon 1,11 ‖ 2Ch 10,10.

עֲלֵיכֶם ,עֲלֵכֶם Ex 5,21.12,13.32, 29 ‖ Lev 8,34. 10,7. 16,30. 23,28. 26,16.21.25 ‖ Nu 28,22.30 ‖ Dt 1, 11.15.9,19.28,63^2.32,38 ‖ Jos 23, 14.15^2 ‖ Jud 9,15.17 ‖ 1S 8,11.12, 1.12.13.14 ‖ 2S 1,21.3,17.17,21 ‖ 1R 12,11 ‖ Jes 29,10 ‖ Jer 5,15.6, 17. 10,1. 15,14. 18,11^2. 21,4.*9*.14. 23,2.17.40.26,13.15^2. 29,11.37,19. 42,18.19.44,29^2. 49,30 ‖ Ez 5,16. 17.6,3. 11,8.20,33. 22,21.22. 36,2. 10.12.25.29.37,6^3 ‖ Am 3,1.2.4,2. 5,1.6,14 ‖ Jon 1,12 ‖ Mich 2,4 ‖ Zeph 2,2^2.5 ‖ Hag 1,10 ‖ Ps 115, 14^2 ‖ Prv 1,27 ‖ Job 16,4^2.42,8 ‖ 1Ch 12,18.13,2 ‖ 2Ch 10,11.13,12. 19,7.10^2.11.28,11.

מֵעֲלֵיכֶם Dt 29,4 ‖ Jos 5,9 ‖ 1S 6, 5 ‖ Jer 34,21 ‖ Ez 18,31 ‖ Joel 2, 20 ‖ Jon 1,12.

עֲלֵיכֶן Ez 23,49.

עֲלֵיהֶם ,עֲלֵהֶם Gn 14,15.18,8.31, 34.45,15. 47,20 ‖ Ex 5,8.14. 9,19. 14,3.15,16.19. 16,20.18,11.21. 28, 9.32,34 ‖ Lev 4,20. 10,17 ‖ Nu 4,8. 27.7,9. 8,7.21. 10,34. 11,17.25. 26. 29.14,14.16,17.18.19.29.33 ‖ Dt 7, 16.28.26,5 ‖ Jos 2,8. 9,5.10,11.22, 12.*33* ‖ Jud 6,4.9,8.25.43.49.11,11. 16,26.*29*.26.29.18,9.20,34 ‖ 1S 2,8. 6,7.8,7.9.19,20.22,2.26,12 ‖ 2S 2,7. 11,23.18,1.21,10^2 ‖ 1R 6,32.7,25.9. 9.12,17.18,28 ‖ 2R 18,23.20,13.23, 20.25,22 ‖ Jes 8,7.9,1.13,17.14,17. 22.36,8.38,16.39,2.63,19 ‖ Jer 11, 8.22.14,16.15,3.18,20.22.21,7.23, 4.12.24,6.26,19.31,27(26)^2.32,41. 42^2.35,17.36,31.32.40,11. 42,17. 43,10. 44,27. 46,21. 49,20. 29. 30. 37.50,27.45 ‖ Ez 4,15.10,1.19.*11*, *22*.11,4. 16,16.37. 18,26. 20,8.*13*. *21*.17.22,31.23,7.9.16.46. 25,2.33, 19.34,23.36,18.37,2.8^2. 20. 24.27. 38,17.43,24.44,12.17.45,15 ‖ Hos 5,10.7,12.10,10 ‖ Am 9,4.12 ‖ Jon 1,13 ‖ Mich 3,6.4,7 ‖ Zeph 2,7.11. 3,8 ‖ Zach 2,13. 9,8.14.15.14,17. 18 ‖ Mal 3,17 ‖ Ps 69,25.78,24.27. 94,23.104,12.105,14.38. 140,11 ‖ Prv 20,26 ‖ Job 21,9.26. 37,15 ‖ Eccl 5,7. 9,12 ‖ Esth 8,17. 9,21. 27^2.31 ‖ Dan 10,7.11,34 ‖ Esr 3,3. 7.4,5.6,22 ‖ Neh 4,3.5,7.6,3.9,1.10. 30.11,9.14.23 ‖ 1Ch 5,20.9,20.27. 33. 15,15.16,21. 23,31 ‖ 2Ch 2,1. 10.4,4.7,14.22.9,8.10,17.14,13.19, 9.21,8.27,5.29,23.30,10.18. 32,26. 33,11.36,17.

וַעֲלֵיהֶם Nu 35,6 ‖ Dt 9,10 ‖ 2S 16, 1 ‖ Prv 24,25 ‖ Neh 13,13 ‖ 1Ch 7, 4.22,13 ‖ 2Ch 4,19.31,12.34,12.

מֵעֲלֵיהֶם Gn 42,24 ‖ Nu 14,9 ‖ 2R 16,17 ‖ Jes 14,25 ‖ Jon 1,5 ‖ Mich 3,2.3 ‖ Zach 4,12.11,13 ‖ Neh 9, 19 ‖ 1Ch 14,14 ‖ 2Ch 20,10.34,4.

עָלֵימוֹ Dt 32,23 ‖ Ps 5,12. 55,16. 64,9 ‖ Job 6,16. 20,23.21,17.22,2. 27,23.30,2.5.

וְעָלֵימוֹ Job 29,22.

עֲלֵיהֶן ,עֲלֵהֶן Ex 29,13.*22* ‖ Lev 3,4.*10*,*15*.4,9.7,4 ‖ Nu 16,7 ‖ Dt 27,3 ‖ Jos 8,31 ‖ Ez 13,17.23,47 ‖ Zach 11,5 ‖ Ruth 1,19.

עָלֵל v. (עול) עַל

עִלֵּג] עִלְּגִים *pl.*

balbutiens, balbus.

אח אל לעג בהפך אתון.

Jes 32,4.

עָלָה

ascendere, proficisci in regionem elatiorem; tolli; imponi, superinduci (de carne, veste); inscribi, referri (in tabulas); *Hi.* sursum ducere; offerre (sacrificium); imponere; inducre; obducere; tollere; accendere, incendere.

כדוגמתו בצורית, ארמית, צבית (ע״ד הכפולים) וערבית. לד״ק המ״ם של להעלותם דשופטים כ׳ ל״ח נשתרבבה ממלת משאת שלאחריה; בישעיה ס״ג י״א יש לסרס ולקרוא: איה רֹעֵה המעלה מִמִּצְרַיִם אֶת־צאנו (וכן בתרגום הע׳ מארץ ת׳ מַיִם); השבעים קורין בירמיה נ״א נ׳: ידרך הדרך קשתו וְיִתְעַלֵּף בסרינו, באיוב ל״ו ל״ג עַוְלָה ת׳ עוֹלֶה, בקהלת ג׳ כ״א הַעֹלָה בה״א השאלה, וכת״י (וכן בקצת נוסחאות, ובי׳ ד׳ יַעֲלֶה עליך); בדה״א כ״א כ״ד לְהַעֲלוֹת ת׳ וְהַעֲלוֹת, ובדה״ב כ״ד י״ד: כלי שרת לְהַעֲלוֹת וכפות זהב וכסף.

Gn 19,15.28.32,27.49,4 ‖ Ex 12, 38.19,3 ‖ Lev 16,6.*10* ‖ Nu 19,2 ‖ Jos 8,20.21.10,9.33 ‖ Jud 4,12.16, 17.20,40.21,5^2.8 ‖ 1S 6,7.15,34 ‖ 2S 22,9 ‖ 1R 9,16.14,25.18,42 ‖ 2R 1,6.7.17,3.18,9.13.19,28.23,29.24, 1.10 ‖ Jes 7,1.15,2.36,1.37,29 ‖ Jer 4,7.9,20 ‖ Jer 48,15. 18.50,3. 51, 42 ‖ Ez 37,8 ‖ Joel 1,6 ‖ Mich 2, 13 ‖ Nah 2,2 ‖ Ps 18,9.47,6. 78,21. 31 ‖ Prv 21,22.24,31.26,9.30,4 ‖ Ruth 4,1 ‖ Esr 7,6 ‖ 1Ch 27,24 ‖ 2Ch 12,2.16,1.24,23.35,20.36,6.

וְעָלָה Ex 1,10 ‖ Jos 15,3^2.6^2.7.8^2. 18,12^2.19,11.12 ‖ Jud 6,3 ‖ 1S 1,3 ‖ Jes 5,6.8,7 ‖ Joel 2,20 ‖ Dan 11, 23.

עָלְתָה ,עָלָתָה 3 *perf. f.* Gn

40,10 || Jos 2,8 || 1S 1,22 || 1R 9, 24 || Jer 7,31.*19*,*5*.*32*,*35*.8,22.14, 2 || Jon 1,2 || Neh 4,1.

וְעָלְתָה Dt 25,7 || Jes 34,13 || Am 8,8.9,5 || Zach 14,13.

עָלִיתָ *2 perf.* Gn 49,4.9 || 2R 1,4. *6*.*16* || Ps 68,19.

וְעָלִיתָ Ex 19,24.34,2 || Dt 17,8 || Ez 38,9.16.

עָלִית (al. תְ) *2 perf. f.* Jes 22, 1.57,7 || Prv 31,29.

עָלִיתִי *1 perf.* 2R 18,25.19,23 || Jes 36,10.37,24.

וְעָלִיתִי 2R 20,8.

עָלוּ, Q. *3 perf. pl.* Ex 13,18. 17,10 || Nu 13,31 || Jos 4,19.8,11. 14,8 || Jud 1,16.20,3 || 1S 14,21.24, 23.29,11 || 2R 3,21.24,16 || Jer 4, 29 || Hos 8,9 || Ps 122,4 || Thr 1,14 || Neh 12,1.37.

וְעָלוּ Ex 7,28 || Jos 6,5 || Jud 6,3. 16,18 || 2S 15,30 || Hos 2,2 || Ob 21 || Zach 14,16.

שֶׁעָלוּ Cant 4,2.*6*,*6*.

עֲלִיתֶם *2 perf. pl.* Dt 5,5 || Jud 12,3.15,10 || Ez 13,5.

וַעֲלִיתֶם Nu 13,17 || 1R 1,25.

עָלִינוּ *1 perf. pl.* Gn 44,24 || Jud 15,10.

וְעָלִינוּ Nu 14,40 || 1S 14,10.

עֹלֶה, עוֹלֶה *pt.* Gn 88,13 || Dt 32, 50 || Jos 16,1 || 1S 17,23.25.28,14 || 2S 15,30² || 1R 20,22 || 2R 2,23 || Ez 8,11 || Hos 13,15 || Ps 74,23 || Job 36,33 || Neh 2,15.

הָעֹלֶה, הָעוֹלֶה Jos 11,17.12,7 || 1S 17,25.

וְהָעֹלֶה, וְהָעוֹלֶה Jes 24,18 || Jer 48,44.

לָעוֹלֶה Ez 40,40.

עֹלִים *pl.* Gn 28,12 || Dt 1,28 || 1S 9,11.10,3.28,13 || Jer 47,2 || 2Ch 20,16.

הָעֹלִים, הָעוֹלִים (2) Gn 31,10. *12*.50,14 || Nu 32,11 || Jer 34,21 || Esr 2,1.59.8,1 || Neh 7,5.6.61.

עֹלָה *f. sg.* Jud 20,31 || 1R 18, 44 || Cant 3,6.*8*,*5* || Dan 8,3.

הָעֹלָה, הָעוֹלָה Lev 6,2 || Jud 21, 19 || Eccl 3,21 || 1Ch 26,16.

וְהָעֹלָה Ez 20,32.

עֹלֹת, עוֹלוֹת *pl.* Gn 41,2.*18*.3. *19*.5.22.

הָעֹלֹת Gn 41,27.

עָלֹה *inf. abs.* Gn 46,4 || Nu 13, 30 || 2S 15,30.

עֲלֹת, עֲלוֹת *cs.* Gn 32,25 || Ex 19,12 || Jud 19,30 || Am 7,1 || Neh 3,19 || 2Ch 36,16.

בַּעֲלוֹת Jud 13,20 || 1R 11,15.18, 36 || Jer 35,11 || Jon 4,7.

בַּעֲלוֹת K., כַּעֲלוֹת Q. Jos 4,18 || Jud 19,25.

כַּעֲלוֹת Jos 6,15 || 1S 9,26 || 2R 3, 20 || Job 5,26.

לַעֲלֹת, לַעֲלוֹת Ex 19,23.24 || Nu 13,31.14,44 || Dt 1,26.41 || Jos 8,3. 22,12.*33* || Jud 20,40 || 1S 2,28.9, 14 || 2S 5,22 || 1R 12,18.18,29 || 2R 12,18 || Hab 3,16 || Ps 62,10 || Job 36,20 || Esr 1,5.7,28 || 2Ch 10,18. 18,2.

מֵעֲלוֹת 1S 12,28 || Neh 4,15.

בַּעֲלֹתִי *suff.* Dt 9,9.

בַּעֲלֹתְךָ Ex 34,24.

עֲלֹתוֹ Jes 11,16.

בַּעֲלֹתוֹ, בַּעֲלוֹתוֹ Jud 11,13 || 1S 15,2.

עֲלֹתָהּ, עֲלוֹתָהּ 1S 1,7 || Hos 2,17.

בַּעֲלוֹתָהּ 1S 2,19.

בַּעֲלוֹתָם Jud 11,16 || 1S 15,6.

עֲלֵה *imper.* Gn 35,1.50,6 || Ex 24,1.12.33,1 || Nu 27,12 || Dt 1,21. 3,27.32,49 || Jos 8,1.10,6.17,15 || Jud 1,3 || 1S 9,19.14,12 || 2S 2,1.5, 19.24,18 || 1R 18,41.43.44.22,6. 12.15 || 2R 1,3.2,23.16,7.18,25.22, 4 || Jes 36,10 || Jer 50,21 || Prv 25, 7 || 1Ch 14,10 || 2Ch 18,5.11.

וַעֲלֵה Dt 10,1.

עֲלִי *f.* Nu 21,17 || 1S 25,35 || Jes 21,2.40,9 || Jer 22,20.46,11.

עֲלוּ *pl.* Gn 44,17 || Nu 13,17 || Dt 9,23 || Jos 4,17.7,2.10,4 || Jud 16, 18.20,23.28 || 1S 9,13.14,10.12.25, 5 || Jer 5,10.46,9.49,28.31 || Hag 1, 8 || 2Ch 18,14.

וַעֲלוּ Gn 45,9 || Jer 46,4.

אֶעֱלֶה *1 impf.* Gn 44,34.46,31. 50,5 || Ex 32,30.33,3.5 || 2S 2,1.19, 35 || 2R 3,7 || Jes 14,13.14.38,22 || Ez 38,11 || Ps 132,3 || Cant 7,9.

הַאֶעֱלֶה *interrog.* 2S 2,1.5,19 || 1Ch 14,10.

וְאַעַל Dt 10,3.

תַּעֲלֶה *2 impf.* Ex 20,26 || 2S 5, 23 || 2R 20,5 || 1Ch 14,14.

וַתַּעֲלִי *2 impf. f.* Jes 57,8.

יַעֲלֶה *3 impf.* Gn 2,6 || Ex 34,3 || Lev 19,19 || Dt 28,43.29,22.30, 12 || Jud 1,1.2.13,5.20,18 || 1S 1, 11.6,9.20.9,13.29,9 || 1R 12,27 || 2R 12,5.18.16,5 || Jes 5,24.14,8. 15,5.34,3.10.55,13² || Jer 3,16.4, 13.46,7.8.48,5.49,19.*50*,*44*.22 || Ez 41,7.44,17.47,12 || Hos 10,8 || Zach 14,17 || Ps 34,3 || Job 7,9.20, 6 || Neh 3,35 || 1Ch 21,18 || 2Ch 9,4.

הֲיַעֲלֶה־ *interrog.* Am 3,5.

וְיַעֲלֶה 1R 15,19 || Jer 21,2 || 2Ch 16,3.

וַיַּעֲלֶה 1R 16,17.18,42.

יַעַל Gn 44,33 || Jos 7,3.

וְיַעַל, וְיַעַל Ex 10,12 || 1R 22,20 || Esr 1,3 || 2Ch 18,19.36,23.

וַיַּעַל Gn 13,1.17,22.19,30.26,23. 35,13.38,12.46,29.50,7.9 || Ex 10, 14.19,18.20.24,9.13.15.18.34,4 || Nu 33,38 || Dt 34,1 || Jos 6,20.8, 10.10,7.36.15,15.18,11.19,10 || Jud 1,4.2,1.4,10.8,8.11.9,48.13, 20.14,2.19 || 1S 1,21.11,1.13,15. 14,13.46.24,1.27,8 || 2S 2,2.15, 24.19,1.20,2.24,19 || 1R 2,34.12, 32².33.15,17.18,43.20,1.26.22, 29 || 2R 1,9.13.2,11.23.4,34.35.6, 24.12,11.19.14,11.15,14.16,9.17, 5².19,14.23,2 || Jes 37,14.53,2 || Ez 11,23.24.40,6 || Jon 4,6 || 1Ch 11,6. 13,6.21,19 || 2Ch 12,9.18,28.25, 21.29,20.34,30.

וְהַעֲלִיתֶם, וְהַעֲלִתֶם *2 perf. pl.* Gn 50,25 ‖ Ex 13,19 ‖ Job 42,8 ‖ 1Ch 15,12.

הֶעֱלִיתָנוּ *suff.* Nu 20,5.21,5.

מַעֲלֶה *pt.* 1S 7,10 ‖ Jes 8,7 ‖ Jer 33,6.18.48,35 ‖ Nah 3,3 ‖ Ps 135,7.

וּמַעֲלֶה Jer 50,9.

הַמַּעֲלֶה Lev 11,45 ‖ Jos 24,17 ‖ 2S 1,24 ‖ 2R 17,7 ‖ Jer 2,6 ‖ Esr 4,2.

מַעֲלֵה *cs.* Lev 11,4.*5* ‖ Dt 14,7 ‖ Jes 66,3.

הַמַּעַלְךָ *suff.* Dt 20,1 ‖ Ps 81,11.

הַמַּעֲלֵם Jes 63,11.

מַעֲלִים *pl.* 2S 6,15 ‖ 1Ch 15,28 ‖ 2Ch 24,14.

מִמַּעֲלֵי *cs.* Lev 11,4 ‖ Dt 14,7.

מַעֲלָה *pt. f. sg.* Lev 11,26.

מַעֲלַת *cs.* Lev 11,3.6 ‖ Dt 14,6.

הַעֲלֵה *inf. abs.* Ez 23,46.

הַעֲלוֹת *cs.* 1Ch 23,31.

וְהַעֲלוֹת 1Ch 21,24 ‖ 2Ch 24,14. 35,16.

בְּהַעֲלוֹת 2R 2,1 ‖ Ez 26,19 ‖ 2Ch 35,14.

וּבְהַעֲלֹת Ex 30,8.

כְּהַעֲלוֹת Ez 26,3.

לְהַעֲלוֹת, לְהַעֲלֹת Ex 27,20 ‖ Lev 24,2 ‖ Jos 22,23 ‖ 1S 10,8.13,10. 28,15 ‖ 2S 6,2 ‖ 1R 8,1 ‖ Ez 24,8. 43,18 ‖ Esr 3,2.6 ‖ 1Ch 13,6.15,3. *14*.25. 16,40 ‖ 2Ch 5,2.8,13.23,18. 29,21.27.29.

מֵהַעֲלוֹת 2S 6,18 ‖ 1Ch 16,2.

הַעֲלֹתִי *suff.* 1S 8,8 ‖ 2S 7,6 ‖ Jer 11,7.

וּבְהַעֲלוֹתִי Ez 37,13.

בְּהַעֲלֹתְךָ Nu 8,2.

וּלְהַעֲלֹתוֹ Ex 3,8.

לְהַעֲלוֹתָם Jud 20,38.

הַעַל *imper.* Ex 33,12.

וְהַעַל Ex 8,1 ‖ Nu 20,25.

וְהַעֲלֵהוּ *suff.* Gn 22,2.

הַעֲלוּ *pl.* 1S 6,21. 19,15 ‖ Jer 51,27.

וּבְהֵעָלוֹת Ex 40,36.

וּבְהֵעָלֹתוֹ *suff.* Nu 3,22.

הֵעָלוּ *imper. pl.* Nu 16,24.

יֵעָלֶה *3 impf.* Ex 40,37.

וַיֵּעָלוּ *pl.* Nu 16,27 ‖ Jer 37,5.

וַתֵּעָלוּ (al.=וַתַּעֲלוּ) *2 impf. pl.* Ez 36,3.

הֶעֱלָה *Hi. 3 perf.* Nu 8,3 ‖ 1S 12,6 ‖ 2S 2,3 ‖ 1R 9,15 ‖ 2R 17, 4.36 ‖ Jer 16,14.*23,7*.15.23,8 ‖ Hos 12,14 ‖ Esr 1,11 ‖ 2Ch 1,4.8, 11.12.

הֶעֱלָה (al. = הֶעֱלָה) Hab 1,15.

וְהֶעֱלָה Gn 50,24 ‖ Ex 25,37 ‖ Lev 14,20 ‖ 1R 9,25 ‖ Job 1,5.

הֶעֱלָנוּ *suff.* Ex 32,1.*23* ‖ Jud 6,13.

הֶעֱלְךָ Neh 9,18.

וְהַעַלְתָה *3 perf. f.* 1S 2,19.

הֶעֱלָתַם *suff.* Jos 2,6.

הֶעֱלִיתָ *2 perf.* Ex 32,7.

הֶעֱלִיתָ Ex 33,1 ‖ Nu 14,13 ‖ Ps 30,4.

וְהַעֲלִיתָ Ex 40,4.

וְהַעֲלִיתָ Dt 27,6 ‖ Jud 6,26 ‖ Jer 38,10.

הֶעֱלִיתָנוּ *suff.* Ex 17,3 ‖ Nu 16,13.

הֶעֱלִית (al. תְ) *2 perf. f.* Jes 57,6.

הֶעֱלֵיתִי *1 perf.* Jud 6,8 ‖ 1S 10,18 ‖ Am 2,10.3,1.9,7 ‖ 1Ch 17,5.

וְהַעֲלֵיתִי Ez 26,3.37,6.12 ‖ Am 8,10.

הֶעֱלִתִיךָ *suff.* Mich 6,4.

וְהַעֲלִיתִיךָ Ez 29,4.39,2.

וְהַעֲלִיתִיהוּ Jud 11,31.

וְהַעֲלִיתִים Jer 27,22.

הֶעֱלוּ *3 perf. pl.* Jos 24,32 ‖ 1S 6,14.15 ‖ Ez 14,3 ‖ Thr 2,10 ‖ 2Ch 5,5.29,7.

וְהֶעֱלוּ Ez 16,40.43,24.

הֶעֱלוּךָ *suff.* Ex 32,4.8 ‖ 1R 12,28.

וְהֶעֱלוּךָ Ez 32,3.

יַעֲלֶנָּה *suff.* Jes 35,9.

תַּעֲלֶה *3 impf. f.* 2S 11,20 ‖ Jes 32,13 ‖ Jer 51,50.53 ‖ Ez 38,18 ‖ Zach 14,18 ‖ Eccl 10,4.

וַתַּעֲלֶה 1R 10,29. 22,35 ‖ Jer 44,21.

וְתַעַל Joel 2,20.

וַתַּעַל, וַתַּעַל Gn 24,16 ‖ Ex 2,23. 8,2.16,13.14 ‖ Jud 4,10.6,21 ‖ 1S 5,12 ‖ 2R 4,21 ‖ 2Ch 18,34.24,13.

נַעֲלֶה *1 impf. pl.* Nu 13,30.16,12.*14*.20,19 ‖ Dt 1,22.41 ‖ 1S 14,9 ‖ 2R 3,8 ‖ Jes 7,6.

וְנַעֲלֶה Gn 35,3 ‖ Jud 18,9 ‖ Jes 2,3 ‖ Jer 6,4.5.31,6(5) ‖ Mich 4,2.

וַנַּעַל Dt 3,1.

תַּעֲלוּ *2 impf. pl.* Nu 14,42 ‖ Dt 1,42 ‖ 1R 12,24 ‖ Hos 4,15 ‖ 2Ch 11,4.

וַתַּעֲלוּ Dt 1,43.

יַעֲלוּ *3 impf. pl.* Ex 7,29.19,13. 24,2 ‖ Lev 2,12 ‖ Jos 7,3 ‖ Jud 6,5 ‖ 1R 6,8 ‖ 2R 23,9 ‖ Jes 60,7 ‖ Ez 38,10.40,22.49 ‖ Joel 2,7.9.4,9 ‖ Am 9,2 ‖ Zach 14,18.*19* ‖ Ps 104,8. 107,26 ‖ Job 6,19.

וְיַעֲלוּ Jos 4,16 ‖ Joel 4,12.

וַיַּעֲלוּ Gn 45,25. 50,7 ‖ Nu 13,21. 22.14,40.20,27.21,33.32,9 ‖ Dt 1,24 ‖ Jos 7,2.4.10,5.19,47 ‖ Jud 1,22.4,5.6,35. 9,51. 15,6.9. 16,5.31. 18,12.17.20,18.23.26.30 ‖ 1S 7,7. 9,14.13,5.23,19.25,13 ‖ 2S 5,17. 17,21. 23,9 ‖ 1R 1,40.45 ‖ 2R 18,17^{2} ‖ Jer 26,10 ‖ Esr 7,7 ‖ 1Ch 14,8.11 ‖ 2Ch 1,17.21,17.

תַּעֲלֶינָה *3 impf. pl. f.* Jes 65,17.

וַתַּעֲלֶינָה Dan 8,8.

נַעֲלָה *Ni. 3 perf.* Nu 10,11 ‖ 2S 2,27 ‖ Ez 9,3 ‖ Ps 47,10.

וְנַעֲלָה Nu 9,21^{2}.

נַעֲלֵיתָ *2 perf.* Ps 97,9.

הֵעָלוֹת *inf. cs.* Nu 9,17 ‖ Esr 1,11.

בְּהֵעָלוֹת Jer 37,11.

הָעֲלִי *f. sg.* 1S 28,11.
וְהַעֲלִי 1S 28,8.
אַעֲלֶה *1 impf.* Ex 3,17 ‖ Jud 2,1 ‖ 1S 28,11 ‖ 2S 24,24 ‖ Jer 30,17. 46,8 ‖ Ps 66,15.137,6.
וְאַעֲלֶה 1S 13,12 ‖ Am 4,10 ‖ Neh 12,31.
וָאַעַל Nu 23,4.
אַעַלְךָ *suff.* Gn 46,4.
תַּעֲלֶה *2 impf.* Dt 12,13.14 ‖ 2Ch 2,15.
וַתַּעַל Jon 2,7.
תַּעֲלֵנִי *suff.* Ps 71,20.102,25.
תַּעֲלֵנוּ Ex 33,15.
תַּעֲלֶנָּה Jud 13,16.
יַעֲלֶה *3 impf.* Lev 17,8 ‖ 1S 2,14 ‖ 1R 3,4.10,5.16.17 ‖ Ez 14,4 ‖ Prv 15,1 ‖ 2Ch 9,15.16.
וַיַּעֲלֶה, K. 1S 7,9 ‖ Jer 10,13.
וַיַּעַל 2S 24,22 ‖ Ez 14,7.
וַיַּעַל, Q., וַיַּעַל Gn 8,20 ‖ Ex 40,25.29 ‖ Nu 23,2.14.*30* ‖ Jud 13,19 ‖ 1S 2,6. 13,9 ‖ 2S 6,12.17.21, 13.24,25 ‖ 1R 3,15.5,27 ‖ 2R 16,12 ‖ Jer 51,16 ‖ Esr 3,3 ‖ 1Ch 21,26 ‖ 2Ch 1,6².3,5.14.32,5.36,17.
וַיַּעֲלֵנִי *suff.* Ps 40,3.
וַיַּעֲלֵהוּ Gn 22,13 ‖ Nu 22,41 ‖ 1S 7,9 ‖ 1R 17,19.20,33 ‖ 2R 3,27.10,15.
יַעֲלֵם Dt 20,61.
וַיַּעֲלֵם Jud 16,3 ‖ 1R 9,21 ‖ 2Ch 8,8.
וַתַּעַל *3 impf. f.* Ez 19,3.
וַתַּעֲלֵהוּ *suff.* 1S 1,24.
תַּעֲלוּ *2 impf. pl.* Ex 30,9 ‖ Am 5,22.
יַעֲלוּ *3 impf. pl.* Jes 40,31 ‖ Jer 14,12 ‖ Ps 51,21 ‖ Neh 10,39.
וְיַעֲלוּ Ez 27,30.
וַיַּעֲלוּ, Q. Gn 37,28 ‖ Ex 8,3.24,5.32,6 ‖ Jos 7,6.24. 8,31 ‖ Jud 16,8. 18.20,26.21,4 ‖ 1S 7,1 ‖ 1R 8,4² ‖ 2R 25,6 ‖ Jer 38,13.52,9 ‖ Esr 3,3 ‖ 1Ch 29,21 ‖ 2Ch 5,5.

וַיַּעֲלוּהוּ, וַיַּעֲלֻהוּ *suff.* Jud 15,13 ‖ Jer 39,5.
הָעֲלָה *Ho. 3 perf.* Jud 6,28 ‖ 2Ch 20,34.
הֹעֲלָה (= הָעֲלָה) Hab 1,15.
הֹעֲלָתָה [הָעֲלְתָה *f.* Nah 2,8.
יִתְעַל [הִתְעַלֶּה *Hith. 3 impf.* Jer 51,3.

עֹלָה, עוֹלָה

ascensus, scala; holocaustum.

היא העלה על מוקדה, וכלה לגבוה סלקא. הסורי קורא בישעיה ס״א ח׳: שנא גזל וְעַוְלָה, והשבעים קורין ביחזקאל מ׳ כ״ו לו (לָהֶם) ת׳ עלותו.

Gn 22,3 ‖ Ex 18,12.29,18 ‖ Lev 1,3.9.13.*17*.14. 5,10. 8,21. 14,22.*15*, *15*.31.*15*,*30*.17,8.23,18.37 ‖ Nu 8,12.15,3.8. 28,3. 11.13.19.27. 29,2. 8.13.*36* ‖ Jos 22,23 ‖ Jud 6,26.11,31. 13,16.23 ‖ 1S 6,14. 7,9 ‖ 2R 3,27.5,17.16,15 ‖ Jes 40,16 ‖ Jer 7,22.14,12.17,26.33,18 ‖ Ez 43,18. 24.45,23.46,12.13 ‖ Ps 40,7.51,18. 21 ‖ Job 42,8 ‖ Esr 8,35 ‖ 1Ch 21,24 ‖ 2Ch 29,35.
וְעֹלָה Ex 30,9 ‖ 2Ch 29,7.
הָעוֹלָה, הָעֹלָה Gn 22,6 ‖ Ex 29,25.30,28.*31*,*9*.35,16.*40*,*6*.38,1.40,10.49² ‖ Lev 1,4.6. 3,5. 4,7.*18*.*25*. 10.24.*33*.25.*30*.*34*. 29. 6,2. 3.5.18. 7,2.8. 8,18. 28. 9,12. 13.14.16.24. 14,13.19.20 ‖ Nu 15,5 ‖ 1S 7,10. 13,9².10.12 ‖ 2S 6,18 ‖ 1R 8,64². 18,34.38 ‖ 2R 10,25 ‖ Ez 40,38.39. 42.44,11.45,17 ‖ 1Ch 6,34. 16,2. 40.*21*,*26*.21,29 ‖ 2Ch 4,6.7,1.7.29, 18.24.27².28.32.35,12.14.
וְהָעֹלָה Lev 9,22 ‖ Ez 46,4.
בְּעוֹלָה Jes 61,8.
כָּעֹלָה Ez 46,25.
לְעוֹלָה, לְעֹלָה Gn 22,2.7.8.13 ‖ Lev 1,10. 5,7. 9,2.3. 12,6.8. 16,3.5. 22,18.23,12 ‖ Nu 6,11.14.7,15.*21*. *27*.*33*.*39*.*45*. *51*.*57*. *63*. *69*.*75*.*81*. 15,24 ‖ Jos 22,26.28.29 ‖ 1Ch 22,1 (21,31) ‖ 2Ch 29,32.31,2.
לָעוֹלָה, לָעֹלָה Lev 7,37 ‖ Nu 7,87 ‖ 2S 24,22 ‖ Ez 40,42 ‖ 2Ch 29,35.

וּלְעוֹלָה Ez 45,15.
עוֹלַת, עֹלַת *cs.* Ex 29,42 ‖ Lev 7,8.9,17.16,24 ‖ Nu 28,6. 10².14. 15.23.24.31. *29*,*16*.*19*.*22*.*25*.*28*. *31*.*34*.*38*.29,6 ‖ 2R 16,15³ ‖ Ez 46,15 ‖ Esr 3,5.
וְעֹלַת Nu 29,6.*11* ‖ Esr 3,4.
לְעֹלַת Nu 28,23.
וּלְעוֹלַת Neh 10,34.
עֹלָתֶךָ [עֹלָתְךָ *suff.* Lev 9,7 ‖ Nu 23,3.15.
וְעוֹלָתְךָ Ps 20,4.
עוֹלָתוֹ, עֹלָתוֹ Lev 16,24 ‖ Nu 6,16.23,6.17 ‖ 2R 16,13 ‖ Ez 46,2.12.
וְעֹלָתוֹ 1R 10,5.
עֹלָתָם Lev 10,19.
עוֹלֹת, עֹלוֹת, עֹלֹת *pl.* Gn 8,20 ‖ Ex 24,5.32,6 ‖ Dt 27,6 ‖ Jos 8,31 ‖ Jud 20,26.*21*,*4* ‖ 1S 6,15.10,8 ‖ 2S 6,17. 24,24.25 ‖ 1R 3,4.15. 9,25 ‖ Jes 1,11 ‖ Jer 19,5 ‖ Am 5,22 ‖ Ps 66,15 ‖ Job 1,5 ‖ Esr 3,2.3².6. 8,35 ‖ 1Ch 16,1.40. 21,26. 23,31.29,21 ‖ 2Ch 1,6.8,12.13,11.23,18.24, 14.29,31.30,15.35,16.
וְעֹלוֹת, וְעֹלֹת Ex 10,25 ‖ 2R 10,24 ‖ 2Ch 2,3.
הָעוֹלוֹת, הָעֹלוֹת Ez 45,17 ‖ 2Ch 7,7.29,34.
וְהָעֹלוֹת 2Ch 31,3.
בְּעוֹלוֹת, בְּעֹלוֹת 1S 15,22 ‖ Mich 6,6 ‖ Ps 66,13.
לְעֹלוֹת 2Ch 31,3.
לָעֹלוֹת 1Ch 21,23 ‖ 2Ch 31,3.
מֵעֹלוֹת Hos 6,6.
בְּעֹלוֹתֵינוּ *suff.* Jos 22,27.
עֹלֹתֶיךָ Ex 20,24 ‖ Dt 12,13. 14. 27 ‖ Jes 43,23.
וְעוֹלֹתֶיךָ Ps 50,8.
עֹלוֹתֵיכֶם, עוֹלֹתֵיכֶם, עֹלֹתֵיכֶם, עוֹלֹתֵיכֶם Nu 10,10 ‖ Dt 12,6. 11 ‖ Jer 6,20.7,21 ‖ Ez 43,27.
לְעֹלֹתֵיכֶם Nu 29,39.

לְמַ֫עְלָה Nu 34,4 ‖ Jos 15,3.7.
מִמַּ֫עֲלָה Jud 1,36.
מִלְמַ֫עֲלָה Jud 8,13.
מַעֲלָו K., *pl. suff.* מַעֲלָיו Q. *suff.* Ez 40,31.34.*37*.

מַעֲלָה] הַמַּעֲלָה

ascensio; c. רוּחַ cogitatio; gradus, locus superior, editus; conclave superius.

בפתרון שירי המעלות דעות שונות: א׳) ששרו אותם על המעלות היורדות מעזרת ישראל לעזרת נשים, או על מקום גבוה, כטעם מעלה הלוים; ב) ששרו אותם עולי רגל, או העולים מגלות בבל, כטעם יְסֻד המעלה; ג) ששרו אותם בקול גדול למעלה; ד) סדר פסוקיהם עולה כמו במעלות ומדרגות (פתח במה דסיים); ה) שירים מעולים והשובים. ו׳) ששרו אותם לשעות בהמשך היום, כטעם צל המעלות, וגרם המעלות ת״י דרגא דשעיין, וע״כ מסימין בברכו את י״י וגו׳ בלילות. — השבעים קורין בעזרא ז׳ ט׳: הוא יָסַד (או יִסַּד) המעלה.

Esr 7,9 ‖ 1Ch 17,17.

מַעֲלוֹת *pl.* 1R 10,19 ‖ 2R 20,9[2].10[2].11 ‖ Jes 38,8[2] ‖ Ez 40,34.*37* ‖ Neh 12,37 ‖ 2Ch 9,18.
וּמַעֲלוֹת Ez 11,5.40,26.31.
הַמַּעֲלוֹת 1R 10,20 ‖ 2R 9,13 ‖ Jes 38,8 ‖ Ps 120,1.*123,1.125,1.126,1.128,1.129,1.130,1.132,1.134,1.*122,1.*124,1.131,1.133,1.*127,1 ‖ Neh 3,15 ‖ 2Ch 9,19.
בַּמַּעֲלוֹת 2R 20,11 ‖ Jes 38,8.
בְּמַעֲלוֹת, בְּמַעֲלֹת Ex 20,26 ‖ 2R 20,11 ‖ Jes 38,8.
וּבְמַעֲלוֹת Ez 40,22.
וּבְמַעֲלוֹת Ez 40,49.
לַמַּעֲלוֹת Ps 121,1.
מַעֲלוֹתָיו Q. (מַעֲלֹתוֹ K.) *suff.* Am 9,6.
בְּמַעֲלוֹתָיו Q. (בְּמַעֲלֹתוֹ K.) Ez 40,6.
וּמַעֲלֹתֵהוּ Ez 43,17.

מַעַל] מִמַּעַל, מִמַּ֫עַל

pars superior, supra, desuper, sursum, deinceps.

Gn 22,9 ‖ Ex 20,4.28,27.39,20 ‖

קורין בדה״ב ט׳ ד׳ וְעֹלוֹתָיו (= וְעֹלָתוֹ), ע׳ מ״א י׳ ה׳.

Jud 3,23.24.25 ‖ 1R 17,19.23 ‖ 2R 4,11.

עֲלִיַּת *cs.* 2S 19,1 ‖ 2R 4,10.23,12 ‖ Neh 3,31.32.
בַּעֲלִיַּת Jud 3,20.
וַעֲלִיָּתוֹ *suff.* 2Ch 9,4.
בַּעֲלִיָּתוֹ 2R 1,2.
וַעֲלִיּוֹת *pl.* Jer 22,14.
וְהָעֲלִיּוֹת 2Ch 3,9.
עֲלִיּוֹתָיו *suff.* Ps 104,3.
וַעֲלִיּוֹתָיו, וַעֲלִיֹּתָיו Jer 22,13 ‖ 1Ch 28,11.
מֵעֲלִיּוֹתָיו Ps 104,13.

עֶלְיוֹן

superior; supremus, summus, excelsus, sublimus, *Deus*.

י״נ במ״א ט׳ ח׳: יהיה לְעִיִּין, או שֶׁהיה עליון (ע׳ דה״ב ז׳ כ״א).

Gn 14,18.19.20.22 ‖ Nu 24,16 ‖ Dt 26,19.28,1.32,8 ‖ Jos 16,5 ‖ 1R 9,8 ‖ Ps 7,18.9,3.21,8.46,5.47,3.57,3.77,11.78,17.35.56.82,6.83,19.87,5.89,28.91,1.9.92,2.97,9.107,11 ‖ Thr 3,35.38 ‖ 2Ch 7,21.

וְעֶלְיוֹן 2S 22,14 ‖ Ps 18,14.
הָעֶלְיוֹן Gn 40,17 ‖ 2R 15,35 ‖ Jer 20,2.36,10 ‖ Ez 9,2 ‖ Neh 3,25 ‖ 1Ch 7,24 ‖ 2Ch 8,5.23,20.27,3.32,30.
בְּעֶלְיוֹן Ps 73,11.
לְעֶלְיוֹן Jes 14,14 ‖ Ps 50,14.
הָעֶלְיוֹנָה *f.* 2R 18,17 ‖ Jes 7,3.36,2 ‖ Ez 41,7.
הָעֶלְיוֹנֹת *pl.* Ez 42,5.

מַעֲלֶה] בְּמַעֲלֶה

ascensio, locus per quem adscenditur; locus elatus; suggestus; gradus.

בא לרב עם שמות עצ״פ, בנגוד אל מורד העיר.

Neh 12,37.

מַעֲלֵה *cs.* Jos 10,10.18,17 ‖ Jes 15,5 ‖ Jer 48,5 ‖ Neh 9,4.
בְּמַעֲלֵה 1S 9,11 ‖ 2S 15,30 ‖ 2R 9,27 ‖ 2Ch 20,16.32,33.

עֲלוֹתָיו Q. Ez 40,26.
עוֹלֹתֵיהֶם Jes 56,7.

עָלֶה

folium, *coll.* frons.

מן עליה וצמיחה, ובאשורית נאמר על הנטיעים והשתילים (ואולי יש בו מעין עול, ע״ד יונק הנאמר על ענף רך). יש מחברין לו: פֶּן יפקד עָלֶיהָ (ישעיה כ״ז ג׳), הצית אש עָלֶיהָ (ירמיה י״א ט״ז), ...עָלָיו ודליותיו (יחזק׳ י״ז ז׳), וּמֵעָלָיו איש טוב (משלי י״ד י״ד).

Lev 26,36 ‖ Jes 34,4.

הֶעָלֶה *interrog.* Job 13,25.
וְהֶעָלֶה Jer 8,13.
כֶּעָלֶה Jes 64,5.
וְכֶעָלֶה Prv 11,28.
עֲלֵה *cs.* Gn 3,7.8,11.
עָלֵהוּ *suff.* Jer 17,8 ‖ Ez 47,12.
וְעָלֵהוּ Ez 47,12 ‖ Ps 1,3.
עָלֶהָ Jes 1,30.
עֲלִי־[עָלִים] *pl. cs.* Job 30,4 ‖ Neh 8,15.
וַעֲלֵי Neh 8,15[4].

עֱלִי] בַּעֱלִי

pistillum mortarii, *Vulg.* pilum.

בוכנא שמעלין אותה ומכין בה; י״ת באורדך, וי״נ באידרך, כלומר בגרן (ע״ש הגבה?), והשבעים השמיטוהו. וְהָעֲלוֹת דד״ה הובא כאן לדעת רש״י, וי״א נסר או סד לקצב עליו הבשר כבדרז״ל (ביצה י״א ע״א), ולהרד״ק כלי קטן לשאוב יין („עלת נקפת בכד" עירובין נ״ב ע״ב), ונראה יותר שהוא שֵׁם ע״ד המקור, כלים להעלות בהם הקרבנות; השבעים קורין: כלי שרת (לְ) הָעֲלוֹת וכפות זהב וכסף.

Prv 27,22.

וְהַעֲלוֹת (?) *pl.* 2Ch 24,14.

עִלִּי] עִלִּית *f.*

superior.

Jud 1,15.

עִלִּיּוֹת *pl.* Jos 15,19.

עֲלִיָּה] הָעֲלִיָּה

conclave superius; scala. — *ascensio* 2Ch 9,4.

חדר העליון שעל הגג (אָבערגעמאך, זאָללער), ושגור בדרז״ל. השבעים, הירונימוס והסורי

Lev 11,21 ‖ Dt 4,39.5,8 ‖ Jos 2,11 ‖ 1R 7,3.20.29.8,23 ‖ Jes 6,2.14,13.45,8 ‖ Jer 4,28.35,4.43,10.52,32 ‖ Am 2,9 ‖ Ps 78,23 ‖ Prv 8,28 ‖ Job 3,3.31,2.28 ‖ Dan 12,6.*7*.

וּמִמַּעַל Ez 1,26 ‖ Job 18,16.

מַעְלָה, מֶֽעְלָה Dt 28,43.

וָמַעְלָה, וָמֶֽעְלָה Ex 30,14.38,26 ‖ Lev 27,7 ‖ Nu 1,3.*18.20.22.24.26.28.30.32.34.36.38.40.42.45.26,2.32,11*.3,15.*39.43*.22.*28.34.40.43.26,62*.4,3.*23.30.35.39.43.47*.8,24.14,29.*26,4* ‖ Jud 1,36 ‖ 1S 9,2.10,23.16,13.*30,25* ‖ 1R 7,31 ‖ 2R 3,21 ‖ Hag 2,15.*18* ‖ Esr 3,8 ‖ 1Ch 23,3.24 ‖ 2Ch 25,5.

לְמַעְלָה, לְמֶֽעְלָה Ex 25,20.*37,9* ‖ Dt 28,13 ‖ Jud 7,13 ‖ 2R 19,30 ‖ Jes 7,11.8,21.37,31 ‖ Ez 41,7[5] ‖ Ps 74,5 ‖ Prv 15,24 ‖ Eccl 3,21.9,6 ‖ 1Ch 14,2.22,5(4).23,17.29,3.25 ‖ 2Ch 1,1.16,12.17,12.20,19.26,8.34,4.

וּלְמַעְלָה, וּלְמֶֽעְלָה Ez 1,27.8,2.43,15 ‖ 1Ch 23,27 ‖ 2Ch 31,16.17.

מִלְמַעְלָה, מִלְמֶֽעְלָה Gn 6,16.7,20 ‖ Ex 25,21.26,14.*36,19*.39,31.40,19.20 ‖ Nu 4,7.25 ‖ Jos 3,13.16 ‖ 1R 7,25.8,7 ‖ Jer 31,37(36) ‖ Ez 1,11.22.26.10,19.*11,22*.37,8 ‖ 2Ch 4,4.5,8.

וּמִלְמַעְלָה 1R 7,11.

מֹעַל] בְּמֹעַל

elatio, elevatio.

Neh 8,6.

תְּעָלָה I

emplastrum, fascia vulneri alligata.

תחבושת שמעלין על המכה, ואולי יש לתרגמו אויפ̄קאָממען (= גענעזונג), רפואה שלֵמה עד שיעלה החולה מן המטה שירד עליה וישוב לאיתנו.

Jer 30,13.46,11.

תְּעָלָה II

canalis, aquaeductus.

חפירה להעלות על ידה המים ממקום למקום; לד"ק שרשו תעל.

1R 18,32 ‖ Job 38,25.

הַתְּעָלָה 1R 18,35 ‖ 2R 20,20.

בַּתְּעָלָה 1R 18,38.

תְּעָלַת *cs.* Jes 7,3.

בִּתְעָלַת 2R 18,17 ‖ Jes 36,2.

תְּעָלוֹת] תְּעָלֹתֶיהָ *pl. suff.* Ez 31,4.

—v. ch. et n. pr.—

עַוְלָה v. עוֹלָה.

עָלַז°] לַעֲלוֹז *inf. cs.*

exsultare, iubilare; superbire.

אח אל עָלַם ואל עָלַץ. ר"י רייפמאנן גורס בתהלים: ביה שִׂמְחוּ ועלזו לפניו, ול"נ בָּרְכוּ שמו.

Jes 23,12.

עֲלֹז] וְעָלְזִי *imper. f.* Zeph 3,14.

וְעִלְזוּ *pl.* Ps 68,5.

וָאֶעְלֹז *1 impf.* Jer 15,17.

אֶעְלֹזָה] אֶעֱלֹזָה, אֶעֱלוֹזָה Hab 3,18 ‖ Ps 60,8.*108,8*.

תַּעַלְזִי K., תַּעֲלֹזִי *2 impf. f.* Jer 11,15.50,11.

יַעֲלֹז *3 impf.* Ps 96,12.

וַיַּעֲלֹז Ps 28,7.

תַּעַלְזוּ *2 impf. pl.* Jer 50,11.

יַעֲלֹזוּ, יַעַלְזוּ *3 impf. pl.* Jer 51,39 ‖ Ps 94,3.149,5.

תַּעֲלֹזְנָה *3 impf. pl. f.* 2S 1,20.

וְתַעֲלֹזְנָה Prv 23,15.

עָלֵז] וְעָלֵז

exsultans, superbiens.

הטעם כל מי שהיה עלז בה, ולד"ק הוא פעל ע"מ הצירים, ובָהּ מוסב על השאול (והוא ע"ד ההתול).

Jes 5,14.

עַלִּיז] עַלִּיזִים *pl.*

laetus, lascivibundus, superbiens.

(אולי רמז הנביא בפסוק: הזאת לכם עליזה וגו' על עליזה דידה בת פיגמליון נשיא צור, שהלכה לגור מרחוק ויסדה באפריקא קרתא־הדתא, היא קרתגה, יותר ממאה שנה לפני ישעיה).

Jes 24,8.

עַלִּיזֵי *cs.* Jes 13,3 ‖ Zeph 3,11.

עַלִּיזָה *f. sg.* Jes 22,2.23,7.32,13.

הָעַלִּיזָה Zeph 2,15.

—עָלַץ, עָלַם cf.—

עֲלָטָה] וַעֲלָטָה

caligo spissa.

י"פ מן הערבית علط היות עב ומצוק, וכטעם עב הענן, ויותר נראה שהוא בהפך אתון מן غطل היות מכוסה בעבי חשך (יש מאחין אותו עם לָאַט ולוט).

Gn 15,17.

בָּעֲלָטָה (al. בָּ) Ez 12,6.7.12.

—עָלָה v. עֲלֵי, עֲלִי—

עָלַל°

ludere; afficere, dolore afficere; racemare; immittere (Job 16,15); *Hithp.* ludibrio habere.

כדוגמתו בערבית על השנות הפעולה והתעסקות בדבר כפעם בפעם; יש מיחדין אל ועוללתי בעפר קרני מושג שימה, נעיצה ותחיבה, כבארמית ובערבית (בעי"ן מנוקדת).

עוֹלֵל] עוֹלְלָה *Pol. 3 perf. f.* Thr 3,51.

עוֹלַלְתָּ *2 perf.* Thr 1,22.2,20.

וְעֹלַלְתִּי *1 perf.* Job 16,15.

עוֹלֵל *inf.* Jer 6,9.

וְעוֹלֵל *imper.* Thr 1,22.

מְעוֹלֵל *pt.* Jes 3,12.

תְּעוֹלֵל *2 impf.* Lev 19,10 ‖ Dt 24,21.

יְעוֹלְלוּ (al. לְ) *3 impf. pl.* Jer 6,9.

וַיְעֹלְלֻהוּ (al. לְ) *suff.* Jud 20,45.

עוֹלַל *Polal. 3 perf.* Thr 1,12.

הִתְעַלֵּל *Hith. 3 perf.* 1S 6,6.

הִתְעַלַּלְתְּ *2 perf. f.* Nu 22,29.

הִתְעַלַּלְתִּי *1 perf.* Ex 10,2.

וְהִתְעַלְּלוּ־ (al. לְ) *3 perf. pl.* 1S 31,4 ‖ Jer 38,19 ‖ 1Ch 10,4.

הִתְעוֹלֵל] לְהִתְעוֹלֵל *inf. cs.* Ps 141,4.

וַיִּתְעַלְּלוּ־ (al. לְ) *3 impf. pl.* Jud 19,25.

בַּעֲלִיל [עֲלִיל]

catinus, *al.* officina.

י״ת כּוּרָא, וכטעם במעבה האדמה; לד״ק כמו בַּעֲלִי, והל׳ נשתרבבה מן לארץ.

Ps 12,7.

עֲלִילָה

opus, facinus.

Ps 14,1.66,5.

עֲלִילוֹת ,עֲלִלֹת *pl.* Dt 22,14.17 ‖ 1S 2,3 ‖ Ps 141,1.

וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ *suff.* Ps 77,13.

עֲלִילֹתַיִךְ Zeph 3,11.

וְכַעֲלִילוֹתַיִךְ Ez 24,14.

עֲלִילוֹתֵיכֶם Ez 20,43.21,29.

וְכַעֲלִילוֹתֵיכֶם Ez 20,44.

עֲלִילוֹתָיו ,עֲלִילֹתָיו Jes 12,4 ‖ Ps 9,12. 78,11. 103,7. 105,1 ‖ 1Ch 16,8.

עֲלִילוֹתָם Ez 14,22.*23* ‖ Zeph 3,7 ‖ Ps 99,8.

וּבַעֲלִילוֹתָם Ez 36,17.

וְכַעֲלִילוֹתָם Ez 36,19.

הָעֲלִילִיָּה [עֲלִילִיָּה]

ע״מ פליליה.

Jer 32,19.

מַעֲלָלִים [מַעֲלָל] *pl. t.*

בהושע ה׳ ד׳ יש לגרוס לא יִתְּנוּם מעלליהם מטעם עולה ויורד.

1S 25,3.

מַעַלְלֵי־ *cs.* Ps 77,12.78,7.

וּכְמַעֲלָלֵינוּ *suff.* Zach 1,6.

מַעֲלָלֶיךָ Dt 28,20.

וּמַעֲלָלַיִךְ Jer 4,18.

מַעַלְלֵיכֶם Q. Jes 1,16 ‖ Jer 4,4.*44*, *22*.7,5.21,12.14.23,2.25,5.35,15.

(יתיר ו׳) וּמַעֲלִילֵיכֶם ,וּמַעַלְלֵיכֶם Jer 7,*3*.*26*,*13*.18,11 ‖ Ez 36,31 ‖ Zach 1,4.

מַעֲלָלָיו Jer 17,10.32,19 ‖ Mich 2,7.

וּמַעֲלָלָיו Hos 4,9.

בְּמַעֲלָלָיו Prv 20,11.

כְּמַעֲלָלָיו Hos 12,3.

מַעַלְלֵיהֶם, K. Jes 3,10 ‖ Jer 11, 18.21,12.23,22.26,3 ‖ Hos 5,4.7,2. 9,15 ‖ Mich 3,4.7,13 ‖ Ps 28,4.

וּמַעַלְלֵיהֶם Jes 3,8.

בְּמַעַלְלֵיהֶם Ps 106,29.39.

מִמַּעַלְלֵיהֶם Jud 2,19 ‖ Neh 9,35.

וְתַעֲלוּלִים [תַּעֲלוּל] *pl. t.*

vexationes, calamitates (puerilia, pueruli).

Jes 3,4.

בְּתַעֲלוּלֵיהֶם *suff.* Jes 66,4.

עוֹלֵלוֹת ,עֹלֵלוֹת [עֹלֵלָה] *pl.*

racemationes.

ע״ש שחוזרין להתעסק בהן ולעולל, ולד״ק כטעם עולל ויונק, ומפני רכותן התאחרה לקיתתן עד נגמר בשולן.

Jes 17,6 ‖ Jer 49,9 ‖ Ob 5.

כְּעֹלֵלֹת Jes 24,13.

עֹלְלוֹת (al. לְ) *cs.* Jud 8,2.

כְּעֹלְלֹת (al. לְ) Mich 7,1.

עֹל

iugum, iugum servile.

הוראתו ידועה, וכמוהו בערבית, ומצוי הרבה בדרז״ל בהשאלה (עול תורה, עול דרך ארץ, עול מלכות שמים); בקצת ספרים על דירמיה ה׳ ה׳ מלא ו׳, והיא נוסחא משובשת, דכל לישנא חסר.

Nu 19,2 ‖ Dt 28,48 ‖ 1S 6,7 ‖ 1R 12,11 ‖ Jes 9,3.10,27 ‖ Jer 5,5. 28, 2.4.11.14 ‖ Hos 11,4 ‖ Thr 1,14.3, 27 ‖ 1Ch 10,11.

הָעֹל 1R 12,9 ‖ 2Ch 10,9.

בְּעֹל Dt 21,3 ‖ Jer 27,8.11.12.

עֻלֵּנוּ *suff.* 1R 12,4.10 ‖ 2Ch 10, 4.10.

עֻלֵּךְ Jes 47,6 ‖ Jer 2,20.

עֻלְּכֶם Lev 26,13 ‖ 1R 12,11.*14*. 14 ‖ 2Ch 10,11.14.

עֻלּוֹ Gn 27,40 ‖ Jes 14,25 ‖ Jer 30,8.

וְעֻלּוֹ Jes 10,27.

וּמֵעֻלּוֹ 1R 12,4 ‖ 2Ch 10,4.

עֻלָּם Ez 34,27.

—v. ch.; עוֹלָל ,עוֹלֵל v. עול—

עָלַם°

occultare, abscondere, obscurare; *Hith.* se avertere, se substrahere.

הוראתו ידועה. השבעים קורין בש״א י״ב ג׳: ומיד מי לקחתי כפר וְנַעֲלַיִם עֲנוּ בִי (ע׳ עמוס ב׳ ו׳, ח׳ ו׳); י״נ בנחום ג׳ י״א תהי נַעֲלָמָה (או נֶעֱלָפָה); לד״ק עֲלֻמֵנוּ מן עלומים (נעורים), וכן מפרש רש״א הדבשוב יִתְעַלֶּם שלנ, וי״מ אותו מן חָלַם, יחזק ויקפא.

עֲלֻמֵנוּ [עָלוּם] *pt. pass. suff.* Ps 90,8.

נֶעְלַם *Ni. 3 perf.* 2Ch 9,2.

וְנֶעְלַם Lev 4,13.5,2.8.*4* ‖ Nu 5,13.

וְנֶעֶלְמָה *3 perf. f.* Job 28,21.

נֶעְלָם *pt.* 1R 10,3 ‖ Eccl 12,14.

נַעֲלָמִים *pl.* Ps 26,4.

נַעֲלָמָה *pt. f. sg.* Neh 3,11.

הֶעְלִים *Hi. 3 perf.* 1R 4,27.

הֶעְלִימוּ *3 perf. pl.* Ez 22,26.

מַעְלִים *pt.* Job 42,3.

וּמַעְלִים Ps 28,27.

הַעְלֵם *inf.* Lev 20,4.

אַעְלִים *1 impf.* Jes 1,15.

וְאַעְלִים 1S 12,3.

תַּעְלִים *2 impf.* Ps 10,1.

תַּעְלֵם Thr 3,56.

יַעְלִימוּ *3 impf. pl.* Lev 20,4.

וְהִתְעַלַּמְתָּ [הִתְעַלֵּם] *Hith. 2 perf.* Dt 22,1.*4*.

לְהִתְעַלֵּם *inf.* Dt 22,3.

תִּתְעַלָּם ,תִּתְעַלַּם *2 impf.* Jes 58,7 ‖ Ps 55,2.

יִתְעַלֶּם־ [יִתְעַלֶּם] *3 impf.* Job 6,16.

וְתַעֲלֻמָה (al. ה) [תַּעֲלֻמָה]

absconditum, occultum.

אע״פ שהה״א מפיק איננה ה״א הכנוי, וכמוהו ונלה על ראשה, כבכרה בטרם קיץ (רד״ק).

Job 28,11.

תַּעֲלֻמוֹת *pl.* Ps 42,22 ‖ Job 11,6.

עוֹלָם

aeternitas, perpetuitas, tempus diu praeteritum, antiquum;

tempus futurum; omnes dies vitae, vita longissima; mundus, *αἰών*, rerum terrestium amor et studium.

י"ג בש"א כ"ז ח' (ע"פ השבעים כ"י): אשר בְּטלם ת' מֵעוֹלָם, והוא שם מקום; בישעיה נ"ז י"א: מחשה וּמֵעֲלִים, בס"ג י"ט: היינו לְמוֹ־עָם; בירמיה ה' ט"ו גוי מֵעֵילָם; בתהלים כ"ד ה': פתחי אוּלָם, ובל"ז כ"ח (ע"פ השבעים) עֲוָלִים נִשְׁמָדוּ ת' לעולם נשמרו; במשלי כ"ב כ"ח: אל תסג גבול עוללים, או עניים (וחז"ל קורין עוֹלִים), ובכ"נ ו' גבול אַלְמָנָה. הָעֹלָם דקהלת ג' י"א למדנחאי חסר.

Gn 9,12. 16.13,15. 17,7. 8.13. 19. 21,33.48,4. 49,26 ‖ Ex 12,14. 17. 24.14,13.27,21. 28,43. 29,9.28. 30, 21.31,16.40,15 ‖ Lev 3,17.6,11.15. 7,34.36.10,9.*23,14.31.41.24,3.*15. 16,29.31.34.17,7.23,21. 24,8.9.25, 32.34 ‖ Nu 10,8.15,15.*18,23.*18,8. *11.19.*19.19,10.24. 25,13 ‖ Dt 12, 28.13,17.15,17. 23,4. 28,46. 29,28. 32,7.33,15.27 ‖ Jos 4,7.8,28.14,9 ‖ 1S 1,22.2,30.3,13.14.13,13.20,15. 23.42.27,12 ‖ 2S 3,28.7,13.16^{2}.24. 25.26.12,10.22,51.23,5 ‖ 1R 2,33. 45.9,3 ‖ Jes 9,6. *59,21.* 24,5.30,8. 32,14. 17. 33,14. 34,17. 35,10.*51, 11.*40,28. 44,7. 54,8. 55,3.13. 56,5. 58,12. 60,15. 19. 20. 61,4.7.8. 63,9. 11.12. 64,4 ‖ Jer 5,22.6,16. 7,7.*25, 5.*10,10. 17,4. 18,15.16. 20,11. 17. 23,40.25,9.12.31,3(2). 32,40.35,6. 49,13.33.50,5.51,26.39.*57.*62 ‖ Ez 16,60. 25,15. 26,20. 27,36. 28,19. 35,5.9.36,2. 37,25.26. 46,14 ‖ Am 9,11 ‖ Mich 4,7.5,1.7,14 ‖ Hab 3, 6^{2} ‖ Zeph 2,9 ‖ Mal 1,4.3,4 ‖ Ps 10, 16.18,51.21,5.24,7.9.45,7.48,9.15. 52,10.61,8.66,7.73,12.78,66. 89,2. 3.5.38. 90,2.103,17.104,5.105,10. 106,31.112,6.113,2.*115,18.121,8. 125,2.131,3.*139,24. 143,8 ‖ Prv 10,25.22,28.*23,10* ‖ Job 22,15.40, 28 ‖ Thr 3,6 ‖ Dan 12,2^{2} ‖ Esr 9, 12^{2} ‖ Neh 13,1 ‖ 1Ch 15,2.16,17. 17,12.14. 22. 23. 24. 22,10(9). 23, 13^{2}.28,8.29,10 ‖ 2Ch 7,16.

עוֹלָם K., **עֵילָם** Q. Jer 49,36.

הָעוֹלָם, הָעֹלָם Jer 28,8 ‖ Joel 2, 2 ‖ Ps 28,9.41,14. 106,48.133,3 ‖ Eccl 3,11 ‖ Dan 12,7 ‖ Neh 9,5 ‖ 1Ch 16,36.17,14.

מֵהָעוֹלָם Ps 41,14.

לְעוֹלָם, לְעֹלָם Gn 3,22.6,3 ‖ Ex 3,15. 15,18. 19,9. 21,6. 31,17. 32, 13 ‖ Lev 25,46 ‖ Dt 5,26.23,7.32, 40 ‖ Jud 2,1 ‖ 2S 7,29^{2} ‖ 1R 1,31.2, 33.9,5.10,9 ‖ 2R 5,27.21,7 ‖ Jes 14,20.25,2. 34,10. 40,8. 47,7. 51,6. 8.57,16.60,21 ‖ Jer 3,5.12.17,25. 31,40(39).33,11 ‖ Ez 26,21.37,25. 26.28.43,7.9 ‖ Hos 2,21 ‖ Joel 2, 26.*27.*4,20 ‖ Ob 10 ‖ Jon 2,7 ‖ Mich 2,9.4,5 ‖ Ps 5,12.9,6.8.12,8. 15,5.29,10. 30,7.13.31,2.*71,1.* 33, 11. 37,18.27. 28. 41,13. 44,9. 45,3. 18.49,9.12.52,11. 55,23. 72,17.19. 73,26. 75,10. 78,69. 79,13. 81,16. 86,12. 89,29. 37. 53. 92,9. 100,5. 102,13.103,9.104,31.105,8.106,1. *107,1.118,1.2.3.4.29.136,1—26.* 110,4.111,5.8.9. 112,6. 117,2. 119, 44. 89. 93. 98. 111. 112.142. 144. 152.125,1. 135,13. 138,8. 145,1.2. 21.146,6.10.148,6 ‖ Prv 10,30.27, 24 ‖ Job 7,16 ‖ Thr 3,31.5,19 ‖ Eccl 1,4.2,16. 3,14.9,6 ‖ Dan 12, 3 ‖ Esr 3,11 ‖ Neh 2,3 ‖ 1Ch 16,15. 34.41.17,27^{2}.23,25.28,4.7.29,18 ‖ 2Ch 2,3.5,13.*7,3.*7,6.*20,21.*9,8.13, 5.20,7.30,8.33,4.

לְעֵילוֹם (= לְעוֹלָם) 2Ch 33,7.

וּלְעוֹלָם Ps 119,160.

הַלְעוֹלָם *interrog.* Zach 1,5 ‖ Ps 85,6.

מֵעוֹלָם Gn 6,4 ‖ Jos 24,2 ‖ 1S 27, 8 ‖ Jes 42,14.46,9. 63,16. 93,19 ‖ Jer 2,20.5,15 ‖ Ez 26,20 ‖ Ps 25,6. 93,2. 103,17. 119,52 ‖ Prv 8,23 ‖ 1Ch 29,10.

וּמֵעוֹלָם, וּמֵעֹלָם Jes 57,11.64,3 ‖ Ps 90,2.

עוֹלָמוֹ, (al. **עֹלָמוֹ**) *suff.* Eccl 12,5.

עוֹלָמִים, עֹלָמִים *pl.* 1R 8,13 ‖ Jes 26,4.45,17.51,9 ‖ Ps 61,5.77,6. 145,13 ‖ Dan 9,24 ‖ 2Ch 6,2.

לְעָלָמִים Eccl 1,10.

הַלְעוֹלָמִים *interrog.* Ps 77,8.

עוֹלָמֵי (נס"א) *cs.* Jes 45,17.

(?עַלְמוּת =) עַל־מוּת

להשבעים, רש"י וראב"ע כמו לעולמים, יונתן תרגמו טליותנא, מן עלומים; לרד"ק כלי זמר (ע' ט' א'), ונשתרבבה המלה מראש מזמור זה או ממזמור שאחריו, אמנם לפ"ז המקרא יוצא מקוטע, ולדעת האחרונים הכונה שינהגנו בשעת הסכנה והמות.

Ps 48,15.

—v. ch. et n. pr.—

עֶלֶם] הָעֶלֶם

adolescens.

קרוב אל אלם ואל חלם, היות בריא וחזק, ונאמר על מי שהגיע לגבורת אנשים, וכן עלמה, וכמהו בצורית, תדמורית, צבית וסורית, ובערבית יש גם פעל غَلِمَ במובן זה (ר"ש הרבשוב מפרש מזה יתעלם־שלג דאיוב, יתחדש, ולד"א יקפא וַיֵּהָפֵך למוצק); ואולי יש בו מעין הוראת عَلِمَ במובן ידיעה, כטעם וידע האדם, אשר לא ידעה איש (ויתאים עם בחור, כי הידיעה והבחירה מתאימות הן); לפירסט שרשו עול והמ"ם סימן דבנין.

1S 17,56.

לָעֶלֶם 1S 20,22.

עַלְמָה] הָעַלְמָה

puella nubilis, virgo matura. **עַל־עֲלָמוֹת** in modum virginum i. e. *in soprano.*

על־עלמות לרש"י מין כלי זמר, ולרד"ק בקול עלמות ונערות.

Gn 24,43 ‖ Ex 2,8 ‖ Jes 7,14.

בְּעַלְמָה Prv 30,19.

עֲלָמוֹת *pl.* Ps 46,1.68,26 ‖ Cant 1,3 ‖ 1Ch 15,20.

וַעֲלָמוֹת Cant 6,8.

עֲלוּמִים] עֲלֻמָיו *pl. t.* (?עֲלֻמֵינוּ =)

iuventus, aetas iuvenilis, robur iuvenile.

Ps 90,8.

עֲלוּמֶיךָ Jes 54,4.

עֲלוּמָיו Q., **עֲלוּמָו** Ps 89,46 ‖ Job 20,11.33,25.

—v. n. pr.—

עָלַס] יַעֲלֹס *3 impf.*

iubilare, laetari.

אח אל עלז ועלץ (רש״א הרבשוב מפרש ולא יעלם כמו ולא ילעוס, שלא יוכל ללעוס מפני המרירות). ע׳ הערה אל נוצה, דף תל״ח.

Job 20,18.

נֶעֱלָס] נֶעֱלָסָה *Ni. 3 perf. f.* Job 39,13.

הִתְעַלֵּס] נִתְעַלְּסָה *Hith. 1 impf. pl.* Prv 7,18.

—cf. עָלַז, עָלַץ; עָלַע v. לָעַע—

עָלַף°

tegere; viribus deficere, languescere.

בא בהוראת עטיפה וכסוי כבערבית غلف ובמובן חולשה ועיפות (לד״ק מן لغب בהפך אתון והלוף ב׳ בפ׳).

עֻלַּף] עֻלְּפוּ *Pu. 3 perf. pl.* Jes 51,20.

מְעֻלָּף] מְעֻלֶּפֶת *pt. f.* Cant 5,14.

הִתְעַלֵּף] וַיִּתְעַלָּף *Hith. 3 impf.* Jon 4,8.

וַתִּתְעַלָּף *3 impf. f.* Gn 38,14.

תִּתְעַלַּפְנָה *pl. f.* Am 8,13.

עֻלְפֶּה

languidus; al. = עֻלְפָּה languor, vel עֻלְּפָה languit.

Ez 31,15.

עָלַץ

iubilare, laetari, illudere.

אח אל עלז ועלס; י״ג במשלי כ״ח י״ב בַּעֲלוֹת צדיקים, ומקביל אל וּבְקוּם רשעים (ע׳ הערה אל חָפַשׂ).

1S 2,1.

בַּעֲלֹץ *inf. cs.* Prv 28,12.

וְאֶעֶלְצָה *1 impf.* Ps 9,3.

יַעֲלֹץ *3 impf.* 1Ch 16,32.

תַּעֲלֹץ *3 impf. f.* Prv 11,10.

יַעַלְצוּ *3 impf. pl.* Ps 25,2.68,4.

וְיַעְלְצוּ Ps 5,12.

עֲלִיצוּת] עֲלִיצֻתָם *suff.*

laetitita.

Hab 3,14.

—cf. עָלַז, עָלַס—

עֲלוּקָה] לַעֲלוּקָה

hirudo, sanguisuga; *al.* monstrum muliebre sanguisugum.

שרץ המים מוצץ דם, וכמוהו בסורית וערבית (מן הפעל علق ע״ש שתולה עצמו בגוף בע״ח ובדרז״ל; וי״פ אותו כשעצ״פ, שם החכם בעל המשלים.

Prv 30,15.

—עַוְלָה v. עַלְתָה—

עִם , וְעִם ... עִם

simul, praeterea, *σύν*, *μετά*; cum, contra; apud, prope; in domo, corpore, animo alic.; inter; מֵעִם ex vicinia, e domo, e potestate, ex animo; עִם זֶה nihilominus.

כמו בסורית ובצבית, ובערבית בהפך אתון (مَعَ); עִמָּדִי לירה״ל כמו עם ידי, ולדעת רבים ע״ד عِنْدَ בערבית. י״ג בש״א י״ז מ״ה: כי אם־אלהים עשה וגו׳; בט״ז י״ב עֶלֶם יפה עינים (ע׳ י״ז נ״ו); הסורי, עקילוס, תיאודוציון וסומכוס קורין בהושע י״ב ה׳ עִמּוֹ ת׳ עִמָּנוּ; השבעים קורין בזכריה י״ד ה׳ עִמּוֹ ת׳ עִמָּךְ; י״נ באיוב ט׳ כ״ה מֵעִדִּי ת׳ עִמָּדִי, והשבעים קורין בדניאל ט׳ כ״ו עִם ת׳ עַם (בי״א כ״ט י״ג להפך), בעזרא י׳ ט״ו עִמָּדִי ת׳ עָמְדוּ, ובדה״א י״ד, י״ט וַעֲמַק בן־ישי: בדה״ב י״ד י׳ יש לגרוס: אַל יעצר (בְּ)עַמְּךָ אנוש.

Gn 18,23.25.21,10.22,5.24,12.14.58.25,11.26,20.29,6.9.30,8.31,24.29.32.32,5.29.35,4.44,33.47,30 ‖ Ex 4,12.15.17,2.8.18,12.22,18.29.23,1.33,9.34,28 ‖ Lev 15,33.25,50 ‖ Nu 20,3.22,8.21.35^2.39 ‖ Dt 8,5.9,7.24.10,9.12,23.15,9.18,1.13.20,4.22,22^2.27,20.21.22.23.31,16.27.32,14^2.24.25.33,21 ‖ Jos 1,5.*3*,7.17.7,2.9,2.10,29.11,5.21.14,7 19,46.47.22,7.8 ‖ Jud 2,18.4,9.5,15.20.8,35^2.9,6.16.*19*.11,11.20.25.16,3.13.30.18,3.7.*28*.22.19,11.19.20,14.18.*23*.20.28.38 ‖ 1S 2,8.21.26.4,4.9,24.25.10,2.11.13,2^2.5.14,21^2.45.15,6.16,12.17,19.32.42.18,28.20,5.13.16.22,8.17.27,3.30,22 ‖ 2S 1,24.2,5.3,8.17.22.6,4.*7*.8,11.10,2.11,11.13.12,11.13,22.23.24.15,19.31.19,17.38^2.20,8.21,4.18.*19*.22,26^2.27^2.23,5.9.24,16 ‖ 1R 1,7^2.8.9.14.21.22.37^2.2,10.*11,43.14,31.15,8.24.16,6.28.22,40.51*.3,6.5,20.8,9.17.18^2.21.57.61.9,27.10,2.22.11,4.*15,3*.21.12,21.24.14,20.31.*15,24.22,51*.15,14.20,26.22,45.50 ‖ 2R 8,24.*10,25.13,9.13.14,16.29.15,7.22.38.16,20.20,21.21,18.24,6*.24.*15,38.16,20*.28.9,28.10,15.11,9.12,22.*15,7*.13,12.13.*14,16.29*.14,15.20.22 ‖ Jes 3,14.11,6^2.25,11.34,7.38,11 ‖ Jer 6,11.32,4.41,12.51,40 ‖ Hos 2,20^2.4,1.14^2.9,8.12,1^2.2.3 ‖ Am 4,10 ‖ Mich 2,7.6,2^2.8 ‖ Nah 3,12 ‖ Zeph 1,4 ‖ Ps 18,26^2.27^2.26,4^2.9^2.28,1.3^3.66,15^2.72,5.77,7.81,3.83,8.87,4.88,5.89,14.39.94,16^2.104,25.106,5.6.113,8^2.115,13.119,65.124.120,4.5.6.126,2.130,7.143,7.148,12 ‖ Prv 3,30.24,21.31,23 ‖ Job 3,14.15.5,23.9,2.*25,4*.26.16,21.26,10.27,11.13.29,18.30,1.31,5.33,29.34,8^2.9.40,1 ‖ Cant 1,11.4,13^2.14^2.5,1^3 ‖ Ruth 1,8.2,6.8.21.22 ‖ Eccl 1,11.16.2,16^2.4,15.6,10.7,11.9,9 ‖ Esth 2,6^2.5,12^2.14.7,1.9,25 ‖ Dan 1,13.10,17.20.11,8^2.11.39 ‖ Esr 1,4.11.2,2 ‖ Neh 4,7.7,7.10,39.12,1 ‖ 1Ch 4,23.5,10.19.8,32.*9,38*.9,25.11,10.12(13).12,19(20).21(22).39(40).13,1.14.17,11.18,11.19,2.6.19.20,4.21,15.22,7(6).24,5.25,7.8.26,16.27,32.28,1.2.29,30 ‖ 2Ch 1,8.9.11.2,2.6.7.13.5,10.6,7.8^2.11.8,18.9,1.21.31.*12,6.13,23.16,13.21.1.26,23.27,9.28,27.32,33.33,20*.11,1.4.13,12.16,9.17,3.10.19,7.11.20,29.35.37.21,1.3.9.19.22,7.8.23,3.8.24,4.16.25,7.24.28.*26,23*.26,2.19.27,5.29,10.32,3.36,10.

וְעִם , וְעִם־ Gn 21,23 ‖ 2S 6,22.12,3.21,4 ‖ 1R 10,26 ‖ Jes 28,15 ‖ Ps 26,5.50,18.69,29.73,5 ‖ Prv 18,3 ‖ Neh 5,18 ‖ 2Ch 1,14.*9,25*.24,16.

מֵעִם Gn 24,27.41,32.44,29.32.48,12 ‖ Ex 8,8.26.*9,33*.10,6.18.11,8.21,14.22,13 ‖ Dt 18,16.23,16.29,

עִמָּנוּ *1 pl.* Gn 24,25. 26,29. 31, 50 ‖ Ex 10,26.20,19^2.33,16 ‖ Nu 10,32.22,14 ‖ Dt 5,2.29,14^2 ‖ Jos 24,27 ‖ Jud 6,13. 11,8. 18,19.25 ‖ 1S 5,7.23,19. 25,7. 29,4. 9 ‖ 2S 15, 20 ‖ 1R 8,57 ‖ 2R 18,26 ‖ Jes 8,8. 10 ‖ Hos 12,5 ‖ Ps 54,2. 85,5. 126, 3 ‖ Job 15,9 ‖ 2Ch 13,12.32,7.

וְעִמָּנוּ 2Ch 32,8.

מֵעִמָּנוּ Gn 26,16 ‖ 1S 14,17.

עִמָּכֶם *2 pl.* Gn 23,4^2.31,29. 42, 38.48,21 ‖ Ex 10,10.24. 20,22.24, 8.14.25,45^2.26,24.28 ‖ Nu 14,43. 22,13 ‖ Dt 4,23.5,4.9,9.10.20,4.31, 27 ‖ Jos 2,12.4,3.7,12 ‖ 1S 12,24 ‖ 2S 2,6.18,2 ‖ 1R 1,33 ‖ 2R 10,23. 18,27 ‖ Jes 36,12 ‖ Hos 14,3 ‖ Joel 2,26 ‖ Zach 8,23 ‖ Job 42,8 ‖ Ruth 1,8.2,4 ‖ Esr 4,2 ‖ 1Ch 22,18(17) ‖ 2Ch 15,2.20,17^2.28,10.

וְעִמָּכֶם Job 12,2 ‖ 2Ch 13,8.19,6.

מֵעִמָּכֶם 2S 15,28.

עִמָּם *3 pl.* Gn 18,16. 29,9 ‖ Lev 26,41 ‖ Dt 29,24 ‖ Jos 4,8.11,4.20, 4 ‖ Jud 1,22.8,10.15,3 ‖ 1S 10,6. 13,16.14,21.17,23.25,16 ‖ 2S 3,22. 6,22.15,36 ‖ 1R 11,18 ‖ 2R 6,33 ‖ Jes 34,7 ‖ Hos 5,5 ‖ Joel 4,2 ‖ Zach 10,5 ‖ Ps 83,9 ‖ Job 21,8 ‖ Neh 13,25.

עִמָּהֶם Nu 22,12 ‖ Dt 29,16 ‖ Jon 1,3 ‖ Job 1,4 ‖ Neh 9,13.17 ‖ 2Ch 15,9.

וְעִמָּהֶם Esr 8,13.14.24.33.10,14 ‖ 1Ch 12,35.13,2.15,18.16,41.*42* ‖ 2Ch 5,12.17,8^2.9.20,1.

שֶׁעִמָּהֶם 1Ch 5,20.

עַם, עָם

populus, gens, tribus, familia, vulgus, agmen; genus humanum; concio, δῆμος.

כמוהו בסורית ובערבית (שרשו עמם, ולהקל הדפוש הובא כאן). י״ג במדבר כ״ב ה׳ ארץ בני עַמּוֹן; בשופטים א׳ ט״ז: וישב את־עמלק (או העמלקי); השבעים קורין בש״א ב׳ כ״ט לְפָנַי ת׳ לְעַמִּי, ובט׳ ט״ז: כי ראיתי את־עֳנִי עמי; הסורי קורא בישעיה ס״ג י״א: ימי משה עֲבָדוֹ (ת׳ עַמּוֹ); י״ג בהושע ד׳ ד׳: וְעַמְּךָ רִיבִי

עִמְּכָה 1S 1,26.

וְעִמְּךָ Ps 73,25 ‖ 1Ch 11(12),19. 22,15(14).28,21 ‖ 2Ch 18,3.

מֵעִמָּךְ, מֵעִמְּךָ Ex 8,25 ‖ Lev 25, 41 ‖ Dt 10,12. 15,12.*13*.16.18.23, 22 ‖ 2S 24,21 ‖ 1R 14,5 ‖ 2R 2,9 ‖ Jer 34,14.

הֲמֵעִמְּךָ *interrog.* Job 34,33.

עִמָּךְ *2 f.* Gn 30,15 ‖ Jos 2,14 ‖ 2S 13,20 ‖ Cant 6,1.

עִמּוֹ *3 sg.* Gn 13,1.19,30.32.34. 35. 24,54. 26,20. 27,44. 29,14. 30. 31,2.23.32,7.25. 26. 35,2.6.43,34. 48,1.50,9 ‖ Ex 13,19.21,3. 22,13. 14.23,5.24,2.34,5 ‖ Lev 25,41.*54*. 47.50.53 ‖ Nu 13,31.14,24.22,22. 23,21 ‖ Dt 17,19.22,4.32,12 ‖ Jos 7,24. *10,15.29.31.34.38.43.*10,7. *11,7*.13,8.22,14 ‖ Jud 3,27.4,10.9, 34.44.48.11,3.19,3.10 ‖ 1S 3,19.9, 5.10,25.13,15.14,2.15,6.16,18.17, 26.33.18,12. 14.20,35. 22,2.4.25, 25.27,2.28,8.31,5 ‖ 2S 2,3.5,10. 9,3.10,13.17.11,1.12,3.17,24.19, 18.41.42.21,15 ‖ 1R 8,62.*65.16, 17* ‖ 2R 8.21.18,7 ‖ Jer 39,12 ‖ Am 2,3 ‖ Ps 18,24.50,18.78,37. 89,22. 25.91,15.130,7 ‖ Prv 30,31 ‖ Job 9,3.14.12,13.16.22,21. 23,7.14.25, 2.37,18.42,11 ‖ Ruth 2,19^2 ‖ Esth 6,3.14 ‖ Dan 11,11.17.40 ‖ Esr 1, 3 ‖ Neh 9,8 ‖ 1Ch 9,20.11,9.10.19, 14.17.21,20.28,12 ‖ 2Ch 1,1.3.7,8. *12,1*.9,1.12,3.13,3.14,5.12.15,2.9. 16,10.18,2.20,36.21,9.23,1.24,22. 25,13.32,7.8.9.36,23.

וְעִמּוֹ Gn 33,1 ‖ Jud 19,10 ‖ 2R 15, 25 ‖ Job 20,11 ‖ Esr 8,3.4.5.6.7.8. 9.10.11.12.33 ‖ 1Ch 12,28.17,14 ‖ 2Ch 17,15.16.17.18.26,17.

מֵעִמּוֹ Gn 13,14 ‖ Ex 22,11 ‖ Dt 18, 19 ‖ 1S 1,17.27.18,13.20,7 ‖ Ps 89, 34 ‖ 1Ch 17,13 ‖ 2Ch 32,7.

עִמָּהּ *3 f.* Gn 3,6.30,16.39,10 ‖ Ex 18,6.22,15 ‖ Dt 22,23.25^2.28. 29 ‖ Jud 13,9 ‖ 1S 1,24 ‖ 2S 11,4. 12,24 ‖ 1R 3,17.17,20 ‖ Prv 10,22 ‖ Ruth 1,7.22.3,13.

17 ‖ Jud 9,37 ‖ 1S 2,33.10,9.16,14. 20,9.15.33.34 ‖ 2S 1,2.3,15^2.26.28. 7,15 ‖ 1R 2,33.11,9.12,15 ‖ Jes 7, 11.8,18.28,29. 29,6 ‖ Ps 121,2 ‖ Job 1,12.28,4 ‖ Ruth 2,12.4,10 ‖ 2Ch 10,15.

וּמֵעַם 1S 18,12.

עִמִּי *suff. 1 sg.* Gn 39,12.14 ‖ Ex 33,12 ‖ Lev 26,21.23.27.40 ‖ Nu 22,19 ‖ Jos 14,8 ‖ Jud 4,8^2.6,17 ‖ 1S 9,19.15,25.30.28,19.30,22 ‖ 2S 13,11.16.19,26 ‖ 1R 11,22 ‖ Ps 42, 9.86,17 ‖ Job 10,17 ‖ Ruth 1,11 ‖ Esth 7,8 ‖ Dan 8,18.9,22.10,7.11. 15.19.21 ‖ Esr 7,28.8,1 ‖ Neh 2,9. 12^2.12,40 ‖ 1Ch 4,10.19,2 ‖ 2Ch 2, 6.18,3.35,21.

מֵעִמִּי Gn 31,31.

עִמָּדִי Gn 3,12.19,19. 20,9.13. 21, 23.28,20.29,19.27.31,5.7.32. 35,3. 40,14.47,29 ‖ Ex 17,2 ‖ Lev 25, 23 ‖ Dt 5,28.32,34.39. ‖ Jud 17, 10 ‖ 1S 20,14.22,23 ‖ 2S 10,2.19, 34 ‖ Ps 23,4.50,11.55,19.101,6 ‖ Job 6,4. 9,35.10,12. 17.13,19.20. 17,2.23,6.10. 28,14. 29,5.6.20.31, 13.

וְעִמָּדִי Ruth 1,8.

מֵעִמָּדִי 1S 10,2.20,28.

עִמָּךְ, עִמְּךָ *2 sg.* Gn 21,22.23. 26,3.28^2.29. 28,15. 29,25.31,3.38. 32,10.13.33,15.46,4 ‖ Ex 3,12.18. 18.19.19,9.24.22,24.34,3.10 ‖ Lev 25,6.35^2.36.40^2.47^2 ‖ Nu 11,16.17. 22,9 ‖ Dt 2,7.14,27.*29*.15,16.20,1. 12^2.20. 22,2. 23,17. 29,11. 31,6.8. 23 ‖ Jos 1,9.5.*3,7*.17.8,1 ‖ Jud 1, 24.4,6.9. 6,12.16.7,4.12,1 ‖ 1S 9, 23.10,7.14,7.15,26.17,37. 20,8.13. 26,6.27,5.28,19 ‖ 2S 3,12. 7,3.9.9, 7.13,26.14,17. 15,20.35 ‖ 1R 2,8. 3,6.11,11.38.13,8 ‖ 2R 14,10 ‖ Jes 41,10 ‖ Hos 4,5 ‖ Am 6,10 ‖ Zach 14,5 ‖ Ps 36,10. 39,13. 73,22. 23. 130,4.139,18 ‖ Prv 23,7 ‖ Job 10, 13.11,5.14,3.15,11.17,3.22,4.35,4. 36,4.40,15.28 ‖ Esr 10,4 ‖ 1Ch 17, 2.8.22,11(10).16(15).28,20 ‖ 2Ch 14,10^2.16,9.19,3.20,6.25,7.19.

הַכֹּהֵן, ובט׳ א׳: אל גיל כָּעַמִּים: במיכה ו׳ ט״ז קורין השבעים והרפת עַמִּים; בחבקוק ג׳ ט״ו לְעַמִּי בהמשך יו״ד של יְגוּדֶנּוּ; בתהלים קמ״ד ב׳ ת״י הרודד עַמִּים תחתי; באיכה הייתי שחוק לכל עַמִּי סבירין עַמִּים; י״ג בקהלת ד׳ ט״ז: אין קץ לכל הָעָם בהמשך הל׳ מן לכל שאחריו (ע׳ הערה אל עַם).

Gn 11,6.23,12.13.42,6.50,30 ‖ Ex 1,9.5,5.15,13.16.32,9.*33,3.5.34,9* ‖ Lev 16,33.20,2.4 ‖ Nu 11,29.14,9.17,6.21,6.29.22,5.23,9.24 ‖ Dt 4,6.33.7,6.*14,2.21*.9,2.6.*13*.20,1.26,19.28,33.32,6.21.33,5.21.29 ‖ Jos 8,1.3.*10,7.11,7*.11,4.17,14.15.17 ‖ Jud 5,2.11.13.18.9,36.37.18,10.37.20,2 ‖ 1S 2,24 ‖ 2S 1,12.6,21.13,34.14,13.18,7.19,41^2.22,28.44 ‖ 1R 3,8 ‖ 2R 9,6.11,14.18.19.20.13,7.14,21.15,5.10.16,15.21,24^2.23,30.35.24,14.25,19 ‖ Jes 1,4.10.3,7.6,5.8,19.10,6.13,4.18,2.7.24,4.25,3.26,11.27,11.30,5.6.9.19.33,19^2.34,5.42,6.*49*,8.22.43,8.21.44,7.51,7.62,12.63,18.65,2 ‖ Jer 5,21.6,22.25,1.*2*.26,18.31,2(1).34,19.46,24.48,46.50,41.52,25 ‖ Ez 3,5.7,27.12,19.22,29.26,20.33,2.31.36,3.20.38,12.39,13.45,22.46,3.9 ‖ Joel 2,2.16 ‖ Am 1,5 ‖ Jon 1,8 ‖ Zeph 1,11.2,10.3,12 ‖ Hag 2,4 ‖ Zach 7,5 ‖ Ps 3,7.18,28.44^2.22,7.45,13.47,10.62,9.72,4.95,7.10.105,13.107,32.148,14 ‖ Prv 11,14.14,28.28,15.29,2.18.30,25.26 ‖ Job 12,2.24.34,20.30 ‖ Ruth 2,11 ‖ Thr 1,1 ‖ Esth 1,22.3,6^2.8^2.12.8,11 ‖ Dan 9,6.26.11,33.12,7 ‖ Esr 2,2.4,4^2 ‖ Neh 7,7.9,10.13,24 ‖ 1Ch 16,20.17,51 ‖ 2Ch 1,9.23,13.20.21.26,1.21.30,13.32,4.18.33,25.36,1.

וְעָם, וְעַם 1S 13,5 ‖ Jer 37,2.44,21 ‖ Ez 17,15.26,7 ‖ Hos 4,14 ‖ Am 3,6 ‖ Ps 74,18.102,19 ‖ Esth 3,12.4,11.8,9 ‖ Dan 8,24.11,15.32.

וְעָם Esth 1,22.3,12^2.8,9 ‖ Neh 13,24.

הָעָם Gn 14,16.19,4.26,10.11.32,8.33,15.35,6.41,55.47,21.23 ‖ Ex 1,20.3,12.21.4,16.21.30.31.5,4.10^2.12.7,14.8,4.25.28.*9,7*.11,2.3^2.8.12,27.33.34.36.13,3.*14,13.20,20.32,30*.17^2.18.22.14,5^2.31.15,24.16,4.27.30.17,1.2.3^2.5.6.18,10.13^2.14.15.18.21.22.*26*.23.25.19,7.8^2.9^2.10.11.12.14^2.15.16.17.23.25.20,18^2.21.23,27.24,3.7.8.32,1^2.3.6.9.17.21.22.25.28.31.34.35.33,4.8.10^2.12.16.34,10.36,5.6 ‖ Lev 4,3.9,7^2.15.22.23^2.24.10,3.16,24^2 ‖ Nu 11,1.2.8.10.11.12.13.14.16.17.18.21.24^2.32.34.35.12,16.13,18.28.30.31.32.14,1.11.13.14.15.16.19.39.15,26.17,12.20,1.3.21,2.4.5.6.7^2.16.18.22,3.6.11.12.17.41.24,14.25,1.2.4.31,3.32,15 ‖ Dt 2,4.16.3,28.4,10.5,25.9,13.27.10,11.13,10.*17,7*.16,18.17,13.16.18,3.20,2.5.8^2.*9*.9.11.27,1.*11*.12.15.16.*17.18.19.20.21.22.23.24.25.26*.31,7.12.16.32,44 ‖ Jos 1,2.6.10.11.*3,3*.3,5.*6,16.24,19.22*.6^2.14^2.4,2.10^2.11^2.5,4.5^2.6,5^2.7.8.10.20^4.7,3^2.4.5.7.13.8,5.9.10^2.11.13.16.33.10,21.14,8.24,2.*27*.16.21.*24*.28 ‖ Jud 1,16.2,4.6.7.3,18.4,13.7,1.2.3^2.4.5.6.7.8.9,29.34.36.38.42.43^2.45.48^2.49.10,18.11,11.16,24.30.18,7.20.20,2.8.16.22.26.31.21,2.4.9 ‖ 1S 2,13.23.4,3.4.6,19.8,7.10.19.21.9,2.13.24.10,11.17.23^2.24^2.25^2.11,4^2.7.11.12.14.*12,6.20*.15.12,18.19.13,2.4.6^2.7.8.11.15.22.14,15.20.24^2.26^2.27.28^2.30.31.32.33.34.38.39.40.45^2.15,4.8.15.21.24.17,27.30.18,5.13.23,8.26,7.14.15.30,6^2.21^2.31,9 ‖ 2S 1,4^2.2,27.28.30.3,31.32.34.35.36^2.37.6,2.18.19^2.10,10.11,7.17.12,28.29.31^2.14,15.15,17.23^2.24.30.16,6.14.15.17,2.3^2.8.16.22.29.18,1.2^2.3.4.5.6.16^2.19,3^2.4^2.9^2.10.40.20,12.15.22,22.24,2^2.3.4.9.10.15.21 ‖ 1R 1,39.40.3,2.5,21.8,66.9,20.12,5.6.9.12.13.15.16.23.27^2.30.31.13,33.14,2.7.16,16.21^2.22^2.18,21^2.22.24.30^2.37.39.20,8.10.15.21,9.*12*.22,44 ‖ 2R 6,30.7,16.17.20.8,21.10,9.18.11,13^2.17^2.12,4.*14,4.15,4.35*.9.18,26.36.22,4.13.23,2.3.6.21.25,11.26 ‖ Jes 3,5.6,10.8,6.11.12.9,1.8.15.18.23,13.28,11.14.29,13.14.33,24.36,11.40,7.62,10.65,3 ‖ Jer 6,19.21.7,16.*11 14.14,11*.33.8,5.9,14.13,10.15,1.16,5.17,19.19,1.11.14.21,7.8.23 33.26,7.8^2.9.11.*12*.16.17.23.24.27,16.28,1.5.7.11.15.29,1.16.25.32.32,42.33,24.34,8.10.36,6.7.9^2.10.13.14.37,4.12.38,1.4.39,8.9^2.10.14.40,5.6.41,10^2.13.14.16.42,1.8.43,1.4.44,15.20^2.24.52,15^2.28 ‖ Ez 11,1.24,18.19.33,3.44,19^2.45,16.46,18.20.24 ‖ Mich 2,11 ‖ Hag 1,2.12^2.14.2,2.14 ‖ Zach 8,6.11.12.14,2 ‖ Mal 2,9 ‖ Ps 33,12.89,16.106,48.144,15^2 ‖ Prv 29,2 ‖ Ruth 4,9.11 ‖ Eccl 4,16.12,9 ‖ Esth 1,5 ‖ Esr 2,70.3,1.11.13^2.8,36.9,1.10,1.9.13 ‖ Neh 4,7.8.*13*.5,1.13.15^2.18.19.7,5.72.73.8,1.3.5^3.6.7.9^3.11.12.13.16.10,15.29.11,1^2.2.12,30.38.13,1 ‖ 1Ch 10,9.13,4.16,2.36.43.19,11.20,3^2.21,2.5.22.28,21.29,9 ‖ 2Ch 1,10.2,17.7,4.5.10.8,7.10,5.9.12.15.16.16,10.20,21.33.23,5.6.10.12^2.16.17.24,10.23.25,15.27,2.29,36.30,18.20.27.32,6.8.33,17.34,30.35,5.7.12.13.

וְהָעָם Ex 19,24.24,2.33,1 ‖ Nu 12,15 ‖ Jos 3,16.4,19.8,20 ‖ Jud 9,32.33.*35* ‖ 1S 13,16.14,2.3.41.15,9.26,5.7.30,4 ‖ 2S 10,13.15,12.16,18.23,10.11 ‖ 1R 1,40.16,15 ‖ 2R 25,22 ‖ Jes 9,12 ‖ Jer 5,14.14,16.23,34.35,16 ‖ Ez 33,6 ‖ Mal 1,4 ‖ Esth 3,11 ‖ Neh 7,4.8,7.10,35 ‖ 1Ch 11,13.19,14 ‖ 2Ch 14,12.30,3.36,14.

לְהָעָם 2Ch 10,7.

מֵהָעָם Jud 20,31 ‖ 1S 14,28.

בְּעַם Nu 20,20 ‖ Ps 35,18.

בָּעָם Ex 5,6.19,21 ‖ Nu 11,33^2.17,12.21,6 ‖ Jud 5,9 ‖ 1S 4,17.6,19^2.14,34 ‖ 2S 17,9.18,8.24,16.17 ‖ 1R 5,30.*9,23* ‖ Ps 94,8 ‖ Esr 8,15 ‖ 1Ch 21,17 ‖ 2Ch 8,10.17,9.19,4.23,20.

וּבְעַם Ez 17,9.

כְּעַם Joel 2,5.

כָּעָם Jes 24,2 ‖ Hos 4,9.

לְעָם, לְעַם Gn 23,7.34,16.22.48,19 ‖ Ex 6,7.21,8 ‖ Lev 26,12 ‖ Dt 4,20.7,6.*14,2*.26,18.27,9.28,9.32.29,12 ‖ 1S 12,22 ‖ 2S 7,23.24 ‖ 2R 11,17.25,3 ‖ Jer 7,23.11,4.*30,22*.13,11.24,7.*32,38*.31,1 (30,35).*32* (*33*).52,6 ‖ Ez 11,20.*14,10*.*37,23*.36,28.37,27 ‖ Hab 3,16 ‖ Zach 2,15.*8,8* ‖ Ps 22,32.74,14 ‖ 1Ch 17,22 ‖ 2Ch 23,16.

לָעָם Ex 5,7.22.23.17,4.18,14^2.19.24,3 ‖ Lev 9,15.*16,15*.18 ‖ Nu 14,19.25,2.34,14 ‖ Jos 24,25 ‖ Jud 8,5.20,10 ‖ 1S 9,12.11,5.14,17 ‖ 2S 2,26 ‖ 1R 12,7.10.19,21 ‖ 2R 4,41.42.*43* ‖ Jes 6,9.42,5 ‖ Jer 4,10.11.14,10.15,20.16,10.23,32.38,4 ‖ Ez 42,14.44,11 ‖ Hag 1,13 ‖ Ps 68,36.72,3 ‖ Neh 3,38.4,16.11,24 ‖ 2Ch 10,6.10.12,3.24,20.29,36.31,4.35,8.

וּלְעַם Jer 1,18.

וְלָעָם 2S 17,29 ‖ Jer 5,23.37,18 ‖ 2Ch 18,2.

מֵעָם, מֵעַם Lev 4,27 ‖ 2R 25,19 ‖ Jes 7,8 ‖ Jer 48,42.52,25 ‖ Ps 89,20.114,1 ‖ 2Ch 24,23.

וּמֵעַם Jes 18,7.

עַמִּי *suff.* Gn 23,11.41,40.49,29 ‖ Ex 3,7.10.5,1.7,4.16.26.*9,1*.*13*.8,16.*10,3*.17.18.19.10,4.12,31.22,24 ‖ Jud 14,3.16 ‖ 1S 5,10.11.9,16^3.15,30 ‖ 2S 3,18.5,2.7,7.8.11.22,44 ‖ 1R 6,13.8,16^2.14,7.*16,2*.16,2 ‖ 2R 4,13.20,5 ‖ Jes 1,3.3,12^2.15.5,13.10,2.24.19,25.22,4.26,20.32,13.18.40,1.43,20.47,6.51,4.16.52,4.5.6.53,8.57,14.63,8.65,22 ‖ Jer 2,13.31.4,11.22.6,14.26.7,12.8,11.19.21.22.23.9,1.6..12,14.16^3.14,17.15,7.18,15.23,2.13.22.27.32.30,3.33,24.50,6.51,45 ‖ Ez 13,9.10.19.21.*23*.14,8.9.21,17.25,14.33,31.34,30.36,12.37,12.13.38,14.16.39,7.44,23.45,8.9.46,18 ‖ Hos 1,9.2,1.3.25.4,6.8.12.6,11 ‖ Joel 2,26.*27*.4,2.3 ‖ Am 7,8.15.8,2.9,10.14 ‖ Ob 13 ‖ Mich 1,9.2,4.8.9.3,3.5.6,3.5.16 ‖ Zeph 2,8.9 ‖ Zach 8,7.13,9 ‖ Ps 14,4.*53,5*.50,7.59,12.78,1.81,9.12.14.144,2 ‖ Cant 6,12 ‖ Ruth 1,16.3,11.4,4 ‖ Thr 2,11.*3,48*.3,14.4,3.6.10 ‖ Esth 8,6 ‖ Dan 9,20 ‖ 1Ch 11,2^2.17,6.7.10.29,14 ‖ 2Ch 1,11.6,5^2.6.7,14.18,3.

וְעַמִּי Ex 9,27 ‖ Jud 12,2 ‖ Jer 2,11.32.5,31.8,7.31,14(13) ‖ Hos 11,7 ‖ Esth 7,3.4 ‖ 1Ch 28,2.

בְּעַמִּי Ex 9,17 ‖ 1S 9,17 ‖ Jes 65,19 ‖ Jer 5,26.6,27 ‖ Ez 21,17 ‖ 2Ch 7,13.

כְּעַמִּי 1R 22,4 ‖ 2R 3,7.

לְעַמִּי Nu 24,14 ‖ 1S 2,29 ‖ 2S 7,10 ‖ Jes 58,1.65,10 ‖ Jer 29,32 ‖ Ez 13,18.19.36,8 ‖ 1Ch 17,9.

וּמֵעַמִּי Ex 8,4.

עַמֵּנוּ 2S 10,12 ‖ Jer 46,16 ‖ 1Ch 19,13.

עַמְּךָ, עַמֶּךָ Ex 5,16.23.8,19.9,15.15,16.23,11.32,7.33,13.34,10 ‖ Lev 19,18 ‖ Dt 9,12.26.29.21,8.26,15 ‖ 2S 7,23.24 ‖ 1R 3,8.9^2.8,33.34.38.44.51.52 ‖ Jes 2,6.7,17.10,22.14,20.63,14.64,8.31,7(6).32,21 ‖ Ez 3,11.13,17.33,2.12.17.30.37,18 ‖ Joel 2,17 ‖ Mich 7,14 ‖ Nah 3,18 ‖ Hab 3,13 ‖ Ps 3,9.28,9.44,13.60,5.68,8.72,2.77,16.21.79,13.80,5.83,4.85,3.94,5.106,4.110,3 ‖ Dan 9,15.19.24.11,14.12,1^2 ‖ Neh 9,32 ‖ 1Ch 17,21.22.29,17.18 ‖ 2Ch 1,10.6,24.25.29.34.20,7.

וְעַמְּךָ, וְעַמֶּךָ Ex 33,16^2 ‖ 1R 8,30.36.20,42 ‖ Jer 22,2.27,13 ‖ Hos 4,4 ‖ Ps 85,7 ‖ Dan 9,16 ‖ Neh 1,10 ‖ 2Ch 6,21.27.

בְּעַמְּךָ, בְּעַמֶּךָ Ex 22,27.32,11 ‖ 2Ch 21,14.

וּבְעַמְּךָ, וּבְעַמֶּךָ Ex 7,28.29.8,17.9,14 ‖ 1Ch 21,17.

כְּעַמְּךָ, כְּעַמֶּךָ 2S 7,23 ‖ 1R 8,43.22,4 ‖ 2R 3,7 ‖ 1Ch 17,21 ‖ 2Ch 6,33.

וּכְעַמְּךָ 2Ch 18,3.

לְעַמְּךָ, לְעַמֶּךָ Ex 32,12 ‖ Nu 24,14 ‖ Dt 21,8 ‖ 1R 8,36.50 ‖ Dan 10,14 ‖ 2Ch 6,27.39.

וּלְעַמְּךָ Ex 8,5.

מֵעַמְּךָ 1R 8,41 ‖ 2Ch 6,32.

וּמֵעַמֶּךָ Ex 8,7.

עַמֵּךְ Nu 5,21 ‖ Ez 26,11 ‖ Nah 3,13 ‖ Ps 45,11 ‖ Ruth 1,16.

וְעַמֵּךְ Jes 60,21.

לְעַמֵּךְ Ruth 1,10.

עַמּוֹ Gn 49,16 ‖ Ex 1,9.22.14,6.17,13.18,1 ‖ Lev 17,4.20,3.*6* ‖ Nu 21,23.33.34.35.22,5 ‖ Dt 2,32.*3,1*.33.3,2.3.32,9.36.43^2.33,7 ‖ Jos 8,1.14.10,33 ‖ Jud 11,20.21.23 ‖ 1S 12,22.13,14.15,1 ‖ 2S 5,12.8,15 ‖ 1R 8,59.66.20,42 ‖ Jes 3,13.7,2.11,11.16.13,14.14,32.25,8.28,5.30,26.49,13.*52,9*.51,22.56,3.63,11 ‖ Jer 25,19.50,16 ‖ Hos 10,5 ‖ Joel 2,18 ‖ Mich 6,2 ‖ Zach 9,16 ‖ Ps 14,7.29,11.50,4.53,7.73,10.78,52.62.71.85,9.94,14.100,3.105,24.25.43.113,8.116,14.*18*.135,12.14.136,16 ‖ Ruth 1,6 ‖ Esth 1,22 ‖ Esr 1,3 ‖ 1Ch 14,2.18.19,7.21,3.22,18(17) ‖ 2Ch 2,10.7,10.21,19.25,11.31,8.10.32,14.15.17.33,10.35,3.36,15.23.

וְעַמּוֹ Jer 22,4.27,12.49,1 ‖ Ez 30,11 ‖ 2Ch 13,17.20,25.

בְּעַמּוֹ 1S 27,12 ‖ Jes 5,25 ‖ Ps 106,40.149,4 ‖ Job 18,19 ‖ 2Ch 36,16.

לְעַמּוֹ Ex 32,14 ‖ 1R 8,56 ‖ Joel 2,19.4,16 ‖ Ps 29,11.78,20.111,6.9.125,2.148,14 ‖ Esth 10,3 ‖ 1Ch 23,25.

וּמֵעַמּוֹ Ex 8,25.*27*.

עַמָּהּ Lev 17,10.23,30 ‖ Nu 5,27.15,30 ‖ Jud 14,17 ‖ Ruth *1,15* ‖ Thr 1,7.11 ‖ Esth 2,10.20.4,8.

וְעַמָּהּ Jes 65,18.

עַמָּם Lev 18,29.*20,18*.20,5.17 ‖ 2Ch 25,15.32,17.

עַמִּים *pl. I* Gn 17,16.27,29.28,3.48,4.49,10 ‖ Ex 15,4 ‖ Dt 32,8.33,3.17.19 ‖ 2S 22,48 ‖ 1R 22,28 ‖ Jes 2,3.3,13.8,9.10,13.11,10.14,2.6.17,12.30,28.33,3.12.49,22.51,4.5.63,6 ‖ Jer 51,58 ‖ Ez 3,6.23,24.

27,33. 32,3. 9. 10. 36,15. 38,6. 22 ‖ Hos 10,10 ‖ Joel 2,6 ‖ Mich 1,2. 4,1.3. 13. 5,6.*7* ‖ Hab 2,8.10. 13 ‖ Zeph 3,9 ‖ Zach 8,20. 22 ‖ Ps 7, 9. 18,48. 33,10. 45,6. 18. 47,4. 10. 56, 8. 66,8. 67,4. *6*^{2}. 5. 68,31^{2}. 87,6. 89, 51. 96,7. 11. 99,1. 102,23. 105,20 ‖ Prv 24,24 ‖ Job 17,7. 36,20. 31 ‖ 1Ch 16,28 ‖ 2Ch 18,27.

עַמִּים K., **הָעַמִּים** Q. Thr 1,18.

וְעַמִּים Ez 38,9. 15. 39,4 ‖ Ps 96,13. 98,9.

הָעַמִּים Ex 19,5 ‖ Lev 20,24. 26 ‖ Dt 2,25. 4,6. 19. 6,14. 7,6.*14*.*2*.7^{2}. 14. 16. 19. 10,15. 13,8. 20,16. 28,37. 64. 30,3 ‖ Jos 24,17. 18 ‖ Jud 2,12 ‖ 1R 5,14. 9,7 ‖ Jes 10,14. 24,13. 25, 6.7. 56,7. 61,9. 62,10 ‖ Jer 10,3. 34, 1 ‖ Ez 11,17. 20,34. 35. 41. 25,7. 26, 2. 27,3. 28,25. 29,13. 34,13. 39,27 ‖ Mich 4,5 ‖ Hab 2,5 ‖ Zach 11,10. 12,2.3.4.6. 14,12 ‖ Ps 47,2. 49,2. 96, 3.5. 97,6. 99,2. 106,34 ‖ Thr 3,45 ‖ Esth 1,11. 16. 3,8. 14. *8*,*13*. 9,2 ‖ 1Ch 16,24. 26 ‖ 2Ch 7,20.

בָּעַמִּים Dt 4,27 ‖ Jes 12,4 ‖ Ez 27, 36. 28,19 ‖ Hos 7,8 ‖ Joel 2,17 ‖ Zach 10,9 ‖ Ps 9,12. 57,10. 77,15. 105,1. 108,4 ‖ Neh 1,8 ‖ 1Ch 16,8.

כָּעַמִּים Hos 9,1.

לָעַמִּים Jes 2,4.

מֵעַמִּים Ez 38,8^{2}.

וּמֵעַמִּים Jes 63,3.

עַמֵּי *cs.* Dt 28,10 ‖ Jos 4,24 ‖ 1R 8,43. 53. 60 ‖ Ez 31,12 ‖ Zeph 3, 20 ‖ Esr 9,11 ‖ Neh 9,30 ‖ 1Ch 5, 25 ‖ 2Ch 6,33. 32,13. 19.

וְעַמֵּי Neh 10,32.

בְּעַמֵּי Esr 9,2. 14.

כְּעַמֵּי 2Ch 13,9.

לְעַמֵּי Neh 10,31.

מֵעַמֵּי Esth 8,17 ‖ Esr 3,3. 9,1. 10,2. 11 ‖ Neh 10,29.

עַמֶּיךָ *suff.* Nu 27,13. 31,2 ‖ Dt 32,50.

בְּעַמֶּיךָ Lev 19,16 ‖ Hos 10,14.

עַמָּיו Gn 25,8.*17*.*35*,*29*.*49*,*33* ‖ Nu 20,24 ‖ Dt 32,50 ‖ Ez 18,18.

בְּעַמָּיו Lev 21,1.4. 15.

מֵעַמָּיו Ex 30,33. 38 ‖ Lev 17,9. 21,14.

עַמֶּיהָ Ex 31,14.

מֵעַמֶּיהָ Gn 17,14 ‖ Lev 7,20.*21*. *27*.*19*,*8*. 25. 23,29 ‖ Nu 9,13.

וַעֲמָמִים *pl. II* Neh 9,22.

עֲמָמֵי (al. מְ) *cs.* Neh 9,24.

בַּעֲמָמֶיךָ *suff.* Jud 5,14.

——v. ch. et n. pr.——

עָמֹד ,עָמַד

stare, adstare; adesse, tueri, dependere; praeesse; confidere (Ez 33,26); sq. לִפְנֵי servire, ministrare; permanere; perseverare; persistere; resistere; subsistere; desistere, desinere; extare, surgere, oriri; *Hi.* statuere, collocare, constituere, decernere; conservare; *stupefacere* (Ez 29,7; *al.* = וְהִמְעַדְתָּ).

ההפך של מעד, ויש מעין הוראותיו בצורית, סורית, ערבית כושית ואשורית. יש מונין ואברהם עודנו עֹמד לפני י״י בין תק״ס. בנעמדה נא דישעיה נסוגה הנגינה עוד תנועה אחת ונתחברה עם הגעיה של הגר״ן, וכן ביעמדו מים דתהלים; י״נ בירמיה מ״ח מ״ה מֵעֲדוּ מכח; השבעים קורין ביחזקאל י׳ י״ט וַיַּעַמְדוּ, וכן בעזרא ג׳ י׳. יַעֲמֹדְנָה דדניאל אחת משלש מלות אנדרוגינום.

Gn 19,27. 45,1 ‖ Lev 13,5. 37 ‖ Jos 10,13. 21,42. 23,9 ‖ 2S 20,11. 12 ‖ 2R 15,20 ‖ Jer 23,18. 46,15. 48,11. 52,12 ‖ Ez 21,26 ‖ Hab 3,6. 11 ‖ Ps 1,1. 106,23 ‖ Esth 7,7. 9,2 ‖ 2Ch 20, 20.

וְעָמַד ,וְעָמָד Ex 33,9 ‖ Dt 25,8 ‖ Jos 20,4 ‖ 2S 15,2. 20,12 ‖ 2R 5, 11 ‖ Ez 46,2 ‖ Mich 5,3 ‖ Dan 11,3. 7. 20.*21*.

עָמְדָה *3 perf. f.* Gn 30,9 ‖ 2R 13,6 ‖ Ps 26,12 ‖ Eccl 2,9(ס״א:).

וְעָמְדָה 1R 1,2.

עָמַדְתָּ *2 perf.* Dt 4,10.

וְעָמַדְתָּ 1R 19,11 ‖ Jer 17,19.

עָמַדְתִּי *1 perf.* Dt 10,10 ‖ 1R 17,1.*18*,*15* ‖ 2R 3,14. 5,16 ‖ Job 30,20 ‖ Dan 10,11.

וְעָמַדְתִּי 1S 19,3.

עָמְדוּ Q., **עָמֶדוּ** *3 perf. pl.* Jud 6,31 ‖ 1S 30,9 ‖ 2R 2,7. 10,4 ‖ Jer 14,6. 23,22. 46,21. 48,45 ‖ Ez 47, 10 ‖ Hos 10,9 ‖ Ps 38,12. 119,91 ‖ Job 29,8. 32,16 ‖ Esr 10,15 ‖ Neh 8,5.

וְעָמְדוּ Dt 19,17 ‖ Jes 61,5 ‖ Ez 44, 15 ‖ Zach 14,4 ‖ Neh 12,39.

עֲמַדְתֶּם *2 perf. pl.* Ez 33,26.

וַעֲמַדְתֶּם Jer 7,10.

וְעָמַדְנוּ *1 perf. pl.* 1S 14,9.

עֹמֵד ,עוֹמֵד *pt.* Gn 18,8. 22. 24, 30. 41,1. 17 ‖ Ex 3,5. 8,18. 17,6. 33, 10 ‖ Nu 14,14 ‖ Dt 5,5. 29,14 ‖ Jos 5,13. 15 ‖ Jud 20,28 ‖ 1S 19,20 ‖ 1R 7,25. 8,14. 13,1. 24^{2}. 25. 22,19 ‖ 2R 9,17. 11,14 ‖ Jes 11,10. 21,8 ‖ Jer 35,19 ‖ Ez 3,23. 8,11. 40,3. 43, 6 ‖ Zach 1,8. 3,1^{2}. 5. 14,12 ‖ Cant 2, 9 ‖ Esth 6,5. 7,9 ‖ Dan 8,3.*6*. 15. 10, 13. 11,16 ‖ 1Ch 21,15. 16 ‖ 2Ch 4,4. 6,3. 23,13.

וְעֹמֵד Jes 3,13 ‖ Ez 22,30 ‖ Zach 3,3.

הָעֹמֵד Dt 1,38. 17,12 ‖ Zach 1,10. *11* ‖ Mal 3,2 ‖ Dan 10,16. 12,1 ‖ 1Ch 6,24.

עֹמְדִים *pl.* Ex 26,15.*36*,*20* ‖ Jos 4,10. 8,33 ‖ 1R 17,3 ‖ 2S 17,17 ‖ 1R 10,19. 20. 12,6. 13,28 ‖ Jes 6,2. 66, 22 ‖ Ez 8,11. 10,3 ‖ Dan 11,2. 12,5 ‖ Neh 7,3 ‖ 2Ch 3,13. 5,12. 7,6^{2}. 9,18. 19. 10,6. 18,18. 20,13.

הָעֹמְדִים Nu 7,2 ‖ Dt 18,7 ‖ Jud 3, 19 ‖ 1S 17,26 ‖ 1R 10,8. 12,8 ‖ Jer 28,5. 36,21 ‖ Zach 3,4. 7. 4,14 ‖ Ps 134,1 ‖ Neh 12,44 ‖ 1Ch 6,18 ‖ 2Ch 9,7. 10,8.

שֶׁעֹמְדִים Ps 135,2.

עֹמֶדֶת ,עֹמֶדֶת *pt. f. sg.* Hag 2,5 ‖ Ps 19,10. 111,3.*112*,*3*. 10. 112, 9 ‖ Eccl 1,4 ‖ Esth 5,2.

עֹמְדוֹת *pl.* Ps 122,2.

הָעֹמְדוֹת Jos 11,13 ‖ Jer 44,15.

וְעָמֹד *inf. als.* Esth 9,16.
עֲמֹד *cs.* Ex 18,23 ‖ Esr 2,63 ‖ Neh 7,65.
לַעֲמֹד, לַעֲמוֹד Ex 9,11.28 ‖ Dt 10,8.18,5 ‖ Jud 2,14 ‖ 1S 6,20 ‖ 1R 8,11 ‖ Jes 10,32 ‖ Jer 40,10 ‖ Ez 13,5 ‖ Dan 1,4.8,7.11,15 ‖ Esr 9,15.10,13 ‖ 2Ch 5,14.29,11.
וְלַעֲמֹד Nu 16,9 ‖ Esth 8,11 ‖ 1Ch 23,30.
עָמְדִי *suff.* Jer 18,20 ‖ Dan 11,1.
עֲמָדְךָ Ob 11.
עָמְדוֹ Nu 35,12 ‖ Jos 20,6.9.
בְּעָמְדוֹ Gn 41,46.
וּכְעָמְדוֹ Dan 11,4.
לְעָמְדָהּ Ez 17,14.
בְּעָמְדָם Ez 1,24.*25*.10,17.
וּבְעָמְדָם Ez 1,21.
עֲמֹד, עֲמָד־ *imper.* Dt 5,28 ‖ Jud 4,20 ‖ 1S 9,27 ‖ 2S 1,9.20,4 ‖ Jer 7,2.26,2 ‖ Ez 2,1 ‖ Job 37,14.
וַעֲמֹד Dan 10,11.
עִמְדִי *f.* Jes 47,12 ‖ Jer 48,19.
עִמְדוּ, עֲמֹדוּ *pl.* Nu 9,8 ‖ Jer 6,16 ‖ Nah 2,9 ‖ 2Ch 20,17.
וְעִמְדוּ 2Ch 35,5.
וָאֶעֱמֹד *1 impf.* 2S 1,10.
אֶעֱמֹדָה [אֶעֱמְדָה Hab 2,1.
תַּעֲמֹד *2 impf.* Gn 19,17.24,31.45,9 ‖ Lev 19,16 ‖ Dt 24,11 ‖ 1S 20,38 ‖ Jer 15,19 ‖ Ob 14 ‖ Ps 10,1.102,27 ‖ Prv 25,6 ‖ Eccl 8,3.
וְתַעֲמֹד Dan 12,13.
יַעֲמֹד, יַעֲמוֹד, יַעֲמָד־ *3 impf.* Ex 21,21 ‖ Nu 27,21 ‖ Jos 10,8.18,5 ‖ 1S 16,22 ‖ 2R 6,31 ‖ Jes 66,22 ‖ Jer 15,1. 49,19. *50,44* ‖ Hos 13,13 ‖ Am 2,15 ‖ Nah 1,6 ‖ Ps 76,8.109,6.31.130,3.147,17 ‖ Prv 12,7.27,4 ‖ Job 4,16.8,15.14,2 ‖ Eccl 4,15 ‖ Esth 4,14 ‖ Dan 8,23.25.10,17.11,6.8.25.12,1.
הֲיַעֲמֹד *interrog.* Ez 22,14.
וְיַעֲמֹד Jes 46,7 ‖ Dan 11,16.
וַיַּעֲמֹד Ex 14,19. 18,13. 20,21. 32,26 ‖ Nu 12,5.17,13.22,24.26 ‖ Dt 31,15 ‖ Jos 10,13 ‖ Jud 9,7.35 ‖ 1S 16,21.17,8.51.26,13 ‖ 2S 18,4.30 ‖ 1R 3,15. 8,22.55. 19,13. 20,38.22,21 ‖ 2R 2,13.4,6.5,9.15.*8,9*.25.10,9.13,18.18,28.23,3[2] ‖ Jes 36,2.13 ‖ Jer 19,14 ‖ Ez 10,6.18.19.11,23 ‖ Jon 1,15 ‖ Ps 33,9.106,30 ‖ Esr 3,9 ‖ Neh 8,4[2] ‖ 1Ch 21,1 ‖ 2Ch 6,12.13.18,20.20,5.24,20.34,31.
תַּעֲמֹד *3 impf. f.* Lev 13,23.*28*.18,23 ‖ Jes 59,14 ‖ Ps 33,11 ‖ Dan 11,17.
וַתַּעֲמֹד, וַתַּעֲמוֹד (Ruth) Gn 29,35 ‖ 1S 6,14 ‖ 2S 20,15 ‖ 1R 1,28 ‖ 2R 4,12.15 ‖ Ps 119,90 ‖ Ruth 2,7 ‖ Esth 5,1.8,4 ‖ 1Ch 20,4.
נַעֲמֹד *1 impf. pl.* 2R 10,4.
נַעַמְדָה Jes 50,8(נס״א) ‖ 2Ch 20,9.
תַּעַמְדוּ [תַּעֲמֹדוּ *2 impf. pl.* Jos 3,18.10,19 ‖ Jer 4,6.51,50.
וַתַּעַמְדוּן Dt 4,11.
יַעַמְדוּ, יַעֲמֹדוּ *3 impf. pl.* Nu 1,5 ‖ Dt 27,12.13 ‖ Jos 18,5 ‖ Jes 44,11.47,13.48,13 ‖ Jer 32,14 ‖ Ez 1,21.10,17. 27,29. 31,14. 44,11.24.38,12 ‖ Ps 104,6(נס״א) ‖ Eccl 4,12 ‖ Dan 1,5.8,4.11,14.15.31 ‖ Esr 10,14.
וְיַעַמְדוּ Jos 3,13.
וַיַּעַמְדוּ, וַיַּעֲמֹדוּ (2S 2,23) Gn 43,15 ‖ Ex 9,10.20,18 ‖ Lev 9,5 ‖ Nu 16,18 ‖ Jos 3,16.17 ‖ Jud 7,21.9,44 ‖ 1S 30,10 ‖ 2S 2,23.25.28. 15,17 ‖ 2R 2,7.3,21.11,11.18,17 ‖ Ez 9,2.37,10 ‖ Dan 1,19.*2,2* ‖ Neh 9,2 ‖ 1Ch 6,17 ‖ 2Ch 20,23.26,18.29,26.30,16.35,10.
הֲיַעַמְדוּ *interrog.* Esth 3,4.
וַתַּעֲמֹדְנָה *3 impf. pl. f.* Gn 41,3 ‖ Nu 27,2 ‖ 1R 3,16 ‖ Dan 8,22 ‖ Neh 12,40.
יַעֲמֹדְנָה (= תַּעֲמֹדְנָה) Dan 8,22.
הֶעֱמִיד *Hi. 3 perf.* Esth 4,5 ‖ 1Ch 6,16 ‖ 2Ch 19,8.
וְהֶעֱמִיד Lev 14,11. 16,7. 27,11 ‖ Nu 5,18.30 ‖ 1R 12,32 ‖ Dan 11,11.*13* ‖ 2Ch 33,19.
וְהֶעֱמִידוֹ *suff.* Lev 27,8.
וְהֶעֱמִדָהּ Nu 5,16.
הֶעֱמַדְתָּה, הֶעֱמַדְתָּ *2 perf.* Ps 30,8.31,9 ‖ Neh 6,7.
וְהַעֲמַדְתָּ Nu 3,6.8,13.27,19 ‖ Ez 29,7.
הֶעֱמַדְתִּי *1 perf.* Neh 6,1.13,19 ‖ 2Ch 33,8.
הֶעֱמַדְתִּיךָ *suff.* Ex 9,16.
וְהַעֲמַדְתִּיהוּ 1Ch 17,14.
וְהֶעֱמַדְנוּ *1 perf. pl.* Neh 10,33.
מַעֲמִיד *pt.* 2Ch 18,34.
וְהַעֲמִיד *inf. abs.* Neh 7,3.
לְהַעֲמִיד *cs.* Dan 11,14 ‖ 1Ch 15,16.
וּלְהַעֲמִיד 1R 15,4 ‖ Esr 9,9.
לְהַעֲמִידוֹ *suff.* Esr 2,68 ‖ 2Ch 9,8.
הַעֲמֵד *imper.* Jes 21,6.
וְהַעֲמִידֶהָ *suff.* Ez 24,11.
וָאַעֲמִיד *1 impf.* Neh 4,7[2].7,1.
וָאַעֲמִידָה Neh 12,31.13,30.
וָאַעֲמִדֵם *suff.* Neh 13,11.
יַעֲמִיד *3 impf.* Prv 29,4.
וְיַעֲמִיד, Q. Neh 3,14.15.
וַיַּעֲמֵד, וַיַּעֲמֶד־ Nu 11,24 ‖ 2R 8,11 ‖ Ps 107,25 ‖ Job 34,24 ‖ 1Ch 22,2(1) ‖ 2Ch 8,14. 11,15.22. 19,5. 20,21.23,10.19.29,25. 31,2. 34,32. 35,2.
יַעֲמִידֵנִי *suff.* 2S 22,34 ‖ Ps 18,34.
וַיַּעֲמִידֵנִי Dan 8,18.
וַיַּעֲמִדֵהוּ Gn 47,7 ‖ Nu 27,22.
וַיַּעֲמִידֶהָ Ps 105,10 ‖ 1Ch 16,17.
וַיַּעֲמִידֵם Ps 148,6 ‖ 2Ch 25,5.14.
וַתַּעֲמִידֵנִי, וַתַּעֲמִדֵנִי *3 impf. f. suff.* Ez 2,2.3,24.
וַנַּעֲמִיד *1 impf. pl.* Neh 4,3.
וְיַעֲמִידוּ K. *3 impf. pl.* Neh 3,15.
וַיַּעֲמִידוּ Jud 16,25 ‖ Esr 3,8.10 ‖ Neh 3,1.*3.6.13* ‖ 1Ch 15,17 ‖ 2Ch 24,13.30,5.

[עָמַלְתִּי] שֶׁעָמַלְתִּי *1 perf.* Eccl 2,11.19.20.

עָמְלוּ *3 perf. pl.* Ps 127,1.

עָמֵל *pt.* Prv 16,26 ‖ Job 20,22 ‖ Eccl 2,18.22.3,9.4,8.9,9.

לְעָמֵל Job 3,20.

עֲמֵלִים *pl.* Jud 5,26.

יַעֲמֹל *3 impf.* Eccl 8,17.

שֶׁיַּעֲמֹל Eccl 1,3.5,15.17.

עָמָל

labor, labore partum; molestia, aerumna, calamitas; *culpa*, iniquitas.

Nu 23,21 ‖ Jes 10,1.59,4 ‖ Jer 20,18 ‖ Hab 1,13 ‖ Ps 7,15.10,7.14.73,16.90,10.94,20 ‖ Job 3,10.4,8.5,6.7,3.11,16.15,35.16,2 ‖ Eccl 4,4.6

וְעָמָל Hab 1,3 ‖ Ps 55,11 ‖ Prv 24,2.

הֶעָמָל Eccl 2,20.

בֶּעָמָל Ps 107,12.

וּבֶעָמָל Eccl 2,11.

לְעָמָל Job 5,7.

עֲמַל *cs.* Ps 140,10 ‖ Eccl 6,7.10,15.

וַעֲמַל Ps 105,44.

בַּעֲמַל Jud 10,16 ‖ Ps 73,5.

מֵעֲמַל Jes 53,11.

עֲמָלִי *suff.* Gn 41,51 ‖ Eccl 2,10².18.19.

וַעֲמָלִי Ps 25,18.

עֲמָלֵנוּ Dt 26,7.

וּבַעֲמָלְךָ Eccl 9,9.

עֲמָלוֹ Ps 7,17 ‖ Eccl 1,3.*5*,*17*.2,22.3,13.4,8.

וַעֲמָלוֹ Prv 31,7.

בַּעֲמָלוֹ Eccl 2,24.5,14.18.8,15.

שֶׁעֲמָלוֹ Eccl 2,21.

בַּעֲמָלָם Eccl 4,9.

——v. chald.——

[עֻמַּת] עֻמַּת *cs.*

apud, iuxta; eodem tempore;

וְעַמּוּדֵי ,וְעַמֻּדֵי Nu 3,37.4,32 ‖ Esth 1,6.

כְּעַמּוּדֵי Ez 42,6.

עַמּוּדָיו ,עַמֻּדָיו *suff.* Ex 35,11.17.36,38.40,18 ‖ Cant 3,10.

וְעַמּוּדָיו ,וְעַמֻּדָו Q., Ex 27,10.11.39,33 ‖ Nu 3,36.4,31.

עַמּוּדֶיהָ ,עַמֻּדֶיהָ Ex 39,40 ‖ Ps 75,4 ‖ Prv 9,1.

וְעַמּוּדֶיהָ Job 9,6.

עַמּוּדֵיהֶם ,עַמֻּדֵיהֶם Ex 27,12.14.*15*.*38*,*15*.16.38,10.*11*.12.14.

וְעַמֻּדֵיהֶם Ex 38,19.

[מַעֲמָד] מַעֲמַד *cs.*

statio, munus.

1R 10,5 ‖ 2Ch 9,4.

מַעֲמָדָם *suff.* 1Ch 23,28 ‖ 2Ch 35,15.

וּמִמַּעֲמָדְךָ Jes 22,19.

מָעֳמָד

fundamentum.

Ps 69,3.

——עִם v. עִמָּדִי——

[עָמִית] עֲמִיתִי *suff.*

societas; socius, ὁ πλησίον.

שרשו עמה קרוב אל עמם, ויש לו אח ועמית באשורית (רצ״ג גורם בוכריה ועל גבר עֲבָרְתִּי!).

Zach 13,7.

עֲמִיתְךָ ,עֲמִיתֶךָ Lev 18,20.19,15.17.25,14.15.

לַעֲמִיתֶךָ Lev 25,14.

עֲמִיתוֹ Lev 5,21.25,17.

בַּעֲמִיתוֹ Lev 5,21.19,11.24,19.

——cf. עֻמַּת (rad. עָמַם)——

עָמַל

laborare, operam collocare in re; *pt.* laborans, afflictus, aerumnosus, miser.

הוראתו ידועה; כמוהו בסורית ובערבית, ובדרד״ל שנגר גם בהתפעל. השבעים והירונימוס קורין באיוב כ׳ כ״ב עָמָל ת׳ עָמֵל.

Eccl 2,21.

עָמְלָה *3 perf. f.* Prv 16,26 (נס״א).

עָמַלְתָּ *2 perf.* Jon 4,10.

[הָעֳמָד] מָעֳמָד *Ho. pt.* 1R 22,35.

יָעֳמַד־ *3 impf.* Lev 16,10.

[עֹמֶד] עָמְדִי *suff.*

statio; suggestus.

Dan 8,17.18.

[עָמְדְךָ] עָמְדֶךָ Dan 10,11.

עָמְדוֹ 2Ch 34,31.

עָמְדָם Neh 8,7.9,3.13,11 ‖ 2Ch 30,16.35,10.

[עֶמְדָּה] עֶמְדָּתוֹ *suff.*

statio, domicilium.

י״מ שהמספד בבית האצל לא יתן לכם למצוא שם מקום מעמד ומנוחה (רצ״ג גורם יקח מכם חֲמֻדָתְכֶם?).

Mich 1,11.

עַמּוּד

columna; suggestus.

Ex 13,22.14,19.33,9.10 ‖ Dt 31,15 ‖ Jud 20,40 ‖ Neh 9,19².

וְעַמּוּד Ex 13,22.

הָעַמּוּד ,הָעַמֻּד 1R 7,15².21² ‖ 2R 11,14.23,3.25,17 ‖ Jer 52,21.

בְּעַמּוּד Ex 13,21².14,24 ‖ Nu 12,5 ‖ Dt 31,15 ‖ Ps 99,7.

וּבְעַמּוּד ,וּבְעַמֻּד Nu 14,14² ‖ Neh 9,12².

לְעַמּוּד 2R 25,17 ‖ Jer 52,22.

וּלְעַמּוּד Jer 1,18.

עַמּוּדוֹ *suff.* 2Ch 23,13.

עַמּוּדִים ,עַמֻּדִים *pl.* 1R 7,41 ‖ Ez 42,6 ‖ 2Ch 3,15.4,12.

וְעַמֻּדִים 1R 7,6 ‖ Ez 40,49.

הָעַמּוּדִים ,הָעַמֻּדִים Ex 27,10.*11*.38,10.*11*.*12*.17 ‖ Jud 16,25.26 ‖ 1R 7,2.3.6.15.16.17.*19*.*41*².18.20.21.22².42 ‖ 2R 25,16 ‖ Jer 27,19.52,20 ‖ 1Ch 18,8 ‖ 2Ch 3,16.17.4,12².13.

וְהָעַמּוּדִים Jes 52,21.

לָעַמּוּדִים ,לָעַמֻּדִים Ex 38,17.28.

עַמּוּדֵי ,עַמֻּדֵי *cs.* Ex 26,32.37.27,17.36,36.38,17 ‖ Jud 16,29 ‖ 1R 7,2 ‖ 2R 25,13 ‖ Jer 52,17 ‖ Job 26,11 ‖ Cant 5,15.

pariter atque, eadem ratione qua; praeter (rad. עָמַם).

הוראתו ידועה, וע׳ לקמן. בקהלת ה׳ ט״ו יש לגרום: כִּי לְעֻמַּת שבא.

Eccl 5,15.

לְעֻמַּת Ex 25,27. 28,27. *39,20*.37, 14.38,18 ‖ Lev 3,9 ‖ Ez 3,8^2.40,18. 42,7.45,6.*48,18*^{2}. 48,13.21 ‖ Eccl 7,14 ‖ Neh 12,24 ‖ 1Ch 24,31^{2}25, 8.26,12.16.

מִלְּעֻמַּת 1R 7,20.

לְעֻמָּתוֹ *suff.* 2S 16,13^2.

לְעֻמָּתָם Ez 1,20. 21. 3,13. 10,19. *11,22*.

לְעֻמּוֹת *pl.* Ez 45,7.

——cnf. עָמִית——

עָמַם°

aequiperare, assequi; occultare; obscurare.

יש מחלקין אותו לשני שרשים: א) הוראת חבור וקשור כבערבית, ומזה עממוך ועממוהו, כלומר לא יְחַבּרו ולא ישתוו בערכם; ב) במובן חשכה ואפלה, כהוראתו בסורית ובארמית (כהה הנגע ת״א עַמְיָא), ובדרז״ל נחלים עוממות. לרד״ק גם יועם יתפרש מההוראה הראשונה, ומתרגמין נעמיין ווערדען, ולד״א הנהו דיחזקאל יבוארו גם ממובן עמם השני, וטעם כל סתום לא עממוך לא יחשך ממך, כאמור: כל רז לא אנס לך, וארזים לא עממוהו, לא עלו במעלה ולא החשיכו אותו, וכמו שיאמר הגרמני פֿערדונקעלן, אין שאטטען שטעללען.

עֲמָמוּ] עֲמָמוּךָ *3 perf. pl. suff.* Ez 28,3.

עֲמָמֻהוּ Ez 31,8.

הוּעַם] יוּעַם *Ho. 3 impf.* Thr 4,1.

——עֲמָמִים v. עַם pl. II——

עָמַשׁ ,עָמַס°

portare, gestare, onus imponere.

ענינו טעינת משא, ובערבית הוראתו דחיקה ולחיצה; למדנהאי גם וְעֹמְסִים בשמאל; השבעים קורין חֲמֻשִׁים ת׳ עֹמְשִׂים

עֹמֵס ,עֹמֵשׂ] עֹמְשִׂים *pt. pl.* Neh 4,11.

וְעֹמְסִים Neh 13,15.

עֹמְסֶיהָ *suff.* Zach 12,3.

עָמוּס] הָעֲמֻסִים *pt. pass. pl.* Jes 46,3.

עֲמוּסָה] עֲמוּסוֹת *pl. f.* Jes 46,1.

יַעֲמֹס] יַעֲמָס(־) *3 impf.* Ps 68, 29.

וַיַּעֲמֹס Gn 44,13.

הֶעְמִים *Hi. 3 perf.* 1R 12,11 ‖ 2Ch 10,11.

מַעֲמָסָה

onus *ad virium magnitudinem demonstrandam.*

המליצה מבוארת ע״פ עדות הירונימוס על אדות מנהג קדמון, שהיה נוהג עוד בימיו בארץ ישראל, שבכל עיר וכפר היתה אבן עגולה, גדולה וכבדה, והבחורים היו מנסים בה כחם וגבורתם, יש מי שהרים אותה עד ארכובותיו, ויש עד טבורו או עד ראשו או למעלה ממנו (ואולי היא אבן טוען דבבא מציעא כ״ח ע״ב).

Zach 12,3.

——v. n. pr.——

עָמַק] עָמְקוּ *3 perf. pl.*

profundum, inexploratum esse; *Hi. c. verb. fin. vel inf.* profunde, longe, procul.

כמוהו בערבית, סורית וכושית. י״נ בהושע ה׳ ב׳: וְשַׁחֲתָה שֵׂטִים העמיקו.

Ps 92,6.

הֶעְמִיק *Hi. 3 perf.* Jes 30,33.

הֶעֱמִיקוּ ,(עְ) ,הֶעְמִקוּ *3 perf. pl.* Jes 31,6 ‖ Jer 49,8.30 ‖ Hos 5,2. 9,9.

מַעֲמִיק] הַמַּעֲמִיקִים *pt. pl.* Jes 29,15.

הַעְמֵק *imper.* Jes 7,11.

עֹמֶק] לָעֹמֶק

profunditas.

הרבים בא על משקל אִמְרֵי מן אֹמֶר. ולהגוזרים אמרי מן אֵמֶר — גם זה מן עֵמֶק.

Prv 25,3.

עֲמָקִים] בְּעִמְקֵי *pl. cs.* Prv 9, 18.

עֵמֶק] עִמְקֵי *pl. cs.*

profundus, obscurus.

על משקל גָּדֵל, גִּדְלֵי, חָדֵל, חִדְלֵי.

Jes 33,19 ‖ Ez 3,5.6.

עָמֹק

profundus, inexplicabilis.

על משקל אָמֹץ, אֲמֻצָּה; כָּבוֹד, כְּבוּדָּה.

Lev 13,3.25.30.31.32.34 ‖ Ps 64, 7 ‖ Eccl 7,24.

וְעָמֹק Lev 13,4 ‖ Eccl 7,24.

עֲמֻקִּים *pl.* Prv 18,4.20,5.

עֲמֻקָּה *f. sg.* Prv 22,14.23,27 ‖ Job 11,8.

הֶעֱמֻקָּה Ez 23,32.

עֲמוּקוֹת (al. **עֲמֻקּוֹת**) *pl.* Job 12,22.

עֵמֶק

vallis, campus depressus (occurrit permultum in nn. pr.).

בא לרוב עם שמות עצמים פרטיים. השבעים קורין בירמיה מ״ז ה׳ שארית עֲנָקִים (ורמז לזה בת״י תוקפידהון), ובמ״ט ד׳ רב עֲמָקֵךְ (ע׳ הערה אל זוב); בקצת נוסחאות בדהי״א י״ד י״ג: ויפשטו בעמק רְפָאִים (ע׳ ש״ב ה׳ כ״ב).

Gn 14,3.17^2 ‖ Jos 7,24.26.15,8 ‖ Hos 2,17 ‖ Joel 4,2.12 ‖ 2Ch 20, 20.

וְעֵמֶק Gn 14,10 ‖ Jos 18,21 ‖ Jes 65,10 ‖ Ps 60,8.*108,8*.

הָעֵמֶק Jos 8,13. 13,19. 17,16. 19, 27 ‖ Jud 1,19 ‖ 1S 31,7 ‖ Jer 21,13. 31,40(39).48,8.

בָּעֵמֶק Nu 41,25 ‖ Jud 5,15.7,1.8. 12.18,28 ‖ 1S 6,13 ‖ Job 39,21 ‖ 1Ch 10,7.14,13.

בְּעֵמֶק Gn 14,8 ‖ Jos 10,12.17,16. 18,16 ‖ Jud 6,33 ‖ 1S 17,2.19.21, 10 ‖ 2S 5,18.*22*.18,18.23,13 ‖ Jes 17,5 ‖ Hos 1,5 ‖ Joel 4,14^2 ‖ Ps 84, 7 ‖ 1Ch 11,15.14,9.

וּבָעֵמֶק Jos 13,27.

כְּעֵמֶק Jes 28,21.

לָעֵמֶק Jud 1,34.

לְעֵמֶק 2Ch 20,26.

מֵעֵמֶק Gn 37,14 ‖ Jos 15,7.

עִמְקֵךְ *suff.* Jer 49,4.

עִמְקָם Jer 47,5.

עֲמָקִים *pl.* 1R 20,28 ‖ Job 39,10.

וַעֲמָקִים Ps 65,14.

הָעֲמָקִים Cant 2,1 ‖ 1Ch 12,15 (16).

וְהָעֲמָקִים Mich 1,4.

בַּעֲמָקִים Jer 49,4‖1Ch 27,29.
עֲמָקַיִךְ *suff.* Jes 22,7.

מַעֲמָק] מִמַּעֲמַקִּים *pl. t.*

loca profunda.

על משקל מחמדים, מרחקים, ממתקים. במעמקי מים שבתהלים ס״ט ט״ו נסונה הנגינה עוד הברה אחת ועמדה במקום הגעיא.

Ps 130,1.

מַעֲמַקֵּי־ Jes 51,10.
בְּמַעֲמַקֵּי־ Ez 27,34‖Ps 69,3.
וּמִמַּעֲמַקֵּי (נס״א) Ps 69,15.

——v. ch. et n. pr.——

עָמַר°

Pi. coacervare, colligere (fruges demessas); *Hith.* irruere in aliquid, violenter manum admovere.

בערבית הוראתו התנפלות ותפישה בחזקה, וְכִבְשֻׁהָ תרגם השמרוני ועמרו עלה; והמעמר כובש את השבלים ומאלמם לצביתה ולאלומה אחת.

עִמֵּר] מְעַמֵּר *Pi. pt.* Ps 129,7.
הִתְעַמֵּר] וְהִתְעַמֶּר־ *Hith. 3 perf.* Dt 24,7.
תִּתְעַמֵּר *2 impf.* Dt 21,14.

עָמִיר

striga, merges, manipulus (frugum).

כמוהו בסורית וערבית, ושגור בדרז״ל (לד״ק כמו עֲרֵמָה בהפך אתון).

Am 2,13.

בֶּעָמִיר Zach 12,6.
כֶּעָמִיר Mich 4,12.
וּכְעָמִיר Jer 9,21.
עֹמֶר I Dt 24,19‖Job 24,10.
הָעֳמָרִים *pl.* Ruth 2,15.
בָּעֳמָרִים Ruth 2,7.

עֹמֶר II

mensura aridorum (decimam partem Ephae continens).

אחד מעשרה באיפה ואחד ממאה בחמר (ואולי נקרא כן לפי שעמיר אחד של שבלים היה מוציא כדי מדתו).

Ex 16,16‖Lev 23,10.15.

הָעֹמֶר Ex 16,22.32.33 ‖ Lev 23,11.12.
וְהָעֹמֶר Ex 16,36.
בָעֹמֶר Ex 16,18.

——v. n. pr.; עָמַשׁ v. עָמֵם——
עָמַם v. לְעֻמַּת, עֻמַּת.

עֵנָב

bacca uvarum.

כדוגמתו בשבאית, סורית, ערבית ואשורית (פירסט פותרו מן עניבא בארמית ובדרז״ל. ע״ש קשור הגרגרים לסגולתא אחת). במשנה בא גם על גרגרי תבואה: ענבה של שעורים (פאה ו׳ ז׳).

Dt 32,14.

עֲנָבִים *pl.* Gn 40,10.49,11 ‖ Nu 6,3.13,20.23 ‖ Dt 23,25 ‖ Jes 5,2.4‖Jer 8,13‖Hos 3,1 ‖ Am 9,13 ‖ Neh 13,15.
וַעֲנָבִים Nu 6,3.
הָעֲנָבִים Gn 40,11.
כַּעֲנָבִים Hos 9,10.
עִנְּבֵי *cs.* Lev 25,5‖Dt 32,32.
עִנְּבֵמוֹ *suff.* Dt 32,32.

——v. n. pr.——

עָנַג°

molliter et delicate vivere; delectari, recreari; gaudere; irridere.

הוראתו ידועה. ובערבית בא במובן התיפות והתהדרות (קָאקעטטיערען), ולפ״ז יהיה הַנָּוָה כמו הַנָּאוָה.

עֻנַּג] וְהַמְּעֻנָּגָה *Pu. pt. f.* Jer 6,2.
הִתְעַנֵּג] וְהִתְעַנְּגוּ *Hith. 3 perf. pl.* Ps 37,11.
וְהִתְעַנַּגְתֶּם *2 perf. pl.* Jes 66,11.
מֵהִתְעַנֵּג *inf.* Dt 28,56.
וְהִתְעַנַּג *imper.* Ps 37,4.
תִּתְעַנַּג, תִּתְעַנָּג *2 impf.* Jes 58,14‖Job 22,26.
יִתְעַנָּג] יִתְעַנַּג *3 impf.* Job 27,10.
וְתִתְעַנַּג *3 impf. f.* Jes 55,2.
תִּתְעַנָּגוּ] תִּתְעַנָּגוּ *2 impf. pl.* Jes 57,4.

עָנֹג] וְהֶעָנֹג

delicatulus, mollis.

Dt 28,54.

וַעֲנֻגָּה *f.* Jes 47,1.
וְהָעֲנֻגָּה Dt 28,56.

עֹנֶג

deliciae, vita delicata.

Jes 13,22.58,13.

תַּעֲנוּג

deliciae, vita delicata, voluptas, libido.

Prv 19,10.

בַּתַּעֲנוּגִים *pl. I* Cant 7,7.
תַּעֲנוּג] תַּעֲנוּגָיִךְ *suff.* Mich 1,16.
תַּעֲנֻגֶיהָ Mich 2,9.
וְתַעֲנֻגוֹת *pl. II* Eccl 2,8.

עָנַד°

connectere, alligare.

ענינו קשור לתכשיט (ואולי הוא קרוב אל ענב שבארמית ובדרז״ל).

עֲנֹד] עָנְדֵם *imper. suff.* Prv 6,21.
אֶעֱנֹד] אֶעֶנְדֶנּוּ *1 impf. suff.* Job 31,36.

——cnf. מַעֲדַנּוֹת etc. p. 507c——

עָנָה I

respondere; exaudire, largiri, praebere; oraculum dare, nuntiare futura, testari; reclamare, contradicere, refellere; canere, cantare, carmine celebrare; clamare, efferre vocem, loqui coepisse, alloqui.

לדעת הוקרי הלשון ענה זה עקר שרשו עני (ל״י) והשני ענו (ל״ו). להרד״ק וַעֲנֹתְךָ דש״ב כ״ב מן ענה זה, בדבר שאתה עונה לי בצרתי תרבני; תַּעֲנֵם דמ״א ח׳ ל״ה (ודה״ב ו׳ כ״ו) ת״י תקבל צלותהון, ולהשבעים כמו תְּעַנֵּם, תַּכְנִיעֵם, ע״כ הובאו פעמים; י״ג במ״ב א׳ י״א וַיַּעַל ת׳ וַיַּעַן; בהושע י״ד ט׳ עָנִיתִי בהמשך וא״ו של ואשורנו; השבעים קורין בתהלים כ׳ י׳: י״י הושיעה המלך (לַמלך), וַעֲנֵנוּ ביום קראנו, בנ״ה כ׳ וַיַּעֲנֵם, ובקי״ט ס״ז טרם אֶעֱנֶה; במשלי ט״ו כ״ח יהגה אֱמוּנוֹת, וכת״י והסורי הימנותא; י״ג באיוב ט׳ ט״ו: לא אֶעֱנֶה (ע׳ י״ט ז׳), וכן בל״ז כ״ג לא יַעֲנֶה; ובמ״ב ה׳ אחת דברתי ולא אֶשְׁנֶה.

Dt 19,18 ‖ 2S 1,16 ‖ Jer 23,35 ‖ Mich 6,5 ‖ Cant 2,10 ‖ Ruth 1,21.

וְעָנְתָה Jes 13,22 ‖ Hos 5,5.*7*,*10*.

עָנָנִי *suff.* 1S 28,15 ‖ 1R 2,30 ‖ Ps 118,5 ‖ Cant 5,6.

וְעָנָנִי Ps 34,5.

עָנְךָ Jes 30,19 ‖ Jer 23,37.

עָנָהוּ 1S 9,17.14,37.28,6 ‖ 1Ch 21, 28.

עָנָם 2S 22,42 ‖ Ps 18,42.

עָנְתָה *3 perf. f.* 1S 4,20 ‖ Jes 3,9.59,12.

וְעָנְתָה Gn 30,33 ‖ Dt 25,9.31,21 ‖ Hos 2,17.

וְעָנִיתָ *2 perf.* Dt 26,5.

עֲנִיתָנִי *suff.* Ps 22,22.118,21.

עֲנִיתָם Ps 99,8.

וַעֲנִיתֶם 1R 12,7.

עָנִיתִי *1 perf.* Hos 34,9.

עֲנִיתִיךָ *suff.* Jes 49,8.

עָנוּ *3 perf. pl.* Jud 8,8 ‖ 1R 18, 21 ‖ 2R 18,36 ‖ Jes 36,21 ‖ Jer 14, 7.35,17 ‖ Job 32,15.16.

וְעָנוּ Dt 21,7.27,14.15 ‖ Jer 51,14.

עֲנִיתֶם *2 perf. pl.* Jes 65,12 ‖ Jer 7,13.

עֹנֶה, עוֹנֶה *pt.* Jud 19,28 ‖ 1R 18,26.29 ‖ Jes 50,2.66,4 ‖ Prv 25, 18 ‖ Job 32,12.

וְעֹנֶה Mal 2,12.

הָעֹנֶה Gn 35,3.

עוֹנֶךָּ [עֹנְךָ] *suff.* Job 5,1.

עֹנֵהוּ 1S 14,39.

הָעֹנִים *pl.* Jer 44,20.

עֲנוֹת *inf. cs.* Ex 32,18².

לַעֲנוֹת Gn 45,3 ‖ Dt 19,16 ‖ 1S 9, 8 ‖ Prv 15,28.

מֵעֲנוֹת Job 32,1.

עֲנֵה *imper.* Mich 6,3 ‖ Prv 26,5.

עֲנֵנִי *suff.* 1R 18,37² ‖ Ps 4,2.13,4. 69,14.17.18.86,1.102,3.119,145. 143,1.7.

וַעֲנֵנִי, Q. Ps 27,7.55,3.60,7.108,7.

עֲנֵנוּ 1R 18,26.

וַעֲנֵנוּ K. Ps 60,7.

עֲנוּ *pl.* 1S 12,3.

עֱנוּ Nu 21,17 ‖ Ps 147,7.

אֶעֱנֶה *1 impf.* Jes 65,24 ‖ Hos 2,23² ‖ Zach 13,9 ‖ Ps 119,67 ‖ Prv 1,28 ‖ Job 9,15.13,22.40,5.

אַעֲנֶה Job 32,17.

וְאֶעֱנֶה Ps 119,42 ‖ Job 32,20.

וָאַעַן Jer 11,5 ‖ Zach 4,4.*6*,*4*.11. 12.

אֶעֶנְךָ, אֶעֱנֶךָּ *suff.* Ps 81,8 ‖ Job 14,15.33,12.

וְאֶעֱנֶךָּ Jer 33,3.

וְאֶעֱנֵהוּ Ps 91,15.

אֶעֱנֶנּוּ Job 9,14.32.

אֶעֱנֵם Jos 41,17.

וְאֶעֱנֵם Zach 10,6.

תַּעֲנֶה *2 impf.* Ex 20,16.23,2 ‖ Dt 5,17 ‖ 1S 26,14 ‖ Ps 22,3.38, 16 ‖ Job 16,3.

תַּעַן Prv 26,4.

תַּעֲנֵנִי *suff.* Ps 17,6.86,7 ‖ Job 30,20.

וַתַּעֲנֵנִי Ps 119,26.138,3.

תַּעֲנֵנוּ Ps 65,6.

תַּעֲנֶנּוּ 2R 4,29.

תַּעֲנֵם (al. ex עָנָה II.) 1R 8,35 ‖ 2Ch 6,26.

יַעֲנֶה *3 impf.* Gn 41,16 ‖ Nu 35, 30 ‖ 1S 8,18 ‖ 1R 18,24 ‖ Jes 14,32. 25,5.46,7.58,9 ‖ Jer 25,30.42,4 ‖ Mich 3,4 ‖ Prv 18,23 ‖ Job 15,2. 16,8.19,16.33,13.35,12 ‖ Eccl 10, 19.

וַיַּעֲנֶה 2R 1,10.

וַיַּעַן Gn 18,27.23,10.14.24,50.27, 37.39.31,31.*36*.43.40,18.41,16. 42,22 ‖ Ex 4,1.24,3 ‖ Nu 11,28.22, 18.23,12.26 ‖ Jos 7,20.24,16 ‖ Jud 7,14.20,4 ‖ 1S 1,17.4,17.9,19.21. 10,12.14,28.16,18.20,28.32.21,5. 6.22,9.14.25,10.26,6.*22*.14.29,9. 30,22 ‖ 2S 4,9.13,32.14,18.15,21. 19,22.43.44.20,20 ‖ 1R 1,28.36. 43.2,22.3,27.12,13.13,6.18,24.20, 4.*11* ‖ 2R 1,11.12.3,11.7,2.13.19 ‖ Jes 21,9 ‖ Joel 2,19 ‖ Am 7,14 ‖ Hag 2,14 ‖ Zach 1,10.12.13.3,4.4, 6.6,5 ‖ Job 1,7.*9*.*2*,*2*.*4*.3,2.*6*,*1*.*9*,*1*. *12*,*1*.*16*,*1*.*19*,*1*.*21*,*1*.*23*,*1*.*26*,*1*.4, 1.*15*,*1*.8,1.18,1.*25*,*1*.20,1.22,1.32, 6.34,1.35,1.38,1.*40*,*1*.*6*.40,3.*42*, *1* ‖ Ruth 2,6.11 ‖ Esr 10,2 ‖ 1Ch 12,17(18) ‖ 2Ch 29,31.34,15.

יַעֲנֵנִי *suff.* Job 20,3.23,5.31,35.

וַיַּעֲנֵנִי Jon 2,3 ‖ Hab 2,2 ‖ Ps 3,5. 120,1 ‖ Job 9,16.

יַעֲנֵנוּ Ps 20,10.

יַעַנְךָ 1S 20,10 ‖ Ps 20,2.

יַעֲנֵהוּ Ps 20,7.

וַיַּעֲנֵהוּ 1S 7,9.23,4 ‖ Job 12,4 ‖ 1Ch 21,26.

יַעֲנֶנּוּ Ex 19,19 ‖ Job 9,3.

יַעֲנֶנָּה Hab 2,11 ‖ Job 40,2.

יַעֲנֵם Ps 99,6.

וְיַעֲנֵם Ps 55,20.

וַיַּעֲנֵם 2Ch 10,13.

תַּעֲנֶה *3 impf. f.* Hos 2,24.

תַּעַן Ps 119,172.

וַתַּעַן Gn 31,14 ‖ Ex 15,21 ‖ 1S 1, 15 ‖ 2S 14,19 ‖ Esth 5,7.7,3.

תַּעַנְךָ *suff.* Dt 20,11.

וַתַּעֲנוּ *2 impf. pl.* Dt 1,14.41.

תַּעֲנֵהוּ *suff.* 2R 18,36 ‖ Jes 36, 21.

יַעֲנוּ *3 impf. pl.* 1S 21,12.29,5 ‖ Jes 14,10 ‖ Hos 2,23.24 ‖ Job 15,6.

וַיַּעֲנוּ Gn 23,5.34,13 ‖ Ex 19,8 ‖ Nu 82,31 ‖ Jos 1,16.9,24.22,21 ‖ Jud 8,8.18,14 ‖ 1S 14,12 ‖ Jer 44, 15 ‖ Hag 2,12.13 ‖ Zach 1,11 ‖ Esr 3,11.10,12 ‖ Neh 8,6.

יַעֲנוּכָה *suff.* Jer 7,27.

תַּעֲנֶנָּה *3 impf. pl. f.* Jud 5, 29.

וַתַּעֲנֶינָה 1S 9,12.18,7.

נַעֲנֵיתִי [נַעֲנָה] *Ni. 1 perf.* Ez 14,4.

נַעֲנֶה־ *pt.* Ez 14,7.

אֶעֱנֶה *1 impf.* Job 19,7.

יַעֲנֶה *3 impf.* Prv 21,13 || Job 11,2.

עַנֵּה] עַנּוֹת *Pi. inf.* Ex 32,18.

לְעַנּוֹת Ps 88,1.

עַנֵּה] עַנּוּ *imper. pl.* Jes 27,2.

הֶעֱנָה] מַעֲנֶה *Hi.* (?) *pt.* Eccl 5,19.

מַעֲנֶה

responsum; exauditio, admissio precum; contradictio, reputatio; consilium.

ר"ד ראָזין מפרש מענה דמשלי כ"ט י"ט מלשון התענות (אונטערווערפען), כלומר אע"פ שהעבד מבין אינו חפץ להתענות מפני קשי ערפו; לר"ק מענה דקהלת ה' י"ט הוא בינוני מבנין הפעיל.

Prv 15,1.29,19 || Job 32,3.5.

מַעֲנֵה *cs.* Mich 3,7 || Prv 16,1.

בְּמַעֲנֵה־ Prv 15,23.

לַמַּעֲנֵהוּ *suff.* Prv 16,4.

לְמַעַן

propter, eo consilio ut, ut.

י"ג ביחזקאל כ"ג כ"א לְמַעַךְ או לְמַעַן שדי נעוריך, ובנחמיה ו' י"ג לְמַעַן שָׂכוּר הוא; בדניאל ט' י"ז השבעים מוסיפין וקורין: למען עֲבָדֶיךָ, ובכ"א לְמַעַנְךָ.

Gn 12,13.18,19².24. 27,25. 37,22. 50,20 || Ex 1,11.4,5.8,6.18.9,29. 10,1.11,7.9.13,9.16,4.32.20,12.23, 12.33,13 || Lev 17,5.20,3.23,43 || Nu 15,40.17,5.27,20. 36,8 || Dt 2, 30.4,1.5,15.16. 26.30. 6,2.18. *22,7.* *23.* 8,1.2.*16.* 3. 18. 11,8.21. 12,25. *28.* 13,18. 14,23.29. *23,21.24,19.* 16,3.20.17,16.19.20. 20,18. 25,15. 27,3.29,5.8.12. 18.30,9.19. 31,12. 19 || Jos 1,7.8.3,4.4,6.24².11,20 || Jud 2,22.3,2 || 1S 15,15.17,28 || 2S 13,5 || 1R 2,3.4. 8,40.41.43.60.11, 12.13.*34.*32.36.39.12,15.15,4 || 2R 8,19. 10,19. 13,23. 22,17. 23,24 || Jes 5,19. 23,16. 28,13. 30,1.41,20. 42,21.43,10.26.44,9.45,3.4.6.48,9. 49,7. 55,5. 62,1. 63,17. 65,8. 66,5. 11² || Jer 4,14.7,10.18.*32,29.*19. 23.10,18.11,5.14,7.21.25,7. 27,10. 15.32,14.35. 35,7. 36,3. 42,6. 43,3. 44,8.29.50,34.51,39 || Ez 4,17.6,6. 11,20.12,16.19.14,5.11. 16,54.63. 19,9. 20,9.*22.*14.26².44. 21,15².20. 33. 22,6. *9.12.* 27. 23,21. 24,11. 25, 10.26,20.31,14. 36,5.30. 38,16.39, 12.40,4.46,18 || Hos 8,4 || Joel 4,6 || Am 1,13. 2,7.5,14. 9,12 || Ob 9 || Mich 6,5.16 || Hab 2,2.15 || Zach 12,7.13,4 || Ps 5,9.6,5.8,3. 9,15. 23, 3. 25,7.11. 27,11. 30,13. 44,27. 48, 12.14. 51,6. 60,7. *108,7.* 68,24. 69, 19. 78,6. 79,9. 97,8. 106,8. 21. 119, 11.71.80.101. 122,8. 9. 125,3. 130, 4.143,11 || Prv 2,20.15,24.19,20 || Job 19,29.40,8 || Dan 9,17 || Esr 9, 12 || Neh 6,13² || 1Ch 28,8 || 2Ch 6, 31.32. 33. 10,15. 21,7. 25,20. 31,4. 32,18.34,25.

וּלְמַעַן Ex 9,16.10,2 || Dt 4,40.5,16. 6,2.8,16.9,5.11,9.31,12 || 1R 11, 13.32 || 2R 19,34.*20,6* || Jes 37,35. 62,1 || Jer 44,8 || Ps 31,4.

לְמַעֲנִי *suff.* 2R 19,34.*20,6* || Jes 37,35.43,25.48,11².

לְמַעַנְךָ Dan 9,19.

הַלְמַעַנְךָ *interrog.* Job 18,4.

לְמַעַנְכֶם Dt 3,26 || Jes 43,14 || Ez 36,22.*32.*

יַעַן

propter, quia, eo quod.

השבעים קורין ביחזקאל י"ב י"ב: לְמַעַן אשר לֹא יִרְאֶה לַעַיִן והוא אֶת־הָאָרֶץ לא יִרְאֶה.

Gn 22,16 || Nu 11,20.20,12 || Dt 1, 36 || Jos 14,14 || Jud 2,20 || 1S 15, 23.30,22 || 1R 3,11.8,18. 11,11. 33. 13,21. 14,7. 13. 15. 16,2. 20,28. 36. 42. 21,20. 29 || 2R 1,16. 10,30. 19, 28. 21,11. 15. 22,19 || Jes 3,16. 7,5.8, 6. 29,13. 30,12. 37,29. 61,1. 65,12. 66,4 || Jer 5,14. 7,13. 19,4. 23,28. 25,8. 29,23. 25. 31. 35,17. 18. 48,7 || Ez 5,7. 9. 11. 12,12. 13,8. 22. 15,8. 16,36. 43. 20,16. 24. 21,9. 29². 22,19. 23,35. 24,13. 25,3. 6. 8. 12. 15. 26,2. 28,2. 6. 29,6. 9. 31,10. 34,8. 21. 35,5. 10. 36,2. 6. 13. 44,12 || Hos 8,1 || Am 5,11 || Hag 1,9² || Ps 109,16 || Prv 1,24.

יַעַן בְּיַעַן Ez 36,3.

יַעַן וּבְיַעַן Lev 26,43 || Ez 13,10.

וְעֹנָתָהּ] Ex 21,10 v. עֹנָה p. 513ᵃ]

II עָנָה] עָנִיתִי *1 perf.*

laborem conferre in rem, laborare; afflictum, depressum esse; *Ni.* opprimi, submittere se; *Pi.* opprimere, vim afferre.

בערבית הוראתו היות שפל ומשֻׁעבד. י"ג בישעיה ל"א ד' יַעֲנֶה, ורצ"ג גורס יִנּוֹעַ או יָנוּעַ.

Ps 116,10.

לַעֲנוֹת *inf. cs.* Eccl 1,13.3,10.

עָנָה] עֹנִים K. (?) *pt. pl.* Thr 4,2.

אֶעֱנֶה *1 impf.* Ps 119,67.

יַעֲנֶה *3 impf.* Jes 31,4.

יַעֲנוּ *3 impf. pl.* Zach 10,2.

נַעֲנָה] נַעֲנֵיתִי *Ni. 1 perf.* Ps 119,107.

נַעֲנֶה *pt.* Jes 53,7.

נַעֲנָה *f.* Jes 58,10.

לְעַנֹּת (= לְהֵעָנֹת) *inf. cs.* Ex 10,3.

עִנָּה *Pi. 3 perf.* Dt 22,24 || 2S 13,22 || Ez 22,11 || Ps 102,24 || Thr 3,33.

עִנָּהּ *suff.* Dt 22,29.

עִנִּיתָ *2 perf.* Ps 88,8.

עִנִּיתָנִי *suff.* Ps 119,75.

עִנִּיתָנוּ Ps 90,15.

עִנִּיתָהּ Dt 21,14.

עִנֵּיתִי *1 perf.* Ps 35,13.

וְעִנִּתִךְ *suff.* Nah 1,12.

עִנּוּ *3 perf. pl.* Jud 20,5 || Ez 22,10 || Ps 105,18 || Thr 5,11.

וְעִנּוּ Gn 15,13 || Nu 24,24.

וְעִנִּיתֶם *2 perf. pl.* Lev 16,31. *23,27.32* || Nu 29,7.

עִנִּינוּ *1 perf. pl.* Jes 58,3.

מְעַנֶּה] מְעַנַּיִךְ *pt. pl. suff.* Jes 60,14 || Zeph 3,19.

עַנֵּה *inf. abs.* Ex 22,22.

עַנּוֹת *cs.* Jes 58,5.

לְעַנֹּת Nu 30,14.

עֲנִיֶּה Thr 1,7.
עֲנִיִּם Ex 4,31.

עָנִי

afflictus, miser; pauper, egenus; mansuetus, mitis, modestus.

הסורי קורא בישעיה י׳ ל׳ עֲנִיָּה, כלומר עֲנִי לָהּ, וכן להשבעים מענין מענה (ואולי יש לגרוס עֲנִי הָעֲנָתוֹת), וריה״ל גורם עֲנַנְיָה, שם מקום (נחמיה י״א ל״ב); ובאמת גם היא כענתות בא״ץ בנימין, וגם בנוסח קדמון להשבעים מתורגמת שם Ανια; השבעים קורין ביחזקאל י״ח י״ז מֵעָוֶל (או מֵעָוֹן) ת׳ מעָני (ע׳ פסוק ח׳); י״ג בזכריה י״א ז׳ לְכְנַעֲנֵי הצאן, וכן בפסוק י״א כְּנַעֲנֵי הצאן השמרים אֹתָן, ובתהלים ע״ד י״ט: חית יוֹנָתְךָ, ומקביל אל תּוֹרֶךָ. בקצת ספרים באיוב כ״ד ד׳ עֲנְוֵי כתיב, עֲנִיֵּי קרי.

Dt 24,12.14.15 ‖ 2S 22,28 ‖ Jes 26,6.66,2 ‖ Jer 22,16 ‖ Ez 16,49. 18,12 ‖ Hab 3,14 ‖ Zeph 3,12 ‖ Zach 9,9 ‖ Ps 10,2.9². 14,6. 18,28. 22,25.34,7.35,10. 37,14. 40,18.*70,6*. 69,30. 74,21. 82,3. 86,1. 88,16. 109,16.22.140,13 ‖ Prv 15,15.22, 22.31,9 ‖ Job 24,9.14.29,12.36,15.

וְעָנִי Ez 22,29 ‖ Zach 7,10 ‖ Ps 25,16.35,10.72,12.

הֶעָנִי Dt 22,24 ‖ Jes 3,14.

לֶעָנִי Lev 19,10.*23,22* ‖ Ps 68,11 ‖ Prv 31,20 ‖ Eccl 6,8.

לְעָנִי Ps 102,1.

מֵעָנִי Ez 18,17.

לַעֲנִיֶּךָ *suff.* Dt 15,11.

עֲנִיִּים K., (cf. עֲנָוִים Q.) *pl.* Jes 3,15.32,7 ‖ Ps 9,19.12,6 ‖ Prv 30,14 ‖ Job 34,28.36,6.

וַעֲנִיִּים Jes 58,7.

הָעֲנִיִּים Jes 41,17.

עֲנִיֵּי, Q. *cs.* Jes 10,2.14,32 ‖ Am 8,4 ‖ Zach 11,7.11 ‖ Ps 72,4 ‖ Job 24,4.

עֲנִיֶּיךָ *suff.* Ps 74,19.

וַעֲנִיֶּיךָ Ps 72,2.

וַעֲנִיָּו Jes 49,13.

עֲנִיָּה *f. sg.* Jes 10,30. 51,21. 54,11.

נמיכת רוח והכנעה (דעמוט, זאנפטמוט, מילדע, העראבלאססונג); בדרז״ל גם עַנְוְתָנוּת, ובדב״א עֲנִיוּת.

Zeph 2,3 ‖ Prv 15,33.*18,12*.22,4.

וַעֲנָוָה־ (= וְעַנְוַת?) *cs.* Ps 45,5.

וְעַנְוַתְךָ *suff.* Ps 18,36.

(וַעֲנֹתְךָ v. וַעֲנוֹתְךָ =) וַעֲנֹתְךָ 2S 22,36.

עָנָו K., עָנָיו Q.

modestus, mansuetus, afflictus, miser.

Nu 12,3.

עֲנָוִים, Q. (cf. עֲנִיִּים K.) *pl.* Jes 29,19.61,1 ‖ Am 2,7 ‖ Ps 9,13.10, 12.16.22,27.25,9².34,3. 69,33.147, 6.149,4 ‖ Prv 14,21.16,19.

וַעֲנָוִים Ps 37,11.

וְלַעֲנָוִים Q. Prv 3,34.

עַנְוֵי (cf. עֲנִיֵּי Q.) *cs.* Zeph 2,3 ‖ Ps 76,10.

לְעַנְוֵי־ Jes 11,4.

עֱנוּת

afflictio, miseria, aerumna.

ע״מ דמות, וי״פ כמו צעקת עני, וכטעם ולא בזה את תפלתם, וכת״י והשבעים.

Ps 22,25.

עֳנִי, עֱנִי

afflictio, miseria.

על משקל חֳלִי וחלִי, צֳרִי וצרִי. י״ג באיוב י׳ ט״ו וּרְאֵה עניי, ובל״ו ט״ו מֵעָנְיוֹ ת׳ בְּעָנְיוֹ.

Ex 3,7 ‖ Dt 16,3 ‖ 2R 14,26 ‖ Jes 48,10 ‖ Ps 88,10.107,10 ‖ Prv 31,5 ‖ Job 30,16.27.36,8 ‖ Thr 3,1 ‖ Neh 9,9.

בָּעֳנִי 1S 1,11.

מֵעֳנִי, מֵעָנְיִי, מֵעֳנִיִ Ex 3,17 ‖ Ps 107,41 ‖ Job 36,21 ‖ Thr 1,3.

עָנְיִי *suff.* Gn 31,42. 41,52 ‖ Ps 9,14.25,18.31,8. 119,153 ‖ Job 10,15 ‖ Thr 1,9.3,19.

בְּעָנְיִי Gn 29,32 ‖ Ps 119,50.92 ‖ 1Ch 22,14(13).

עָנְיֵנוּ Dt 26,7 ‖ Ps 44,25.

עָנְיֵךְ Gn 16,11.

בְעָנְיוֹ Job 36,15.

עִנֹּתְךָ *suff.* Dt 8,2.16.

[לְעַנֹּתְךָ] לְעַנּוֹתֶךָ Jud 16,6.

עַנֹּתוֹ Ex 1,11 ‖ 2S 13,32.

לְעַנּוֹתוֹ Jud 16,5.19 ‖ 2S 7,10.

[עַנֵּה] וְעַנּוּ *imper. pl.* Jud 19,24.

וַאֲעַנֶּה 1 *impf.* 1R 11,39.

אֲעַנֵּךְ *suff.* Nah 1,12.

תְּעַנֶּה 2 *impf.* Gn 31,50 ‖ Ex 22,22.

תְּעַנֵּנִי *suff.* 2S 13,12.

וּתְעַנֵּנוּ Jes 64,11.

יְעַנֶּה 3 *impf.* Job 37,23.

וַיְעַנֵּנִי *suff.* Job 30,11.

וַיְעַנְּךָ Dt 8,3.

וַיְעַנֶּהָ Gn 34,2 ‖ 2S 13,14.

יְעַנֶּנּוּ Ps 89,23.

וַיְעַנֵּם 2R 17,20.

וַתְּעַנֶּהָ 3 *impf. f. suff.* Gn 16,6.

תְּעַנּוּ 2 *impf. pl.* Lev 16,29.

תְּעַנּוּן Ex 22,21.

יְעַנּוּ 3 *impf. pl.* Ex 1,12 ‖ Ps 94,5.

וַיְעַנּוּנוּ *suff.* Dt 26,6.

[עֻנָּה] עֻנֵּיתִי *Pu. 1 perf.* Ps 119,71.

וּמְעֻנֶּה *pt.* Jes 53,4.

עֻנּוֹתוֹ *inf. suff.* Ps 132,1.

תְּעֻנֶּה 3 *impf. f.* Lev 23,29.

[תַּעֲנֶה] תַּעֲנֵם *Hi. 2 impf. suff.* 1R 8,35 ‖ 2Ch 6,26.

הִתְעַנָּה *Hith. 3 perf.* 1R 2,26.

הִתְעַנִּיתָ 2 *perf.* 1R 2,26.

לְהִתְעַנּוֹת *inf. cs.* Esr 8,21.

וּלְהִתְעַנּוֹת Dan 10,12.

[הִתְעַנֶּה] וְהִתְעַנִּי *imper. f.* Gn 16,9.

יִתְעַנּוּ 3 *impf. pl.* Ps 107,17.

עֲנָוָה, [עַנְוָה?]

animus demissus, modestia, mansuetudo, clementia. πραΰτης, ταπεινοφροσύνη.

וְעָנָף Mal 3,19.
וַעֲנַף *cs.* Lev 23,40.
עַנְפְּכֶם (ex עֲנַף) *suff.* Ez 36,8.
וַעֲנָפֶיהָ [עֲנָפִים] *pl. suff.* Ps 80,11.

עָנֵף] וַעֲנֵפָה *f.*

ramosus.

Ez 19,10.

——v. chald.——

עָנַק°

(monili ornare, cingere), torquis instar cingere; *Hi.* donis ornare, *al.* cervici imponere.

פעל נגזר מן ענק, בארמית ובערבית צואר, וטעם ענקתמו גאוה כמו בצואר עתק, והענק תעניק תתן על צוארו, כלומר על שכמו.

עֲנָקַתְמוֹ [עֲנָקָה] *3 perf. f. suff.* Ps 73,6.
הַעֲנֵיק [הַעֲנִיק] *Hi. inf. abs.* Dt 15,14.
תַּעֲנִיק *2 impf.* Dt 15,14.

עֲנָק

collare, torques (ornamentum colli).

ע' לעיל, ויתכן שזה טעם ענקים, כענין משכמו ומעלה גבוה.

Cant 4,9.

וַעֲנָקִים *pl. I* Prv 1,9.
הָעֲנָקוֹת *pl. II.* Jud 8,26.

——v. n. pr.——

עָנַשׁ] וְעָנְשׁוּ *3 perf. pl.*

multare, punire, multam imponere.

קרוב אל אנס, ושגור בדרז"ל לענש ממון ולענש הגוף; בתדמורית ענישתא אוצר המלכות (כסף שנגבה מן הקנסות?).

Dt 22,19.

עֲנוּשִׁים [עָנוּשׁ] *pt. pass. pl.* Am 2,8.
עָנוֹשׁ *inf. abs.* Ex 21,22.
עֲנוֹשׁ *cs.* Prv 17,26.
בַּעֲנָשׁ־ [בַּעֲנֹשׁ] Prv 21,11.
וַיַּעֲנֹשׁ *3 impf.* 2Ch 36,3.
נֶעֱנָשׁוּ [נֶעֶנְשׁוּ] *Ni. 3 perf. pl.* Prv 27,12.

וְהֶעָנָן Nu 12,10 ‖ 2R 8,10 ‖ Ez 10,3.
בֶּעָנָן Gn 9,13.14.16 ‖ Ex 16,10.34,5 ‖ Lev 16,2 ‖ Nu 11,25 ‖ Ez 1,28.32,7 ‖ Ps 78,14 ‖ Thr 3,44.
וּבֶעָנָן Dt 1,33.
כֶּעָנָן Ez 38,9.16.
וְכֶעָנָן Jes 44,22.
עֲנַן *cs.* Ex 40,38 ‖ Lev 16,13 ‖ Ez 8,11 ‖ Job 37,11.
וַעֲנַן Nu 10,34.
כַּעֲנַן Hos 6,4.13,3.
וַעֲנָנְךָ *suff.* Nu 14,14.
עֲנָנוֹ Job 26,9.37,15.
כַּעֲנָנִים [עֲנָנִים] *pl.* Jer 4,13.

עֲנָנָה

coll. nubes.

שם הקבוץ, אספת עננים (געוואָלק).

Job 3,5.

עָנַן° II

auguria captare, divinare (ex nubibus?).

לדעת רבים מעונן, מגיד עתידות ע"י השקפה בעננים (וכטעם רֹאֶה בֶעָבִים דקהלת לפי ת"י); רז"ל נחלקו בו: י"א אחז עינים או מעביר על העינים (משרש עין), וי"א נותן עתים לרעה או לטובה (משרש עון); וי"פ מן עַנִּי בערבית המורה על הדבור מתוך האף והחוטם (נאָזלער), וכטעם חרטומים לר"ק.

וְעֹנְנִים [עֹנֵן] (al. נְ) *pt. pl.* Jes 2,6.
עֹנְנֵיכֶם (al. נְ) *suff.* Jer 27,9.
עֹנְנָה (al. נְ) *f. sg.* Jes 57,3.
וְעוֹנֵן *Pol. 3 perf.* 2R 21,6 ‖ 2Ch 33,6.
מְעוֹנֵן *pt.* Dt 18,10.
מְעֹנְנִים (al. נְ) *pl.* Dt 18,14.
וּמְעוֹנְנִים (al. נְ) Mich 5,11.
תְּעוֹנֵנוּ [תְּעוֹנְנוּ] *2 impf. pl.* Lev 19,26.

——v. ch. et n. pr.——

עָנָף] ,עֲנַף]

frons, ramus.

כמוהו בארמית וסורית.

Ez 17,8.23.31,3.

עִנְיָן

labor, negotium, res.

ענינו ידוע. כלם קמוצים לבד מן וְעִנְיַן רע.

Eccl 1,13.2,26.5,2.

הָעִנְיָן Eccl 3,10.8,16.
בְּעִנְיַן Eccl 5,13.
וְעִנְיַן *cs.* Eccl 4,8.
עִנְיָנוֹ *suff.* Eccl 2,23.

מַעֲנָה

sulcus.

בא על שני משקלים, והאחרון גם בערבית, במשנה ובתוספתא. י"פ מזה לשתי עינתם דהושע י' י'.

1S 14,14.

לְמַעֲנִיתָם [מַעֲנִית] *suff.* Ps 129,3.

מִתַּעֲנִיתִי [תַּעֲנִית] *suff.*

afflictio sui ipsius, maceratio corporis, ieiunium.

שגור בדרז"ל, וברבים תעניות.

Esr 9,5.

——v. chald. et n. pr.——

עָנַן° I

nubes facere vel colligere.

פעל נגזר מן השם עָנָן, ובדרז"ל יום המעונן (יש מאחין אותו עם גָּנַן במובן כסוי, כד"א המכסה שמים בעבים):

בְּעַנְנִי [עַנֵּן] *Pi. inf. suff.* Gn 9,14.

עָנָן

nubes.

Gn 9,14 ‖ Ex 13,21 ‖ Nu 12,5.14,14 ‖ Dt 4,11.31,15 ‖ Jes 4,5 ‖ Ez 1,4.30,3.18.34,12 ‖ Joel 2,2 ‖ Zeph 1,15 ‖ Ps 97,2.99,7 ‖ Ps 105,39 ‖ Job 7,9.26,8.38,9 ‖ Neh 9,12 ‖ 2Ch 5,13.

וְעָנָן Ex 14,24.19,16 ‖ Nah 1,3.
הֶעָנָן Ex 13,22.14,19.20.19,9.24,15.16^{2}.18.33,9.10.40,34.35.36.37 ‖ Nu 9,15.16.17^{2}.18.19.20.*21*.21^{2}.22.10,11.12.17,7 ‖ Dt 5,19.31,15 ‖ 1R 8,11 ‖ Ez 10,4 ‖ Neh 9,19 ‖ 2Ch 5,14.

וְנֶעֶנְשׁוּ [וְנֶעֱנָשׁוּ Prv 22,3.
יֵעָנֵשׁ 3 *impf.* Ex 21,22.

עֹנֶשׁ

multa, poena pecuniaria.

2R 23,33 ‖ Prv 19,19.

—v. ch.; rad. ענת v. עֵת—

עָסַס°

conculcare, premere.

כמוהו בערבית (גם בתמונת עצץ), ובדרז״ל המעסה והשם עִסָּה; וקרוב אל עָשָׂה (ע׳ הערה שם).

וְעַסּוֹתֶם 2 *perf. pl.* Mal 3,21.

עָסִיס

mustum.

יין חדש, ע״ש הדריכה והסחיטה.

Joel 1,5.4,18 ‖ Am 9,13.

וְכֶעָסִיס Jes 49,26.
מֵעֲסִיס *cs.* Cant 8,2.

———cf. עָשָׂה Pi.———

עֳפִי] עֳפָאִים *pl.*

rami et frondes arborum.

י״פ מן הסורית ܥܦܐ במובן עטיפה, כריכה וכסוי, ויש מהברין אותו עם ענף (ואולי יש להברו עם באו בעבים); ובא ברבים ע״ד פְּתָאִים, צְבָאִים.

Ps 104,12.

———v. chald.———

עָפַל°

tumidum, inflatum, superbum esse; *Hi.* superbe agere.

עניגו התנשאות וגבהות, ויש מעין הוראתו בערבית, וע׳ לקמן. י״נ הַעֲוָּל ת׳ עֻפְּלָה.

עָפַל] עֻפְּלָה *Pu.* 3 *perf. f.* Hab 2,4.
הֶעְפִּיל] וַיַּעְפִּלוּ *Hi.* 3 *impf. pl.* Nu 14,44.

עֹפֶל

tumulus, clivus; *pl.* mariscae haemorrhoidales, tumores ani.

ע״ש הגבה, וַעֲפָלִים כטעם שְׂאֵת וספחת; אמנם מת״י והשבעים משמע שהוא כמו אֹפֶל, ויהיה לפ״ז עֳפָלִים ע״ש שהיו בבית הסתרים, וכן יש לפרש מזה עֻפְּלָה דחבקוק.

Jes 32,14 ‖ Mich 4,8.

הָעֹפֶל 2R 5,24 ‖ Neh 3,27 ‖ 2Ch 27,3.
בָּעֹפֶל Neh 3,26.11,21.
לָעֹפֶל 2Ch 33,14.
עֳפָלִים K., טְחֹרִים Q. *pl.* 1S 5,9.
בַּעֳפָלִים K., בַּטְּחֹרִים Q. 1S 5,6.12.
וּבַעֳפָלִים K., וּבַטְּחֹרִים Q. Dt 28,27.
עָפְלֵי K., טְחֹרֵי Q. *cs.* 1S 6,4.
עָפְלֵיכֶם K., טְחֹרֵיכֶם Q. *suff.* 1S 6,5.

—עַפְעַפַּיִם v. עוּף I p. 513b—

עָפַר°] וְעִפַּר *Pi.* 3 *perf.*

pulvere conspergere (denom. ex עָפָר).

פעל נגזר מן השם עָפָר.

2S 16,13.

עָפָר

pulvis, cinis, humus sica, lutum, argilla, caementum; terra, orbis terrarum; sepulcrum.

אח אל אֵפֶר ונרדף אל אשפה, חֹמֶר חול וטִיט ואל אדמה וארץ (וזה טעם אין על עפר משלו), וכמוהו בשפת כנען, סורית, ערבית ואשורית.

Gn 2,7.3,19.18,27.26,15 ‖ Dt 32,24 ‖ Jos 7,6 ‖ Jes 2,19.25,12.26,5.19.47,1.65,25 ‖ Ez 24,7.27,30 ‖ Mich 1,10.7,17 ‖ Hab 1,10 ‖ Ps 22,30.30,10.72,9.103,14 ‖ Job 2,12.7,5.10,9.17,16.19,25.20,11.21,26.22,24.30,6.34,15.38,38.39,14.41,25.42,6 ‖ Thr 2,10 ‖ Dan 12,2.

וְעָפָר Gn 3,14 ‖ Lev 14,42 ‖ Dt 28,24.
הֶעָפָר Lev 14,41 ‖ Nu 5,17 ‖ 1R 16,2.18,38 ‖ Eccl 3,20².12,7 ‖ Neh 8,34.
וְהֶעָפָר Neh 4,4.
בֶּעָפָר Lev 17,13 ‖ 2S 16,13 ‖ Jes 2,10 ‖ Job 4,19.16,15.49,13 ‖ Thr 3,29.
וּבֶעָפָר Job 14,8.
כְּעָפָר Ps 18,43.
כֶּעָפָר (Jes 41,2 כְּעָפָר) 2R 13,7 ‖ Jes 41,2 ‖ Zeph 1,17 ‖ Zach 9,3 ‖ Ps 78,27 ‖ Job 27,16.30,19.
לֶעָפָר Dt 9,21 ‖ 2R 23,6.15.
לֶעָפָר Ps 7,6.44,26.119,25 ‖ Job 7,21.
מֵעָפָר 1S 2,8 ‖ Jes 52,2 ‖ Ps 113,7 ‖ Job 5,6.28,2.
וּמֵעָפָר Jes 29,4² ‖ Job 8,19.
עֲפַר *cs.* Gn 13,16 ‖ Ex 8,12.13² ‖ Lev 14,45 ‖ Nu 23,10 ‖ 1R 20,10 ‖ Jes 40,12 ‖ Am 2,7 ‖ Job 14,19.
וַעֲפַר Jes 49,23.
כַּעֲפַר Gn 13,16.28,14 ‖ 2S 22,43 ‖ 2Ch 1,9.
וְלַעֲפַר־ Ps 22,16.
מֵעֲפַר Nu 19,17.
וַעֲפָרֵךְ *suff.* Ez 26,12.
עֲפָרוֹ Dt 9,21.
עֲפָרָהּ 2R 23,6 ‖ Ez 26,4 ‖ Ps 102,15.
וַעֲפָרָהּ Jes 34,9.
עֲפָרָם 2R 23,4.12 ‖ Ps 104,29.
וַעֲפָרָם Jes 34,7.
עֲפָרוֹת [עַפְרוֹת *pl. cs.* Prv 8,26.
וְעַפְרֹת Job 28,6.

עֹפֶרֶת, עוֹפֶרֶת

plumbum.

כמוהו בארמית, ערבית ואשורית, בב׳ ת׳ פ׳ (ויתכן שנקרא כן ע״ש מראה עפר, וע״כ מיהדין למין המשונה בצבעו את השם plumbago וואססערבלייא).

Jer 6,29 ‖ Zach 5,7.

וְעֹפֶרֶת, וְעוֹפֶרֶת Ez 22,18.20.27.12 ‖ Job 19,24.
הָעֹפֶרֶת, הָעוֹפֶרֶת Nu 31,22 ‖ Zach 5,8.
כַּעוֹפֶרֶת Ex 15,10.

עֹפֶר] לְעֹפֶר

hinnuleus cervae, caprae, dorcadis.

צְבִי או איל רך וצעיר לימים, וכן בערבית غُفْر (בשירי הספרדים עָפְרָה כנוי לאשה יפת תאר והשוקה, כיעלת חן ואילת אהבים).

Cant 2,9.*17*.8,*14*.

עֳפָרִים *pl.* Cant 4,5.7,4.

—v. n. pr.; עֵץ rad. עצה—

I °עָצַב

formare, fingere.

קרוב אל חטב והצב, ומזה עצבים ע״ד פסל, וכן בערבית הוראתו חתוך וכריתה (אולי יש לפרש מזה כל דברי יְעַצֵּבוּ, שנותנין לדברי תמונה אחרת וכונה שלא עלתה על לבי); י״מ להעצבה לעורר בה עצב והמלה, ולהרד״ק הוא דרך כנוי ת׳ לשַׂמְּחָהּ (וע׳ הערה אל עָצַב ב׳).

עִצְּבוּנִי [עִצֵּב Pi. 3 perf. pl. suff. Job 10,8.

(לְהַעֲצִבָהּ =) לְהַעֲצִבָהּ [הֶעֱצִיב Hi. inf. suff. Jer 44,19.

הַעֶצֶב interrog. [עֶצֶב

vas fictile, simulacrum, idolum.

בא על שני משקלים.

Jer 22,28.

עֲצַבִּים pl. Hos 4,17.8,4.13,2.

הָעֲצַבִּים Zach 13,2‖2Ch 24,18.

לַעֲצַבִּים Hos 14,9.

עֲצַבֵּי cs. Ps 135,15.

לַעֲצַבֵּי Ps 106,38.

עֲצַבֵּיהֶם suff. 1S 31,9 ‖ 2S 5,21 ‖ Jes 46,1 ‖ Ps 106,36.115,4 ‖ 1Ch 10,9.

עֲצַבֶּיהָ Jer 50,2‖Mich 1,7.

וְלַעֲצַבֶּיהָ Jes 10,11.

עָצְבִּי [עֹצֶב suff. Jes 48,5.

II עָצַב] 3 perf. suff. עֲצָבוֹ

dolore afficere, affligere.

יש כדוגמתו בערבית, במובן היות סר וזעף. (ויתכן שכל עיקר הוראתו היא עבודה, יגיעה ועמל, והוא גם נרדף כעמל אל און, אָוֶן, עָנִי ויגון, וע״כ נופל גם על האלילים ועבודתם, וכ״ת הירונימוס להעצבה (ad colendam eam; השבעים קורין בש״א כ׳ ג׳ כן יְעַצְּבֶנּוּ, כלומר יתן לו עצה להמלט, ובמ״א א׳ ו׳ ולא עֲצָרוֹ אביו.

1R 1,6.

וַעֲצוּבַת [עָצוּב pt. pass. f. cs. Jes 54,6 (נס״א).

עָצְבִּי [עֲצֹב inf. suff. 1Ch 4,10.

נֶעֱצַב, נֶעֱצָב Ni. 3 perf. 1S 20,34‖2S 19,3.

יֵעָצֵב 3 impf. 1S 20,3 ‖ Eccl 10,9.

תֵּעָצְבוּ, תֵּעָצֵבוּ 2 impf. pl. Gn 45,5‖Neh 8,10.11.

וְעִצְּבוּ [עִצֵּב Pi. 3 perf. pl. Jes 63,10.

יְעַצֵּבוּ [יְעַצְּבוּ 3 impf. pl. Ps 56,6.

יַעֲצִיבוּהוּ [הֶעֱצִיב Hi. 3 impf. pl. suff. Ps 78,40.

וַיִּתְעַצֵּב [הִתְעַצֵּב Hith. 3 impf. Gn 6,6.

וַיִּתְעַצְּבוּ 3 impf. pl. Gn 34,7.

עֶצֶב

labor gravis et molestus; dolor.

גם זה בא במשקלים שונים.

Prv 10,22.14,23.15,1.

בְּעֶצֶב Gn 3,16.

הָעֲצָבִים pl. Ps 127,2.

וַעֲצָבֶיךָ suff. Prv 5,10.

עֹצֶב Ps 139,24. בְּעֹצֶב 1Ch 4,9.

מֵעָצְבְּךָ suff. Jes 14,3.

עַצָּב v. עָצֵב] עַצְּבֵיכֶם pl. suff.

laborans, operarius, al. labores.

להרד״ק משקלו עָצֵב, והדגש לתפארת הקריאה; והטעם תנגשו את העובדים והעמלים אצלכם, ולא תתנו להם לשבות ולנוח ביום צומכם; לרש״י, ראב״ע ורד״ק ממון של בעלי חוב, כענין ועצביך בבית נכרי.

Jes 58,3.

עִצָּבוֹן] בְּעִצָּבוֹן

labor gravis et molestus; molestiae.

טעם עצבונך והרונך כמו עצבון הרונך.

Gn 3,17.

וּמֵעִצְּבוֹן cs. Gn 5,29.

עִצְּבוֹנֵךְ suff. Gn 3,16.

עַצֶּבֶת] עַצֶּבֶת

dolor, afflictio.

י״ג בתהלים ומחבש לעצמותם.

Prv 10,10.

וּבְעַצְּבַת־ cs. Prv 15,13.

עַצְּבֹתָי (תַ) [עַצָּבוֹת pl. suff. Job 9,28.

עַצְּבוֹתָם Ps 16,4.

לְעַצְּבוֹתָם Ps 147,3.

לְמַעֲצֵבָה [מַעֲצֵבָה Jes 50,11.

——v. ch. et n. pr. יַעְבֵּץ——

מַעֲצָד

securis, ascia.

ברב לשונות בני שם שרש עצד הוראתו כריתה, ואה אל הַצְדָא (קציר) בארמית.

Jes 44,12.

בַּמַּעֲצָד Jer 10,3.

עֵץ

arbor, lignum, patibulum (rad. עצה).

כמוהו בערבית, שבאית, כושית ואשורית, ובארמית, ע״ד עמר, צמר, עאן, צאן אָע ת׳ עָע (שרשו עצה, ויתכן שהוא קרוב אל עצם, ע״ש החזק) ת׳ בְּכֹל עֲצֵי בְרוֹשִׁים דש״ב ו׳ ה׳ יש לקרוא בְּכָל־עֹז וּבְשִׁירִים, כבדה״א י״ג ח׳, וכעין שתרגמו השבעים; יונתן תרגם כימי העץ דישעיה ס״ה כ״ב אילן דחיי, וכ״ת השבעים: τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς; בכל נוסחאות הקדמונים בדהי״ב ג׳ ה׳ עֵץ ברושים, ולא עֲצֵי. ע׳ הערה אל לָהֶם.

Gn 1,11.29. 2,9.16. 3,1.2.8. 24. 40,19 ‖ Ex 9,25.15,25.31,5.*35,33* ‖ Lev 11,32. 14,6.51. 15,12. 19,23. 23,40[2] ‖ Nu 13,20.19,6.31,20.35,18 ‖ Dt 4,28.10,1.12,2.16,21.20,19.20[2]. 21,22. 22,6. 28,36.*64*. 29,16‖2S 5,11 ‖ 1R 6,15.14,23 ‖ 2R 3,19.25.6,6.16,5.*17,10*.19,18‖Jes 10,15.19. 37,19. 40,20. 44,19. 23. 45,20.56,3.57,5 ‖ Jer 2,20.*3,6.13*. 7,20.10,3.8.11,19.17,2. 28,13 ‖ Ez 6,13.15,2[2].3.6.17,24[4].20,28.32.21,3.15.31,8.34,27.37,16[3].19[2]. 41,16. 22.25.47,7.12‖Joel 2,22 ‖ Hag 1,8 ‖ Ps 74,5.105,23.148,9 ‖ Prv 3,18. 11,30.15,4 ‖ Eccl 2,5.11,3 ‖ Esth 2,23.5,14 ‖ Neh 8,4.15[2].10,36.38‖2Ch 3,5.28,4.

וְעֵץ Gn 1,12.2,9[2]‖Lev 14,4.*49*.26,4.20 ‖ 2S 21,19.23,7 ‖ Jes 41,19 ‖ Hag 2,19‖Prv 13,12‖Neh 9,25 ‖ 1Ch 20,5.

וְעֵץ Q., וְחֵץ K. 1S 17,7.

וָעֵץ 1Ch 22,15(14).

הָעֵץ Gn 1,29. 3,3. 6[2].11.12.17.18, 4.8.23,17 ‖ Ex 10,5.15 ‖ Lev 27,

30‖Nu 19,5^{2} ‖ Dt 21,23 ‖ Jos 2,6. 8,29^{2}‖ 2R 12,12 ‖ Jes 65,22 ‖ Jer 3,9 ‖ Ez 36,30 ‖ Eccl 11,3 ‖ Esth 5,14.6,4.7,9.10.8,7.9,13.25.

בָּעֵץ Ex 10,15‖Thr 5,13.

בְּעֵץ Ez 15,6.

וּבָעֵץ Lev 14,52.

כָּעֵץ Job 19,10.24,20‖Thr 4,8.

כְּעֵץ Ps 1,3‖Jer 17,8.

לָעֵץ Jer 2,27 ‖ Hab 2,19 ‖ Job 14,7.

לְעֵץ Ez 37,17.19‖Job 41,19.

מֵעֵץ Gn 3,22‖Hab 2,11.

וּמֵעֵץ Gn 2,17.

עֵצְךָ *suff.* Dt 28,42.

בְּעֵצוֹ Hos 4,12.

עֵצָהּ Dt 20,19.

עֵצִים *pl.* Lev 1,7.4,12.6,5 ‖ Nu 15,32.33 ‖ Dt 19,5 ‖ Jos 9,21.*27*. 23.10,26 ‖ Jud 9,48 ‖ 1R 5,20.17, 10.12‖2R 12,13.*22,6*‖Jes 44,13‖ Jer 5,14.7,18.46,22 ‖ Ez 39,10 ‖ Prv 26,20‖Eccl 2,6.10,9‖ Neh 2, 8‖1Ch 14,1‖2Ch 2,8.15.

וְעֵצִים Jes 30,33‖Prv 26,21‖1Ch 22,14(13)‖2Ch 34,11.

הָעֵצִים Gn 22,9‖Lev 1,8.*12.17*.3, 5‖Jos 10,26.27‖ Jud 9,8.9.*11.13*. 10.12.14.15 ‖ 1R 5,13.32.18,23^{2}. 33^{2}.34.38‖2R 6,4‖Jes 60,17 ‖ Ez 24,10.37,20 ‖ Neh 10,35. 13,31 ‖ 2Ch 2,9.

וְהָעֵצִים Gn 22,7‖1Ch 29,2.

בְּעֵצִים Zach 12,6.

וּבָעֵצִים Ex 7,19‖2Ch 2,13.

לָעֵצִים Gn 22,9 ‖ 2S 24,22 ‖ 1Ch 21,23.29,2.

עֲצֵי *cs.* Gn 6,14. 22,3.6 ‖ Ex 25, 10.13.*27,6.37,4*.23.28.*30,5.37,15*. *28.38,6*.26,15.*36,20*.26. 27,1.30,1. 35,24.36,31. 37,1.10.25.38,1 ‖ Dt 10,3‖1S 6,14‖2S 6,5 ‖ 1R 5,24.6, 23.31.32.33.34.10,11.12^{2} ‖ Jes 7, 2.55,12‖ Ez 17,24.31,4.5.9.14.15. 16.18 ‖ Joel 1,12. 19 ‖ Ps 96,12. 104,16‖Cant 4,14‖Esr 3,7 ‖ 1Ch 16,33.22,4(3) ‖ 2Ch 2,7^{2}.3,5.9,10. 11.

וַעֲצֵי Ex 25,5. *35,7* ‖ 2S 5,11 ‖ 1R 5,24‖1Ch 14,1.22,4(3).

בַּעֲצֵי Jud 6,26 ‖ 1R 5,22. *9,11*. 6, 10 ‖ Jes 44,14 ‖ Ez 15,2.31,18 ‖ Cant 2,3.

וּבַעֲצֵי 1R 5,22.*9,11*.

מֵעֲצֵי Cant 3,9.

עֵצֵינוּ *suff.* Thr 5,4.

עֵצֶיךָ Dt 29,10.

וְעֵצַיִךְ Ez 26,12.

עֵצָיו Lev 14,45‖Zach 5,4.

עֵצֶיהָ 1R 15,22‖2Ch 16,6.

עֵצָה (Orient. עֵצָה)

lignum (coll.)

שם הקבוץ (געהאָלץ), כמו ענן ועננה, וכ״ת יונתן, ולמדנחאי עֵצָה בכנוי, וכ״ת השבעים. ע׳ הערה אל עֵצָה (שרש יעץ).

Jer 6,6.

עָצָה°] עֹצֶה *pt.*

firmare, claudere, comprimere.

כמוהו בערבית ובכושית במובן סגירה, וכמו עֹצֵם עיניו דישעיה ל״ג ט״ו (יש מחברין אותו עם יעץ, ע׳ תהלים ל״ב ח׳).

Prv 16,30.

— cf. עָצַם III —

עָצֶה] הֶעָצֶה

spina dorsi s. *vertebra caudae.*

ת״י שדרתא (כמו עצם, או מפני שחוליותיה כעין), לחז״ל כליות שיועצות, ומקרוביו בערבית נראה שהוא חלק התחתון מן השדרה שבתוך הזנב.

Lev 3,9.

— עֵצָה consilium v. יָעַץ —

עָצַל°

inertem esse, cunctari.

ענינו התרשלות והתרפות, וכמוהו בסורית (בטי״ת ת׳ צד״י) ובערבית (בט׳ רפויה).

נֶעֱצַל] תֵּעָצְלוּ *Ni. 2 impf. pl.* Jud 18,9.

עָצֵל

iners, piger.

(יש מי שאומר שעיקר שרשו צֵל, וכדרך שבא ברומית umbra גם על המנוחה והבטלה, והעצל יִכָּנֶה homo umbraticus).

Prv 6,6.9.13,4.15,19.19,24.*26,15*. 20,4.21,25.22,13. 24,30. 26,13.16.

וְעָצֵל Prv 26,14.

הֶעָצֵל Prv 10,26.

עַצְלָה

inertia, pigritia.

Prv 19,15.

עַצְלוּת Prv 31,27.

עֲצַלְתַּיִם] בַּעֲצַלְתַּיִם *du.*

טעם רבוי הזוגי על שתי הידים.

Eccl 10,18.

I עָצַם] וְעָצַם

fortem, potentem esse, fieri; valere numero, numerosum esse.

נאמר על החוק בכמות ואיכות, וכמוה בשפת צור ובערבית (בט׳ רפויה), ונגזר מן השם עָצָם (ע׳ הערה אל עָצַם ג׳).

Dan 8,24.11,23.

עָצַמְתָּ *2 perf.* Gn 26,16.

עָצְמוּ, עָצְמוּ Jes 31,1 ‖ Jer 5,6. 15,8.30,14.15 ‖ Ps 38,20.40,6.13. 69,5.139,17.

עֲצֹם] וּכְעָצְמוֹ *inf. suff.* Dan 8,8.

וַיַּעַצְמוּ *3 impf. pl.* Ex 1,7.20.

הֶעֱצִים] וַיַּעֲצִמֵהוּ *Hi. 3 impf. suff.* Ps 105,24.

עֹצֶם] וְעָצְם

robur, *corpus.*

טעם עָצְמִי קִבּוּץ העצמות (נעביין), כלומר גוף.

Dt 8,17.

בְּעֹצֶם Job 30,21.

עָצְמִי *suff.* Ps 139,15.

עָצְמָה

robur; multitudo.

השבעים והסורי קורין בנחום עצמה בכנוי, וממשקל עֹצֶם.

Jes 40,29‖Nah 3,9.

בְּעָצְמַת *cs.* Jes 47,9.

עָצוּם

fortis, potens, validus; numerosus, copiosus.

שעור הכתוב במדבר כ״ב ו׳ ומקנה רב ועצום היה וגו׳, וי״מ שלבני גד היה מקנה עצום מאד, כלומר עוד יותר מאשר לבני ראובן, וע״כ הקדימם הכתוב להלן לפני בני ראובן.

Nu 22,6.32,1 ‖ Dt 9,14.26,5 ‖ Jes 60,22 ‖ Joel 1,6.2,5.11 ‖ Mich 4, 7 ‖ Ps 35,18 ‖ Prv 30,26.

וְעָצוּם Gn 18,18 ‖ Ex 1,9 ‖ Nu 14, 12 ‖ Joel 2,2 ‖ Dan 11,25.

עֲצוּמִים, עֲצֻמִים *pl.* Jes 53,12 ‖ Mich 4,3 ‖ Zach 8,22 ‖ Ps 135,10 ‖ Prv 18,18 ‖ Dan 8,24.

וַעֲצוּמִים, וַעֲצֻמִים Dt 4,38.7,1.9, 1.11,23 ‖ Jos 23,9 ‖ Am 5,12 ‖ Prv 7,26.

הָעֲצוּמִים Jes 8,7.

[עֲצוּמִים] **בַּעֲצוּמָיו** *pl. t. suff.*

vires, potentia.

שם ע״מ בתולים, נעורים, עלומים.

Ps 10,10.

[עֲצֻמוֹת] **עֲצֻמוֹתֵיכֶם** *pl. t. suff.*

(al. [עֲצֻמוֹת] עֲצֻמֹתֵיכֶם)

robora: argumenta firma.

ראיות חזקות ומוכיחות, ובדרז״ל שנים שמתעצמין בדין; ומזה גם בין עצומים יפריד דמשלי.

Jes 41,21.

[תַּעֲצֻמָה] **וְתַעֲצֻמוֹת** *pl. t.*

vires, potestas.

Ps 68,36.

עָצַם° II

denom. ossa confringere v. arrodere.

פעל נגזר מן השם עֶצֶם, כפעל גָּרַם מן גרמא בארמית (ועצמותיהם יגרם).

[עִצֵּם] **עִצְּמוֹ** *Pi. suff.* Jer 50, 17.

עֶצֶם, עֶצֶם

os; corpus; corpus nudis ossibus cohaerens; *ipse.*

כמוהו בערבית; עצם אדם לפי הפשט שלד (גערִיפפע, סקעלעט); וטעם בעצם היום הזה באותו היום גופא, ושגור בדרז״ל הוא בעצמו. וי״נ ביחזקאל כ״ד ה׳ דור הָעֲצָמִים; בתהלים ו׳ ג׳: כי נִבְהֲלוּ עֲצָמָי; רש״א הרכשוב מפרש אספר כל עצמותי (כ״ב י״ח) הנני מספר לדם תקפי וחזקי, והם מתלוצצים עלי; אדמו עצם מפנינים יש לפרש כמו מעצם פנינים, וכטעם כעצם השמים לטהר; וי״נ באיוב ז׳ ט״ו: מָוֶת מֵעַצְבוֹתָי.

Gn 2,23 ‖ Lev 23,14 ‖ Jos 10,27 ‖ Ez 2,3.24,2.37,7.39,15 ‖ Prv 15, 30 ‖ Thr 4,7.

וְעֶצֶם Ex 12,46 ‖ Nu 9,12.

בְּעֶצֶם Gn 7,13.*17,23.26* ‖ Ex 12, 17.*41.51* ‖ Lev 23,21.*28.29.30* ‖ Nu 19,16 ‖ Dt 32,48 ‖ Jos 5,11 ‖ Ez 24,2.*40,1* ‖ Job 21,23.

בְּעָצֶם Nu 19,18.

וּכְעֶצֶם Ex 24,10.

[לָעֶצֶם] **לָעָצֶם** Prv 16,24.

עַצְמִי *suff.* Gn 29,14 ‖ 2S 19,13. 14 ‖ Ps 102,6 ‖ Job 19,20.

וְעַצְמִי Job 30,30.

עַצְמְךָ 2S 5,1 ‖ 1Ch 11,1.

עַצְמְכֶם Jud 9,2.

עַצְמוֹ Ez 37,7 ‖ Job 2,5.

עַצְמָם Thr 4,8.

עֲצָמִים *pl. I.* Ez 24,4 ‖ Am 6,10.

הָעֲצָמִים Ez 24,5.

כַּעֲצָמִים Eccl 11,5.

עֲצָמַי, עֲצָמָי *suff.* Ps 6,3.32,3 ‖ Job 30,17.

וַעֲצָמַי Ps 31,11.

בַּעֲצָמַי Hab 3,16 ‖ Ps 38,4.

מֵעֲצָמַי Gn 2,23.

עֲצָמֵינוּ Ps 141,7.

עֲצָמָיו Jeb 33,19.40,18.

עֲצָמֶיהָ Ez 24,5.

לַעֲצָמֶיהָ Jud 19,29.

עֲצָמוֹת *pl. II* Ez 37,1.7 ‖ Ps 51, 10 ‖ Prv 14,30.

הָעֲצָמוֹת 2R 23,16 ‖ Ez 37,3.4[2]. 11.

וְהָעֲצָמוֹת Ez 24,10.

וּבַעֲצָמוֹת Job 10,11.

לַעֲצָמוֹת Ez 37,5.

עַצְמוֹת *cs.* Ex 13,19 ‖ Jos 24,32 ‖ 2S 21,12.*13*[2].13.14.23,14.18.20 ‖ Jer 8,1[5] ‖ Am 2,1 ‖ Ps 53,6.

וְעַצְמוֹת 1R 13,2 ‖ 2Ch 34,5.

בְּעַצְמוֹת 2R 13,21.

עַצְמוֹתַי, עֲצָמֹתַי *suff.* Gn 50,25 ‖ Ex 13,19 ‖ 1R 13,31 ‖ Jes 38,13 ‖ Jer 23,9 ‖ Ps 22,15.18.35, 10 ‖ Job 4,14 ‖ Thr 3,4.

וְעַצְמוֹתַי Ps 102,4.

בְּעַצְמוֹתַי, בַּעֲצָמֹתַי Jer 20, 9 ‖ Ps 42,11 ‖ Thr 1,13.

מֵעַצְמוֹתָי Job 7,15.

עַצְמוֹתֵינוּ Ez 37,11.

וְעַצְמֹתֶיךָ Jes 38,11.

לְעַצְמוֹתֶיךָ Prv 3,8.

עַצְמוֹתֵיכֶם Ez 6,5.

וְעַצְמוֹתֵיכֶם Jes 66,14.

עַצְמוֹתָיו, עַצְמֹתָיו 1R 13,31 ‖ 2R 23,18 ‖ Ps 34,21 ‖ Job 20,11.21, 24.33,21.

בְּעַצְמוֹתָיו Ps 109,18 ‖ Prv 12,4.

עַצְמוֹתָם Ez 32,27 ‖ Mich 3,2.

עַצְמוֹתֵיהֶם, עַצְמֹתֵיהֶם 1S 31, 13 ‖ Mich 3,3 ‖ 1Ch 10,12.

וְעַצְמֹתֵיהֶם Nu 24,8.

III [עָצַם] וְעֹצֵם *pt.*

nectere, claudere, obstipare (cf. עָצָה).

עניננו סגירה, וכמוהו בסורית ובערבית בהפך אתון עמיץ, וכן במשנה דשבת: אין מעמצין את המת, ולגירסת הערוך מאמצין (ויש לישב כל שרש עצם על ענין סגירה והתלכדות, לפי שכל דבר שחלקיו מחוברים ומהודקים יחדו בקשר אמיץ יתעצם ויתקשה ויחזק).

Jes 33,15.

[עִצֵּם] **וַיְעַצֵּם** *Pi. 3 impf.* Jes 29,10.

———v. n. pr.———

[עֹורֵר עֵץ חֲנִיתוֹ: 2S23,8 עֲדִינוֹ הָעֶצְנִו°]

עָצַר

claudere, excludere; cohibere, detinere; coercere imperio, imperare; facultatem habere ad alqd.

יש מעין הוראתו בארמית, סורית, כושית וערבית במובן להיצה וכבוש, ועצירת גשמים בדרז״ל ידוע.

Gn 20,18 ‖ 2Ch 13,20.

וְעָצַר Dt 11,17.

עֲצָרַנִי *suff.* Gn 16,2.

עֲצַרְתִּי *1 perf.* Dan 10,8.*16*.

וְעָצַרְתִּי Jes 66,9.

עָצְרוּ *3 perf. pl.* Job 29,9‖2Ch 20,37.

עָצֻר ,עָצוּר ,עָצוּר *pt. pass.* Dt 32,36‖1R 44,10‖2R 14,26‖Jer 20,9.33, 1.*39,15*.36,5 ‖ Neh 6,10 ‖ 1Ch 12,1.

וְעָצוּר 1R 21,21‖2R 9,8.

עֲצֻרָה־ *f.* 1S 21,6.

עָצֹר *inf. abs.* Gn 20,18.

וַעֲצֹר *cs.* Job 4,2.

לַעֲצֹר 2Ch 22,9.

אֶעֱצֹר *1 impf.* 2Ch 7,13.

תַּעֲצָר־ [תַּעֲצֹר *2 impf.* 2R 4, 24.

תַּעְצְרֵנִי *suff.* Jud 13,16.

יַעֲצֹר ,יַעֲצָר־ *3 impf.* 1S 9,17‖Job 12,15‖2Ch 2,5.14,10.

יַעַצָרְכָה *suff.* 1R 18,44.

וַיַּעְצְרֵהוּ 2R 17,4.

תַּעֲצֹר *3 impf. f.* Dan 11,6.

נַעֲצֹר *1 impf. pl.* 1Ch 29,14.

נַעְצְרָה־ Jud 13,15.

נֶעְצָר [נֶעֱצָרָה *Ni. 3 perf. f.* Nu 17,15.

נֶעְצָר *pt.* 1S 21,8.

בְּהֵעָצֵר *inf. cs.* 1R 8,35‖2Ch 6, 26.

וְתֵעָצַר *3 impf. f.* 2S 24,21 ‖ 1Ch 21,22.

וַתֵּעָצַר Nu 17,13.25,8‖2S 24,25‖Ps 106,30.

עֶצֶר

imperium, *al.* opes.

לד״ק ואין מוסב גם על יורש עצר, וע״כ עלו לרשתה, ויש מסרסין וקורין: ואין יורש עצר מכלים דבר (מַכְלִיא מִדְּבָר) בארץ (יונתן קורא יורש צעיר, והשבעים אֹצָר!).

Jud 18,7.

עֹצֶר] וְעֹצֶר

conclusio, cohibitio; oppressio, vexatio.

אולי יש לפרש עֹצֶר רחם מליצה לממשלת התאוה לנשים, וכאלו הרחם הוא המושל והרודה, ור׳ יוסף הלוי גורם ועצר רַחֵם, כלומר האכזריות לא תשבע נקם.

Prv 30,16.

מֵעֹצֶר Jes 53,8‖Ps 107,39.

מַעְצָר

cohibitio, impedimentum.

Prv 25,28.

מַעְצוֹר 1S 14,6.

עֲצָרָה

concio, coetus; concio populi solemnis (tempus clausum).

2R 10,20‖Joel 1,14.*2,15*.

וַעֲצָרָה Jes 1,13.

עֲצֶרֶת ,עֲצֶרֶת

term. tech. concionis solemnis die septimo Paschae et octavo Tabernaculorum festi convocatae.

Lev 23,36 ‖ Nu 29,35 ‖ Dt 16,8 ‖ Jer 9,1‖Neh 8,18‖2Ch 7,9.

בְּעַצְּרֹתֵיכֶם *pl. suff.* Am 5,21.

עָקַב

circumvenire, fallere. *Pi.* retinere, retardare.

פעל נגזר מן עָקֵב, כף הרגל, ע״ש עקמימותה וכפיפותה, ונאמר על התרמית ע״ד עָוַת ועִקֵּשׁ, או ע״ד רָגַל מן רגל (הינטערגעהען = איבערליסטען); ונאמר על גדוד הארב כטעם ובקרבם ישימו ארבם. יְעַקְּבֵם בא בהשאלה, לא יאחזם בעקב, כלומר לא יעצרם; ויש מיחדין לו הוראת עִכֵּב שבדרז״ל.

Hos 12,4.

עָקוֹב *inf. abs.* Jer 9,3.

יַעְקֹב *3 impf.* Jer 9,3.

וַיַּעְקְבֵנִי *suff.* Gn 27,36.

יְעַקְּבֵם [עִקֵּב *Pi. 3 impf. suff.* Job 37,4.

עָקֵב

calx pedis, *pl.* vestigia; *met.* agmen extremum; insidiator, supplantator.

י״ג בבראשית: והוא יָגֻד עָקֵבָם בחבור המ״ם של מֵאשר, ובתהלים מ״ט ו׳, ע״פ תרגום הירונימוס, עֲקֵבַי, מן שה״ת עָקֹב (הדגש ברבים בא לתפארת הקריאה כעֲשָׁבוֹת וכדומה).

Gn 3,15.49,19‖Ps 41,10.

בְּעָקֵב Job 18,9.

בַּעֲקֵב *cs.* Gn 25,26.

עֲקֵבוֹ *suff.* Jos 8,13.

עִקְּבֵי [עֲקֵבִים *pl. I cs.* Gn 49, 17‖Jud 5,22.

בְּעִקְּבֵי Cant 1,8.

עֲקֵבַי *suff.* Ps 49,6.56,7.

עֲקֵבַיִךְ [עֲקֵבַיִךְ Jer 13,22.

עִקְּבוֹת *pl. II cs.* Ps 89,52.

וְעִקְּבוֹתֶיךָ *suff.* Ps 77,20.

עָקְבָה] בְּעָקְבָה

insidiae, fraus.

ת״י בחוכמתא, כלומר בערמה ומזמה (בדרז״ל בא עליו בעקיפין).

2R 10,19.

עָקֹב

locus acclivis s. tortuosus; fraudulentus, fallax; plenus s. notatus vestigiis.

י״מ עקבה מדם כטעם נארבה לדם, ולד״א שנראו בה עקבות ורשמי דם, ורז״ל פירשוהו בהוראת לכלוך, כעקיבת יין בירושלמי (תיאודוציון קורא עֲקֻבָּה בְּדָם, והשבעים קורין עֹקֶבֶת (עֹבֶרֶת מָיִם!!!).

Jer 17,9.

הֶעָקֹב Jes 40,4.

עֲקֻבָּה *f.* Hos 6,8.

עֵקֶב

merces; in praemium; propter, propterea quod, quia; usque ad finem, perpetuo.

יש מעין הוראתו בצורית, סורית וערבית, על הגמול והשכר המשתלם לבסוף, ובא כתה״פ במובן בעקבות, לרגלי (אולי עֵקֶב דתהלים קי״ט, ל״ג וקי״ב איזה סמן בנגינה ושיר, כסלה הבא בסוף הפסוקים?).

Gn 22,18.26,5 ‖ Nu 14,24 ‖ Dt 7, 12.8,20‖2S 12,6.10‖Jes 5,23‖Am 4,12‖Ps 19,12.40,16.70,4.119,33. 112‖Prv 22,4.

———v. n. pr.———

עָקַד] וַיַּעֲקֹד *3 impf.*

ligare, vincire.

כדוגמתו בסורית, ערבית וכושית, ושגור בדרז״ל עם השם עֲקֵדָה, וקרוב אל אגד. יש מחברין לזה בית־עֵקֶד הָרֹעִים דמ״ב י״ב י״ד לת״י בית כנישת רעיא, ולר״י קמחי שעוקדים שם הצאן, ולהשבעים שעצ״פ (ע׳ חלק השמות).

Gn 22,9.

עָקֹד

strictus, virgulatus; versicolor in pedibus.

Gn 30,40.

עֲקֻדִּים *pl.* Gn 30,39.31,8².10.*12*.

הָעֲקֻדִּים Gn 30,35.

—v. n. pr.; בֵּית־עֵקֶד הָרֹעִים—

עקה [rad. מַעֲקֶה

lorica, qua tectum cingitur, ne quis delabatur.

הוראת הפעל عقا בערבית עצירה והסימה (יש מחברין אותו עם עוק ועקה, כאשר יֵאָמֵר ברוסית перúла מן הפעל перéть).

Dt 22,8.

—עָקָה v. עוק—

עָקֵל°

volvere, pervertere.

כמוהו בסורית ובערבית, ובמשנה דבכורות (ו׳ ז׳) הָעִקֵּל, מי שאבריו עקומים (וקרוב אל עָגֹל).

[עָקַל] מְעֻקָּל *Pu. pt.* Hab 1,4.

[עֲקַלְקַל] עֲקַלְקַלּוֹת *pl. f.*

tortuosus, curvus.

ע״מ ירקרק, אדמדם וכדומה (ובמליצת הז״ל: „הלב ידע אם לעקל אם לעקלקלות״).

Jud 5,6.

עֲקַלְקַלּוֹתָם *suff.* Ps 125,5.

עֲקַלָּתוֹן

ננזר מן שם עֲקַלָּה.

Jes 27,1.

[עָקַר]° לַעֲקוֹר *inf. cs.*

evellere, eradicare, extirpare; *Ni.* everti; *Pi.* pedum nervos succidere equo (νευροκοπεῖν).

הוראתו ידועה, ולד״ק ננזר מן עיקר, שרש, בארמית, ומורה גם בקל על ההפך (וכן סֵרֵס כמו שרש וכטעם עקר).

Eccl 3,2.

[נֶעֱקַר] תֵּעָקֵר *Ni. 3 impf. f.* Zeph 2,4.

עִקֵּר *Pi. 3 perf.* Jos 11,9.

עִקְּרוּ *3 perf. pl.* Gn 49,6.

תְּעַקֵּר *2 impf.* Jos 11,6.

וַיְעַקֵּר *3 impf.* 2S 8,4 ‖ 1Ch 18,4.

[עֵקֶר] לְעֵקֶר

surculus succisus et tradux; *met.* alienigena.

לדעת החדשים נצר ממשפחת גר ומיוצאי חלציו.

Lev 25,47.

עָקָר

sterilis.

Dt 7,14.

עֲקָרָה *f.* Gn 11,30.25,21.29,31 ‖ Jud 13,2.3 ‖ 1S 2,5 ‖ Jes 54,1 ‖ Job 24,21.

וַעֲקָרָה Ex 23,26 ‖ Dt 7,14.

עֲקֶרֶת *cs.* Ps 113,9.

—v. ch. et n. pr.—

[עַקְרָב] וְעַקְרָב

scorpio; flagellum, scutica aculeis obsita.

כמוהו בסורית, ערבית, כושית ואשורית, ומצוי בדרז״ל, ובהשאלה אל קוצים וברקנים (ע׳ שופטים ח׳ ז׳), ובמשנה עקרבנין, מין עשב מר (עירובין ב׳ ו׳)

Dt 8,15.

עַקְרַבִּים *pl.* Ez 2,6.

בַּעַקְרַבִּים 1R 12,11.*14* ‖ 2Ch 10,11.*14*.

—v. n. pr. מַעֲלֵה־עַקְרַבִּים—

עָקַשׁ°

contorquere, pervertere.

בערבית عقس נאמר על הפיכה ושזירה (וקרוב במקצתו אל עקב, עקל ועקם בארמית, ואולי גם אל עכס); י״ג וַיַּעְקְשֵׁנִי או וַיַּעֲקִישֵׁנִי ת׳ וַיְעַקְּשֵׁנִי.

[יַעֲקֹשׁ] וַיַּעְקְשֵׁנִי *3 impf. suff.* Job 9,20.

[נֶעְקַשׁ] (ק) וְנֶעְקַשׁ *Ni. pt. cs.* Prv 28,18.

[עִקֵּשׁ] עִקְּשׁוּ *Pi. 3 perf. pl.* Jes 59,8.

וּמְעַקֵּשׁ *pt.* Prv 10,9.

יְעַקֵּשׁוּ *3 impf. pl.* Mich 3,9.

עִקְּשׁ־, עִקֵּשׁ

tortuosus, perversus, fraudulentus.

Dt 32,5 ‖ 2S 22,27 ‖ Ps 18,27.101,4 ‖ Prv 17,20.22,5.

וְעִקֵּשׁ Prv 8,8.

מֵעִקֵּשׁ Prv 19,1.28,6.

עִקְּשִׁים *pl.* Prv 2,15.

עִקְּשֵׁי־ *cs.* Prv 11,20.

עִקְּשׁוּת

perversitas (*oris*: sermo fraudulentus).

על משקל סכלות וכדומה.

Prv 4,24.6,12.

[מַעֲקָשׁ] וּמַעֲקַשִּׁים *pl.*

loca tortuosa.

Jes 42,16.

—v. n. pr.; עָרָה v. מַעַר—

[עָר] *suff.* [עָרְךָ] עָרֶךָ

inimicus, hostis.

בא בע׳ ת׳ צ׳ ע״ד הארמית; השבעים קורין בש״א: ויהי עִם־רֵעֶךָ; י״ג במיכה: והשמדתי עֲצַבֶּיךָ (ואולי יש לגרוס וְהִשְׁמַדְתִּים מֵעָרֶיךָ, או עָרֶךָ כטעם עָר־מואב, כלומר מטרופולין שלך, ומקביל אל עָרֵי אַרְצֶךָ שבפסוק י׳); בישעיה: ומלאו פני־תבל עִיִּים; להראב״ע נָשׂוּא לשוא עריך דתהלים כמו נָשׂוּ = נָשְׂאוּ, בחסרון מלת אותך או שמך, ולר׳ משה עָרֶיךָ כנוי ת׳ שמך וכטעם נאץ נאצת את אויבי י״י; וי״ג יִשְׂאוּ לשוא עָדֶיךָ.

1S 28,16.

עָרִים *pl.* Jes 14,21.

עָרֶיךָ *suff.* Mich 5,13 ‖ Ps 139,20.

—v. ch. et n. pr.—

עָר v. עור

עָרַב I

permutare (merces), mercaturam facere; pignorare, pro pignore dare; sq. לֵב periculo praesentissimo se exponere; fideiubere pro alqu., spondere; recipere aliquem in fidem et patrocinium; *Hith.* immiscere se, conferre se cum aliquo in societatem, connubia inire, certamen inire.

כדוגמתו בסורית ובערבית, וכל הוראותיו אינן יוצאות ממשמעות תערובות והליפין. י״ג בנחמיה ה׳ ב׳: בנינו ובנתינו אנחנו עֹרְבִים, וכמשמע מפסוק שלאחריו.

Gn 44,32 ‖ Jer 30,21 ‖ Prv 11,15. 20,16.27,13.

עָרַבְתָּ *2 perf.* Prv 6,1.

עֹרֵב *pt.* Prv 17,18.

עֹרְבִים *pl.* Neh 5,3.

בָּעֹרְבִים (al. בַּ) Prv 22,26.

וְעֹרְבֵי *cs.* Ez 27,27.

לַעֲרֹב *inf. cs.* Ez 27,9.

עֲרֹב *imper.* Ps 119,122.

עָרְבֵנִי *suff.* Jes 38,14 ‖ Job 17,3.

אֶעֱרֹב] אֶעֶרְבֶנּוּ *1 impf. suff.* Gn 43,9.

הִתְעָרֵב] וְהִתְעָרְבוּ (al. רְ) *Hith.* *3 perf. pl.* Esr 9,2.

הִתְעָרֶב (נס״א) *imper.* 2R 18,23 ‖ Jes 36,8.

תִּתְעָרֵב] תִּתְעָרָב *2 impf.* Prv 20,19.24,21.

רֵ] יִתְעָרַב (נס״א) *3 impf.* Prv 14,10.

וַיִּתְעָרְבוּ (al. רְ) *pl.* Ps 106,35.

[I עֵרֶב], עֵרֶב

turba, miscella peregrinorum, vulgus; troma, subtegmen.

הערב הבא עם השתי נקרא כן לפי שהחוטין של השתי חולפין ומתערבין בו, ומלכי הערב כטעם ערב רב (געמיש), ואולי הטעם מלכים קטנים שבאו יחד בברית.

Ex 12,38 ‖ Neh 13,3.

הָעֶרֶב, הָעֵרֶב (2) Lev 13,52.56. 58.*59* ‖ 1R 10,15 ‖ Jer 25,20.24. 50,37 ‖ Ez 30,5.

בְּעֵרֶב Lev 13,48.

בָּעֵרֶב Lev 13,49.*51.53.57*.

עָרֹב

muscae vel tabani species; LXX *κυνόμυια*; Aqu. *παμμυία*, *Vulg.* omne genus muscarum.

לרש״י, ראב״ע ורד״ק חיות שונות שבאו בערבוביא (לרשב״ם זאבי ערב), וכן בסורית ובאשורית על אספסוף פרעושים יתושים ורמשים בכלל (געשמיים); ולהשבעים מין ידוע בשם זבוב הכלבים (הונדספליענע), צרעה נושכת ומטלת ארס ביחוד בבהמות.

Ex 8,18.20 ‖ Ps 78,45.105,31.

הֶעָרֹב Ex 8,17².20.25.27.

מַעֲרָב] מַעֲרָבֵךְ *suff.*

permutatio mercium, commercium, mercatura; locus mercatus, nundinae; questus, opes mercaturae partae, vel merces pretiosae.

סחורה שעוברת בחליפין (טוישוואארע), או שם כללי לתערובת סחורות מינים ממינים שונים.

Ez 27,9.13.17.25.27².34.

בְּמַעֲרָבֵךְ Ez 27,19.

מַעֲרָבִים] וּמַעֲרָבַיִךְ *pl. suff.* Ez 27,33.

עֵרָבוֹן

pignus, *ἀῤῥαβων*.

עבוט ומשכון לבטחון, וכן בערבית, ומבני שֵׁם בא לבני יון.

Gn 38,17.

הָעֵרָבוֹן Gn 38,18.20.

עֲרֻבָּה

sponsio, vadimonium; pignus.

שם המפשט, והכולל כל מיני ערבון. י״מ ואת עֲרֻבָּתָם תקח, שיקח מתחלה מן שר האלף ערבה, לאות שההליף את אחיו בגדוד, ויכולים להפטר לזמן מה ליהנות משל אביהם ולהתהלך עם דוד (ואולי הכונה שיקח מהם סימן שיביאהו לאביו לערבון שמסר להם הכל).

Prv 17,18.

עֲרֻבָּתָם *suff.* 1S 17,18.

תַּעֲרֻבָה] הַתַּעֲרֻבוֹת *pl. t.*

obses, obsides.

בני שרים ומלכים שנתנו לערבון על בטחון שמירת האמן (גייסעל).

2R 14,14 ‖ 2Ch 25,24.

—v. chald.—

II עָרַב] עָרְבָה *3 perf. f.*

dulcem, suavem esse (bene temperatum?).

יש פותרין אותו מן ערב שלפניו, שכל המעורב וממוזג יפה הוא גם מתוק ונעים (אולי יש לגרום ביחזקאל עָגְבַתְּ). י״ג בהושע ולא יֶעֶרְכוּ או יַעֲרִיכוּ.

Jer 31,26(25) (נס״א).

וְעָרְבָה Mal 3,4 ‖ Prv 3,24.

עָרְבַתְּ *2 perf. f.* Ez 16,37.

עָרְבוּ *3 perf. pl.* Jer 6,20.

יֶעֱרַב *3 impf.* Ps 104,34.

תֶּעֱרַב *3 impf. f.* Prv 13,19.

יֶעֶרְבוּ־ *3 impf. pl.* Hos 9,4.

עָרֵב

dulcis, suavis.

(אולי יש לפרש האי דמשלי כמו עָרֹב׳, כלומר לתת ערבה לפני איש בשביל איזה לגימה והנאה הוא לחם שקר, לפי שסוף סוף מידו יבקשו את החוב, והוא המשך הפסוק שלפניו: לקח בגדו כי ערב זר).

Prv 20,17 ‖ Cant 2,14.

III עָרַב] עָרְבָה *3 perf. f.*

vesperascere, occidere; *Hi. inf.* sero, vespere (*faciendo*).

פעל נגזר מן עֶרֶב, וכמוהו בסורית, ערבית ואשורית, ושגור בדרז״ל משכים ומעריב (אף זה יש לפתרו מענין תערובות, והערב הוא תערובת אור ואפלה (וע״כ בא גם ברבוי זוגי), או בעבור שלעת ערב יתחלף היום בלילה, וגם כל הדברים מתערבים ומתבוללים עד שאין להבדיל ביניהם ולהכירם).

Jes 24,11.

לַעֲרוֹב *inf. cs.* Jud 19,9.

הֶעֱרִיב] וְהַעֲרֵב *Hi. inf. abs.* 1S 17,16.

עֶרֶב, II עֵרֶב

vesper.

השבעים מתרגמין זאבי ערב, כמו עֲרָב, כלומר ערביים. י״ג במשלי ז׳ ט׳ בנשף בַּעֲרֹב יום.

Gn 1,5.*8.13.19.23.31*.8,11.24,11. 63 ‖ Ex 16,6.18,14 ‖ Lev 23,32 ‖ Dt 23,12.28,67 ‖ Jes 17,14 ‖ Jer 6,4 ‖ Hab 1,8 ‖ Zeph 3,3 ‖ Zach 14,7 ‖ Ps 55,18.104,23.141,2 ‖ Job 7,4 ‖ Dan 8,14.9,21.

וָעֶרֶב Ps 65,9.

הָעֶרֶב, הָעָרֶב Ex 18,13 ‖ Lev 11, 24.*27.31.39.14,46.15,10.19.23. 25.28.40².15,5.6.7.8.10.11.16.17. 21.22.27.32.17,15*.15,18.22,6 ‖ Nu

הבוט ערבה וכדומה. לד"ק נחל הערבה דעמוס ו׳ י"ד שייך לכאן, והוא הוא נחל הערבים דישעיה. (אולי נקרא כן לפי שהוא אילן סרק ושמם, או שנמצא בערבה, וע"כ הוסיף הכתוב נחל ויבלי מים).

Ps 137,2.

הָעֲרָבִים Jes 15,7.
כַּעֲרָבִים Jes 44,4.
עַרְבֵי־ *cs.* Job 40,22.
וְעַרְבֵי־ Lev 23,40.

——v. ch. et n. pr.——

תַּעֲרֹג, תַּעֲרוֹג 3 *impf. f.*

עָרַג°]

appetere, desiderare, ardenter cupere.

י"פ מן הערבית והכושית במובן עלייה, כלומר הנפש בתשוקתה תעלה ותתרומם אל העליון (ואולי הוא קרוב אל רגג בארמית); הקדמונים פי׳ נהימה וזעקה, וכ"ת הירונימוס; ונאמר כאיל תערג ע"ד עז בת שנתה (ראב"ע), וי"ג כְּאַיֶּלֶת בהמשך התי"ו של תערג.

Ps 42,2²‖Joel 1,20.

עֲרוּגָה] כַּעֲרוּגַת *cs.*

areola horti, sulcus.

י"פ לפי שעולות בכרם מדרגות מדרגות (טעררַאסענפֶֿארמיג), ולרד"ק לפי שהן ערוכות ומסודרות שורות שורות; בקצת נוסחאות כערוגת או כערוגות (וכן בתרגום השבעים, שקורין מְגַדְּלוֹת מֶרְקָחִים).

Cant 5,13.

עֲרֻגֹת *pl.* Ez 17,10.
לַעֲרֻגוֹת Cant 6,2.
מֵעֲרֻגוֹת Ez 17,7.

עָרוֹד

onager.

חמור הבר, כמוהו בסורית ובערבית ומצוי בדרז"ל.

Job 39,5.

——v. chald.——

עָרָה°

Ni. effundi; *Pi.* nudare, evertere; evacuare, effundere.

ענינו גלוי, חשיפה והרקה; כמוהו בסורית וערבית, וקרוב אל עור ואל ערר. פי׳ פָּתְהֵן יערה, יחשוף פאת ראשיהן וישחית קשוט שערותיהן (פשטה וְעֹרָה הובא בשרש עָרַר); יונתן והסורי קורין בהבקוק עָרוֹתָ יסוד; טעם

הָעֹרֵב Gn 8,7.
כָּעוֹרֵב Cant 5,11.
לָעֹרֵב Job 38,41.
הָעֹרְבִים *pl.* 1R 17,4.
וְהָעֹרְבִים 1R 17,6.
עֹרְבֵי־ *cs.* Prv 30,17.

I עֲרָבָה

regio arida; desertum; הָעֲ׳ regio Jordane et mari mortuo rigata, quae a mari Galilaeo usque ad sinum Aelaniticum protenditur.

מדבר ציה ושממה (ואולי הוא קרוב אל חָרָבָה, ארץ יבשה, או הֻשאל ממדבר הערביאים). סלו לרכב בערבות כטעם ישרו בערבה מסלה לאלהינו, ולד"ק תאר לעננים שהורים וכטעם רכב על עב קל (וקרוב לעריפיה דישעיה), ולרז"ל אחד משמות השמים. יש מחברין לערבה גם זאבי ערב ומלכי הערב ודכותהון.

Jes 35,1‖Jer 2,6‖Job 24,5.39,6.

וַעֲרָבָה Jer 50,12.51,43.
הָעֲרָבָה Dt 2,8.3,17.4,49²‖Jos 3,16.8,14.11,16.12,1.3.18,18‖2S 4,7‖2R 14,25.25,4‖Jer 39,4.52,7‖Ez 47,8‖Am 6,14.
וְהָעֲרָבָה Dt 3,17‖Jos 12,3.
בָּעֲרָבָה Dt 1,1.7.11,30‖1S 23,24‖2S 2,29‖Jes 35,6.40,3.41,19‖Jer 17,6.
וּבָעֲרָבָה Jos 11,2.12,8.
כָּעֲרָבָה Jes 33,9‖Zach 14,10.
הָעֲרָבָתָה Jos 18,18.
וְעַרְבָתָהּ *suff.* Jes 51,3.
עֲרָבוֹת *pl.* Jer 5,6.
בָּעֲרָבוֹת Ps 68,5.
עַרְבֹת, עַרְבוֹת *cs.* Nu 31,12‖Jos 4,13.
בְּעַרְבֹת, בְּעַרְבוֹת Nu 22,1.26,3.63.33,48.49.50.*35*,*1*.36,13‖Dt 34,8‖Jos 5,10.13,32‖2S 17,16‖2R 25,5‖Jer 39,5.52,8.
מֵעַרְבֹת Dt 34,1.

II (?) עֲרָבָה] עֲרָבִים *pl.*

populus Euphratica.

כמוהו בסורית וערבית; היחיד שגור בדרז"ל

19,7.8.*10*.21.22‖Jos 7,6.8,29.10,26‖Jud 20,23.26.21,2‖1S 14,24.20,5.30,17‖2S 1,12.11,2‖2R 16,15‖Ez 46,2‖Ruth 2,17‖Dan 8,26‖Esr 9,4.5‖2Ch 18,24.

וְהָעֶרֶב 2Ch 31,3.
בְּעֶרֶב Prv 7,9.
בָּעֶרֶב, בָּעָרֶב Gn 19,1.29,23.30,16‖Ex 12,18².16,8.13‖Lev 6,13.23,32‖Nu 19,19‖Dt 16,4.6‖Jos 5,10‖Jud 19,16‖2S 11,13‖1R 17,6.22,35‖Ez 12,4.24,18.33,22‖Zeph 2,7‖Ps 30,6‖Esth 2,14‖2Ch 13,11³.
וּבָעֶרֶב Nu 9,15‖Dt 28,67‖Ez 12,7‖2Ch 13,11.
לָעֶרֶב, לָעָרֶב Ps 59,7.15.90,6‖Job 4,20‖1Ch 23,30.
וְלָעֶרֶב, וְלָעָרֶב Gn 49,27‖Eccl 11,6‖Esr 3,3‖1Ch 16,40‖2Ch 2,3.
מֵעֶרֶב Ex 27,21‖Lev 23,32.24,3‖Nu 9,21.
עַרְבַּיִם] הָעַרְבַּיִם, בֵּ *du.* Ex 12,6.16,12.29,39.*41*.30,8‖Lev 25,5‖Nu 9,3.*5*.11.28,4.*8*.
עֲרָבוֹת (?) *pl.* Jer 5,6.

מַעֲרָב] הַמַּעֲרָב

occasus, regio occidentalis.

Dan 8,5.

לַמַּעֲרָב 1Ch 26,16.18.
וְלַמַּעֲרָב 1Ch 7,28.12,15(16).
מִמַּעֲרָב Jes 59,19‖Ps 103,12.
וּמִמַּעֲרָב Jes 43,5‖Ps 75,7.107,3.
מַעֲרָבָה 1Ch 26,30‖2Ch 32,30.33,14.
וּמִמַּעֲרָבָה (al. = וּמִמַּעֲרָבָהּ *suff.*) Jes 45,6.

עֹרֵב

corvus.

כדונמתו בסורית, ערבית ואשורית; וע"ש מראהו השחור. י"ג במ"א י"ז ד׳ ו׳ הָעֲרָבִים כלומר בני ערב (ע׳ חולין ה׳ א׳)

Lev 11,15‖Dt 14,14‖Ps 147,9.

וְעֹרֵב Jes 34,11.

וּמִתְעָרֶה כאזרח רענן ית פ ש ט וישלח יונקתיו ופארותיו.

[נֶעֱרָה] יֵעָרֶה *Ni. 3 impf.* Jes 32,15.

עֵרָה *Pi. 3 perf.* Jes 22,6‖Zeph 2,14.

עָרוֹת *inf. cs.* Hab 3,13.

עָרוּ *imper. pl.* Ps 137,7^{2}.

תְּעַר *2 impf.* Ps 141,8.

יְעָרֶה *3 impf.* Jes 3,17.

וַתְּעַר *3 impf. f.* Gn 24,20.

וַיְעָרוּ *3 impf. pl.* 2Ch 24,11.

הֶעֱרָה *Hi. 3 perf.* Lev 20,18.19‖Jes 53,12.

[הִתְעָרֶה] וּמִתְעָרֶה *Hith. pt.* Ps 37,35.

וְתִתְעָרִי *2 impf. f.* Thr 4,21.

[עָרָה] עָרוֹת *pl.*

locus nudus.

מקום השוף ונלוי, קרח מעשבים וירקות, ופי׳ הקדמונים ידוע.

Jes 19,7.

עֶרְוָה

nuditas; pudenda; foeditas, turpitudo; dedecus, ignominia.

כמוהו בערבית, ובדרז״ל הרבים עריות. י״מ לראות את ערות הארץ באתם למלאות תאותכם בזנות, שבמצרים שטופי זמה היו, וכעין זה במדרש רז״ל; השבעים קורין ביחזקאל ט״ז ל״ז: וגליתי שְׂנְאָתֵךְ אלהם.

Ex 28,42‖Lev 18,6.

עֶרְוַת *cs.* Gn 9,22.23.42,9.12 ‖ Lev 18,7.8^{2}.9.10.11.12.13.14.15.16^{2}.17.20,11.17.20.21 ‖ Dt 23,15.24,1 ‖ 1S 20,30‖Jes 20,4 ‖ Ez 22,10.23,29.

וְעֶרְוַת Gn 9,23‖Lev 18,7.20,19.

עֶרְוָתְךָ *suff.* Ex 20,26 ‖ Lev 18,10.

עֶרְוָתֵךְ Jes 47,3 ‖ Ez 16,8.36.37^{2}.

עֶרְוָתוֹ Lev 20,17.

עֶרְוָתָהּ Lev 18,7.*11.15*.17.18.19.20,17.18 ‖ Ez 23,10.18 ‖ Hos 2,11‖Thr 1,8.

עֶרְוָתָן Lev 18,9.*10*.

עֶרְיָה

nudatio, nuditas, nudus.

כמו עֶרְוָה, ובא גם כשם התאר, ובחבקוק ת׳ המקור; הסורי קורא במיכה: עֶרְיָה יָצְאָה לֹא בשה יושבת צאנן.

Mich 1,11‖Hab 3,9.

וְעֶרְיָה Ez 16,7.22.39.23,29.

[מַעַר] כְּמַעַר

nuditas, pudenda; spatium nudum, vacuum.

כטעם כמער איש וליות רבו הבאורים, ובאור הז״ל נראה יותר מכלם.

1R 7,36.

מַעֲרֶךְ *suff.* Neh 3,5.

[מַעֲרֶה] מִמַּעֲרֵה־ *cs.*

locus nudus, arboribus carens.

מקום השוף ונלוי, באין עץ צומח; יתכן שהוא שעצ״ם (כְּמַעֲרָת), והשבעים (נוסחא אלכסנדרית) תרגמו מִמַּעֲרָב לְגָבַע.

Jud 20,33.

[מַעֲרוֹת] מִמַּעֲרוֹת *K.* (מִמַּעַרְכוֹת *Q.*) *pl.* 1S 17,23.

תַּעַר

novacula; scalprum (librarii); vagina gladii.

תער לגלוח ע״ש שמערה ומגלה את המקום המגולח (ע׳ הערה אל עָרָה א׳), ותער לתיק החרב ע״ש ההרקה, וכל הבאים עם כנויים מהוראה זו.

Nu 6,5.8,7‖Ez 5,1.

בְּתַעַר Jes 7,20‖Jer 36,23.

כְּתַעַר Ps 52,4.

תַּעְרֵךְ *suff.* Jer 47,6.

תַּעְרָהּ Ez 21,35.

בְּתַעְרָהּ 2S 20,8.

מִתַּעְרָהּ 1S 17,51‖Ez 21,8.9.10.

v. ch. et n. pr.; cf. עָרַר, עוּר.

עָרַךְ

ordine disponere, struere, parare, oppugnare; proferre, proponere (verba, preces); componere, comparare; aestimare, magni facere.

ענינו ידוע, ומעין הוראתו בצורית ובערבית; י״נ באיוב ו׳ ד׳: בעותי אלוה יַעַרְכוּנִי.

Job 32,14‖2Ch 13,3.

וְעָרַךְ Lev 1,12.6,5.

עָרְכָה *3 perf. f.* Prv 9,2.

וְעָרַכְתָּ *2 perf.* Ex 40,4.

עָרַכְתִּי *1 perf.* Nu 23,4‖Ps 132,17‖Job 13,18.

עָרְכוּ *3 perf. pl.* Jud 20,22.

וְעָרְכוּ Lev 1,7.8‖Jer 50,9.

[עֹרֵךְ] הָעֹרְכִים *pt. pl.* Jes 65,11.

עֹרְכֵי *cs.* 1Ch 12,8(9).33.*35*(*34*.*36*).

עָרוּךְ *pt. pass.* Jes 30,33‖Jer 6,23.*50,42*‖Ez 23,41.

עֲרוּךְ *cs.* Joel 2,5.

עֲרוּכָה *f.* 2S 23,5.

הָעֲרֻכוֹת *pl.* Jos 2,6.

עָרֹךְ *inf. abs.* Jes 21,5

עֲרֹךְ *cs.* Ps 40,6.

לַעֲרֹךְ Jud 20,21‖1S 17,8‖Ps 78,19‖1Ch 12,36(37).

עֶרְכָה *imper.* Job 33,5.

עִרְכוּ *pl.* Jer 46,3‖Jer 50,14.

[אֶעֱרֹךְ] אֶעֱרָךְ־ *1 impf.* Ps 5,4.

אֶעֶרְכָה Job 23,4.

וְאֶעֶרְכָה Ps 50,21.

תַּעֲרֹךְ *2 impf.* Ps 23,5.

יַעֲרֹךְ *3 impf.* Ex 27,21 ‖ Lev 24,3.4‖Ps 89,7.

הֲיַעֲרֹךְ *interrog.* Job 36,19.

וַיַּעֲרֹךְ Gn 22,9‖Ex 40,23‖2S 10,9.10‖1R 18,33‖1Ch 19,10.17^{2}.

יַעַרְכֶנָּה *suff.* Job 28,17.19.

יַעַרְכֵנוּ Lev 24,8.

וְיַעַרְכֶהָ Jes 44,7.

וַתַּעֲרֹךְ *3 impf. f.* 1R 17,21.

נַעֲרֹךְ *1 impf. pl.* Job 37,19.

וַיַּעַרְכוּ *3 impf. pl.* Gn 14,8‖Jud 20,20.30.33‖1S 4,2.17,2 ‖ 2S 10,8.17‖1Ch 19,9.11‖2Ch 14,9.

יַעַרְכוּנִי *suff.* Job 6,4.

תַּעַרְכוּ־ *2 impf. pl.* Jes 40,18.

הֶעֱרִיךְ *Hi. 3 perf.* 2R 23,35.

וְהֶעֱרִיךְ Lev 27,8.12.

וְהֶעֱרִיכוֹ *suff.* Lev 27,14.

יַעֲרִיךְ 3 *impf.* Lev 27,14.

יַעֲרִיכֶנּוּ *suff.* Lev 27,8.

עֵרֶךְ

ordo, strues; instructio, apparatus; aestimatio, taxatio pretii; pretium.

שנידם בחמש נקודות כעדות הרד״ק בשרשיו; טעם בערכך כמו בואכה אשורה, והערכך כמו הָאֳהֱלִי וְהַחֶצְיוֹ; ולר׳ יוסף הלוי אין הך׳ כנוי כ״א משקל אחר ע״ד גבנון, נעצוץ, ומהראוי עֶרְכְּךָ, הֶעֶרְכְּךָ; השבעים קורין באיוב כ״ח י״ג: לֹא ידע אנוש דַּרְכָּהּ (ע׳ פסוק כ״ג).

Ex 40,23.

וְעֵרֶךְ Jud 17,10.

עֶרְכּוֹ *suff.* Ex 40,4 ‖ 2R 12,5 ‖ Job 41,4.

כְּעֶרְכִּי Ps 55,14.

כְּעֶרְכּוֹ 2R 23,35.

עֶרְכָּהּ Job 28,13.

עֶרְכְּךָ, עֶרְכֶּךָ Lev 27,3.5.6.3.4.6.7.13.15.16.19.25.

הָעֶרְכְּךָ Lev 27,23².

בְּעֶרְכְּךָ, בְּעֶרְכֶּךָ Lev 5,15.18.25.27,2.27²‖Nu 18,16.

כְּעֶרְכְּךָ Lev 27,12.17.

מֵעֶרְכֶּךָ Lev 27,8.18.

מַעֲרָךְ] מַעַרְכֵי־ *pl. cs.*

dispositio, consilium, cogitatio.

לפעמים יסדר האדם תחלה מחשבותיו ויעריכן היטב, וכשבא לדבר לפני קהל ועדה אבדו עשתנותיו ואין מלה בלשונו, לולי י״י בעזרתו (כטעם סוס מוכן ליום מלחמה ולי״י התשועה).

Prv 16,1.

מַעֲרָכָה

dispositio, instructio; strues lignorum; acies instructa.

1S 17,21‖1Ch 12,38(39).

הַמַּעֲרָכָה Ex 39,37 ‖ 1S 4,16².17,20.22.48.

בַּמַּעֲרָכָה Jud 6,26‖1S 4,2.

מֵהַמַּעֲרָכָה 1S 4,12.

מַעֲרֶכֶת] רְ, הַמַּעֲרֶכֶת

strues, ordo; *pl.* acies.

Lev 24,6.7 ‖ Neh 10,34 ‖ 1Ch 9,32.23,29.28,16‖2Ch 29,18.

וּמַעֲרֶכֶת 2Ch 2,3.13,11.

מַעֲרָכוֹת *pl.* Lev 24,6.

מַעַרְכוֹת, מַעַרְכֹת *cs.* 1S 17,8.10.26.36.45.23,3.

מִמַּעַרְכוֹת Q., מִמַּעֲרוֹת K. 1S 17,23.

עָרֵל°] וַעֲרַלְתֶּם *2 perf. pl.*

ut praeputiatum i. e. impurum et profanum removere; *Ni.* praeputiatum cerni (de ebrio).

פעל נגזר מן השם ערלה. י״מ וערלתם שתכרתוהו ותסירוהו כערלה, ולד״א שתחשבוהו כערלה. י״ת וְהֵעָרֵל ותתערטל, כמו וְהֵעָרֶה, או בהפך אתון וְהֵרָעֵל (מן השרות והרעלות, והנפעל מורה על ההיפוך); וי״פ מן סף רעל.

Lev 19,23.

נֶעֱרַל] וְהֵעָרֵל *Ni. imper.* Hab 2,16.

עָרְלָה

praeputium; impuritas; pr. arboris i. e. fructus primi triennii, qui impuri habentur.

כן גם בסורית וערבית. ע׳ הערה אל רָעַל. השבעים מתרגמין ערלות דירמיה ד׳ ד׳ עָרְלַת (או עַרְלוֹת), והבחור בס׳ הזכרונות כתב עליו לית וחסר, ולא ידעתי מנא ליה הא.

Gn 34,14.

בְּעָרְלָה Jer 9,24.

עָרְלַת *cs.* Ex 4,25‖Dt 10,16.

עָרְלַתְכֶם Gn 17,11.

עָרְלָתוֹ Gn 17,14.24.25 ‖ Lev 12,3.19,23.

עָרְלָתָם Gn 17,23.

הָעֲרָלוֹת (n. pr.) *pl.* Jos 5,3.

עָרְלוֹת *cs.* 1S 18,25 ‖ 2S 3,14 ‖ Jer 4,4.

עָרְלֹתֵיהֶם *suff.* 1S 18,27.

עָרֵל

praeputiatus; profanus; impurus; sq. שְׂפָתַיִם balbus; sq. לֵב animus impius; sq. אֹזֶן auris obstructa.

ר׳ יוסף הלוי מפרש כל הָעֲרֵלִים דיחזקאל כ״ח ול״ב מן האשורית עַרַלוּ = שאול, כלומר מתים יורדי שאול ודומה; השבעים קורין בל״ב כ״ז מֵעוֹלָם ת׳ מֵעֲרֵלִים

Ex 12,48‖Jes 52,1.

וְעָרֵל Gn 17,14.

הֶעָרֵל Lev 26,41‖1S 17,26.36.

עֲרַל *cs.* Ex 6,12.30.

עֶרֶל ... וְעֶרֶל Ez 44,9.

עֲרֵלִים *pl.* Lev 19,23 ‖ Jos 5,7 ‖ Jer 9,25 ‖ Ez 28,10.31,18.32,19.24.25.26.28.29.30.32.

הָעֲרֵלִים Jud 14,3.15,18‖1S 14,6.31,4 ‖ 2S 1,20 ‖ Ez 32,21 ‖ 1Ch 10,4.

מֵעֲרֵלִים Ez 32,27.

עַרְלֵי־ *cs.* Jer 9,25‖Ez 44,7.

וְעַרְלֵי Ez 44,7.

עֲרֵלָה *f. sg.* Jer 6,10.

v. n. pr.

עָרַם° I

coacervari.

כמוהו בערבית, וקרוב אל עמר ואל המר בהפך אתון. במלת נערמו נהפכה הגעיא של הנו״ן למשרת, שהיה ראוי לבוא תחת העי״ן כדין נסוג אחור.

נֶעֱרַם] נֶעֶרְמוּ־ (נס״א) *Ni.* 3 *perf. pl.* Ex 15,8.

עֲרֵמָה] הָעֲרֵמָה

acervus.

י״מ ערמים דירמיה כמו עֳמָרִים.

Ruth 3,7.

עֲרֵמַת *cs.* Hag 2,16‖Cant 7,3.

עֲרֵמִים *pl. I* Jer 50,26.

עֲרֵמוֹת *pl. II* 2Ch 31,6.

הָעֲרֵמוֹת Neh 13,15 ‖ 2Ch 31,7.8.9.

מֵעֲרֵמוֹת Neh 3,14.

עַרְמוֹן] וְעַרְמוֹן

platanus orientalis.

(יש מחברין אותו עם עֵירֹם וְעֶרְיָה, לפי שמתקלף ומתפצל).

Gn 30,37.

וְעַרְמֹנִים *pl.* Ez 31,8.

עָרַם°] II עָרֹם *inf. abs.*

callidum esse; *Hi.* callidum fieri; callide, prudenter agere.

כמוהו בסורית ובערבית.

1S 23,22.

יַעֲרֵם [הֶעֱרִים *Hi. 3 impf.* 1S 23,22 ‖ Prv 15,5.19,25.

יַעֲרִימוּ *3 impf. pl.* Ps 83,4.

עָרְמָה

calliditas, astutia, dolus; prudentia.

יש מיחדין אל בערמם משקל עָרַם, ולד״ק הוא מקור בכנוי, והנכון שהוא כמו וצורם, בתבונם ת׳ וצורתם, בתבונתם.

Prv 1,4.8,5.12.

בְּעָרְמָה Ex 21,14 ‖ Jos 9,4.

בְּעָרְמָם (= בְּעָרְמָתָם) *suff.* Job 5,13.

עָרוּם

callidus, prudens, astutus.

״חכימין רפין, ערטילאין דגשין״.

Gn 3,1 ‖ Prv 12,16.23.13,16.14,8. 22,3.27,12.

וְעָרוּם Prv 14,15.

עֲרוּמִים *pl.* Job 5,12.15,5.

וַעֲרוּמִים Prv 14,18.

—I עור v. עָרֹם, עֵי׳ = עֵרֹם—

עֲרִיסָה] עֲרִיסֹתֵנוּ *pl. suff.*

ptisana, alica; al. farina aqua mixta.

יש פותרין אותן מן ערסן בדרז״ל (גריסין של שעורים), וי״מ כמו עסה בהוספת רי״ש, או מן עריסה בדרז״ל, והוא הכלי שלשין בו הבצק.

Neh 10,38.

עֲרִיסֹתֵיכֶם ,עֲרִסֹתֵיכֶם ,עֲרִסֹתֵכֶם Nu 15,20.21 ‖ Ez 44,30.

——עָרַר v. עֲרוֹעֵר ,עֲרֹעֵר——

I°עָרַף] יַעֲרֹף *3 impf.*

stillare.

ענינו נטיפה ונזילה, יש לו סמוכין בצורית וערבית, ואח אל רעף (א״ת יַעֲרֹף יכסם = יֶעֱרַב ?).

Dt 32,2.

יַעַרְפוּ *3 impf. pl.* Dt 33,28.

בַּעֲרִיפֶיהָ *pl. t. suff.*

עֲרִיפִים]

nubes, *Vulg.* calligo.

באשורית הוראתו עננים (וכטעם שחקים), וי״פ מן הצורית — אולם העמודים (זיילענהאללע).

Jes 5,30.

עֲרָפֶל

caligo nubium, nubes densae.

ענן עב, הלמ״ד בא למשקל, ואולי הוא קצור מן אֵל, כטעם הררי אל, שלהבתיה.

Job 22,13.

וַעֲרָפֶל Dt 4,11 ‖ 2S 22,10 ‖ Jes 60, 2 ‖ Ez 34,12 ‖ Joel 2,2 ‖ Zeph 1, 15 ‖ Ps 18,10.97,2 ‖ Job 38,9.

הָעֲרָפֶל Ex 20,21.

וְהָעֲרָפֶל Dt 5,19.

בַּעֲרָפֶל 1R 8,12 ‖ 2Ch 6,1.

לַעֲרָפֶל Jer 13,16.

—— conf. רָעַף——

וַעֲרַפְתּוֹ *2 perf. suff.*

II עָרַף]

den. ex עֹרֶף: cervicem frangere, decollare, τραχηλίζειν; evertere, destruere.

פעל נגזר מן השם ערף. י״נ בשמות וַעֲרַפְתּוֹ, כלומר אם לא יפדנו בשה יתן כסף ערכו (וכן בישעיה עֹרֵף כלב, נותן ״מחיר כלב״ ?).

Ex 13,13.*34,20*.

וְעָרְפוּ *3 perf. pl.* Dt 21,4.

עוֹרֵף (נס״א) *pt.* Jes 66,3.

הָעֲרוּפָה [עָרוּף *pt. pass. f.* Dt 21,6.

יַעֲרֹף *3 impf.* Hos 10,2.

עֹרֶף

cervix; נָתַן, הָפַךְ ע׳ terga dare, fugere; פָּנָה ע׳ se vertere; הִקְשָׁה ע׳ pertinacem esse.

Ex 23,27.32,9.*33*,*3*.*5*.*34*,*9* ‖ Dt 9, 6.*13* ‖ Jos 7,8.12 ‖ 2S 22,41 ‖ Jer 2, 27.18,17.32,33.48,39 ‖ Ps 18,41 ‖ Prv 29,1 ‖ 2Ch 29,6.

בְּעֹרֶף Gn 49,8.

כְּעֹרֶף 2R 17,14.

בְּעָרְפִּי *suff.* Job 16,12.

עָרְפְּךָ, עָרְפָּהּ Dt 31,27 ‖ Jes 48,4.

עָרְפְּכֶם 2Ch 30,8.

וְעָרְפְּכֶם Dt 10,16.

עָרְפּוֹ Lev 5,8 ‖ 2Ch 36,13.

עָרְפָּם 2R 17,14 ‖ Jer 7,26.*17*,*23*. 19,15 ‖ Neh 9,16.*17*.

וְעָרְפָּם Neh 9,29.

———v. n. pr.———

עָרַץ°] לַעֲרֹץ *inf. cs.*

terrere, terrorem inicere; contremescere, timere; *Ni. pt.* terribilis.

בסורית ובערבית הוראתו חרדה ובעתה, וטעם מעריצכם שתערצו מפניו.

Jes 2,19.*21* ‖ Ps 10,18.

אֶעֱרוֹץ *1 impf.* Job 31,34.

תַּעֲרוֹץ, תַּעֲרֹץ *2 impf.* Dt 7, 21 ‖ Jos 1,9 ‖ Job 13,25.

תַּעֲרֹצִי [תַּעֲרוֹצִי *2 impf. f.* Jes 47,12.

תַּעַרְצוּ *2 impf. pl.* Dt 20,3. 31,6.

תַּעַרְצוּן Dt 1,29.

נַעֲרָץ [נֶעֱרָץ *Ni. pt.* Ps 89,8.

מַעֲרִיצְכֶם [הֶעֱרִיץ *Hi. pt. suff.* Jes 8,13.

תַּעֲרִיצוּ *2 impf. pl.* Jes 8,12.

יַעֲרִיצוּ *3 impf. pl.* Jes 29,23.

עָרִיץ

fortis, potens; violentus, atrox, tyrannus.

Jes 29,20.49,25 ‖ Jer 20,11 ‖ Ps 37,35.

לֶעָרִיץ Job 15,20.

עָרִיצִים *pl.* Jes 13,11.25,3.4.5. 29,5 ‖ Jer 15,21 ‖ Ps 86,14 ‖ Job 6, 23.27,13.

וְעָרִיצִים Ps 54,5 ‖ Prv 11,16.

עָרִיצֵי *cs.* Ez 28,7.*30*,*11*.*31*,*12*. *32*,*12*.

עָרוּץ] בַּעֲרוּץ *cs.*

tremor, terror, horror.

י״פ מקום יראה וחרדה, ונראה יותר שהוא כמו חָרוּץ = חָרִיץ, ומקביל אל חֹרֵי עפר וכפים.

Job 30,6.

מַעֲרָצָה] בְּמַעֲרָצָה

terror, *violentia subitanea*.

י״פ בעריצות, ונראה שגם זה כמו מַחֲרֵצָה, וכטעם חֲרִיצֵי הברזל; וי״נ בְּמַעֲצָד.

Jes 10,33.

עָרַק] הַעֹרְקִים *pt. pl.*
rodere, arrodere; *pt.* dolor; *al.* fugere.

י״פ מן הארמית, תרגום וינס וערק, ועורקים אלו הגידים והעצבים, ע״ש מרוצת הדם בהם, ולד״א הוא מן הערבית בהוראת לחיכה ונקירה (נאגען, אבנאגען), וטעם הערקים ציה ילחכו, כעין הקֹטפים מלוח עלי שיח, ועֹרְקַי כנוי ליסורים.

Job 30,3.

וְעֹרְקַי *suff.* Job 30,17.

——v. n. pr.——

עָרַר]^c^ וְעֹרָה *imper.* (?)
nudare se, nudum esse; *Pol.* funditus evertere.

קרוב אל עור וערה, וטעם עורו ארמנותיה, כענין ויסודיה אגלה (ע׳ הערה אל עור ב׳).

Jes 32,14.

עֹרְרוּ (al. רְ) *Pol. 3 perf. pl.* Jes 23,13.

עַרְעֵר [עַרְעֵר *Pilp. inf. abs.* Jer 51,58.

תִּתְעַרְעָר [הִתְעַרְעֵר *Hith. 3 impf. f.* Jer 51,58.

עַרְעָר] הָעַרְעָר
nudus, pauper, inops, miser.

אילן שעומד יהידי וגלמוד, או שנחשף ונקרח מענפיו; ובהשאלה על איש נעזב, בודד ושמם. יש מחברין לו ערי עֲרֹעֵר דישעיה י״ז ב׳; השבעים קורין בירמיה מ״ח ו׳ כְּעָרוֹד במדבר.

Ps 102,18.

כְּעַרְעָר Jer 17,6.

כַּעֲרוֹעֵר (?) Jer 48,6.

עֲרִירִי
nudus, *met.*: prole carens.

Gn 15,2 ‖ Jer 22,30.

עֲרִירִים *pl.* Lev 20,20.21.

v. n. pr.; cf. עוּר II et עָרָה מְעָרָה v. p. 411^a^.

עֶרֶשׂ, עֶרֶשׂ
lectus, cubile, torus.

כמוהו בתדמורית, סורית ערבית ואשורית, ושגור בדרז״ל עריסה. בקצת ספרים ערש ברזל שי״ן רבתי.

Dt 3,11 ‖ Am 3,12 ‖ Ps 41,4.132,3

עַרְשִׂי *suff.* Ps 6,7 ‖ Prv 7,16 ‖ Job 7,13.

עַרְשֵׂנוּ Cant 1,16.

עַרְשׂוֹ Dt 3,11.

עַרְשׂוֹתָם *pl. suff.* Am 6,4.

עָשׁ
sidus Ursae, *al.* Pleiades (Arcturus). Cf. עַיִשׁ p. 524^b^.

ע׳ הערה אל עַיִשׁ דף תקכ״ד.

Job 9,9.

——עָשׁ tinea v. עָשַׁשׁ——

עֵשֶׂב
herba viridis, olera, pabulum virens.

כמוהו בארמית, סורית וערבית, בתדמורית עשביא = סוחר ירקות, ובאשורית נמצא ממנו פעל במובן צמיחה; ועשב לעבודת האדם לדרז״ל זה הפשתן (ע׳ ישעיה י״ט ט׳); הדגש בעִשְּׂבוֹת בא לתפארת הקריאה.

Gn 1,11.*12*.29.30.2,5.3,18.9,3 ‖ Ex 9,22.25.10,12.15 ‖ Dt 11,15. 29,22.32,2 ‖ 2R 19,26 ‖ Jes 37,27 ‖ Jer 14,6 ‖ Am 7,2 ‖ Mich 5,6 ‖ Zach 10,1 ‖ Ps 92,8.105,35.106,20 ‖ Prv 19,12.

וְעֵשֶׂב Jer 12,4 ‖ Ps 104,14.

וּבְעֵשֶׂב Ex 10,15.

כְּעֵשֶׂב Ps 72,16 ‖ Job 5,25.

כָּעֵשֶׂב Ps 102,5.12.

עֶשְׂבָּם *suff.* Jes 42,15.

עִשְּׂבוֹת *pl. cs.* Prv 27,25.

——v. chald.——

עָשָׂה, Q.
laborare, opus habere, agere; facere, labore producere, conficere, fabricari; pecuniam facere, ποιεῖν βίον; creare, producere; ex se producere, gignere, praebere; sibi comparare; parare; offerre; facere, constituere, praeficere; efficere, perficere, exsequi, peragere (diem festum); tractare, contrectare (sq. דַּדִּים).

כמהו במואבית, ויש מעין הוראתו בכושית ובערבית (גם בהפך אתון سَعَى). לעשות דבראשית ב׳ ג׳ מוסב אל הפעל שָׁבַת, וכטעם הדל לספור; במ״א ל״ד „יעשה פרעה ויפקד פקדים״ פי׳ ספורנו פרעה יצוה שהאיש החכם והנבון יפקיד פקידים (ע׳ יחזקאל ל״ו כ״ז); בש״א י״ד ו׳: אולי יעשה י״י לנו, הוסיף יונתן נִסָּא (ע׳ ירמיה כ״א ב׳), השבעים מוסיפין מלת דָּבָר, י״ג יוֹשִׁיַע, כדמפרש ואזיל, ול״נ יְשׁוּעָה; בקצת נוסחאות בש״ב י״ד; כ״ב כתיב עָשִׂיתִי וקרי עָשִׂיתָ; השבעים קורין במ״א י״ח כ״ו אשר עָשׂוּ; בספר הללי הנוסחא בכ״ב מ״ט עָשָׂה עֹשֶׁר (קרי וכתיב יחד); י״ג בישעיה מ״ד כ״ג: רנו שמים כי הוֹשִׁיַע י״י, וכן משמע מת״י; בירמיה ד׳ י״ח הנוסחא הנכונה עָשׂוֹ, לפי המסורה ד׳ כתיב ו״ו, וכן העיד רש״י והרד״ק במכלול ובפירושו; השבעים קורין ביחזקאל י״ח ט׳ לעשות אֹתָם ת׳ אֱמֶת; בצפניה ב׳ י״ט קורא הירונימוס: הנני עשה כָלָה וגו׳; הסורי קורא באיוב כ״ג ט׳: שמאול בִּקַּשְׁתִּי, וי״ג בִּשְׁעוֹתוֹ; במ״א כ״ד הֶעָשׂוּ ת׳ הֶעָשׂוּי ע״ד הכתיב וְצָפוּ (ט״ו כ״ב); בקהלת ב׳ י״ב בקצת נוסחאות עשׂהו חסר, או עָשָׂהוּ; בו׳ י״ב יש לסרס ולקרוא: מה טוב לאדם מספר חיי הבלו כצל וַיַּעֲשֵׂנוּ (ם = נו); השבעים קורין בדניאל י״א י״ז יעשה ת׳ וְעָשָׂה (יש מיחדין אל עשה האמור בדדים הוראה לעצמו כמו עָסָה, ולד״ק מזה אשר עֻשֵּׂיתִי בסתר, ידיך עצבוני ויעשוני (וע׳ אורשריפט דף שצ״ז).

Gn 1,31.2,2^2.3,1.5,1.6,6.22.8,6.9,6.24.13,4.18,8.21,6.26.24,66.31,1.33,17.34,7.38,10.39,19.42,28 ‖ Ex 13,8.14,31.18,1.8.9.20,11.*31,17*.32,21.35.36,8.11.12^2.*36,17*.14.22.24.25.27.28.29.34.35.37,7.8.17.24.27.38,3.7.22.28.40,16 ‖ Lev 4,20.8,34.16,15.24,19 ‖ Nu 8,4.17,26.22,2.23,4 ‖ Dt 1,30.2,12.22.3,21.4,3.34.7,18.8,17.10,21.11,3.4.5.6.7.24,9.25,17.26,19.29,1.23.31,4.18.33,21.34,12 ‖ Jos 4,23.7,15.9,3.9.10.10,1^2.28.*30*.32.35.37.39^3.11,15.18.23,3.24,17.31 ‖ Jud 2,7.*10*.6,29^2.8,35.9,56.11,36.14,6.15,6.10.18,4.27.31.20,10.21,15 ‖ 1S 6,9.11,13.12,6.7.14,45^2.15,2.19,18.20,2.32.27,11.28,9.18 ‖ 2S 3,36.10,2.11,27.12,6.14,20.22.19,25.23,22 ‖ 1R 2,5^2.24.6,31.33.7,6.7.16.18.37.40.45.51.8,64.66.9,8.26.11,8.38.41.12,32^3.33.13,11.14,26.29.*15,7.23.31.16,14.22,39*.15,3.5.16,5.7.19.27^2.*22,46*.18,26.19,1.22,54 ‖ 2R 1,18.*14,15.16,19.21,25*.3,2.8,4.23.*10,34.12,20*.13,

*8.12.14,28. 15,6.21.26.31.36.21, 17.23,28.24,5.*10,10.19.14,3.15,3. 34.16,2.11. 17,22.18,3.4.20,20.21, 3.7.11.20.23,12.15. 19.24,3.9.13. 19.25,16 ‖ Jes 12,5.15,7.38,15.40, 23.44,17.23.53,9.55,11.58,2 ‖ Jer 2,13. 5,19. 8,8. 10,13.*51,16.*15,4. 22,8.38,16. 41,9.11.48,36. 51,12. 52,2.20 ‖ Ez 3,20.17,18.18,11.12. 13.14.17.18.19.21.22^2. 24^2. 26. 27. 28.22,11.24,24.33,13.16 ‖ Hos 10, 15 ‖ Joel 2,26 ‖ Am 3,6 ‖ Jon 1,9. 3,10 ‖ Hab 3,17 ‖ Zach 1,6 ‖ Mal 2, 15 ‖ Ps 9,17.15,3.22,32.66,16.78, 4.12.96,5.98,1.103,10.104,19.105, 5. 111,4. 115,3. 118,24. 135,6. 7. 147,20 ‖ Prv 8,26.20,12. 24,29 ‖ Job 21,31. 27,18 ‖ Cant 3,9.10 ‖ Ruth 3,16 ‖ Thr 2,17 ‖ Eccl 3,11^2. 14.7,14.29 ‖ Esth 1,3.5.2,18.7,9 ‖ Dan 9,14 ‖ Neh 13,7 ‖ 1Ch 11,24. 16,12.26.18,8.19,2.21,29 ‖ 2Ch 1, 3.5.2,11. 4,11.14^2.16.5,1.6,13.7,6. 7^2.10.21.11,15.12,9. 13,8. 21,11. 24,16.22. 26,4.27,2.28,1.2. 25.29, 2.31,21.32,27.29. 33,7.22^2.35,18. 36,8.

עָשָׂה Q., **עָשֶׂר** K. 1R 22,49.

וְעָשָׂה Gn 37,3 ‖ Ez 12,48.36,1 ‖ Lev 4,2.20.22. 14,19.30.15,15.30. 16,15.24 ‖ Nu 5,30. 6,11.16.17. 9, 10.*14.*15,14 ‖ Dt 31,4 ‖ 1S 8,16 ‖ 2S 12,18 ‖ 2R 19,30.21,6 ‖ Jes 25, 6.37,31.41,4 ‖ Jer 18,10.22,15.23, 5.*33,15* ‖ Ez 3,20.*18,24.*17,23. 18, 5.*21.33,14.19.*10.26.*33,18.*33,13. 45,22.46,12 ‖ Mich 7,9 ‖ Job 14, 9 ‖ Dan 8,4.24. 11,3.7.17.24.28.30. 36.39 ‖ 2Ch 33,6.

עָשַׂנִי [עָשָׂנִי *suff.* Jes 29,16.

עָשָׂנוּ Ps 100,3.

עָשְׂךָ Dt 32,6.

עָשָׂהוּ Dt 32,15 ‖ Jes 44,15 ‖ Hos 8,6 ‖ Ps 95,5 ‖ Job 31,15.

וְעָשָׂהוּ Lev 16,9.

עָשָׂם Jes 48,5.

עָשְׂתָה, עָשָׂתָה *3 perf. f.* Gn 27,17 ‖ Dt 22,21 ‖ 2S 13,10.21,11 ‖ 1R 15,13 ‖ Jes 41,20.66,2 ‖ Jer 3, 6.18,13.50,15.29 ‖ Ez 16,48 ‖ Prv 31,22.24 ‖ Job 12,9 ‖ Ruth 2,19 ‖ Esth 1,9.15.2,1.5,5.*6,14.*12 ‖ 2Ch 15,16.

וְעָשְׂתָה Lev 5,17 ‖ Dt 20,12. 21, 12 ‖ 2S 13,5 ‖ Ez 22,3 ‖ Dan 8,12.

וְעָשָׂת (al. תְ) Lev 25,21.

עָשַׂתְנִי [עָשָׂתְנִי *suff.* Job 33,4.

עָשִׂיתָ *2 perf.* Gn 3,14. 4,10.12, 18. 19,19.20,6.9^2.10. 22,16. 24,14. 26,10. 27,45. 29,25. 31,26. 32,11 ‖ Ex 14,11 ‖ Nu 21,34.23,11 ‖ Dt 3, 2 ‖ Jos 7,19.8,2 ‖ Jud 8,1.15,11 ‖ 1S 13,11. 26,16. 28,18 ‖ 2S 7,21. 12,12.13,16 ‖ 1R 1,6.2,44.3,6 ‖ 2R 10,30.19,15. 23,17 ‖ Jes 25,1. 37, 16 ‖ Jer 2,28.14,22.32,17 ‖ Ez 28, 4 ‖ Ob 15 ‖ Jon 1,10.14 ‖ Ps 9,5.39, 10.40,6. 50,21. 52,11. 71,19. 86,9. 99,4.104,24. 119,65 ‖ Job 10,12. 14,5 ‖ Thr 1,21 ‖ Neh 9,6.17.33 ‖ 1Ch 17,19.22,8(7) ‖ 2Ch 1,8. 2,2. 25,16.

עָשִׂיתָה 1S 14,43. 15,6. 24,19.20 ‖ 2S 3,24.12,21.16,10 ‖ Ez 35,11.

וְעָשִׂיתָ Gn 40,14.47,29 ‖ Ex 20,9. 23,22.25,11.*24.*13.17.18. 23. 24. 25^2.26.28.*30,5.*29.31.37. 26,4.6.7. 10.11.14.15.*18.*26.31.36.37.27,1. 2.3.4^2.6.9.28,2.13.15.22.23.26.*27.* 31.33.36. 39.40. 29,35. 30,1.3.18. 25.35 ‖ Nu 21,34 ‖ Dt 3,2.5,13.6, 18.10,1.12,27. 16,1. 10.12.17,10. 22,8.23,24.26,16.27,10.30,8 ‖ Jos 8,2 ‖ Jud 6,17.9,33 ‖ 1S 20,8.24,5 ‖ 1R 2,6.8,32. 39. 43. 45.*49.*11,38 ‖ Jer 28,13 ‖ Ez 4,9.15 ‖ Zach 6, 11 ‖ 1Ch 4,10 ‖ 2Ch 6,23.33.35.*39.*

עֲשִׂיתָנִי [עֲשִׂיתַנִי *suff.* Job 10,9.

עֲשִׂיתָהּ Ps 109,27.

עֲשִׂיתָם Neh 9,31.

וַעֲשִׂיתָם Ex 4,21.

עָשִׂית (al. תְ) *2 perf. f.* Gn 3, 13 ‖ Jer 2,23 ‖ Ez 16,48.54.59.63. 22,4.13 ‖ Ruth 2,11.19.

עָשִׂיתְי Q., **עָשִׂיתִי** K. Ez 16,31. 43.47.51.

עָשִׂיתִי *1 perf.* Gn 7,4.8,21.20, 5.21,23.27,19.28,15.40,15 ‖ Ex 19,4 ‖ Nu 14,11.22.22,28 ‖ Dt 10, 5. 26,14 ‖ Jos 2,12.7,20. 24,5.7 ‖ Jud 1,7.8,2.9,48.15,11.18,24 ‖ 1S 17,29.20,1.26,18.*29,8* ‖ 2S 14,20. 18,13. 24,10 ‖ 1R 3,12. 18,13. 36. 19,20 ‖ 2R 19,25.20,3 ‖ Jes 5,4.10, 11.13.33,13.37,26.38,3. 45,12. 46, 4.48,3.57,16 ‖ Jer 7,12.14.8,6. 27, 5.30,15.42,10 ‖ Ez 5,9.9,11.12,11. 14,23^2. 20,17. 24,22. 29,9. 39,21. 24 ‖ Mich 3,3 ‖ Zach 7,3 ‖ Ps 7,4. 51,6. 119,121.166 ‖ Job 40,15 ‖ Ruth 2,19 ‖ Eccl 2,5.6.8 ‖ Esth 5, 4 ‖ Neh 5,15.19.13,14 ‖ 1Ch 21,8. 23,5 ‖ 2Ch 32,13.

וְעָשִׂתִי (2S 7,9), **וְעָשִׂיתִי** 2S 7,9 ‖ Jer 7,14 ‖ Ez 5,8.9.10.11,9.17,24. *22,14. 36,36. 37,14.* 24,14. 25,17. 30,14.19.35,11.36,27.37,22 ‖ Mich 5,14 ‖ 1Ch 17,8.

וְעָשִׂיתְי Q., **וְעָשִׂית** K. Ez 16,59.

עֲשִׂיתִנִי *suff.* Ez 29,3.

עֲשִׂיתִיו Jes 43,7 ‖ Ez 31,9.

וַעֲשִׂיתִיו Ez 12,25.

וַעֲשִׂיתִיהוּ 1R 17,12.

עֲשִׂיתִם Gn 6,7 ‖ Jes 42,16.

וַעֲשִׂיתִם Ez 37,19.

עָשׂוּ *3 perf. pl.* Gn 12,5.14,2. 18,21 ‖ Ex 1,17.7,6.11,10.12,28. *50.*35.39.32,8.20.35.39,1.4.9.32. 42.39,43^2 ‖ Lev 18,27. 20,12.13. 23.24,23 ‖ Nu 1,54.5,4.7.8,20.22. 9,5.32,8.36,10 ‖ Dt 2,29. 9,12.12, 31.17,5.20,18 ‖ Jos 6,14.14,5.22, 28 ‖ Jud 2,17. 3,12.6,2.8,35.15,11. 20,6 ‖ 1S 8,8.31,11 ‖ 2S 23,17.24, 17 ‖ 1R 14,15.22.24.15,12.21,26 ‖ 2R 7,12.8,18.15,9.17,8.19.29.30^2. 31.41.18,12. 19,11. 21,11. 15. 23, 12.19.32.*37* ‖ Jes 2,8.20.17,8.31,7. 37,11 ‖ Jer (4,18).6,15.7,30.8,12. 11,8.17.12,2.29,23. 31,37(36). 32, 23.32.*44,3.*37,15.38,9.44,9. 48,30. 51,24 ‖ Ez 6,9.7,20.8,17. 20,24.22, 7.9. 23,10.38. 39. 27,6^2. 29,20. 33, 29.43,8.11.44,13 ‖ Hos 2,10.6,9.8,

4 ‖ Ps 9,16 ‖ Prv 22,28. 31,29 ‖ Eccl 8,10 ‖ Esth 9,12 ‖ Dan 11, 24 ‖ Neh 8,4.17. 9,18.34. 13,18 ‖ 1Ch 5,10. 10,11. 11,19. 21,17 ‖ 2Ch 7,9. 21,6. 19. 24,7. 11. 24. 30, 5. 32,33. 35,18.

וְעָשׂוּ Ex 25,8. 10. 28,3. 4. 6. 31,6 ‖ Lev 4,13 ‖ Nu 11,8. 15,24. 38. 17, 3 ‖ Dt 5,28 ‖ Ez 11,20. 16,41. 23,25. 29. 25,14. 37,24. 43,11. 46,2 ‖ Am 9,14 ‖ Job 1,4 ‖ Dan 11,32 ‖ 2Ch 29,6.

שֶׁעָשׂוּ Eccl 2,11.

עָשׂוּנִי *suff.* Ps 119,73.

עָשׂוּהוּ Eccl 2,12.

עֲשִׂיתֶם *2 perf. pl.* Gn 44,5. 15 ‖ Dt 9,16. 21 ‖ Jos 2,10. 23,8 ‖ Jud 2, 2. 9,16^3. 19 ‖ 1S 12,17. 20 ‖ 2S 2,5. 6 ‖ Jes 22,11 ‖ Jer 44,22 ‖ Ez 5,7^2. 11,12^2. 20,43 ‖ Am 5,26 ‖ Ruth 1,8.

וַעֲשִׂיתֶם Lev 19,37. *20,8. 22*. *22,31*. 23,12. 19. 25,18^2. 26,3 ‖ Nu 15,3. 39. 40. 29,2 ‖ Dt 4,6. 16. *23*. 25^2. 7,12. 19,19. 29,8. 31,5 ‖ Jos 2,12 ‖ 1S 6,5. 11,10 ‖ Jer 11,4. 6 ‖ Ez 24,22. 36, 27 ‖ Neh 1,9.

עֲשִׂיתֶן *2 perf. pl. f.* Ex 1,18 ‖ Ez 33,26.

עָשִׂינוּ *1 perf. pl.* Gn 26,29 ‖ Ex 14,5 ‖ Dt 3,6 ‖ Jos 22,24 ‖ Jes 28,15 ‖ Jer 44,17. 19.

וְעָשִׂינוּ Ex 10,25 ‖ Dt 5,24 ‖ Jos 2, 14 ‖ Jud 1,24 ‖ Jer 42,20.

עוֹשֶׂה, עֹשֶׂה (Prv 21,24) *pt.* Gn 1,11. 12. 18,17. 21,22. 31,12. 39,3. 22. 23. 41,25. 28 ‖ Ex 18,14^2. 17. 34, 10 ‖ Nu 11,15. 24,18 ‖ Dt 10,18. 31, 21 ‖ Jud 11,27. 15,3. 18,3 ‖ 1S 3,11. 12,16 ‖ 2S 3,25. 8,15 ‖ 2R 7,2. 19 ‖ Jes 5,5. 10,23. 43,19. 44,24. 45,7^2. 66,22 ‖ Jer 6,13. 8,10. 9,23. 18,3. 4. 29,32. 32,18. 33,9^2. 48,10 ‖ Ez 11, 13. 12,9. 22,14. 24,19. 36,22. *32*. 38, 12 ‖ Am 9,12 ‖ Nah 1,9 ‖ Zach 10, 1 ‖ Mal 3,17. 21 ‖ Ps 37,7. 104,4. 106,21. 146,6. 7 ‖ Prv 10,4. 11,18. 21,24 ‖ Job 5,9. 9,10. 25,2. 37,5 ‖ Eccl 8,12 ‖ Neh 2,16. 4,11. 6,3 ‖ 1Ch 18,14.

עוֹשֵׂה, עֹשֵׂה (2Ch 24,12) *cs.* Ex 15,11 ‖ Dt 18,12. 22,5. *25,16*. 25, 16 ‖ 1R 11,28. 12,21. 20,40 ‖ Jer 5, 1. 10,12. *51,15*. 17,11 ‖ Joel 2,11 ‖ Am 4,13. 5,8 ‖ Zeph 3,19 ‖ Mal 2, 17. 3,19 ‖ Ps 14,1. *3*. *53,2*. *4*. 15,5. 31, 24. 52,4. 72,18. 77,15. 101,7. 103,6. 106,3. 115,15. *121,2*. *124,8*. *134,3* ‖ Prv 22,2 ‖ Job 9,9 ‖ Esr 3,9 ‖ Neh 2,16. 11,12 ‖ 1Ch 23,24 ‖ 2Ch 11, 1. 24,12. 26,11. 34,10. 13.

וְעֹשֶׂה (נס״א) Ex 20,6 ‖ Dt 5,10 ‖ 2S 22,51 ‖ Jer 33,18 ‖ Ps 18,51.

וְעֹשֵׂה Jes 64,4 (נס״א) ‖ Ps 86,10.

הָעֹשֶׂה Ex 31,14. 15. 35,2 ‖ Nu 32, 13 ‖ 2S 12,5 ‖ Eccl 3,9.

הַעֹשֵׂה Ez 17,15.

לָעֹשֶׂה Nu 15,29.

לְעֹשֵׂה 2S 3,39.

לְעֹשֵׂה Ps 136,4. 5. 7.

עֹשֵׂנִי *suff.* Job 31,15. 32,22.

עֹשֵׂנוּ Ps 95,6.

עֹשֵׂךְ Jes 44,2. 51,13.

הָעֹשׂוֹ Job 40,19.

עֹשֵׂהוּ Jes 17,7. 27,11 ‖ Hos 8,14 ‖ Prv 14,31. 17,5.

לְעֹשֵׂהוּ Jes 29,16.

מֵעֹשֵׂהוּ Job 4,17.

עֹשָׂהּ Jer 33,2.

וְעֹשָׂהּ Jes 45,18.

עֹשִׂים *pl.* Gn 24,49. 39,22 ‖ Ex 5, 8. 36,4 ‖ Dt 12,8 ‖ Jud 18,18 ‖ 1S 8, 8 ‖ 2R 7,9. 12,16. 17,29. 32. 34^2. 40. 41. 22,7 ‖ Jer 7,17. 26,19. 32,30. 44, 7 ‖ Ez 8,6^2. 9. 12. 13. 33,31 ‖ Eccl 10,19 ‖ Esth 3,8. 9,19. 21. 27 ‖ Neh 2,19. 3,34. 4,10. 15. 5,9. 13,17 ‖ 2Ch 19,6. 34,10. 12. 16.

וְעֹשִׂים Ez 33,32.

הָעֹשִׂים Ex 36,4 ‖ 1R 5,30. *9,23* ‖ 2R 12,12.

עוֹשֵׂי, עֹשֵׂי (2) *cs.* Ex 35,35 ‖ 2R 12,12. 22,5. *9*. 24,16 ‖ Jes 19,10 ‖ Mal 3,15 ‖ Ps 103,20. 21. 107,23 ‖ Esth 3,9 ‖ Neh 13,10 ‖ 1Ch 22,15 (14). 27,26 ‖ 2Ch 24,13. 26,13. 34, 10. 17.

וְעֹשֵׂי Prv 12,22 ‖ Esth 9,3.

בְּעֹשֵׂי Ex 36,8 ‖ Ps 34,17. 37,1.

לְעֹשֵׂי 2R 12,15. 16. 22,5.

עֹשָׂי [עֹשַׂי *suff.* Job 35,10.

עֹשַׂיִךְ Jes 54,5.

בְּעֹשָׂיו Ps 149,2.

עֹשֶׂיהָ Jes 22,11.

עֹשֵׂיהֶם Ps 111,10. 115,8. *135,18*.

עֹשָׂה *pt. f. sg.* Dt 20,20 ‖ Ps 118, 15. *16*. 148,8 ‖ Eccl 2,2 ‖ Esth 2,20.

הָעֹשֹׂת *pl.* Lev 18,29.

וְעֹשׂוֹת Ez 13,18.

עָשׂוּי *pt. pass.* Ez 40,17. 41,19. 46,23.

וְעָשׂוּי Ez 41,18.

הֶעָשׂוּי Ex 3,16. 38,24.

הֶעָשׂוֹ (= הֶעָשׂוּי) Job 41,25.

עֲשׂוּיִם *pl.* Ez 41,20. 25 ‖ Ps 111,8.

הָעֲשׂוּיִם (al. הָעֲשׂוּים K.) 2R 23,4.

עֲשׂוּיָה *f. sg.* Ez 21,20.

וַעֲשׂוּיָה Ez 41,25.

הָעֲשׂוּיָה, הָעֲשִׂיָה Nu 28,6 ‖ Neh 3,16.

עֲשׂוּוֹת K., **עֲשׂוּיוֹת** Q. *pl.* 1S 25, 18.

עָשׂה *inf. abs.* 1S 25,28. 26,25 ‖ 2S 9,7 ‖ 2R 3,16 ‖ Jer 44,17. 25 ‖ Ez 23,30 ‖ Prv 23,5.

עָשׂוֹ Jer 4,18. 7,5. 22,4 ‖ Ez 31,11.

וְעָשֹׂה Esth 9,17. *18* ‖ Jer 44,25.

עֲשׂה *cs.* Gn 50,20 ‖ Ps 101,3 ‖ Prv 21,3.

עֲשׂוֹ Gn 31,28.

עֲשׂוֹת Gn 2,4 ‖ Lev 18,30. 26,15 ‖ Jud 8,3 ‖ 2R 17,15 ‖ Jes 7,22. 58, 13 ‖ Jer 7,10. 17,24 ‖ Ez 25,12. 15. 33,15 ‖ Am 3,10 ‖ Mich 6,8 ‖ Ps 109,16 ‖ Prv 10,23. 16,12. 21,15 ‖ Job 42,8 ‖ Eccl 12,12.

בַּעֲשׂוֹת (al. בַּעֲשׂוֹת) Ez 23,21.

לַעֲשֹׂת, לַעֲשׂוֹת Gn 2,3. 11,6^{2}.18, 7.19.19,22.31,29.34,14.19.39,11 ‖ Ex 8,22. 31,4. *35,32*. 5. 16. 32,14. 35,1.29.23.35.36,1.2.3.5.7. 39,3 ‖ Lev 8,5.34.17,9 ‖ Nu 4,3.9,4.6.13. 15,3.16,28.22,18.30.24,13.33,56 ‖ Dt 1,14.4,1.5.13. 5,15.29.6,1.3.24. 25.8,1.18.9,18.11,32.12,1.13,1.12. 19. 15,5.17,10. 18,9. 19,19. 20. 20, 18. 24,8. 18. *22*. 26,16. 27,26. 28,1. *15*.58. 29,28. 31,12.32,46. 34,11 ‖ Jos 1,7.8.9,25.22,5.23 ‖ Jud 3,12. *4,1.10,6.13,1*. 13,19. 15,10. 17,3.8. 20,10 ‖ 1S 12,22 ‖ 2S 12,4.9.13,2 ‖ 1R 3,28. 7,14. 40. 8,59. 9,1.4. 10,9. 11,33. 12,27. 14,8.9. 16,19. *21,20. 25*.33.20,9.22,43 ‖ 2R 4,13.14.10, 24.25.30.17,17.37. 21,6.8.9.16.22, 13 ‖ Jes 5,2.4^{2}.28,21. 30,1.32,6.63, 12.14 ‖ Jer 7,18.11,8. 16,12. 18,4. 6.8.22,17.26,3.32,23.35.36,3 ‖ Ez 6,10.15,3.16,5.17,8.18,9.20,21.27, 5.36,37 ‖ Joel 2,20.31 ‖ Jon 3,10 ‖ Hab 2,18 ‖ Zach 1,6.2,4 ‖ Ps 40,9. 119,112.126.126,2.3. 143,10. 149, 7.9 ‖ Prv 2,14.3,27.21,7.25 ‖ Job 28,25 ‖ Eccl 2,11.4,17.8,11.9,10 ‖ Esth 1,8.15. 3,11. 5,5. 6,6^{2}. 7,5. 9, 13.22.23 ‖ Dan 11,6 ‖ Esr 10,5. 12 ‖ Neh 2,12.3,38. 5,12.6,2.8,15. 9,24.28.12,27.13,7.27 ‖ 1Ch 13,4. 22,13(12).28,7 ‖ 2Ch 2,6.13.4,11. 7,11.9,8.20,32.35.36. 25,9. 30,1.*5*. 2.12.13.23. 33,6.8.9. 34,21. 31. 35, 6.16.

וְלַעֲשֹׂת (1), **וְלַעֲשׂוֹת** Dt 24,8.28, 13 ‖ Jos 23,6 ‖ 1S 8,12 ‖ 2S 7,23. 19,19 ‖ Eccl 3,12 ‖ Esth 5,8 ‖ Esr 7,10 ‖ Neh 4,2.8,12. 10,30 ‖ 1Ch 29,19 ‖ 2Ch 7,17.14,3.

מֵעֲשֹׂת (2), **מֵעֲשׂוֹת** Gn 18,25.44, 7.17 ‖ Lev 9,22 ‖ Jud 6,27 ‖ Jes 56, 2.58,13 ‖ Jer 17,8 ‖ Ez 8,17 ‖ 1Ch 11,19.

בַּעֲשׂוֹתִי *suff.* Ez 5,15. 20,44. 28, 22.26.

מֵעֲשֹׂתִי 2S 23,17.

בַּעֲשׂוֹתְךָ Jes 64,2.

בַּעֲשׂוֹתֵךְ Ez 16,30.

עֲשׂוֹתְכֶם Jer 7,13.

לַעֲשֹׂתְכֶם Dt 4,14.

עֲשֹׂהוּ Ex 18,18.

עֲשֹׂתוֹ Jer 23,20.*30,24*.

בַּעֲשֹׂתוֹ Job 23,9.28,26.

לַעֲשֹׂתוֹ Gn 41,32 ‖ Ex 12,48 ‖ Dt 30,14 ‖ Jer 1,12 ‖ 2Ch 30,3.

עֲשׂוֹתָהּ Jer 3,7.11,15.

בַּעֲשֹׂתָהּ Lev 4,27.

לַעֲשֹׂתָהּ Dt 11,22.19,9.

לַעֲשֹׂתָם, לַעֲשׂוֹתָם Dt 5,1. 7,11. 17,19 ‖ Ps 103,18.

עֲשֵׂה *imper.* Gn 6,14.31,16 ‖ Ex 32,1.23 ‖ Nu 10,2.21,8 ‖ Jos 5,2.9 25 ‖ Jud 10,15.11,36 ‖ 1S 10,7.14, 7.36.40 ‖ 2S 7,3 ‖ 1R 2,31.20,24 ‖ 2R 10,5 ‖ Jer 14,7.18,23.27,2.39, 12 ‖ Ez 7,33.12,3 ‖ Ps 83,10.86,17. 109,21.119,124 ‖ Prv 6,3.20,18 ‖ Eccl 9,10 ‖ Dan 1,13 ‖ 1Ch 17,2 ‖ 2Ch 25,8.

וַעֲשֵׂה Gn 24,12. 27,4.*7*. 35,1 ‖ Ex 25,19.40.28,42 ‖ Lev 9,7^{2} ‖ Nu 8, 12 ‖ 2S 7,25.19,28.38 ‖ 1R 22,22 ‖ Jer 50,21 ‖ Ps 34,15.*37,27*.37,3 ‖ Ruth 4,11 ‖ Esth 6,10 ‖ Dan 9, 19 ‖ Esr 10,4 ‖ 1Ch 17,23.22,16 (15).28,10.20 ‖ 2Ch 18,21.

עֲשִׂי, K. (al. Q.) *f.* Gn 16,6 ‖ 1S 1,23 ‖ 1R 17,13^{2} ‖ Jes 16,3 ‖ Jer 6, 26.46,19.

וַעֲשִׂי Gn 18,6 ‖ 2S 13,7.

עֲשׂוּ, Q. (al. K.) *pl.* Gn 42,18. 43,11.45,17.19 ‖ Ex 5,16 ‖ Nu 4, 19.16,6 ‖ Jud 9,48 ‖ 2S 3,18 ‖ 2R 18,31.23,21 ‖ Jes 16,3.36,16 ‖ Jer 22,3. 26,14. 50,15. 29 ‖ Ez 45,9 ‖ Zach 7,9.

וַעֲשׂוּ, K. Gn 19,8 ‖ Jud 19,24 ‖ 1S 6,7 ‖ 1R 18,25 ‖ Jes 56,1 ‖ Ez 18,31.20,19.46,15 ‖ Hag 2,4 ‖ Esr 10,11 ‖ 2Ch 19,7.11.

אֶעֱשֶׂה (al. Gn 47,30 אֶעְשֶׂה) *1 impf.* Gn 2,18. 18,29. 30. 27,37. 30,30.31,43. 39,9.47,30 ‖ Ex 3,20. 6,1.12,12.17,4.33,5.37,17. 34,10 ‖ Lev 26,16 ‖ Nu 14,28. 35. 22,17. 23,26.56 ‖ Jud 7,17 ‖ 1S 10,2.24,7 28,15 ‖ 2S 2,6. 3,8.9. 9,7. 10,2.11, 11.12,12.18,4.19,39^{2}. 21,3.4 ‖ 1R 1,30.5,22.18,23.20,9 ‖ 2R 2,9.4,2 ‖ Jes 10,11. 44,19. 46,10. 48,11. 65, 8 ‖ Jer 4,27.5,18. 9,6. 19,12. 30,11. *46,28*.11.46,28 ‖ Ez 5,9.7,27.8,18. 25,11.35,14.15 ‖ Hos 6,4^{2}.11,9 ‖ Am 4,12^{2} ‖ Mich 1,8 ‖ Ps 66,15 ‖ Prv 24,29 ‖ Job 31,14 ‖ Ruth 3,5. 11 ‖ Esth 5,8^{2} ‖ 1Ch 19,2.

וָאֶעֱשֶׂה Gn 27,9.35,3 ‖ Ex 32,10 ‖ Nu 14,12 ‖ Dt 9,14.12,30 ‖ 1S 20, 4 ‖ 2S 9,1.3.24,12 ‖ Neh 6,13 ‖ 1Ch 21,10.

וָאֶעֱשֶׂה Ez 20,14 ‖ Dan 8,27.

וָאַעַשׂ Dt 10,3 ‖ Ez 12,7. 20,9.*22*. 24,18.

אֶעֱשֶׂךָ *suff.* Ez 35,6.

וְאֶעֶשְׂךָ Gn 12,2.

אֶעֱשֶׂנָּה 1R 11,12 ‖ Jes 46,11.

תַּעֲשֶׂה *2 impf.* Gn 6,14.15.16. 18,5.21,23. 30,31 ‖ Ex 4,17. 5,15. 15,26. 18,23. 20,4.10.24.25. 22,29. 23,11.12.24.25,18.29.26,1^{2}.4.5^{2}.7. 17.19. 22. 23. 29. 27,3. 8. 28,11.14. 15.39.40^{2}.29,1.2.36. 38.39^{2}.*41*.41. 30,1.4^{2}.37.34,17.22 ‖ Lev 22,23 ‖ Nu 8,7.26.10,2.15,5.6.8. 22,20.28, 4^{2}.*8*.8.21 ‖ Dt 5,8.14. 12,14. 25.*21, 9*.28.31.14,29.15,1.17.18.16,8.13. 21. 17,11. 20,15. 22,3^{3}. 12. 26. 28, 20 ‖ Jos 6,3 ‖ Jud 13,16 ‖ 1S 10,8. 16,3. 20,14. 26,25. 29,7 ‖ 1R 2,3. 7.9.5,23. 6,12. 20,22. 21,7 ‖ 2R 5, 13.8,12 ‖ Jes 45,9 ‖ Jer 12,5 ‖ Ez 24,17.43,25.45,20. 46,13^{2}.14 ‖ Ps 81,11.119,84 ‖ Prv 24,6.25,8 ‖ Job 9,12.35,6 ‖ Eccl 8,4.

תַּעֲשֶׂה, Q. Gn 26,29 ‖ Jos 7,9 ‖ 2S 13,12 ‖ Jer 40,16.

וַתַּעֲשֶׂה 1R 14,9 ‖ Jer 32,20 ‖ Hab 1,14.

תַּעַשׂ, K. Gn 22,12 ‖ Jer 39,12. 40,16 ‖ Job 13,20.

וַתַּעַשׂ 1S 15,19 ‖ Ez 28,4 ‖ Dan 9, 15 ‖ Neh 9,10.

תַּעֲשֶׂנּוּ *suff.* Ex 28,15.

תַּעֲשֶׂהָ Gn 3,16.

תַּעֲשִׂי *2 impf. f.* Gn 20,13 ‖ 1S 25,17 ‖ 1R 17,13 ‖ Jer 4,30.

תַּעֲשִׂין Ruth 3,4.

וַתַּעֲשִׂי Jer 3,5 ‖ Ez 16,16.17.24.

יַעֲשֶׂה, Q. *3 impf.* Gn 18,25. 34,31.41,34 ‖ Ex 9,5. 14,13. 21,9. 11.25,39.26,31.30,38 ‖ Lev 4,20. 5,10. 22. 26. 6,15. 16,16. 18,5. 29 ‖ Nu 6,17.21. 9,14. 15,13.14. 23,19. 24,14.30,3 ‖ Dt 3,21.24.7,19. 17,2. 12.27,15 ‖ Jos 3,5.10,25 ‖ Jud 17, 6.*21,25* ‖ 1S 1,7.2,35.3,17.18.14,6. 44. 17,25. 20,2. 13. 22,3. 25,22. 28. 30.28,2 ‖ 2S 3,9.35.7,11.9,11.10,2. 12,31. 14,15. 15,26. 19,14 ‖ 1R 2, 23.38.7,8 ‖ 2R 5,17.6,31. 8,13.20, 9 ‖ Jes 5,10.19,15.27,5^2.32,6. 38,7. 48,14.56,2 ‖ Jer 21,2.28,6 ‖ Ez 17, 17.18,8.14.24. 20,11.*13*.21. 31,11. 45,17.23.24. 25.46,7.12^2 ‖ Hos 8, 7^2.10,3 ‖ Am 3,7 ‖ Nah 1,8 ‖ Zeph 1,18.3,5 ‖ Ps 1,3.37,5.56,5.12.118, 6. 140,13. 145,19 ‖ Prv 13,16. 14, 17.23,5.26,28 ‖ Job 1,5 ‖ Ruth 1, 8.17 ‖ Eccl 3,14. 7,20. 8,3. 11,5 ‖ Esth 1,20 ‖ Dan 11,23 ‖ Neh 9, 29 ‖ 1Ch 12,32(33).19,13.20,3.

יַעֲשֶׂה Jes 64,3.

וַיַּעֲשֶׂה 1R 16,25 ‖ 2R 3,2.*13,11* ‖ Ez 18,19.

הֲיַעֲשֶׂה־ *interrog.* Jer 16,20.

יַעַשׂ, Q. 2S 2,6 ‖ Ruth 1,8.

וְיַעַשׂ Dan 11,16 ‖ 1Ch 21,23.

וַיַּעַשׂ, וַיַּ֫עַשׂ (Job 23,13) Gn 1, 7.16.25.3,21.6,22. 7,5. 19,3.*26,30*. 21,1. 8. 27,31. 29,22. 28. 40,20. 42, 25. 43,17. 44,2. 50,10 ‖ Ex 1,21.4, 30. 7,6. 8,9.*27*. 20. 9,6. 17,6.10.18, 24. 36,11.13. 14. 17. 18. 19. 20.*23*. 31.33.35.36.37.37,1.2.*11.26*.4.6.7. 10.12^2.15.*28.28,6*.16.17.23.25.29. 38,1.2.3.4.8.9.30.39,2.8.22.40,16 ‖ Lev 8,4.36. 16,34 ‖ Nu 8,3.20. 17, 26.*20,27*. 21,9. 23,2. 30. 27,22. 31, 31 ‖ Jos 5,3.15. 9,15.26. 10,28.30. 11,9 ‖ Jud 3,16. 6,19.20.27^2.40. 8, 27.11,39.14,10.17,5 ‖ 1S 14,48.16, 4.19,5.28,17 ‖ 2S 3,20.5,25. 8,13. 15,1.6.23,10.*12* ‖ 1R 1,5.3,15^2.6,4. 5.23. 7,14.18.23.27.38.40.48. 8,65. 10,12.16.18. 11,6. 12,28. 31.32.33. 13,33.14,22.27.15,11.26.*34.22,53*. 16,30.33.17,5.18,32.20,25.22,11 ‖ 2R 8,18.*27*. *13,2*. *14,24*. *15,9*. *18*. *24.28.17,2.21,2.20.23,32.37*. *24,9*. *19*. 12,3. 14,3.*15,3*. *34*. *18,3*. *22,2*. 16,16.21,3.23,19 ‖ Jes 5,2.*4*.20,2 ‖ Jer 36,8.38,12. 40,3. 52,2 ‖ Ez 18, 27.40,14 ‖ Jon 4,5 ‖ Job 15,27.23, 13 ‖ Esth 1,21.2,4.18.4,17.5,14 ‖ Neh 5,13.13,5 ‖ 1Ch 14,16. 15,1 ‖ 2Ch 2,17.3,8.10.14.15.16^2.4,1.2.6. 7.8^2.9.11.18.19.7,8. 9,11.15.17.12, 10.14.14,1.18,10.21,6.*22,4.33,22*. *36,9*.24,2.25,2.*26,4.27,2.29,2.34*, *2*.26,15. 28,24. 31,20^2. 32,5. 33,3. 35,1.36,5.*12*.

יַעֲשֵׂהוּ *suff.* Jes 44,13.

וְיַעֲשֵׂהוּ Jes 46,6.

וַיַּעֲשֵׂהוּ Ex 32,4 ‖ Jud 17,4 ‖ Jes 44,13 ‖ Jer 18,4 ‖ 2Ch 24,14.

וַיַּעֲשֶׂהָ Lev 9,16 ‖ 2S 12,4.

יַעֲשֶׂנָּה Mal 2,12 ‖ Prv 6,32.

וְיַעֲשֵׂם Eccl 6,12.

תַּעֲשֶׂה *3 impf. f.* Lev 23,30 ‖ Nu 15,30 ‖ 1S 2,19 ‖ 2R 19,31 ‖ Jes 9,6.*37,32* ‖ Jer 2,17.

וַתַּעֲשֶׂה 1R 17,15.

וַתַּעַשׂ Gn 27,14.41,47 ‖ 1R 14,4 ‖ 2R 8,2 ‖ Ez 17,6 ‖ Prv 31,13 ‖ Ruth 3,6.

נַעֲשֶׂה *1 impf. pl.* Gn 1,26 ‖ Ex 19,8.24,3.7 ‖ Nu 32,31 ‖ Jos 1,16. 9,20.22,26 ‖ Jud 11,10. 13,8. 20,9. 21,7.16 ‖ 1S 5,8.6,2.16,20 ‖ 2R 4, 10.6,15.10,5 ‖ Jes 26,18 ‖ Jer 18, 12.42,3.5. 44,17.25 ‖ Jon 1,11 ‖ Ps 60,14.*108,14* ‖ Cant 1,11. 8,8 ‖ Neh 5,12 ‖ 2Ch 20,12.

הֲנַעֲשֶׂה *interrog.* 2S 17,6.

וְנַעֲשֶׂה Gn 11,4 ‖ Jud 13,15 ‖ 2R 6,2.

וַנַּעֲשֶׂה Jos 9,24.

וַנַּעַשׂ Jer 35,10.

וְנַעֲשֶׂנָּה *suff.* Dt 30,12.*13*.

תַּעֲשׂוּ *2 impf. pl.* Gn 19,8.41, 55 ‖ Ex 20,23.25,9.19.30,32.37 ‖ Lev 9,6.16,29. 18,3.4. 26. 19,4.15. *35*.22,24. 23,3.*31.7.8.21.25.35.36*. 28.26,1.14 ‖ Nu 9,3. 15,12^2.14.22. 28,18.*25.26.29,1.12.35*. 20. 23.24. 31.29,7.39.32,24 ‖ Dt 7,5.31,29 ‖ Jos 8,8 ‖ Jud 7,17.18,14.19,23.24. 21,11 ‖ 1S 30,23 ‖ 2R 17,12 ‖ Jes 10,3 ‖ Jer 5,10.31. 7,5. 17,22. 22,4. 44,4 ‖ Ez 24,24 ‖ Hos 9,5 ‖ Zach 8, 16 ‖ Mal 2,13 ‖ 2Ch 23,4.

וַתַּעֲשׂוּ Jes 65,12 ‖ Jer 34,15. 35, 18 ‖ 2Ch 13,9.

תַּעֲשׂוּן Ex 4,15.20,23 ‖ Nu 32,20. 23 ‖ Dt 1,18.12,4.8.29,8 ‖ Jud 7, 17.15,7 ‖ 1S 2,23 ‖ 2R 11,5 ‖ 2Ch 19,9.10.

יַעֲשׂוּ, Q. *3 impf. pl.* Ex 12, 47.27,8.28,4. 31,11. 36,6 ‖ Nu 5,6. 9,11. 12. 32,25 ‖ Jud 14,10 ‖ 1S 2, 14.13,19 ‖ Jes 5,10 ‖ Ez 33,31.43, 25.27.46,15 ‖ Zeph 3,13 ‖ Ps 106, 19 ‖ Eccl 2,3 ‖ Esth 5,14.

יַעֲשׂוּן Ex 18,20 ‖ 1S 2,22 ‖ 1R 19, 2.20,10 ‖ Hos 9,16.

וְיַעֲשׂוּ Ex 5,9.35,10 ‖ Nu 9,2.

וַיַּעֲשׂוּ Gn 3,7. 31,46. 42,20. 45,21. 50,12 ‖ Ex 7,10.11.20. 22. 8,3.*14*. 13.12,28.50.14,4. 16,17.32,28. 31. 36,8. 39,1.6.15.16.19.*20*.24.25.27. 30.32 ‖ Lev 10,7 ‖ Nu 1,54.*2,34*.5, 4.9,5 ‖ Dt 34,9 ‖ Jos 4,8.5,10.9,4. 10,23 ‖ Jud 2,11.*3,7*.6,1.9,27.21, 23 ‖ 1S 6,10 ‖ 2S 13,29.21,14.18, 26 ‖ 1R 21,11 ‖ 2R 11,9.17,11.16^2. 32 ‖ Jes 66,4 ‖ Hos 13,2 ‖ Hag 1, 14 ‖ Ps 107,37 ‖ Job 42,9 ‖ Esth 9, 5 ‖ Esr 3,4. 6,19.22. 10,16 ‖ Neh 8,16.17.18. 9,18. 26 ‖ 1Ch 5,19 ‖ 2Ch 7,9.20,36.23,8.24,8.13.30,21. 23.34,32.35,17.

וַיַּעֲשׂוּנִי *suff.* Job 10,8.

יַעֲשׂוּהָ Mich 2,1.

תַּעֲשֶׂינָה *3 impf. pl. f.* Dt 1,

44 ‖ Jer 44,25 ‖ Ez 23,48 ‖ Job 5, 12.

וַתַּעֲשֶׂינָה Ez 16,50.

נַעֲשָׂה *Ni. 3 perf.* Lev 7,9 ‖ Jud 16,11 ‖ 1R 10,20 ‖ 2R 23,22.23 ‖ Eccl 1,13.4,3.8,9.11.14.16.17.9,3.6 ‖ Esth 4,1.6,3² ‖ 2Ch 9,19.35, 18.19.

שֶׁנַּעֲשָׂה Eccl 1,9.2,17.

וְנַעֲשָׂה Ez 15,5.

נַעֲשְׂתָה, נֶעֶשְׂתָה *3 perf. f.* Nu 15,24 ‖ Dt 13,15.17,4 ‖ 2S 17, 23 ‖ Mal 2,11 ‖ Dan 9,12².11,36 ‖ Neh 6,16.

נַעֲשׂוּ *3 perf. pl.* Lev 18,30 ‖ Jes 46,10 ‖ Ps 33,6 ‖ Neh 5,18.

שֶׁנַּעֲשׂוּ Eccl 1,14.

נַעֲשֶׂה *pt.* Neh 5,18.

נַעֲשִׂים *pl.* Eccl 4,1.

וְנַעֲשִׂים Esth 9,28.

נַעֲשָׂה] הַנַּעֲשׂוֹת *pl. f.* Ez 9,4.

לְהֵעָשׂוֹת *inf.* Esth 9,1.14.

הֵעָשׂוֹתוֹ *suff.* Ez 43,18.

יֵעָשֶׂה *3 impf.* Gn 29,26.34,7 ‖ Ex 2,4.12,16².21,31.31,15 ‖ Lev 2,8.7,24.11,32.13,51.24,19 ‖ Nu 4,26.6,4.15,11.34.28,15.24 ‖ Dt 25,9 ‖ Jud 11,37 ‖ 1S 11,7.17,26.27 ‖ 2S 13,12 ‖ 2R 12,14 ‖ Jes 3,11 ‖ Jer 3, 16.5,13 ‖ Ez 12,11.15,5.44,14 ‖ Ob 15 ‖ Esth 2,11.6,9.*11* ‖ Esr 10,3.

וְיֵעָשֶׂה Ez 12,25.*28*.

שֶׁיֵּעָשֶׂה Eccl 1,9.

תֵּעָשֶׂה, תֵּיעָשֶׂה *3 impf. f.* Ex 25,31.35,2 ‖ Lev 2,7.11. 6,14.23, 3 ‖ Neh 6,9.

וַתֵּעַשׂ Esth 5,6.*7*,2.9,12.

יֵעָשׂוּ *3 impf. pl.* Gn 20,9.

תֵּעָשֶׂינָה *3 impf. pl. f.* Lev 4, 2.13.*5*,*17*.22.27.

עָשָׂה] עֻשּׂוּ *Pi. 3 perf. pl.* Ez 23,3.8.

עָשָׂה] עֻשֵּׂיתִי *Pu. 1 perf.* Ps 139,15.

מַעֲשֶׂה

negotium; agendi ratio; factum, facinus, opus; fructus rei; opes, bona, carmen, ποίημα (Ps 45,2).

י״ג במ״א ז׳ ל״א: ופיה עָגֹל מעשה כּוֹס; השבעים קורין בירמיה מ״ח ז׳: יען בטחך בְּמָעֻזַּיִךְ ת׳ בְּמַעֲשַׂיִךְ; באיוב ל״ג י״ז להסיר אדם מַעֲשֶׂק (וי״ג מִמַּעֲשֵׂהוּ, מטעם עולה ויורד מלפניו ומלאחריו); למדנחאי בשה״ש ז׳ ב׳ מַעֲשֵׂי; בנחמיה ו׳ י״ד קורין השבעים כְּמַעֲשֵׂיהֶם אלה; בדהי״ב ד׳ ה׳ יש לגרוס: את מֵעֵי העולה ידיחו בם (ע׳ ויקרא א׳ י״ג, ואולי גם כאן יש לקרוא הקרב והַמֵּעַיִם?).

Nu 31,51 ‖ Jes 3,24.19,15.29,16 ‖ Job 33,17 ‖ Eccl 8,9.9,10.12,14 ‖ 2Ch 16,14.31,21.

וּמַעֲשֶׂה 1Ch 23,28.

הַמַּעֲשֶׂה Gn 44,15 ‖ Ex 18,20 ‖ Jud 2,10 ‖ 1S 20,19 ‖ 1R 13,11 ‖ Ez 46,1 ‖ Eccl 2,17.3,11.17.4,3.4. 8,17.

כַּמַּעֲשֶׂה 1R 7,8.

מַעֲשֵׂה *cs.* Gn 40,17 ‖ Ex 26,1.31. 36.*27*,*16*.*28*,*39*. *36*,*37*. *38*,*18*.*39*, *29*.27,4. *38*,*4*.28,6.*15*.*39*,*3*.*8*. 11. 14.*22*.*39*,*15*.32.*39*,*22*.*27*. 30,25. 35.32,16.34,10.36,8.35.37,29 ‖ Nu 8,4.21,20 ‖ Dt 2,7.4,28.11,7.14,29. 16,15. 24,19. 27,15. 28,12.30,9 ‖ Jos 24,31 ‖ Jud 2,7 ‖ 1R 7,17².19. 22.28.29.31 ‖ 2R 19,18.22,17 ‖ Jes 17,8. 29,23. 32,17. 37,19. 60,21 ‖ Jer 10,3.9².15.*51*,*18*.51,10 ‖ Ez 16,30 ‖ Hos 13,2 ‖ Mich 6,16 ‖ Hab 3,17 ‖ Hag 2,14.17 ‖ Ps 8,4. 28,5.115,4.*135*,*15* ‖ Job 1,10.34, 19 ‖ Cant 7,2 ‖ Thr 4,2 ‖ Eccl 5,5. 7,13.8,11. 17. 11,5 ‖ Esth 10,2 ‖ 1Ch 9,31 ‖ 2Ch 3,10.4,6.32,19.

וּמַעֲשֵׂה 1R 7,33 ‖ Jes 5,12.19,25. 64,7.65,22 ‖ Ps 19,2. 90,17².102, 26.

בְּמַעֲשֵׂה Dt 31,29 ‖ 1R 16,7 ‖ Jer 25,6.7.32,30 ‖ Ps 143,5.

כְּמַעֲשֵׂה Ex 24,10. 28,15. *39*,*8* ‖ Lev 18,3 ‖ 1R 7,26.33 ‖ Ps 28,4 ‖ Thr 3,64 ‖ Eccl 8,14 ‖ 2Ch 4,5. 17,4.

וּכְמַעֲשֵׂה Lev 18,3 ‖ Jer 25,14.

לְמַעֲשֵׂה Jes 2,8 ‖ Hos 14,4 ‖ Mich 5,12 ‖ Job 14,15.

מִמַּעֲשֵׂנוּ *suff.* Gn 5,29.

מַעֲשֶׂךָ Dt 15,10.

מַעֲשֵׂהוּ Jud 19,16 ‖ 2R 16,10 ‖ Jes 5,19. 10,12. 19,14. 28,21 ‖ Ps 33,4 ‖ Prv 16,11 ‖ Job 37,7 ‖ 2Ch 32,30.

וּמַעֲשֵׂהוּ Jud 13,12 ‖ 1S 25,2 ‖ Ps 64,10.

כְּמַעֲשֵׂהוּ Ex 28,8.39,5 ‖ Ps 62,13.

לְמַעֲשֵׂהוּ Jes 54,16.

מַעֲשִׂים *pl.* Gn 20,9.

הַמַּעֲשִׂים Nu 16,28 ‖ 1S 8,8 ‖ 2R 23,19 ‖ Jer 7,13 ‖ Eccl 1,14.

מַעֲשֵׂי *cs.* Jes 59,6 ‖ Ps 107,24. 111,2.7.118,17.138,8 ‖ 2Ch 34,25.

בְּמַעֲשֵׂי Jer 44,8 ‖ Ps 8,7.92,5.

לְמַעֲשֵׂי Jer 1,16.

מַעֲשַׂי, מַעֲשַׂי *suff.* Ps 45,2 ‖ Eccl 2,4.11.

מַעֲשֵׂינוּ Jes 26,12.

בְּמַעֲשֵׂינוּ Esr 9,13.

מַעֲשֶׂיךָ Ex 23,12.16² ‖ Ps 66,3.92, 6.104,13.24.139,14.145,4.10 ‖ Prv 16,3 ‖ Eccl 9,7 ‖ 2Ch 20,37.

מַעֲשַׂיִךְ, מַעֲשַׂיִךְ Jes 57,12 ‖ Ez 27,16.18.

בְּמַעֲשַׂיִךְ Jer 48,7.

כְּמַעֲשֶׂיךָ Dt 3,24 ‖ Ps 86,8.

מַעֲשֵׂיכֶם Gn 46,33.*47*,*3* ‖ Ex 5, 13 ‖ Ez 6,6.

מַעֲשָׂיו Dt 11,3 ‖ 1S 19,4 ‖ Ps 103, 22.106,13.107,22.111,6.145,9.17 ‖ Dan 9,14.

בְּמַעֲשָׂיו Ps 104,31 ‖ Eccl 3,22.

כְּמַעֲשָׂיו Neh 6,14.

מִמַּעֲשָׂיו Ex 5,4.

מַעֲשֵׂיהֶם Jes 29,15 ‖ Jes 41,29. 59,6.66,18 ‖ Am 8,7 ‖ Jon 3,10 ‖ Ps 33,15.106,35.

וּמַעֲשֵׂיהֶם Ez 1,16².

בְּמַעֲשֵׂיהֶם Jes 59,6 ‖ Ps 106,39.

כְּמַעֲשֵׂיהֶם Ex 23,24.
מַעֲשֶׂיהָ Prv 31,31.

———v. n. pr.———

עָשַׁן

fumare; *met.* irasci, ardescere.

פעל נגזר מן השם; כמוהו בערבית, בתי״ו רפויה, ובדרז״ל בא גם בפִּעֵל ובפֻעַל: מְעַשְּׁנִין האילנות, מרה הירוקה וְהַמְעֻשֶּׁנֶת והמצוננת; ובא בהשאלה על הכעס והחמה (אולי יש לפתור השם מן עושנא, תֹקף וחֹזק, בארמית, שקשה לעינים, וכטעם חֹמץ, וע״י העשון מעמידין בשר ודגים לימים רבים).

Ex 19,8.

עָשַׁנְתָּ *2 perf.* Ps 80,5.
יֶעְשַׁן *3 impf.* Dt 29,19 ‖ Ps 74,1.
וַיֶּעְשְׁנוּ [וַיֶּעֱשָׁנוּ *3 impf. pl.* Ps 104,32.144,5.

עָשָׁן

fumus, vapor; ira.

השבעים קורין בתהלים ל״ז כ׳ וק״ב ד׳ כְּעָשָׁן. ר׳ יוסף הלוי גורס בבראשית ט״ו י״ז והנה תִּמֹר עשן.

Gn 15,17 ‖ Jud 20,40 ‖ 2S 22,9 ‖ Jes 6,4.9,17.14,31.65,5 ‖ Joel 3,3 ‖ Ps 18,9.68,3 ‖ Cant 3,6 ‖ Job 41,12.

וְעָשָׁן Jes 4,5.
הֶעָשָׁן Jud 20,38.
בֶּעָשָׁן Ps 37,20 ‖ Nah 2,14.
בְעָשָׁן Ps 102,4.
כֶּעָשָׁן Jes 51,6.
וְכֶעָשָׁן Prv 10,26.
וּכְעָשָׁן Hos 13,3.
עֲשַׁן *cs.* Jos 8,20.21.
כְּעֶשֶׁן Ex 19,18.
עֲשָׁנוֹ *suff.* Ex 19,18.
עֲשָׁנָהּ Jes 34,10.

עָשֵׁן

fumans, fumigans.

Ex 20,18.

הָעֲשֵׁנִים *pl.* Jes 7,4.

———v. n. pr. כּוֹר עָשָׁן———

עָשַׂק°

litigare.

כטעם עסק בארמית, וע״ד שיאמר הגרמני: האַנדעל האבען מיט יעמאנדעם.

הִתְעַשְּׂקוּ [הִתְעַשֵּׂק *Hith. 3 perf. pl.* Gn 26,20.

———v. n. pr.———

עָשַׁק, עָשֵׁק

iniuste et violenter opprimere; defraudare; subtrahere; violenter erumpere.

כדוגמתו בסורית ובערבית (יש מחברין אותו עם עתק, במובן תקיפות ועריצות).

Lev 5,21.23 ‖ Ez 18,18.

עֲשָׁקוֹ *suff.* Jes 52,4.
עֲשַׁקְתָּנוּ [עָשַׁקְתָּ *2 perf. suff.* 1S 12,4.
עָשַׁקְתִּי *1 perf.* 1S 12,3.
עָשְׁקוּ *3 perf. pl.* Ez 22,29[2].
וְעָשְׁקוּ Mich 2,2.
עוֹשֵׁק, עֹשֵׁק *pt.* Jer 21,12 ‖ Ps 72,4 ‖ Prv 14,31.22,16.
וְעֹשֵׁק Prv 28,30.
עֹשְׁקִים] וּבְעֹשְׁקֵי *pl. cs.* Mal 3,5.
לְעֹשְׁקָי] לְעֹשְׁקָי *suff.* Ps 119,121.
עֹשְׁקֵיהֶם Eccl 4,1.
עֹשְׁקָה] הָעֹשְׁקוֹת *f. pl.* Am 4,1.
עָשֻׁק, עָשׁוּק *pt. pass.* Dt 28,29.33 ‖ Hos 5,11 ‖ Prv 28,17.
עֲשׁוּקִים *pl.* Jer 50,33 ‖ Ps 103,6.
הָעֲשֻׁקִים Eccl 4,1.
לַעֲשׁוּקִים Ps 146,7.
לַעֲשֹׁק *inf. cs.* Hos 12,8.
לְעָשְׁקָם *suff.* Ps 105,14 ‖ 1Ch 16,21.
תַּעֲשֹׁק *2 impf.* Lev 19,13 ‖ Dt 24,14 ‖ Job 10,3.
יַעֲשֹׁק *3 impf.* Job 40,23.
תַּעַשְׁקוּ] תַּעֲשֹׁקוּ *2 impf. pl.* Jer 7,6 ‖ Zach 7,10.
יַעַשְׁקֻנִי *3 impf. pl. suff.* Ps 119,122.
עָשַׁק] הַמְעֻשָּׁקָה *Pu. pt. f.* Jes 23,12.

עֹשֶׁק

violentia, iniuria, oppressio; vi et fraude acquisitum, iniuste partum; angor.

י״ג בישעיה ל׳ י״ב: בְּעִקֵּשׁ ונלוז, או בעשק וָגֵזֶל, ובתהלים ע״ג ח׳ עָתָק בַּמרום ידברו (ע׳ ש״א ב׳ ג׳).

Jes 59,13 ‖ Jer 6,6 ‖ Ez 18,18.22,29 ‖ Ps 73,8 ‖ Eccl 5,7.

הָעֹשֶׁק Lev 5,23 ‖ Jer 22,17 ‖ Eccl 7,7.
בְּעֹשֶׁק Jes 30,12 ‖ Ps 62,11.
בַּעֹשֶׁק Ez 22,7.12.
מֵעֹשֶׁק Jes 54,14 ‖ Ps 119,134.

עָשְׁקָה־

oppressio, angor, angustiae.

להאחרונים הוא שם; לראב״ע ורד״ק הוא פעל עבר לנקבה נסתרת, והכונה על הדַלָּה, היא המהלה, וי״א שהוא צווי ע״מ שמרה נפשי, והטעם יַפְרֵנִי אך ערבני לבל אנוע, או יפורש מן הערבית במובן אהבה, וכטעם ואתה חשקת נפשי; יונתן והשבעים קורין הִקְשִׁיבָה־לִי.

Jes 38,14.

עָשׁוֹק

oppressor.

בא על משקל חָמוֹץ.

Jer 22,3.

עֲשׁוּקִים *pl. t.*

oppressiones, iniuriae (*al.* oppressi).

לדעת האחרונים באו שלש אלה ברבים ע״מ עלומים, נעורים, בתולים, ובהוראת שם המפשט.

Job 35,9.

וַעֲשׁוּקִים Am 9,3.
הָעֲשֻׁקִים Eccl 4,1.
מַעֲשַׁקּוֹת [מַעֲשַׁקָּה *pl. t.* Jes 33,15 ‖ Prv 28,16.

עָשַׂר° [יַעְשֹׂר *3 impf.*

decimare, decimam partem proventus sumere, exigere, dare.

פעל נגזר מן השם עֶשֶׂר. לבן־נפתלי בהדברים כ״ו י״ב לַעְשֵׂר.

1S 8,15.17.

עִשֵּׂר] הַמְעַשְּׂרִים *Pi. pt. pl.* Neh 10,38.

עַשֵּׂר *inf.* Gn 28,22‖Dt 14,22.

אֲעַשְּׂרֶנּוּ *1 impf. suff.* Gn 28,22.

תְּעַשֵּׂר *2 impf.* Dt 14,22.

הַעְשִׂיר] בַּעְשֵׂר *Hi. inf. cs.* Neh 10,39.

לַעְשֵׂר Dt 26,12.

עֶשֶׂר, עֲשֹׂר *f.*

decem, *pl.* decades.

כדוגמתו בארמית, סורית, צורית, ערבית, כושית ואשורית (עיקר הוראתו קִבּוּץ, כידוע בערבית).

Gn 5,14.16,3 ‖ Ex 26,1.16.*36,21.* 36,8‖Lev 26,26 ‖ Nu 14,22 ‖ Jos 15,57.21,5.26‖Jud 12,11 ‖ 2S 15, 16.*20,3.*19,44‖1R 6,3.23.24.26.7, 10.23.24.27.37.43 ‖2R 5,5. 15,17. 20,9^{2}. 10^{2}. 11 ‖ Jes 38,8 ‖ Ez 40, 11.41,2.42,4 ‖ Zach 5,2 ‖ Job 19, 3‖Dan 1,20‖Neh 4,6‖1Ch 6,46‖ 2Ch 4,2.3.7.13,23.

וְעֶשֶׂר Gn 45,23 ‖ 1R 6,25 ‖ 2R 5, 5‖2Ch 4,1.

וָעֶשֶׂר Gn 50,22.26 ‖ Jos 24,29 ‖ Jud 2,8.

כְּעֶשֶׂר Ruth 1,4.

לְעֶשֶׂר 1R 7,38.

עֲשָׂרָה, K. *m.* Gn 18,32.24,10.22. 32,16.42,3.45,23 ‖ Ex 27,12^{2}. 38, 12^{2}‖Lev 27,7‖ Nu 7,14.*20.26.32. 38.44.50.56.62.68.74.80.* 86^{2}. 11, 19.32.29,23‖ Jos 17,5 ‖ Jud 6,27. 20,10 ‖ 1S 25,5 ‖ 2S 18,3.11.15 ‖ 1R 5,3. 7,38.43. 11,31^{2}. 14,3 ‖ 2R 24,14 ‖ Ez 45,1.12 ‖ Am 5,3.6,9 ‖ Hag 2,16‖Zach 8,23‖ Ruth 4,2‖ Dan 1,12.14.15‖Esr 8,24‖2Ch 4, 6.8.

וַעֲשָׂרָה Jos 22,14 ‖ 1S 17,17 ‖ 2R 13,7.25,25 ‖ Jer 32,9.41,1.8 ‖ Esr 1,10.8,12.

הָעֲשָׂרָה Gn 18,32‖Neh 11,1.

מֵעֲשָׂרָה 1S 1,8‖Eccl 7,19.

עֲשֶׂרֶת, Q. Gn 31,7.41 ‖ Ex 34, 28‖Lev 27,5 ‖ Dt 4,13.10,4‖ Jud 1,4.*4,6. 20,34.* 4,10. 17,10 ‖ 1S 17, 18 ‖ 1R 5,28.11,35 ‖ 2R 14,7.24, 14 ‖ Jes 5,10‖Jer 42,7 ‖ Ez 45,3. *48,9.13^{2}*. 14^{2}. 48,10^{2}. 18 ‖ Esth 9, 10.*12.13.14* ‖Neh 5,18 ‖ 1Ch 29, 7‖2Ch 25,11.27,5.30,24.

וַעֲשֶׂרֶת Jud 4,14.7,3 ‖ 1S 15,4 ‖ 2R 13,7 ‖ Jer 41,2 ‖ Ez 45,5. 48, 18 ‖ Esth 3,9 ‖ 2Ch 25,12. 27,5. 36,9.

כַּעֲשֶׂרֶת Jud 3,29‖1S 25,38.

עֲשָׂרֹת *pl.* Ex 18,21.*25*‖ Dt 1,15.

עָשָׂר (in compos.) Gn 7,11.*8,4.* 14,14. 17,20. 25,16. 32,23. 35,22. 37,9. 42,13.32. 46,22. 49,28 ‖ Ex 12,6.18.16,1. 24,4.26,25.*36,30.*28, 21.39,14‖ Lev 23,5.6.34.*39.*27,7‖ Nu 1,44. 7,3. 72. 78. 84. 87^{3}. 9,3.5. *28,16.*11. 17,14. 17. *21.* 28,17.29, 12. 13^{2}. *17.20.23.26.29.32.* 14. 15. 17.20.31,5.40.*46.*52.33,3 ‖ Dt 1,2. 3.23‖Jos 3,12.4,2.5,10.8,25‖ Jud 8,10.19,29.20,25.44. 21,10 ‖ 2S 2, 15^{2}.30.8,13.9,10.10,6.*17,1.*19,18 ‖ 1R 4,7. 5,6.*10,26.* 7,3.25.44. 8,65. 10,20.11,30.12,32.33. 19,19 ‖ 2R 25,27‖ Jer 52,20.31 ‖ Ez 29,1.32, 1.17.45,21.25.47,13. 48,35 ‖ Hos 3,2 ‖ Zach 1,7 ‖ Ps 60,2 ‖ Job 42, 12‖Esth 2,12.3,7.*13.8,12.*12.*9,1.* 13.*8,12.*9,1.15.17^{2}.18^{3}.19.*21.*21 ‖ Esr 2,6.18.39. 6,19.8,9. 18. 24. 31. 35^{2}‖Neh 7,11.24.42‖1Ch 4,27.7, 11. 9,22. 12,13(14). 31(32). 15,10. 18,12. 24,4.12^{2}.13^{2}.14^{2}.15^{2}.16. 25, 5.9.10—31.18.19.20.21.22.23. 24. 25.26.26,9.11. 27,14^{2}.15^{2} ‖ 2Ch 1, 14.*9,25.* 4,4. 15. 19. 29,17. 30,15. 35,1.

הֶעָשָׂר Jos 4,4‖1R 19,19.

עֶשְׂרֵה (in compos.) *f.* Gn 5,8. 10. 7,20. 11,25. 14,4^{2}. 5. 17,25. 31, 41. 37,2. 46,18. 47,28 ‖ Ex 15,27. 24,4.26,7.*36,14.*26,8.*36,15.* 27,14. 15.28,21.*39,14.*38,14.*15*‖ Lev 24, 5‖Nu 7,84^{2}.*86.*33,9 ‖ Jos 4,3.8.9. 20. 15,36.*18,28.* 41. *19,22.* 51. 18, 24.*19,15. 21,7.21. 38.* 19,6.*21.4.6.* 38. 21,19.33 ‖ Jud 3,14.10,8 ‖ 1R 6,38.7,1.15^{2}.14,21.15,1. 16,23. 18, 31.22,52 ‖ 2R 3,1^{2}.8,25.9,29.13,1. 10.14,17.21.23.15,2.33.*16,2.* 16,1. 17,1.18,13. 20,6. 21,1. 22,3. 23,23. 36.*24,18.*24,8.25,2.8.17‖Jes 36,1. 38,5‖ Jer 1,2.3.25,3.32,1.39,2.52, 1.5.12.21^{2}.29 ‖ Ez 26,1.30,20.*31, 1.*32,1. *17. 33,21.* 40,1. 11. 49. 43, 16^{2}.17^{2}‖Jon 4,11‖Esth 3,7‖Neh 5,14‖1Ch 6,45.47.48‖ 2Ch 11,21. 12,13.13,1.21^{2}.15,10.25,25.26,1.3. 27,1.*8.28,1.*33,1. 34,3.8. 35,19. 36, 5.*11.*

עֶשְׂרִים *pl.* Gn 18,31. 31,38. 41. 32,15^{2}.16‖Ex 26,18.19.20.27,10^{2}. *11.*11. 16. 30,13. 14. 36,23. 24. 25. 38,10.*11^{2}*.26‖Lev 27,3.5^{2}.25‖Nu 1,3.*18.20.22.24. 26.28.30. 32.34. 36.38.40.42.45.26,2.32,11.*3,47.7, 86. 88. 11,19. 14,29.*26,4.* 18,16 ‖ Jos 15,32.19,30 ‖ Jud 4,3. 7,3. 10, 2.3. 11,33. 15,20. 16,31. 20,15. 35. 46‖1S 7,2‖ 2S 3,20.8,5.10,6. 18,7. 21,20 ‖ 1R 5,25.6,3.16.20. 8,63.9, 10.11. 14,20. 15,9.33. 16,8. 10. 15. 29.20,30 ‖ 2R 4,42.8,26.*21,19.*10, 36. 12,7. 13,1. 14,2. *15,33.18,2.23, 36.*15,1.27.30. 16,2. 23,31. 24,18 ‖ Jes 52,1 ‖ Ez 4,10.11,1.40,13.29. 49.41,2.*4.*4.10.45,5.12‖ Hag 1,15. 2,16^{3}.18‖Zach 1,7.5,2‖Dan 10,4. 13 ‖ Esr 2,11.12. 17.19.*28.*21.23. *41.*26.27.33.3,8. 8,11.19.27 ‖ Neh 1,1.2,1. 5,14. 7,16.17.22.23.27. *11, 14.*30.32.9,1.11,8.12‖ 1Ch 2,22.7, 2.*7.*9.40.12,28(29).30(31).35(36). 18,5.20,6. 23,4. *27,1.2.4.5.7—15.* 24.27.27,23‖ 2Ch 2,9^{4}.3,3.4.8^{2}.11. 13.4,1.7,5.10.8,1. 11,21. 13,21. 25, 1.*27,1.8.29,1. 36,5.*5. 28,1. 31,17. 33,21.36,11.

וְעֶשְׂרִים Gn 6,3.8,14.11,24.23,1 ‖ Ex 12,18.26,2.*36,9.*38,18.24‖ Nu 3,39.43.*26,14.*8,24.25,9. 26,62.33, 39 ‖ Dt 31,2.*34,7* ‖ Jud 8,10.20, 21 ‖ 2S 8,4.9,10.19,18.24,8 ‖ 1R 5,3.25.6,2.20^{2}.8,63.9,14.*10,10.* 28. 22,42‖2R 14,2.*18,2*‖ Jer 25,3.52, 28.30 ‖ Ez 40,21.25.*33,36.*30. 45, 1.3.5.6.12. 48,8. 9. 10^{2}. 13^{2}. 15.20^{2}. 21^{2}‖Esth 1,1.*8,9.9,30.*8,9‖ Esr 1,

יַעֲשִׁיר ,יַעֲשֵׁר *3 impf.* Ps 49,17 ‖ Prv 21,17 ‖ Dan 11,2.

יַעְשְׁרֶנּוּ *suff.* 1S 17,25.

תַּעֲשִׁיר *3 impf. f.* Prv 10,4.22.

וַיַּעֲשִׁירוּ *3 pl.* Jer 5,27.

[הִתְעַשֵּׁר] מִתְעַשֵּׁר *Hith. pt.* Prv 13,7.

עֹשֶׁר

divitiae.

במשלי י״ד כ״ד יש לגרוס: עטרת חכמים עָשְׁרָם וְלִוְיַת כסילים אולת.

1S 17,25 ‖ 1R 3,11.13 ‖ Jer 17,11 ‖ Prv 3,16.8,18.11,16.22,4 ‖ Eccl 4,8.5,12.18.6,2.9,11 ‖ Esth 1,4 ‖ Dan 11,2 ‖ 1Ch 29,28 ‖ 2Ch 1,11.17,5.*18,1*.32,27.

וְעֹשֶׁר 2Ch 1,12.

וָעֹשֶׁר Ps 112,3 ‖ Prv 30,8.

הָעֹשֶׁר Gn 31,16 ‖ Eccl 5,13.

וְהָעֹשֶׁר 1Ch 29,12.

לְעֹשֶׁר 1R 10,23 ‖ 2Ch 9,22.

מֵעֹשֶׁר Prv 22,1.

עָשְׁרוֹ *suff.* Ps 52,9 ‖ Prv 13,8 ‖ Esth 5,11.

בְּעָשְׁרוֹ Jer 9,22 ‖ Prv 11,28 ‖ Dan 11,2.

עָשְׁרָם Ps 49,7 ‖ Prv 14,24.

עָשִׁיר

dives, nobilis; superbus, improbus.

י״נ בישעיה נ״ג ט׳: ואת־עשִׁ־רָע במתיו.

2S 12,1 ‖ Jes 53,9 ‖ Jer 9,22 ‖ Ps 49,3 ‖ Prv 10,15.*18,10*.14,20.22,2.7.28,6.11 ‖ Job 27,19 ‖ Ruth 3,10 ‖ Eccl 10,20.

וְעָשִׁיר Prv 18,23.

הֶעָשִׁיר Ex 30,15 ‖ 2S 12,4.

לְעָשִׁיר 2S 12,2 ‖ Prv 22,16.

לֶעָשִׁיר Eccl 5,11.

וַעֲשִׁירִים *pl.* Eccl 10,6.

עֲשִׁירֵי (נס״א) *cs.* Ps 45,13.

עֲשִׁירֶיהָ *suff.* Mich 6,12.

עשירית האיפה, והוא העמר (שמות ט״ז ל״ו).

Nu 15,4.28,13.21².29.*29,10²*.29,15.

וְעִשָּׂרֹן ,וְעִשָּׂרוֹן Ex 29,40 ‖ Lev 14,21 ‖ Nu 28,13.29,4.15.

עֶשְׂרֹנִים *pl.* Lev 14,10.23,13.*17*.24,5 ‖ Nu 15,6.9.28,9.*12*.12.20.*28*.*29,3.9.14*.20.28.*29,9.14*.29,9.

מַעֲשֵׂר

decima pars, decimae.

(להבחור בס׳ הזכרונות מעשרתיכם דהדברים י״ב י״א מלא, ואין לו סמוכין מן המסורה).

Gn 14,20 ‖ Nu 18,21.26.

הַמַּעֲשֵׂר Nu 18,26² ‖ Dt 26,12 ‖ Mal 3,8.10 ‖ Neh 10,39.

וְהַמַּעֲשֵׂר 2Ch 31,12.

מַעְשַׂר ,מַעֲשַׂר (Neh 10,39) *cs.* Lev 27,30.32 ‖ Nu 18,24 ‖ Dt 12,17.14,23.28.*26,12* ‖ Ez 45,11.14 ‖ Neh 10,39.13,12 ‖ 2Ch 31,6.

וּמַעְשַׂר Neh 10,38.13,5 ‖ 2Ch 31,5,6.

מַעַשְׂרוֹ *suff.* Lev 27,31.

וְלַמַּעַשְׂרוֹת *pl.* Neh 12,44.

מַעְשְׂרֹתֵיכֶם *suff.* Nu 18,28 ‖ Dt 12,6.11 ‖ Am 4,4.

—v. chald.—

[עָשַׁר] עָשַׁרְתִּי *1 perf.*

ditescere; *Hi.* ditare; ditescere; *Hith.* divitem se esse simulare.

קרוב אל עָתַר (השר וקשר), וכן הוא בארמית וסורית, ומעין הוראתו בערבית ג״כ בתי״ו רפויה.

Hos 12,9.

יֶעְשַׁר *3 impf.* Job 15,29.

[הֶעֱשִׁיר] הֶעֱשַׁרְתְּ *Hi. 2 perf. f.* Ez 27,33.

הֶעֱשַׁרְתִּי *1 perf.* Gn 14,23.

וּמַעֲשִׁיר *pt.* 1S 2,7.

לְהַעֲשִׁיר *inf. cs.* Prv 23,4.28,20.

וָאַעְשִׁר *1 impf.* Zach 11,5.

[תַּעֲשִׁיר] תַּעְשְׁרֶנָּה *2 impf. suff.* Ps 65,10.

9.2,32.67.8,20 ‖ Neh 7,31.35.37.29 ‖ 1Ch 12,37(38).15,5.6.18,4.24,17².18².25,28.29.30.31 ‖ 2Ch 3,4.4,1.5,12.7,5.9,9.20,31.25,1.*29,1*.28,6.36,2.

הָעֲשָׂרִים Gn 18,31 ‖ Ez 42,3 ‖ 1Ch 24,16.

בְּעֶשְׂרִים Gn 37,28 ‖ Nu 10,11 ‖ 2R 25,27 ‖ Jer 52,31 ‖ Ez 29,17 ‖ 40,1 ‖ Hag 2,1.10.20 ‖ Esr 10,9 ‖ Neh 6,15.

כְּעֶשְׂרִים 1S 14,14 ‖ Ez 8,16.

לְעֶשְׂרִים 1Ch 25,27.

עֲשִׂירִי

decimus; decima pars.

מספר סדורי, ובסימן הנקבה מורה לרב גם על חלק אחד מעשרה.

Dt 23,3.4.

הָעֲשִׂירִי ,הָעֲשִׂרִי Gn 8,5 ‖ Lev 27,32 ‖ Nu 7,66 ‖ 2R 25,1 ‖ Jer 39,1.52,4 ‖ Ez 24,1 ‖ Zach 3,19 ‖ Esth 2,16 ‖ Esr 10,16 ‖ 1Ch 12,13(14).24,11.25,17.27,13.

בָּעֲשִׂירִי ,בָּעֲשִׂרִי Gn 8,5 ‖ Ez 29,1.33,21.

עֲשִׂירִת ,עֲשִׂרִית *f.* Ex 16,36 ‖ Lev 5,11.*6,13* ‖ Nu 5,15.

וַעֲשִׂירִת ,וַעֲשִׂרִית Nu 28,5 ‖ Ez 45,11.

הָעֲשִׂרִית Jes 32,1 ‖ Ez 29,1.

עֲשִׂרִיָּה Jer 6,13.

עָשׂוֹר

decas; dies decimus; decachordum.

י״מ ימים או עשור, ימים אחדים או עשרה ימים (ע״ד שבוע מן שבעה), ולד״א ימים שנה, ועשור עשרה חדשים; טעם נבל עשור, בעל עשרה נימין, וכמו על השמינית.

Gn 24,55 ‖ Ps 33,2.92,4.144,9.

בֶּעָשׂוֹר ,בֶּעָשֹׂר Ex 12,3 ‖ Lev 16,29.23,27.25,9 ‖ Jos 4,19 ‖ 2R 25,1 ‖ Jer 52,4.12 ‖ Ez 20,1.24,1.40,1.

וּבֶעָשׂוֹר Nu 29,7.

עִשָּׂרֹן

decima pars Ephae, mensura aridarum.

עֲשְׁשָׁה (al. שְׁ) *3 perf. f.* [עָשֵׁשׁ°]

collabi, tabescere.

פעל נגזר מן השם עָשׁ דלקמן (ע' הערה אל מסוס), וכדוגמתו בערבית בתי״ו רפויה, במובן אכילה וכליון.

Ps 6,8.31,10.

עָשֵׁשׁוּ [עָשְׁשׁוּ] *3 perf. pl.* Ps 31,11.

עָשׁ

tinea.

נרדף אל סס ואל רָקָב, תולעת הרוחשת בבגדים וכמוהו בכושית ובערבית בתי״ו רפויה; הסורי קורא באיוב כַּעַכָּבִישׁ ת׳ כָּעָשׁ, ובתרגום השבעים כָּעָשׁ וְכַעַכָּבִישׁ.

Jes 50,9.51,8‖Job 4,19.13,28.

כָּעָשׁ Hos 5,12‖Ps 39,12‖Job 27, 18.

עָשְׁתוּ *3 perf. pl.* [עָשֵׁת°]

nitere; *al.* laevem esse.

י״מ זהר והברקה, וכטעם להצהיל פנים משמן (קרוב אל עששית בדרז״ל), ולד״א ענינו היות שעוע וחלק, בלא קמטים.

Jer 5,28.

עֶשֶׁת

opificium.

טס חלק ומזהיר (פלאטטע), בניגוד אל גלילים, ובדרז״ל העושה כלים מן העשת (בנגוד אל גרוטאות), ומזה ברזל עָשׁוֹת, וי״פ ממורט ומבריק (פאָלירט); להירונימוס מן עָשָׂה (וכמו עָשׂוּת) כלומר שנתקן יפה.

Cant 5,14.

עָשׁוֹת

nitidus; *Vulg.* fabre factus.

Ez 27,19.

עָשַׁת°

cogitare, recordari.

ענינו כבארמית: ומלכא עֲשִׁית (דניאל ו׳ ד׳), וכטעם אדני יַחֲשָׁב לי וגו׳ דתהלים מ׳ י״ח (ואולי הוא מן שָׁעָה בהפך אתון?).

יִתְעַשֵּׁת [הִתְעַשֵּׁת] *Hith. 3 impf.* Jon 1,6.

לְעַשְׁתּוֹת [עַשְׁתּוּת]

ע״מ מלכות, והדגש בא מפני פגישת שני תוי״ן רפויין שקשה למבטא שפתים (ע׳ הערה אל פיד); בקצת נוסחאות לְעַשְׁתּוֹת.

Job 12,5.

עֶשְׁתֹּנֹתָיו *pl. suff.* [עֶשְׁתּוֹן?]

ע״מ עלבון בדרז״ל והשם עגלון.

Ps 146,4.

———v. chald.———

עַשְׁתֵּי

sq. עֶשְׂרֵה, עָשָׂר undecim, undecimus.

באשורית עֶשְׁתֵּן הוראתו ׳ אחד (ופתרוני המדקדקים רבו מספור).

Ex 26,7.*36,14* ‖ Nu 7,72.29,20 ‖ 2R 25,2‖Jer 1,3.52,5‖Ez 40,49 ‖ 1Ch 12,13(14).24,12.25,18.27,14.

בְּעַשְׁתֵּי־ Dt 1,3‖Jer 39,2‖Ez 26,1.

לְעַשְׁתֵּי Ex 26,8.*36,15*‖Zach 1,7‖ 1Ch 27,14.

וְעַשְׁתְּרוֹת *pl. cs.* [עַשְׁתֶּרֶת]

sq. צֹאן incrementum, cumulus: suboles; al. femellae ovium.

שרשו עשר, במובן אסיפה וקבוץ, כלומר מה שנוסף ונקבץ אל הצאן ע״י הלידה (צוּוואכס); לר׳ יוסף הלוי שֶׁגֶר אבר ההולדה לזכר (שגר בערבית עץ, ושגרא בדרז״ל = שבט), ועַשְׁתֹּרֶת אבר הלֵדה לנקבה, הרחם, ועדיין דבריו צריכין חזוק. ע׳ הערה בחלק השמות.

Dt 7,13.*28,18*.28,4.*51*.

———v. n. pr.———

עֵת, עֶת־ (Lev 15,25. Hag 1,2).

tempus; t. certum, opportunum, iustum.

כמוהו בשפת צור; לד״ק שרשו ענה ומהראוי עֲנֶת, והנו״ן נשלמה בדגשות הכנויים, ויש מחברין אותו עם עִדָּן, ושרשו עתת, ומפני הספק הובא בסדר הא״ב. י״ג במ״ב ט׳ כ״ה: עֵת רֹכְבִנוּ צמדים; בירמיה י״א י״ד קורין השבעים בְּעֵת רעתם, וכת״י בעידן בישתהון; י״ג בי״ה כ״ג: בְּעֹז אפך; ביחזקאל כ״ז ל״ד: עֵתְּ נִשְׁבֶּרֶת (כן נמצא בקצת נוסחאות, וכן ת״י והשבעים); בל׳ ג׳: יום ענן עֵל־גוים יהיה; בהושע י״ג י״ג: כי עֵת לא יעמד, וכן קורין השבעים בחגי א׳ ב׳: לא עֵתְּ בא(ה) עת וג׳ (ואולי יש לגרוס לא עֹד בא עת).

Gn 29,7 ‖ Ex 18,22.*26* ‖ Lev 15, 25.16,2 ‖Jos 8,29‖2S 24,15 ‖ Jer 8,7.27,7.46,21.49,8.50,27.31.51,6. 33^2‖Ez 4,10.11.16,8.57.27,34.30, 3‖Hos 13,13‖ Am 5,13 ‖ Mich 2, 3.5,2‖Hag $1,2^2$ ‖ Ps 10,5. 34,2.62, 9.69,14.102,14.105,19.106,3.119, 20.126 ‖ Prv 5,19. 6,14. 8,30. 17, 17‖ Job 22,16.27,10.39,1.2‖Cant 2,12‖Eccl 3,17.8,6.9.9,8.11‖Esth 5,13 ‖ Dan 11,24.35.*12,4.9*.12,1 ‖ 1Ch 9,25.

עֵת K., **עַתָּה** Q. Ez 23,43.

עֵת... וְעֵת, וְעֵת Jer 30,7 ‖ Hos 10,12 ‖ Eccl 3,1.2^2.3^2.4^2.5^2.6^2.7^2. 8^2.8,5.

וְעֵת K., **וְעַתָּה** Q. Ps 74,5.

הַעֵת *interrog.* 2R 5,26 ‖ Hag 1,4.

הָעֵת Ez 7,7.12 ‖ Dan 12,2 ‖ Neh 6,1.13,21.

וְהָעֵת Esr 10,13.

בְּעֵת Gn 31,10.38,27‖Jud 10,14‖ 1S 18,19 ‖ Jes 33,2.49,8 ‖ Jer 2, 17.28. 6,15.8,12. 10,15. *51,18*. 11, 12.14.14,8.15,11. 18,23. 20,16. 50, 16‖Ez 21,30.34.35,5‖Zach 10,1‖ Ps 37,19.39‖Job 6,17‖2Ch 24,11.

בָּעֵת Gn 21,22.38,1‖ Nu 22,4‖Dt 1,9.16.18. 2,34. *3,4*. 3,8.12.18.21. 23.4,14.5,5.9,20.10,1.8‖Jos 5,2.6, 26.11,10.21 ‖ Jud 3,29. 4,4.11,26. 12,6.21,14.24 ‖ 1R 8,65.11,29.14, 1‖2R 8,22.16,6.18,16.20,12.24,10‖ Jes 18,7.20,2.39,1‖ Jer 3,17.4,11. 8,1.31,1.(30,25)‖Am 5,13‖ Mich 3,4‖Zeph 1,12.3,19.20 ‖ Eccl 10, 17‖Esth 4,14.8,9‖Esr 8,34‖Neh 4,16‖ 1Ch 21,28.29 ‖ 2Ch 7,8. 13, 18.16,10.21,10.28,16.30,3.35,17.

וּבְעֵת Jer 2,27. 15,11 ‖ Dan 11, 40 ‖ Neh 9,27 ‖ 2Ch 20,22.28,22. 29,27.

וּבָעֵת Jud 14,4‖ Jer 33,15.*50,20*. 50,4‖Joel 4,1 ‖ Zeph 3,20 ‖ Dan $12,1^2$‖2Ch 16,7.

כְּעֵת Dan 9,21.

כָּעֵת Gn 18,10.14 ‖ Ex 9,18 ‖ Nu 23,23 ‖ Jos 11,6 ‖ Jud 21,22 ‖ 1S 9,16.20,12 ‖ 1R 19,2. 20,6 ‖ 2R 4, 16.*17*.7,1.18.10,6‖Jes 8,23 ‖ Job 39,18.

וּכְעַת 1S 4,20 ‖ 2Ch 21,19.

וְכָעֵת Jud 13,23.

לְעֵת־ ,לָעֵת־ ,לָעֵת Gn 8,11. 24, 11^2 ‖ Dt 32,35 ‖ Jos 10,27 ‖ 2S 11, 1.2 ‖ 1R 11,4.15,23 ‖ Jes 17,14 ‖ Jer 8,15 ‖ Zach 14,7 ‖ Ps 21,10. 32,6. 71,9 ‖ Job 38,23 ‖ Ruth 2, 14 ‖ Eccl 9,12 ‖ Esth 4,14 ‖ Dan 8,17 ‖ 1Ch 12,22(23).20,1^2 ‖ 2Ch 18,34.

וּלְעֵת Jer 14,19.

מֵעֵת Jes 48,16 ‖ Ez 4,10.11 ‖ Ps 4, 8 ‖ 1Ch 9,25.

וּמֵעֵת Dan 12,11 ‖ 2Ch 25,27.

עִתֶּךָ [**עִתֶּךָ**] *suff.* Eccl 7,17.

עִתֵּךְ Ez 16,8.

עִתּוֹ Eccl 9,12.

בְּעִתּוֹ Dt 11,14.28,12 ‖ Jer 5,24 ‖ Ez 34,26 ‖ Hos 2,11 ‖ Ps 1,3.104, 27.145,15 ‖ Prv 15,23 ‖ Job 5,26. 38,32 ‖ Eccl 3,11.

עִתָּהּ Jes 13,22 ‖ Ez 22,3.

בְּעִתָּהּ Jes 60,22.

עִתָּם Ps 81,16.

בְּעִתָּם Lev 26,4 ‖ Jer 33,20.

עִתִּים *pl.* I Job 24,1 ‖ Neh 9,28.

הָעִתִּים Esth 1,13 ‖ Dan 9,25.11, 13.

וְהָעִתִּים 1Ch 29,30.

בְּעִתִּים Neh 13,31.

בָּעִתִּים Dan 11,6.

וּבָעִתִּים Dan 11,14 ‖ 2Ch 15,5.

לְעִתִּים 1Ch 12,32(33).

לָעִתִּים Ez 10,14 ‖ Neh 10,35.

וּלְעִתִּים Ez 12,27.

עִתֶּיךָ *suff.* Jes 33,6.

עִתּוֹת [**לְעִתּוֹת**] *pl.* II Ps 9,10. 10,1.

עִתֹּתַי [**עִתֹּתָי**] *suff.* Ps 31,16.

עַתָּה ,עַתָּה ,עָתָּה

hoc tempore, nunc, iam, statim; age, νῦν.

השבעים קורין בש״ב י״ח ג׳ אַתָּה ת׳ עַתָּה, ובש״א א׳ י״ח וְאַתָּה אדני המלך; י״ג בפסוק כ׳ וַעַתָּה אדני המלך ובכ׳ ט׳ וְאַתָּה, וכן בישעיה ס״ד ד׳: וְאַתָּה י״י.

Gn 19,9.22,12.26,22.29.27,36.29, 32.34.31,13.28.42.32,5.43,10.44, 10.46,34 ‖ Ex 5,5.6,1.9,15.18.18, 11.19 ‖ Nu 11,23.22,4.11.29.33. 38.24,17 ‖ Dt 2,13.12,9.32,39 ‖ Jos 5,14.14,11 ‖ Jud 8,2.6.*15*.9, 38.11,7.8.13,12.16,10.17,13 ‖ 1S 2,16.8,5.9,6.12.12,16.13,12.13.14, 30.15,3.30.17,29.25,7.27,1 ‖ 2S 16,11.17,9.18,3.19,8.20,6.24,13. 16 ‖ 1R 12,4.16.26.14,14.17,24. 19,4.21,7 ‖ 2R 4,26.5,22.8,6.13, 23.18,20.21.25.19,25.29,22^2.30,8. 33,10^2.36,5.37,26.43,19.48,7.49, 19 ‖ Jer 4,12.14,10.27,16 ‖ Ez 4, 14.7,3.8.26,18.39,25.43,9 ‖ Hos 4, 16.5,3.7.7,2.8,8.10.13,10,2.3 ‖ Joel 2,12 ‖ Am 6,7 ‖ Mich 4,9.10. 14.5,3.7,4.10 ‖ Hag 2,3 ‖ Zach 9, 8 ‖ Ps 12,6.17,11.20,7 ‖ Job 3,13. 4,5.6,3.21.7,21.8,6.13,19.14,16. 16,7.19 ‖ Ruth 2,7 ‖ Dan 9,22.10, 11 ‖ 1Ch 21,15.22,11(10).19(18). 28,10 ‖ 2Ch 1,9.10.6,40.7,15.10, 16.25,19.29,5.10.11.31.30,8.35,3.

עַתָּה Q., **עֵת** K. Ez 23,43.

וְעַתָּה Gn 3,22.4,11.11,6.12,19. 20,7.21,23.24,49.27,3.8.*43*.30,30. 31,16.30.44.32,11.37,20.41,33. 44,30.33.45,5.8.47,4.48,5.50,5.17. 21 ‖ Ex 3,9.10.18.4,12.5,18.9,19. 10,17.19,5.32,10.30.32.34.33,5. 13 ‖ Nu 11,6.14,17.22,6.19.34.24, 11.14.31,17 ‖ Dt 4,1.5,22.10,12. 22.26,10.31,19 ‖ Jos 1,2.2,12.3, 12.9,16.*11*.12.19.23.25.13,7.14, 10^2.12.22,4^2.24,14.23 ‖ Jud 6,13. 7,3.9,16.32.11,13.23.25.13,14.7. 14,2.15,18.17,3.18,14.20,9.13 ‖ 1S 2,30.6,7.8,9.9,13.10,19.12,2.7.10. 13.13,14.15,1.25.18,22.19,2.20, 29.31.21,4.23,20.24,21.22.25,7. 17.26^2.27.26,8.11.16.19.20.28,22. 29,7.10 ‖ 2S 2,6.7.3,18.4,11.7,8. 25.28.29.12,10.23.28.13,13.20. 33.14,15.32.15,34.17,16.18,3.19, 8.10.11.24,10 ‖ 1R 1,12.18^2.2,9. 16.24.3,7.5,18.20.8,25.26.12,11. 18,11.*14*.19.22,23 ‖ 2R 1,14.3,15. 23.5,6.15.7,4.9.9,26.10,2.19.12,8. 13,19.18,23.19,19 ‖ Jes 1,21.5,3. 5.16,14.28,22.36,8.10.37,20.43,1. 44,1.47,8.48,16.49,5.52,5.64,7 ‖ Jer 2,18.7,13.18,11.26,13.27,6. 29,27.32,36.37,20.40,4.42,15.22. 44,7 ‖ Ez 19,13 ‖ Hos 2,12.13,2 ‖ Am 7,16 ‖ Jon 4,3 ‖ Mich 4,11 ‖ Nah 1,13 ‖ Hag 1,5.2,4.15 ‖ Zach 8,11 ‖ Mal 1,9.2,1.3,15 ‖ Ps 2,10. 27,6.39,8.119,67 ‖ Prv 5,7.*7,24.8, 32* ‖ Job 6,28.30,1.9.16.35,15.37, 21.42,5.8 ‖ Ruth 3,2.11.12 ‖ Dan 9,15.17.10,20.11,2 ‖ Esr 9,8.10. 12.10,2.3.11 ‖ Neh 5,5.6,7^2.9.9, 32 ‖ 1Ch 17,7.23.26.27.21,8.12. 28,8.29,13.17 ‖ 2Ch 2,6.12.14.6, 16.*17*.41.7,16.10,4.11.13,8.18,22. 19,7.20,10.28,10.11.32,15.

וְעַתָּה Q., **וְעֵת** K. Ps 74,6.

מֵעַתָּה ,מֵעַתָּה Jes 9,6.*59,21*.48, 6 ‖ Jer 3,4 ‖ Hos 2,9 ‖ Mich 4,7 ‖ Ps 113,2.*115,18.121,8.125,2.131,3* ‖ Dan 10,17 ‖ 2Ch 16,9.

עִתִּי

opportunus, obvius, ὡραῖος; *al.* paratus, destinatus, ἕτοιμος.

לפירז״ל איש המזומן ומוכן לכך (או מנהגו ללכת בכל עת הכפורים, ראב״ע), וי״מ איש שיזדמן ע״פ מקרה באותה שעה.

Lev 16,21.

—— cf. ch. **עֶנֶת**; v. n. pr. ——

עָתַד°

parare, disponere.

הוראתו ידועה, וכמוהו בערבית ובארמית (ויש מאחין אותו עם שרש עדד בערבית בהוראת ספירה, ומזה עַת על הזמן והימים הספורים, כעִדָּן בארמית).

וְעַתְּדָהּ [**עִתֵּד**] *Pi. imper. suff.* Prv 24,27.

הִתְעַתְּדוּ [**הִתְעַתֵּד**] *Hith. 3 perf. pl.* Job 15,28.

[עָתוּד] עָתִיד

promptus, paratus; exercitatus, peritus; pl. f. quae instant; opes, τὰ ὑπάρχοντα.

הֵעָתֵר] וְהֵעָתֵר־ 2Ch 33,19.

וַיֵּעָתֵר, וַיֵּעָתֶר (נס"א) 3 *impf.* Gn 25,21‖2S 21,14.24,25‖Esr 8,23‖2Ch 33,13.

הֶעְתִּיר] וְהַעְתַּרְתִּי *Hi. 1 perf.* Ex 8,25.

וְהַעְתַּרְתֶּם 2 *perf. pl.* Ez 35,13.

הַעְתִּירוּ *imper. pl.* Ex 8,4.*9,28*.24.

וְהַעְתִּירוּ Ex 10,17.

אַעְתִּיר 1 *impf.* Ex 8,5.

תַּעְתִּיר 2 *impf.* Job 22,27.

עָתָר] וַעֲתַר *cs.*

suffitus, vapor odoratus; cultor (*al.* n. pr.).

י"ם עֲתָרַי הללו שמתפללין לי (או שמרובים באוכלסין) ונפוצים בארצות, ולד"א שעצ"פ.

Ez 8,11.

עֲתָרִים] עֲתָרַי (?) *pl. suff.* Zeph 3,10.

עֲתֶרֶת

divitiae, abundantia.

Jer 33,6.

—v. n. pr.—

עֲזָרִי מֵעִם אֵל עֶלְיוֹן רַב הָעֲלִילִיָּה,
הָעֹנֶה לְעַנְוֵי־אֶרֶץ עֲמֵלֵי תוּשִׁיָּה!

פ

פֹּא (וּפֹא) Job 38,11 v. פֹּה.

פָּאָה°

difflare, subito perdere.

י"ם מן הערבית בהוראת חתיכה, בתירה ובקיעה (שפאלטען, צערשפאלטען), ולד"א הוא קרוב אל פָּעָה, וכטעם כל צורריו יפיח בהם (וועגבלאזען), ונראה יותר דעת מנחם שנגזר מן פאה, וכטעם ותחלקם לְפֵאָה; השמרוני קורא אַפִּי הֵם, והירונימוס אַיֵּה הֵם (ubinam sunt); ויתכן שהוא כמו אַפְאֵיהֶם מן פעל פָּאָה.

הִפְאָה] אַפְאֵיהֶם *Hi. 1 impf. suff.* Dt 32,26.

פֵּאָה

latus, plaga, regio; extrema pars, extremitas rei (*cirrus*).

וַיֶּעְתַּק Job 18,4.

הֶעְתִּיק] הֶעְתִּיקוּ *Hi. 3 perf. pl.* Prv 25,1‖Job 32,15.

הַמַּעְתִּיק *pt.* Job 9,5.

וַיַּעְתֵּק 3 *impf.* Gn 12,8.26,22.

עָתָק

protervus, procax; protervum, impium.

יודרא והציפות, שיוצא מגדר הענוה והצדק; וטעם בצואר עתק, יוצא ובולט יותר מדאי, כמנהג שהצנים, בעלי גאוה וקומה זקופה.

1S 2,3‖Ps 31,19.75,6.94,4.

עָתֵק

Vulg. opes superbae; *al.*: antiquae, vetustae; splendidae; firmae, durabiles.

כלומר הון יוצא מגדר ההרגל, או שמזומן משנים קדמוניות.

Prv 8,18.

עָתִיק

splendidus, nitidus, superbus; *al.* perennis.

Jes 23,18.

עַתִּיק] עַתִּיקִים *pl.*

antiquus; remotus (ab ubere matris); ablactus.

1Ch 4,22.

עַתִּיקֵי *cs.* Jes 28,9.

—v. ch.—

עָתַר] יֶעְתַּר 3 *impf.*

largum esse; precari, suppliciter orare; *Ni.* exaudire; *Hi.* multiplicare, cumulare.

קרוב אל עָשַׁר, וכל עיקרו לשון רבוי, ועי"כ בא על ההפצרה, בתפלה ובדבור; בדה"ב ל"ג י"ג למדנהאי הכתיב וַיֵּחָתֵר והקרי ויעתר, וזהו שדרשו הז"ל: מלמד שעשה לו חתירה וכו' (סנהדרין ק"ג).

Job 33,26.

וַיֶּעְתַּר Gn 25,21‖Ex 8,26.*10,18*‖Jud 13,8.

וְנֶעְתַּר *Ni. 3 perf.* Jes 19,22.

נַעְתָּרוֹת] וְנַעְתָּרוֹת *pt. pl. f.* Prv 27,6.

וְנַעְתּוֹר *inf. abs.* 1Ch 5,20.

ועתודתיהם דישעיה ענינו אוצרותיהם שהזמינו להם (ע' הושע י"ג ט"ו), או כטעם עָרֵי מסכנות.

Job 15,24.

עֲתִדִים, עֲתִידִים Q., עֲתוּ׳ K. *pl.* Esth 3,14.8,13.

הָעֲתִידִים Job 3,8.

עֲתִדֹת *pl. f.* Dt 32,35.

וַעֲתִידֹתֵיהֶם K., וַעֲתוּד׳ Q. *suff.* Jes 10,13.

עַתּוּד][c] עַתּוּדִים, עַתֻּדִים *pl.*

hircus; *tr.* de populi ducibus.

כמוהו בערבית ואשורית (ע"ש שמזורז והולך לפני הצאן).

Nu 7,17.23.*29.35.41.47.53.59.65.71.77.83*.88‖Jer 51,40‖Ps 50,9.13.66,15‖Prv 27,26.

וְעַתּוּדִים Dt 32,14‖Jes 1,11.34,6‖Ez 27,21.39,18.

הָעַתֻּדִים, הָעַתּוּדִים Gn 31,10.*12*‖Zach 10,3.

כְּעַתּוּדִים Jer 50,8.

וְלָעַתּוּדִים Ez 34,17.

עַתּוּדֵי (נס"א) *cs.* Jes 14,9.

—v. chald.—

עָתַם]° נֶעְתַּם *Ni. 3 perf.*

comburere; *Vulg.* „conturbata est".

י"ת הרוכת ארעא; כמו נֶעְשַׁן, וי"פ מן הערבית במובן חֹם בער, או במובן חשך ואפלה; ואני שערתי בבחרותי (בהצפירה) שהוא מלה מרכבת מן נָעָה תַּמָּה (ע' כ"ד כ'), ושוב מצאתי שהסורי קורא נוֹעַ תָּנוּעַ.

Jes 9,18.

עָתַק] עָתְקָה 3 *perf. f.*

dimovere, transferre; aetate provehi, consenescere; *Hi.* castra movere, transscribere, congerere; auferre.

באשורית בא על העברה והעתקה במקום, ובערבית וסורית במובן הזמני, כבגרמנית „פָאֶרגעריקט" (בטעם אשר העתיקו אנשי חזקיה יתכן שמצאו משלים ספוריים, והם הוציאו מתוכם את למודי המוסר בקצרה).

Ps 6,8.

עָתְקוּ 3 *perf. pl.* Job 21,7.

יֶעְתַּק 3 *impf.* Job 14,18.

השבעים קורין בנחמיה ט׳ כ״ב ותחלקם לְָהֶם (קצוצי פאה דירמיה יתכן לפרש ככנוי למולי ערלה, כדמשמע מסוף פרשה ט׳).

Jer 9,25.25,23.49,32.

לְפֵאָה Neh 9,22.

לַפֵּאָה Ex 27,9.

פְּאַת *cs.* Lev 19,9.27².23,22‖Nu 34,3.35,5⁴‖Jos 18,14‖Jer 48,45‖ Ez 41,12.47,17.18.19.20.48,1.2. *7*,8.3.4.*5*.*27*.6.8.*23*.*24*.*25*.*26*.16. 28.32.34.

וּפְאַת Lev 21,5 ‖ Jos 18,15 ‖ Ez 47,18.19.20.48,16².33.

בִּפְאַת Am 3,12.

לִפְאַת Ex 26,18.20.*27*,*11*.*36*,*25*. 27,9.*36*,*23*.*38*,*9*.12.13 ‖ Jos 15,5. 18,12.14.20‖Ez 47,15.

וְלִפְאַת Ex 38,11.12.13.

מִפְּאַת Lev 13,41‖Ez 45,7.48,2. *6*.*7*.*8*.*3*.*8*.*23*—*26*.*4*.*5*.*27*.30.

וּמִפְּאַת Ez 45,7.48,16.

פָּתְהֶן (= **פָּאתְהֶן**) *suff.* Jes 3, 17.

פַּאֲתֵי [**פַּאֲתִים**] *du.* (?) *cs.* Nu 24,17.

הַפֵּאֹת *pl.* Ex 25,26.*37*,*13*.

———v. n. pr.———

פָּאַר° I

ornare, decorare, honorare; *Hith.* ornari, honorari; illustrare se; gloriari.

הוראתו ידועה; י״מ הִתְפָּאֵר עלי כמו הִתְבָּאֵר, ולא נהירא לי.

פֵּאֲרָךְ [**פֵּאֵר**] *Pi. 3 perf. suff.* Jes 55,5.*60*,*9*.

לְפָאֵר *inf. cs.* Jes 60,13 ‖ Esr 7, 27.

אֲפָאֵר *1 impf.* Jes 60,7.

יְפָאֵר *3 impf.* Ps 149,4.

לְהִתְפָּאֵר [**הִתְפָּאֵר**] *Hith. inf. cs.* Jes 60,21.61,3.

הִתְפָּאֵר *imper.* Ex 8,5.

אֶתְפָּאָר [**אֶתְפָּאֵר**] *1 impf.* Jes 49,3.

יִתְפָּאֵר, **יִתְפָּאֵר** *3 impf.* Jud 7,2‖Jes 44,23.

הֲיִתְפָּאֵר *interrog.* Jes 10,15.

פְּאֵר

ornamentum capitis, tiara.

Jes 61,3.10.

פְּאֵרְךָ *suff.* Ez 24,17.

הַפְּאֵרִים *pl.* Jes 3,20.

פַּאֲרֵי *cs.* Ex 39,28‖Ez 44,18.

וּפְאֵרֵכֶם *suff.* Ez 24,23.

פָּארוּר

aestus, rubor (faciei); *al.* decus, nitor.

ע״מ נאפוף, נעצוץ, וכטעם אספו נגהם; ע׳ פָּרוּר.

Joel 2,6‖Nah 2,11.

תִּפְאָרָה

ornamentum, decus; gloria, gloriatio, id quo quis gloriatur.

Jes 28,5‖Jer 48,17.

תִּפְאֶרֶת, **תִּפְאֶרֶת** Jes 3,18. 10,12.13,19.62,3.63,14‖Ez 16,12. 23,42 ‖ Zach 12,7‖Ps 89,18‖Prv 4,9.16,31.20,29.28,12 ‖ Thr 2,1 ‖ Esth 1,4.

וְתִפְאֶרֶת Zach 12,7‖Ps 96,6‖Prv 17,6.

וְהַתִּפְאֶרֶת 1Ch 29,11.

כְּתִפְאֶרֶת Jes 44,13.

לְתִפְאָרֶת 2Ch 3,6.

וּלְתִפְאָרֶת, **וּלְתִפְאֶרֶת** Ex 28,2. *40*‖Dt 26,19‖Jes 4,2‖Jer 13,11. 33,9‖1Ch 22,5(4).

תִּפְאַרְתִּי *suff.* Jes 46,13.60,7.

וְתִפְאַרְתֵּנוּ Jes 64,10.

תִּפְאַרְתֶּךָ, **תִּפְאַרְתֶּךָ** Jud 4,9 ‖ Ps 71,8‖1Ch 29,13.

וְתִפְאַרְתֶּךָ Jes 63,15.

תִּפְאַרְתֵּךְ Jes 52,1‖Jer 13,20‖Ez 16,17.39.*23*,*26*.

לְתִפְאַרְתֵּךְ Jes 60,19.

תִּפְאַרְתְּכֶם Jer 13,18.

תִּפְאַרְתּוֹ Jes 28,1.4.63,12.

וְתִפְאַרְתּוֹ Ps 78,61‖Prv 19,11.

תִּפְאַרְתָּם Jes 20,5‖Ez 24,25.

פָּאַר° II

ramos scrutari (adracemandum).

פעל נגזר מן השם פארה; י״ת לא תפלי, וכמו לא תְבָעֵר.

Dt 24,20.

פֹּארָה] פֹּארֹות *pl.*

ramus frondosus, propago frondosa.

לד״ק לפי שהענפים כפאר הבוש לראש העץ (לויבקראַנע); אמנם יתכן שיש בו מן פרא, פרה ופרח, ושע״כ בא גם הרי״ש לפני האל״ף.

Ez 17,6.

פֹּארֹתָיו, **פְּאֹרֹתָיו** *suff.* Ez 31,5.6.

פֹּארֹתָיו Ez 31,12.13.

כְּפֹארֹתָיו Ez 31,8.

פֻּארָה Jes 10,33.

———v. n. pr.———

פַּגָּה] פַּגֶּיהָ *pl. suff.*

ficus immaturae, grossi.

דגשות הגימ״ל מורה על שרש פגג, וקרוב אל פקק בדרז״ל, או על פנג, וקרוב אל פנק.

Cant 2,13.

פִּגּוּל

foeditas, impuritas; foedum, impurum quid.

קרוב אל בָּהַל בחוק המבטא; ר׳ יוסף הלוי פותרו מן הערבית فُجْل צנון חד וחריף, והֻשאל על כל טעם וריח רע.

Lev 7,18.19,7‖Ez 4,14.

פִּגֻּלִים *pl.* Jes 65,4.

פָּגַע

incidere in alqum, alqud, occurrere; attingere, pertinere; hostiliter irruere; interficere; invadere in alqm alqa re; precibus adire; pangere, pacisci.

כמו בסורית, ובערבית ע״מ נחי ל״א; קרוב אל פגש (כקורבת נגע אל נגש), והשאל על הבקשה וההפצרה, כמו שיאמר הגרמני: אין יעמענדען דראַנגען, ועל ההכאה, יעמאנדען טרעפפען (קרוב לפקע ונתפקע בדרז״ל?).

Jos 19,34‖1R 2,32.

וּפָגַע Jos 16,7.19,11².22.26.27.*34*.

וּפְגָעוֹ *suff.* Am 5,19.

פָּגַעְתָּ 2 *perf.* Jes 64,4.
וּפָגַעְתָּ 1S 10,5.
לִפְגֹּעַ *inf. cs.* 1S 22,17.
בִּפְגֹעוֹ־ *suff.* Nu 35,19.21.
פְּגַע־ *imper.* 2S 1,15 ‖ 1R 2,29.
וּפְגַע Jud 8,21 ‖ 1S 22,18 ‖ 1R 2, 31.
וּפִגְעוּ־ *pl.* Gn 23,8.
אֶפְגַּע 1 *impf.* Jes 47,3.
תִּפְגַּע 2 *impf.* Ex 23,4 ‖ Jer 7, 16.
תִּפְגְּעִי־ *f.* Ruth 1,16.
וַיִּפְגַּע 3 *impf.* Gn 28,11 ‖ 1S 22, 18 ‖ 1R 2,25.*46*.34.
יִפְגָּעֵנוּ *suff.* Ex 5,3.
נִפְגַּע־ 1 *impf. pl.* Job 21,15.
תִּפְגְּעוּן 2 *impf. pl.* Jud 15,12.
יִפְגְּעוּ 3 *impf. pl.* Jos 2,16 ‖ Jud 18,25 ‖ Jer 27,18 ‖ Ruth 2, 22.
וַיִּפְגְּעוּ Gn 32,2 ‖ Ex 5,20.
יִפְגְּעוּן Jos 17,10.
הִפְגִּיעַ *Hi. 3 perf.* Jes 53,6.
הִפְגַּעְתִּי 1 *perf.* Jer 15,11.
הִפְגִּעוּ 3 *perf. pl.* Jer 36,25.
מַפְגִּיעַ *pt.* Jes 59,16.
בְּמַפְגִּיעַ Jes 36,32.
יַפְגִּיעַ 3 *impf.* Jes 53,12.

פֶּגַע

casus, fors.

בדרז"ל בא גם ברבים: שיר של־פגעים.

1R 5,18.

וָפֶגַע 1R 9,11.

מִפְגָּע] לְמִפְגָּע

is in quem impetus fit, scopus.

Job 7,20.

———v. n. pr.———

פָּגַר°

debilem, lassum esse.

כמוהו בארמית בהוראת היות אין אונים וחלש, בסורית גם פעל יוצא (בערבית בא במובן המוסרי); יומא דפגרי בדרז"ל יש לפרש מן piger ברומית.

פִּגְּרוּ [פִּגֵּר *Pi. 3 perf. pl.* 1S 30,10.21.

פֶּגֶר , פְּגַר

cadaver; *met.* rudera (idolorum).

על ופגרים דדה"ב כ' כ"ה נמסר לית, וע' מנחת שי.

1S 17,46 ‖ Nah 3,3.

הַפָּגֶר Am 8,3.
כְּפֶגֶר Jes 14,19.
פְּגָרִים *pl.* 2R 19,35 ‖ Jes 37,36 ‖ 2Ch 20,24.
וּפְגָרִים (al. וּבְגָדִים) 2Ch 20,25.
הַפְּגָרִים Gn 15,11 ‖ Jer 31,40(39).
פִּגְרֵי *cs.* Lev 26,30 ‖ Jer 33,5.41, 9 ‖ Ez 6,5.
וּפִגְרֵי Ez 43,9.
בְּפִגְרֵי Jes 66,24.
וּבְפִגְרֵי Ez 43,7.
פִּגְרֵיכֶם *suff.* Lev 26,30 ‖ Nu 14, 29.33.
וּפִגְרֵיכֶם Nu 14,32.
וּפִגְרֵיהֶם Jes 34,3.

פָּגַשׁ°] (גַ) פָּגַשְׁתִּי 1 *perf.*

occurrere, offendere, obviam venire, incidere.

הוראתו ידועה, וקרוב אל פגע.

Gn 33,8.

וּפָגְשׁוּ 3 *perf. pl.* Jes 34,14.
פָּגוֹשׁ *inf. abs.* Prv 17,12.
כִּפְגֹשׁ *cs.* Jer 41,6.
אֶפְגְּשֵׁם [אֶפְגֹּשׁ 1 *impf. suff.* Hos 13,8.
יִפְגָּשְׁךָ (B.-N. יִפְגָּשְׁךָ) 3 *impf. suff.* Gn 32,18.
וַיִּפְגְּשֵׁהוּ Ex 4,24.27.
וַתִּפְגֹּשׁ 3 *impf. f.* 1S 25,20.
וַיִּפְגְּשׁוּם 3 *impf. pl. suff.* 2S 2,13.
נִפְגָּשׁוּ [נִפְגַּשׁ *Ni. 3 perf. pl.* Ps 85,11 ‖ Prv 22,2.29,13.
יְפַגְּשׁוּ־ [פִּגֵּשׁ *Pi. 3 impf. pl.* Job 5,14.

פָּדָה

redimere, liberare, solutum dimittere.

כמוהו בערבית, כושית ואשורית, וקרוב אל פצה, פצה, פשר, פתה, פתח, פתר (הכתוב בס' הזכרונות העיר על פָּדָה דבמדבר: פדה כתיב, פדו קרי!).

2S 4,9 ‖ 1R 1,29 ‖ Jes 29,22 ‖ Jer 31,11(10) ‖ Ps 55,19 ‖ Job 33,28.

וּפָדָה Lev 27,27.
פָּדְךָ *suff.* Job 5,20.
פָּדָם Ps 78,42.
פָּדִיתָ 2 *perf.* Dt 9,26.21,8 ‖ Ps 71,23 ‖ Neh 1,10 ‖ 1Ch 17,21.
פָּדִיתָה Ps 31,6.
פְּדִיתִיךָ 1 *perf. suff.* Mich 6,4.
וּפְדִתִיךָ Jer 15,21.
פְּדִיתִים Zach 10,8.
פֹּדֶה *pt.* Ps 34,23.
וְהַפֹּדְךָ *suff.* Dt 13,6.
וּפְדוּיֵי [פְּדוּי *pt. pass. pl. cs.* Jes 35,10.51,11.
וּפְדוּיָו *suff.* Nu 18,16.
פָּדֹה *inf. abs.* Nu 18,15 ‖ Ps 49,8.
לִפְדּוֹת *cs.* 2S 7,23 ‖ 1S 17,21.
פְּדֵה־ *imper.* Ps 25,22.
פְּדֵנִי *suff.* Ps 26,11.69,19. 119, 134.
וּפְדֵנוּ Ps 44,27.
אֶפְדֶּה 1 *impf.* Ez 13,15.
אֶפְדֵּם *suff.* Hos 7,13.13,14.
תִּפְדֶּה 2 *impf.* Ex 13,13².*34,20*. 34,20² ‖ Nu 18,15².16.17.
יִפְדֶּה 3 *impf.* Ps 49,8.16.130,8.
וַיִּפְדְּךָ *suff.* Dt 7,8.15,15.24,18.
תִּפְדּוּנִי 2 *impf. pl. suff.* Job 6,23.
וַיִּפְדּוּ 3 *impf. pl.* 1S 14,45.
נִפְדָּתָה [נִפְדָּה *Ni. 3 perf. f.* Lev 19,20.
יִפָּדֶה 3 *impf.* Lev 27,29.
תִּפָּדֶה 3 *impf. f.* Jes 1,27.
וְהֶפְדָּהּ [הֶפְדָּה *Hi. 3 perf. suff.* Ex 21,8.

וְהָפְדֵּה [הָפְדָּה *Ho. inf. abs.* Lev 19,20.

פְּדֻיִם] הַפְּדֻיִם K., **הַפְּדוּיִם**

pretium redemptionis, λύτρον, redemptio.

Nu 3,49.51.

פִּדְיֹן, פִּדְיוֹן Ex 21,30 ‖ Ps 49,9.

פְּדֻיִם] הַפְּדֻיִם Q. *pl. t.*

רבוי שלא יתפרד, ע״מ בתולים, עלומים.

Nu 3,51.

פְּדוּיֵי *cs.* Nu 3,46.48.49.

פְּדֻת, פְּדוּת

divisio, discrimen; liberatio, redemptio.

האי דשמות כמו פְּלֻת, כאמור בפסוק י״ה: והִפְלֵיתִי ביום ההוא וג׳, וטעם מִפְדּוּת כמו מִפְּדוּת.

Ex 8,19 ‖ Ps 111,9.130,7.

מִפְדוּת Jes 50,2.

—v. n. pr.—

פַּדָּן v. n. pr.; **אַפֶּדֶן** v. p. 62c.

פְּדַע°] פְּדָעֵהוּ *imper. suff.*

redimere, liberare, eripere.

כמו פְּדֵהוּ, וכמו שבא יתגלע ת׳ יתגלה, ובקצת נוסחאות כ״י פְּרָעֵהוּ, כלומר הַתִּירֵהוּ (או הפריעהו, הָשׁוּך אותו).

Job 33,24.

פֶּדֶר] הַפָּדֶר

adeps.

ת״א תרבא, ולהרמב״ן התיחד רק להלק הדק הפרוס ומבדיל בין הקרבים, ויהיה פדר כמו פֶּרֶד בהפך אתון [ע״ד פֶּרֶשׁ], ע״ש ובראב״ע.

Lev 1,8.8,20.

פִּדְרוֹ *suff.* Lev 1,12.

פֶּה

os; vox (**פֶּה אֶחָד** concors, consensio); ostium; orificium; foramen; vorago; acies; ora, margo; pars (**פִּי־שְׁנַיִם** duplum, duae partes); **לְפִי, כְּפִי** pro ratione, secundum; **עַל־פִּי** secundum; ad vocem, ad iussum, praeceptum, testimonium, arbitrium.

כמוהו בצורית, וערבית (גם בתמונת פם) וכושית, בארמית פֻּמא ובסורית פומא (יש מחברין אותו עם פֵּאָה או עם פָּעָה). ע׳ הערה אל כָּפָה.

Ex 4,10.11 ‖ Nu 12,8 ‖ Jos 9,2 ‖ 1R 22,13 ‖ 2R 10,21.21,16 ‖ Jes 9,11.16.10,14.57,4 ‖ Ez 16,63.21,27.29,21 ‖ Mich 7,16 ‖ Ps 115,5.*135,16* ‖ Prv 4,24.6,12 ‖ Job 21,5 ‖ Esr 9,11 ‖ 2Ch 18,12.

וּפֶה Prv 26,28.

הַפֶּה 1R 19,18.

בְּפֶה Prv 11,9.

לְפֶה Ex 4,16 ‖ Prv 30,32.

לָפֶה 2R 10,21.21,16.

מִפֶּה Esr 9,11.

פִּי *cs.* Gn 29,2.3.*8*.3.10.43,7.45,21 ‖ Ex 17,1.28,32.34,27.38,21 ‖ Lev 24,12.27,8.18 ‖ Nu 3,16.39.*4,41*.51.4,27.37.*45.9,23.10,13*.49.9,18^{2}.20.*23*^{2}.13,3.14,41.22,18.28.24,13.26,56.33,2.38.36,5 ‖ Dt 1,26.*43.9,23*.8,3.17,6^{2}.10.11.19,15^{2}.21,17.34,5 ‖ Jos 9,14.10,18.22.27.15,13.17,4.19,50.21,3.22,9 ‖ 1S 12,14.15.15,24 ‖ 2S 13,32 ‖ 1R 13,21.26 ‖ 2R 2,9.23,35.24,3 ‖ Jes 1,20.*40,5.58,14*.19,7.62,2 ‖ Jer 9,11.48,28 ‖ Am 6,5 ‖ Mich 4,4 ‖ Nah 3,12 ‖ Zach 13,8 ‖ Ps 37,30.63,12.109,2.133,2 ‖ Prv 10,11.31.12,14.13,2.18,4.7.20.22,6.14 ‖ Eccl 8,2.10,12.

וּפִי Ex 39,23 ‖ Ps 109,2 ‖ Prv 8,13.10,6.*11*.14.32.12,6.15,2.28.19,28.

וּפִי Q., **וּפְנֵי** K. Prv 15,14.

בְּפִי Gn 42,27.43,12.21.44,1.2.8 ‖ Nu 23,5 ‖ 2S 14,19 ‖ 1R 22,22.23 ‖ Jer 44,26 ‖ Prv 14,3.26,7.*9* ‖ Job 32,5 ‖ 2Ch 18,21.22.36,21.22.

וּבְפִי Prv 11,11.

כְּפִי Ex 16,21.28,32.39,23 ‖ Lev 25,52 ‖ Nu 6,21.7,5.7.*8*.35,8 ‖ Zach 2,4 ‖ Mal 2,9 ‖ Job 30,18 ‖ 1Ch 12,23(24) ‖ 2Ch 31,2.

לְפִי Gn 34,26.47,12 ‖ Ex 12,4.16,16.18.17,13 ‖ Lev 25,16.27,16 ‖ Nu 21,24.26,54.35,30 ‖ Dt 13,16^{2}.20,13 ‖ Jos 6,21.8,24^{2}.10,28.*30.32*.35.*37*.39.11,11.12.14.18,4.19,47 ‖ Jud 1,8.25.4,15.16.18,27.20,37.48.21,10 ‖ 1S 15,8.22,19^{2} ‖ 2S 15,14 ‖ 1R 17,1 ‖ 2R 10,25 ‖ Jer 21,7.29,10 ‖ Hos 10,12 ‖ Ps 141,7 ‖ Prv 8,3.12,8.27,21 ‖ Job 1,15.*17*.

וּלְפִי Lev 25,16 ‖ Nu 9,17.

מִפִּי Dt 31,21 ‖ Jer 23,16.36,4.27.32.45,1 ‖ Am 3,12 ‖ Zach 8,9 ‖ Ps 8,3.22,22 ‖ Job 36,16 ‖ Thr 3,38 ‖ Esth 7,8 ‖ Esr 1,1 ‖ 2Ch 35,22.36,12.

וּמִפִּי Jes 59,21^{2}.

פִּי (= **פִּיוֹ** vel **פִּיַּ**) *suff.* Gn 45,12 ‖ Nu 20,24.27,14 ‖ Dt 32,1 ‖ Jud 11,25 ‖ 1S 2,1 ‖ Jes 6,7.34,16.49,2 ‖ Jer 1,9 ‖ Ez 3,2.33,22^{2} ‖ Hos 6,5 ‖ Ps 17,3.19,15.39,10.49,4.54,4.63,6.66,14.17.71,8.15.78,1.2.119,108.131.145,21 ‖ Prv 4,5.5,7.7,24.8,8 ‖ Job 7,11.9,20.16,5.19,16.33,2.40,4 ‖ Dan 10,3.16.

וּפִי Jes 30,2 ‖ Ps 51,17 ‖ Job 23,4.

בְּפִי Nu 22,38.23,12 ‖ Ez 3,3.4,14 ‖ Ps 34,2.40,4.89,2.109,30.

כְּפִי Jer 15,19.

לְפִי Ps 39,2.119,103.141,3 ‖ Job 31,27.

מִפִּי Jes 45,23.55,11 ‖ Jer 36,6 ‖ Ez 3,17.*33,7* ‖ Ps 119,43.

וּמִפִּי Jes 48,3.

פִּינוּ Ps 126,2.

מִפִּינוּ Jer 44,17.

פִּיךָ Gn 41,40 ‖ Ex 4,12.*15*.23,13 ‖ Jos 1,18 ‖ Jud 9,38.11,36.18,19 ‖ 2S 1,16 ‖ Jer 34,3 ‖ Ez 2,8.3,27.24,27 ‖ Ob 12 ‖ Mich 7,5 ‖ Ps 50,16.19.81,11.119,13.72.88.138,4 ‖ Prv 6,2^{2}.27,2.31,8.9 ‖ Job 8,2.21.15,5.6.39,27 ‖ Eccl 5,1.5.

בְּפִיךָ Ex 13,9 ‖ Dt 23,24.30,14 ‖ 1R 8,24.17,24 ‖ Jes 51,16.59,21 ‖ Jer 1,9.5,14 ‖ 2Ch 6,15.

בְּפִיךְ Ez 16,56.

כְּפִיךָ Job 33,6.

מִפִּיךָ Jos 1,8 ‖ Jud 11,36 ‖ Jes 59,21 ‖ Job 15,13.

בְּפִיכֶם Jer 44,25‖Ez 55,13.

מִפִּיכֶם Nu 32,24‖Jos 6,10‖1S 2,3‖Joel 1,5.

פִּיו Nu 27,21‖1S 14,26.27‖2R 4,34‖Jes 11,4.53,7²‖Jer 9,19.32,4‖Ps 33,6.36,4.38,14.55,22.105,5‖Prv 8,29.13,3.15,23.16,10.21,23.26,15‖Job 15,30.23,12.

וּפִיו Prv 18,6.

בְּפִיו Gn 25,28‖Ex 4,15‖Nu 23,16‖Dt 18,18‖2S 17,5.18,25‖1R 8,15‖Jes 29,13.53,9‖Jer 9,7‖Ps 38,15.62,5‖Job 20,12‖2Ch 6,4.

לְפִיו Ex 28,32.39,23.

מִפִּיו Nu 30,3‖1S 17,35‖2S 22,9‖Jer 36,17.18.51,44‖Zach 9,7‖Ps 18,9‖Prv 2,6‖Job 22,22.37,2.41,11.13.

פִּיהוּ Ex 4,15‖Ps 10,7‖Prv 16,23.26.19,24.20,17.24,7‖Job 3,1.35,16.40,23‖Cant 1,2‖Thr 1,18.3,29‖Eccl 10,13²‖1Ch 16,12.

וּפִיהוּ 1R 7,31‖Jer 34,3.

בְּפִיהוּ Ps 5,10‖Mal 2,6.

לְפִיהוּ Eccl 6,7.

מִפִּיהוּ Mal 2,7.

פִּיהֶם Dt 21,5‖Jud 7,6‖Jes 52,15‖Mich 3,5‖Ps 22,14.35,21.73,9.144,8.*11*‖Thr 2,16.3,46‖1Ch 12,32(33).

פִּימוֹ Ps 17,10.59,13.

וּפִיהֶם Job 29,23.

בְּפִיהֶם Dt 31,19‖Jer 12,2‖Ez 33,31‖Mich 6,12‖Zeph 3,13‖Zach 14,12‖Ps 49,14.59,8.78,30.36.135,17‖Job 16,10‖Esr 8,17.

בְּפִימוֹ Ps 58,7.

לְפִיהֶם Job 29,9.

לְפִיהֶן Lev 25,51.

מִפִּיהֶם Jer 7,28‖Ez 34,10‖Job 5,15‖Neh 9,20.

פִּיהָ Gn 4,11.24,57‖Nu 16,30.32.*26,10*‖Dt 11,6‖1S 1,12‖1R 7,31‖Jes 5,14‖Zach 5,8‖Ps 69,16.107,42‖Prv 30,20.31,26‖Job 5,16.

וּפִיהָ 1R 7,31.

בְּפִיהָ Gn 8,11‖2S 14,3.

מִפִּיהָ Hos 2,19.

פִּים (al. sg.) *pl. I* 1S 13,21.

פִּיּוֹת *pl. II* Prv 5,4.

פֵּיוֹת *pl. III* Jud 3,16.

פִּיפִיָּה] פִּיפִיּוֹת *pl.*

mucro (acies duplex); LXX δίστομος.

Jes 41,15‖Ps 149,6.

פִּימָה

al. adeps, arvina.

לפי' הקדמונים הוא כמו פּוּמָא בארמית, שמפלי בשר שמן נראין כפיות.

Job 15,27.

—v. ch. פֻּם et n. pr.—

פוֹ ,פֹּא] פֹּה]

hoc loco, hīc; huc.

מלה הרומזת על המקום, ונכללת במלת אֵיפֹה וכו', וכעין הוראת כֹּה.

Gn 19,12.22,5.40,15‖Nu 22,8.32,6.16‖Dt 5,3.28.12,8.29,14²‖Jos 18,6‖Jud 4,20.18,3.19,9‖1S 16,11.21,9.23,3‖2S 20,4‖1R 2,30.19,9.*13*.22,7‖2R 2,2.*4*.*6*.3,11².7,3.4.10,23‖Jes 22,16³.52,5‖Ez 8,6.9.17‖Ps 132,14‖Job 38,11‖Ruth 4,1.2‖Esr 4,2‖1Ch 29,17‖2Ch 18,6.

וּפֹא ,וּפֹה Jos 18,8‖Job 38,11.

מִפֹּה וּמִפֹּה ,מִפֹּה Ez 40,10⁴.12.39.41².48².49².

מִפּוֹ וּמִפּוֹ ,מִפּוֹ Ez 40,12².21².26².34.*37*².39.48.41,1².2².15².19².26².

—cf. אֵיפֹה etc. p. 28ª—

פּוּג°

frigere, frigidum esse; languescere, torpere.

כמוהו בערבית ובסורית, וקרוב אל פוק (נפק), ויהיה טעם ויפג לבו כמו ויצא לבם, ובדרז"ל שגור גם בהפעיל.

יָפוּג] וַיָּפָג *3 impf.* Gn 45,26.

תָּפוּג *3 impf. f.* Hab 1,4‖Ps 77,3.

נָפוֹג] נְפוּגֹתִי *Ni. 1 perf.* Ps 38,9.

פּוּגָה] פּוּגַת *cs.*

cessatio, remissio.

Thr 2,18.

הֲפֻגָה] הֲפֻגוֹת *pl.* Thr 3,49.

פּוּחַ°

spirare, flare; *Hi.* perflare, efflare, proloqui; anhelare; festinare; sufflare; perturbare; vehementer increpare.

כמוהו בערבית ובסורית, ומצוי בדרז"ל גם עם השם הֲפָחָה.

יָפוּחַ] שֶׁיָּפוּחַ *3 impf.* Cant 2,17.*4*,*6*.

הָפִיחַ] הָפֵחַ *Hi. inf. abs.* Jes 42,22.

הָפִיחִי *imper. f.* Cant 4,16.

אָפִיחַ *1 impf.* Ez 21,36.

יָפִיחַ *3 impf.* Ps 10,5.12,6‖Prv 6,19.12,17.

וְיָפִיחַ ,וְיָפֵחַ Prv 14,5.25.19,5.9.

וְיָפֵחַ (?) Hab 2,3.

יָפִיחוּ *3 impf. pl.* Prv 29,8.

פִּיחַ

favilla, *Vulg.* cinis.

Ex 9,8.10.

—cf. נָפַח et יָפַח—

פּוּךְ

fucus, stibium.

מין אבן יקרה ששוחקין אותה לכחול העינים ועושים ממנו גם טפול הכתלים לנוי; השבעים קורין בישעיה בַּנֹּפֶךְ.

1Ch 29,2.

בַּפּוּךְ 2R 9,30‖Jes 54,11‖Jer 4,30.

פּוֹל] וּפוֹל

faba.

כמוהו בערבית ובכושית, ובדרז"ל פול הלבן, פול המצרי.

2S 17,28‖Ez 4,9.

—v. n. pr.—

פּוּן°] אָפוּנָה *1 impf.*

consilii inopem esse; *Vulg.* conturbari.

להראב"ע מן פּוּן (כטעם והיו חייך תלואים לך מנגד וגו'), וכן להרד"ק בשרשיו; י"פ מן הערבית أُفِنَ היות אובד עצות, השבעים קורין אָפוּנָה, ור' יוסף הלוי גורס אֲאָנֶה.

Ps 88,16.

—v. n. pr.—

פּוּץ] פֻּצוּ *imper. pl.*

dispergere, se dispergere; redundare, abundare; *Pi.* diffringere; *Hi.* spargere, dispergere, fugare; effundere; se dispergere.

אח אל נפץ, וכמודהו בערבית (ע"מ פאץ ופצץ) (בחלוף צד"י בעי"ן); בקצת נוסחאות במ"א כ"ב י"ז נְפֻצִים; י"ג בזכריה א' י"ז: עוד תִּפְרֹצְנָה ערי (מֵרב); והשבעים קורין במשלי ה' ט"ז אַל־יפוצו.

1S 14,34.

פוּצַי *pt. pass. pl. suff.* (al. n. pr.) Zeph 3,10.

נָפוּץ *1 impf. pl.* Gn 11,4.

יָפוּץ] יָפוּצוּ, יָפֻצוּ *3 impf. pl.* Ez 46,18 ‖ Ps 68,2 ‖ Prv 5,16.

וְיָפֻצוּ Nu 10,35.

וַיָּפֻצוּ 1S 11,11 ‖ 2S 20,22.

תְּפוּצֶינָה *3 impf. pl. f.* Zach 1,17.

וּתְפוּצֶיןָ Zach 13,7.

וַתְּפוּצֶינָה Ez 34,5².

נָפוּץ] נְפוֹצָה *Ni. 3 perf. f.* Jer 10,21.

נָפֹצוּ *3 perf. pl.* Gn 10,18 ‖ 2R 25,5 ‖ Jer 52,8 ‖ Ez 28,25.29,13. 34,6.12.

וְנָפֹצוּ Jer 40,15.

נְפוֹצֹתֶם, נְפֹצֹתֶם *2 perf. pl.* Ez 11,17.20,34.41.

נְפוֹצֶת Q. (K. נְפֹצֶת pl. f.) *pt. f.* 2S 18,8.

נְפוֹצִים, נְפֹצִים *pl. m.* 1R 22,17 ‖ 2Ch 18,16.

פִּצֵּץ] יְפֹצֵץ *Pol. 3 impf.* Jer 23,29.

פִּצְפֵּץ] וַיְפַצְפְּצֵנִי *Pilp. 3 impf. suff.* Job 16,12.

וְהֵפִיץ *Hi. 3 perf.* Dt 4,27 ‖ Jes 24,1.28,25.

הֱפִיצְךָ *suff.* Dt 30,3.

וֶהֱפִיצְךָ Dt 28,64.

הֱפִיצָם Gn 11,9.

וַהֲפִיצוֹתִי, וַהֲפִצֹתִי *1 perf.* Ez 22,15.29,12.30,23.*26*.

הֲפִצוֹתִיךָ *suff.* Jer 30,11.

וּתְפוֹצוֹתִיכֶם (= וַהֲפִיצוֹתִיכֶם?) Jer 25,34.

הֲפִיצוֹתִים Ez 11,16.

וַהֲפִצוֹתִים Jer 9,15.

וֶהֱפִיצֻהוּ *3 perf. pl. suff.* Job 18,11.

הֲפִיצֹתֶם, הֲפִצֹתֶם *2 perf. pl.* Jer 23,2 ‖ Ez 34,21.

מֵפִיץ *pt.* Nah 2,2.

וּמְפִצִים *pl.* Jer 23,1.

לְהָפִיץ *inf. cs.* Ez 20,23.

בַּהֲפִיצִי *suff.* Ez 12,15.

לַהֲפִיצֵנִי Hab 3,14.

הָפֵץ *imper.* Job 40,11.

אָפִיץ *1 impf.* Neh 1,8 ‖ Ez 36,19.

אֲפִיצֵם *suff.* Jer 18,17.

וַאֲפִיצֵם Gn 49,7 ‖ Jer 13,24.

וּתְפִיצֵם *2 impf. suff.* Ps 144,6.

יָפִיץ *3 impf.* Job 37,11.

יָפֵץ Job 38,24.

וַיָּפֶץ Gn 11,8 ‖ Ex 5,12 ‖ 1S 13,8.

וַיְפִיצֵם *suff.* 2S 22,15 ‖ Ps 18,15.

תָּפִיץ *3 impf. f.* Jes 41,16.

הִתְפּוֹצֵץ] וַיִּתְפֹּצְצוּ (al. צ) *Hithpo. 3 impf. pl.* Hab 3,6.

מֵפִיץ

malleus (bellicus).

לרבינו יונה כמו מַפִּיץ או מַפֵּץ (ע' נָפַץ), וכן משמע מת"י והשבעים.

Prv 25,18.

תְּפוֹצָה] וּתְפוֹצוֹתִיכֶם *pl. suff.* (= וּתְפוֹצוֹתֵיכֶם?)

dispersio.

לרד"ק ע"מ תְּקוּמָה תְּשׁוּבָה, וחולם הפ"א כדי לזווג התנועות, והירק התי"ו כמו שריתִך ת' שריתֵך, (ובאמת בנוסחאות כ"י הפ"א שרוקה), וכ"ת הסורי, עקילוס, תאודוציון וסומכוס, והטעם מלאו ימי תפוצותיכם; י"ת וְתָפוּצוּ, והשבעים השמיטוהו.

Jer 25,34.

—v. n. pr. פִּצֵּץ; cf. נָפַץ—

פּוּק] פָּקוּ *3 perf. pl.*

vacillare; *Hi.* suppeditare; impetrare; ad exitum perducere, bene cedere.

כדונמתו בשפת צור, וקרוב אל נָפַק בארמית, ובא גם במובן נדנוד וכשלון, כפקפוק בדרז"ל. השבעים קורין בישעיה נ"ח י': ותפק לרעב לַחְמֶךָ.

Jes 28,7.

הֵפִיק] מְפִיקִים *Hi. pt. pl.* Ps 144,13.

יָפִיק *3 impf.* Jer 10,4 ‖ Prv 3,13.12,2.

וַיָּפֶק Prv 8,35.*18*,*22*.

תָּפֵק *2 impf.* Ps 140,9.

וְתָפֵק Jes 58,10.

פּוּקָה] לְפוּקָה

offendiculum (quo quis vacillat).

י"ג לִפְקֻדָּה, ולא נהירא לי.

1S 25,31.

פִּיק] וּפִק (al. וּפִיק)

vacillatio, titulatio.

בספרים מדויקים וּפִק, ונמסר עליו לית וחסר.

Nah 2,11.

פּוּר

frangere, scindere *Hi.* הֵפִיר, פָּרַר v. אָפֵר, הֵפֵר = אָפִיר.

פּוּר

sors; *pl.* festum Purim.

לדעת ר' יוסף הלוי לא מלשון פרס מוצאו כ"א מן הארמית פְּרָא (שרש פרר) או מן פורתא (מעט), והכונה אבן קטנה וחלוקה, שהיו מטילין בו הפיים, וכן הוראת גרל בערבית.

Esth 3,7.9,24.

הַפּוּר Esth 9,26.

פּוּרִים *pl.* Esth 9,26.

הַפּוּרִים, הַפֻּרִים Esth 9,28.29. 31.32.

וּפָחַדְתְּ 2 *perf.* Dt 28,66.

פָּחַדְתִּי 1 *perf.* Job 3,25.

פָּחֲדוּ, פָּחָדוּ 3 *perf. pl.* Jes 33,14 ‖ Jer 36,16.24 ‖ Ps 14,5.*53,6*.78,53.

וּפָחֲדוּ Jer 33,9 ‖ Hos 3,5.

אֶפְחַד] אֶפְחָד 1 *impf.* Jes 12,2 ‖ Ps 27,1.

וְאֶפְחָד Job 23,15.

תִּפְחַד] תִּפְחָד 2 *impf.* Dt 28,67 ‖ Prv 3,24.

יִפְחַד] יִפְחָד 3 *impf.* Jes 19,17.

תִּפְחֲדוּ 2 *impf. pl.* Jes 44,8.

יִפְחֲדוּ, יִפְחָדוּ 3 *impf. pl.* Jes 44,11 ‖ Mich 7,17.

פִּחֵד] מְפַחֵד *Pi. pt.* Prv 28,14.

וַתְּפַחֵד 2 *impf.* Jes 51,13.

הִפְחִיד *Hi. 3 perf.* Job 4,14.

פַּחַד, פָּחַד

pavor, timor.

פחד יצחק נרדף אל אלהי אברהם, ע״ד שבא בדרז״ל יראתן של מצרים, כלומר אלהותן.

1S 11,7 ‖ Jes 2,10.19.*21*.24,17 ‖ Jer 30,5.48,43.49,5 ‖ Ps 14,5.36,2.53,6 ‖ Job 3,25.4,14.22,10.31,23.39,16 ‖ Thr 3,47 ‖ Esth 8,17.9,3 ‖ 2Ch 14,13.17,10.19,7.20,29.

וּפַחַד Gn 31,42 ‖ Ps 31,12.

וָפַחַד Ex 15,16 ‖ Job 25,2.

הַפַּחַד Jes 24,18 ‖ Jer 48,44.

בְּפַחַד Gn 31,53.

לְפַחַד Job 39,22.

מִפַּחַד, מִפְּחַד Dt 28,67 ‖ Ps 64,2.91,5 ‖ Prv 1,33.3,25 ‖ Job 21,9 ‖ Cant 3,8.

פַּחְדְּךָ *suff.* Dt 2,25.

מִפַּחְדְּךָ Ps 119,120.

פַּחְדְּכֶם Dt 11,25 ‖ Prv 1,26.27.

פַּחְדּוֹ 1Ch 14,17.

וּפַחְדּוֹ Job 13,11.

פַּחְדָּם Ps 105,38 ‖ Esth 9,2.

פְּחָדִים *pl.* Job 15,21.

פעל נגזר מן השם פז. יש מחברין לו גם וזהב מֵאוּפָז (= מְאוּפָּז = מוּפָּז) דירמיה י׳ ט׳, וכן בכתם אוּפָז (= מְאוּפָּז) מטעם עולה ויורד, אמנם לרז״ל (ירושלמי יומא פ״ה ובמדבר רבה פי״ב) גם מוּפָז הוא כמו מֵאוּפָז, שם מקום; רי״א כהן גורס בירמיה מְאֻפָּד, והסורי קורא מֵאוֹפִיר.

1S 10,8.

——cf. n. pr. אוּפָז——

°פָּזַז II

agilem esse; *al.* durum, robustum esse; *Pi.* subsilire, saltare.

כמוהו בערבית בהוראות נתירה ורקידה, ובסורית במובן קלות התנועה ומהירתה. טעם ויפזו זרעי ידיו שהיו מתנועעות בקלות למתוח הקשת, ובדרז״ל עמא פזיזא, קל הדעת (לייכטבעוועגליך, איילפֿערטיג זיין); ולרש״י מלשון זהב מופז ע״ש נתינת טבעת פרעה על ידו.

יָפֹז] וַיָּפֹזּוּ 3 *impf. pl.* Gn 49,24.

פִּזֵּז] מְפַזֵּז *Pi. pt.* 2S 6,16.

°פָּזַר

dispergere, spargere.

הוראתו ידועה, ואח אל בָּזַר.

פָּזוּר] פְּזוּרָה *pt. pass. f.* Jer 50,17.

נִפְזַר] נִפְזְרוּ *Ni. 3 perf. pl.* Ps 141,7.

פִּזַּר *Pi. 3 perf.* Ps 53,6.112,9.

פִּזַּרְתָּ 2 *perf.* Ps 89,11.

פִּזְּרוּ 3 *perf. pl.* Joel 4,2.

מְפַזֵּר *pt.* Prv 11,24.

וַתְּפַזְּרִי 2 *impf. f.* Jes 3,13.

יְפַזֵּר 3 *impf.* Ps 147,16.

מְפֻזָּר] מְפֻזָּר *Pu. pt.* Esth 3,8.

——cf. בָּזַר; פַּח rad. פחח——

פָּחַד

trepidare, pavere, timere; contremiscere prae gaudio; festinare.

קרוב אל פחז, ונאמר גם על המהירות כחרד ובהל, ואולי הוא קרוב גם אל דחף בהפך אתון, כמו שבא פחז והפז, וזה טעם מבהלים ודחופים.

Ps 119,161.

וּפָחַד Jes 19,16.60,5.

פּוּרָה

torcular.

לד״ק ע״ש הדריכה ופרירת הענבים, ויש פותרין מן فار בערבית במובן נביעה, רתיחה והעלאת קצף (תסיסת היין).

Jes 63,3 ‖ Hag 2,16.

——v. n. pr.——

°פּוּשׁ] וּפָשׁוּ 3 *perf. pl.*

superbire, lascivire; *Ni.* dispergi, diffundi.

לד״ק הוא קרוב אל פות, פשר, ופתה במובן התרהבות והתפשטות (ובדרז״ל על הרבוי, דפשו טובא), ויהיה גם קרוב במושגו אל פוץ, וזה טעם נָפֹשׁוּ עמך, ולד״א הוא קרוב אל פזז, מלבד נָפֹשׁוּ שמתיהד ומתקרב אל פוץ.

Hab 1,8.

וּפִשְׁתֶּם (= וּפַשְׁתֶּם) 2 *perf.* Mal 3,20.

תָּפוּשׁוּ Q. 2 *impf. pl.*, תָּפוּשִׁי K. 2 *f. sg.* Jer 50,11.

נָפוֹשׁ] נָפֹשׁוּ *Ni. 3 perf. pl.* Nah 3,18.

——v. n. pr. פִּישׁוֹן; cf. פַּשׁ——

פּוֹתָה v. פּוֹת] *suff.* (?) פָּתְהֵן

interstitium, pudendum muliebre; *pl.* cardines ianuae.

קרוב אל פתה ואל פתת, וכמוהו בערבית (فُوت), ובמשנה דכלים (י״א ב׳) הפותה שתחת הציר. פָּתְהֵן הובא כבר בשרש פֵּאָה, וזה נראה עיקר, לפי שמקביל אל קדקוד.

Jes 3,17.

וְהַפֹּתוֹת *pl.* 1R 7,50.

——v. n. pr.; conf. פֵּאָה——

פַּז] פָּז

aurum purgatum, purum.

שרשו פזז, ובא ע״מ פַּז, בָּז, בדרז״ל דהב פיזא, ובתרגומים פִּזּוּזָא, השבעים קורין בשה״ש כתם וָפָז או כתם מוּפָז.

Ps 24,4 ‖ Job 28,17 ‖ Cant 5,11.15.

בַּפָּז Thr 4,2.

מִפָּז Jes 13,12.

וּמִפָּז, וּמִפַּז Ps 19,11.119,127 ‖ Prv 8,19.

°פָּזַז I [מוּפָז *Ho. pt.*

secernere, purgare; *Ho.pt.* purum (aurum); al.=מֵאוּפָז (n. pr.).

פַּחְדָּה] פַּחְדָּתִי suff.

הסורי קורא: ולא פָּחַדְתְּ אֵלַי, והשבעים קורין: ולא בָּחַרְתִּי בך (אֹתָךְ)!

Jer 2,19.

II פַּחַד] פַּחֲדַיִם° du.

Vulg. testiculi; al. femora.

מרוה אשך ת״א מרס פחדין (ואולי נקראו כן ע״ש הנדנוד וְהתנועה), וי״פ מן הערבית فَخِذ שוקים.

פַּחֲדָיו Q. (פַּחֲדוֹ K.) *suff.* Job 40,17.

פֶּחָה] הַפֶּחָה

praefectus provinciae.

לקוח משפת אשור (בהוראת סגירה וכבישה, כטעם חובש בעברית), והוא תאר לשר מדינה וְנגיד פלך, שהיה ממונה גם על אנשי החיל (ומזה שה״ת פַּשָׁה במבטא הצרפתי).

Neh 5,14.18.12,26.

פֶּחָם (al. *suff.* = פֶּחָתָם) Neh 5,14.

פַּחַת *cs.* 1R 18,24‖Jes 36,9‖Hag 1,1.*14.2*,*2*.2,21‖Neh 3,7.

לְפֶחָתְךָ] לְפֶחָתֶךָ *suff.* Mal 1,8.

פַּחוֹת *pl. I* 1R 20,24‖Jer 51,23‖Ez 23,6.*12.23*.

וּפַחוֹת 1R 10,15‖2Ch 9,14.

הַפַּחוֹת Esth 3,12.

וְהַפַּחוֹת Esth 8,9.9,3‖Neh 5,15.

פַּחֲוֹת *pl. II* Neh 2,7.*9*.

וּפַחֲוֹת Esr 8,36.

פַּחוֹתֶיהָ *suff.* Jes 51,28.57.

———v. ch. et n. pr.———

פָּחַז°

se iactare, gloriari, superbire; lascivum, protervum esse.

קרוב אל פחד במובן קלות התנועה והתדעזעות, ויהיה פוחז איש נבהל, שחרד וממהר לעשות ככל העולה על רוחו, ובדרז״ל פחז עלי יצרי, כלומר בא עלי בבהלה (בערבית מורה על התנאות, התפארות והתאמרות, ובסורית על עזות פנים וקלות הדעת).

פֹּחֵז] פֹּחֲזִים *pt. pl.* Zeph 3,4.

וּפֹחֲזִים Jud 9,4.

פַּחַז

ebullitio, scatebra; *al.* tumor, lascivia.

Gn 49,4.

פַּחֲזוּת] וּבְפַחֲזוּתָם *suff.*

iactantia, superbia.

Jer 23,32.

פָּחַח°

Hi. illaqueari, irretire, includere (denom. ex פַּח I).

לד״ק פעל נגזר מן השם פַּח, ויש מחברין אותו אל פּוּחַ, וכטעם כל צורריו יפיח בהם (ע׳ הערה אל חור ב׳). השבעים קורין: הַפֵּח בַּחֲדָרִים כלם, וליונתן הָפוּ, כלומר בושו ונכלמו.

הָפֵחַ] הָפֵּחַ *Hi. inf. abs.* Jes 42,22.

פַּח I, פָּח

rete, laqueus; insidiae, periculum, exitium.

השבעים קורין בעמוס: התפול צפור על הארץ. בלא מלת פח, ואולי יש לגרוס: על־פְּנֵי הארץ; פַּחִים דתהלים להשבעים מוקשים, לראב״ע כמו רקועי פחים, אבנים שורפים שיורדים עם המטר, ולרש״י לשון פחמים, וכן דעת האחרונים.

Hos 5,1.9,8 ‖ Am 3,5[2] ‖ Ps 119,110. 140,6. 141,9. 142,4 ‖ Prv 7,23‖Job 18,9.

וָפָח Jes 24,17‖Jer 48,43.

הַפַּח Ps 124,7.

בַּפָּח Jes 24,18 ‖ Jer 48,44 ‖ Eccl 9,12.

לְפַח, לְפָח Jos 23,13 ‖ Jes 8,14 ‖ Ps 69,23.

מִפַּח Ps 91,3.124,7.

פַּחִים *pl.* Ps 11,6‖Prv 22,5‖ Job 22,10.

וּפַחִים Jes 18,22.

II פַּח] פַּחִים *pl.*

lamina.

Nu 17,3.

פַּחֵי *cs.* Ex 39,3.

פֶּחָם

carbo, pruna ardens.

נחלים עוממות, וכדוגמתו בסורית, ערבית וכושית, ובדרז״ל בא גם ברבים ושה״ת פחמי.

Jes 54,16‖Prv 26,21.

בַּפֶּחָם Jes 44,12.

פַּחִים (?)

(= פֶּחָם vel פַּחְמֵי *pl. cs.*)

Ps 11,6.

—פֶּחָם praefectus v. פֶּחָה—

פַּחַת] פַּחַת

fovea, *met.* exitium, pernicies.

פעל פחת בסורית הוראתו כריה ונקיבה, והוראתו ורוב שמושו בדרז״ל ידוע.

Jer 48,28.

וָפַחַת Jes 24,17 ‖ Jer 48,43 ‖ Thr 3,47.

הַפַּחַת 2S 18,17 ‖ Jes 24,18[2] ‖ Jer 48,44[2].

הַפְּחָתִים *pl.* 2S 17,9.

פְּחֶתֶת

foveola (imminutio).

מגערת וחסרון בנגעי הבגד.

Lev 13,55.

פִּטְדָה

topazus vel smaragdus.

מין אבן יקרה, ת״א יַרְקָן, ומקור השם בשפת סנסקריט.

Ex 28,17.*39,10*‖Ez 28,13.

פִּטְדַת־ *cs.* Job 28,19.

פָּטַר

dimittere; prorumpere facere; abire, discedere; *Hi.* hiare.

בערבית אחת מהוראותיו: בקיעה, הבדלה והפרדה, וכן באשורית (וקרוב אל בתר, פשר, פתר וכנותהון), ושגור הרבה בדרז״ל גם בנפעל, והשם פטירה על ההסתלקות מן העולם הזה.

2Ch 23,8.

פּוֹטֵר *pt.* Prv 17,14.

פְּטוּרִים Q., פְּטִירִים K. *pass. pl.* 1Ch 9,33.

וּפְטוּרֵי, וּפְטֻרֵי *cs.* 1R 6,18.29.*32*.35.

וַיִּפְטַר *3 impf.* 1S 19,10.

הִפְטִיר] יַפְטִירוּ *Hi. 3 impf. pl.* Ps 22,8.

פֶּטֶר

fissio, id quod findit, primum prorumpit: primogenitus.

Ex 13,2.12².13.15.34,19² ‖ Nu 3, 12.18,15 ‖ Ez 20,26.

וּפֶטֶר Ex 34,20.

פִּטְרַת [פִּטְרָה] *cs.* Nu 8,16.

פַּטִּישׁ

malleus.

Jes 41,7 ‖ Jer 50,23.

וּכְפַטִּישׁ Jer 23,29.

—cf. ch.; פִּי etc. v. פֶּה—

פִּיד] וּפִיד

calamitas, interitus.

ענינו אסון, צרה ושבר, ובערבית בא בהוראת מיתה.

Prv 22,24.

בְּפִיד Job 31,29.

לַפִּיד (?) Job 12,5.

בְּפִידוֹ *suff.* Job 30,24.

—cf. כִּיד—

פִּיק; פֶּה v. פִּימָה; פּוּחַ v. פִּיחַ v. פּוּק.

פָּכָה°

fluere, stillare.

יש מחברין אותו עם בָּכָה ואחרים עם בָּקַק, ובדרז"ל בא גם בבנין המרבע פִּכְפֵּךְ.

מְפַכִּים [פִּכָּה] *Pi. pt. pl.* Ez 47,2.

פַּךְ

lecythus, lagena.

1S 10,1 ‖ 2R 9,1.3.

פָּלָא°

singularem, permagnum, insignem esse; arduum, factu difficilem esse; mirabilem esse; *Pi.* separare, consecrare; *Hi.* eximium se praebere.

אח אל פָּלָה (וקרוב אל פלג ופלח), ונאמר על כל דבר ומקרה הנבדל ויוצא מן המנהג (פֶּלֶא תרגומו פרישא), וגם על חתוך הדבור בפירוש ובבאור היטב, והנפעל מורה על ההפך, כטעם יִבָּצֵר (ויש מעין הוראתיו בסורית, ערבית וכושית). י"ג בנחמיה ו' ט"ז: נִפְלָא מאד בעיניהם.

נִפְלְאַת [נִפְלָא] *Ni. 3 perf. f.* Ps 118,23.

נִפְלְאַתָה 2S 1,26.

נִפְלְאוּ *3 perf. pl.* Prv 30,18.

נִפְלָאִים [נִפְלָא] *pt. pl.* Ps 139, 14.

נִפְלֵאת *f. sg.* Dt 30,11.

נִפְלָאֹת (Ex), **נִפְלָאוֹת** *pl.* Ex 34,10 ‖ Jos 3,5 ‖ Mich 7,15 ‖ Ps 72, 18.86,10.98,1.106,22.119,18.136, 4 ‖ Job 5,9.37,5.42,3 ‖ Dan 11,36.

וְנִפְלָאוֹת Job 9,10 ‖ Dan 8,24.

וּבְנִפְלָאוֹת Ps 131,1.

נִפְלְאוֹת *cs.* Job 37,14.

נִפְלְאֹתַי [תַ] *suff.* Ex 3,20.

נִפְלְאוֹתֶיךָ, נִפְלְאֹתֶיךָ Ps 9,2.26, 7.40,6.71,17.75,2.106,7.145,5 ‖ Neh 9,17.

בְּנִפְלְאוֹתֶיךָ Ps 119,27.

נִפְלְאוֹתָיו, נִפְלְאֹתָיו Jud 6,13 ‖ Jer 21,2 ‖ Ps 96,3.105,2.5 ‖ 1Ch 16,9.12.24.

וְנִפְלְאוֹתָיו, וְנִפְלְאֹתָיו Ps 78,4.11. 107,8.*15.21.31*.24.

בְּנִפְלְאוֹתָיו Ps 78,32.

לְנִפְלְאוֹתָיו Ps 111,4.

יִפָּלֵא *3 impf.* Dt 17,8 ‖ Jer 32, 17.27 ‖ Zach 8,6².

הֲיִפָּלֵא *interrog.* Gn 18,14.

וַיִּפָּלֵא 2S 13,2.

לְפַלֵּא [פִּלֵּא] *Pi. inf. cs.* Lev 22,21 ‖ Nu 15,3.8.

הִפְלִיא, הִפְלָא *Hi. 3 perf.* Jes 28,29 ‖ Ps 31,22 ‖ 2Ch 26,15.

וְהִפְלָא Dt 28,59.

וּמַפְלִא *pt.* Jud 13,19.

הַפְלֵא *inf. abs.* Jes 29,14.

וְהַפְלֵא (adv.) 2Ch 2,8.

לְהַפְלִיא *cs.* Jes 29,14 ‖ Joel 2, 26.

יַפְלִא *3 impf.* Lev 27,2 ‖ Nu 6,2.

תִּתְפַּלָּא [הִתְפַּלֵּא] *Hith. 2 impf.* Job 10,16.

פֶּלֶא, פֶּלֶא (Jes 9,5)

res mirabilis, miraculum (*concr.* vir admirabilis); *pl. m.* mirabiliter, *f.* mirabilia.

Ex 15,11 ‖ Jes 9,5.25,1 ‖ Ps 77,15. 78,12.88,11.

וָפֶלֶא Jes 29,14.

פִּלְאֶךָ, פִּלְאֲךָ *suff.* Ps 77,12.88, 13.98,6.

פְּלָאִים (adv.) *pl. I* Thr 1,9.

פְּלָאוֹת *pl. II* Ps 119,129.

הַפְּלָאוֹת Dan 12,6.

?פִּלְאִי (= פֶּלִאי) (א' נעלם)

mirabilis.

Jud 13,18.

פְּלִיאָה Q. (פִּלְאִיָה K.?) *f.* Ps 139,6.

מִפְלָאָה] מִפְלְאוֹת *pl. cs.*

miraculum.

Job 37,16.

—v. n. pr.; cf. פָּלָה—

פָּלַג°

dividere; dirimere.

כדוגמתו בארמית, סורית, ערבית, וכושית (ע' לקמן) במובן בקיעה וחלוקה. וקרוב אל פָּלַח, פָּלַךְ, (בָּלַג?), בָּלַק; הוראתו בדרז"ל לענין חלוקת הדעות והשם פלוגתא ידוע; בתהלים בא פַּלַּג ת' פַּלַּג כדי לזוגו עם בַּלַּע.

נִפְלְגָה [נִפְלַג] *Ni. 3 perf. f.* Gn 10,25 ‖ 1Ch 1,19.

פִּלַּג *Pi. 3 perf.* Job 38,25.

פַּלַּג *imper.* Ps 55,10.

פֶּלֶג

rivus.

ע"ד נחל מן הלל, והוא חוצץ וחוסם מפני העוברים, שעלידם להצות אותו;' באשורית פַּלְגוּ תְּעָלָה (קאנאל); בא רק בדבור המליצי.

Ps 65,10.

פְּלָגִים *pl.* Jes 30,25.

פַּלְגֵי *cs.* Ps 1,3.119,136 ‖ Prv 5, 16.21,1 ‖ Job 29,6 ‖ Thr 3,48.

כְּפַלְגֵי Jes 32,2.

פְּלָגָיו *suff.* Ps 46,5.

[פְּלַגָּה] בִּפְלַגּוֹת *pl.*

pagus; rivus.

הקדמונים פירשו לפלגות ראובן שנחלק מאחיו ולא יצא למלחמה, י״ת וזרעית, בהוראת פֶּלֶג, ע״ד ההשאלה; לרד״ק הכונה על הגדודים, ויותר נראה שהוא כמו בפלכות, כלומר במדינות.

Jud 5,15 ‖ Job 20,17.

לִפְלַגּוֹת Jud 5,16.

[פְּלֻגָּה] לִפְלֻגּוֹת *pl.*

ordo, classis.

2Ch 35,5.

[מִפְלַגָּה] לְמִפְלַגּוֹת *pl.* 2Ch 35,12.

—v. ch. et n. pr.—

פִּילֶגֶשׁ ,פִּלֶגֶשׁ

pellex, concubina; amasius, moechus, πάλλαξ.

לרד״ק מקורו בשפת מצרים, ולד״א קצורו של פְּלַג אִשָּׁה (הציה אשה והציה שפחה), וכמו שקרא ר׳ טרפון פלגס לכבש בן י״ג חדשים שיצא מכלל כבש ולא בא לכלל איל (פרה א׳ ג׳), ומבני־שם בא לבני־יון ורומי.

Gn 35,22.36,12 ‖ Jud 19,1 ‖ 2S 3,7².21,11 ‖ 1Ch 1,32.2,46.48.

פִּילַגְשִׁי *suff.* Jud 20,5.

וּפִילַגְשִׁי Jud 20,4.

בְּפִילַגְשִׁי Jud 20,6.

פִּילַגְשׁוֹ Jud 19,2.27 ‖ 1Ch 7,14.

וּפִילַגְשׁוֹ Gn 22,24 ‖ Jud 8,31.19,9.10.

וּפִילַגְשֵׁהוּ Jud 19,24.

בְּפִילַגְשׁוֹ Jud 19,25.29.

פִּילַגְשִׁים ,פִּלַגְשִׁים *pl.* 2S 5,13.15,16.*20*,3 ‖ Cant 6,8 ‖ 1Ch 3,9.

וּפִילַגְשִׁים 1R 11,3 ‖ Cant 6,9 ‖ 2Ch 11,21.

הַפִּילַגְשִׁים Gn 25,6 ‖ Esth 2,14.

פִּלַגְשֵׁי *cs.* 2S 16,21.22.

פִּלַגְשֶׁיךָ *suff.* 2S 19,6.

וּפִילַגְשָׁיו 2S 11,21.

פִּלַגְשֵׁיהֶם Ez 23,20.

[פְּלָדָה] פְּלָדֹת *pl.*

ferrum, ferramenta (булáтный?)

להקדמונים בהפך אתון מן לפיד, לדעת האחרונים כטעם רכב ברזל (כהוראתו בסורית ובערבית); ונראה יותר שהוא נחשת מוצדב כהוראת فلذ בערבית, ובדרז״ל פליזא (ב״ק קי״ג ע״א) כגירסת הערוך ונוסחאות התלמוד כ״י (ע׳ דקדוקי סופרים), וכטעם נחשת קלל.

Nah 2,4.

—v. n. pr. (?)—

°פָּלָה

separare, distinguere; insignem, illustrem facere.

אח אל פָּלָא (ע׳ הערה שם). השבעים קורין בתהלים נוראות נִפְלֵיתָ = נִפְלֵאתָ.

[נִפְלָה] נִפְלֵיתִי *Ni. 1 perf.* Ps 139,14.

וְנִפְלֵינוּ *1 perf. pl.* Ex 33,16.

הִפְלָה *Hi. 3 perf.* Ps 4,4.

וְהִפְלָה Ex 9,4.

וְהִפְלֵיתִי *1 perf.* Ex 8,18.

הַפְלֵה *imper.* Ps 17,7.

יַפְלֶה *3 impf.* Ex 11,7.

פְּלֹנִי

quidam, ὁ δεῖνα.

כדוגמתו בארמית, סורית, ערבית ואשורית, ושגור הרבה בדרז״ל (פלוני בן פלוני, פלניא בת פלניא).

1S 21,3 ‖ 2R 6,8 ‖ Ruth 4,1.

—v. n. pr.; cf. פַּלְמוֹנִי—

[פָּלַח] פֹּלֵחַ *pt.*

findere, sulcare terram; *Pi.* findere, dissecare, parere.

כמהו בסורית וערבית; אח אל פלג, ונאמר על בקיעת הקרקע ע״י הרישה (ונקראו האכרים פלחים, ובמבטא הצרפתי פַּלשים), ומן עבודת האדמה הֻשאל אל כל ענין עבדות ושרות, כמובנו בארמית.

Ps 141,7.

[פִּלַּח] יְפַלַּח *Pi. 3 impf.* Prv 7,23 ‖ Job 16,13.

וַיְפַלַּח 2R 4,39.

תְּפַלַּחְנָה *3 impf. pl. f.* Job 39,9.

פֶּלַח

pars resecta, segmentum; lapis molaris; *fissa.*

Jud 9,53 ‖ 1S 30,12 ‖ 2S 11,21.

כְּפֶלַח Job 41,16 ‖ Cant 4,3.*6,7.*

—cf. ch.; v. n. pr.—

°[פָּלַט] וּפָלְטוּ *3 perf. pl.*

evadere, effugere; *Pi.* liberare, eripere e periculo; liberari, elabi, evadere, parere; *Hi.* liberare; in tuto collocare.

אח אל מלט (ואל בלט בדרז״ל) בהוראת יציאה, ובא גם על ההולדה והיציאה מן הרחם, כטעם ותמלט בֵּציה. י״ג בתהלים נ״ו ח׳: על־און פַּלֶּט־למו, כלומר השב להם גמול כרוע מעלליהם, ור׳ יוסף הלוי גורס טַלְטְלֵמוֹ.

Ez 7,16.

[פִּלֵּט] מְפַלְטִי *Pi. pt. suff.* Ps 18,49.

וּמְפַלְטִי 2S 22,2 ‖ Ps 18,3.40,18.70,6.144,2.

פַּלֵּט *inf.* Ps 32,7.

[פַּלֵּט] פַּלֶּט־ *imper.* Ps 56,8.

פַּלְּטָה Ps 17,13.

פַּלְּטֵנִי *suff.* Ps 31,2.71,4.

פַּלְּטוּ־ *pl.* Ps 82,4.

וַאֲפַלְּטָה *1 impf.* Job 23,7.

וַאֲפַלְּטֵהוּ *suff.* Ps 91,14.

תְּפַלֵּט *2 impf.* Mich 6,14.

תְּפַלְּטֵנִי *suff.* Ps 18,44.43,1.

וּתְפַלְּטֵנִי Ps 71,2.

וַתְּפַלְּטֵנִי 2S 22,44.

וַתְּפַלְּטֵמוֹ Ps 22,5.

יְפַלְּטֵהוּ *3 impf. suff.* Ps 22,9.

יְפַלְּטֵם Ps 37,40.

וַיְפַלְּטֵם Ps 37,40.

תְּפַלֵּט *3 impf. f.* Job 21,10.

[הִפְלִיט] וְיַפְלִיט *Hi. 3 impf.* Jes 5,29.

תַּפְלִיט *2 impf.* Mich 6,14.

פְּלִיטִים ,פְּלֵטִים ,פְּלֵטָם *pl.*

פָּלִיט v. **[פָּלֵט]**

fuga elabens, elapsus.

Nu 21,29 ‖ Jes 66,19 ‖ Jer 44,14.51,50.

וּפְלֵטִים Jer 50,28.

פָּלִיט 2R 9,15 ‖ Jer 44,14 ‖ Am 9,1 ‖ Thr 2,22.

וּפָלִיט Jos 8,22 ‖ Jer 42,17.

אֶתְפַּלֵּל [אֶתְפַּלֵּל *1 impf.* Ps 5,3.

וְאֶתְפַּלֵּל 1S 7,5.

וָאֶתְפַּלֵּל Dt 9,20.26 ‖ Jer 32,16 ‖ Neh 2,4.

וָאֶתְפַּלְלָה (al. לְ) Dan 9,4.

תִּתְפַּלֵּל *2 impf.* Jer 7,16.*11*, *14.14,11*.

יִתְפַּלֵּל־, יִתְפַּלֵּל *3 impf.* 1S 2,25 ‖ 1R 8,29 ‖ Ps 32,6 ‖ Job 42,9 ‖ 2Ch 6,20.

וְיִתְפַּלֵּל Gn 20,7 ‖ Jes 44,17 ‖ Ps 72,15.

וַיִּתְפַּלֵּל Gn 20,17 ‖ Nu 11,2. 21,7 ‖ 1S 8,6 ‖ 2R 4,33. 6,16.18.19,15.20,2 ‖ Jes 37,15.38,2 ‖ Jon 2,2.4,2 ‖ 2Ch 32,20.24.33,13.

וַתִּתְפַּלֵּל *3 impf. f.* 1S 1,10.2,1.

וַנִּתְפַּלֵּל *1 impf. pl.* Neh 4,3.

יִתְפַּלָּ׳, (al. לְ) יִתְפַּלְלוּ *3 impf. pl.* 1R 8,30 ‖ Jes 45,14 ‖ 2Ch 6,21.

וְיִתְפַּלְלוּ (al. לְ) 2Ch 7,14.

פָּלִיל] פְּלִלִים *pl.*

iudex.

י״ג בשמות: ונתן בִּפְלִלִים, ישלם בעד הולדות שדפילה; השבעים קורין בהדברים: ואיבינו אֱוִילִים (או פְּתָאִים); בקצת נוסחאות גם בל״א י״א דאויב: עון פְּלִילִי.

Dt 32,31 ‖ Job 31,11.

בִּפְלִלִים Ex 21,22.

פְּלִילָה

iudicium, ius.

Jes 16,3.

פְּלִילִיָּה Jes 28,7.

פְּלִילִי

iudicialis.

Job 31,28.

תְּפִלָּה

intercessio, deprecatio pro aliquo; precatio, preces; hymnus, carmen sacrum.

ר״ו מפרש תפלה דתהלים ק״ט ז׳ מענין פלילה ומשפט, ומקביל אל בְּהִשָּׁפְטוֹ, וע״פ פשוטו ע״ד גם תפלתו תועבה.

1R 8,38 ‖ 2R 19,4 ‖ Jes 1,15. 37,4.

לְפִלְכוֹ *suff.* Neh 3,18.

פָּלַל°

iudicare, diudicare, iudicium exercere; adiudicare; censere, existimare; *Hith.* intercedere, orare pro aliquo; precari; *se iudicem alicuius gerere* (1S 2,25).

קרוב אל פָּלָה, ונאמר על החפוש, הדרישה, החקירה והעיון, וגם על הבקשה (ע״ד ערזוכען מן זוכען), ויתר השאלות מבוארות מן הכתובים. השבעים קורין בעזרא י׳ א׳: בֹּכֶה וּמִתְפַּלֵּל; י״ג בדה״ב ל״ב כ״ד: ויתפלל... וַיֵּעָתֶר לו.

פִּלֵּל [וּפִלְלוֹ (al. לְ) *Pi. 3 perf. suff.* 1S 2,25.

פִּלַּלְתְּ [פִּלַּלְתְּ *2 perf. f.* Ez 16,52.

פִּלַּלְתִּי [פִּלָּלְתִּי *1 perf.* Gn 48,11.

וַיְפַלֵּל *3 impf.* Ps 106,30.

הִתְפַּלֵּל *Hith. 3 perf.* 2Ch 30,18.

וְהִתְפַּלֵּל 1R 8,42.

הִתְפַּלַּלְתָּ *2 perf.* 2R 19,20 ‖ Jes 37,21.

[לַ הִתְפַּלָּלְתִּי *1 perf.* 1S 1,27.

וְהִתְפַּלְלוּ (al. לְ) *3 perf. pl.* 1R 8,33.35.44.48 ‖ 2Ch 6,24.26.32.34.38.

וְהִתְפַּלַּלְתֶּם *2 perf. pl.* Jer 29,12.

מִתְפַּלֵּל *pt.* 1R 8,28 ‖ Jer 42,4 ‖ Neh 1,6 ‖ 2Ch 6,19.

וּמִתְפַּלֵּל Dan 9,20 ‖ Neh 1,4.

וּמִתְפַּלְלִים (al. לְ) *pl.* Jes 45,20.

וּכְהִתְפַּלֵּל *inf. cs.* Esr 10,1.

לְהִתְפַּלֵּל 1S 1,12.26.12,33 ‖ 2S 7,27 ‖ 1R 8,54 ‖ Jes 16,12 ‖ 1Ch 17,25 ‖ 2Ch 7,1.

בְּהִתְפַּלְלוֹ (al. לְ) *suff.* Job 42,10.

הִתְפַּלֵּל, הִתְפַּלֶּל־ *imper.* Nu 21,7 ‖ 1R 12,19 ‖ Jer 37,9.42,20.

וְהִתְפַּלֵּל 1R 13,6 ‖ Jer 42,2.

וְהִתְפַּלְלוּ (al. לְ) *pl.* Jer 29,7.

הַפָּלִיט Gn 14,13 ‖ Ez 24,26.27. 33,21.22.

פְּלִיטִים [פְּלִיטֵי *pl. cs.* Jud 12,4.5 ‖ Jes 45,20 ‖ Ez 6,8.

וּפְלִיטֵי Jer 44,28.

פְּלִיטֵיכֶם *suff.* Ez 6,9.

פְּלִיטָיו Ob 14.

פְּלִיטֵיהֶם Ez 7,16.

פְּלֵטָה (Ez), פְּלֵיטָה

evasio, liberatio, effugium; id quod evasit, liberatum est; ii qui evaserunt.

השבעים והשמרוני קורין בבראשית מ״ה ז׳ פליטה בלא למ״ד, וי״ג לְהַחֲיוֹתְכֶם (וּלְכֶם רידטא דלישנא הוא), ובשופטים כ״א י״ז יוּשַּׁת פליטה, ול״נ שְׁאֵרִית.

Jud 21,17 ‖ 2S 15,14 ‖ Jer 50,29 ‖ Ez 14,22 ‖ Joel 2,3.3,5 ‖ Ob 17 ‖ Esr 9,8.13.15 ‖ 2Ch 20,24.

וּפְלֵיטָה 2R 19,31 ‖ Jes 37,32 ‖ Jer 25,35 ‖ Esr 9,14.

הַפְּלֵיטָה, הַפְּלֵטָה Ex 10,5 ‖ Neh 1,2 ‖ 1Ch 4,43 ‖ 2Ch 30,6.

לִפְלֵיטָה Gn 32,9.45,7 ‖ Dan 11,42 ‖ 2Ch 12,7.

פְּלֵיטַת *cs.* 2R 19,30 ‖ Jes 37,31.

וּפְלֵיטַת Jes 10,20.

לִפְלֵיטַת Jes 4,2.15,9.

מִפְלָט

evasio, fuga; *al.* perfugium, asylum.

Ps 55,9.

פֶּלֶא v. פֶּלִיא, פְּלִי v. n. pr.;

פֶּלֶךְ, פֶּלֶךְ

funus, baculus rotundus, *verticillus*, scipio; ambitus, tractus terrae, περίχωρος.

בערבית עניננו ענול, ונאמר על חבל ונליל (קרייז) כמובנו ברב לשונות המערב, ועל עץ המטוה הענול, ועל המטה להשען עליו, כטעם תומך שבט (ויש מחברין אותו עם פלג, כלומר חבל וחלק, ומזה מטה ושבט).

Prv 31,19 ‖ Neh 3,9.*12*.14.15.16.17.*18*.

בְּפֶלֶךְ 2S 3,29.

וְהִתְפַּלְּשִׁי Jer 6,26.
וְהִתְפַּלְּשׁוּ *pl. m.* Jer 25,34.
יִתְפַּלְּשׁוּ] יִתְפַּלָּשׁוּ 3 *impf. pl.* Ez 27,30.

——v. n. pr.——

פְּלֵתִי] הַפְּלֵתִי

cursor publicus; *al.* nom. gent.

לרז״ל אורים ותומים (וע״כ היה יהוידע הכהן ממונה עלידם); י״פ כמו הכרי והרצים (וכן הוראת فَرّ فلت בערבית, ומזה כרכרה, ולד״ק שלחו כר), לד״א כרתי מלשון כריתה, ופלתי כבערבית ובדרז״ל בְּעוֹר, שרי הטבחים (הענקער); לריה״ל אנשים שנבדלו ונכרתו מארץ מולדתם (séparé, expatrié), ונראה יותר שהוא שם עצ״פ כגוי כרתים, ופלתי כמו פלשתים, ודרך מלכי קדם לבחור להם גדוד השומר לראשם מבני עם אחר.

2S 15,18.20,23.

וְהַפְּלֵתִי 2S 8,18.*20,7* ‖ 1R 1,38.*44*‖1Ch 18,17.

—v. n. pr.; פֶּן rad. פָּנָה—

פַּנַּג] וּפַנַּג

LXX κασία, *Vulg.* balsamum

לד״ק שם מקום, ולד״א דֹּחַן כבסורית, או שמן אפרסמון, וי״ג וְדֹנָג.

Ez 27,17.

פֶּן, פֶּן־ (6)

ne, ne forte, μή (rad. פָּנָה).

הוראתו ידועה. במ״א י״א ב׳ בא אָכֵן ת׳ פֶּן.

Gn 3,3.22.11,4.19,15.17.19.24,6.26,7.9.31,24.31.32,12.38,11.23.42,4.44.34.45,11 ‖ Ex 1,10.5,3.13,17.19,21.22.24.20,19.23,29.33.3.34,12.*15*.12 ‖ Lev 10,7 ‖ Nu 16,26.34.20,18 ‖ Dt 4,9.16.23.6,12.15.7,22.25.8,11.12.9,28.11,16.12,13.19.30.15,9.19,6.20,5.*6*.*7*.22,9.25,3.29,17².32,27² ‖ Jos 2,16.6,18.24,27 ‖ Jud 7,2.9,54.14,15.15,12.18,25 ‖ 1S 4,9.9,5.13,19.15,6.20,3.27,11.31,4 ‖ 2S 1,20².12,28.15,14.17,16.20,6 ‖ 2R 2,16.10,23 ‖ Jes 6,10.27,3.28,22.36,18.48,5.7 ‖ Jer 1,17.4,4.*21*,*12*.6,8².10,24.38,19 ‖ Hos 2,5 ‖ Am 5,6 ‖ Mal 3,24 ‖ Ps 2,12.7,3.13,4.5.28,1.17.50,22.59,12.91,12 ‖ Prv 5,6.9.10.9,8.20,13.22,25.24,18.25,8.10.16.17.26,4.5.30,6.9.

תְּפַלֵּס 2 *impf.* Jes 26,7 ‖ Prv 5,6.
יְפַלֵּס 3 *impf.* Ps 78,50.
תְּפַלְּסוּן] תְּפַלֵּסוּן 2 *impf. pl.* Ps 58,3.

פֶּלֶס

libra, bilanx.

Prv 16,11.

בַּפֶּלֶס Jes 40,12.

——cf. מִפְלָשׂ——

פָּלַץ°

contremiscere, concutti.

חבריו מעידין על הוראתו (ויתכן שהוא קרוב אל פלס במובן תנועה ותנודה, שכפות המאזנים מתנועעות, עולות ויורדות).

הִתְפַּלֵּץ] יִתְפַּלָּצוּן (לְ) *Hith.* 3 *impf. pl.* Job 9,6.

פַּלָּצוּת

tremor, horror.

Jes 21,4 ‖ Ez 7,18 ‖ Ps 25,6 ‖ Job 21,6.

מִפְלֶצֶת, מִפְלַצְתָּהּ

formido (idolum); *Vulg.* simulacrum Priapi.

כטעם פחד ויראה הנאמר על האלהות.

1R 15,13 ‖ 2Ch 15,16.

מִפְלַצְתָּהּ *suff.* 1R 15,13 ‖ 2Ch 15,16.

תִּפְלֶצֶת] תִּפְלַצְתְּךָ *suff.* Jer 49,16.

מִפְלָשׂ] מִפְלְשֵׂי־ *pl. cs.*

libratio (al. = מִפְרְשֵׂי).

י״ג הַתְדְּאָה, כטעם תרקיע עמו לשחקים.

Job 37,16.

——conf. פָּלַס——

פָּלַשׁ°

volutare, inquinare se; *Vulg.* conspergere.

ענינו התגולל,׳ וי״פ מן הערבית במובן הפירה וכריה, וכטעם: בוא בצור והטמן בעפר, טמנם בעפר יחד.

הִתְפַּלֵּשׁ] הִתְפַּלָּשְׁתִּי K. *Hith.* 1 *perf.* Mich 1,10.
הִתְפַּלֵּשׁ] הִתְפַּלָּשִׁי Q. *imper. f.* Mich 1,10.

56,7 ‖ Hab 3,1 ‖ Ps 17,1.*86*,*1*.42,9.65,3.90,1.102,1.109,4.142,1 ‖ Thr 3,44 ‖ Dan 9,3 ‖ 2Ch 6,29.

וּתְפִלָּה Jer 7,16.*11*,*14*.
הַתְּפִלָּה 2S 7,27 ‖ 1R 8,28.29.54 ‖ 2Ch 6,19.20.
בַּתְּפִלָּה Dan 9,21.
לַתְּפִלָּה Neh 11,17.
תְּפִלַּת *cs.* 1R 8,28 ‖ Ps 102,18 ‖ Dan 9,17 ‖ Neh 1,6.11² ‖ 2Ch 6,19.
וּתְפִלַּת Prv 15,8.29.
בִּתְפִלַּת Ps 80,5.
לִתְפִלַּת 2Ch 6,40.7,15.
תְּפִלָּתִי *suff.* Jes 56,7 ‖ Jon 2,8 ‖ Ps 4,2.6,10.17,1.39,13.54,4.55,2.61,2.66,19.20.69,14.84,9.86,6.88,3.14.102,2.141,2.143,1 ‖ Thr 3,8.
וּתְפִלָּתִי Ps 35,13.141,5 ‖ Job 16,17.
תְּפִלָּתְךָ, תְּפִלָּתֶךָ 1R 9,3 ‖ 2R 20,5 ‖ 2Ch 7,12.
תְּפִלָּתוֹ Prv 28,9.
וּתְפִלָּתוֹ Ps 109,7 ‖ 2Ch 33,18.19.
תְּפִלָּתָם 1R 8,45.*49* ‖ Ps 102,18 ‖ 2Ch 6,35.39.30,27.
תְּפִלּוֹת *pl.* Ps 72,20.

v. n. pr. אֱפְלָל, פְּלַלְיָה, פָּלָל.

פַּלְמוֹנִי] לַפַּלְמוֹנִי

quidam, ὁ δεῖνα.

פירסט מחברו עם בָּלַם ועם פלם בדרז״ל, אבנים המפולמות, כלומר הכלוא הנסתר, החתום והכמוס, אמנם בלם אין נופל יפה על המכֻון, ומפולמות דרז״ל לשון יוני הוא (πλήμμη), ע״כ נראה יותר שהוא קצורו של פְּלֹנִי אַלְמֹנִי.

Dan 8,13.

——cf. פְּלֹנִי, rad. פָּלָה——

פָּלַס°

librare, pendere, appendere (considerare); complanare, aequare.

הוראתו ידועה (ואולי הוא במובן ההפך של סלף, ע״ד עמד ומעד, קום ומוק); י״ג בתהלים נ״ח ג׳ תְּפַלֵּסוּן, ובמשלי ה׳ ו׳: פֶּן־תְּפַלֵּס. וע׳ לקמן.

פִּלֵּס] מְפַלֵּס *Pi. pt.* Prv 5,21.
פַּלֵּס *imper.* Prv 4,26.

10.31,5 ‖ Job 32,13.36,18 ‖ Ruth 4,6 ‖ 1Ch 10,4.

וּפֶן־ Dt 4,9.19.12,30 ‖ Jer 51,46 ‖ Prv 30,9.

פָּנָה

vertere, se vertere, convertere, conferre; avertere se; discedere; accidere; spectare, oculos conicere in aliquid; rationem habere alicuius; *Pi.* removere, e medio tollere; purgare.

יש מעין הוראותיו בסורית, ערבית וכושית, והִפֵּעל במובן הסרה והרחקה לצדדין שגור הרבה בדרז״ל, וגם הנפעל והָהִפעל. ופנה למעלה דישעיה יתכן לפרש ע״ד ומלין לצד עילאה ימלל; ביחזקאל מ״ג ב׳ מסרסין השבעים וקורין: הפונה דרך קדים, וי״ג בפסוק י״ז פִּנוֹת ת׳ פְּנוֹת, ובאיוב ו׳ כ״א עֲנוּ בי; בדה״ב כ״ה כ״ב קורין השבעים: עד שער הַפִּנָּה (ע׳ מ״ב י״ד י״ג), וכן נמצא בקצת נוסחאות.

Dt 31,18 ‖ Jer 6,4 ‖ Ps 40,5.102,18 ‖ Cant 6,1.

וּפָנָה Dt 31,20 ‖ Jes 8,21.

פָּנִיתָ *2 perf.* 2S 9,8.

וּפָנִיתָ Dt 16,7 ‖ 1R 8,28.17,3 ‖ 2Ch 6,19.

וּפָנִיתִי *1 perf.* Lev 26,9 ‖ Ez 36,9 ‖ Eccl 2,11.12.

פָּנוּ *3 perf. pl.* Jes 56,11 ‖ Jer 2,27 ‖ Ps 90,9.

פָּנִינוּ *1 perf. pl.* Jes 53,6.

פֹּנֶה *pt.* Dt 29,17 ‖ Jos 15,7 ‖ Ez 43,1.

הַפּוֹנֶה, הַפֹּנֶה Jos 15,2 ‖ Ez 8,3.11,1.44,1.46,1.12.47,2 ‖ 2Ch 25,23.

פֹּנִים *pl.* 1R 7,25^{4} ‖ Hos 3,1 ‖ 2Ch 4,4^{4}.

הַפֹּנוֹת *f.* Ez 46,19.

פָּנֹה *inf. abs.* Hag 1,9.

פְּנוֹת *cs.* Ez 43,17 ‖ Mal 2,13.

לִפְנוֹת Gn 24,63 ‖ Ex 14,27 ‖ Dt 23,12 ‖ Jud 19,26 ‖ Ez 17,6 ‖ Ps 46,6.

בִּפְנוֹתָם *suff.* Ez 29,16.

פְּנֵה *imper.* Ps 25,16.*86,16.119,132*.69,17.

פְּנוּ *pl.* Nu 14,25 ‖ Dt 1,7.40.2,3 ‖ Jos 22,4 ‖ Jes 45,22 ‖ Job 6,28.21,5.

וְאֶפְנֶה *1 impf.* Gn 24,49.

וָאֵפֶן Dt 9,15.*10,5*.

תִּפְנֶה *2 impf.* 1R 2,3 ‖ Job 5,1.

תֵּפֶן Nu 16,15 ‖ Dt 9,27 ‖ Job 36,21.

יִפְנֶה *3 impf.* Dt 30,17 ‖ 1S 13,17.18^{2}.14,47 ‖ Ez 10,11 ‖ Prv 17,8 ‖ Job 24,18.

וַיִּפֶן Ex 2,12.7,23.10,6.32,15 ‖ Nu 12,10 ‖ Jud 6,14.18,26.20,40 ‖ 2S 1,7.2,20 ‖ 2R 2,24.5,12.13,23.23,16 ‖ 2Ch 22,20.

תִּפְנֶה *3 impf. f.* Lev 20,6.

וַתֵּפֶן 1R 10,13.

וַנֵּפֶן *1 impf. pl.* Dt 2,1.8.3,1.

תִּפְנוּ *2 impf. pl.* Lev 19,4.31.

יִפְנוּ *3 impf. pl.* Jos 7,12 ‖ Jes 13,14 ‖ Jer 50,16.

וַיִּפְנוּ Gn 18,22 ‖ Ex 16,10 ‖ Nu 17,7.21,33 ‖ Dt 1,24 ‖ Jos 8,20 ‖ Jud 18,21.20,42.45.*47* ‖ Jer 32,33 ‖ 2Ch 13,14.20,24.

פִּנָּה *Pi. 3 perf.* Zeph 3,15.

וּפִנָּה־ Mal 3,1.

פִּנִּיתָ *2 perf.* Ps 80,10.

פִּנִּיתִי *1 perf.* Gn 24,31.

וּפִנּוּ *3 perf. pl.* Lev 14,36.

פַּנּוּ [**פַּנֵּה**] *imper. pl.* Jes 40,3.57,14.62,10.

הִפְנָה־ *Hi. 3 perf.* Jer 48,39.

הִפְנְתָה *3 perf. f.* Jer 49,24.

הִפְנוּ *3 perf. pl.* Jer 46,5.21.47,3.

מַפְנֶה *pt.* Nah 2,9.

כְּהַפְנֹתוֹ *inf. suff.* 1S 10,9.

וַיֶּפֶן *3 impf.* Jud 15,4.

הָפְנוּ [**הָפְנָה**] *Ho. 3 perf. pl.* Jer 49,8.

מָפְנֶה *pt.* Ez 9,2.

פָּנִים *pl. t.*

facies, superficies; vultus, aspectus, conspectus; *persona*; pars anterior, frons; acies (ferri); לְפָנִים antea, olim; לִפְנֵי coram, ante (de loco et tempore), antequam.

הסורי קורא בש״א ב׳ ל״ה: והתהלך לִפְנֵי משיחי; י״נ בה׳ ד׳: נֹפל עַל־פָּנָיו או לְאַפָּיו; בט׳ י״ב הנה לִפְנֵיכֶם בחבור המ״ם של מַהֵר, וכ״ת השבעים. בש״ב ז׳ ט״ז קורין השבעים לְפָנַי ת׳ לְפָנֶיךָ (הכ״ף נשתרבבה מן כסאך); במ״ב ז׳ מ״ב על־פְּנֵי ת׳ על־שְׁנֵי; י״נ בישעיה ג׳ ט״ו וּבְנֵי עניים; בירמיה א׳ י״ג: פניו מִפְּנֵים צפונה; בתהלים כ״ד ו׳ קורין השבעים: מבקשי פְּנֵי אֱלֹהֵי יעקב; י״נ בפ׳ י״ז מנערת פִּיךָ; במשלי ד׳ ב׳ סבירין לִבְנֵי אמי, ובקצת נוסחאות הוא קר״כ; י״נ בכ״ז י״נ בְּנֵי צאנך, ובפסוק כ״ט הַפְּנִים; באיוב ד׳ י״ט: יְדַכְּאוּ מלפני (מפני) עש; באסתר ט׳ ב׳ בקצת נוסחאות בִּפְנֵיהֶם.

Gn 32,31^{2} ‖ Ex 25,30.33,11^{2} ‖ Dt 1,17.5,4.10,17.16,19.28,50^{2}.34,10 ‖ Jud 6,22 ‖ 2R 5,1.14,8.11 ‖ Jes 3,3.9,14.25,8.53,3.59,2 ‖ Jer 2,27.18,17.30,6.32,33 ‖ Ez 1,6.2,4.10.7,18.10,14.21.20,35.21,3.27,35.41,18 ‖ Joel 2,6 ‖ Mal 1,9.2,9 ‖ Ps 104,15 ‖ Prv 15,13.24,23.28,21 ‖ Job 13,10.22,8.24,15.34,29 ‖ Eccl 7,3.10,10 ‖ Dan 8,23 ‖ Esr 9,7 ‖ 1Ch 19,10 ‖ 2Ch 13,14.19,7.25,17.21.30,9.32,21.

וּפָנִים Prv 25,23.

הַפָּנִים Ex 35,13.*39,36* ‖ Nu 4,7 ‖ 1S 21,7 ‖ 1R 7,48 ‖ Ez 10,22 ‖ Prv 27,19 ‖ Dan 9,7.8 ‖ 2Ch 4,19.

בְּפָנִים Dt 5,4.

לַפָּנִים Prv 27,19.

לְפָנִים (adv.) Dt 2,10.12.20 ‖ Jos 11,10.14,15.15,15 ‖ Jud 1,10.11.23.3,2 ‖ 1S 9,9^{2} ‖ Jer 7,24 ‖ Ps 102,26 ‖ Job 17,6.42,11 ‖ Ruth 4,7 ‖ Neh 13,5 ‖ 1Ch 4,40.9,20 ‖ 2Ch 9,11.

וּמִלְּפָנִים Jes 41,26.

מִפָּנִים 2S 10,9.

פְּנֵי *cs.* Gn 1,2^{2}.20.29.2,6.4,14.6,1.7.7,3.4.18.23.8,8.9.13.11,4.8.9.28.16,12.18,16.19,13.27.28^{2}.23,3.19.25,9.*49,30*.18.27,30.30,40.31,2.5.33,10.18.41,56.44,26.50,1.

13 ‖ Ex 10,11.16,14.23,17.25,20.26,9.28,37.32,11.12.20.33,16.34,23.24.35^2.37,9 ‖ Lev 4,6.17.6,7.9,5.10,3.4.14,7.53.16,2.14.17,5.19,15^2.32 ‖ Nu 3,4.8,2.*3*.11,31.12,3.17,8.19,4.16.20,10.21,11.20.23,28.33,7 ‖ Dt 2,25.6,15.7,6.*14*,*2*.11,25.16,16^2.21,16.31,11.32,49.*34*,*1* ‖ Jos 13,3.25.15,8.17,7.18,14.16.19,11 ‖ Jud 16,3 ‖ 1S 1,22.2,11.17.18.14,25.15,7.20,15.22,4.24,3.26,1.*3*.20.30,16 ‖ 2S 2,24.10,9.11,11.15.14,7.20.32.15,18.23.17,19.18,8.19,6.21,1 ‖ 1R 6,3^3.7,42.8,8.40.9,7.10,24.11,7.12,6.13,6^2.34.17,3.*5*.14.18,1 ‖ 2R 3,14.4,29.31.9,37.13,4.16,14.18,24.23,13.25,19 ‖ Jes 13,8.14,21.18,2.19,8.23,17.25,7.27,6.36,9 ‖ Jer 8,2.*16*,*4*.*25*,*33*.9,21.25,26.26,19.27,5.28,16.35,7.52,25 ‖ Ez 1,10.10,14^5.16,5.29,5.*39*,*5*.32,4.33,27.34,6.37,2.38,20.39,14.40,15.44.41,4.12.*15*.*42*,*10*.*13*.14.25.42,2.3.7.8.10.44,4.45,7^2.47,1.48,15.*21*.21 ‖ Hos 10,7 ‖ Am 5,8.*9*,*6*.9,8 ‖ Zeph 1,2.3 ‖ Zach 5,3.7,2.*8*,*21*.8,22.14,4 ‖ Mal 1,9 ‖ Ps 18,43.34,17.42,3.84,10.104,30.132,10 ‖ Prv 6,35.8,27.16,15.17,24.18,5.19,6.27,17.23.29,26 ‖ Job 1,12.2,7.5,10^2.9,24.16,14.18,17.24,18.26,9.10.32,21.34,19.37,12.41,5.42,9 ‖ Cant 7,5 ‖ Thr 2,19.3,35.4,16^2.5,12 ‖ Eccl 11,1 ‖ Esth 1,10.14 ‖ Dan 8,5.9,13 ‖ Neh 2,13 ‖ 1Ch 5,10.19,10 ‖ 2Ch 3,4^2.*8*.17.4,13.5,9.6,31.42.9,23.20,16.33,12.34,4.

וּפְנֵי 1S 13,12 ‖ 2S 14,24.*28* ‖ Jes 3,15 ‖ Ez 1,10^3.10,14.41,19^2.21 ‖ Nah 2,11 ‖ Ps 82,2 ‖ Job 38,30 ‖ Esth 7,8 ‖ 1Ch 12,8(9).

וּפְנֵי K., **וּפִי** Q. Prv 15,14.

בִּפְנֵי Ez 42,12.

לִפְנֵי Gn 6,11.10,9^2.13,10.18,22.23,12.17.27,7.10.29,26.33,14.36,31.41,46.43,14.15.47,2.7.18.48,20.50,16 ‖ Ex 4,21.6,12.30.7,9.10.8,16.*9*,*13*.9,10.11.11,10.13,22.14,2^2.*9*.19.16,9.33.34.17,5.18,12.27,21.28,12.29.30^2.35.38.29,10.11.23.24.*26*.25.42.30,6^2.8.16.36.34,34.40,5.6.23.25.26 ‖ Lev 1,3.5.11.*4*,*24*.3,1.7.8.*13*.12.*12*,*7*.4,4.*15*^{2}.6.7.14.15.17.18.5,26.*14*,*18*.*15*,*15*.6,7.18.7,30.*8*,*27*.*29*.*9*,*21*.*10*,*15*.*14*,*12*.*24*.*23*,*20*.8,26.9,2.4.5.10,1.2.17.19.14,11.16.*27*.23.29.31.15,14.30.16,1.7.10.13.18.30.17,4.18,23.19,22.23,11.28.40.24,3.*4*.6.8.26,17.37.27,8.11 ‖ Nu 3,4^2.6.7.38^2.5,16.18.25.30.6,16.20.*8*,*11*.*21*.7,3^2.10.8,9.10.13.22.9,6.10,9.10.13,22.14,5.37.42.15,15.25.28.16,2.7.9.16.17.17,3.5.19.22.25.18,2.19.20,3.26,61.27,2.5.19.21.22.31,50.54.32,4.17.20.21.22^2.27.29.32.33,7.47.35,12.36,1 ‖ Dt 1,42.45.3,18.28.4,10.44.6,25.9,2.18.*25*.10,8.11.12,7.12.18^2.*16*,*11*.*27*,*7*.14,23.26.15,20.18,7.19,17^2.22,17.24,4.13.26,4.5.10^2.13.28,25.29,9.14.33,1 ‖ Jos 1,14.3,6^2.14.4,5.11.12.13.6,4.6.7.8.9.13.26.7,4.5.6.8.12^2.13.23.8,10.14.32.10,10.12.11,6.17,4.18,6.8.10.19,51.20,6.*9*.22,29.24,1 ‖ Jud 2,14.4,15.23.8,28.9,39.11,11.20,23.26^2.35.42.21,2 ‖ 1S 1,12.15.16.19.2,35.3,1.4,2.3.17.5,3.*4*.6,20.7,6.10.8,11.9,15.24.10,19.25.11,15^2.12,7.14,13.15,33.16,8.10.17,31.57.18,13.19,24.20,1^2.21,8.23,18.24.26,19.28,25.30,20 ‖ 2S 2,17.3,13.31.34.35.5,3.6,4.5.14.16.17.21^2.7,18.10,15.19.14,33.16,19^2.18,7.9.19,9.18.19.21,9.24,4.13 ‖ 1R 1,2.23.28^2.32.2,26.45.3,15.22.24.30.6,21.7,49.8,5.22.31.33.46.50.59.62.64^2.65.9,25.12,30.18,46.19,11^2.22,21 ‖ 2R 4,43.5,1.2.3.11,18.14,12.16,14.18,22.19,14.15.26.22,10.23,3 ‖ Jes 8,4.17,13^2.18,5.23,18.36,7.37,14.27.53,7 ‖ Jer 15,9.18,17.19,7.24,1.35,5.36,7.9.38,26.40,10.49,37.50,8.52,12 ‖ Ez 6,4.5.9,6.28,9.17.33,22.40,12.15.19.47.41,22.43,24.44,3.12.46,3.9 ‖ Joel 2,11.3,4 ‖ Am 1,1.9,4 ‖ Nah 1,6 ‖ Zach 3,1.3.9.4,7.8,10.14,20 ‖ Mal 3,23 ‖ Ps 34,1.35,5.56,14.61,8.68,4.8.72,17.80,3.83,14.95,6.96,13.*98*,*9*.98,6.106,46.116,9.147,17 ‖ Prv 4,3.8,25.14,12.*16*,*25*.19.16,18.17,18.18,12.22,29^2.25,5.6.7.26.27,4 ‖ Job 3,24.4,19.8,16.15,4.21,18.34,19 ‖ Thr 1,5.6 ‖ Eccl 2,26.5,1.5.7,26 ‖ Esth 1,11.13.16.19.2,11.23.3,7.4,2.6.5,14.6,1.7,9.8,1.3.4.5.9,11.25 ‖ Dan 1,5.9.18.19.*2*,*2*.8,3.*6*.9,20.10,2 ‖ Esr 7,28.8,21.29.9,9.10,1 ‖ Neh 1,4.11.2,6.3,34.8,1.2.3^2.13,19 ‖ 1Ch 1,43.6,17.11,3.13,8.10.15,24.16,1.4.6.37^2.39.17,16.19,7.14.16.*19*.22,5(4).18(17).23,13.31.24,2.6.31.29,22 ‖ 2Ch 1,5.6.10.3,15.4,20.5,6.6,12.22.24.36.7,4.7.8,12.10,6.13,8.13.15.14,11.12.15,2.8.18,20.20,5.9.12.13.18.21.23,17.24,14.25,8.22.26,19.27,6.28,9.14.29,19.23.30,9.31,20.32,12.33,19.34,18.24.31.

וְלִפְנֵי Ex 7,10 ‖ Lev 16,14.15.19,14 ‖ Nu 8,13.*22*.9,6.27,2.19.*22*.21.36,1 ‖ Jos 17,4^2 ‖ 1S 28,25 ‖ 1R 6,20 ‖ Jes 48,7 ‖ Jer 44,10.49,37 ‖ Ez 42,4 ‖ Ps 72,5.102,1 ‖ Prv 15,33.*18*,*12*.16,18.17,14.18,16 ‖ Job 8,12.15,7 ‖ Neh 13,4 ‖ 1Ch 22,18(19) ‖ 2Ch 14,11.12.

מִלִּפְנֵי Gn 4,16.41,46.47,10 ‖ Ex 35,20.36,3 ‖ Lev 9,24.*10*,*2*.16,12 ‖ Nu 17,11.24.20,9 ‖ Dt 17,18 ‖ 1S 8,18.18,12.21,7 ‖ 1R 8,54 ‖ Ez 40,19 ‖ Jon 1,3^2.10 ‖ Ps 97,5^2.114,7^2 ‖ Eccl 8,13.10,5 ‖ Esth 7,6.8,15 ‖ Esr 10,6 ‖ 1Ch 16,33.19,18 ‖ 2Ch 1,13.19,2.20,7.33,12.23.34,27.36,12.

וּמִלִּפְנֵי 2Ch 32,7.

מִפְּנֵי Gn 3,8.7,7.16,8.27,46.35,1.7.36,6.7.41,31.47,13 ‖ Ex 1,12.2,15.3,7.8,20.9,11.30.14,25.19,18 ‖ Lev 19,32.26,10 ‖ Nu 20,6.22,3^2.32,17.33,8 ‖ Dt 1,17.5,5.9,19.28,20 ‖ Jos 4,7.5,1^2.6,1.10,11.13,6 ‖ Jud 2,18.5,5^2.6,2.6.11.9,21.11,3.23.33 ‖ 1S 7,7.18,29.19,10.21,11.

13.23,26.25,10.31,1 ‖ 2S 7,23.10,
14.18.15,14.23,11 ‖ 1R 1,50.2,7.3,
28.5,17.8,11.12,2.14,24.*21,26* ‖
2R 9,14.11,2.16,3.18.17,8.*21,2.*
19,6.21,9.22,19.25,26 ‖ Jes 2,10.
*19.21.*7,2.16.10,27.16,4.17,9.19,
16.17.20.20,6.21,15^2.30,17^2.31,8.
37,6.51,13.57,1 ‖ Jer 1,13.4,4.*44,*
*22.*26.7,12.9,6.13,17.14,16.15,17.
21,12.*26,3.* 23,9.10.25,16.*27.*37.
38.32,24.35,11.37,11.38,9.41,9.
15.18.42,11.17.44,3.22.23.46,16.
*50,16.*48,44.51,64 ‖ Ez 14,15.16,
63 ‖ Hos 10,15 ‖ Am 5,19 ‖ Mich
1,4 ‖ Zeph 1,7 ‖ Hag 1,12 ‖ Zach
2,17.14,5 ‖ Mal 3,14 ‖ Ps 3,1.17,9.
38,4^2.6.44,17.55,4.57,1.60,6.61,4.
68,3^2.9^2.102,11 ‖ Prv 30,30 ‖ Job
17,12.19,29.23,17.35,12.37,19.
39,22 ‖ Thr 2,3.5,9.10 ‖ Neh 5,15 ‖
1Ch 10,1.11,13.12,1.17,21.19,15.
21,12.30 ‖ 2Ch 5,14.10,2.12,5.13,
16.20,15.22,11.28,3.32,7.33,2.9.

וּמִפְּנֵי Jes 21,15^2 ‖ Jer 23,9.25,38.
35,11 ‖ Mal 2,5.

כְּמִפְּנֵי־ Lev 26,37.

פָּנַי, פָּנָי *suff.* Gn 32,21.43,3.*5.*
44,23.29 ‖ Ex 10,28^2.20,3.23,15.
*34,20.*33,14.20 ‖ Lev 17,10.20,3.
5.6.26,17 ‖ Dt 5,7.31,17.18.32,20 ‖
2S 2,22.3,13^2 ‖ 1R 2,16.20.9,7.23,
27 ‖ Jes 1,12.50,6.7.54,8.65,3 ‖ Jer
3,12.6,7.7,15.15,1.21,10.23,39.
32,31.33,5.44,11 ‖ Ez 1,28.*11,13.*
3,23.7,22.9,8.14,8.15,7^2.39,23.*24.*
29.43,3.*44,4* ‖ Hos 5,15.7,2 ‖ Ps
27,8.42,12.*43,5.*44,16.69,8 ‖ Job
4,15.9,27.16,16.29,24 ‖ Dan 8,17.
18.9,3.10,9.15 ‖ Esr 9,6 ‖ Neh 2,3 ‖
2Ch 7,14.20.

וּפָנַי Ex 33,23 ‖ 2S 14,24 ‖ Dan
10,9.

בְּפָנַי Job 16,8.

לְפָנַי, לְפָנָי Gn 6,13.7,1.17,1.24,
12.27,20.30,30.32,17.21.33,14.
40,9 ‖ Ex 25,30 ‖ Nu 22,33 ‖ Jud
11,9 ‖ 1S 2,28.30.9,19.10,8.16,22.
25,19 ‖ 2S 5,20.19,14 ‖ 1R 2,4.8,
25^2.9,3.4.11,36 ‖ 2R 22,19 ‖ Jes
43,10.65,6.66,22.23 ‖ Jer 2,22.7,
10.15,1.19.28,8.30,20.31,36(35).
34,15.18.35,19.49,19.*50,44* ‖ Ez
2,10.8,1.14,1.*20,1.*16,50.22,30.36,
17.44,15 ‖ Jon 1,2 ‖ Hag 2,14 ‖ Mal
3,1 ‖ Ps 5,9.23,5.57,7 ‖ Job 33,5.
41,2 ‖ Cant 8,12 ‖ Eccl 2,7.9 ‖ Neh
5,15.6,19 ‖ 1Ch 22,8(7) ‖ 2Ch 6,
16.7,17.34,27^2.

מִלְּפָנַי, מִלְּפָנָי Gn 23,4.8 ‖ Lev
22,3 ‖ 1R 8,25.21,29 ‖ Jes 48,19.
57,16 ‖ Jer 16,17.31,36(35).33,
18 ‖ Ez 30,9 ‖ 2Ch 6,16.

מִפָּנַי, מִפָּנָי Ex 10,3 ‖ Nu 22,33 ‖
1R 21,29 ‖ Jer 4,1.5,22 ‖ Ez 38,
20 ‖ Job 30,11.

וּמִפָּנַי Job 23,17.30,10.

פָּנֵינוּ Jer 51,51.

לְפָנֵינוּ Ex 32,1.*23* ‖ Dt 1,22.2,33.
36 ‖ Jos 8,6 ‖ Jud 20,32.39 ‖ 1S 8,
20.9,27 ‖ 2S 2,14 ‖ Dan 9,10 ‖ 2Ch
14,6.

מִלְּפָנֵנוּ Eccl 1,10.

מִפָּנֵינוּ Jos 2,24.4,23.24,18 ‖ Jud
11,24 ‖ Jes 30,11.

פָּנֶיךָ Gn 4,6.19,21.33,10.46,30.
48,11 ‖ Ex 10,29.33,15.19 ‖ Jos 7,
10 ‖ Jes 64,6 ‖ Jer 17,16 ‖ Ez 3,8.4,
3.7.6,2.12,6.13,17.21,2.7.25,2.28,
20.29,2.35,2.38,2 ‖ Mal 1,8 ‖ Ps 4,
7.9,20.13,2.16,11.17,15.21,7.10.
24,6.27,8.9.*102,3.143,7.*30,8.31,
17.21.44,4.25.51,11.69,18.80,4.*8.*
17.20.88,15.89,15.16.90,8.104,29.
119,58.135.140,14 ‖ Prv 7,15 ‖
Job 1,11.2,5.11,15.19.13,24.22,
26 ‖ Dan 9,17 ‖ Neh 2,2.

וּפָנֶיךָ 2S 17,11.

בְּפָנֶיךָ Dt 7,24 ‖ Jos 10,8.

לְפָנֶיךָ Gn 13,9.17,18.20,15.24,7.
51.30,33.32,18.43,9.47,6 ‖ Ex 17,
6.23,20.23.27.28.32,34.33,2.19 ‖
Dt 1,21.38.2,31.4,32.7,2.*23.*9,3^2.
22,6.23,15.28,7^2.30,1.15.19.31,3^2.
8 ‖ Jos 1,5 ‖ Jud 4,14.6,18.13,15 ‖
1S 9,12.24.16,16.28,22.29,8 ‖ 2S
5,24.7,16.26.29.16,19.18,14 ‖ 1R
3,6.12.8,23.28.10,8.14,9 ‖ 2R 6,1.
20,3 ‖ Jes 9,2.38,3.45,2.58,8 ‖ Jer
18,20.23.34,5.37,20.39,16.40,4.
42,2 ‖ Ez 4,1.33,31 ‖ Mich 6,4 ‖
Zach 3,8 ‖ Ps 19,15.22,28.41,13.
76,8.79,11.86,9.88,3.102,29.119,
169.170.141,2.143,2 ‖ Prv 23,1 ‖
Thr 1,22 ‖ Dan 1,13.9,18 ‖ Esr 9,
15^2 ‖ Neh 1,6.2,5.9,8.28.32 ‖ 1Ch
14,15.17,13.24.25.27.29,15 ‖ 2Ch
1,12.6,14.19.24.9,7.

וּלְפָנֶיךָ Jer 28,8 ‖ 2Ch 20,9.

מִלְּפָנֶיךָ Ex 23,28 ‖ Dt 9,4.28,31.
31,3 ‖ 2S 7,15 ‖ Jer 18,23 ‖ Ps 17,2.
51,13 ‖ Neh 3,37 ‖ 1Ch 29,12.

מִפָּנֶיךָ Gn 31,35 ‖ Ex 23,29.30.
31.34,11.24 ‖ Nu 10,35 ‖ Dt 2,25.
4,38.6,19.7,1.20.22.9,4.5.12,29.
30.18,12.20,19.33,27 ‖ 2S 7,9 ‖ Jes
26,17.63,19.*64,2.*64,1 ‖ Ps 9,4.
139,7 ‖ Job 13,20 ‖ 2Ch 17,8.

וּמִפָּנֶיךָ Gn 4,14.

פָּנֶיךָ, פָּנֶךָ 1S 25,35 ‖ 1R 2,17.
20 ‖ Jer 13,26 ‖ Ez 21,21 ‖ Nah 2,
2.3,5 ‖ Ps 45,13.

פְּנֵיכֶם Gn 40,7 ‖ Ex 10,10.20,20 ‖
Jer 42,15 ‖ Ez 14,6 ‖ Mal 2,3 ‖ Job
6,28 ‖ Dan 1,10.

בִּפְנֵיכֶם Dt 11,25 ‖ Jos 23,9 ‖ Ez
20,43.*36,31.*

לִפְנֵיכֶם Gn 34,10.45,5.7 ‖ Lev 18,
27.28.30.26,7.8 ‖ Nu 14,43.32,29 ‖
Dt 1,8.30.33.4,8.*11,32.*11,26.31,
5 ‖ Jos 3,11.24,12 ‖ 1S 12,2 ‖ 1R 9,
6 ‖ Jes 52,12.55,12 ‖ Jer 21,8.26,4.
44,10 ‖ 2Ch 7,19.19,11.

מִלִּפְנֵיכֶם Dt 11,23 ‖ Jos 23,5.13.

מִפְּנֵיכֶם Lev 18,24.*20,23* ‖ Nu 33,
52.55 ‖ Dt 8,20 ‖ Jos 2,9.2,10.*4,23.*
11.3,10.9,24^2.23,3.5.9.24,8.12 ‖
Jud 2,3.6,9.

פָּנָיו Gn 4,5.17,3.17,31,21.32,21^2.
22.43,31.34 ‖ Ex 3,6.28,25.27.*39,*
*20.*34,6.29.*30.*33.35.39,18 ‖ Lev 8,
9.13,41 ‖ Nu 6,25.26.16,4.24,1 ‖
Dt 7,10^2 ‖ Jos 5,14.7,6 ‖ 1S 17,49 ‖
2S 9,6.14,22.19,5 ‖ 1R 8,14.18,7.
42.19,13.21,4 ‖ 2R 8,11.15.9,32.
12,18.13,14.23.17,18.23.20,2.24,

3.20 ‖ Jes 6,2.8,17.29,22.38,2.63, 9 ‖ Jer 52,3 ‖ Ez 1,9.*10,22*.12.15. 12,12.14,4.*7*. 40,6.20.22.*42,15.43,4*‖Joel 2,20‖Mich 3,4‖ Ps 10,11. 17,13.22,25.42,6.67,2.95,2.105,4‖ Prv 24,31 ‖ Job 13,15.14,20. 15, 27.21,31.33,26.41,6.42,8‖ Eccl 8, 1^2‖Dan 11,17.18.19‖1Ch 16,11 ‖ 2Ch 6,3.19,2.20,3.35,22.

וּפָנָיו Jer 1,13 ‖ Dan 10,6 ‖ 2Ch 32,2.

הֲפָנָיו *interrog.* Job 13,8.

בְּפָנָיו Dt 4,37.25,9 ‖ Hos 5,5.*7,10*‖Prv 21,29.

לְפָנָיו Gn 24,33.40.32,4.41,43. 43, 33.44,14.46,28.48,15.50,18 ‖ Ex 10,14.32,5 ‖ Nu 11,20.19,3 ‖ Dt 25,2. 28,25. 31,21 ‖ Jos 10,14. 22, 27 ‖ Jud 20,28 ‖ 1S 5,3.*4*.16,21. 17,7.41.19,7‖2S 11,13.13,9.15,1‖ 1R 1,5.25. 3,16. 12,8. 15,3. 16,25. 30.33.17,1.*18,15*.19,19 ‖ 2R 3,14. *5,16*.4,12.38.5,15.*8,9*.16. 23. 8,9. 10,4. 17,2. 18,5. 21,11. 23,25. 25, 29 ‖ Jes 40,10.*62,11*.41,2. 45,1^2. 53,2‖Jer 36,22.42,9.49,5.52,33 ‖ Ez 3,20.30,24 ‖ Hos 6,2 ‖ Joel 2, 3^2.10‖Hab 3,5‖Zach 3,4‖ Mal 3, 16‖Ps 18,7.22,30. 50,3.62,9. 68,5. 72,9. 85,14. 96,6. 97,3. 100,2. 106, 23.142,3^2 ‖ Prv 8,30 ‖ Job 13,16. 23,4.35,14‖ Eccl 2,26 ‖ Esth 1,3. 17.2,9.17.6,9.11.13^2.8,5‖Dan 8,4. 7.11,16‖Neh 2,1^2 ‖ 1Ch 16,27.29. 21,30.29,25‖ 2Ch 2,3.5.10,8.14,4. 9.29,11.34,4.

וּלְפָנָיו Job 21,33.41,14.

מִלְּפָנָיו 2R 5,27.6,32 ‖ Eccl 3,14. 8,12‖Esth 1,19.4,8 ‖ Dan 11,22‖ 1Ch 16,30.

מִפָּנָיו Gn 45,3‖Ex 4,3.23,21‖Nu 32,21‖Jud 9,40 ‖ 1S 17,24.18,11. 15.19,8 ‖ 2S 10,13 ‖ 2R 1,15.17, 20‖ Jes 19,1 ‖ Jer 42,11 ‖ Joel 2, 6‖ Nah 1,5 ‖ Hab 2,20 ‖ Ps 68,2. 89,24.96,9‖Job 23,15 ‖ Eccl 8,3‖ 1Ch 19,14.

פָּנֶיהָ Gn 38,15‖Ex 25,37‖1S 25, 23‖2R 21,13‖Jes 24,1.28,25‖ Ez 40,45.46‖Prv 7,13‖Ruth 2,10.

וּפָנֶיהָ 1S 1,18.

בְּפָנֶיהָ Nu 12,14.

לְפָנֶיהָ Ez 23,41‖ Ps 80,10 ‖ Esth 4,5.

מִפָּנֶיהָ Gn 16,6‖Hos 2,4.

פְּנֵיהֶם Lev 9,24 ‖ Nu 14,5.16,22. *17,10.20,6* ‖ Dt 11,4 ‖ Jud 13,20. 18,23‖ 1R 2,15.7,6^2.18,39 ‖ Jes 3, 9.5,21.13,8 ‖ Jer 5,3.7,19.42,17. 44,12.50,5‖ Ez 1,10.3,8.10,22.14, 3.32,10 ‖ Hab 1,9 ‖ Ps 21,13.83, 17 ‖ Job 40,13 ‖ 1Ch 12,8(9).21, 16‖2Ch 29,6.

וּפְנֵיהֶם Gn 9,23 ‖ Ex 25,20.*37,9*‖ Ez 1,8.11.8,16.40,44 ‖ Ps 34,6 ‖ 2Ch 3,13.

בִּפְנֵיהֶם Jos 21,42‖Ez 6,9.

לִפְנֵיהֶם Gn 18,8.23,3.34,21 ‖ Ex 13,21.19,7.21,1 ‖ Nu 10,33.14,14. 27,17 ‖ Jos 6,13.8,*5.6*.15.18,1 ‖ Jud 3,27.16,25.18,21 ‖ 1S 18,16‖ 2S 10,16.20,8 ‖ 1R 22,10 ‖ 2R 4, 31.44.6,22‖Jes 42,16‖Jer 1,17.9, 12. 33,24 ‖ Ez 8,11.16,18.19.23, 24.40,22.*26*.42,11.44,11‖ Mich 2, 13^2 ‖ Zach 12,8 ‖ Ps 69,23.105, 17 ‖ Job 21,8 ‖ Eccl 4,16.9,1 ‖ Esth 9,2‖Neh 9,11.24.35.12,36 ‖ 1Ch 12,17(18).14,8.19,16 ‖ 2Ch 13,7.18,9.20,17.

וְלִפְנֵיהֶם 1S 10,5‖2Ch 25,14.

מִפְּנֵיהֶם Gn 6,13 ‖ Ex 14,19 ‖ Dt 2,12.21.22.7,19.21. 20,3.*31,6*. 28, 60‖Jos 11,6‖Jud 2,21 ‖ 2R 3,24. 17,11 ‖ Jes 63,12 ‖ Jer 1,8.17.22, 25.*39,17*.41,18 ‖ Ez 3,9 ‖ Hos 11, 2‖Am 2,9‖Ps 78,55 ‖ Neh 4,3.8‖ 1Ch 5,25.

וּמִפְּנֵיהֶם Ez 2,6.

פָּנֵימוֹ Ps 11,7.

פְּנַי] לִפְנָי

pars interior.

ע״ד אַחֲרַי דמשלי כ״ח כ״ג או חלוֹנָי דירמיה כ״ב י״ד, ובדרז״ל לפני ולפנים; וי״ג (ע״פ אחת מנוסחאות השבעים) לִפְנֵי הַדְּבִיר.

1R 6,17.

פְּנִים] מִלִּפְנִים

ע״ד שבא בדרז״ל מבפנים, מבחוץ.

1R 6,29.

פְּנִימָה Lev 10,18 ‖ 1R 6,18 ‖ 2R 7,11‖Ps 45,14‖2Ch 29,18.

לִפְנִימָה 1R 6,30 ‖ Ez 40,16^2. 41, 3‖2Ch 19,16.

מִפְּנִימָה 1R 6,19.21‖2Ch 3,4.

פְּנִימִי] הַפְּנִימִי

interior, intimus.

1R 6,27.7,50‖ Ez 40,15.19.23.*27*. 28.32. 44^2. 41,15.17. 42,3.15.43,5.

בַּפְּנִימִי Ez 41,17.

הַפְּנִימִים *pl.* 1Ch 28,11.

הַפְּנִימִית *f. sg.* 1R 6,36. 7,12 ‖ Ez 8,3.16.10,3.42,4. 44,17^2.21.27. 45,19.46,1‖Esth 4,11.5,1.

הַפְּנִימִיּוֹת *pl.* 2Ch 4,22.

—v. n. pr.—

פנן [rad. פִּנָּה

pinna, ramus muri; angelus; princeps, dux.

משרש פנן, אח אל פנה, או נגזר מן הַפֹּעַל; קרן זוית, הפונה לשני צדדים, ופנות העם כטעם קָצִין, או כתות העם כפנת שבטיה דישעיה, הרמז על המפלגות (קאסטען) שבמצרים; פִּנָּה דמשלי בא ת׳ פִּנָּתָהּ ע״ד מִדָּהּ דאיוב י׳ י״ט ת׳ מִדָּתָהּ (ויש מיהדין להם משקל מִדֶּה, פִּנֶּה); יונתן והשבעים קורין פִּנָּה בלא כנוי. ע׳ הערה אל יתד.

Zach 10,4‖Ps 118,22‖Prv 7,12‖ 2Ch 28,24.

הַפִּנָּה 2R 14,13‖ Jer 31,40(39) ‖ Neh 3,24.31.32‖2Ch 26,9.

לְפִנָּה Jer 51,26.

פִּנַּת *cs.* Jes 19,13.28,16‖ Jer 31, 40(39)‖Prv 21,9.25,24.

פִּנָּתָהּ *suff.* Job 38,6.

פִּנָּהּ (= פִּנָּתָהּ) Prv 7,8.

פִּנּוֹת *pl.* Jud 20,2‖1S 14,38‖1R 7,34‖Ez 43,20.*45,19*‖Job 1,19.

הַפִּנּוֹת Zeph 1,16‖2Ch 26,15.

פִּנֹּתָיו *suff.* Ex 27,2.*38,2*.

פִּנּוֹתָם Zeph 3,6.

[פְּנִין v. פָּנִין] *pl.* פְּנִינִים

LXX lapides pretiosi; *al.* margaritae v. coralia rubra.

י״פ מרגליות, ואולי נקראו כן מפני מוצאן בפנימית הצב (מושעל), וע״ז מורה הכתיב דמשלי מפניים (בעין דרשת חז״ל), ולהאחרונים אלמוגים (קָארַאללען), שמתפצלים ופונים לכל פנה, וכן נראה ממשמעות הכתוב אָדְמוּ עצם מפנינים, שהמרגליות אינן אדומות.

Prv 20,15.

מִפְּנִינִים Prv 8,11.31,10 ‖ Job 28, 18 ‖ Thr 4,7.

מִפְּנִיִּים K., מִפְּנִינִים Q. Prv 3,15.

——v. n. pr.——

פָּנַק°

molliter habere, delicate nutrire s. educere.

כמוהו בארמית, סורית וערבית (בת״י גם בהוספת רי״ש פרנק), מעדני מלך ת״א תפנוקי מלכא, ובדרז״ל השם מפנקותא (יש מאחין לו חטי מנית ופנג).

[פִּנֵּק] מְפַנֵּק *Pi. pt.* Prv 29,21.

——פָּסַס v. פַּס——

[פָּסַג°] פַּסְּגוּ *Pi. imper. pl.*

gradi, pervadere (lustrare).

קרוב אל פסח, פסע, פשע, פשה, פשק, פסק, כלומר הַבְקִיעוּ, הִדְרוּ וְעִבְרוּ בתוך ארמנותיה, ומזה השם פִּסְגָּה כטעם הרי בתר; וי״מ מענין עליה והתרוממות, שכן ת״א פסגה רמתא (לראב״ע לשון התבוננות, ולא נמצא דוגמתו רק בלשון בקטרית).

Ps 48,14.

——v. n. pr.; פִּסָּה v. פָּסַס——

פָּסַח

transilire, transire (parcere, indulgere); salire, saltare. *Ni.* claudicare.

יש מעין הוראתו בערבית, וקרוביו מנויין לעיל.

Ex 12,27.

וּפָסַח Ex 12,23.

וּפָסַחְתִּי *1 perf.* Ex 12,13.

[פֹּסֵחַ] פֹּסְחִים *pt. pl.* 1R 18,21.

פָּסוֹחַ *inf. abs.* Jes 31,5.

[נִפְסַח] וַיִּפָּסֵחַ *Ni. 3 impf.* 2S 4,4.

[פִּסֵּחַ] וַיְפַסְּחוּ *Pi. 3 impf. pl.* 1R 18,26.

פֶּסַח

transitio, liberatio, immunitas a calamitate; sacrificium, agnus paschalis, festum paschale.

כחג ומועד נאמר גם על הקרבן בעצמו.

Ex 12,11.27.48 ‖ Lev 23,5 ‖ Nu 9, 10.*14*.28,16 ‖ Dt 16,1.2 ‖ 2R 23, 21 ‖ 2Ch 30,1.*5*.35,1.18.

הַפֶּסַח, הַפָּסַח Ex 12,21.43.34, 25 ‖ Nu 9,2.4.5.6.12.13.14.33,3 ‖ Dt 16,5.6 ‖ Jos 5,10.11 ‖ 2R 23, 23 ‖ Ez 45,21 ‖ Esr 6,19.20 ‖ 2Ch 30,2.15.*35*,*1*.18.35,6.11.13.16.17. 19.

כַּפֶּסַח 2R 23,22 ‖ 2Ch 35,18.

הַפְּסָחִים *pl.* 2Ch 30,17.

לַפְּסָחִים 2Ch 35,7.8.9.

פִּסֵּחַ

claudus.

ע״מ אִטֵּר, אִלֵּם, גִּבֵּן (חִגֵּר), עִוֵּר.

Lev 21,18 ‖ Dt 15,21 ‖ 2S 9,13.19, 27 ‖ Jes 35,6 ‖ Mal 1,8.

וּפִסֵּחַ 2S 5,8 ‖ Jer 31,8(7).

הַפִּסֵּחַ Mal 1,13.

לַפִּסֵּחַ Job 29,15.

מִפִּסֵּחַ Prv 26,7.

פִּסְחִים *pl.* Jes 33,23.

הַפִּסְחִים 2S 5,8.

וְהַפִּסְחִים 2S 5,6.

——v. n. pr.; פַּסִּים v. פָּסַס——

[פָּסַל°] פְּסָלוֹ *3 perf. suff.*

caedere, caedendo fingere; sculpere.

כמוהו בסורית ונבטית (קרוב אל בצל ופצל), ובדרז״ל גם בפעל הַמְפַסֵּל אילנות, והשמות פְּסֹלֶת (פסולתן של לוחות) מַפְסֶלֶת (מייסעל), וכל ענין פסלות.

Hab 2,18.

[פְּסֹל] פְּסָל־ *imper.* Ex 34,1 ‖ Dt 10,1.

וָאֶפְסֹל *1 impf.* Dt 10,3.

וַיִּפְסֹל *3 impf.* Ex 34,4.

וַיִּפְסְלוּ *3 impf. pl.* 1R 5,32.

פֶּסֶל

simulacrum sculptile, idolum.

Ex 20,4 ‖ Dt 4,16.23.*25*.5,8.27, 15 ‖ Jud 17,3.4.18,18.31 ‖ 2R 21, 7 ‖ Jes 40,20.44,9.15 ‖ Nah 1,14 ‖ Hab 2,18 ‖ Ps 97,7 ‖ 2Ch 33,7.

וָפֶסֶל Lev 26,1 ‖ Jud 18,14 ‖ Jes 44,10.

הַפֶּסֶל, הַפָּסֶל Jud 18,17.20.30 ‖ Jes 40,19.

בַּפָּסֶל Jes 42,17.

מִפָּסֶל Jer 10,14.51,17.

וּפִסְלִי *suff.* Jes 48,5.

לְפִסְלוֹ Jes 44,17.

פִּסְלָם Jes 45,20.

[פָּסִיל] פְּסִלִים *pl. t.*

הפסילים דשופטים ת״י מחצביא, להשבעים צלמים, ולהאחרונים שעצ״פ.

Jer 50,38.

הַפְּסִילִים Jud 3,19.26 ‖ 2Ch 33, 22.

וְהַפְּסִלִים 2Ch 33,19.34,3.*4*.7.

לַפְּסִלִים Jes 42,8.

וְלַפְּסִלִים Hos 11,2.

פְּסִילֵי *cs.* Dt 7,25 ‖ Jes 21,9.30, 22 ‖ Jer 51,47.

וּפְסִילֵי Dt 12,3.

פְּסִילֶיךָ *suff.* Mich 5,12.

פְּסִילֵיהֶם 2R 17,41.

וּפְסִילֵיהֶם Dt 7,5 ‖ Jes 10,10.

בִּפְסִילֵיהֶם Jer 8,19.

וּבִפְסִילֵיהֶם Ps 78,58.

פְּסִילֶיהָ Jer 51,52 ‖ Mich 1,7.

——v. n. pr.——

פָּסַס°

cessare; desinere; *al.* diffundi (cf. אָפֵס).

ענינו אפיסה ופסיקה.

[פַּס] פַּסּוּ *3 perf. pl.* Ps 12,2.

[פַּס] פַּסִּים *pl.*

c. כְּתֹנֶת tunica versicolor; *al.* manicata et talaris; LXX χιτὼν ποικίλος.

לרש״י לשון כלי מלת כמו כרפס ותכלת (וכ״ת עקילס); לרד״ק פסין צבועין בגונים שונים, וכת״י, השבעים והסורי; ולדעת האחרונים

וּפְעֻלָּתוֹ Jes 40,10.*62,11*.
פְּעֻלָּתָם Jes 61,8‖Jer 65,7.
פְּעֻלֹּת *pl.* Ps 28,5.
לִפְעֻלּוֹת Ps 17,4.

מִפְעָל] מִפְעָלָיו *pl. suff.*
(מִפְעָלִים *pl.*)

opus.

Prv 8,22.

מִפְעָלָה] מִפְעֲלוֹת *pl. cs.*
(מִפְעָלוֹת *pl.*)

Ps 46,9.66,5.

———v. n. pr.———

פָּעַם

percutere, pulsare; impellere, agitare; *Ni.* commoveri.

ענינו דריכה והכאה (מן השם פַּעַם, רגל), וטעם לפעמו כמו תדרכי נפשי עז, ושאר ההשאלות ידועות.

פָּעַם] לְפַעֲמוֹ *inf. suff.* Jud 13, 25.
נִפְעַם] נִפְעַמְתִּי *Ni. 1 perf.* Ps 77,5.
וַתִּפָּעֶם *3 impf. f.* Gn 41,8 ‖ Dan 2,3.
הִתְפָּעֵם] וַתִּתְפָּעֶם *Hith. 3 impf. f.* Dan 2,1.

פַּעַם, פָּעַם

incus (Jes 41,7); ictus pedis, gressus, passus, pes; פַּעַם אַחַת semel, simul; פ׳ וּשְׁתַּיִם semel et iterum; פַּעֲמַיִם bis; שָׁלֹשׁ פְּעָמִים ter etc.; כַּמֶּה פְּעָמִים quoties? הַפַּעַם nunc, hac in re, iam, tandem aliquando; כְּפַעַם בְּפַעַם nunc et antea; פַּעַם...פַּעַם modo...modo.

נאמר על המנין, לפי שהיו מונין בימי קדם בקשקוש הרגל (כטעם שלש רגלים), ועל הסדן שמכין בו בקורנס.

Jos 6,3.11.14.10,42‖1S 26,8‖Jes 41,7.66,8‖Prv 7,12‖Neh 6,5.13, 20.

הַפַּעַם, הַפָּעַם Gn 2,23.18,32.29, 34.45.30,30.46,30 ‖ Ex 9,27.10, 17‖Jud 6,39².15,3.16,18.28.

אֶפְעָל *1 impf.* Jes 43,13 ‖ Job 7,20.
תִּפְעַל] תִּפְעָל, תִּפְעָל־ *2 impf.* Job 11,8.35,6.
יִפְעַל, יִפְעָל *3 impf.* Jes 44, 15‖Ps 7,14.16 ‖ Job 22,17.33,29.
וַיִּפְעָלֵהוּ *suff.* Jes 44,12.
תִּפְעֲלוּן] תִּפְעָלוּן *2 impf. pl.* Ps 58,3.

פֹּעַל

labor, negotium; factum, facinus; opus; labore partum; merces laboris, merces.

נאמר על המעשה והעבודה, וגם על השכר והגמול; י״ג בישעיה א׳ ל״א וּפֹעֲלוֹ ללא צרך; ע׳ הערה אל ניצוץ.

Jes 5,12.45,11‖Hab 1,5‖Ps 44,2. 64,10‖Prv 21,6‖Job 34,11.

וּפֹעַל Dt 33,11‖Jes 59,6.
בְּפֹעַל Ps 9,17.
פָּעֳלִי *suff.* Ps 95,9.
פָּעָלְךָ, פָּעֳלְךָ Hab 3,2‖Ps 77,13. 90,16.143,5.
פָּעֳלֵךְ Ruth 2,12.
וּפָעָלְךָ Jes 45,9.
בְּפָעֳלֶךָ Ps 92,5.
וּפָעָלְכֶם Jes 41,24.
פָּעֳלוֹ Dt 32,4‖Ps 111,3‖ Prv 20, 11.21,8‖Job 7,2.36,24.
וּפֹעֲלוֹ Jes 1,31‖Jer 22,13.
כְּפָעֳלוֹ Prv 24,12.29.
לְפָעֳלוֹ Ps 104,23.
כְּפָעֳלָהּ Jer 50,29.
פָּעֳלָם Job 36,9.
בְּפָעֳלָם Job 24,5.
כְּפָעֳלָם Jer 25,14‖Ps 28,4.
לְפָעֳלָם Job 37,12.
פְּעָלִים *pl.* 2S 23,20 ‖ 1Ch 11,22.
פְּעֻלָּה] פְּעֻלַּת *cs.* Lev 19,13‖ Ps 109,20‖Prv 10,16.11,18.
וּפְעֻלָּתִי *suff.* Jes 49,4.
לִפְעֻלָּתֵךְ Jer 31,16(15).
לִפְעֻלַּתְכֶם 2Ch 15,7.
פְּעֻלָּתוֹ Ez 29,20.

שמכסה את פסות הידים (וכ״ת סומכוס). וע׳ לקמן.

Gn 37,3‖2S 13,18.

הַפַּסִּים Gn 37,23.32‖2S 13,19.

פִּסָּה] פִּסַּת־ *cs.*

abundantia.

לדעת רבים הוא קרוב אל פָּשָׂה, וכמו שִׁפְעַת־בר (ואולי מזה גם כתנת פסים, מעיל רחב שנעשה בשופע), ואפשר לפרשו מענין פסק, וכטעם חלק וחבל.

Ps 72,16.

———v. ch. et n. pr.———

פָּעָה] אֶפְעֶה *1 impf.*

spirare, anhelare, al. clamare, vociferari.

כמוהו בסורית, ובערבית, בבי״ת ת׳ פ״א, במובן שריקה וזעקה (בלאָקען, שרייען).

Jes 42,14.

—v. n. pr.; cf. אֶפְעֶה, אֶפַע—

פָּעַל, פָּעֵל

poët. facere, fabricari; producere, parare, moliri, creare.

כמוהו בצורית, סורית וערבית, ובעברית בא רֻבו ככֻלו רק בדבור המליצי.

Nu 23,23‖Dt 32,27‖Jes 41,4‖Ps 11,3‖Prv 16,4.

וּפָעַל Jes 44,12.
פָּעַלְתָּ *2 perf.* Ex 15,17‖Jes 26, 12‖Ps 31,20.44,2.68,29 ‖ Job 36, 23.
פָּעַלְתִּי *1 perf.* Prv 30,20 ‖ Job 34,32.
פָּעֲלוּ, פָּעָלוּ *3 perf. pl.* Hos 7, 1‖Zeph 2,3‖Ps 119,3.
פֹּעֵל *pt.* Hab 1,5‖Ps 74,12.
וּפֹעֵל Ps 15,2.
וּלְפֹעֲלִי *suff.* Job 36,3.
פֹּעֲלִים] פֹּעֲלֵי, פֹּעֲלֵי (נס״א) *pl. cs.* Jes 31,2‖Hos 6,8‖Ps 5,5.6,9. 14,4.28,3.36,13.53,5.64,3.92,8.10. 94,4.16.101,8.125,5.141,4.9‖ Job 34,8.22.
וּפֹעֲלֵי (נס״א) Mich 2,1.
לְפֹעֲלֵי (נס״א) Prv 10,29. *21,15* ‖ Job 31,3.
מִפֹּעֲלֵי (נס״א) Ps 59,3.

בְּפַעַם 2S 23,8‖1Ch 11,11.

בַּפַּעַם Ex 8,28.9,14 ‖ Dt 9,19.*10*, *10*‖Jos 6,16‖2S 17,7 ‖ Jer 10,18. 16,21.

בַּפַּעַם ,כְּפַעַם (־ו) **בְּפַעַם** Nu 24,1 ‖ Jud 16,20.20,30.31 ‖ 1S 3, 10.20,25.

פַּעֲמַיִם ,פַּעֲמָיִם *du.* Gn 27,36. 41,32.43,10 ‖ Nu 20,11 ‖ 1S 18, 11 ‖ 1R 11,9 ‖ Nah 1,9 ‖ Job 33, 29‖Eccl 6,6.

פְּעָמִים *pl. I* Gn 33,3‖ Ex 23,17. *34*,*23.24* ‖ Lev 4,6.*14*,*7.16.27.51*. *16*,*19*.17.8,11.16,14.25,8‖ Nu 14, 22.19,4.24,10‖Dt 1,11.16,16‖Jos 6,4.15²‖Jud 16,15‖1S 20,41 ‖ 2S 24,3 ‖ 1R 7,4.5.9,25.17,21.18,43. 22,16‖2R 4,35.5,10.14.13,18.19². 25‖Ez 41,6 ‖ Ps 106,43 ‖ Job 19, 3 ‖ Eccl 7,22 ‖ Neh 4,6.6,4 ‖ 1Ch 21,3‖2Ch 8,13.18,15.

פַּעֲמֵי *cs.* Jud 5,28‖Jes 26,6.

פְּעָמַי ,פְּעָמַי *suff.* 2R 19,24‖Jes 37,25‖Ps 17,5.119,133.140,5.

לִפְעָמַי Ps 57,7.

פְּעָמֶיךָ Ps 74,3.

פְּעָמַיִךְ Cant 7,2.

פְּעָמָיו Ps 58,11.85,14 ‖ Prv 29,5.

פְּעָמֹת] **פַּעֲמֹתָיו** *pl. II suff.* Ex 25,12.37,3‖1Ch 7,30.

פַּעֲמֹן

tintinnabulum.

לפי שהוג מכה ומקשקש בו.

Ex 28,34².39,26².

הַפַּעֲמֹנִים *pl.* Ex 39,25.

פַּעֲמֹנֵי *cs.* Ex 39,25.

וּפַעֲמֹנֵי Ex 28,33.

—צָפְנַת פַּ׳ פַּעְנֵחַ v. n. pr.:—

פָּעַר] **וּפָעֲרָה** 3 *perf. f.*

aperire os magno hiatu.

כמודו בסורית ובערבית, ורז״ל פי׳ מזה שם האליל פעור ע״ש עבודתו (קרוב אל פָּרַע בהפך אתון, ובמובנו השגור יותר בדרז״ל, פורע בית השחיטה וכדומה). ע׳ הערה אל מלקוש.

Jes 5,14.

פָּעַרְתִּי 1 *perf.* Ps 119,131.

פָּעֲרוּ 3 *perf. pl.* Job 16,10.29, 23.

——————v. n. pr.——————

פָּצָה] **פָּצְתָה** 3 *perf. f.*

distendere, aperire os; liberare.

בערבית הוראתו בקיעה וקריעה, קרוב אל פצה, פצע (פצין), בצע ודומיהן, ובא בהשאלה גם על הפדות וההצלה.

Gn 4,11‖Dt 11,6.

וּפָצְתָה Nu 16,30.

פָּצִיתָה 2 *perf.* Jud 11,36.

פָּצִיתִי 1 *perf.* Jud 11,35.

פָּצוּ 3 *perf. pl.* Ps 22,14.66,14‖ Thr 2,16.3,46.

וּפֹצֶה *pt.* Jes 10,4.

הַפּוֹצֶה Ps 144,10.

פְּצֵה *imper.* Ez 2,8.

פְּצֵנִי *suff.* Ps 144,7.11.

יִפְצֶה 3 *impf.* Job 35,16.

פָּצַח] **פָּצְחוּ** 3 *perf. pl.*

rumpere, frangere; פָּצַח רִנָּה erumpere iubila.

אח אל פצה (ערי הפרזות ת״א קרוי פצחיא) וכמו שיאמר הגרמני „אין יובעל אויסברעכען״, וכמודו בערבית וכושית; ויש מוצאים לו חבר בערבית וסורית במובן צהלה ושמחה.

Jes 14,7.

פְּצַח] **פִּצְחִי** *imper. f.* Jes 54,1.

פִּצְחוּ *pl.* Jes 44,23.52,9‖Ps 98,4.

וּפִצְחוּ K. Jes 49,13.

יִפְצַח] **יִפְצְחוּ** Q. 3 *impf. pl.* Jes 49,13.55,12.

פִּצַּח] **פִּצֵּחוּ** *Pi.* 3 *perf. pl.* Mich 3,3.

פָּצַל] **פִּצֵּל** *Pi.* 3 *perf.*

decorticare.

קרוב לשלפניו ואל בדל, בצל ופסל, וכדוגמתו בסורית, ערבית וכושית.

Gn 30,38.

וַיְפַצֵּל 3 *impf.* Gn 30,37.

פְּצָלָה] **פְּצָלוֹת** *pl.*

loca decorticata.

Gn 30,37.

פָּצַם

disrumpere, diffrangere.

כמודו בערבית, ומצוי בתרגומים בבנין פִּעֵל ובדרז״ל השם פַּצִּים (שלש דְּלָתוֹת דירמיה ל״ו כ״ג ת״י תלת פצימין).

פָּצַמְתָּ] **פְּצַמְתָּהּ** 2 *perf. suff.* Ps 60,4.

פָּצַע

vulnerare.

קרוב לשלפניו (ואל בזע בארמית), ובדרז״ל בא על פציעת אגוזים וגם במובן פצל.

פָּצְעוּ] **פְּצָעוּנִי** 3 *perf. pl. suff.* Cant 5,7.

פָּצוּעַ] **פְּצוּעַ־** *pt. pass. cs.* Dt 23,2.

וּפָצֹעַ *inf. abs.* 1R 20,37.

פֶּצַע ,פֶּצַע

plaga, vulnus.

פי׳ כי איש הרגתי לפצעי כך הוא: למך, שהיה ראשון ללוקחי שתי נשים, היה חושש שלא יארע לו תקלה על ידיהן, כדרך שקרה לאדם, שמפורש בענשו: כי שמעת לקול אשתך, ע״כ עמד והתרה בהן להיות נשמעות לו דוקא, והיה מאַיֵּם עליהן שבכחו להרוג איש גדול, לכשיפצע בו, ולילד די בחבורה לחוד. ושאינו מתירא מן הפורענית, כי לאחר שהאריך הקב״ה לקין, על הריגת אחיו, שבעתים דורות, יאריך לו, ללמך, על הריגת אשתו, שבעים ושבעה. — פצע תחת פצע על כרחך אתה מפרש ממון, שהרי נאמר למעלה, במי שהכה רעהו באבן או באגרוף, רק שבתו יתן ורפא ירפא? אלא מכיון שאמר ולא יהיה אסון (כלומר מיתת נפשות) ענוש יענש...ונתן בפלילים, הולך ופורש שאם היתה רק מכת עין הוא נותן תחת עין, וכן כלם (הפסוק ואם אסון יהיה וגו׳ הוא מאמר מוסגר).

Ex 21,25‖Jes 1,6‖Prv 20,30.

לְפִצְעִי *suff.* Gn 4,23.

פְּצָעִים *pl.* Prv 23,29.

פִּצְעֵי *cs.* Prv 27,6.

פְּצָעַי *suff.* Job 9,17.

——פָּצַץ v. פוּץ et n. pr.——

פָּצַר] **וַיִּפְצַר־** 3 *impf.*

obtundere, urgere, *βιάζειν*, instare; *Hi. inf.* pertinacia.

יש מחברין אותו עם בצר במובן חוזק ותקף, וטעם ויפצר בו החזיק בו והתעצם עליו, ולד״א כמו פָּרַץ כהפך אתון (ע׳ ש״ב י״ג כ״ה, כ״ז

ומ״ב ה׳ כ״נ, כלומר פרץ והבקיע בלב חברו או פרץ עליו, ואולי בא במובן רבוי, העתיר עליו דבריו (י״ג הַפֶּץ רָע ת׳ הַפְצַר).

Gn 19,3.33,11 ‖ Jud 19,7 ‖ 2R 5,16.

וַיִּפְצְרוּ *3 impf. pl.* Gn 19,9 ‖ 2R 2,17.

הַפְצֵר [**הַפְצַר** *inf. abs.* 1S 15,23.

פְּצִירָה] (נס״א) הַפְּצִירָה

serratim scissus(?); *al.* lima. לדעת הקדמונים כלי בעל פיות, פנימות וחריצים הרבה (פֵּילע).

1S 13,21.

—פּוּק v. פִּיק = פַּק—

פָּקַד

adire, visitare; explorare; lustrare, censere; lustrando desiderare; recordari; prospicere alicui, respicere; adoriri, animadvertere in aliquem, punire; praeficere; curae alic. committere; mandare, deponere.

מעין הוראותיו בצורית, סורית, ערבית ואשורית. י״ג במ״ב י״א ט״ו פְּקִדֵי החיל, ולהשבעים פְּקֻדֵי; בקצת נוסחאות בישעיה כ״ז ג׳ פן אֶפְקֹד עליה (וכן להבחור בס׳ הזכרונות), ור׳ יוסף הלוי גורס פן יִפָּקֵד עָלֶיהָ; י״ג בל״ה י׳ קְפַדְתִּי ת׳ פָּקַדְתִּי; לרש״פ הִפְקַדְתִּי דס״ב ו׳ כמו הָפְקַדְתִּי, נקבה נוכחת; לרשד״ל הָפְקַד דירמיה ו׳ ו׳ אין פירושו פקידת העונות כ״א מענין פקדון, שנמסרה בידי זרים, וישוב לדרוש אותה מהם, ואמר לשון זכר להיותו פעל סתמי, כמו יֻתַּן את הארץ; והשבעים קורין הַשֶּׁקֶר, ובפסוק ט״ו: בעת פְּקַדְתָּם; י״ג בכ״ג ד׳ ולא יִפְחֲדוּ ת׳ יִפָּקֵדוּ, ומתאים עם הפעלים שלפניו (הבחור כותב במ״ט י״ט, וג׳ מ״ד יִפְקֹד ת׳ אֶפְקֹד!).

Gn 21,1 ‖ Ex 4,31 ‖ Nu 1,44.*3,39.4,37.41.45.46*.4,49 ‖ 1S 2,21 ‖ 1R 20,15 ‖ Zach 10,3 ‖ Job 34,13.35,15.36,23 ‖ Ruth 1,6 ‖ Thr 4,22 ‖ Esr 1,2 ‖ 1Ch 21,6 ‖ 2Ch 36,23.

פָּקַדְתָּ *2 perf.* Jes 26,14 ‖ Ps 17,8.65,10.

וּפָקַדְתָּ Job 5,24.

פָּקַדְתִּי *1 perf.* Ex 3,16 ‖ 1S 15,2 ‖ Jer 44,13.50,18 ‖ Zeph 3,7.

וּפָקַדְתִּי Ex 32,34 ‖ Jes 13,11 ‖ Jer 9,24.15,3.21,14.23,34.30,20.36,31.44,13.51,44.47.52 ‖ Hos 1,4.2,15.4,9 ‖ Am 3,14 ‖ Zeph 1,8.9.12 ‖ Ps 89,33.

פְּקַדְתִּיךָ *suff.* Jer 50,31.

פְּקַדְתִּיו Jer 49,8.

פְּקַדְתִּים Jer 6,15.

פָּקְדוּ , פָּקְדוּ *3 perf. pl.* Nu 26,63.*64* ‖ Jes 34,16.

וּפָקְדוּ Dt 20,9.

פְּקָדוּךָ *suff.* Jes 26,1.

פְּקַדְתֶּם *2 perf. pl.* Jes 23,2.

וּפְקַדְתֶּם Nu 4,27.

פָּקַדְנוּ *1 perf. pl.* 1S 25,15.

פֹּקֵד , פּוֹקֵד *pt.* Ex 20,5.34,7 ‖ Nu 14,18 ‖ Dt 5,9 ‖ Jer 11,22.23,2.29,32.44,29.46,25.50,18.

פָּקוּד [**הַפְּקֻדִים** *pt. pass. pl.* Ex 30,13.*14.38,26* ‖ Nu 1,44.46.2,9.*16.24.31*.4,46.7,2.31,48.

פְּקֻדֵי (2R 11,15), **פְּקוּדֵי** *cs.* Ex 38,21.25 ‖ Nu 1,45.2,32.*26,51*.32.3,39.4,37.*41.45*.26,57.63.31,14 ‖ 2R 11,15 ‖ 2Ch 23,14.

וּפְקוּדֵי Nu 4,38.42.

מִפְּקוּדֵי Nu 26,64.

פְּקֻדֵיכֶם *suff.* Nu 14,29.

פְּקֻדָיו Nu 1,22.26,54.

וּפְקֻדָיו Nu 2,6.*8.11*.4,49.

פְּקֻדֵיהֶם Nu 1,21.*23.25.27.29.31.33.35.37.39.41.43*.3,22.4,36.*40.44*.48.*26,7.62*.

וּפְקֻדֵיהֶם Nu 2,4.*13 15.19.21.23.26.28.30*.3,34.26,34.41.*50*.

לִפְקֻדֵיהֶם , לִפְקוּדֵיהֶם Ex 30,12 ‖ Nu 3,43.26,18.*22.25.27.37.47*.43 ‖ 1Ch 23,24.

פָּקֹד *inf. abs.* Gn 50,24.25 ‖ Ex 3,16.13,19 ‖ 1S 20,6.

בִּפְקֹד *cs.* Ex 30,12[2].

לִפְקֹד 2S 24,4 ‖ Jes 26,21 ‖ Ps 59,6.

וְלִפְקֹד Hos 12,3.

פָּקְדֵי *suff.* Ex 32,34 ‖ Jer 27,22.32,5 ‖ Am 3,14.

פְּקֹד *imper.* Nu 3,15.40.

וּפְקֹד Ps 80,15.

פָּקְדֵנִי *suff.* Ps 106,4.

וּפָקְדֵנִי Jer 15,15.

פִּקְדוּ *pl.* 1S 14,17 ‖ 2R 9,34 ‖ Jer 51,27.

וּפִקְדוּ 2S 24,2.

אֶפְקֹד , אֶפְקָד־ , אֶפְקוֹד *1 impf.* Jes 10,12 ‖ Jer 5,9.29.9,8.25,12.27,8.29,10.49,19.*50,44* ‖ Hos 4,14 ‖ Am 3,2 ‖ Zach 10,3.

וָאֶפְקֹד Lev 18,25.

תִּפְקֹד *2 impf.* Nu 1,49.3,10.4,23.29 ‖ 1S 17,18.

וַתִּפְקֹד 2S 3,8.

תִּפְקְדֵם *suff.* Nu 3,15.4,30.

תִּפְקְדֶנּוּ Ps 8,5.

וַתִּפְקְדֶנּוּ Job 7,18.

וַתִּפְקְדִי *2 impf. f.* Ez 23,21.

יִפְקֹד , יִפְקוֹד *3 impf.* Gn 50,24.25 ‖ Ex 13,19 ‖ Nu 27,16 ‖ Jes 23,17.24,21.27,1.3 ‖ Jer 13,21 ‖ Hos 9,9 ‖ Zach 11,16 ‖ Job 31,14.

וְיִפְקֹד Jer 14,10 ‖ Hos 8,13.

וַיִּפְקֹד Gn 40,4 ‖ Nu 3,16.42.4,34 ‖ Jos 8,10 ‖ Jud 15,1 ‖ 1S 13,15 ‖ 2S 18,1 ‖ 1R 20,15.26 ‖ 2R 3,6.5,24.

יִפְקְדֵנִי *suff.* 1S 20,6.

יִפְקְדֵם Zeph 2,7.

וַיִּפְקְדֵם Nu 1,19 ‖ 1S 11,8.15,4 ‖ 2Ch 25,5.

תִּפְקְדוּ *2 impf. pl.* Nu 1,3.4,32.

יִפְקֹדוּ [**יִפְקְדוּ** *3 impf. pl.* Jer 3,16.

וַיִּפְקְדוּ 1S 14,17.

נִפְקַד *Ni. 3 perf.* Nu 31,49 ‖ 1S 25,7.21.

וְנִפְקַדְתָּ *2 perf.* 1S 20,18.

הִפָּקֵד *inf.* 1R 20,39.

לְהִפָּקֵד Jud 21,3.

תִּפָּקֵד *2 impf.* Ez 38,8.

יִפָּקֵד , יִפָּקֶד־ (נס״א) *3 impf.* Nu 16,29 ‖ 1S 20,18 ‖ 1R 20,29 ‖ 2R 10,19[2] ‖ Prv 19,23.

וַיִּפָּקֵד 1S 20,25.*27*.

תִּפָּקֵד *3 impf. f.* Jes 29,6.

יִפָּקֵדוּ [יִפָּקְדוּ *3 impf. pl.* Jes 24,22‖Jer 23,4.

וַיִּפָּקְדוּ 2S 2,30‖Neh 7,1.12,44.

מְפַקֵּד [פִּקֵּד *Pi. pt.* Jes 13,4.

פֻּקַּד *Pu. 3 perf.* Ex 38,21.

פֻּקַּדְתִּי *1 perf.* Jes 38,10.

הִפְקִיד *Hi. 3 perf.* Gn 39,5 ‖ 2R 7,17.25,23‖Jer 40,5.7[2].11. 41,2.*18*.10.

וְהִפְקִיד 1R 14,27‖2Ch 12,10.

הִפְקַדְתּוֹ *2 perf. suff.* 2S 29,4.

הִפְקַדְתִּי *1 perf.* Jes 62,6.

וְהִפְקַדְתִּי Lev 26,16.

הִפְקַדְתִּיךָ *suff.* Jer 1,10.

הִפְקִדוּ *3 perf. pl.* Jer 36,20.

הַפְקֵד *imper.* Nu 1,50‖Ps 109,6.

וְהַפְקִידוּ *pl.* Jos 10,18.

אַפְקִיד *1 impf.* Ps 31,6.

יַפְקִיד *3 impf.* Jes 10,28.

וְיַפְקֵד Gn 41,34‖Esth 2,3.

וַיַּפְקֵד 1R 11,28‖2R 25,22.

וַיַּפְקִדֵהוּ *suff.* Gn 39,4.

וַיַּפְקִידֵם 1Ch 26,32.

וַיַּפְקִדוּ *3 perf. pl.* Jer 37,21.

הָפְקַד *Ho. 3 perf.* Lev 5,23 ‖ Jer 6,6.

מֻפְקָדִים [מֻפְקָד *pt. pl.* 2Ch 34,12.

הַמֻּפְקָדִים, Q. 2R 12,12.22,5.9 ‖ 2Ch 34,10.17.

הִתְפָּקְדוּ [הִתְפָּקֵד *Hith. 3 perf. pl.* Jud 20,15.17.

וַיִּתְפָּקֵד *3 impf.* Jud 21,9.

וַיִּתְפָּקְדוּ *3 impf. pl.* Jud 20,15.

הָתְפָּקְדוּ [הָתְפָּקֵד *Hoth. 3 perf. pl.* Nu 1,47. 2,33. 26,62 ‖ 1R 20,27.

פְּקֻדָּה

lustratio, recensio; providentia, cura; praefectura, munus; opes; animadversio, poena; custodia.

Jes 10,3.

לִפְקֻדָּה 1Ch 23,11.

הַפְּקֻדָּה Hos 9,7.

פְּקֻדַּת *cs.* Nu 3,32. 4,16‖1Ch 26,30‖2Ch 24,11.

וּפְקֻדַּת Nu 3,36.4,16.16,29.

פְּקֻדָּתְךָ *suff.* Mich 7,4.

וּפְקֻדָּתְךָ Job 10,12.

פְּקֻדָּתֵךְ Jes 60,17.

פְּקֻדָּתוֹ Ps 109,8.

פְּקֻדָּתָם Jer 8,12.10,15.*51*,*18*. 11,23.*23*,*12*.*48*,*44*.46,21.*50*,*27* ‖ 1Ch 24,19‖2Ch 17,14.26,11.

וּפְקֻדָּתָם Jes 15,7.

לִפְקֻדָּתָם 1Ch 24,3.

פְּקֻדּוֹת, פְּקֻדֹּת *pl.* 2R 11,18‖Ez 9,1.44,11‖2Ch 23,18.

הַפְּקֻדּוֹת Jer 52,11.

פָּקִיד

praefectus, magistratus.

2R 25,19 ‖ Jer 20,1. 52,25 ‖ Neh 11,9.

וּפָקִיד Neh 11,14.

הַפָּקִיד Neh 12,42.

וּפְקִיד *cs.* Neh 11,22‖2Ch 24,11.

פְּקִידוֹ *suff.* Jud 9,28.

פְּקִדִים, פְּקִידִים *pl.* Gn 41,34 ‖ Jer 29,26‖Esth 2,3‖2Ch 31,13.

פְּקִדֻת

praefectura, munus praefecti.

Jer 37,13.

פִּקּוּדִים] פִּקּוּדֵי *pl. t. cs.*

mandata, praecepta (Dei).

Ps 19,9.119,128.

פִּקֻּדֶיךָ, פִּקּוּדֶיךָ *suff.* Ps 119,4.27.45.56.*100*.63.69.87. 93.94.134. 141.159.168.173.

בְּפִקֻּדֶיךָ, בְּפִקּוּדֶיךָ Ps 119,15.78.

לְפִקּוּדֶיךָ Ps 119,40.

מִפִּקּוּדֶיךָ Ps 119,104.

וּמִפִּקּוּדֶיךָ Ps 119,110.

פִּקֻּדָיו, פִּקּוּדָיו Ps 103,18. 111,7.

פִּקָּדוֹן] הַפִּקָּדוֹן

res alicuius curae commissa, depositum.

Lev 5,23.

בְּפִקָּדוֹן Lev 5,21.

לְפִקָּדוֹן Gn 41,36.

מִפְקָד] הַמִּפְקָד

recensio populi; mandatum; locus constitutus, *Vulg.* separatus.

(מפקד הבית אפשר לתרגם „געביעט“).

Neh 3,31.

מִפְקַד *cs.* 2S 24,9‖1Ch 21,5.

בְּמִפְקַד Ez 43,21‖2Ch 31,13.

——v. n. pr.——

פָּקַח

aperire (oculos); attendere ad alqud, prospicere alicui; observare; visum alicui restituere.

כמו בסורית ובערבית, וקרוב אל פצח ופצה (בחלוף צ׳ בק׳); ובדרז״ל מפקחין, נתפקח והשם פקוח נפש.

Job 27,19.

פָּקַחְתָּ *2 perf.* Job 14,3.

פֹּקֵחַ *pt.* Ps 146,8.

פְּקֻחוֹת [פָּקוּחַ *pt. pass. pl. f.* Jer 32,19.

פָּקוֹחַ *inf. abs.* Jes 42,20.

לִפְקֹחַ *cs.* Jes 42,7.

פְּקַח *imper.* 2R 6,17.20. 19,16 ‖ Jes 37,17.61,1‖Prv 20,13.

פְּקָחָה K., פְּקַח Q. Dan 9,18.

אֶפְקַח *1 impf.* Zach 12,4.

וַיִּפְקַח *3 impf.* Gn 21,17‖2R 4,35.6,17.20.

וְנִפְקְחוּ [נִפְקְחוּ *Ni. 3 perf. pl.* Gn 3,5.

תִּפָּקַחְנָה *3 impf. pl. f.* Jes 35,5.

וַתִּפָּקַחְנָה Gn 3,7.

פִּקֵּחַ

qui oculis apertis est, videns.

לראב״ע פִּקֵּחַ כנגד החרש והעִוֵּר, לפי שנופל
גם על האזנים, וי״נ פִּסֵּחַ (?).

Ex 4,11.

פִּקְחִים *pl.* Ex 23,8.

פְּקַח־קוֹחַ

apertio, solutio, liberatio, LXX ἀνάβλεψις (apertio oculorum).

להראב״ע מלה אחת כמו סחרחר (או כמו אהבו
הבו), ולהרד״ק קוח בית האסירים. השבעים
קורין ולעורים פִּקֹּחַ (י״ת אתגלי נהור!).

Jes 61,1.

——— v. n. pr. ———

פֶּקַע] פְּקָעִים *pl.*

cucumeres agrestes, ornamentum in architectura, LXX ὑποστηρίγματα.

מין צמח שעליו מתבקעים ומתפצלים.

1R 6,18.

וּפְקָעִים 1R 7,24.

הַפְּקָעִים 1R 7,24.

פַּקֻּעָה] פַּקֻּעֹת *pl.*

colocynthides, *al.* cucumeres agrestes.

במשנה דשבת ב׳ ב׳ נזכר שמן פקועות.

2R 4,39.

——— פָּרַר rad. פַּר ———

פָּרָא

Hi. fructum ferre, incrementum capere.

רומז על השם אפרים (בראשית מ״א נ״ב,
לר״ק אחים מן אָחוּ, ע״ד וצמחו בבין חציר;
השבעים קורין יַפְרִיד (אולי הוא פעל מן פָּרָא?).

הִפְרָא] יַפְרִיא *Hi. 3 impf.* Hos 13,15.

——— conf. פָּרָה ———

פֶּרֶא, פֶּרֶה

onager.

כמוהו בערביתובאשורית (קרוב אל פרע?).

Gn 16,12 ‖ Hos 8,9 ‖ Job 6,5.11, 12.39,5.

פֶּרֶה Jer 2,24.

פְּרָאִים *pl.* Jes 32,14 ‖ Ps 104,11 ‖ Job 24,5.

וּפְרָאִים Job 14,6.

——— פֹּארָת v. פֹּרָאת ———

פַּרְוָר et פַּרְבָּר] לַפַּרְבָּר

pars atriorum templi; suburbinus.

מין בנין בצד מערבו של ההיכל (מנרש תרגומו
פרור).

1Ch 26,18².

בַּפַּרְוָרִים *pl.* 2R 23,11.

פָּרַד

disrumpere, rumpendo separare; expandere; dispergere.

כמוהו בסורית, ערבית, ושגור בדרז״ל (קרוב
אל פרז, פרץ, פרש). י״מ עם הזנות יפרדו
עושים מעשה פֶּרֶד, ואפשר להבר לזה גם
לתאוה יבקש נִפְרָד.

פָּרוּד] פְּרֻדוֹת *pt. pass. pl. f.* Ex 1,11.

נִפְרַד] נִפְרְדוּ, ־רָ *Ni. 3 perf. pl.* Gn 10,5.32 ‖ 2S 1,23.

נִפְרָד *pt.* Jud 4,11 ‖ Prv 18,1.

נִפְרָדִים *pl.* Neh 4,13.

הִפָּרֵד] הִפָּרֶד־ *inf. cs.* Gn 13,14.

־רֵ] הִפָּרֶד (נס״א) *imper.* Gn 13,9.

יִפָּרֵד *3 impf.* Gn 2,10 ‖ Prv 19,4.

יִפָּרְדוּ] יִפָּרֵדוּ *3 impf. pl.* Gn 25,23.

וַיִּפָּרְדוּ Gn 13,11.

פֵּרֵד] יְפָרֵדוּ *Pi. 3 impf. pl.* Hos 4,14.

פֹּרַד] וּמְפֹרָד *Pu. pt.* Esth 3,8.

הִפְרִיד *Hi. 3 perf.* Gn 30,40.

מַפְרִיד *pt.* Prv 16,28.17,9.

בְּהַפְרִידוֹ *inf. suff.* Dt 32,8.

יַפְרִיד *3 impf.* Prv 18,18 ‖ Ruth 1,17.

וַיַּפְרִדוּ *3 impf. pl.* 2R 2,11.

הִתְפָּרֵד] וְהִתְפָּרְדוּ *Hith. 3 perf. pl.* Ps 22,15.

יִתְפָּרְדוּ, יִתְפָּרֵדוּ *3 impf. pl.* Ps 92,10 ‖ Job 4,11.41,9.

פְּרוּדָה] פְּרֻדוֹת *pl.*

grana frumenti.

הגרגרים הנפרדים, וכן בסורית; וקרוב אל פֶּרֶט.

Joel 1,17.

פֶּרֶד] וָפֶרֶד

mulus.

י״פ מן הסורית והאשורית במובן מהירה ע״ש
קלות המרוץ.

1R 18,5.

הַפֶּרֶד 2S 18,9² ‖ Zach 14,15.

וְהַפֶּרֶד 2S 18,9.

כְּפֶרֶד Ps 32,9.

פִּרְדּוֹ *suff.* 2S 13,29.

פְּרָדִים *pl.* 2R 5,17.

וּפְרָדִים 1R 10,25 ‖ Ez 27,14 ‖ 2Ch 9,24.

וּבַפְּרָדִים Jes 66,20 ‖ 1Ch 12,40 (41).

פִּרְדֵיהֶם *suff.* Esr 2,66 ‖ (Neh 7, 68).

פִּרְדָּה] הַפִּרְדָּה

mula.

1R 1,33.

פִּרְדַּת *cs.* 1R 1,38.44.

——— v. n. pr. ———

פַּרְדֵּס

hortus, arboretum, παράδεισος.

מקורו בשפת פרס הקדומה, עיקר הוראתו
מקום גדור, ונאמר על גן שתול עצים.

Cant 4,13.

הַפַּרְדֵּס Neh 2,8.

וּפַרְדֵּסִים *pl.* Eccl 2,5.

פָּרָה] פָּרוּ *3 perf. pl.*

fructum ferre, fecundum esse (cf. פָּרָא).

כמוהו בסורית וכושית (בערבית وَفَرَ), וטולל
ענין עשות פרי וגם מובן הרבוי בכמות.

Ex 1,7.

וּפָרוּ Gn 8,17 ‖ Jer 23,3 ‖ Ez 36, 11.

וּפְרִיתֶם *2 perf. pl.* Jer 3,16.

וּפָרִינוּ *1 perf. pl.* Gn 26,22.

פֹּרֶה *pt.* Dt 29,17.

פֹּרִיָּה *f.* Jes 17,6.32,12 ‖ Ez 19, 10 ‖ Ps 128,3.

פֹּרָת Gn 49,22².

פְּרֵה *imper.* Gn 35,11.

פְּרוּ *pl.* Gn 1,22.28.*9*,*1*.9,7.

תִּפְרֶה *2 impf.* Ex 23,30.

יִפְרֶה *3 impf.* Jes 11,1.

וְיִפְרוּ־ *3 impf. pl.* Jes 45,8.

וַיִּפְרוּ Gn 47,27.

הִפְרָה [הִפְרַנִי *Hi. 3 perf. suff.* Gn 41,52.

וְהִפְרֵיתִי, וְהִפְרֵתִי *1 perf.* Gn 17,6.20‖Lev 26,9.

מַפְרֶה [מַפְרְךָ *pt. suff.* Gn 48,4.

יַפְרֶה [וַיֶּפֶר *3 impf.* Ps 105,24.

וְיַפְרְךָ *suff.* Gn 28,3.

פְּרִי, פֶּרִי

fructus; fetus, soboles; effectus, lucrum.

י״ג בישעיה י׳ י״ב פְּאֵר ת׳ פְּרִי, י״ת פֹּעַל, והשבעים לא תרגמוהו כלל (אולי יש לגרום בהושע י׳ א׳: כרב לְפִרְיוֹ הרבה למזבחות).

Gn 1,11.12.29.30,2 ‖ Ex 10,15 ‖ Lev 23,40 ‖ Nu 13,26 ‖ Dt 7,13. 26,2.10.28,4.18.23.51.53 ‖ 2R 19,30 ‖ Jes 3,10.10,12.27,9.37,31 ‖ Jer 6,19.7,20.11,16.12,2.17,8‖Ez 17,8.23.36,30‖Hos 9,16.10,1.13‖ Mich 6,7 ‖ Mal 3,11 ‖ Ps 58,12. 105,35. 107,34.37. 127,3.148,9 ‖ Prv 11,30‖Cant 4,13.16‖Eccl 2,5‖Neh 10,36.

וּפְרִי Dt 7,13.*28*,*18*.28,4.42.51 ‖ Jes 4,2 ‖ Jer 13,18 ‖ Am 6,12 ‖ Neh 10,38.

בִּפְרִי...וּבִפְרִי Dt 28,11.*30*,*9*[2].

כִּפְרִי Jer 17,10.21,14.

וְכִפְרִי Jer 32,19.

מִפְּרִי Gn 3,2.4,3‖Lev 27,30 ‖ Nu 13,20 ‖ Dt 1,25 ‖ Mich 7,13 ‖ Ps 104,13. 132,11 ‖ Prv 1,31. 12,14. 13,2.18,20.31,16.31.

וּמִפְּרִי Gn 3,3.

פִּרְיִי *suff.* Prv 8,19.

פֶּרְיֶךָ Hos 14,9.

פִּרְיֵךְ Ez 25,4.

וּפֶרְיְכֶם Ez 36,8.

פִּרְיוֹ Lev 19,23.24.25.26,4.20‖Ez 34,27.47,12[2]‖Joel 2,22‖Am 2,9‖ Ps 1,3.72,16‖Cant 8,12.

וּפִרְיוֹ Jes 14,29‖Cant 2,3.

בְּפִרְיוֹ Cant 8,11.

לְפִרְיוֹ Hos 10,1.

מִפִּרְיוֹ Gn 3,6.

פִּרְיָהּ Lev 25,19 ‖ Nu 13,27 ‖ Jer 2,7 ‖ Ez 17,9.19,12.14 ‖ Zach 8,12‖Prv 18,21.27,18‖Neh 9,36.

פִּרְיָם 2R 19,29‖Jes 37,30.65,21‖ Thr 2,20.

פִּרְיָמוֹ Ps 21,11.

פִּרְיֶהֶם Am 9,14.

פִּרְיָהֶן Jer 29,28.

פִּרְיָן Jer 29,5.

פָּרָא v. פֶּרֶה; פָּרָה vacca v. p.597[c]

[אַפִּרְיוֹן rad. v. p. 64[b]]

פֵּרָה] פֵּרוֹת *pl.*

mus.

לדעת הקדמונים עכבר (בערבית فارة), וטעם להפר לחפירות, לחורים שעושין העכברים; וכבר הובא כמלה אחת חֲפַרְפָּרָה דף רמ״ה, ע״ש.

Jes 2,20.

—cf. חֲפַרְפָּרָה p. 245[c]—

פָּרוּר] בַּפָּרוּר

olla.

מין קדרה, ויש מחברין לו גם קבצו פארור וכמו ששגור בדרז״ל: נעשו פניו כשולי קדרה.

Nu 11,8.

—פַּרְבָּר v. פַּרְוָר—

פְּרָז] פְּרָזָיו Q. *pl. suff.*

(פְּרָזוֹ K., *sg. suff.*)

dux, praefectus militum; *al.* fortes, agmina; Vulg. bellatorum.

לתרגום השבעים והירונימוס ענינו תקיפים או אנשי חיל, ולד״ק כמו פָּרָשָׁיו. ע׳ לקמן.

Hab 3,14.

פְּרָזוֹן

iudicium, imperium; imperatores, duces.

י״ת קרוי פצחיא, שיראו לשבת בערי הפרזות ובכפרים מיראת האויב, וי״מ מנהיגים כטעם עלה הפורץ לפניהם או שופטים.

Jud 5,7.

פִּרְזוֹנוֹ *suff.* Jud 5,11.

פְּרָזוֹת *pl. t.*

regio aperta, loca aperta et plana, rura, agri.

פרוצות מאין חומה או הרים מסביב.

Ez 38,11‖Zach 2,8.

הַפְּרָזוֹת Esth 9,19.

פְּרוֹזִי vel. פְּרָזִי] הַפְּרָזִי

apertus, non munitus; incola loci aperti.

Dt 3,5‖1S 6,18.

הַפְּרָזִים Q., הַפְּרוֹזִים K. *pl.* Esth 9,19.

—v. n. pr.—

פָּרַח

erumpere, pullutare, florere, efflorescere; volare.

יש מהלקין אותו לענינים שונים: לענין צמיחה (כפרח מטה אהרן) וכן בסורית, ערבית ואשורית; לענין עפיפה (אפרוח) ולו חברים ג״כ בסורית ערבית וכושית, ולענין דליקה ושריפה (פרה נגע הצרעת), וכדוגמתו בסורית החדשה וכבושית; אמנם לכשתתבונן יש להעמיד כלנ על ההוראה הראשונה; והנה בערבית הוראתו גם גילה ושמחה, וע״כ נאמר פרח תפרח ותגל (וי״מ מזה נפשות לפרחות); וּפָרַח דהושע כמו וּפָרֹחַ, מקור ע״מ העבר.

Lev 13,39‖Nu 17,23‖Ez 7,10.

וּפָרַח Lev 14,43 ‖ Jes 27,6 ‖ Hos 10,4.

פָּרְחָה, פָּרָחָה *3 perf. f.* Lev 13,20.25‖Cant 7,13.

הֲפָרְחָה *interrog.* Cant 6,11.

פֹּרַחַ *pt.* Ex 9,9.10.

פֹּרַחַת *f.* Lev 13,42.57.

כְּפֹרַחַת Gn 40,10.

לְפֹרְחוֹת *pl.* Ez 13,20[2].

פָּרוֹחַ, פָּרֹחַ *inf. abs.* Lev 13,12‖Jes 35,2.

בִּפְרֹחַ *cs.* Ps 92,8.

יִפְרַח, יִפְרָח *3 impf.* Nu 17,20‖ Hos 14,6‖Ps 72,7.92,13.

תִּפְרַח, תִּפְרָח *3 impf. f.* Lev 13,12‖Jes 35,2‖Hab 3,17.

וְתִפְרַח Jes 35,1.

יִפְרְחוּ [יִפְרָחוּ 3 *impf. pl.* Prv 11,28.

וְיִפְרָחוּ Hos 14,8.

תִּפְרַחְנָה 3 *impf. pl. f.* Jes 66,14.

וְהִפְרַחְתִּי *Hi. 1 perf.* Ez 17,24.

תַּפְרִיחִי 2 *impf. f.* Jes 17,11.

יַפְרִחַ, יַפְרִיחַ 3 *impf.* Prv 14,11 ‖ Job 14,9.

יַפְרִיחוּ 3 *impf. pl.* Ps 92,14.

פֶּרַח

germen, flos, viror.

Nu 17,23 ‖ 1R 7,26 ‖ Jes 18,5 ‖ 2Ch 4,5.

וּפֶרַח Nah 1,4.

וָפֶרַח, וְפֶרַח Ex 25,33.*37*,*19*².

וְהַפֶּרַח 1R 7,49 ‖ 2Ch 4,21.

פִּרְחָהּ *suff.* Nu 8,4.

וּפִרְחָם Jes 5,24.

פְּרָחִים [וּפְרָחֶיהָ *pl. suff.* Ex 25,31.*37*,*17*.25,34.37,20.

פִּרְחַח

proles, progenies vilis.

כטעם פרחי כהונה בדרז״ל, וי״פ מזה נפשות לפרחות.

Job 30,12.

אֶפְרֹחַ] אֶפְרֹחִים *pl.*

pullus avium.

צפרים רכות שהחלו נוצותיהן לפרוח.

Dt 22,6.

הָאֶפְרֹחִים Dt 22,6.

וְאֶפְרֹחָיו Q. *suff.* Job 39,30.

אֶפְרֹחֶיהָ Ps 84,4.

———v. n. pr. פָּרוּחַ———

פָּרַט

iactare verba, effutire; *Vulg.* canere.

מענין פְּרָט בדרז״ל, הקרוב אל פרד, כלומר מוציאין קולות נפרדים בלי ערך הנגינה והמזג (ברוסית дробить), והושבים להם כלי שיר כדויד.

פֹּרֵט [הַפֹּרְטִים *pt. pl.* Am 6,5.

פֶּרֶט] וּפֶרֶט

deciduum, (acini decidui in vinea).

הענבים הנפרדים והבודדים, ולד״ק אלה שנפלו מן האשכול.

Lev 19,10.

———פָּרָה v. פְּרִי———

פֶּרֶךְ] בְּפֶרֶךְ, בְּפָרֶךְ

oppressio, tyrannis, crudelitas.

קרוב אל פרק; בסורית ובערבית ענינו שחיקה, דקיקה וכתיתה, וכן בדרז״ל — עבודה שמפרכת את הגוף (ולד״ק מעיקרו נאמר על פריכת האבנים מן הרי המחצב, היא עבודת ישראל במצרים).

Ex 1,13.14 ‖ Lev 25,43.*46*.53.

וּבְפָרֶךְ Ez 34,4.

פָּרֹכֶת

velum, auleum.

קרוב אל פֶּרֶק במובן גבול, גדר ומחיצה, וכדוגמתו באשורית (שבא בו בכלל על בנין נפרש ונבדל מן ההמון, כבית מלך והיכל).

Ex 26,31.35,12.*39*,*34*.40,21 ‖ Lev 4,6 ‖ Nu 4,5.

הַפָּרֹכֶת Ex 26,33².30,6. 36,35.38,27.40,3.26 ‖ Lev 4,17. 21,23 ‖ 2Ch 3,14.

לַפָּרֹכֶת Ex 26,33.35.*27*,*21*.*40*,*22* ‖ Lev 16,2.*12*.*15* ‖ Nu 18,7.

לְפָרֹכֶת Lev 24,3.

פָּרַם

lacerare, discindere.

יש מעין הוראתו בסורית ובערבית.

פָּרוּם] פְּרֻמִים *pt. pass. pl.* Lev 13,45.

יִפְרֹם 3 *impf.* Lev 21,10.

תִּפְרֹמוּ [תִּפְרְמוּ 2 *impf. pl.* Lev 10,6.

פָּרַס] פָּרֹס *inf. abs.*

frangere (panem); habere divisam (ungulam); *ungulam habere.* Cf. פָּרַשׂ.

כמוהו בסורית, ערבית ואשורית; יש להבר לזה ופרשו כאשר בסיר (מיכה ג׳ ג׳), פרש אין להם (איכה ד׳ ד׳). השבעים קורין בירמיה: ולא יפרסו לֶחֶם וגו׳.

Jes 58,7.

יִפְרְסוּ 3 *impf. pl.* Jer 16,7.

הִפְרִיסָה [הִפְרִיסָה *Hi. 3 perf. f.* Lev 11,6.

הִפְרִיסוּ 3 *perf. pl.* Dt 14,7.

מַפְרִיס *pt.* Lev 11,4.7 ‖ Dt 14,8 ‖ Ps 69,32.

וּמִמַּפְרִיסֵי, וּמִמַּפְרִסֵי *pl. cs.* Lev 11,4 ‖ Dt 14,7.

מַפְרֶסֶת *f. sg.* Lev 11,3.26 ‖ Dt 14,6.

יַפְרִיס 3 *impf.* Lev 11,5.

I פֶּרֶס] פַּרְסָה,

ungula.

Ex 10,26 ‖ Lev 11,3.7².26 ‖ Dt 14,6.8.

וּפַרְסָה Lev 11,4.5.6 ‖ Dt 14,7.

הַפַּרְסָה Lev 11,4 ‖ Dt 14,7.

פְּרָסוֹת, פְּרָסֹת *pl.* Lev 11,3 ‖ Dt 14,6.

פַּרְסוֹת *cs.* Jes 5,28 ‖ Jer 47,3.

וּפַרְסוֹת Ez 32,13.

בְּפַרְסוֹת Ez 26,11.

וּפַרְסֹתַיִךְ *suff.* Mich 4,13.

וּפַרְסֵיהֶן [פְּרָסִים *pl.* ex פֶּרֶס, Zach 11,16.

II פֶּרֶס] הַפֶּרֶס

aquilae species, LXX γρύψ, *Vulg.* gryphus.

מין עוף טמא טורף והומס.

Lev 11,13.

וְהַפֶּרֶס Dt 14,12.

———v. ch. et n. pr.———

פָּרַע] וּפָרַע

solvere, dimittere, absolvere; *pt. pass.* effrenatus; reicere, nudare; incipere, praeire, principatum capere.

כל ענין פרע קרוב אל פרץ, ונופל על פריצות דרך ארץ ועל בלבול סדורו של דבר ועריכתו, ומזה פריעת השער (ויש מחלקין אותו להוראות שונות שיש להן סמוכות מן הערבית ומדרז״ל); טעם ולא אפרע דיחזקאל לא אפרץ, כלומר לא אעבור על דברי ולא אבטלו, לרד״ק מן למפרע בדרז״ל, לא אשוב; וי״ג ולא אֶגְרַע, לא אפחות משעור הפורענית שקצבתי (ע׳ ה׳ י״א).

Nu 5,18.

פְּרָעָהּ *3 perf. suff.* Ex 32,25.

פּוֹרֵעַ *pt.* Prv 13,18.15,32.

פָּרֻעַ , פָּרוּעַ *pass.* Ex 32,25 ‖ Lev 13,45.

בִּפְרֹעַ *inf. cs.* Jud 5,2.

פְּרָעֵהוּ *imper. suff.* Prv 4,15.

אֶפְרַע *1 impf.* Ez 24,24.

תִּפְרָעוּ [תִּפְרְעוּ *2 impf. pl.* Lev 10,6 ‖ Prv 8,33.

וַתִּפְרְעוּ Prv 1,25.

יִפְרַע [יִפְרָע *3 impf.* Lev 21,10.

יִפָּרַע (נס״א) [נִפְרַע *Ni. 3 impf.* Prv 29,18.

הִפְרִיעַ *Hi. 3 perf.* 2Ch 28,19.

תַּפְרִיעוּ *2 impf. pl.* Ex 5,4.

פֶּרַע

solutio (comae), coma soluta.

נאמר על גדול השער ורבויו, ע״ד כן ירבה וכן יפרץ, וכדוגמתו בערבית ואשורית.

Nu 6,5.

וּפֶרַע Ez 44,20.

פְּרָעוֹת *pl.*

principes (?).

י״ת מענין מרד ופרצה, כשפרעו מוסר, לרש״י כשפרצו האויבים פרצות בישראל, לר״מ איש־שלום כשפרצו ישראל לצאת מן המנהרות, המערות והמצודות שהסתתרו שם (כאמור חדלו פרזון בישראל), ולהשבעים כשקמו מושלים (כטעם עלה הפרץ לפניהם); ואולי הכונה נזירים, שגדלו פרע שער ראשם כשמשון, מפני שנדרו לנקום באויב, ויהיה ראש פרעות אויב כטעם קדקוד שער מתהלך באשמיו.

Jud 5,2.

פַּרְעוֹת *cs.* Dt 32,42.

——v. n. pr.——

פַּרְעֹשׁ

pulex.

כמוהו, בשנוים קטנים, בסורית, ערבית ואשורית, והטעם בע״ה פחות ונבזה וגם קשה לתפשו.

1S 24,15.26,20.

——v. n. pr.——

פָּרַץ

rumpere; diruere, destruere; disicere, dispergere; se diffundere, numero crescere, augeri, redundare; irrumpere, irruere; irrumpendo producere; violenter agere; instare, urgere precibus.

קרוב אל פרז, פרך, פרס, פרע, פרק ופרש, וכמוהו בערבית ואשורית. בנחמיה ב׳ י״ג ב׳ נוסחאות אֲשֶׁר־הֵם פרוצים, או הַמְּפוֹרָצִים, בלא אֲשֶׁר; נִפְרְצָה דדה״א י״ג ב׳ כטעם נתחזקה, י״ג ע״פ השבעים נִרְצָה, ומוסב אל י״י אלהינו, ול״נ נֶחֱרָצָה.

2S 5,20.6,8 ‖ Job 1,10.28,4 ‖ 1Ch 13,11.14,11.15,13 ‖ 2Ch 20,37.

וּפָרַץ Neh 3,35.

פָּרַצְתָּ *2 perf.* Gn 38,29 ‖ Ps 80,13.89,41.

וּפָרַצְתָּ Gn 28,14.

פְּרַצְתָּנוּ *suff.* Ps 60,3.

פָּרָצוּ , פָּרְצוּ *3 perf. pl.* Hos 4,2 ‖ Mich 2,13 ‖ 1Ch 4,38 ‖ 2Ch 24,7.

וּפֹרֵץ *pt.* Eccl 10,8.

הַפֹּרֵץ Mich 2,13.

פְּרוּצִים [פָּרוּץ Q. *pt. pass. pl.* Neh 2,13.

הַפְּרֻצִים Neh 4,1.

פְּרוּצָה *f. sg.* Prv 25,28.

הַפְּרוּצָה 2Ch 32,5.

פָּרֹץ *inf. abs.* Jes 5,5.

וְכִפְרֹץ *cs.* 2Ch 31,5.

לִפְרוֹץ Eccl 3,3.

תִּפְרֹצִי [תִּפְרֹצִי *2 impf. f.* Jes 54,3.

יִפְרֹץ , יִפְרֹץ־ *3 impf.* Ex 1,12. 19,22.24.

וַיִּפְרֹץ , וַיִּפְרָץ־ Gn 30,30.43 ‖ 2S 13,25.27 ‖ 2R 5,23.14,13 ‖ 2Ch 11, 23.25,23.26,6.

יִפְרְצֵנִי *suff.* Job 16,14.

וַתִּפְרָץ־ [וַתִּפְרָץ *3 impf. f.* Ps 106,29.

נִפְרְצָה (?) *1 impf. pl.* 1Ch 13,2.

יִפְרֹצוּ [יִפְרְצוּ *3 impf. pl.* Hos 4,10 ‖ Prv 3,10.

וַיִּפְרְצוּ־ 1S 28,23.

נִפְרְצָה (?) [נִפְרַץ *Ni. 3 perf. f.* 1Ch 13,2.

נִפְרָץ *pt.* 1S 3,1.

הַמְּפוֹרָצִים [פֹּרַץ K. *Pu. pt. pl.* Neh 2,13.

מְפֹרֶצֶת [מְפֹרֶצֶת *f. sg.* Neh 1,3.

הַמִּתְפָּרְצִים [הִתְפָּרֵץ *Hith. pt. pl.* 1S 25,10.

פֶּרֶץ , פָּרֶץ

ruptura, hiatus muri; clades, dispersio; irruptio, invasio, impetus.

Gn 38,29 ‖ Jud 21,15 ‖ 2S 6,8 ‖ 1R 11,27 ‖ Jes 58,12 ‖ Ps 144,14 ‖ Job 16,44 ‖ Neh 6,1 ‖ 1Ch 13,11.

בַּפֶּרֶץ Ez 22,30 ‖ Ps 106,23.

כְּפֶרֶץ 2S 5,20 ‖ Jes 30,13 ‖ Job 30,14 ‖ 1Ch 14,11.

פְּרָצִים *pl. I* Jes 28,31.

וּפְרָצִים Am 4,3.

פִּרְצֵיהֶן *suff.* Am 9,11.

ex פִּרְצָה ?] בַּפְּרָצוֹת *pl. II* Ez 13,5.

פָּרִיץ

violentus, tyrannus.

Ez 18,10 ‖ Ps 17,4.

וּפָרִיץ *cs.* Jes 35,9.

פָּרִיצִים , פָּרִצִים *pl.* Jer 7,11 ‖ Ez 7,22.

פָּרִיצֵי *cs.* Dan 11,14.

מִפְרָצָיו *pl. suff.* [מִפְרָץ

sinus maris (incisura).

מקום שהים פורץ בתוך היבשה ועושה נמל (בוכט), וי״פ כמו מִפְרָזָיו.

Jud 5,17.

——v. n. pr.——

וּפָרַקְתָּ *2 perf.* [פָּרַק

rumpere, frangere, abrumpere, diffrangere; sibi avellere; eripere, liberare.

אח לשלפניו וכמוהו בסורית וערבית, בשבאית ובכושית בא גם במובן הצלה ופדות; הִתְפָּרְקוּ לרד״ק עבר ולא צווי (וע׳ פסוק ב׳); השבעים, הסורי והירונימוס קורין בתהלים ז׳ ג׳: אֵין פֹּרֵק ואין מציל, כפל ענין במלות שונות.

Gn 27,40.

פֹּרֵק *pt.* Ps 7,3 ‖ Thr 5,8.

יִפְרְק] וַיִּפְרְקֵנוּ *3 impf. suff.* Ps 136,24.

פֵּרֵק] מְפָרֵק *Pi. pt.* 1R 19,11.

פָּרֵק] פָּרְקוּ *imper. pl.* Ex 32,2.

יְפָרֵק *3 impf.* Zach 11,16.

הִתְפָּרֵק] הִתְפָּרְקוּ *Hith. 3 perf. pl.* Ez 19,12.

[ר] הִתְפָּרֲקוּ *imper. pl.* (al. *perf.*) Ex 32,24.

וַיִּתְפָּרְקוּ *3 impf. pl.* Ex 32,3.

פֶּרֶק

violentia, rapina; bivium.

י״ת פֶּרֶק בִּזָּא, והשבעים קורין שֶׁקֶר (ואולי הוא מענין ואל־תעמד על הפרק, כלומר שמלאה אנשים היושבים על פרשת דרכים ללסטם את הבריות).

Nah 3,1.

הַפֶּרֶק Ob 14.

פָּרָק] וּמְרַק Q. *cs.* וּפְרַק K.,

iusculum.

ע׳ הערה אל מרק.

Jes 65,4.

מַפְרֶקֶת] מַפְרַקְתּוֹ *suff.*

vertebra cervicis.

ע״ש הוליותיה שמתפרקות.

1S 4,18.

——v. chald.——

פּוּר° et פָּרַר°

Pil. concutere; *Hi.* frangere, scindere, violare, irritum facere, ad nihilum redigere, e medio tollere.

כמוהו באשורית, ובדרז״ל מפרר וזורה לרוח, והשם פרורין. השבעים קורין בתהלים פ״ה ה׳ וְהָפֵר כעסך, וי״ג לפי זה גם בפ״ט ל״ד: לא אָפִיר (ע׳ ש״ב ז׳ ט״ו), והכונה אחת; וְתָפֵר דקהלת כמו וְתֻפַר.

פּוֹר *inf. abs.* Jes 24,19.

פּוֹרֵר] פּוֹרַרְתָּ *Pol. 2 perf.* Ps 74,13.

פִּרְפֵּר] וַיְפַרְפְּרֵנִי *Pilp. 3 impf. suff.* Job 16,12.

הֵפַר, הֵפֵר *Hi. 3 perf.* Gn 17,14 ‖ Nu 15,31 ‖ Jes 33,8 ‖ Ez 17,16.

ex פּוּר] הֵפִיר Ez 17,19 ‖ Ps 33,10.

וְהֵפֵר Nu 30,9 ‖ Dt 31,16.*20* ‖ Ez 17,15.

הֲפֵרָם *suff.* Nu 30,13.

וְהֵפַרְתָּה *2 perf.* 2S 15,34.

הֵפֵרוּ *3 perf. pl.* Jes 24,5 ‖ Jer 11,10.31,32(31) ‖ Ps 119,126.

מֵפֵר *pt.* Jes 44,25 ‖ Job 5,12.

הָפֵר *inf. abs.* Nu 30,13.*16* ‖ Prv 15,22.

לְהָפֵר, לְהָפִיר (Zach 11,10) Lev 26,44 ‖ 2S 17,14 ‖ Ez 16,59.17,18 ‖ Zach 11,10.14 ‖ Esr 4,5.9,14.

לְהַפְרְכֶם *suff.* Lev 26,15.

הָפֵר *imper.* 2Ch 16,3.

הָפֵרָה 1R 15,19.

וְהָפֵר Ps 85,5.

אָפֵר *1 impf.* Jud 2,1.

ex פּוּר] אָפִיר Ps 89,34.

תָּפֵר *2 impf.* Jer 14,21 ‖ Job 15,4.40,8.

יָפֵר *3 impf.* Nu 30,13.*16* ‖ Jes 14,27.

וַיָּפֶר Neh 4,9.

יְפֵרֶנּוּ *suff.* Nu 30,14.

וְתָפֵר *3 impf. f.* Eccl 12,5.

תָּפֵרוּ *2 impf. pl.* Jer 33,20.

וַיָּפֵרוּ *3 impf. pl.* Ez 44,7.

הֻפַר] תֻּפַר *Ho. 3 impf. f.* Jer 33,21.

וְתֻפָר Jes 8,10.

וַתֻּפַר Zach 11,11.

הִתְפּוֹרֵר] הִתְפּוֹרְרָה (al. [ר) *Hithpo. 3 perf. f.* Jes 24,19.

פַּר, פָּר

taurus, iuvencus; *transl.* (*pl.*) principes (rad. פרר).

ע״ש שמפרר את הקרקע בשעת החרישה (ע׳ הערה אל בקר); לד״ק מן הערבית במובן ריצה ורהיטה, או מן פריה ורביה. השבעים קורין בש״א א׳ כ״ד בְּפַר מְשֻׁלָּשׁ, ובירמיה נ׳ כ״ז פִּרְיָהּ ת׳ פָּרֶיהָ! י״ג בהושע י״ד ג׳: ונשלמה פְּרִי שפתינו.

Ex 29,1 ‖ Lev 4,3.8.14.8,2.*16,27*.14^2.16,6.*11*^{2} ‖ Nu 7,15.*21.27.33.39.45.51.57.63.69.75.81*.8,8.15,24.*29*,*2.8*.23,2.*14.30*.4. 29,36 ‖ Jud 6,25 ‖ Ez 43,19.23.*45,18*.45,22.46,6 ‖ Ps 50,9.69,32.

וּפַר Ex 29,36 ‖ Lev 23,18 ‖ Nu 8,8 ‖ Jud 6,25 ‖ Ez 43,25.

הַפָּר Ex 29,3.10^2.11.12.14 ‖ Lev 4,4^3.*15*.5.7.11.12.15.16.21^2.8,17.16,14.15.18 ‖ Jud 6,26.28 ‖ 1S 1,25 ‖ 1R 18,23^2.25.26.33 ‖ Ez 43,21.

בְּפַר Lev 16,3 ‖ 2Ch 13,9.

בַּפָּר Ez 43,22.

לְפַר Lev 4,20.

לַפָּר Lev 4,20 ‖ Nu 28,20.*28.29,3.9*.12.14.29,14.37 ‖ Ez 45,24.46,7.11.

פָּרִים *pl.* Ex 24,5 ‖ Nu 7,87.88.23,1.29.28,11.*19.27.29,13.17*.29,14.20.23.26.29.32 ‖ 1R 18,23 ‖ Jes 1,11 ‖ Ez 39,18.45,23 ‖ Hos 14,3 ‖ Ps 22,13.51,21 ‖ Job 42,8 ‖ Esr 8,35 ‖ 1Ch 15,26.29,21 ‖ 2Ch 29,21.30,24^2.

וּפָרִים Gn 32,16 ‖ Jes 34,7.

הַפָּרִים Nu 8,12.

לַפָּרִים Nu 29,18.*21.27.30.33*.24.

בְּפָרִים 1S 1,24.

פָּרֶיהָ *suff.* Jer 50,27.

פָּרָה

vacca, iuvenca.

Nu 19,2.

וּפָרָה Jes 11,7.

הַפָּרָה Nu 19,5.6.9.10.

כְּפָרָה Hos 4,16.

פָּרָתוֹ *suff.* Job 21,10.

פָּרֹת (Gn 41,26), פָּרוֹת *pl.* Gn 32,16.41,2.3.*19*.18.26 ‖ 1S 6,7.10 ‖ Am 4,1.

הַפָּרוֹת Gn 41,3.4^2.20^2.27 ‖ 1S 6,7.12.14.

——v. n. pr.; פָּרָה v. פֶּרֶא——

פָּרַשׁ

expandere; dispergere; frangere, diffrangere (cf. פָּרַם).

פִּרְשׁוֹ *suff.* Ex 29,14 ‖ Lev 8,17.

וּפִרְשׁוֹ Lev 4,11.

פִּרְשָׁהּ Nu 19,5.

פִּרְשָׁם Lev 16,27.

פָּרָשָׁה] **פָּרָשַׁת** *cs.*

expositio distincta s. accurata.

הסכום או הספור בפרוטרוט.

Esth 4,7.

וּפָרָשַׁת Esth 10,2.

——v. ch. et n. pr.——

פָּרָשׁ

eques; equus.

נאמר על הסוס וגם על רוכבו (ת׳ פַּרָשׁ); יש פותרין טעם השם לסוס מן פרס, לפי שבוקע בפרסותיו את הקרקע (ע׳ יחזקאל כ״ו י״א ואיוב ל״ט כ׳).

Jer 4,29 ‖ Nah 3,3.

פָּרָשׁ *cs.* (?) Ez 26,10.

פָּרָשִׁים *pl.* Gn 50,9 ‖ 1S 13,5 ‖ 2S 8,4.10,18 ‖ 1R 5,6.*10,26* ‖ 2R 13,7 ‖ Jes 21,7.9.22,6.31,1 ‖ Ez 23,6.*12* ‖ 1Ch 18,4 ‖ 2Ch 1,14.*9,25*. 12,3.

וּפָרָשִׁים 1R 1,5.10,26.20,20 ‖ Ez 27,14.38,4 ‖ Esr 8,22 ‖ Neh 2,9 ‖ 1Ch 19,6 ‖ 2Ch 1,14.

הַפָּרָשִׁים Ex 14,28 ‖ 2S 1,6 ‖ 1R 9,19 ‖ Jer 46,4 ‖ 2Ch 8,6.

וְהַפָּרָשִׁים Jes 22,7.

וּבְפָרָשִׁים Jos 24,6 ‖ Ez 26,7 ‖ Hos 1,7 ‖ Dan 11,40.

וּכְפָרָשִׁים Joel 2,4.

וּלְפָרָשִׁים 2R 18,24 ‖ Jes 36,9 ‖ 2Ch 16,8.

פָּרָשָׁיו *suff.* Ex 14,26 ‖ Hab 1,8.

וּפָרָשָׁיו Ex 14,9.23 ‖ 1R 9,22 ‖ 2R 2,12.*13,14* ‖ Jes 28,28 ‖ Hab 1,8 ‖ 2Ch 8,9.

וּבְפָרָשָׁיו Ex 14,17.*18.15,19* ‖ 1S 8,11.

פָּרַשׁ v. **פַּרְשְׁדֹן** v. ch.; **פַּרְשֶׁגֶן**; **פָּרָה** v. verb. **פֹּרָת**; **פָּרַשׁ** v. **פַּרְשֵׁז**.

פַּרְתְּם] **הַפַּרְתְּמִים** *pl.*

primores civitatis, nobiles (πρῶτος).

וּפֵרַשׂ *Pi.* *3 perf.* Jes 25,11.

פֵּרְשָׂה *3 perf. f.* Thr 1,17.

פֵּרַשְׂתִּי *1 perf.* Jes 65,2 ‖ Zach 2,10 ‖ Ps 143,6.

בְּפָרֵשׂ *inf.* Ps 68,15.

וּבְפָרִשְׂכֶם *suff.* Jes 1,15.

יְפָרֵשׂ *3 impf.* Jes 25,11.

תְּפָרֵשׂ *3 impf. f.* Jer 4,31.

פַּרְשֵׁז (al. **שֵׁ**) *Pil. inf. abs.*

בכ״י מדויקים בשמאל, וכן לפירז״ל (שבת פ״ח, סוכה ל״ה, ומ״ר פרשה מ״ב), וכמו פַּרְשֵׁשׁ, ע״ד ונפלל.

Job 26,9.

מִפְרָשׂ] **מִפְרָשֶׂךָ** *suff.*

expansio, velum.

Ez 27,7.

מִפְרְשֵׂי] **מִפְרְשֵׂי** *cs.* Job 36,29.

פָּרַשׁ] **לִפְרֹשׁ** *inf. cs.*

distinguere, distincte dicere, definire; dispergere; *Hi.* pungere, vulnerare.

כמוהו בסורית ושגור הרבה בדרז״ל, וקרוב לשלפניו ואל פרט, פרס ופרץ, שכל המפרש ומבאר דבר חודר ובוקע בו, מבדילו לפרטיו ופורש את חלקיו (כדרך שדרשו רז״ל על ופרשו את השמלה), וע״כ בא ביחזקאל נִפְרָשׁוֹת ת׳ נִפְרָשׁוֹת, כלומר נפרדות ונפוצות. פי׳ הכתובים דמשלי כ״ג ל״א ול״ב כך הוא: היין כששותין אותו הוא יורד למישרים אל הבטן, אבל אח״כ הוא עולה אל המוח ומבלבלו, כנחש הנושך עקב והארס מפעפע מתפרש ועולה בתוך כל הגוף (ע״ד שענה הנזיר: שונא אני את היין מפני שהוא מועל בשליחותו, אני שולחהו אל הבטן, והוא יעלה אל הראש).

Lev 24,12.

נִפְרַשׁ] **נִפְרָשׁוֹת** *Ni. pt. pl. f.* Ez 34,12.

פֹּרַשׁ *Pu.* *3 perf.* Nu 15,34.

מְפֹרָשׁ *pt.* Neh 8,8.

הִפְרִישׁ] **יַפְרִשׁ** *Hi.* *3 impf.* Prv 23,32.

פֶּרֶשׁ

excrementa, fimus.

כמוהו בסורית וערבית (בת״י ת׳ שי״ן) ובאשורית.

Mal 2,3².

פָּרַשׂ

כמוהו בארמית, סורית וערבית, ובאשורית. בנפעל נאמר על הפריחה והעפיפה (ע״ש פרישת הכנפים); הנהו דמיכה ג׳ ג׳ ודאיכה ד׳ ד׳ כמו פרס, ולד״ק גם תפרש כפיה, פרשה ציון בידיה, בפרש שדי מלכים.

Ps 105,39 ‖ Job 36,30 ‖ Thr 1,10.13.

וּפָרַשׂ 1R 8,38 ‖ Jer 48,40 ‖ 2Ch 6,29.

פָּרְשָׂה *3 perf. f.* Prv 31,20.

וּפָרַשְׂתָּ *2 perf.* Job 11,13 ‖ Ruth 3,9.

וּפָרַשְׂתִּי *1 perf.* Ez 12,13.17,20. 32,3.

פָּרְשׂוּ *3 perf. pl.* Jes 33,23 ‖ Ps 140,6.

וּפָרְשׂוּ Nu 4,6.8.13.14 ‖ Dt 22,17 ‖ Mich 3,3.

פּוֹרֵשׂ, פֹּרֵשׂ *pt.* Prv 29,5 ‖ Thr 4,4.

פֹּרְשִׂים *pl.* 1R 8,7 ‖ 2Ch 3,13.5,8.

לְפֹרְשִׂים 2Ch 28,18.

פֹּרְשֵׂי *cs.* Ex 25,20.*37,9*.

וּפֹרְשֵׂי Jes 19,8.

פָּרוּשׂ *pt. pass.* Joel 2,2.

פְּרוּשָׂה *f.* Hos 5,1.

פְּרֻשׂוֹת *pl.* 1R 8,54.

אֶפְרוֹשׂ, אֶפְרֹשׂ *1 impf.* Ex 9,29 ‖ Hos 7,12.

וָאֶפְרֹשׂ Ez 16,8.

וָאֶפְרְשָׂה Esr 9,5.

יִפְרֹשׂ *3 impf.* Dt 32,11 ‖ Prv 13,16 ‖ Job 39,26.

וְיִפְרֹשׂ Jer 49,22.

וַיִּפְרֹשׂ Ex 9,33.40,19 ‖ 1S 8,22 ‖ 2R 8,15 ‖ Ez 2,10 ‖ 2Ch 6,12.13.

וַיִּפְרְשֵׂהוּ *suff.* 2R 19,14 ‖ Jes 37,14.

וַתִּפְרֹשׂ *3 impf. f.* 2S 17,19.

וַנִּפְרֹשׂ *1 impf. pl.* Ps 44,21.

יִפְרְשׂוּ *3 impf. pl.* Nu 4,7.*11*.

וַיִּפְרְשׂוּ Jud 8,25 ‖ 1R 6,27 ‖ Ez 19,8.

נִפְרַשׂ] **יִפָּרֵשׂוּ** (ר) *Ni.* *3 impf. pl.* Ez 17,21.

נמצא בציוני כתב היתדות, בשפת סנסקריט ובשפת פרס הקדומה.

Esth 1,3.6,9 || Dan 1,3.

פָּשָׂה

se diffundere, propagare.

כמוהו בערבית, וקרוב אל פות, פוש ופתה, ובדרז״ל גם השם פסיון, פשיון.

Lev 13,5.6.32.34.36.51.53.55.14, 39.44.48.

פָּשְׂתָה ,פָּשָׂתָה *3 perf. f.* Lev 13,8.23.28.

פָּשֹׂה *inf. abs.* Lev 13,7.22.27. 35.

יִפְשֶׂה *3 impf.* Lev 13,35.

תִּפְשֶׂה *3 impf. f.* Lev 13,7.22. 27.

—cf. **פּוּשׁ** .**פִּסָּה** rad. **פָּסַם**—

פָּשַׁשׁ v. **פַּשׁ**

פָּשַׁח°

diffrangere, dilaniare.

מקורו ארמי וסורי, ויֹשסף שמואל ת״י וּפַשַּׁח, וכן תרגם כאן שִׁסְעַנִי, והוא קרוב אל פצה, פצע ודומיהן; בדרז״ל גם בנפעל (אילן שנפשח).

וַיְפַשְּׁחֵנִי [**פִּשַּׁח** *Pi. 3 impf. suff.* Thr 3,11.

——v. n. pr. (?)——

פָּשַׁט

expandere, extendere; se diffundere, late granari; irruere, invadere; exuere vestem; *Pi.* spoliare; *Hi.* exuere facere, excoriare.

ענינו ידוע, וכמוהו בסורית, ובערבית בבי״ת ת׳ הפ״א, ושגור הרבה בדרז״ל בהוראות קרובות אל העברית.

Hos 7,1 || Nah 3,16.

וּפָשַׁט Lev 6,4.16,23.

וּפָשַׁטְתְּ *2 perf.* Jud 9,33.

פָּשַׁטְתִּי *1 perf.* Cant 5,3.

פָּשְׁטוּ *3 perf. pl.* Jud 9,44² || 1S 23,27.30,1 || 2Ch 28,18.

פְּשַׁטְתֶּם *2 perf. pl.* 1S 27,10.

פָּשַׁטְנוּ *1 perf. pl.* 1S 30,14.

פֹּשְׁטִים [**פֹּשֵׁט** *pt. pl.* Neh 4,17.

פְּשֹׁטָה *imper.* Jes 32,11.

וַיִּפְשֹׁט *3 impf.* 1S 19,24.

יִפְשְׁטוּ ,יִפְשֹׁטוּ *3 impf. pl.* Ez 26,16.44,19.

וַיִּפְשְׁטוּ Jud 20,37 || 1S 27,8 || Job 1,17 || 1Ch 14,9.13 || 2Ch 25,13.

לְפַשֵּׁט [**פִּשֵּׁט** *inf. cs.* 1S 31,8 || 2S 23,10 || 1Ch 10,8.

הִפְשִׁיט *Hi. 3 perf.* Job 19,9.

וְהִפְשִׁיט Lev 1,6.

הִפְשִׁיטוּ *3 perf. pl.* Mich 3,3.

וְהִפְשִׁיטוּ Ez 16,39.

וְהִפְשִׁיטוּךְ *suff.* Ez 23,26.

מַפְשִׁטִים [**מַפְשִׁיט** *pt. pl.* 2Ch 35,11.

לְהַפְשִׁיט *inf. cs.* 2Ch 29,34.

וְהַפְשֵׁט *imper.* Nu 20,26.

אַפְשִׁיטֶנָּה [**אַפְשִׁיט** *1 impf. suff.* Hos 2,5.

תַּפְשִׁיט *2 impf.* Job 22,6.

וַיַּפְשֵׁט [**יַפְשִׁיט** *3 impf.* Nu 20, 28.

תַּפְשִׁטוּן *2 impf. pl.* Mich 2,8.

וַיַּפְשִׁטוּ ,וַיַּפְשִׁיטוּ *3 impf. pl.* Gn 37,23 || 1S 31,9.

וַיַּפְשִׁיטֻהוּ *suff.* 1Ch 10,9.

וַיִּתְפַּשֵּׁט [**הִתְפַּשֵּׁט** *Hith. 3 impf.* 1S 18,4.

אֶפְשְׂעָה *1 impf.* [**פָּשַׂע**

gradi, aggredi.

בארמית ובסורית בסמ״ך ואולי הוא קרוב אל בוס). י״נ בְּמִלֹּא חֵמָה אפשעה בה, ומקביל אל חמה אין לי (ואולי יש לגרוס אֶפַּח אֵשׁ בה).

Jes 27,4.

כְּפֶשַׂע [**פֶּשַׂע**

gressus, passus.

פסיעה שבדרז״ל.

1S 20,3.

הַמִּפְשָׂעָה [**מִפְשָׂעָה**

gressus (pars corporis a qua pedes oriuntur).

בא דרך כנוי ת׳ עד שתותיהם דש״ב י׳ ד׳, וכן מֵסֵךְ את רגליו.

1Ch 19,4.

פָּשַׁע

deficere ab aliquo, rebellare, peccare.

יש מחברין אותו עם פשע בשמאל, וכטעם עובר עבירה.

2R 3,7.8,20 || 2Ch 21,8.

פָּשַׁעַתְּ ,פָּשַׁעַתְּ *2 perf. f.* Jer 3,13 || Zeph 3,11.

פָּשְׁעוּ ,(נס״א) **פָּשָׁעוּ** *3 perf. pl.* 1R 8,50 || Jes 1,2.43,27 || Jer 2,8. 33,8 || Ez 2,3 || Hos 7,13.8,1.

פְּשַׁעְתֶּם *2 perf. pl.* Jes 2,29 || Ez 18,31.

פָּשַׁעְנוּ *1 perf. pl.* Thr 3,42.

וּפֹשֵׁעַ [**פֹּשֵׁעַ** *pt.* Jes 48,8.

פְּשָׁעִים ,פּוֹשְׁעִים *pl.* Jes 1,28. 46,8.53,12 || Ps 51,15.

וּפֹשְׁעִים Hos 14,10 || Ps 37,38.

הַפֹּשְׁעִים Jes 66,24 || Dan 8,23.

וְהַפּוֹשְׁעִים Ez 20,38.

וְלַפֹּשְׁעִים Jes 53,12.

פָּשֹׁעַ *inf. abs.* Jes 59,13.

לִפְשֹׁעַ *cs.* Am 4,4 || Esr 10,13.

וּפִשְׁעוּ *imper. pl.* Am 4,4.

יִפְשַׁע־ *3 impf.* Prv 28,21.

וַיִּפְשַׁע 2R 1,1.3,5.8,22.21,10.

תִּפְשַׁע *3 impf. f.* 2R 8,22 || 2Ch 21,10.

וַיִּפְשְׁעוּ *3 impf. pl.* 1R 12,19 || 2Ch 10,19.

נִפְשָׁע [**נִפְשַׁע** *Ni. pt.* Prv 18, 19.

פֶּשַׁע ,פָּשַׁע

defectio, rebellio; delictum, peccatum; poena, sacrificium peccati.

י״נ במשלי כ״ט ו׳ בפשע (כלומר בפסוע) איש רשע מוקש וצדיק ירון ושמח; יונתן והשבעים קורין באיוב ל״א ל״ג פִּשְׁעִי ת׳ פְּשָׁעָי, וכן נמצא בקצת נוסחאות.

Gn 50,17 || Ex 22,8 || Jes 57,4.59, 20 || Mich 1,5.7,18 || Ps 32,1.36,2 || Prv 10,19.17,9.19. 19,11. 28,24. 29,16.22 || Job 33,9.34,6.37.

וָפָשַׁע ,וָפֶשַׁע Ex 34,7 || Nu 14, 18 || 1S 24,12.

הַפֶּשַׁע Dan 9,24.

וְהַפֶּשַׁע Dan 8,13.

בְּפֶשַׁע, בְּפֶשַׁע Mich 1,5 ‖ Prv 12,13.28,2.29,6 ‖ Dan 8,12.

לְפֶשַׁע Gn 50,17 ‖ 1S 25,28.

מִפֶּשַׁע Jer 53,8 ‖ Ps 19,14.

פִּשְׁעִי *suff.* Gn 31,36 ‖ Mich 6,7 ‖ Ps 59,4 ‖ Job 7,21.13,23.14,17.

לְפִשְׁעֲכֶם Ex 23,21 ‖ Jos 24,19.

פִּשְׁעוֹ Mich 3,8 ‖ Ez 33,12.

פִּשְׁעָהּ Jes 24,20.

פִּשְׁעָם Jes 58,1 ‖ Ps 89,33. 107,17 ‖ Job 8,4.

פְּשָׁעִים *pl.* Prv 10,12.

פִּשְׁעֵי *cs.* Am 1,3.6.9.11.13.2,1.4.6.3,14 ‖ Mich 1,13.

פְּשָׁעַי, פְּשָׁעַי *suff.* Ps 32,5.39,9.51,3.5 ‖ Job 31,33 ‖ Thr 1,14.22.

וּפְשָׁעַי Ps 25,7.

פְּשָׁעֵינוּ Jes 59,12^{2} ‖ Ez 33,10 ‖ Ps 65,4.103,12.

מִפְּשָׁעֵינוּ Jes 53,5.

פְּשָׁעֶיךָ Jes 43,25. 44,22 ‖ Job 35,6.

פִּשְׁעֵיכֶם Ez 18,30.31.21,29 ‖ Am 5,12.

וּבְפִשְׁעֵיכֶם Jes 50,1.

פְּשָׁעָיו Ez 18,22.28 ‖ Prv 28,13.

פְּשָׁעֶיהָ Thr 1,5.

פִּשְׁעֵיהֶם Lev 16,21 ‖ 1R 8,50 ‖ Jer 5,6 ‖ Ez 14,11.37,23 ‖ Ps 5,11.

וּפִשְׁעֵיהֶם Job 36,9.

וּכְפִשְׁעֵיהֶם Ez 39,24.

וּמִפִּשְׁעֵיהֶם Lev 16,16.

[°פָּשַׂק] פֹּשֵׂק *pt.*

divaricare, distendere.

קרוב אל פסח, פתה, פתח ופשע (ואולי יש לו אחוה גם עם פשט?).

Prv 13,3.

[פִּשֵּׂק] וַתְּפַשְּׂקִי *Pi. 2 impf. f.* Ez 16,25.

פֵּשֶׁר

explicatio, interpretatio.

אח אל פתרון, וכן בא פתר בארמית, סורית וערבית בש״ן.

Eccl 8,1.

——v. ch.; cf. פָּתַר——

[פַּשׁ] בַּפַּשׁ

multitudo, stultitia (rad. פשש); LXX παράπτωμα, *Vulg.* scelus = בַּפֶּשַׁע?.

לרב המבארים קרוב אל פוש, ענין רבוי או גבהות הרוח (איבערמוט); השבעים והירונימוס קורין בפשע (לד״ק שרשו פשה, ע״מ צו מן צוה, קו מן קוה).

Job 35,15.

——cf. פוש——

[פֵּשֶׁת] וּפִשְׁתִּי *suff.*

linum, panni lintei.

בדרז״ל פִּשְׁתָּן, ושה״ת לעוסק בו פִּשְׁתָּנִי (לד״ק מקורו מצרי, ע׳ ישעיה י״ט ט׳).

Hos 2,7.11.

פִּשְׁתִּים *pl.* Lev 13,47 ‖ Jes 19,9 ‖ Jer 13,1 ‖ Ez 40,3.44,17.18^{2}.

וּפִשְׁתִּים Dt 22,11 ‖ Prv 31,13.

הַפִּשְׁתִּים Lev 13,59.

בַּפִּשְׁתִּים Lev 13,52.

כַּפִּשְׁתִּים Jud 15,14.

לַפִּשְׁתִּים Lev 13,48.

בְּפִשְׁתֵּי *cs.* Jos 2,6.

[פִּשְׁתָּה] וּפִשְׁתָּה

linum; *meton.* ellychnium ex lino confectum.

נאמר על הפשתן בעודו בקרקע ועל הפתילה.

Jes 42,3.

וְהַפִּשְׁתָּה Ex 9,31^{2}.

כַּפִּשְׁתָּה Jes 43,17.

——פּוּת v. פֹּת; פָּתַת v. פַּת——

פְּתָאִים v. פֶּתִי (rad. פָּתָה I).

פִּתְאוֹם, פִּתְאֹם (Ps 64,8)

subito, repente, ex improviso.

הוראתו ידועה, ויש כדוגמתו באשורית. השבעים קורין במשלי ז׳ כ״ב פֶּתִי ת׳ פִּתְאֹם, ומקביל אל אויל.

Nu 6,9.12,4 ‖ Jos 10,9.11,7 ‖ Jes 29,5.30,13.47,11.48,3 ‖ Jer 4,20.6,26.15,8. 18,22. 51,8 ‖ Ps 64,5.8 ‖ Prv 3,25.6,15.7,22.24,22 ‖ Job 5,3.9,23.22,10 ‖ Eccl 9,12.

וּפִתְאֹם Mal 3,1.

בְּפִתְאֹם 2Ch 29,36.

——cf. פֶּתַע——

[פַּתְבָּג] פַּתְבַּג *cs.* (al. פַּת־בַּג)

cibus delicatior, cupediae; *al.* cibus coctus.

הששתי לדעת האחרונים, שמקורו בלשון פרס הקדומה (ובסנסקריט prati-bhâga), והבאתיו שנית; ולהפותרים מן פת העברית יהיה בג תבשיל (מן הערבית باج).

Dan 1,13.*15*.

בְּפַתְבַּג (al. בְּפַת־בַּג) Dan 1,8.

מִפַּתְבַּג (al. מִפַּת־בַּג) Dan 1,5.

פַּתְבָּגוֹ (al. פַּת־בָּגוֹ) *suff.* Dan 11,26.

פַּתְבָּגָם (al. פַּת־בָּגָם) Dan 1,16.

——cf. בַּג et פַּת——

פִּתְגָם (al. גָּ)

verbum, edictum, decretum.

מקורו בשפת פרס, וכן הוא בארמינית; בתרגומים דבר, הדבר = פתגם, פתגמא.

Eccl 8,11 ‖ Esth 1,20.

——v. chald.——

[פָּתָה] וּפֹתֶה *pt.*

pandere, aperire; seduci; pellici se pati; *Pi.* persuadere, pellicere, seducere; decipere; *Hi.* dilatare, amplum spatium concedere alicui (cf. פות).

לד״ק קרוב אל פתח, ויהיה פותה מי שלבו פתוח להאמין לכל דבר, והמפתה בחלקת לשונו פותח את הלב ודבריו נכנסין בו; ובדרז״ל בא גם בנתפעל (נערה שנתפתתה). יש מחברין לו גם פִּתְךָ דמשלי כ״ג ח׳, ולא נהירא׳ לי; פֹּתֶה שפתיו כטעם פֹּשֵׂק.

Job 5,2.

וּלְפֹתֶה Prv 20,19.

פוֹתָה *f.* Hos 7,11.

יִפְתֶּה *3 impf.* Dt 11,16.

וַיִּפְתְּ Job 31,27.

נִפְתָּה *Ni. 3 perf.* Job 31,9.

[אֶפְתֶּה] וָאֶפָּת *1 impf.* Jer 20,7.

[פִּתָּה] פִּתִּיתַנִי *Pi. 2 perf. suff.* Jer 20,7.

פִּתֵּיתִי *1 perf.* Ez 14,9.

מְפַתֶּיהָ [מְפַתֶּה *pt. suff.* Hos 2,16.

לְפַתֹּתְךָ *inf. cs. suff.* 2S 3,25.

פַּתִּי [פַּתֶּה *imper. f.* Jud 14,15.16,5.

אֲפַתֶּנּוּ *1 impf. suff.* 1R 22,21 ‖ 2Ch 18,20.

תְּפַתֶּה *2 impf.* 1R 22,22 ‖ 2Ch 18,21.

יְפַתֶּה *3 impf.* Ex 22,15 ‖ 1R 22,20 ‖ Prv 16,29 ‖ 2Ch 18,19.

יְפַתּוּךָ [יְפַתּוּ *3 impf. pl. suff.* Prv 1,10.

וַיְפַתּוּהוּ Ps 78,36.

יְפֻתֶּה [פֻּתָּה *Pu. 3 impf.* Jer 20,10 ‖ Ez 14,9 ‖ Prv 25,15.

וַהֲפִתִּית (=וְהִפְתֵּיתָ) [הִפְתָּה (al. *Pi. interrog.*) *Hi. 2 perf.* Prv 24,28.

יַפְתְּ *3 impf.* Gn 9,27.

(?פֶּתִי) פְּתִי, פֶּתִי

stoliditas, imperitia; stolidus, simplex, persuasu facilis, credulus, improvidus, imperitus. (י״א שהמלות „מאיש שנה ומפתי“ נשתרבבו אל גוף הספר מן הגליון, כלומר לא מפי הנביא יצאו הדברים „וכן תעשה בשבעה בחדש“, דבר שלא נזכר בתורה כלל).

Ps 19,8 ‖ Prv 1,22. 9,4.*16*.14,15. 21,11.

וּפֶתִי Prv 19,25.

וּמִפֶּתִי Ez 45,20.

פְּתָאִים (א׳ נחה) *pl. I* Ps 116,6 ‖ Prv 8,5.9,6.14,18.27,12.

פְּתָיִים, פְּתָיִם *pl. II* Ps 119,130 ‖ Prv 1,22.32.

וּפְתָיִים Prv 22,3.

בַּפְּתָאיִם Prv 7,7.

לִפְתָאיִם Prv 1,4.

פְּתַיּוּת

stoliditas, stolida.

Prv 9,13.

——— v. ch. et n. pr. ———

פָּתַח, פָּתַח

aperire; solvere, liberare; incipere, exoriri; *Pi.* arare; sculpere, insculpere, caelare.

כמוהו בארמית, סורית, ערבית, כושית ואשורית. השבעים קורין בירמיה א׳ י״ד: מצפון תִּפָּתַח הרעה, וזה לפי שוכר סיר נָפוּחַ.

2R 15,16 ‖ Jes 14,17. 50,5 ‖ Jer 50,25 ‖ Ps 78,23.105,41 ‖ Job 3,1 ‖ 2Ch 29,3.

וּפָתַח Jes 22,22 ‖ Ez 46,12.

פָּתְחָה *3 perf. f.* Prv 31,26.

וּפָתְחָה Dt 20,11.

וּפָתַחְתָּ *2 perf.* 2R 9,3.

פָּתַחְתִּי *1 perf.* Job 33,2 ‖ Cant 5,6.

פָּתְחוּ, פָּתָחוּ *3 perf. pl.* Ps 37,14.109,2.

פּוֹתֵחַ, פֹּתֵחַ (Ps) *pt.* Jud 3,25 ‖ Jes 22,22 ‖ Jer 13,19 ‖ Ez 25,9.37,12 ‖ Ps 145,16.

פָּתוּחַ *pt. pass.* Nu 19,15 ‖ Jer 5,16 ‖ Ps 5,10 ‖ Job 29,19.

פְּתוּחָה *f.* Jos 8,17 ‖ Ez 21,33 ‖ Neh 6,5.

פְּתוּחוֹת, פְּתֻחוֹת, פְּתֻחֹת *pl.* 1R 8,29.52 ‖ Neh 1,6 ‖ 2Ch 6,20.40.7,15.

פָּתוֹחַ, פָּתֹחַ *inf. abs.* Dt 15,8.11 ‖ Nah 3,13.

לִפְתֹּחַ *cs.* Jes 45,1 ‖ Ez 21,27 ‖ Cant 5,5.

בְּפִתְחִי *suff.* Ez 37,13.

וּכְפִתְחוֹ Neh 8,5.

פְּתַח *imper.* 2R 13,17 ‖ Zach 11,1 ‖ Prv 31,8.9.

פִּתְחִי־ *f.* Cant 5,2.

פִּתְחוּ *pl.* Jos 10,22 ‖ Jes 26,2 ‖ Jer 50,26 ‖ Ps 118,19.

אֶפְתַּח, אֶפְתְּחָה *1 impf.* Jes 41,18 ‖ Ez 3,27 ‖ Mal 3,10 ‖ Ps 39,10.49,5 ‖ Job 31,32.32,20.

וָאֶפְתַּח Ez 3,2 ‖ Dan 10,16.

אֶפְתְּחָה Ps 78,2.

תִּפְתַּח, תִּפְתַּח *2 impf.* Dt 15,8.11 ‖ Ps 51,17.104,28.

יִפְתַּח *3 impf.* Ex 21,33 ‖ Dt 28,12 ‖ Jes 53,7[2] ‖ Ps 38,14 ‖ Prv 24,7.

וְיִפְתַּח Job 11,5.

וַיִּפְתַּח, וַיִּפְתַּח Gn 8,6.29,31.*30*,*22*.41,56.42,27 ‖ Nu 22,28 ‖ Jud 19,27 ‖ 1S 3,15 ‖ 2R 9,10.13,17 ‖ Ez 33,22 ‖ Neh 8,5.

תִּפְתַּח־ *3 impf. f.* Jes 45,8 ‖ Ps 106,17.

וַתִּפְתַּח Ex 2,6 ‖ Nu 16,32.*26*,*10* ‖ Jud 4,19.

וְנִפְתְּחָה־ *1 impf. pl.* Am 8,5.

וַנִּפְתְּחָה Gn 43,21.

וַיִּפְתְּחוּ, וַיִּפְתָּחוּ *3 impf. pl.* Gn 44,11 ‖ Jud 3,25.

יִפְתָּחוּם *suff.* Neh 13,19.

נִפְתַּח *Ni. 3 perf.* Jes 5,27.

נִפְתְּחוּ, נִפְתָּחוּ *3 perf. pl.* Gn 7,11 ‖ Jes 24,18 ‖ Ez 1,1 ‖ Nah 2,7. 3,13.

נִפְתָּח *pt.* Zach 13,1.

לְהִפָּתֵחַ *inf. cs.* Jes 51,14.

יִפָּתֵחַ, יִפָּתַח (Ez 24,27), *3 impf.* Ez 24,27. 44,2.46,1[2] ‖ Job 12,14. 32,19.

וַיִּפָּתַח (נס״א) Ez 33,22.

תִּפָּתַח *3 impf. f.* Jer 1,14.

יִפָּתְחוּ *3 impf. pl.* Neh 7,3.

תִּפָּתַחְנָה *3 impf. pl. f.* Jes 35,5.

פִּתֵּחַ, פִּתַּח *Pi. 3 perf.* Job 12,18.30,11.39,5.41,6 ‖ Cant 7,13.

וּפִתַּח 2Ch 3,7.

פִּתְּחָה *3 perf. f.* Jes 48,8.

פִּתַּחְתָּ *2 perf.* Ps 30,12.116,16.

וּפִתַּחְתָּ Ex 28,9.36 ‖ Jes 20,2.

פִּתַּחְתִּיךָ *1 perf. suff.* Jer 40,4.

וּפִתְּחוּ *3 perf. pl.* Jes 60,11.

מְפַתֵּחַ *pt.* Zach 3,9.

כִּמְפַתֵּחַ 1R 20,11.

פַּתֵּחַ *inf.* Jes 58,6.

לְפַתֵּחַ Ps 102,21 ‖ 2Ch 2,6.

וּלְפַתֵּחַ 2Ch 2,13.

אֲפַתֵּחַ [אֲפַתֵּחַ *1 impf.* Jes 45,1.